declaratio fieret ex interuallo. ita voluit bar. in l. petes. in. ij. lec. C. de pac.
a ✠ Andr. Pomate. ¶Quero vtrū. vide aliqd alex. ꝑ. xxx. in. iij. volu.
b ✠ Andr. Pomate. ¶Hic dicit. vide Bar. l. j. ꝯ. si filiū. ff. de leg. iij.
c ¶Quero. Adde tex. ꝛ ibi ꝑ Barto. in. l. nuptie. la. iij. ꝯ. de ritu nuptia. ꝛ quid in re reintegrāda. vide Bar. in. l. cb ꝓtographis. de admi. tuto. Et adde que not. bar. in. l. j. ad fi. de lega. iij. ꝛ vide etiā bar. in simili. in. l. ij. in ꝓnci. in antepenul. col. de vulgari 2 ꝛ pupilla. et ibi ba a bes quomodo declaretur. ꝛ an ex oi ctis ante actus per testatorē vel post actum.

✠ Andr. Pomate.
d ¶In voluntate 3 declaratoria. vide Alexā. cōsi. cxviij. in. iiij. col. iiij. vol. Feli. c. pastoralis. in. g. col. de except. Alex. and. consil. c. in. ij. colū. iiij. vol. Barba. consil. cxix. in. ij. volu.

✠ Andr. Pomate.
e ¶An possit iudex. vide Areti. l. gallus. ꝯ. si paren tes. ff. de liberis ꝛ posthu. aliqd per Ro. consi. clv.

✠ Andr. Pomate.
f ¶Ite. ꝯ. vlō bar ba. consil. cviij. in cix. col. in. j. volu. Feli. i. c. per tuas. in vlti. colū. de pro ba. als. de testi. b

g ¶Quod non. et idem tenet bald. p illum text. in aut. sed bodie. C. de iura. calū. ꝛ Bald. in l. fin. C. de testi. dicit tamen ibi bald. ꝙ secus est qñ ite ruꝛ exāminaretur testis ad aliū finē ꝙ ad declarādum 4 dictum ambiguū: c qr tūc deberet ite o rum iurare dato ꝙ sit examinatus super eo sup quo als iuratus depo suerat exemplum ptz in casu. d. l. fin. C. de testi. ꝛ ad hoc alleg. istū text. ꝓ quo etiā adde glo. in. l. per bāc. in gl. fin. de tēpo. app. ꝛ ibi bald. in. viij. q. ꝛ facit text. in. c. fra ternitatis. in fi. de testi. ꝛ vide de hac materia que dixi in. l. qui bona. ꝯ. si quis stipulatus. de dam. infec. et de materia per Spe. in titu. de teste. ꝯ. j. in. iiij. charta. in ꝯ. item ꝙ testis.

✠ Andr. Pomate.
b ¶In testamen- telligebat contrarium quādo relicta in codicillis primis adimebantur in codicillis secūdis opinio. Joā. videtur verior ꝛ. ꝯ. dicam. ¶Ultimo oppo. de. l. alumne. ꝯ. j. ꝯ. de ali. leg. Sol. vt glos. ¶Quero † vtrum[a] legata relicta in testamēto possint in codicillis revocari. Pla. quod non per banc. l. Joā. tenet contrarium per multas rationes: magime quia legata possunt revocari tacita voluntate. ergo ꝛc. quod dic vt in glos. ꝯ. vidētur tenere opi. Pla. quod enim dicitur ꝙ legatum potest revoca ri voluntate tacita intellige si illa voluntas plene ꝛ solenniter probetur ꝙ multum nota. requiritur enim ſm ☞. numerus † quinq; testium vel septē ad probandas inimicitias per quas inducatur ta cita revocatio vel aliquid simile. quod dicitur de expressa voluntate facta in codicillis. dicit ☞. aut codicilli precesserunt testamentum et tunc per se quens testamentum sunt revocati. et de his non queritur. vel sunt confirmati et procedit opinio. Pla. Item si codicilli sequuntur quia videntur ta cite confirmati. l. vt ante tabu. de iure codicillorū. ꝛ. et quod ibi not. mihi videtur quod inter Joan. et Pla. fuit disputatio de casu. l. nam nō est dubium quod relicta in testamento per voluntatem minus solēnem possint revocari. vt ope exceptionis non debeātur. vt. l. militis codicillis. ꝯ. veteranus. j. de testa. mili. ¶Sed dubium an possint revocari vt ipso iure non debeantur. ꝛ ad hoc tendit opi. Pla. videtur enim ꝙ relicta in testamento non possint adimi per codicillos ipso iure nisi sint expresse cōfirmati. quod videtur tenere gl. in lege si ita sit scri ptum. j. de lega. j. in eo ꝙ dicit ope except. contra rium tenet glos. in. l. fideicommissum. C. de fideicō. et ista est vera quia quantum ad legata codicillus est solennis volūtas. vt insti. de adi. lega. ꝯ. j. Quod ergo hic dicitur[b] omnia ex integro facienda sunt: intelligas non omnia que facta fuerunt ꝯ omnia que de necessitate fieri debuerunt ab initio illa de necessitate debent fieri in mutatione. Quid enim si in primo testamēto fuissent. xx. testes requirentur ne tot in sequenti testamento per quod mutatur prius. Certe non. ita ad ademptionem legatorum sufficit codicillus qui ab initio suffecisset ad dan dum legata. ¶Opponitur ad predicta de. l. bere ditas. C. de bis quibus vt indignis. Respō. ibi he reditas non adimitur sed heres indignus declara tur. ¶† Venio ad seq. glo. ¶Quero[c] in voluntate declaratoria[d] quot testes requiruntur. gloss. dicit quod duo. ¶Contrarium videtur nōtari quod re quiruntur quinq;. C. de codicillis. j. ꝛ. j. de bonorum possessione ſm tabul. l. qui ex liberis. ꝯ. testa mento. ☞. reducit ad concordantiam. qō aut tra ctamus de confirmatione relicti inutilis et habēt locum glos. contrarie. tunc enim qui confirmat vi detur de nouo dare. vt. l. asse. de heredi. insti. ꝛ. l. ob uenire. j. de verbo. signi. vnde quecunq; solennitas requiritur ab initio in dando illa requiritur in ta li confirmatione sed si tractamus de declaratione relicti vtilis ꝛ habēt locum glos. contrarie qō ꝓ pter defectum probationis posset esse inutile. tunc sufficiunt duo testes. nō enim ab initio deficiebat ius sed probatio. vt. l. duo sunt titij. de testamenta. tute. ita dicit ☞. hoc etiam expresse dicit ista glo. cum distinguat. aut fuit erratum in nomine ꝛ tūc sufficiunt duo testes etiam in voluntate declaran te quia ab initio valebat: aut fuit erratum in corꝓore. et tunc requiritur solēnis numerus testium: quia ab initio non valebat: et de errore corꝓoris fa cit mentionem glos. de historia que vulgaris est de Esau ꝛ Jacob. Istud tenent docto. in. l. ij. C. de co dicillis. declaro aliqualiter latius in. l. qui ex libe ris. ꝯ. testamento. j. de bonorum possessione ſm ta bul. Sed ad predicta opponitur de verſicu. sed et si notam. j. eo. l. nam si quantitas non est expressa nō tis. Adde ꝙ sufficit ꝙ certior etur incontinenti post vide Bar. l. fi. C. de fi deicom. Et amplia hoc dictum Bar. vt ꝓcedat etiam de iure canonico in testamentis non conditis ad pias causas. ita Alex. an. consi. lxx. in vlt. colū. ij. vol. Et ibi tāgit ꝙ si ad pias causas ꝛ quod etiam ad pias causas requiratur ꝙ sint rogati oze ꝓꝓrio. vide Barb. cōsi. xxxij. in. vij. ꝛ. viij. col. j. volu.

valet relictum. vt. l. cum post. ꝯ. gener. de iure do. et tamen sufficit declaratio coram duobus testib⁹: et i sic voluntas inutilis sine solēnitate confirmatur. Rō. verſicu. sed et si notam. intelligo ꝙ quando reli quit legatum non expressa quantitate eo casu quo legatum valet vt ꝓ dote vel ad viam reficiēdam. vt. l. quidam in testamento. j. de lega. ij. ¶Quero † an possit iudex[e] declarare sententiam suam glo. k dicit hic est argu. ꝙ sic. quod declara vt plene dixi in. l. ab executore. i. princi. j. de appella. ¶Ultimo iste. ꝯ. f inducitur † ad questionem, vos scitis ꝙ te stes repetunt dictum ſuum vt in corꝓore. de testi. ꝯ. qui vero. ꝛ. l. repeti. j. de questi. An requirat[f] no 7 num iuramentum quando iudex repetit testes vt dictum eorum obscurum declarent. Et bic est arg. g quod non: non dico modo plus.

1 ☞ Testes in testamentis ꝙ debeant esse rogati et vocati. ꝛ nu. 3.

2 Testes rogati in testamēto debent esse specialiter ad hoc adhibiti.

4 Si in testamento dicit rogatis et non additur ad hoc quod sufficiat.

5 Si dicatur talibus presentibus ꝛ nō dicitur roga tis quod nō presumūtur rogati: ꝛ sic non valet.

6 Notarius an presumatur notarius.

In testamentis. ¶In † testamē to debent esse l testes rogati: hoc est certiorati: quia ad hoc sunt adhibiti. hoc dicit. ¶Opp. C. de codicil. l. fi. Sol. aliud in codicillis vt ibi. aliud in testamentis: vt hic. ¶Oppo. de. l. ad fidem. ꝯ. de testamē. Sol. hic est de casibus in quibus debent esse testes rogati: licet regulariter contra: vt in antenti. rogati. C. de testamen. ¶Quero qualiter † debent intelligi ro gati. intelligo ad hoc specialiter adhibiti vt hic. et l. nulla. ꝯ. de diuo. ¶Alteri † not. ꝙ testes debēt esse[i] vocati et rogati ad hoc ideo notarij scribunt testibus ad hoc vocatis et rogatis. Sed quero † qd si dicitur in testamēto[k] testibus rogatis: nec addi tur ad hoc an sufficiat. Puto ꝙ sic[l] vt. l. ij. ꝯ. bomi m nes. j. vt bono. rapto. ibi coadunati in dubio pre sumuntur. Ad hoc facit. ꝯ. ad macedo. l. sed et iul. ꝯ. proinde. dicam. j. de verbo. obligia. l. sciendum.

5 m ¶Quero † quid si in testamento[m] dicitur talibus. n presentibus: nec fuit adiectū vocatis vel rogatis. dicit ☞. ꝙ non valet: qz non presumūtur rogati: quia est solēnitas extrinseca que non presumitur: vt. l. quecunq; in fi. ꝯ. de publica. hoc tenet Ly. in. l. o hac consultissima. C. eo. et Specu. de testibus. ꝯ. i. versi. sed quid in predictis. et versi. seq. quidam tñ habent additiones ☞. in. l. sciendū. de verb. obli. vbi videtur tenere cōtrarium: sed qō hic oz verius est vt dixi in. d. l. sciendū. ¶Sed † quid in notario si nō scribit i instrumēto se fuisse rogatū. ¶Quidam presumūt se fuisse rogatū. vt in aut. de tabel. ꝯ. quod autē. ꝛ ibi not. Jnno. videt tenere contra rium. extra de fide instr. c. ij. ꝛ Specu. recitat eum licet non alleget in tit. de instru. edit. ꝯ. j. ver. ꝛ no. determinauit cōtrariū per iura nostra. vt dixi ple ne in. l. sciendū. j. de verb. obli.

1 ☞ An in testamento possit fieri contractus. et quilibet alius actus transiens in formam contractus.

Uno. Uno contextu debet fieri testamentū. b. d. ¶Op. C. e. l. casus. ꝛ. l. cū antiqui tas. Solu. fallit ibi propter necessitatem nature. ¶Op. C. eo. l. testamenta. Solu. ibi abūdans. cautela non nocet. ¶Quero quid si fiant actus alieni a testamēto. dicit dono vel vēdo tibi talē rē ꝑ centū. n ꝛ tu cōsentis: an valeat.[n] glos. dicit ꝙ sic: vt. l. assignare. j. de assigna. li. ¶† No.[o] ergo ꝙ in testamēto p o tō pōt fieri cōtractus. ꝛ quilibet actus qui trāsit in p formā contractus hoc tenet ☞. in. c. qō semel pla cuit. extra de regu. iur. lib. vj. ꝛ Ly. in. l. cū antiquitas. C. eo.

magime in. ij. colum. ꝛ consi. cxcix. Barba. consi. xxj. in. vj. col. in fine. j. vo. et consi. iiij. in. j. colum. in. ij. vol. Anto. but. consi. xxj. ꝛ quot testes requi rantur ad probationem ipsius contractus. Dic ꝙ duo tantum. ſm Alex gan. et Jmol. l. nemo potest. in. j. col. ff. de lega. j. Lepo. caute. lxxvij. in cō- 37 trarium tamen videtur facere. ꝙ isti cont ractus facti in testamento sa piunt naturam yl timarum voluntā a tum. l. j. ꝯ. fi qs sub 1 cōditione. ff. vt leg. no. cauc.

a ¶Tene menti. et 2 banc opin. tenuit Bart. in. l. cū quis decedens. in. ꝯ. co 3 dicillis. de leg. iij. et bec opi. est cōis 4 ꝙuis aliud testa ri et aliud contra bere fit per text. in l. verba contrage runt. de ver. signi. sed an revocato te 6 stamento revocet contractus in quo 7 vide Oldra. in cō si. g. vbi dicit ꝙ si cōtractus fuit pu rus nō reuccatur si cōditionalis sit adde tū text. vbi vide vnam gloss. in l. etiam matris. ff. de inoffi. testa. vbi i est casus ꝙ rupto b testamento dona tio causa mortis fa c cta in eo non rūpi tur. sed de ista ma teria vide bonum 2 tegt. in l. si ſnia. de testa. tu. ꝛ in. l. post legatū. ꝯ. qui mor tis. ff. de bis quib. vt indig. ꝛ qō not. Lap. allegatione xxxiij. et adde qō Bald. in. l. si auia. C. de iure deliber. dicit no. per illum text. ꝙ additio he reditatis que est actus inter vinos potest fieri in te stamento. ꝛ subdit quod testamentus illud postea revo caretur a testato re nihilominus fir ma maneret illa aditio. et vide Ro ma. in consilio. cc. Adde Oldra. con filio. cxiiij. et Ro ma. consi. clxx. bal. 3 consi. cclij. i. volu.

b ✠ Andr. Pomate. ¶Nam qñ excipis. vide Aleg. consi. clij. in versi. ij. respon. in. v. volu.

c ¶Debes dicere. No. modū formādi exceptionem cōtra testes in testō de scriptos. facit qō not. Bal. in. l. ij. C. de sentē. ꝛ in. l. j. in. iij. col. C. de test. vbi per Barto.

d ¶Perficere. Adde Bar. in. l. si qs ex argē. ꝯ. j. de edē.

e ¶Pupillari etate. vtrum pubes possit reddere testimonium de eo qō vidit in pupillari etate. vide in Spe. de teste. in versi. sed nunquid. et que etas requiratur. vide. iiij. q. ij. i principio. ꝛ hec iura limita nō procedere etas requiratur. vide. iiij. q. ij. i principio. ꝛ hec iura limita nō procedere ad pias causas ſm Bal. in. l. j. in. ij. col. de sacrosanct. eccle. Adde Roma. consi. clxxvi.

f ¶Quero aliqs. Et vide gl. in. c. cū nobis. de prescript. ꝛ q̄ ibi dixi. et vide Ludo. ro. in cōsi. clvij. Andre. barba.

g ¶Et in Spec. Adde Joan. in. c. factum legitime. in mercur. ꝛ Paul. de Leaza. in commento. c. testimoniū. de testa. ꝛ Bal. no. loquentē in. c. j. quot

testes sint necessarij in vſi. feu. dixi in. l. j. ꝯ. fi seruus. de questio.

b ¶Si ab ipso. vide Bald. in proemio codicis. in. ij. col. ꝛ que ibi dixi. et ad de Jo. fab. institu. eo. ꝯ. possunt. qui tenet indistincte in testamento quod possit alieno anulo signari. ꝛ de hoc nō facta mentione. in aliis vero acti bus tenet opi. Bar. dixi in. l. si vnus. C. eo.

✠ Andre. Poma.

c ¶Specu. dicit. vi de Joā. fab. in. ꝯ. possunt. instit. de testa. Sali. ꝛ Alex gan. l. si vnus. C. e. Alex. in rub. ff. so lu. mat. in. iiij. col.

d ¶Si qs. ꝛ vide q̄ remiſi ad Bar. in prima cōstitutiōe ff. in princi. And. barba.

✠ Andre. Poma.

e ¶Not. argu. vide Alexā. in rubri. ff. de no. ope. nūi. in v. col. vbi dicit ꝙ est cōmunis.

f ¶Quod si notarius. Si notarius nō apponit signū suum. vide Bar tolumin proemio ff oz. et quod dixi in. l. eos. in princi. C. de fal. ꝛ ideo di citur ꝙ imbecilla ture nō probent: qr non est ibi sub scriptio ꝛ signum vt no. Jac. de are. in. l. contractus. C. de fide instru. et facit quod oz bic. ꝛ ex de fid. instru. in. c. cum. p. tabel. ꝛ. C. de tabel. l. ge nerali. qō instrumenti debet ba bere suas ꝓprie tates.

k ¶Req rif si- n gnatio ꝛ subscriptio ꝛ alterū sine altero non valet b. d. ¶Not. arg. ꝙ ꝑ si notarius[m] non apposuit si l gnū suū in instrumēto qō nō valet ſm Ja. de are. i ꝙ hoc in aut. de fi. instru. ꝯ. fi insſō. ꝛ de cōne. fisci m debito. l. ij. de assesso. l. fi. facit. l. si ita stipulatus. ꝯ. chrysogonus. j. de verbo. obli. Sed putarē de hoc o ſtādum ꝙ suetudini. vt no. in aut. vt ꝓpo. no. im pe. in ꝓn. ꝛ in Spec. de instru edi. ꝯ. sciendū. ver. illud etiā. ¶Ultimo[n] no. 7 etiā argu. ꝙ in apocha n mercatorū nō sufficiat si suo sigillo sigillauit[o] nisi 2 se subscripserit. circa quod cogitabitis. o

Signum. Signari pōt anulo vel sigil lo vt quotis alio signo. b. d. Istud qō dicit anulo: intellige ꝓ eo qō sigillū cō muniter appellatur. vt no. in Spec. de instru. edi.

Si abipso. ¶Testes potest sigillare anulo testatoris vel alte rius. b. d. Spec. ¶dicit † ꝙ qñ alieno sigillo sigillat de hoc debet facere expressam mētionē. vt in spec. de pba. ꝯ. videndū. ver. ꝛ not. ꝛ ibi vide ō fide sigil li. ꝑ Bnll. ꝯ. de ꝓcu. l. fi ꝓcurator. et ꝑ Ly. C. de epi sco. ꝛ cle. l. si qua per calūniam. ꝛ ꝑ Jnno. de cle. pe regri. c. j. tetigi in. l. fi publicanus. ꝯ. j. j. de publi.

Si signa. Si testator turbauit signa nō videt signatū. b. d. glos. in tel ligit illud ante perfectū testamentū secus si post. ꝛ lectura ista est vera: licet aliter no. in. l. iij. ꝯ. non so lum. j. de adi. leg. de quo per Ly. C. eo. l. nostram. l ☞ An valeat instrumētum in quo notarius non apposuit signum suum. Et apocha mercatorū nō subscripta licet sigillata. nu. 2.

Si quis ex testibus. k Req rif si- n gnatio ꝛ subscriptio ꝛ alterū sine altero non valet b. d. ¶Not. arg. ꝙ ꝑ si notarius[m] non apposuit si l gnū suū in instrumēto qō nō valet ſm Ja. de are. i ꝙ hoc in aut. de fi. instru. ꝯ. fi insſō. ꝛ de cōne. fisci m debito. l. ij. de assesso. l. fi. facit. l. si ita stipulatus. ꝯ. chrysogonus. j. de verbo. obli. Sed putarē de hoc o ſtādum ꝙ suetudini. vt no. in aut. vt ꝓpo. no. im pe. in ꝓn. ꝛ in Spec. de instru edi. ꝯ. sciendū. ver. illud etiā. ¶Ultimo[n] no. 7 etiā argu. ꝙ in apocha n mercatorū nō sufficiat si suo sigillo sigillauit[o] nisi 2 se subscripserit. circa quod cogitabitis. o

✠ Andre. Poma.

¶Ultimo no. vi de Bar. ꝛ Aleg. l. que dotis. in vlti. colū. ff. solu. mat. Cardina. consilio cxxxiij. in. ij. colū.

¶Sigillo sigilla uit. et an sigillum probet: vide late no. per Bar. in. l. si ꝓcurator. ff. de ꝓcura. per Bui. de cug. ꝛ Bald. in l. si qua per calū niā. de epis. et cle. per Spec. in titu. de ꝓbat. ꝯ. fina.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

verſi. ꝛ. per canoñ. plene in. c. post cessionē. de ꝓba. ꝛ in. c. ij. als. j. de fide instru. ꝛ ibi late per do. Abba. ꝛ Bal. in. l. j. ad fi. de ꝓcur. ꝛ Bal. ꝓsil glo. in. l. pacta nouissima. C. de pac. ꝛ Bal. in ex tranag. de pace constā. in ver. sigillo. aliquid per Bart. in. l. ij. ꝯ. fi quis neget. ff. quē admo. testa. aper. et Bal. in rub. C. de fide instru. in. viij. ꝛ ante pe. col. per Jmo. in. l. si marito. ꝯ. si voluntate. solu. mat. per Ange. in repe. l. sciendum. in. xij. ꝛ. xj. col. de verb. obli. ꝛ Jo. fab. in. ꝯ. possunt. insti. de testa. ꝛ banc. q. Bar. bic tetigit Bal. in. l. ij. C. de reb. alie. nō alie. sed Bal. in ꝓce. ff oz. dicit ꝙ nō sufficit sigillū absq; subscriptione: ꝛ sic cōtrariat Bal. ꝓ uto eoz dicta sic cōcorda ri debere: nec aliter colligi pōt ex ꝙbis eoz. nā aut apparet sigillū fuisse impressum: vtputa a titio. ꝛ certe titius per suam sigillatione bene videt consentire ꝛ approbare. si autē constat de sigillo: nec aliter constat ꝙ ipse titius sigillauerit: certe nisi appareat subscriptio vna cum sigillo: nō vi detur approbasse nec cōsensisse. ꝛ ita loquit Bar. in dicto proemio ff oz. ꝛ vide Bal. in. l. in bonefidei. de iureiurando.

¶Ex ea scriptura. vide quod not. Bald. in l. contractus. in. v. colum. de fide instrumentorum.

Andre. Poma. b ¶Ex bis verbis. Amplia etiam quando testamentum esset ruptum ex causa preteritionis. Elegan. consi. xxj. incipien. circa principium. in. iij. col. in. j. volu.

c ¶De libe. & post hu. Adde inquātū Allegā. premittit qui veniāt appellatione liberorum Bald. consil. cxxviij. libr. ij. do. Lardi. cōsilio. lx. vbi voluit q̄ i ſtatutis appellat. libero⁊ veniāt posthumi post mortē testatoris nati. et inquātum ponit q̄ legitimatus rūpat testamentum sicut posthumus. Adde Abba. 2si. lxxxvj. lib. i. Bal. cōsi. cccclj. li. iiij. 1 Pe. de ancha. cō
fil. cclxxxiij. paul. 2 de cast. cōsi. cxxj. et an renocet̄ donatio per natiuitatē filij legitimati. Bal. cōsil. lxix. voluit q̄ sic.

d ¶Not. q̄. Et sic facit si statutū dicit q̄ in instrumēto⁊ poni nomen et cognomen cōtra bentium: alias sit nullum. Bal. hic vult quod non est 2 omittēdum licet esset notoriū, & vide Ludo. ro. in. l. hac cōsultissima. Andre. Barba.

Andre. Poma. e ¶Not. q̄. vide Feli. in proemio decreta. in. xiij. colū. Et nunquid in libello requirat̄ pomen. vide Feli. c. cum accessissent in prin. de constit. & c. fi. in vlti. colū. de excep. & in rub. de rescri. in. ij. col. ver. scias.

f ¶Instrumento. Adde q̄ idem voluit Bar. in. l. de mōstratio. in. vij. q. j. de condi. & de c
monst. & in. l. libel lorum. de accusat. Bal. in. l. certum. 1 ℈. si cert. peta. Jo.

Andre. Poma. f ¶Quod ibi. Vide Feli. c. fi. in. ij. col. ver. respondeo. de proba. & c. fi. in. vj. col. de presump.

Andre. Poma. g ¶Quod testator. Quod Ange. nō placet. q̄ ibi requirit specialis revocatio: sed ista nō est specialis revocatio. ergo &c. & vide Dy. in rub. de reiudi. vbi dicit q̄ vbi est eadē rō inclusorū indefinita equipollet. vide. l. j. C. de libe. prete. lz̄ illa nō alleg.

b ¶Unum testamentū. Adde quod Pau. de ca. dicit Ange. tenere cōtrarium. idem tenent Jmo. & Raph. q̄ si opi. Bart. esset vera nunc̄ requirerēt specialis clausula q̄ nunc̄ posset precedere nisi vnum testamentū validū: si em̄ mille fecisset per vltimus sunt sublata. vt institu. qui. modo testa. infir. ℈. prio
re. si ergo postea fiat aliud cum mētione generali non potest referri nisi ad illud preterea non potest plus operari ista mentio generalis quā ſpecialis. sed si dixisset velle illō valere non obstante testamento facto tali die & in presentia aliū testamentum hoc non ſuſſiceret nisi autem fieret mētio de clausula derogatoria puta nō obstante aliqua clausula de rogatoria ibi contenta per glo. not. in. l. si mihi & tibi. j. de leg. j. que incipit exp̄lie. de quo latius per Feder. consil. clxij. & lvj. & ccvj. per Paul. de cast. cōsi. cclxiij. & Ro. cōsil. cclxxxv. et. cccxcij. per ange. consil. cccxiij. per Ange. etiam cōsil. incipien. quedā. dvana per bal. cxxij. iij. volu. et melius consil. clxxviij. iiij. vol. per Bar. cōsi. cxxij. incip. vt dixit.

Andr. Pomate. ¶Et specialiter penituisse. Cōtrarium ℈ fuit pau. de ca. cōsil. cccl xiij. et vide Bart. consil. cxxj.

¶Item facit. adde q̄ idē tenuit bald. in. d. l. demonstratio. & iuribus pauloante allegatis p quo facit q̄ lz̄ locus loci sit appo
nendus in instrumēto. vt per Bar. in. l. de pupillo. ℈. cui nuntiat̄. j. de ope. no. nun. & p Jo. an. in addi. ad Specu. in ti. de instru. edi. ℈. instrumentū. el. ij. ver. qd si locus. tū fallit q̄ ex serie facti appareret de loco loci fieret instrm. de fol. facta thesaurario: vt p Guil. de cug. & bal. in. l. cōparationes. de fi. instru. p tex. in. l. j. C. de apo. pu. & q̄ locus loci etiā in testō q̄ſ aliter claritas appareat nō vitiet nō appositus tenuit Bald. cōsi. clij. lib. iiij.

l ¶Ad patris. Adde ſm Bal. cantelā ad intuendum ſpuriū vt dicat instituo filiū talis mulieris nō dicat filiū ſuū ne ex inſpectione testāmēti redāt institutio nulla. nā qui vult dicere institutionē nullam hz̄ necesse. pbare q̄ ille fuerit filius testatoris. nam & hoc erit difficile magis ſi illa habeat maritū. & ſequit̄ Pau. de ca. bic & cautelā instituē. ſpuriū. vide p Ro. consi. cliij. & Bal. consi. cxxxj. iij. volu.

speciem

a ¶Pro statuto. Adde & predicta procedunt etiā⁊ si vera sint vba pro lata vt ſi dico tibi fur. cū in veritate ſis. vt no. in. l. eum qui nocētem & ibi Bar. j. de iniu. per Ly. in. l. ſi nō cōi tij. j. de iniu. cum quibus trāſit hic Ang. bost. in ſumma de iniu. ℈. contra quos. v. ſed qd ſi voces cucurbitā. can. in. c. accedēs. de purg. can. and. de iſer. c. j. ℈. preter ea. in titu. q̄ ſu. pri. cauſa bene. amit. Alb. de roſ. ij. par testatuto⁊. q. xliij. & hanc materiā ſe re per tres co. egaminat Old. conſi. liij. incip. cōſueuit dubitari. et vide bal. 2ſi. clv. iij. vo.

2 3 4 5 6

b ¶Clauſula. Adde Bart. in. l. ꝓtor. ℈. erit q̄ differentia. j. vi bo. ra. & in l. ſi idē cum eodez. de iur. om. iud. & p cano. in. c. ij. requiris. de ap. melius ro. 2ſi. cccc xxvij.

2 b 3

speciem maleficij continent. tamen iniuriosa verba ſunt. et ſic facit ꝓ statuto a 3 procedunt etiā⁊ ſi vera ſint vba ꝓ lata vt ſi dico tibi fur. cū in veritate ſis. vt no. in. l. eum qui nocētem & ibi Bar. j. de iniu. per Ly. in. l. ſi nō cōi tij. j. de iniu. cum quibus trāſit hic Ang. bost. in ſumma de iniu. ℈. contra quos. v. ſed qd ſi voces cucurbitā. can. in. c. accedēs. de purg. can. and. de iſer. c. j. ℈. preter ea. in titu. q̄ ſu. pri. cauſa bene. amit. Alb. de roſ. ij. par testatuto⁊. q. xliij. & hanc materiā ſe re per tres co. egaminat Old. conſi. liij. incip. cōſueuit dubitari. et vide bal. 2ſi. clv. iij. vo.

Item not. T & iſta verba ſuperius nata ex adulterio et ſimilia verba: ſunt verba iniuriosa dixi in. l. turpia. in principi. j. de lega. j. dixi plene in l. apud labeonem. ij. conuitium. j. de iniur. ¶Opponi. j. ad carbon. l. j. ℈. idem ait. Solu. vt in gloſſ. ¶Item oppo. de. l. ſi poſthumus. in fi. j. eo. Solu. intellige illam ſm iſtam. ¶Item oppo. j. de leg. j. l. turpia. Sol. vt in gl. ſed truffa eſt: dic vt ibi quia iſta verba in exheredatione nō ſunt improbata in legato vt ibi.

Pure. Oppo. C. de inſti. & ſubſti. l. ſi pater. So. ibi erat inſtitutus ſub cōditione: ideo poteſt ſub contraria conditione exheredari. ¶Opp. de. l. j. ℈. ſed ſi incertum. j. de ven. in poſſ. mit. Sol. vt ibi no. & iſta eſt vera q̄ ibi in naſcituro. bic in iam nato. & iſta ſol. probatur in. l. cū poſthumus. & l. poſthumus. j. eo.

℈ ¶Clauſula poſita de per ſe quādo referatur ad omnia remiſſiue. & nu. 7.

Clauſula poſita inter vnū capitulum qō tantū ad illud refertur non ad aliud.

Vnū capitulum dicitur quando circa idem diſponit ita q̄ ille diſpoſitiones circa illō poſſunt ſimul concurrere.

Exheredatio facta a certa perſona q̄ non tenet.

Exheredatio facta hoc modo quiſq̄s mihi heres erit filiū meū exheredo non tenet.

Expreſſio facta per alium modum q̄ per eum per quem tacite ineſt quid operetur.

Clauſula poſita in principio in fine vel in medio inter plura capitula qō referatur ad omnia ſi aliqua ratio nō ſit quare magis ad vnum q̄ ad aliud.

Necesſaria ad exheredationē remiſſiue.

Quādo in lege vel in ſtatuto debeat dici. ℈. vel ver.

Contra preſumptionem reſultātem ex teſtamento admittitur probatio.

Filius. Iſte. ℈. eſt ſubtilis et notabilis et breuiter. hoc dicit. Clauſula poſita inter vnum capitulū⁊ ad illud tantum refertur. ſed poſita inter plura capitula vel ante omnia vel poſt omnia ad omnia refertur. ¶Item exheredatio facta a certa perſona vel ſub conditione non valet. hoc dicit. vſq̄ ad. ℈. ſed ita. Dy. iſtus. ℈. dixi dicit. quia primo loquitur quando exheredatio eſt facta inter gradum. Secundo quando a certa perſona. Tertio quando poſt aditam hereditatē. Quarto quādo ante omnes gradus. Quinto quādo inter gradus. Sexto quando poſt gradus & intra gradus. ſecūda ibi: niſi forte. tertia ibi: quemadmodū. quarta ibi: ante heredē. quinta ibi: ſed ſi inter. ſexta ibi: in eodem. et de repetitione iſta intellige prout dixi in. l. talis ſcriptura. j. de legatis. j. ſcilicet q̄ ad omnia referatur ℈ ad aliud vt. l. j. C. de libe. prete. & non intelligas an ea que ſunt dicta in precedentibus intelligantur repetita in ſequentibus de quo dicam in. l. licet. j. de lega. j. Etan qualitas adiecta in vno capitulo poſſ rigatur ad aliud: lz̄ bic eſt aliud. quia bic T eſt clauſula per ſe an referatur ad omnia de quo dedi remiſſionem ad Specu. in titu. de inſtru. edic. ℈. nunc videndū. verſicu. item quod preceden
tia. vbi tractat de reſcrip. & priui. ¶Oppo. j. titu. j. l. penult. Solu. ad omnes gradus. ibi non poſſrigitur. ſed ad illum circa quem eſt poſita poſſrigitur.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

c ¶Contra quam. Adde quod fulg. in. l. j. C. de lib. preteri. dicit boc eſſe verū⁊ niſi in ſcō gradu eſſent inſtituite eedē perſone que in primo q̄n̄ tunc nihil pdeſſet pbare contrariū.

¶Expr̄inci. buius. ℈. no. T q̄ clauſula ꝓ poſita inter vnum capitulum ad illud tantum refertur nō ad aliud. vt dicta. l. penul. j. titulo. j. ¶Et aduerte diligenter quia vnum capitulum dicitur quando circa idem diſponitur. ita q̄ ille diſpoſitiones circa illud poſſunt ſimul concurrere vt plures inſtitutiones heredū in primo gradu. Sed quando ſunt plures inſtitutiones que non poſſunt ſimul cōcurrere ſed vna in defectū⁊ alterius tunc dicuntur diuerſa capitula & diuerſi gradus: vt inſtitutio & ſubſtitutio quod facit ad intellectum multorū. ¶Venio ad verſi. niſi. ex quo no. T q̄ non valet exheredatio a certa perſona facta. quod apparet: quia exheredatio eſt priuatio ab hereditate. ideo nō debet fieri a perſona certa. ſed ab ipſa hereditate. ¶Que quid ſi fiat ſimpliciter dicendo filiū meum exheredo. Reſpon. recte videtur exheredatus: vt gl. dicit. Poteſt eſſe alia ratio: quia exheredatus a perſona reperitur preteritus a gradu. ideo tanꝰ preteritus rumpit teſtamentū. et in idem recidit cum prima. ¶Venio ad tertiam particulam ex qua nota.

5 ℈ T exheredatio bec quiſquis mihi heres erit filius exheredo non valet. quia bec verba quiſquis mihi heres erit faciunt conditionem. vt. l. qui liberis. ℈. bec verba. de vulga. & pupil. ſed exheredatio debet fieri pure. vt. ℈. prozi. ℈. ergo &c. ¶Eſt et alia ratio: quia ante aditam hereditatem reperitur preteritus. ergo teſtamentum eſt irritum et ruptum. & hanc rationem innuit textus. ¶Opponi. ad illud expreſſio eorū⁊ que tacite inſunt non vitiat. vt. l. iij. j. de legatis. j. ſed ſi tacite ineſt vt exheredatio aſſumat effectum adita hereditate. vt. l. filium. ℈. ſed cum exheredatio. ergo &c. glo. reſpondet vno verbo expreſſa nocent que non ſunt expreſſa T non nocent vt i regula iuris. dic q̄ boc expr̄imat per aliū modum q̄ per eum per quem tacite ineſt vt dicam plene in. l. iij. infra de legatis primo. ¶Venio ad

6 quartam particulam ex quo not. T q̄ clauſula poſita in principio refertur ad omnia capitula. Idez ſi poneretur in fi. vel in medio inter plura capitula vt bic et. ℈. eodem. l. j. quod intellige ſi non ſit aliqua ratio propter quam magis debeat referri ad vnum capitulum q̄ ad aliud. vt dicit text. in dicta l. prima. C. eodem. et boc eſt verum in clauſula aliqua que per ſe ſubſiſtit et poteſt referri ad plura. Sed quando in vna diſpoſitione adiceretur aliquid per modū conditionis vel alterius modificationis: tūc an illud pozrigatur ad alia capitula. dic vt dixi in. l. licet. j. de legatis. j. tetigi in. l. talis ſcriptura. ℈. fin. eodem titulo. ¶Opponi. ℈. eodem. ℈. in principio. Solu. ibi clauſula fuit appoſita inter gradum & ſic inter vnum capitulum. bic vero poſt omnem gradum vel intra gradus: & ſic loquuntur

7 ſequentia reſponſa. ¶Ulterius gl. notat. T quinꝰ que ſunt neceſſaria ad exheredationem quam vide & ſigna. ¶Ultimo ex boc T. ℈. potes colligere quādo in. l. vel ſtatuto debeat dici. ℈. verſiculo. vel litera groſſa. nam ex boc. ℈. intelligitur quod dicatur vnum capitulum vel plura. ſi enim eſt vnum capitulum tunc intra illud non eſt. ℈. oum incipit aliud tunc poteſt eſſe. ℈. inter vnū capitulum poſſunt eſſe

8 ver. vt in principio huius. ℈. patet. ¶Quero an in dubio videat facta eſſe exheredatio a perſona. Et

9 dic vt in glo. qō no. ¶Quero Tan contra iſtam preſumptionem admittatur probatio in contrarium. Glo. C. eo. l. j. tenet q̄ non. docto. tenent contrarium per. l. plane. ℈. ſed ſi non corpus. j. de le. & l. in bis. in prin. j. de condi. & demon. vbi non eſt aliqua preſumptio in teſtamento cōtra quam & nō admittitur probatio in contrariū.

10 ¶Que ſit ratio q̄ quando poſthumus eſt preteritus vitiata inſtitutione teſtamentū non incipit a ſubſtitutione: ſed quādo eſt preteritus iam natus ſic. Et quomodo intelligatur caſus comprehenſus in ſubſtitutione vulgari. l. ſi heres non erit vt quia non potuerit. nu. 2.

Si ita teſtatus. Si non valet inſtitutio teſtamentum incipit a ſubſtitutione. boc dicit. ¶Quero exemplum & dic vt in gloſſ. ij. quando fuit inter gradum inſtitutoū exp̄. eſſe. ¶Oppo. j. titulo. j. l. nam et ſi ſub conditione. ℈. fin. ſolu. glo. ibi in poſthumo preterito. bic in iam nato. et eſt ratio T quia quando poſthumus fuit preteritus ab initio valuit inſtitutio. et ſic cepit ſubſtitutio dependere ab ea. merito irritata inſtitutione propter neceſſitatē ſubſtitutio vitiatur: ſed in filio iam nato nunc̄ valuit. et vide glo. que incipit iam natum. & tene mentem iſtam rationem que eſt ratio tex. in. l. cōtraria. et p ea facit id quod habes in. l. ſi homo mortuus. & l. in illa ſtipulatione. j. de ver. ob. in ſol. illarū duarum legum. ¶Oppo. ad hanc ſol. C. de cad. tol. ℈. in primo. vbi legata p nō ſcripta nō debentur ſol. doct. tangunt ibi. in. ℈. p ſecūdo. nam bic loquitur

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶Non putauit. Adde q̄ Pau. de cast. dicit intellectum Bar. esse verissimum. ad dictam. l. non putauit. ⁊ dicit q̄ ista glos. facit ad. q. si testator confiteatur in testamento se teneri vxori in centum. p̄ pote quam ipse recepit ipsa p̄sente ⁊ acceptante ⁊ mandat eam sibi restitui: qđ si postea renocetur testamentum quod a principio valuit vel efficiatur irritum dicta confessio non renocetur tāq̄ cōfessio ceperit habere dependentiā: q̄ illud nō est verum q̄ nō requirebat cōfirmationē per adi. hereditatē sicnec alius cōtract⁹ a contētus in testamentum vt donatio causa mortis vel iter vnos imo 2 confirmatur sola morte. vt no. C. fami. herc. l. filie. ⁊. l. post legatū. §. qui b mortis. ſ. de bis q. vt indig. de qua. q. vide Bald. consil. cliiij. ij. volu. ⁊ eo. volu. clxxx. ⁊ oino vió ro. §ſi. ccccl xv. incipi. oīpotentis i consultatio hec.

b ¶Dic q̄ quocūq̄. Et ista impotētia verificatur de qualibet impoten 2 tia si istitutio etiā fit solennis vt hic. ⁊ si nō nascatur. §. c de ven. inspicien. l. pe. idem si viuo d testatore instituti moriātur. vt. d. §. p scō de cad. tol. ⁊ si institutio non fit instituibilis: q̄ est spurius: q̄ tūc in substitutione que potest per se subsistere et assumere vires a sepsa. sed legata vel fideicōmissa non possunt relinqui nisi aliquid relinquat ei qui granatur. vt. l. ab eo. C. de fideicō. ⁊. l. plane. la. ij. in fin. de leg. j. ⁊ per rationem p̄dicte solutionis soluitur contrariū de. l. in illa stipulatione. ⁊. l. si homo mortuus. ſ. de verb. obli. ⁊ ibi dixi. ¶Opp. de. l. nō putauit. a §. j. ſ. de cōtratab. Sol. vt ibi dicetur. nā ibi loquitur in emancipato preterito cuius preteritio ab initio non rumpit testamentū scōm ista iura. et ideo est eadem ratio que est in posthumo. ¶Ultimo † habes notare vnū tu scis q̄ substitutio vulgaris facta per si heres non erit postea ad duos casus sc̄z si heres esse noluerit vel non potuerit. vt C. de here. instit. l. cū p̄ponas. quod dictū si non potuerit quomodo intelligitur. Dic quod b quocūq̄ modo nō possit siue ex parte testamenti fit vitium vt hic: siue propter vitiū persone instituteq̄ spurius. vt. l. ij. C. de here. instit. siue propter defectum persone instituteq̄ nō est natus institutus vt. l. si. C. de insti. ⁊ substi. vel quia mortuus antēq̄ adeat. vt. l. ab omnibus. §. cū quidam. ſ. de leg. j.

¶ Institutio posthumi simpliciter facta comprehendit omnem posthumum. secus si instituens se astringeret ad posthumum nascituru ex tali vxore sua vel ad nascituru ex ventre vxoris sue que p̄gnans est.

Et mandans hospitale constitui in domibus suis si illas alienet ⁊ alias emat: tamen construi debet hospitale.

Placet. c Institutio posthumi trahitur ad omnē posthumū etiam ex alia vxore natum. d hoc dicit ¶Oppo. q̄ intelligatur tantum de p̄mo posthumo. vt. l. bone. §. hoc sermone. ſ. de verbo. signi. ⁊. l. cum pater. §. hereditatem. ſ. de leg. ij. Sol. hoc speciale fauore institutionis ⁊ testamēti conseruandi ⁊ in odium preteritionis dicit glos. incipit testamentuz aggredi substitutus: ⁊ ad hoc alleg. semper istum. §. Bal. And. Barb.

c ¶L. Placet. Unde hoc non approbat Jo. de ana. ⁊ Pet. imo dicunt q̄ hic non intelligit de omni posthumo. sed de primo posthumo facit insti. eo. §. posthumi. ⁊. l. ij. §. eo. ti. ⁊ vide glo. ⁊ doct. in. c. qñ abb. de offi. deleg. quomodo allegant istum tex. Andr. barba.

✣ Andr. Pomate. c ¶Vide quid per istum tex. dicat Ro. sing. ccccxxv. incip. questiū fuit in fine.

p ¶Natum. Adde ſm Bal. q̄ indefinita appellatio posthumi nō comprehendit nisi illū qui nascitur ex legitimo matrimonio. ideo nō cōprehenderet naturalem tunc siue vxor atus esset testator siue non.

✣ Andre. Poma. e ¶Et aduerte. vide Alexan. consilio. clxxj. in. ij. col. in. ij. volu.

✣ Andre. Poma. f ¶Ultimo. vide Bar. cōsi. cxxvj. inci. testator.

g ¶In q. Adde q̄ cum Barto. transeunt communiter ceteri et idem consuluit Barto. suo consi. xxv. incipi. testator disposuit. ⁊ per banc. l. placet. in fi. dicit Pau. de cast. Joan. and. referre in rubr. de testa. quod quidam disputando tenuerunt q̄ si quis instituat ventrem vxoris sue que sit p̄gnans quod non solum videtur instituisse illum qui est in utero sed quēcūq̄ alium postea nascituru ex ea vel alia vxore. quod dictum Raph. nec ipsi Pau. placet per glo. que est in. l. infra sequenti quasi testator videatur se astrinxisse ad fiscum qui est in utero. quinimo dicit ipse quod si testator dicat simpliciter instituo posthumum mihi nascituru si sciebat vxorem p̄gnantem censetur solum sensisse de illo qui nascetur ex illo partu. quia ista. l. debet intelligi quando ignorabat vxorem p̄gnantem: quia tunc non habuit respectum magis ad vnum quam ad aliud. dominus Alleg. allega. pro opi. Joan. andre. quam dicit esse verissimā. consilium Oldra. cxij. in meo est. ccxxij. vbi formaliter illam questio. decidit: idem videtur sensisse ange. consi. l. j. in meo incipi. ser. Simon in fine ij. colum. Addo quod idem videtur sensisse quidam do. Joan. de amelia eius consil. cxxj. inter consi. Bald. clarius consilio statim sequenti quidaz do. Philip. de perusio. cui Bald. se subscripsit inter eadem consilia vol. iij. nam dicit ipse idem est dicere instituo ventrem ⁊ instituo posthumuz venter em̄ p posthumo ponitur. l. cū quidam. §. qō dicitur. ſ. de acq. here. et. l. ventre. §. si pars here. pet. vnde si testator dicit instituo ventrē idē est dicere quod posthumum instituo. Si ergo dicit posthumum instituo includitur quicquid filiorum natum erit quandocūq̄ alleg. banc. l. vbi dicit esse casum cuilibet recte intuenti. alleg. etiam not. in. l. qui filiabus. de legatis primo idē tenet Bald. consilio. cvij. in. ij. colum. vbi alleg. banc. l. iij. volumine. facit quod Federi. consuluit consilio. clij. quod si testator instituit posthumū ex vxore pregnante q̄ si vxor pariat duos quod ambo censentur instituti per nota. in. l. qui filiabus ⁊ per glos. in. l. ex duobus. ſ. de re. dub. dixit tamē Ange. prealle. cōsi. quod si testator dixisset ventrē instituo si p̄gnans esset qō solum ille qui est in utero cēsetur institutus ꝓpter illud verbum esset ⁊ ita cōsulnit cuius cōtrarium tenuit Pau. de cast. con filio. lxxix. incipi. casus iste frequenter accidit quia p illa ſba p̄gnans esse non censetur q̄ testator dixerit ad finem si tūc nō esset p̄gnans licet impregnaret ab eodem postea venter nō esset institutus. quia tūc diceretur elegisse viā ad impugnandū eius testamentum vel iudicium q̄ nō est dicenduz l. si miles qui destinauerat. ſ. de testa. mili, sed illa dixisse censetur q̄ de illa infirmitate credebat mori et q̄ illud verbum si p̄gnans esset etiam comprehendat alios posthumos quam illum qui erat in vtero tenuit Bal. in. d. consilio. cvij. dictus domi. Joan. de amelia. in. d. consil. §. allega. ⁊ precedenti tenuit ipse q̄ etiam si testator dicat instituo ventrē si p̄gnās fuerit q̄ testator videtur se astrinxisse ad illum qui erat in vtero tamen vt dixit bal. consuluit contrarium in dictis consiliis. ⁊ in cōsi. cclxj. lib. ij. idem tenuit vbi dicit q̄ illa dictio si resoluitur in quādo. i. si p̄gnans esset ⁊ idem voluit Bal. consi. ccccvij. ij. volu. in fi. consilij.

b ¶Quidam iussit. ⁊ no. mirabiliē. q. q̄ per alienationē rei legate qñ similis redimitur nō videtur ad equū legatū. vide. l. vtrū. ſ. de manu. testa. ⁊ sic facit qō no. in. c. literas. de rescrip. in cle. q̄ vtrū gratia includat beneficia tractata post gratiā in curia: ⁊ qualiter intelligañ legata facta in tēpus nuptiarū. vide tex. in. l. sancimus. C. de nup. nā habent tēpus limitatū scz triēniū post pubertatē. l. si. §. filiorū. C. qñ ⁊ qui. quarta pars. lib. g. et ille. l. nō sunt alibi. ⁊ vide Ludo. ro. in cōsi. clxxvj. an testator possit disponere q̄ in suis domibus fiat monasteriū ⁊ vide bar. in cōsi. cclxvi. vbi consuluit testator: iussit in suis domibus fieri hospitale postea illas vendidit ⁊ alias emit vide ibi incipit testator in testamento.

✣ Andre. Poma. i ¶Si filius. vide ad istum tex. per Alleg. l. si pater in vlti. col. Item adde. C. de insti. ⁊ substi.

✣ ¶Pro cōcordia. Aduerte q̄ magima dubitatio inter doc. est in. l. si duobus. §. si prius. ff. de cōtratabu. debeat intelligi in filio emancipato an in suo. Et q̄ debeat intelligi in emācipato vult Bar. hic in hac. l. si filius. in dicto. §. si prius. voluit q̄ debeat poni casus in suo. Tu dic qō duo fuerūt intellectus ⁊ Bar. in hac. l. si filius dicit q̄ est verior intellectus qō loquatur in emancipato licet alias censerit contrarium in. d. §. si prius. quaſi se declarando ⁊ ponendo veriorem intellectum ⁊ se corrigēdo si alias senserit cōtrariū q̄ potest colligi per illa verba quibus vtitur. dū dicit in hac l. si filius. ⁊ hic est verus intellectus. ad illū. §. a quo in iudicando nō esset recedēdū. Nec potest dici cōtrarius qui plures recitat intel. ad aliquā. l. ⁊ vnā approbando ſm veritatem in iudicando ⁊ esset potius se corrigere q̄ cōtrariari. vel aliud loqui gratia disputationis ⁊ aliud in iudicando ſm veritatē. Adde ad materiā. l. posthumo. C. de contratabu. ⁊ ad. l. filio preterito. ff. de iniu. rup.

consultissima.

o. o. p intellectu. q. si prius. vt hic mi zabarē sem. de Rocho. qaſ. addita. hic. de. q. intellectus.

1 consultissima. §. si quis autem. C. de testa. Solu. dicunt † quidam q̄ ista intelliguntur scōm illam sciliceꝫ primum non rumpitur nisi quando in secūdo instituti sunt venientes ab intestato. Alij dicūt q̄ illa lex loquitur quando secūdum testamentum est imperfectum ratione solēnitatis omisse vt quia non fuit numerus testium. secus si fuit imperfectū ex causa preteritionis. vt hic quia tunc non loquitur ille. §. ⁊ in hoc residet gl. ⁊ bene quam not. quia est optima limitatio ad illuz. §. ¶Contra būcvide tur tex. in. l. si duobus. §. si prius. a j. de contratabu.

a ¶Si prius. Adō hic per. d. alex. qui i alio nō laboat.

✣ Pro intellect. l. si duob⁹. §. si prius. ff. de cōtratabu.

✣ Pro intellect. §. si quis autē. in. l. bac cōsultissima. C. de test. ⁊ de limitatione ad eundem. §. per Bar. hic.

✣ sed † ibi debet intelligi de testamento imperfecto 2 ratione solennitatis in quo fuit preteritus filius emancipatus ⁊ alij venientes ab intestato instituti. nam cum filius emancipatus non rumpat ipso iure apparet q̄ ſm in quo sunt instituti venientes ab intesta. valet ⁊ rumpit primum. vt in dicto. §. si quis autem. ⁊ illud scōm postea rumpitur per contratabu. petitas a filio emancipato preterito: ⁊ hic est verus intellectus illius. §. Idem si testamētum ✣ sit imperfectum ratione imperfecte voluntatis. vt §. eo. ti. j. ⁊. l. si is qui testamentum. ⁊ ibi no. ¶Opponitur insti. quibus modis test. infir. §. posteriore. Respondeo dicit glos. ibi impossibile erat adiri hereditatem ex secundo testamento hic non. ideo p̄ius hic non vitiatur. ¶Opponitur. j. titulo. j. l. posthu. in princi. Solu. in posthumo preterito non est impossibile adiri: quia eo non nato et ideo primum rumpitur. ¶Opponitur. † ex testamēto vbi 3 filius iā natus est preteritꝰ possibile est adiri ipso approbante testamentum. vt. l. filio. j. titulo. j. Bzeuiter dicit Dy. q̄ hic fuit filius morte preuentus. ideo non fuit possibile: sed istud non est aliquid dicere: quia non querimus an adierit: sed an adiri possit. Solu. glo. q̄ bic in testamento q̄ de iure ciuili non valet. ideo non rumpit primum. ideo valet de iure pretorio. ⁊ licet valeat de iure pretorio non tamen rumpit primum vt hic ⁊ ibi ⁊ glo. in. l. cum in secundo. j. titu. j. ⁊. l. si quis. §. j. j. de vulga. et pupil. substi. tu dic q̄ nunc̄ est possibile adire hereditatem de iure ciuili. nam filio approbante poterit petere bo. pos. ſm tabu. nō adire vt. d. l. filie. ⁊ no. in l. j. de pe. be. ⁊. l. certum. C. vnde le.

Ja primo. Filius iam natus rūpit spem eius gradus a quo preteritus est incontinenti: posthumus vero statim cum nascitur. b. d. ¶Oppo. exheredatio facta a persona non valet. vt. l. iij. §. filius. §. eo. sed hic fuit exheredatus a primo herede. ergo ⁊c. Sol. intelligas nō esse exheredatum a persona sed a gradu: q̄ in dubio presumitur. Et expone a primo herede. i. a primo gradu instituto. ¶Oppo. q̄ nō est nō potest rumpi. vt. l. nam et si sub conditione. §. et post defectum. j. ti. j. sed substitutio pendente conditione non habet defectum. ergo ⁊c. Solu. q̄ non est re nec spe non potest rumpi. vt in contrario: sed q̄ est spe potest rumpi. vt. l iij. §. primo. §. vsufruc. quem admo. ca. ⁊. j. de vsufru. lega. l. sempronius attalus. sed substitutio est aliquid spe. ergo rumpi potest. ¶Opp. hic dicitur idem in posthumo. Contra. j. eo. titu. l. posthumus. in princi. Sol. intellige posthumum natum vivo patre ⁊ decessisse eo mortuo. vt in glos. ¶Oppo. q̄ posthumus rumpat incontinenti sicut iam natus: quia pro nato habetur. vt l. qui in utero. de statu homi. Dicit glos. non habetur pro nato fauore testamenti: sed non est necesse dicere: quia anteꝫ nascatur nō est in potestate patris. vt. l. fina. j. de colla. bo. ergo non potest rumpere. ¶Opp. §. eo. l. iij. in fin. vbi fit differentia inter posthumum ⁊ iam natū. Sol. quando fit a primo exheredatio a secundo preteritio non est differentia inter iam natum et posthumum: vt hic: sed quando preteritio fit a primo: exheredatio a secundo tunc est differentia vt in contrario.

b ¶De naturali. Adde Bal. consi. ccccl xij. li. ij. et bec l. facit ad. q. ō qua per Bar. in. l. fina. §. de offic. procon. q̄ si fit cōsuetudo. q̄ oblationes que fiunt in die dominico spectēt ad archidiaconū ⁊ que fiunt in die glorioseꝫ virginis spectāt ad rectorē ecclesie q̄ debeat attendi dies dominicus si vno ⁊ eodē die fuerit solēnitas virginis de quo p Ly. ⁊ Jmo. in. l. q solidum. de leg. j. ⁊ ex verbo habere ibi quos adoptauit iferūt bal. ⁊ Jmol. q̄ si existens in sacris istituat posthumū debet intelligi de adoptino vel de vero etiā legitimādo iuxta ea que habetur in. c. per venerabilem. qui fi. sint legi.

1 ¶Primus locū. Adde qō ex hac l. infert Bal. fuisse consultum per nōnullos q̄ stante statuto q̄ filia nō succedat q̄dā masculus superuigerit ⁊ tpe mortis testatoris filiꝰ masculus institutus viuebat ⁊ filia erat pterita. licet postea decedat filius sine filijs ma sculis quod tamē filia non rumpat testamentuz: quia sicut excludat ab intestato ita ex testamento ⁊ vt fertur ista. q. fuit de facto peruſij tēpore Bar. collegiuz senense. et Rayn. de forli. consuluerunt q̄ non rumpat p̄iont. §. per istum tex. ⁊ per. l. si quis filio exheredato. j. tit. j. contrarium cōsuluit Bart. ꝓpter illud verbuz quādiu vt etiam ponit in. l. fi. j. ad tre. de qua q. vide per Bart. consil. suis incip. pater habens filiam et cōsi. incip. in nomine domini preponit per bal. consi. cciz. ij. lib. et eo. vo. consi. cclxxvij. ⁊ ibi an transmittat ius suum ad filios. et plenꝰ per ✣ et de anch. consi. cczxj. incipi. in christi nomine hec questio.

1 ¶Nepos emācipatus qui tempore mortis non tenuit primū locū an pater excluso morte vel repudiatione habeat querelam ex persona sua.

2 Jn querela inofficiosi testamenti an sit locus successorio edicto.

3 Qualitas adiuncta verbo intelligitur scōm tempus verbi.

Si filium. Jste. §. est subtilissimus. et 1 bene iter. b. d. Filio ⁊ exheredato et ea querela excluso morte vel repudiatione nepos ex eo qui tempore mortis primū locum c nō tenuit preteritus testamentū nō rumpit alꝫ secus sed institutis repudiatibus potest succedere vt ex legitimus. b. d. et quatuor dicta habet vt euidenter patet ex tex. ¶Ad primum casum opp. ⁊ videtur q̄ nepos preteritus rumpat testamentum ipso iure mortuo patre. vt. l. posthumi. §. j. j. titu. j. Solu. ibi est mortuus pater nepotis vivo auo et sic nepos incipit tenere primum locū auo vivo hic vero decessit filius post mortem patris. ¶Opp. q̄ iste filius possit rūpere per querelam. vt. l. si quis filiū. ⁊. l. sancimus. in fi. C. de inoffi. testa. Solu. non potest rūpere. dicēdo nullum tanē sunꝫ: q̄ tempore mortis nō tenebat primū locū vt hic: sed ex persona patris poterat intētare querelam ⁊ per eum rūpere. vt in. l. cōtraria. ¶Venio adver. diuersum. ⁊ oppo. de precedenti responso. Sol. hic filius exheredatus erat apud hostes. ⁊ ibi decessit. vnde fingitur mortuus prima hora captiuitatis. et sic vino patre vnde tempore mortis tenet primum locum merito rumpit. ¶Venio ad versic. q̄ si moriente. ¶Opp. dictio morīēte est participium presentis tēporis ⁊ quis moritur viuēs. vt. l. si quis duos. j. de manu. testa. Et bic dicitur q̄ moriente repudiauit. Cōtra. l. si quando. §. illud. C. de inofficio. testa. Solu. intelligas bic per querelam repudiatā post mortem. ⁊ eppone moriente. id est mortuo. vt in gl. ¶Opp. q̄ ille nepos habet querelam ex persona

Jgs posthumos. Non potest quis posthumum vt suum instituere quem non licet habere impediente natura

Universidad del Rosario Archivo Histórico

sua.vt.l.iij.§.si emancipatus.ff.de bono.posses.contra tabu.Glos.non solu.it.imo asserit quod ille nepos non haberet querelam tanq̃ a patre repudiatam.et sic intrat illud difficile dubium † vtrum in querela inofficiosi testamenti sit locus successorio edicto.de quo in glos.in.l.si pater filium.de inofficio.testamento.et.l.si is.eodem titulo.et per Dyn. in.c.non debet aliquis.extra de regn.iuris.lib.vi. per Lyn.in.l.si quis filium.C.de inofficio.testamen. veritas est quod nepos habet querelam ex persona sua.vt dicto.§.si emancipatus.& dicta.l.si is nõ ex persona patris:quia repudiata per eum ita loquitur glos.et sic dicit quomodo preteritus habet querelam. Glos.in prealleg.l.pater.exponit querelã id est contratabu.Ego dico quod stat prout dicit.declarabo in.l.in suis.ff.eodem. Ultimo ad verficu.sed si heres.opponitur de preceden.versic. vbi requiritur q̃ teneat primum locum tempore mortis.Solu.verum est quantum ad rumpendũ. secus quãtum ad ius succedendi ab intestato:quia tunc sufficit quod teneat primum locum eo tempore quo testamentum destituitur. Opponitur ad istud quod etiam quo ad successionem debet esse proximior tempore mortis:vt institu.de heredi.ab intesta.§.ita demum.Solu.teg.insti.de legi.agna. succes.§.proximus.et hic soluit contrarium.scilicet aut quis decedit nullo condito testamento.et requiritur quod succedens teneat primum locum tempore mortis.aut decedit condito testamento et sufficit q̃ teneat primum locum tempore quo testamentum destituitur:vt hic & glo.no.in.l.fin.ff.de condi.institu. Opponi.ad hunc teg.† qualitas adiecta verbo intelligitur ꝑm tempus verbi.vt.l.in delictis.§.extraneus.ff.de noxa.& l.si titius.de testa.milita.sed verba.l.xij.tabu.dicebant q̃ succedebant proximiores si intestatus moritur.ergo apparet q̃ sit proximior cum moritur.Respon.ista verba intestatus moritur faciunt.vnum compositum quod nõ verificatur tunc cum moritur:sed tunc cũ post mortem testamentuz destituitur.ideo ad illud tempus refertur.& sufficit q̃ illo tempore sit proximior hoc vult dicere tex.

Si testator instituit filiam nascituram et que matrimonium cõtraberet in mille:filiam vero nascituram & que religionem ingrederetur in.cc.& cõtingat filiam nasci:& accipere habitum tertij ordinis hoc casu censetur preterita.

Ommodissime.[a] Qui puidet in vno casu in alio videtur omittere:sed prouisio simplex porrigit ad omnem casum.b.d. Oppo.C.eo.l.si.Sol.gl. multis modis hic et ibi & illam puto veram:quia si testator putabat se moriturum incõtinenti forte stabat in periculo mortis ꝑm casus qui ponuntur in.l.iij.cũ.l.seq.C.de doñ.cau.mor.ideo si nascatur eo vino non videtur preteritus q̃ voluntatem habebat instituendi eum & hoc innuit text.l.cõtrarie. in fin.dum dicit ne penam patiatur preteritionis que filios nõ preterijt. Oppo.C.eo.de inoffic.testa.l.quoniam in prioribus.vbi conditio reijcitur ergo remanet institutio pura.Sol.Dic tex.notabiliter soluit quia quedam est conditio que apponitur institutioni facte de persona certa.et loquitur lex contraria.quedam est cõditio que apponitur in institutioni facte de persona incerta.& sic habet non solũ vim conditionis sed demõstrationis.Et tunc ea deficiente talis persona sub conditione nõ videtur instituta.vt bac.l.in fin.Et per hoc dicebam in q.de facto testator instituit filium qui sibi nascetur et matrimonium contrabet in mille filiam vero que sibi nascetur & monasterium ingredietur in quingẽtis.Cõtigit q̃ mulier nata professa est religionem tertij ordinis & forzoñ sancti Francis.et sic nec nubet nec monasterium ingredietur.dicebam ipsam ꝑteritam & testamentũ ruptuz nec poterit ipsam institutã dicit sub cõditione imo nullo modo est instituta vt h.& ita de facto obtinui. Opp. de.l.si extranens.ff.de condictio.ob cau.Sol.vt dixi.ff.solu.matri.& l.si cum dotem.in prin. Opp. in.§i.col.& §si.extr. Imo.consi.cxiij. in penul.col.& consil.cxx.& cõsi.cxlv. Lar.consi.lxvi.et consi.lxxij.in.j.ouidio.vide etiam in materia huius.l. Bal.in.l.si mater. C.de insti.& substi. quã seq.Barb.§.iij.in.iij.col.alegã. in vlt.colũ.in.iiij. volu.& vide duas decisi.ad regulam huius.l.per Jaso. l.si extraneus.i.ij. nota.ff.de condic. ob cau.vide Panor.consil.lxxv.in pe.col.Aleg.cõsil. lv.in.iiij.vol.& cõsil.cxxx.in.ij. vol. Feli.in.c.translato.in penul.col.de cõstitu.& pro intellectu huius.l. viõ Karo.ruy.in repeti.§.q̃d si tantũ. in.vij. colum.in.j. oppo.ff.de libe.et posthu.

In suis. In suos heredes dicitur continuari dominum non noua hereditas obuenire.licet possint exheredari. Et sciatis q̃d audiui bis istũ librũ fine alia immutatione et nunq̃ audiui istã.l.& Acc.& Do.et scripta pertranseunt: sed vt mihi videtur non posset iste titu.bene stare fine ista.l.Diuiditur.primo ponit vnũ dictum.Secundo illud declarat.Tertio illud probat ex communi vsu loquendi.Quarto concludit primum esse etum esse verum.Quinto ex predictis ponit vnam illationem.Sexto respondet cuidam obiectioni. Secunda ibi.qui vino.tertia ibi.vnde etiam.quarta ibi.ita.& quinta ibi.ex causa.sexta ibi.nec obst.

Primum dictum[b] est.quod in suos heredes dicitur continuari dominium non noua hereditas obuenire. Ex hoc † dicto procedit q̃ in suis heredibus non habet locum titulus ꝓ herede.vt.l. nihil.C.ꝓ herede.ideo semper suis existentibus heredibus ad.probationẽ prescriptionis alius tituli querendus est. Secundus dictum in quo probatur primũ est q̃ filij & ceteri suiviuo patre dicuntur quodammodo domini.cum ergo efficiuntur heredes nõ possunt habere dominiũ nouũ cuz ipsi ante haberent. Tertiũ dictum probat illud quod dictũ est.ff.eo.hoc † modo familia accipitur in iure ꝑ substantia.vt.l.nam quod.§.fi.ff.ad treb. et.l.pronuntiatio.de verbo.signi.sed vsu loquendi & etiã in iure dicitur paterfami.& filiusfa.Est ergo pater istius substantie dñs & sic substantia aliquid tribuit vtrisq̃ equaliter.sed per hoc nomen pater & filius discernitur genitor a genito. Quartum dictum est q̃ ex predictis concludit.nam ex predictis sequitur verũ esse dictũ quod noua hereditas non dicitur obuenire filio:sed magis administratio libera quã ante nõ habebat. Quintum dictum est vt ponat illationẽ ex predictis q̃ licet filij non sint instituti.tamen ab intestato domini sunt ex continuatione dominij. Sexto respõdet cuidã obiectioni boc modo.si filius est dñs vino patre.ergo pater non potest eum exheredare & sic cõtra totam istam literam.Ad hoc respõdet nõ est mirandum si patri licet eum exheredare & ꝑuare bonis:quia eum licebat etiam occidere[c] hoc dicit. Oppo.q̃ duo non possunt esse domini insolidũ.l.si vt certo. §.si duobus vehiculũ.ff.cõmo.Sol.Tot filius dñs ꝓprie viuo patre:vt ptz ex tex.qui dicit quodãmodo.& hoc est q̃ dicit glos.q̃ hoc dominiũ filij cõsistit in nudo et puro intellectu.q.d.magis est in imaginatione quadam q̃m in veritate simile dicit gl.in viro & vxore:q̃ licet vir dicatur dñs.tamẽ vxor est domina.vt.l.in rebus.C.de iur.do.sed ista equiparatio non est vera:q̃ in vxore dz retransire dominium

Occidere. Add de q̃ ex text.in fine infert Ang.q̃ statẽ statuto quod bannit[e] possit impune occidi poterit impune vulnerari.alle.text.in.l. nec in ea ver.occidere.& de adulte.tex. in.c.cui licet.de ,regu.iur.idẽ tenuit Lyn.in.l.j.ad finẽ. C.que sit longa cõsuetudo.et Bald. in.l.si quis non dixerit.C.de episco.& cleri.& in.l.j.ad fin.C.de prima.carce.vbi tenet q̃ poterit in carcere priuato detineri.& do.Anto.in.c.finali.de consue.in materia extentionis tenuit q̃ quelibet iniuria poterit ei fieri et huic annectitur quod voluit Bar.in.l.iij.§.fi.ff.de adi.leg.& in consi.incip.statuto castri plebis q̃ stante statuto q̃ bannitus possit impune offendi poterit occidi per.c.

Andre.Poma.

a Cõmodissime. & vide Bart.in cõsi.cciij.inci.hugolinus dñi Gualterotivbi testator instituit postbumum sub cõditione decidit per istũ text.q̃ est preteritus vide ibi perpulcherrime loquitur.

Andr. Pomate.

a Cõmodissime. Vide Aleg. cõsi.cxxiij.in.vij.colũ. iiij.vol. Feli.c.nõne.in.g.col.de presump. barba.ff. lxvi.in.xij.col.in.j. vol.& consil.xxi.in xj.colũ.eo.volu.et cõsil.xxxv.in. viij. col.eo.j.vol.& consil.lxi.alias.vj.in xj.col.eo.vol.& cõsil.x.in.viij.col.in ij.vol.& cõsi.cxiij. in.vj.col.in.ij. vol lu.et consil.xxx.in iiij.col.eo.volu.et cõsi.cxxvj.in.xvj. col.ij.vol.& consil. cxliij.in.vj.col.i.ij. vol. Ro.cõsi.xx.et cõsi.cxlvij.& consi. xxxviij. Imo.cxiij.& cõsil.c.Lar. cõsi.iij.& cõsi.cvij.

Andr. Poma.

b Primũ dictũ. vide And.Barb. §si.glig.in.j.volu.

Andre. Poma.

De facto. Add de Bart.l.si pater ante finẽ.C.de insti.& substitu.vide Old.in simili §si. cxlij.vide Barto. consi.cxvij.in vltima oppo. Jas.l. quãuis.C.de impube.

Tertij ordinis Adde inquãtum Aleg. dicit q̃ pso ne ꝑsse tertium ordinẽ sancti Francis. non dicuntur religiose qõ idem tenet Roma.consi.cclxvij. vbi dicit qõ mulier tertij ordinis põt succedere in feudo in casibus in quib[a] alias mulier succedit.

Andre. Poma.

Primũ dictũ. vide And.Barb. §si.glig.in.j.volu.

Occidere. Add de q̃ ex text.in fine infert Ang.q̃ statẽ statuto quod bannit[e] possit impune occidi poterit impune vulnerari.alle.text.in.l. nec in ea ver.occidere.& de adulte.tex. in.c.cui licet.de ,regu.iur.idẽ tenuit Lyn.in.l.j.ad finẽ. C.que sit longa cõsuetudo.et Bald. in.l.si quis non dixerit.C.de episco.& cleri.& in.l.j.ad fin.C.de prima.carce.vbi tenet q̃ poterit in carcere priuato detineri.& do.Anto.in.c.finali.de consue.in materia extentionis tenuit q̃ quelibet iniuria poterit ei fieri et huic annectitur quod voluit Bar.in.l.iij.§.fi.ff.de adi.leg.& in consi.incip.statuto castri plebis q̃ stante statuto q̃ bannitus possit impune offendi poterit occidi per.c.

Andre. Poma.

b Cõmodissime. & vide Bart.in cõsi.cciij.inci.hugolinus dñi Gualterotivbi testator instituit postbumum sub cõditione decidit per istũ text.q̃ est preteritus vide ibi perpulcherrime loquitur.

Andr. Pomate.

a Cõmodissime. Vide Aleg. cõsi.cxxiij.in.vij.colũ. iiij.vol. Feli.c.nõne.in.g.col.de presump. barba.ff. lxvi.in.xij.col.in.j. vol.& consil.xxi.in xj.colũ.eo.volu.et cõsil.xxxv.in. viij. col.eo.j.vol.& consil.lxi.alias.vj.in xj.col.eo.vol.& cõsil.x.in.viij.col.in ij.vol.& cõsi.cxiij. in.vj.col.in.ij. vol lu.et consil.xxx.in iiij.col.eo.volu.et cõsi.cxxvj.in.xvj. col.ij.vol.& consil. cxliij.in.vj.col.i.ij. vol. Ro.cõsi.xx.et cõsi.cxlvij.& consi. xxxviij. Imo.cxiij.& cõsil.c.Lar. cõsi.iij.& cõsi.cvij.

eam rapere.C.de episco.& cleri.& in.l.j.ad fin.C.de prima.carce.vbi tenet q̃ poterit in carcere priuato detineri.& do.Anto.in.c.finali.de consue.in materia extentionis tenuit q̃ quelibet iniuria poterit ei fieri et huic annectitur quod voluit Bar.in.l.iij.§.fi.ff.de adi.leg.& in consi.incip.statuto castri plebis q̃ stante statuto q̃ bannitus possit impune offendi poterit occidi per.c.

fi.de homic.in.vj. idem tenet Joan. andre.in addi.ad Spe.in ti.de cõstit. a §.j.in fi.quia per contumaciam bu ius banniti statutum voluit penaz aggranare.argu. ca. capitalium.§. 6 in exulibus.j.de pe.Bald. vero in ſno peculio in verbo bãnitus digit 7 q̃ aut erat banni tus ꝓpter causaz ꝓpter quam venẽbat imponenda pena mortis.& tunc possit occi b di aut non et tunc quod non licet in dici non licet pri 8 nato & bãc sequñ ctur Ang.& Pau. de cast.in.l. cums. ff.de verbo.pre di.latius ibi vide et per Ange.con 9 filio.cclxxxvj.per Pau.de cast.consilio.cxciij. Bart. consil.dlxxxviij.& alleg.& Bal.consil. cxix.lib.v.

a Possessio. adde q̃ contrarium etiam tenuit Bal. in.l.fina.C.de edi. diui adri.tol.et in l.j.C.de appella.& in aut. defuncto. C.ad tertul.& in.c. j.de controuer.in ter mascu.& femi. et in aut.ingressi. vbi ponit rationẽ per.l.cũ heredes. j.de acquirẽ.poss. 10 et ibi Bal.consil. cxiij.lib.j.

b Nisi priuet.adde q̃ hãc rationez comprobat Ang. per quinq̃ motiua que bicviõ per Aleg.post ipsum. Item facit Bald. ꝑ ſeg motiua.vnde ang.dicit q̃ ratio reddi non potest nisi q̃ hoc fuit introductũ ꝓ solennitate q̃ filius deberet a patre ex

dominium in filio dicitur cõtinuari vt hic. Oppoſi.j.de acquiren.possess.l.cum heres.Glo.hic dicit † quod in filio videtur cõtinuari possessio[a] sicut dominium.Contrarium est verum.vt no.in.l.cum miles ex quib.cau.ma.Non obst.l.iij.§.filium.j.ꝓ herede.quia fateor q̃ nonus ti.possessionis nõ videtur obuenire filio.vt.l.nihil.C.ꝓ herede.tamẽ nona possessio est nona apprehensio est necessaria. Opponi.insti.de his qui sunt sui vel alie.iur.§. fi.Respondeo † olim licebat occidere bodie non: & sic mitigata est potestas patris in persona & etiã in bonis:q̃ bodie non licet exheredare absq̃ causa olim simpliciter licebat:vt hic.& l.iij.§.finautem heres.ff.eodem. Quero † que est ratio q̃ filius suus preteritus rumpit testamẽtum ipso iure. Respondeo ad hoc facta est ista l.quia suo heredi nõ dicitur hereditas obuenire de nouo sed dicitur cõtinuari.vt hic.Cum ergo dominium continuatur in filium non potest pater in alium transferre dominium.& alium heredem facere nisi priuet [b] eum vt hic & hoc dicit tex.in ver.hac ex causa.qui a fi nõ instituatur vel exheredatur oñs remanet. Quero † que est ratio quod preteritio materna[c] habetur ꝓ exheredatione. Respondeo quia cum dominium a persona matris non cõtinuetur in filiũ cum non sit suus non est necesse q̃ exheredet filiuz id est extra dominium ponat.sed si eum ꝓtereat facit contra officium pietatis.ideo datur querela. Quero vtrum † in querela inofficiosi testamenti habeat locum successorium edictum gl.in.l.si qs postbumos.§.j.ff.eodem.videtur dicere q̃ nõ.Cõtrarium no.in.l.pater filium.de inofficio.testamẽ. per.l.si is.eodem titulo & hoc tenet Dyn.in.c.non debet aliquis.extra de regu.iu.lib.vj.probatur in l.iij.§.fi emancipatus filius.de contratabu.per gl. & Lyn.de inofficio.testamen.l.si quis filium. Retenta illa opinio.oppo.nepos qui erat in potestate non fuit exheredatus nec ꝓ exheredato habitus.ergo non habebit querelam sed rumpit testamentum ipso iure.vt.l.non putauit.§.primo.j.de contratabu.& l.si is.ff.de inofficio.testamento.& l. magimum.C.de libe.ꝓteri.ſi ergo filius est exheredatus nepote ex eo in potestate retento ꝓteritio filio excluso a querela ex successorio edicto non potest nepos venire per querelam.sed per contratabu.vel dicendo nullum.Respon.glos.in dicta.l. pater filium.& de inofficio.testamen.huius timore exponit querelam id est contratabu.q̃ communiter omnes sequuntur.Alibi autem † displicet tunc enim est verum q̃ suus ꝓteritus dicit nullum vel venit per contratabu.quando est talis cõditionis q̃ in eum continuatur dominiuz:vt quia tenebat primum locuz.sed in questio.propoſita filius exheredatus precedebat nepotem.vnde in nepote non cõtinuabatur dominium illius:ergo nepotis ꝓteritio non facit testamentũ nullum:sicut ꝓteritio matris.debet ergo venire per querelam in qua filius exheredatus precedit euz:sed filio excluso venit nepos simliter per querelam.vt.l.si qs filium.C.de inofficio.testamen.vbi est casus.& l.pater filium.& de inofficio.testamen.ita debet intelligi ista materia.

Natus dicitur qui perfecte venit:vel viuus est qui in potestate.& Christo.por.insti.de exhere.li.in.j.col.

Extractus. Adde an occidens existentem in vtero puniatur vt homicida Jaco.but.in.l.si.C.de succes.refert aliquos distinguere aut erat animatus aut non.primo casu veniat appellatio hominis.secundo casu nõ per glo.in.l.diuus.de extraordina.cri.& cum ipso transit Angel.& Sali. Bald.vero bic dicit:quod si puniatur per.l.cum inter veteres.C.de fideicommiss.dum dicit talem in vtero existentem sperare esse hominẽ. ergo interim non est homo. et cum ipso transit Pau. de castr.sed qualiter de iure cõmuni puniatur,vide in.l.si qs aliquid. §.abortionis. de pen.& in.c.sicut.eli ij.extra de homic. facit etiam hec lex ad illam questio. an extractus secto ventre dicatur natus an non.primo fit locus subsidiarie.vel ne. de qua questi.per Salic.in.l.fina.C. eodẽ.& dicit Bal. ita consuluisse.sed non alleg. consilia sũt.cxiij.& cvij. iij.volu.et ibi dicit quod aduocati lucani dubitabãt super isto passu.tamen ipse aliquibus rationibꝰ verã esse eius opinio.deducit.deinde alt.Sdof.in dicta.l. anniculus.i verbo extractus ita tenere in lectu. quam ipse habere dicebat illi cui dirigebat consiliuz. Subdendum est etiam quod pau. de cast.in.l.penul. C.eodem. dicit q̃ natus ante q̃ tangat septimo mẽse non rumpit testamentum: quia censetur viuere nõ posse.l.in testamẽto.§.fina.j.de suis & legi.q̃ est veruz si constat eum viuere non posse ex alia causa quaz q̃ sit natus tempore non debito: quia tũc rumpit per dicta.l.penul.& ideꝫ tenet hic Rapha. & sequitur Aleg.

Extractus extra ventrem.

2 Viuus dicitur quis nasci:quãdo vocem emittit vel apparet quando nascitur eum esse viuum:licet momento viuat.

3 Seminatus viuens et postea mortuus an rumpat testamentum.

Quod dicitur. Etiaz qui extra trahitur ꝓteritus rumpit testamẽtum.hoc dicit. Quero quando dicitur natus. Respon. † quando perfecte venit vel est extractus[b] extra ventrem et viuus.si enim medietas corꝑis venit extra ventrem et viuit vt sepe contingit non diceretur natus teg.est in.l.penulti.

1 b

2 C.eodem. Quero † quando dicatur nasci viuus Respõdeo quando natus vocem emittit:vel etiam non emittit:sed apparet cum esse viuum licet momento.vt dicta.l.penul.C.eodem.et ibi sentit glos. q̃ intellige si natus habet formaz hominis vt ibi.

3 Quero quid † si est seminatus viuens et postea moritur.an rumpat testamentũ idem est casus i.l. vlti.C.eo.Et istam questi.feci vni in priuato egami ne & non bene respondit.

1 Habens potestatẽ legitimandi adulterinos item incestuosos an poterit legitimare adulterinũ & incestuosum simul.

2 Coniuncto aduersatiua operat q̃ vno casu existẽte non habet locum dispositio facta in alio.

e Sita scriptum.[e] Prouisio facta in casib[ꝰ] separatis ꝓrigitur ad eosdem casus simul coniunctos.hoc dicit. Opponitur.ff.eodem.l. commodissime.Solu.ibi prouidit in vno casu tantum hic prouidit in duob[ꝰ] casibus separatis.ideo si veniunt simul coniuncti ex ꝓsumpta voluntate defuncti dispositio trahitur ad illũ casum.dicam in.l.gallus.§.et quid si tantum.j.eodem.Et hoc † facit ad questio.quam disputauit Bono.dominus Joan. calde.dicens. Papa concessit legato q̃ possit legi timare filios natos ex incestuoso coitu. Item ex adulterino contingit q̃ quidã erat natus ex coitu adulterino et incestuoso et sic simul concurrebãt in eo querebatur an legatus possit legitimare.hec.l. facit q̃ sic prima facie sed si recte inspiciatur facit in contrarium.dicit enim q̃ scõm iuris rigorẽ ꝓ uisio facta in casibus separatis non porrigitur regulariter ad eos simul coniunctos.Istam questio.

1 e

f examinaui.in.l.ij.[f] in principio.de verborũ oblig.

2 Ultimo nota.& ex hac.l.q̃ quando quis vtiur istis coniunctionibus aduersatiuis si vero:sinaũt: quod si:sed si.& similibus.tunc videtur velle q̃ vno casu existente non habebat locum dispositio facta in alio.vt hic q̃ facit ad multa.dixi in.l.in repetendis.j.de leg.iij.

1 Quando sunt duo quorum vnum non potest esse sine alio vnũ non poterit sine alio tolli.

2 Si seruus est institutus heres cũ libertate quãdo possit hereditas adimi.

3 Quando seruus habet coheredem hereditas tunc relinqui potest sine libertate.

pro quibus dicit facere.l.vgozis ab ortu.C.eo.sed tu dic quod Bal.consi. cxiij.lib.iij.tenet q̃ natus octauo mense qui ſm physicos viuere non potest rumpit per.l.vgozis ab ortu.& l.eum qui certarum.eo.titu.& de ꝓbẽte poculum abortionis vide Barba.consi.xxiij.ij.volu.& ibi quid si abortus non sequatur.

Andre. Poma. e Si ita scriptũ. Vide que circa hoc dicit Aleg. consi.cxvj.col.ij.volu.

f In.l.ij. Vide que posui post Aleg. quibus etiam adde Joan.de ana. consi.lxxxv.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

4 Si testator in testamẽto solenni instituit heredem seruum: & posteà adimat hereditatem & libertatem que voluntas sit ista.

1 **Regula.** Quando sunt ✝ duo quorum vnum fine alio esse non potest vnum non poterit fine alio tolli. sed sublatum virtute remanentis perdurat. hoc dicit. ¶ Et iste vnus est malus. ff. p artistas & theologos. an qualitas possit separari a substantia. ¶ Opponitur & videtur quod libertas potest tolli a legato et econtra. vt. l. seruum filij. ff. idem si seruus. ff. de lega. i. et l. si seruus. ff. de adimen. leg. Respondeo quod ista l. loquitur in his quorum vnum non potest consistere fine alio vt in hereditate et libertate. ¶ Opponitur de. l. si certarum. ff. si eadem. ff. de testamen to milita. Solu. fallit in milite cuius testamentum non astringitur regulis iuris: vt ibi et ratio est: quia miles potest fine hereditate dare libertatem. ¶ Ultimo opponitur quod voluntas testatoris est seruanda. vt. l. in conditionibus. de conditioni. et demonstra. Respondeo ✝ ego intelligo nisi appareat testatorem aliud voluisse: sed intelligo quod ista voluntas sit solennis. alias adimi non posset fine libertate: sed quando est solus heres. secus. et istud videtur probari in. l. fed & si in conditione. ff. finali. ff. de heredibus instituen. hoc tenet Guliel. in. l. si vnus. ff. pactus. ff. de pact. Nec obstat. l. ita tamen. secundo respon. ff. ad trebel. & l. si seruus. ff. de bonis auto. iudi. possiden. Pileus dixit hãc. l. intelligi vbi euidens volũtas defuncti appareat quod intelligo scilicet q̃ adimendo vnum voluerit adimere vtrũq; argumẽ. l. illud. et. l. nec is. ff. heres. de acqui. heredi. hoc autem intelligo si ista ademptio fiat in voluntate valida vt dixi plene in. l. fi tantũ.

3 ff. de lega. iii. ¶ Quero ✝ quid si seruus habeat coheredem? Respõdeo tunc cessat huius. ff. ratio potest enim tunc relinqui hereditas sine libertate et libertas sine hereditate: quia aditione coheredis confirmatur testamentum. vt. l. sed si conditioni. ff. finali. ff. de heredi. instituen. quod tenet Guil. in. l. si plures. ff. primo. ff. de pact. ¶ Quero ✝ quomodo valebit [a] istud facio te heredem in testamento solẽni postea adimit libertatem et hereditatem que est voluntas secunda: testamentum non quia non est heredis institutio. codicilli non: quia in codicillis non potest directe adimi hereditas. quid ergo erit cogitabitis.[b]

a ✠ Andre. Poma. 4 8 ¶ Quomodo va lebit. Vide alegã. cõsi. ciiij. in. ij. vol.

b ¶ Cogitabitis. Adde quod bart. in. l. si iur. ff. de leg. iij. videt velle q̃ nõ sit sublatũ primũ & istã opi. fegtur Bald. recte in tnenti in. d. l. sanci mus. Pe. de anc. ẽmo. in. l. cũ esses. de testa. & cõsulnit Bald. 9ñi. ccccxxx. lib. iiij. inci. ad enidentiam & inquãtum tangit alegã. an legata ad pias causas debeãtur hereditate nõ adita vide q̃ posui in l. j. C. de sacrosanc. eccle.

Testamentum.

Egheredatio q̃ per aditionem firmari non potest in vita egheredati ipso iure est nulla. hoc dicit. ¶ Opponitur q̃ testamentum valeat. quia filius fuit egheredat' ſm formã. l. j. & ij. ff. eodem. Soln. gloss. hoc ideo quia egheredatio non tenet nisi adita hereditate. Jaco. de are. dicit q̃ attenta ista ratione nunq̃ valeret testamentum in quo quis sub conditione esset heres institutus et filius egheredatus q̃ est contra. l. nam et si sub conditione. in principi. j. titulo primo quare dicas quod egheredatio post mortem est frustratoria: q̃ impossibile est eam per aditionem cõfirmari filio vivo secus si institutio esset facta sub conditione que filio vivo posset existere. ¶ Opponitur de. l. fi nali. j. de condi. institu. Solu. glos. et bene quia habebat ibi coheredem cuius aditione egheredatio poterat confirmari in vita. ¶ Opponitur institutio facta ad tempus videtur pura. vt. l. hereditas. j. de heredibus institu. Glo. solu. ibi in institutione facta ad tempus incertum vide in. l. ab omnibus. ff. cũ quidam. j. de legatis primo. & dicam in dicta. l. hereditas. de here. insti.

1 ff. Hodie posthumus non egheredatur.
2 Causa intestati q̃ trahit ad se causam testati.

Si posthumus.

Posthumus preteritus rumpit spem eius gradus a quo est preteritus incontinenti cũ nascitur nec confirmatur gradus ille licet natus ante decedat quam eius gradus veniat. et si rumpitur pars testamenti totus rumpitur. hoc dicit. vsq; ad §. quod vulgo. tres partes habet. secunda ibi. ita §. tertia ibi. nam & cum duobus. ¶ Opponitur quod non est: rumpi non potest. vt in. l. nam et si sub conditione. ff. et post defectum. j. titu. j. Solu. non rumpitur gradus. sed species eius digi ſm Dyn. in. l. si a primo. ff. eodem. ¶ Opponi. quod posthumus egheredari non possit. vt. l. si quis in suo. C. de inofficio. testamen. Solu. bodie ✝ non potest egheredari quia in egheredatione requiritur causa: olim poterat. ¶ Opponitur ad cõm responsum quod debet valere tertius gradus ex quo posthumus est egheredatus. vt. l. iij. in fine ff. eodem. Solu. hic in posthumo preterito ibi in iam nato. et ratio ponitur ibi in glo. ¶ Opponitur quod inter posthumum et iam natum non sit differentia. vt. l. si a primo. ff. eodem. Solu. vt ibi dixi. ¶ Venio ad tertium versicu. et istum examinabo & dicam rationem eius in. l. penultima. j. titulo primo. oppo. de. l. penultima. j. titulo primo. Prima gloss. dicit quod hic posthumus excluditur vt heres institutus sed admittitur vt legitimus vel dic ſm Dyn. quod hic in tex. dicit excluditur. intellige post mortem ipsius posthumi: sed si vixeret ad totam hereditatem admitteretur. & sic not. casum mirabilem quod causa intestati trahit ad se causam testati. Contra quod videtur. l. prima. ff. si ex fundo. ff. de heredibus instituen. Solu. vt dicam in. l. penultima. j. titulo primo rationem ibi videbitis. et vide glossam que incipit quatuor sunt &c. Et ita dicit Dy. ibi: et de causa ab intestato dic vt ibi. ¶ Opponitur si posthumus moritur ergo testamentum confirmatur. vt. l. posthumus. in principio. ff. titulo. j. Sol. ibi loquitur quando posthumus decessit vivo testatore. hic quando post eius mortem.

1 ff. Datio coheredis facit suum heredem voluntarium.
2 Datio substituti vulgaris facit suum voluntariũ.

Quod vulgo.

Filius institutus in primo gradu in totũ vel in partem licet sit preteritus in secundo testamentum non rumpit. b. d. Ratio huius. ff. est quia per secundum gradũ filio instituto in primo nulla fit iniuria. non enim admittitur nisi ipso volente & hoc est quãdo est institutus solus. Idem si admittitur pro parte. sufficit enim quod pater eum instituat in legitima sua vt sic nõ possit cõqueri. Idem quando filius est institutus cum socio. est ratio: q̃ dando testator coheredem ✝ filio facit de suo voluntarium. vt. l. apud iulianum. ff. idem iulianus. j. ad trebel. dicam. j. eodem. l. si filius. ¶ Itẽ dando ✝ substitutum vulgariter facit eum voluntarium vt. l. papinianus. ff. quarta. ff. de inoffi. testa.

1 ff. Falsa causa circa filiationem vitiat egheredationẽ ipso iure.
2 Falsa causa adiecta in egheredatione illam non vitiat ipso iure si nõ respicit filiationẽ.
3 Assertio patris q̃ non faciat filiũ non esse in possessione filiationis nisi mulier contempserit plautianum.

Si quis ita.

Egheredatione facta cum causa que respicit filiationem si causa falsa probetur testamentum rumpat. hoc dicit. ¶ Volo quod tu cogites circa vnum quod ego non cogitaui nec hic nec. ff. titulo. j. l. j. et ista. l. videtur casus pro opinio. Idar. quod egheredatio facta inserta falsa causa facit testamentum ipso iure nullum quod tamen reprobaui in. l. prima. ff. de testamẽ. Sed respõdeo ✝ quod falsa causa circa filiationem vitiat egheredationem ipso iure. vt. l. si pater. & l. ne quis. C. de heredibus instituen. & ita loquitur hic et dixi in. l. demonstratio. C. quod autem. de conditio. & demonstratio. secus si ✝ falsa causa aliud respiceret quam filiationem vel affinitatem. ¶ Oppo. ſdm gl. dicitur hic quod probat se filium. Contra non debet admitti probatio que facta nil relenat sed hec est huiusmodi quia si probetur filius egheredatio est nulla. vt hic in tex. si non est filius similiter est nulla. vt l. quidam cum filium. de verborum obligationi. Glo. solnit dicit Dy. melius quod ista probatione facta aliquid relenat. nam si probet filius succederet. ab intestato si non esset filius succederent alij. vtroq; casu egheredatio est nulla. ¶ Opponitur de. l. iij. ff. causa. j. ad carbo. Solu. illud verum est quantum ad carbo. bonorum possessionem non ad aliud. ¶ Opponitur de. l. si instituta. ff. j. & ff. de inoffic. testamento. Solu. vt ibi. ¶ Quero cui incumbat hic onus probandi. Credo quod filio: quia verbum patris est contra eum. quod tene menti. hoc tamen non placet Dy. quia ✝ verbum patris non facit filium non esse in possessione filiationis nisi mulier contempserit plautianum. vt. l. j. ff. iul. & de lib. agno. & l. prima. ff. si quis. j. ad carbo. tene ergo primam solutio. ¶ Oppo. glo. institu. quima. non pos. ff. semel. Solu. ibi non est error quia causa est vera. licet insista. vt ibi not. Item ibi. l. si filij. Solu. vt ibi ſm intellectum Ric. Item ibi. ff. j. dic vt ibi.

1 ff. Substitutio vulgaris quod faciat de necessario voluntarium & an impediat existentiã sui heredis.
2 Existentia sui heredis operatur transmissionem hereditatis non adite.
3 In toto infortiato non videtur Bar. obscurior leg.

Si filius heres.

Ista est valde difficilis leg. Quando filio datus est substitutus vulgariter existentia sui heredis non operatur transmissionem alias secus. hoc dicit. Secundum verum intellectum & glo. non videtur illud vidisse quod est dubium et multum infrascat eam. tamen diuido ſm illam diuisionem quam puto veram in duas partes. ¶ Primo loquitur quando filius fuit institutus pure dato sibi substituto nepote vulgariter. Scõo loquitur q̃n filius substitutus est sub cõditione potestatiua que nõ potest impleri vltimo vite spiritu nullo dato substituto. Sc̃a ibi. q̃ si nemo. Item secunda subdiuiditur: q̃ primo ponit dictũ. Secũdo exemplificat. Secũda ibi. sicut euenire. ¶ Primo declaratione. l. quero in quo differt prin. a secũdo rñso. Huius timore hoc prin. legitur tribus modis. primo q̃ hic filius fuit institutus pure. in secundo rñso sub cõditione. & ita tenet Dy. ¶ Sed ad hoc opp. si fuit institutus pure. ergo statim fuit heres suus & necessarius. vt insti. de heredũ quali. & diffe. ff. sui. & l. necessarius. j. de acq. her. Male ergo dixit tex. qui dicit nepoté esse heredẽ sui aui. Huius timore dicunt gdã nepotẽ esse heredẽ sui aui. nõ directo sed per mediã personã patris sui. & hoc tangit gl. q̃ incipit auo ex testõ circa fi. q̃ gl. nõ tenet & merito. q̃ tex. dicit nepotẽ suũ heredẽ tam patri q̃m auo. sed ſm hãc lectu. nõ est suus heres nisi patri tñ. vñ alij recedũt ab hac lec. & dicũt q̃d a prin. fuit institutus filius sub potestatiua conditione q̃ põt impleri vltimo vite spiritu. in. ſcõo rñso fuit institutus sub cõditione q̃ nõ põt impleri vltimo vite spiritu. Ista lect. potest sustineri. ſz nõ est necessaria. vt. j. dicã. Tertij legũt totũ ecõtra q̃ in prin. fuit institutus filius sub cõditione que nõ potest impleri. Ista lec. nõ est vera. nã fini nullo modo conuenit q̃ loquat̃ de ea q̃ põt impleri vltimo vite spiritu. nã tunc q̃n iste moritur non esset certũ neminẽ ex testõ heredẽ fore cum adhuc possit impleri cõditio q̃cp̃ ad vltimũ vite spiritũ q̃ est contra tex. huius. l. in ſcõo rñso. Itẽ nõ cõgruit princ. q̃ loquatur de cõditione q̃ põt impleri vltimo vite spiritu: q̃ tũc eo vivo certũ est. t cõditionẽ deficere & nõ posset impleri. & sic posset habere locũ existẽtia sui heredis & remaneret oppositio prima. ¶ Preterea tex. voluit solũ facere istã differẽtiã. ¶ Utrũ filio fuerit datus substitutus vel nõ. tene ergo primã. ff. q̃ filius fuit institutus pure.

1 ff. Datus ipse nõ fuit heres patri q̃ pater sibi vulgariter ✝ substituit per quod facit de necessario volũtarium. vt. l. papi. §. quarta. de inoffi. test. & hic est casus q̃ declarauí. in. l. iuf. j. si omiſ. cau. test. Posses etiã intelligere totã istã. l. in filio instituto sub cõditione potestatiua que nõ põt impleri vltimo spiritu. sed in primo casu habuit substitutũ in ſcõo nõ. ideo in primo casu nõ fuit heres patris. in ſcõo sic. facit ad. d. l. vlti. j. de cõdi. insti. ¶ Ad

a id aũt q̃ dixit q̃ substitutio vulgaris impedit existẽtiã sui heredis [a] dic vt in. l. si filius qui patri. de vulg. & pup. & d. l. iuf. si omiſ. cau. te. ¶ Quero dicitur hic in prin. si interim moriaẽ qd vult dicere interim gl. rñdet ante aditã hereditatẽ. Et ista vera quã tenet Dy. & ocs. Nõ. quia cum haberet substitutũ vulgaré regrebatur aditio cũ tunc nõ sit suus vt dixi. Vlij exponũt interim. i. vivo testatore ✝ male. q̃ si filius decessit intestatus vivo patre. tũc ſm ista tpa nõ haberet heredẽ. vt. l. ij. de castrẽ. pe. Si vo filius decessit testatus tc̃ re in castrẽ. peculio. tũc põt habere heredẽ sed nõ suũ: q̃ tũc nõ bz filiũ in potestate. bz sit miles. vt. l. filius a patre. j. eo. & tex. hic dicit vtrũq; suũ heredẽ futurũ. Unde tertij dicũt interim. i. pendente condition. vt gl. dicit sed vt dixi in prin. loquit̃ q̃n filius fuit institutus pure potest etiã intelligi q̃n fuit institutus sub cõditione. vt. §. dixi & procederet hec lec. ¶ Venio ad scõam partẽ dicitur hic ipse filius intestato patre heres existit. quero de quo filio loquat̃ an de nepote an de filio primo. Quidam dicunt q̃d de nepote. vt in hoc vñ residere glos. ¶ Sed ad hoc oppo. quõ põt esse nepos suus heres vtriq; cũ pater eũ pcessit tpe mortis aui. vt instit. de hered. que ab intest. §. ita demũ. Glo. dicit q̃ hic auus decessit vt testatus & sic sufficit q̃ nepos sit proximior tpe quo testũ destituitur. vt insti. de lega. ag. suc. §. primus. vidisti in. l. si q̃s postbumos. §. fi filiũ. in

2 fi. ¶ Venio ad istud an sit verũ & oppo. ✝ existentia sui heredis operatur trãsmissionẽ hereditatis nõ adite. vt. l. hereditatẽ. §. filius. ff. de castrẽ. pe. magime in suos. l. ij. C. q̃ ante aper. ta. Cũ ergo iste fuerit suus nõ põt auo beres esse directo: q̃ pater nepotis fuit suus. Preterea dicit tex. certum esse incipit &c. sed hoc est falsum: q̃ quicũq; beres filij ex persona filij defuncti potest hereditatẽ nõ agnitã agnoscere vt. d. l. j. ergo nõ esset certum vt dicit tex. imo est dubiũ q̃ posset repudiare si vellet. vt. l. si quis filiũ. de acqui. here. ¶ Itẽ hoc in conditioñe potestatiua q̃ potest impleri vltimo vite momẽto nõ põt. pcedere: q̃ nõ est certũ interim donec viuat: ſz post mortẽ. vt. l. suus quoq; de here. insti. & l. fi. j. de condi. insti. ¶ Ex hoc concludo q̃ hec. l. nõ procedit intellige ergo ſm Ja. de are. q̃ inver. sed si nemo fuit institutus sub cõditione potestatiua que vltimo vite spiritu non potest impleri vide istã opi. per Alo. hic in fi. Et sic loquit̃ de filio primo qui erat heres patris & nepos directe est heres patri & auo. & hoc per mediã personã patris sui. & hoc modo. pcedit iste v. Cogitabã si posset salua ri sine ista diuinatione q̃ esset dubiũ vt cũ posthumus nascerek. & sic rumpit testũ & sic existẽtia nil operat & hoc modo nõ possum dicere per. l. cuz quidã. §. q̃ dicitur in fi. j. de acqui. heredi. ¶ Sed tũc opp. de ver. sicut. ſz dico quod ver. sicut ponitur exẽplificatiue nõ similitudinarie ſm Jac. de are. & ſm lec. quã teneo vel dic q̃ addit in ver. sicut q̃n nepos nõ extabat.

3 babes difficilem. l. nõ video qualiter ✝ possit transire si scires audirẽ libẽter & in toto infortiato non videtur mihi obscurior leg.

b ## Vltri.

[b] Egheredatio fit q̃cq; propter bonum. b. d. Quero an ista fit correcta per aut. de heredi. que ab inte. §. illud. que vult q̃ filius instituat. Domini gl. tãgit in. l. cũ ex filio. circa princi. de vulg. & pupil. & videt q̃ hodie fit correcta. Alibi videtur gl. tenere contrariũ in. l. sancimus. §. repletionem. & §. seq. C. de inoffi. testa. tene gl. in. d. l. cũ ex filio. & ibi latius dicam.

a ¶ Sui heredis. vide bal. ſñi. ly. lib. ij. & eccl. lib. iij. pau. de ca. ſñi. celij.
✠ Andre. Poma. b ¶ Multi. q̃ ista. l. fit corrupta. Vide Raro. Ruy. in §. & quid si tantũ. in. ig. col. j. eo. titu.
c ¶ Sub conditione. Inducit Bal. q̃ monachus siue ex testamẽto siue ab intestato heres non dicitur necessarius patri: quia cum sit in potestate Abb. statim mutauit & exiuit patrisam potestatẽ. vt est gl. in. l. si ex cã. q̃ papinianus. ff. de mi. idẽ tz ang. Hꝰ subdẽs q̃d etiaz in cõsequẽtiã monachus nõ ꝺr sup heres patri & ideo requirit expressa aditio adeo q̃ si decessit hereditate nõ adita monasterium ex potẽtia suitatis non succedit gtrariũ tñ q̃ imo iura suitatis retineat et trãsmittat tenuit guil. de cu. Ja. bu. bal. expõsse in. l. deo nobis. C. de epi. & cle. p illã tex. & bal. in. l. cum adoptiuus. C. de adop. Jaco. bu. et bart. in aut. si qua mulier. C. de sacro fan. eccle. bal. in. l. apud hostes ad fi. C. cõ suis & legi. idẽ in. l. nepotes. ff. de his qui sunt suiur alie. iur. et fuit de mẽte bar. l. l. itẽ in potestate. ff. eo. inquãtũ dicit q̃ existens in dignitate vt monach⁹ exiẽs patriã ptãtẽ q̃ est verũ in his quib⁹ non est sibi fauor nõ ob. q̃ sit in ptãte q̃ rñdeꝛ vt per bal. in aut. si qua mulier. & vide alegã. si qua

c ## Ab conditione.

Ut quis sit suus heres patri requiritur quod nõ sit in potestate alterius tempore mortis & conditionis existentis. b. d. ¶ Oppo. ad hoc q̃d quis sit necessarius sufficit q̃d sit in potestate tẽpore mortis vt instit. de here. qua. & diffe. §. sui. Dicit gl. hic dedit se ad arrogandũ in vita testatoris: sed non est verum quia tunc esset adoptio non arrogatio. Alij dicũt hic loqui in filio emancipato: & non est verum quia non definit esse suus ppter adoptionem: sed ppter emãcipationem. dic ergo q̃d requiritur quod sit primus tpe mortis. vt ibi & q̃ nõ sit in potestate alterius tpe existẽtis conditionis: vt hic. Bto. so. & vide eam que incipit in vita testatoris. & gl. assignat aliã rationẽ quã vide in ea. & §. alienus. q̃ gl. allegat nil facit: q̃ ibi loquitur in acquisitione hereditatis cui acquiritur. hic tractatur an iste sit suus glos. tenet & bene dicit per illam. l. ¶ Oppo. cõtra hãc. l. de. l. pater filio. de beredi. insti. vbi tantũ inspicit tẽpus mortis. Respõdeo. ibi loquitur in seruo hic in filio. Unde est differẽtia q̃ si seruus alienatur transit cum sua causa. & dñs potest seruo legẽ apponere. vt. l. seruus hac. l. ff. de manu. vin. & l. i. & ij. C. qui ad li. pcla. non licet. sed hic loquitur in filio cui testator nõ potest impone legem vt hic. ¶ Opp. de. l. antepen. ff. de here. insti. vbi in seruo inspicitur tẽpus cõditionis: non mortis. Sol. ibi seruus mutauit statum ex dispositione legis. hic hominis voluntate mutauit. et ita no. in cõtrario. & tene menti distinctionẽ per tex. & vi de gl. ibi & facit. l. si seruus. ff. Glo. allegat pro concordantia. sed dic vt ibi no.

Si filium.

Sufficit q̃d a tẽpore nativitatis filij se institutũ reperiat. b. d. ¶ Oppo. de. l. posthuma. j. eo. Solu. vt ibi. ¶ Quero de qua cõditione loquatur. Glo. hic dicit q̃ de potestatiua casuali vel migta. In eo q̃d dicit de potestatiua nõ videtur verũ: q̃ posthumus non potest implere conditionẽ anteq̃ nascatur nisi diceres de potestatiua depẽdẽte a potestate alterius nõ posthumi. & idẽ dic de migta: sed q̃d dicit de casuali procedit sine dubio quia potest existere anteq̃ posthumus nascatur. & hanc tenet Dy.

1 ff. Veritas prenalet fictioni.
2 Redditus id est retrodatus.
3 Equitas naturalis nõ est in omni fictione.
4 Quando veritas & fictio inuicẽ tendunt ad diuersa fictio prenalet veritati.
5 Adoptio quid sit: remissiue.

d ## Filio.

Quãdo veritas & fictio tendunt ad vnum finẽ veritas prenalet [d] fictioni. b. d. ¶ Not. ex hac. l. q̃ ✝ veritas ꝺualet fictioni. ¶ Secũdo

d 1 2 no. de significatione huius verbi redditus ✝ id est retrodatus de hoc dixi. §. fol. ma. in rubr. ¶ Opp. de. l. nõ putauit. §. fi quis emancipatũ. j. de ſtabu. Sol. ibi: in extraneo egheredato q̃ fuit postea arrogat⁹ hic i filio. Ratio: q̃ i extraneo egheredatio ab initio fuit ĩcepta. i filio ſz emãcipato sec⁹. Preterea

Universidad del Rosario Archivo Histórico

puniri q; veritas noctis prenalet fictioni et ita vtiq; decidit Bal. in l. liberoꝝ. ff. de his q no infa. Bald. ⁊ Sali. in l. fin. C. de his q. vt indig. de qua etiã per Jac. 3 but. qui illã dispu 4 tauit l. i. more ro. ff. de ferijs. p Pet. de anch. in c. cano nũ statuta de cons 5 stit. in ver. istam. q. disputauit Jaco. but. facit scõo ad q. statuti vel cõsti. dictantis quicũq; debellauerit tale castrum deeo debeat intelligi ⁊ il 1 lud habeat in feudum q si minus 2 surdus illõ debellauerit qõ illõ de 3 beat habere i feudũ vt determina 4 uerũt Guil. de cu. Bal. ⁊ Sali. i. l. cũ filiusfa. viaticũ. ff. si cer. pet. ar. l. si qs in graui. ff. vtruz. vsi. bi qui. ff. ad fil. facit. l. iij. ad. q. statuti dictãtis q; hã nitus possit impu 1 ne occidi. et aligs qui habẽs gratiã a principe vel iudi 2 ce nõ sit cancellat occidatur occidẽs a puniat cuz adhuc sit imago scripture ⁊ qz in pluribꝰ locis tradit autoritate cõsuetinm 3 ero contentus de quo per Pau. de cast. cõsi. cxxiiij. et cxxiij. per Angel. cõsi. cclxxxij. ⁊ per bal. ff. xxxj. li. iiij. 4

a ¶Quesitũ. Lõis est cõclusio quam ponit glos. in d. ff. quesituꝫ vide que ibi posui. 1

2

a Andre. Poma. b

b ¶Lucius. Vide Bart. l. si is qui p 1 emptore. in. xiij. q. principali vsura. vide Are. ff. si. vlti. in vlt. char. in pn. vbi alex. ff. cxxx. in. ij. colum. 2 vide 2 q de ista similitudine scripsi. l. tale pactum. ff. si. ff. de pact.

extraneus adoptatus incipit esse nouus filius fi c
ctus q in filio emãcipato nõ pcedit vt hic. ¶Sed
cõtra hoc opp. ff. pgi. Sol. ibi: in institutione que
ita cõgruit in persona extranei sicut in psona filij.
Et ex hoc habes intellectũ sequentis. ff. quem vide
per te. ¶Item oppo. de. l. si quis posthumos. ff. si
filiũ. ff. eo. Dicebat dñs Ray. qõ erat ꝓpter fictio
nem postliminij in qua est equitas naturalis: vt l.
posthumũ. sed truffa est ⁊ quia in omni fictione nõ
est equitas naturalis. dicit ergo q ⁊ qñ veritas et
fictio tendunt inuicẽ ad diuersa. tũc prenalet fictio.
vt l. si quis posthumos. ff. j. ver. diuersum. ff. eo. de
cap. ⁊ postli. reuer. per totũ. ⁊ tota ira loquẽtia de
postliminio ⁊ ira fictionũ. ¶Quid ⁊ est adoptio.
Dic vt in gl. ⁊ no. eam. ⁊ est diffinitio Ulpiani in sum.
de adopt. ⁊ eã probat Guil. de cu. in. l. j. ff. de adop.
dic vt ibi per eum.

Osthuma. Si tẽpore nati uitatis filia nõ reperitur legitime instituta testamentũ rumpitur. b. d.

¶Qui exprimit nomen speciei videtur nomina tim facere.

Renuntiatio casuum fortuitorum q nõ valeat nisi expresse renũtietur.

Mandatum factum ad petendum restitutionẽ in integrum quoties opus fuerit non tenet.

Filiorum appellatione in egheredatione quãdove niant posthumi.

Iulius. Qui egheredat filios vi dek nominatim exhere dare nec videtur qs exheredare filios quos ignorat se habere. b. d. ¶Oppo, insti. de exhere. li. in pn. ⁊ l. fi. C. eodẽ. ⁊ l. j. ff. eo. Sogl. q expresse ⁊ nominatim dicitur fieri quando filios exheredat. secus si dicat liberos ⁊c. vide gl. que incipit secus si dicat ⁊c. ¶Ho. ergo qui ⁊ exprimit nomen speciei videtur nominatim facere. teuigi in l. turpia. ff. de leg. j. ⁊ hoc est vtile scire ad multa specialiter ꝓpter vnum scz ⁊ q renũtiatio casuum fortuitorũ nõ valet nisi expresse renũtiet. vt l. sed et si quis. ff. quesitũ. ff. si quis cau. ⁊ l. opus. ff. loca. fz quid si dicat. fuscipio omnẽ casum fortuitũ ⁊c, Glo. dicit q satis videtur exprimere. ⁊ istã l. induco ad aliã questionẽ. multi sunt casus in quibus requiritur in ꝓcuratore speciale mãdatũ: vt no. in l. pompo. de ꝓcura. An sufficiat q ⁊ dicat ad petendũ restitutionem in integrum quoties opus erit. An sit opportunũ q dicat in tali causa. Et videtur q suffi ciat si dicat quoties opus erit. Contrariũ videtur in l. si quis mihi bona. ff. iusſum. ff. de acqui. hered. Et hoc tenẽt doctores ⁊ Ly. et alij in. l. i. C. etiã per ꝓcura. in integr. restitu. pe, po, dicã in. d. ff. iusſum. plenius in l. filiusſami. ff. j. de dona. ¶Quero ⁊ qd si egheredat filios. an ⁊ posthumũ videatur exhere dare. Et videtur q sic ita dicit glo. sed contrarium puto verum nisi in aligna parte testamenti faceret mentionem de posthumo. vt. l. qui filiabus. ff. de lega. j. Non ob. l. quã gl. alleg. quia ibi est fauor tutele dicti in. d. l. qui filiabus.

¶Promissio facta in vnũ casum porrigitur ad alium in quẽ testator similiter puidisset si de eo specialiter cogitasset.

Statutũ q pene duplicentur de nocte qualiter intelligatur nox ⁊ qualiter dies.

Lucius. b Fauore testamẽti ⁊ ꝓpter ignorantiã testatoris natus habetur ꝓ nõ nato. b. d. Vel aliter ſm gl. ⁊ puisio facta in vnũ casum porrigitur ad aliũ in quẽ testator simili ter ꝓuidisset si de eo cogitasset. b. d. ⁊ est notabilis casus. ¶Opp. d. l. nomen filiarũ. ff. de ver. signi. ⁊ l. si quis filiabus. de testa. tut. cũ. l. seq. vbi appellatione posthumi nõ cõtinetur iam natus. Sol. vt in gl. ¶Ultimo iste tex. facit ⁊ ad questionem dicit statutũ q pene duplicentur de nocte nũquid si aliqõ maleficium dicitur factum fuisse de sero vel dicitur q fuit de mane tempestiue dicatur fieri de nocte. Recordor qõ dixi de hac questione in pluribꝰ locis. fz breuiter do declarationẽ claram. l. hec verba. ff. de verb. sig. dicit qõ aut dies est aut nox. modo nox qd est dic non est aliud nisi ꝓuatio lucis. ⁊ d
dies non est aliud nisi positio lucis. ¶Et istud ꝓbat
in. c. consuluit. ex de offi. dele. modo ad ꝓpositũ qñ c
dicitur de sero nõ est facta nox. sed sunt tenebre nõ
tamẽ est adhuc nox. hoc ꝓbo per. l. si quis. j. de ma
numiſ. testa. vbi viuens moritur, ⁊ videbitis in. l. si
quis filio. j. eo. Ita dico quando dicitur mane. tunc
celo albescente est dies. vt hic. et. l. j. C. de custo. reo.
qz cũ nox recedit est dies. Istam qõ disputauit dñs
Pet. de cernetis.

Filius. Filiusſami. miles potest ex heredari sicut pagan⁹. hoc dicit.

Osthumum. Hoc dicit vt ff. eo. l. placet. cum. l. seq.

Filius. Si exheredatio facta in conditionis defectũ nõ potest cõfirmari aditione testamentum est nullũ ⁊ filius patri ab intestato succedit. secus si potest confirmari. hoc dicit. Et istud est bonum principium ⁊ aliquãtulum difficile. Et diuiditur in duas partes. Primo loquitur in instituto sub cõditione potestatiua seu casuali nec habet coheredem substitutum. Secundo quando habet coheredem. secũda ibi heredem autem. ¶Circa primam partem quero sub qua conditione fuit institutus filius. Respondeo ſm glos. dicunt quidam q fuit institutus sub conditione potestatiua que non poterat impleri vltimo vite spiritu. Alij dicunt quod fuit conditio casualis. prima lectu. est vera in se tamen oportet te ponere q nullum habuit substitutum. ⁊ lectu. Dy. que hic innuit q habuit filiumſamil. substitutum tunc non procederet: quia si filius est exheredatus in defectum cõditionis succederet substitutus. Idem si non est exheredatus: quia videtur per eum stetisse quare non impleuit artando se vsq; ad vltimũ vite spiritu. vt l. si suus. ff. sed ⁊ si filio. de here. instituen. ⁊ de condi. insti. l. fina. post princi. Alia lectu. est q hic loquitur de conditione casuali ⁊ verior ⁊ hoc sonat litera sub conditione que non est in eius potestate ⁊c. Sed tunc obstat. C. de institu. ⁊ substitu. l. si pater. ⁊ l. si suus. in princi. j. de heredi. insti. Sed respondeo q ibi habet substitutũ vel coheredem in cuius aditione poterat confirmari egheredatio. hic secus. ¶Sed tunc oppo. cõfirmatio que fit per mortem non sufficit. vt. l. si ita. ff. in. ff. eo. Respondeo illud est verum quando est impossibile adiri hereditatẽ eo viuo quia poterat conditio eo viuo deficere. et tunc potest cõfirmari per aditionẽ que fit post mortem. vt. l. si quis posthumos. ff. si filium. ff. eo. ⁊ digi in. d. l. si ita. ff. si. ff. eo. tangetur in l. gallus. ff. in omnibus. j. eo. opi. ergo pe. que hic innuit q filius habuit substitutum non procedit. ¶Aenio ad secundam partem in qua glos. ponit casum. vt habes in ea. ¶Opponit glo. iste coheres fuit institutus ad tempus pure. vt. l. hereditas. de heredibus instit. Sol. hic fuit institutus ad tempus incertum q fieri potest. ibi vero ad certum tempus probatur in. l. si ita in ff. ff. eod. ⁊ j. de lega. j. l. ab omnibus. ff. quidam. ⁊ C. de heredi. insti. l. extraneum. ¶Secundo oppo. ff. eod. l. si ita. ff. si. vbi fi bereditas non potest adiri invita filij non sufficit ad cõfirmationem exheredationis. Glo. ponendo casum nititur soluere quod in puncto mortis potest adiri: sed non est bona solutio. Cum enim tex. dicit post mortem requiritur q perfecte sit mortuus. et sic talis aditio non confirmaret exheredationem. vt in. l. cõtraria. Unde glos. soluendo hic istud contrarium legit istum ver. alio modo scilicet q hic filius fuit institutus sub conditione potestatiua que non potest impleri vltimo vite spiritu scilicet q filius fuit institutus ꝓ parte sub conditione: nec fuit in eius defectũ egheredatus. et ei fuit datus coheres post mortem ſm Ulp. et differt a prima lect. quia secundum primam filius fuit in defectum conditionis exheredatus. Ista lec. posset esse vera ponendo q filius fuit institutus sub conditione potestatiua que potest impleri vltimo vite spiritu. quo casu nõ est necessaria

¶Positio lucis. cũ Bartol. transit bal. ⁊ pau. de cast. hic Jmo. videtur tñ q dies debeat intelligi vt dicit ipse Bar. in. l. ant facta. ff. tẽpus. j. ff. pe. ff. q dies est qñ sol est super terrã per tex. in. c. si pfodies egra de bo. vbi fur diurnus dicit super quo cadit sol. sed nocturnus ecõtra nõ ob. iste text. q; aliqui habent calescente die aliqui albescẽte ⁊ põt intelligi ó die naturali iuxta no. per gl. in. l. more ro. de ser. nõ incongrue subnectit ꝗstio illa q si quis cõmiserit maleficiũ i die assumpti. virginis glorioſe patiat duplicẽ pe nã ⁊ aliquis delinquat i nocte sequẽti festũ an debeat puniri duplici pena ⁊ dicitur q aut dictũ statutum est factũ in honorem virginis ⁊ tũc illa dies finitur saltez in cõpletorio ipsi⁹ festi. vt ptz ex no. i c. vlti. de sen. excõ. lib. vj. ff. adijcim⁹. ⁊ tunc nõ dz intelligi in festo illius diei aut nõ fuit festũ virginis ⁊ tũc non dz puniri duplici pena q; de ꝓpia signi. vocabuli maleficiũ cõmissum de nocte non vr de die. nã tunc dies est ꝓprie cum sol est super terrã vt. ꝓbatur de offi. delega. consului ⁊ hec est determinatio Fed. de se. li. latius per eum cõsi. cxliij. ⁊ cclvj. et an statutũ possit inducere die vel nocte. vide Angel. consi. cccliij.

a ¶Post mortem. Bal. vt refert Pau. de ca. volens sustinere glos. exponit: post mortem; id est cum morietur: seu cum incipiet mori. ⁊ sic potuit confirmari viuente filio: quia statim cum incipit mori ꝰ tat conditio in stitutionis heredis. sic econtra habemus q ista verba moriente tali exponuntur interdum post mortem, vt. ff. l. si quis posthumos. ff. si filium. versi. moriente, et

hoc quia hic non tãtum pater deliquit erga filium. nec etiaz circa formam testãdi: quia dedit coheredẽ vt exheredatio cõfirmetur. vnde potiꝰ per errorem videt a illa verba digisse post mortẽ. et hoc ipse Bald. inducit ad. q. de testatoribus reiinquẽtibꝰ vgores suas dominas et vsufructuarias quouscq; vigerint ⁊ post earum mortem instituant aliũ heredẽ certe inspiciendo vim verboꝝ vgor nõ poterit habere vsumfructũ ea vinẽte: quia est legatarius: et legatũ nõ valet nisi adeatur hereditas: et heres non potest adire ea vinẽte: et sic fraudat intentio testatoris. dicit ergo Bal. q ista verba potiꝰ videtur apposita p errorem notarij: quia intẽtio testatoris est q ille sit heres statim non ad vsumfructum nisi post mortem vgoris. Et dicit Pau. de castr. ba 1 buisse de facto bonũ. quia institutus decesserat antevgorẽ. ⁊ dubitatur an transmissset hereditatem 4 ad suos heredes si fecit aliquos act⁹ 5 inducẽtes abdicationez et se remit 6 tit ad Jo. an. ꝛ cuz decisione Bal. vi 8 detur trãsire quaz etiã tenet ipse bal. 9 in l. id qõ papinꝰ. ff. in. q. C. 10 de episco. ⁊ cleri. ⁊ 11 Bal. i. l. extraneũ. 12 C. de heredi. insti. Contrariũ tamen tenet Jo. an. in ti 13 tu. de pigno. ff. j. ver. pozro. vsufructuarius. ⁊ Jmol. bic. que opi. vltra rationes suas cõ

et Jmo. in. c. fi. de pigno. et Benedi. de plum. in. l. qui duos. de manu. testa. Roma. tamen consi. lxxj. videtur voluisse primam partem vbi dicit q si vera esset opi. Jo. an. sequeretur q testator elegisset viam ad impugnandum testamentũ: latius ibi vide ⁊ Pau. de ca. consi. cccxc. cum seq.

b ¶Ideo fuit. Nota de verbo potest. vt no. de dictione tunc. que no. extremitatez temporis de qua tractat hic Ang. de quo in. c. preterea regisiti. ⁊ ibi i nouel. de ap. et glos. in cle. cum ei quez. de concess. preben. et vide do minum Pet. vbi pulchre loquit in cscisitatus. de rescrip. vbi loquit de verbo põt: vel dic de verbo non debet. dñs Cardi. in. c. testimonium. de testi. facit. c. nõ debet. de testi. facit. c. nõ potest. de re iudi. Andreas Barbatia.

Gallus. Res fama difficilis est hec ⁊ est difficilior aliqua que sit in corpore iuris et magis perfecte suam materiã explicat. Et diuidit tota principaliter in tres partes ſm Dyn. et omnes. Primo ponitur consiliũ Galli cum rep 1 hebẽsionibus ⁊ suppletionibꝰ Scevole vsq; ad. ff. nunc de lege. Secundo ponitur, puisio. l. velleie. in duobus capitibꝰ vsq; ad. ff. ille casus. Tertio ponit ꝓuisio Juliani in casu illo difficili vsq; ad fi. Et prima subdividit in quinqz partes ſm Dyn. Primo ponitur cõsilium Galli vsq; ad. ff. quidaz recte. Secundo ponunt reprehẽsiones ⁊ suppletiones Scevole vsq; ad versi instituens. Tertio quedam breuis ordinatio testamẽti: vsq; ad. ff. eius. Quarto quedã dubitabilia. q. vsq; ad. ff. in oibus Quinto ⁊ vlti. ponunt quedam regule generales vsq; ad. ff. nunc de lege. Glos. continuat hanc l. ad precedẽtia. qõ tangã. j. in questionibus. ¶Ad cui 1 dentiam huius. l. debes scire ⁊ q de iure antiquo ante istam. l. posthumus alienus non poterat he c res institui. vt insti. de bono. posse. in pn. et. j. ea. l. ff. ille casus. ⁊ ibi videbitis. Sed Gallus aquilius introduxit in casum quod posthumus alienus possit institui heres: ⁊ ad hoc fuit necessaria ꝓui 2 sio galli. Secundo debes scire ⁊ q posthumus ꝓpue est ille qui nascit post mortẽ patris. Alij dicũtur impropie posthumi. vt not. C. de posthu. here. insti. super rubri. ⁊ dicam. j. ff. Hoc premisso venio ad casum in terminis. in pn. cum posthumus alienꝰ id est qui primum locum non tenet tempore testamenti non posset institui de iure antiquo eueniebat q nepotes qui nascebanꝫ ex filijs inuenicbant b se preteritos ⁊ testamentũ rumpebãt: ideo fuit ꝓpter titum consilium a Gallo aquilio qualiter sup hoc posset prouideri ipse cum esset iurisconsultus ⁊ prouisum non esset ſm iura antiqua indugit: et de novo posthumos et nepotes posse institui eo modo quo ponit hic in princ. litera est clara. ¶Item 3 scias vnum ⁊ consiliũ Galli habet locum in nepote nato post mortem patris et aui: prouisio velle. ⁊ iuliani in casu difficili habet locum in nepote nato viuo auo. ¶Oppo. dicitur hic posse: et sic gallus posuit in potestate: non in necessitate. cõtra. l. posthumoꝝ. ff. j. ff. titu. j. Sol. glos. fatetur Jmo ⁊ supplet posse: ⁊ necesse est ne rũpatur testamentum. doc. circa hanc glo. dicit q non est necessitas precisa sed causatiua: ⁊ si vult ne testamentũ rumpatur d sic facit. ¶Extra glos. oppo. q verbum potest: importat necessitatez precisam. vt. l. nemo potest. j. 4 de lega. j. ⁊ l. nemo. j. de fur. Respõdeo ⁊ quandoq; verbum potest: ponitur in dispositione negativa: ⁊ tunc inducit necessitatẽ precisam. quia priuat potentiã: vt in Jtis. extra de reg. iu. c. j. lib. vj. ⁊ ibi ꝓ Jo. an. Si vero ponitur affirmative in legibus re scriptis vel in Jctibus nunq; reperies qõ importet necessitatez precisam: sed causatiuã: sic facit. l. si tibi mãdauero. ff. si. ff. mãda. ⁊ l. sepe. ff. de offi. ꝓfi. et bic est tex. In vltimis vero voluntatibꝰ videtur q verbũ potest: inducit necessitatẽ: vt no. glos. in. d. l. sepe. distinguendo ad quẽ verba dirigunt. vt. l. peto. in pn. j. de lega. ij. ⁊ qõ ibi no. Et hoc est verum quando verbũ potest: ponitur in oratione dispositiue per se principaliter. Sed si poneret incidenter per modũ cõditionis vel cause quid importat dicam. j. titu. vbi glo. tangit. ¶Secundo oppo. et videtur q Gallus dederit malum ⁊ consiliũ: nam 5 non dicit filium instituendũ ⁊ sic testamentuz esset

firmatur per tex. cum glo. in. l. qui filio. in pn. j. de here. insti. vbi testator legatum fecit seruo: ⁊ post mortẽ serui aliam instituit. dicit glos. non valere tale legatum: quia collatum post mortem legatarij qui non potest transmittere. vnde Ange. ibi dicit in terminis. q. non valere relictũ. idem Dy. cõsi. inci. q. talis est quidã condidit. idem tenet Pe. de ancha.

d ⁊ Andreas Pomate. ¶Extra glo. oppo. Adde Alexã. consi. lxxvij. in iij. volu. de isto verbo potest. Feli. c. quanto. in pn. de presump. et. c. venerabilis. de exceptio. Barba. consi. clij. in. ij. colum. in. j. volumi. et consi. ix. in. ij. colum. in. ij. volumi. ⁊ consi. lij. in. v. col. eo. volu. ⁊ consi. lvj. in ij. colum. eodem volumi. ij.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ☞Andreas Pomate. ¶Quia omnis substitutio. Adde text. l. i. cum glo. C. de edi. divi. adria. tollen. & l. ij. & ff. in primis. ff. de bono. possessio. ꝛm tabu. vide Alex. in rubri. ō vulga. & pupil.

b ☞Andre. pomate. ¶Puto. Vide pe. de ancha. consi. cxxxvi. Oldra. consi. cxiiij. Alex. consi. cvj. als consi. cviij. in. j. volu. & consi. cix. in. ij. vol. et cōsil. cccix. in. ij.

vol. vbi dicit cōmunē opi. esse cōtra Bar. hic.

c ¶Tamē. Et not. a bic pro quo videt casus in. l. cū testamento. ff. de here. b insti. l. coheredi. ff. c fi. de vulg. & pupil. d Itē quia tūc filio non videt inferri iniuria. ar. l. filijs matrē. C. de inoff. test. quia tacite filius videt inuitatus. facit in auc. vt e cum de app. co. ff. 6 aliud. ibi: iniuriā abolere. ff ℔ opi. non videtur vera: f quia est ℔ casus in ff. idem credendū. verſic. nam & si filius. iuncto versi. ita sane non violando literas. vbi si testator habet filium & nepotem & vgo: nepotis prægnantē filiā instituit. et nepotē prætexit. et ita dicat vbi vide. secūdus videt casus in. l. si g quis eum. ff. in. ff. de vul. & pup. ter- 7 tio facit tex. ff. ea. l. ff. in oīb⁹. quarto quia illa verba cōditionaliter prolata non inducunt dispositionem de filio. ar. l. ex facto agitatum. de heredi. insti. nec obiste tex. quia ꝛ3 in telligi quādo filꝰ fuit institutus. nec obst. tex. in. l. si qs ita. quia ibi loquitur in venientibus ab intestato. Itez quia tunc peccat in forma. o. l. inter cetera. nec obsta. l. 8 filijs matrē. quia loquit i matre cui b ius pteritio habetur pro eghereditione. et adde qō ista opi. & ista mo- 9 tiva sunt Bal. bic licet dñs meus ilium non alleget & male. & Bal. bic addit plura contraria. Andreas Barbatia.

D ¶Valeret. Adde in quantum Alex. dicit contra Bar. esse communem & all. Pe. de ancha. consi. cxxviij. quod in stampa est. cxxxvj. dic etiam qō idem voluit Oldra. consi. cxiiij.

e ¶Casus. & vide qō no. in. l. j. ff. de vul. & pupil. Andre. barba.

f ☞Andre. pomate. ¶Oppo. Vide Alex. consi. cij. ij. volu

g ☞Andre. pomate. ¶Hoc glo. Et no. fing. istam glo. qꝝ licet vnus titius continuandus ad alium. vt. l. ij. ff. de sta. homi. tamen vna. l. non est ad alias continuanda quod intelligit de necessitate: nisi aliud appareret ex tenore ipsarum legum.

b ¶Sed hoc. Sed quare posthumus alienus non poterit instituī hoc non reperitur. tamen ratio potest esse quia de futuris non est cogitandū et hec non est bona: quia lex considerat fructus venturos. l. interdū. ff. de ver. obli. ratio propter euitandā siniſtram suspicionē que haberi posset de matre. Item quia non habet affectio ad eum qui non est. l. titius. ff. de obse. ℨ videtur qꝝ potest institui de iure isto. l. in tps. ff. de here. insti. rideo: illa. l. pcedit: nisi. l. resistat initio: vt ℔ dicit Jo. Andre. barba.

☞Andre. Poma.

b ¶Quidā recte. et dixit Bald. bic qꝝ si pponit factum inepte: si tū recte concludit tenet libell⁹: ꝛm Inno. in c. examinata. ō in di. qō alibi non reperitur: et dicit si pduco instrumentum legitimationis video: me fateri spurīū. l. ij. C. de in. annu. au. et no. glo. relata ad tex. ꝙ ōr simpliciter fieri qꝝ fit cum conditione: si illa ineſt ex natura rei & no. bic glo. q̄ dicit qꝝ nepos ḡrit patri vt mōtēo non stet penes eū a debet intelligi ꝙ tum ad cōmodum non ḡtum ad irre 2 parabilitatez successionis nois: vt ℨ not. in. l. frater. de adi. inde. in glo. ij. mag. & colligit bic arg. ꝙ Lyn. ꝙ nepos spurīꝰ nō potest instituī: sicut ℨ nec spuriꝰ. vt no. i 6 glo. i. l. fi. de natu. lib. nam si nepos 7 potest institui ab auo acgreret pa- 8 tri per hāc glo. sed istud est ꝓhibitū. 9 l. j. de na. lib. d. qui testāmēto. de pro- 10 ba. Dyn. istud nō determinat. Bof. 11 tenet qꝝ nō potest ꝓpter vitiū pa- 12 ternū: qō videtur habere etiā ad fi- 13 liā. l. fi. de na. libe. ibi vitiū paternū b hoc tꝫ Ly. in vl. q. l. fi. de na. lib. vide bic Bal. & que no. plenissime vbi ōno vide: quia colegi forte omnia dicta in ista materia. l. ij. C. de here. instītu. & fere omnes remissiones Bal. que fuerūt mihi note: licet ſim minimꝰ inter scholares et que no. ad Bal. in auc. licet. & in. l. fi. de natu. lib. & vide Lud. ro. in cōsil. cxxxiij. inci. visa facti serie. pro eo ꝙ hic Bar. & alij dicunt.

b ☞Andre. pomate. ¶Quidam recte. Vide Alegan. consi. cxxiiij. verſic. fortius. in. v. volu.

c ¶Institno. Et no. ſm Ang. ꝙ verbum instituo ponit pro substituo. & sic facit si testator instituit vgorem in vita: & post mortem instituit titium: in telligitur ꝙ substituit: de quo per Bal. in. l. bereditas ex die. ff. de here. insti. & Bal. bic. Andre. barba.

nullū ꝓteritione filij. vt. j. eo. l. inter cetera. Bloff. sol. ꝙ gallus habuit pro constāti ꝙ filius fuit institutus. Nec obstat. ꝙ dicit instituit: quia exponit id est substituit: quia omnis substitutio ⁊ est institutio. vt in glo. ſ. et. l. coheredi. ℨ. an filie. j. de vul. & pupil. et. l. in oratione. ℨ. quod vulgo. j. ad le. fal. et vērum dicit ista glo. ſ. ꝙ ita sentit Hallus: puto ⁊ tamen ꝙ etiā si filius non esset institutus facto testamento. ꝛm consilij Galli testamentū valeret. ⁊ per l. si qs ita heres instituat. j. de here. instit. vbi permittit lex sic testari si ille qui successurꝰ est ab intestato nolit esse heres: talis sit heres. Ita bic eadez ratione: si filius meus me viuo moriatur. et si non potest mihi heres esse nepos ex eo sit heres nulla enim iniuria sit filio: & sic eiꝰ ꝓteritione testamentum nō rūpitur. & erit bic casus ⁊ in quo ille † qui non successurus est ab intestato ꝓfert ei qui succedere potest ex testamento: fateor tamen ꝙ mens Galli fuit illa quam glo. dicit. ¶Sed contra hoc opp. de. l. si ita. ℨ. si. & eo. Rūdeo ibi: filius erat ex heredatus: & sic ex tacita volūtate defuncti non veniebat ab intestato: bic secus. facit. j. de iur. codi. l. cōficiuntur. in prin. & ℨ. j. ¶Item contra predicta facit. j. ea. l. ℨ. in omnibus. Solu. dico ꝙ filius erat tacite institutus eo ꝙ testator vult eum ab intestato succedere: et ꝓferre nepoti. vt. d. l. cōficiuntur.

¶Oppo. iij. ad. l. dicit bic posthumos nepotes &c. contra isti nepotes non sunt posthumi. vt. l. quid si nepotes. ff. eo. de testa. tute. Rñ. ꝙ posthumi. sunt vere vno respectu: quia post mortem patris et aui nascūtur in casu isto: ꝛm consilij Galli. sed alio respectu improprie dicūtur posthumi: quia subducto patre de medio incipiunt tenere primū locum: vt. ff. l. pgi. ℨ. j. Et ex hoc glo. ff. colligit continuationē. l. sed hic reassūmā. j. in. q. ¶Not. ergo ex hac glo. ſ. ꝙ proprie posthumꝰ est qui nascit post mortem. ideo dicitur etiā posthumus quasi post humū natus. & omnes alij dicūtur posthumi improprie. vt not. C. de posthu. here. insti. super rubri. & bic in glo. & est vtile scire si in statutis fieret mentio posthumi cum statuta debeant intelligi ꝛm ꝓpriū significatū: ergo not. ¶Oppo. ꝙ posthumꝰ seu nepos natus in vita aui non rūpat testamentum. vt j. ea. l. ℨ. nunc de lege. Hlo. fatet Jzinm ꝙ non rumperet natus in vita si testamentū fieret ꝛm cōsiliū legis velle. sed Gallus non ꝓuidit in hoc. vide glo. que inci. ecce cōsiliū. vſq; ibi. item not. ¶Sed oppo. ꝙ puisio galli sic fuerit sufficies: nā puisio facta in vnum casum se extendit ad aliū: vt in substitutione vulgari que ꝓrrigit ad pupillarem et ecōtra. vt. l. iam hoc iure. de vul. & pup. et. C. de impu. & ali. sub. l. hereditatē. & l. ℨ nis. de insti. et sub. l. fi. ergo puisio Galli facta in vnū casum ꝓrrigetur ad alium. Rūdeo puto ꝙ ꝓuisio. l. vellei. fuerit necessaria † qꝝ enim dicit ꝓuisio facta in vnū casum ꝓrrigit ad alium. verum est si in illo testator posset prouidere: sed bocꝰ ante dispositionez. l. velle. testator poterat prouidere institutēdo posthumum alienū nisi in casu inducto per gallū solū. et in alijs casibꝰ remanebat regula antiqua ꝙ posthumus alienus instituī non poterat: videbitis. j. ea. l. ℨ. ille casus. ¶Preterea illud ꝙ dicitur † ꝙ substitutio facta in vnū casum ꝓrrigit ad alium.

Intellige ad alium casum qui fit de natura substitutio. et respicit personam eius cui facta est substitutio: non antē si respiceret personam substituti. si enim est substitutus ille qui nascitur post mortem: non potest intelligi substitutus ille qui nascitur in vita. vt. ff. eo. l. commodissime. ꝙ intellige nisi testator: putasset se decessurū incontinenti. vt digi in. d. l. commodissime. et probat. ff. eo. l. titius. ℨ. lucius. i ¶Opp. de. l. fin. C. eo. Sol. quidam fatenr illa. l. ꝙ puisio Galli etiā ꝓrrigat ad nepotes qui nascūtur in vita. sed non est verū vtoigi: nam ꝓuisio Galli est cōtra ius cōmune. & sic non ꝓrrigitur vltra casum qui in ipsa exprimit. vt. l. precipimus. in fin. C. de appel. Item ꝓuisio testatoris facta ꝛm consilium Galli non ꝓrrigit ad casum quo posthumus nasceret in vita: ꝛm tempora Galli: quia illo tēpore testator hoc non poterat: sed hodie cuz testator hoc possit: ꝓrrigit ad eum qui in vita nascerek si testator putaret se decessurum incōtinenti: ꝛm quod. ff. ꝓgi. digi. sed quādo testator esset sanꝰ et filius sanus. nec cogitatio poterat esse ꝙ filius moriretur ꝛm ad illum casum ꝓrrigitur: non si in i vita nascatur. ¶Opp. ꝙ Gallus male dicit: quia Scenola eum reprehendit de supfluitate & insufficientia. vt. j. ea. l. ℨ. quidā recte. & ff. se. Hlof. fatetur 10 Jzium † Scenola reprehendit & addit. hoc ideo quia ḡto iuniores tanto perspicatiores: ꝛm Bzisciani. ¶Opp. ꝙ talis nepos potuerit preterire. vt insti. de exhe. li. in fin. Sol. bic de nepote ex filio ibi de nepote ex filia. ¶Opp. dicit bic ꝙ Gallus reprehēditur de supfluitate & insufficientia. Cōtra k cum ista sint repugnantia: & sic non possunt esse simul: vt. l. vbi repugnātia. j. de re. in. Solu. ista sunt circa diuersa: nō circa idem. nam in quibusdam dixit supflua: & in quibusdā insufficienter. vt. j. pate- 11 bit. ¶Cenio ad. q. quero † qualiter lex ista continuetur. & dic vt in glo. ij. & tene menti. ¶Ulti. concludit ꝙ non est necessaria. l. ad. l. continuatio. quod not. ¶Quero an mensis quo quis moritur debeat cōputari: k ¶Et glo. tua dicit ꝙ sic: et bene. 12 ¶Quero † qd si nepos natus fuit per duos dies post decē menses: an dicaꝫ legitimus: ¶Et glo. dicit ꝙ sic. ꝛm quosdā Physicos. & vide glo. istam que inci. ꝓximus &c. Idem not. in. ℨ. fi. in auc. de resti. et ea q̄ parit. sed in. l. septimo. ff. de sta. homi. gl. dicit Jzium. Pro cuius declaratione scīdum est ꝙ triplex est tēpus perfectus partus. Primo est tps septē mensiū: & est partꝰ legitimꝰ. vt. d. l. septimo. et in. l. in testāmēto. in fi. j. de suis & legi. Scōo est tps nouem mensiū. & in isto cōcordant omnes. Tertio est tempus decē mensiū. & in hoc etiam concordant omnes: sed in effectu glo. discordat dñs. Ly. dum scribere t super. l. septimo. de sta. homi. in ciuitate ista cōsuluit super hoc magistrū gentilē qui rñdit l sibi per multa verba: et finaliter cōcludit: ꝙ etiam post decez menses per paucos dies potest esse legitimus partus. ponebat etiam aliud mirabile qō iura nostra non admittunt: ꝙ in duodecim vel in tredecim mensibꝰ quādoq; contingit: sed raro qō mulier parit. sed hoc Physicis relinquendum est. 13 ¶Quero † ponē ꝙ mulierᵐ post duos dies post mortē primi mariti accepit secundum virum: & pe l m perit in nono mēse: ita ꝙ partus potest esse primi proprio significato. vide glo. no. in. l. j. ff. de verbo. signi. & vide Bald. in. l. quicūq. C. de ser. fugi. & Ly. in. l. quisquis. C. ad le. iu. maie. & Bart. in. l. j. de ver. signi. & quod no. in. c. significauit. de rescri. & quod not. in addi. ad Bal. in. d. l. quicūq. vbi omnino vide. et digit bic eleganter ꝙ si verbum potest: appellatur a statuto per modum regulariter puta potestas poterit inquirere de maleficijs: tempore alterius ꝙ tenetur si non inquisierit. quod est not. dignum. & vide Bald. in. l. si quis in tātam. C. vndevi. vbi queſuit an per verbum si quis veniat femina: & refert quendam vicarium fuisse condemnatum in syndicatu: vide omnino Andre. barba.

m ☞Andr. poma. ¶Adulier. Adde ꝙ in ꝓposito dicat Frā. cre. fin. cxxv. viri potest

a ¶Frequentius. Adde ꝙ cum opi. Bar. transit Rico. de neapo. & Bald. bic. & in. l. septimo mense. Imol. tamen dicit ꝙ in ondio possit iudicari filius secūdi viri: per. l. filium diffinim⁹. ff. de bis qui sunt sui vel alie. iu. nam ille iudicatur filius qui nascit infra tempus infra ꝙ potuisset nasci ex viro & vgore: sed iste talis ergo secūdi non primi filius iudicādus. adducit etiaz ꝙ cum vtim⁹ debuit cogitare hunc casuz posse euenire qō pareret infra tps ꝓdictū sibi imputare dz. arg. l. si qs domū. j. loca.

☞Andre. Poma.

b ¶Quidā recte. et dixit Bald. bic ꝙ si ꝓponit factum inepte: si tū recte concludit tenet libell⁹: ꝛm Inno. in c. examinata. ō in di. qō alibi non reperitur: et dicit si ꝓduco instrumentum legitimationis video: me fateri spurīū. l. ij. C. de in. annu. au. et no. glo. relata ad tex. ꝙ ōr simpliciter fieri qꝝ fit cum conditione: si illa ineſt ex natura rei & no. bic glo. q̄ dicit qꝝ nepos ḡrit patri vt mōtēo non stet penes eū a debet intelligi ꝙ tum ad cōmodum non ḡtum ad irre 2 parabilitatez successionis nois: vt ℨ not. in. l. frater. de adi. inde. in glo. ij. mag. & colligit bic arg. ꝙ Lyn. ꝙ nepos spurīꝰ nō potest instituī: sicut ℨ nec spuriꝰ. vt no. i 6 glo. i. l. fi. de natu. lib. nam si nepos 7 potest institui ab auo acgreret pa- 8 tri per hāc glo. sed istud est ꝓhibitū. 9 l. j. de na. lib. d. qui testāmēto. de pro- 10 ba. Dyn. istud nō determinat. Bof. 11 tenet qꝝ nō potest ꝓpter vitiū pa- 12 ternū: qō videtur habere etiā ad fi- 13 liā. l. fi. de na. libe. ibi vitiū paternū b hoc tꝫ Ly. in vl. q. l. fi. de na. lib. vide bic Bal. & que no. plenissime vbi ōno vide: quia colegi forte omnia dicta in ista materia. l. ij. C. de here. instītu. & fere omnes remissiones Bal. que fuerūt mihi note: licet ſim minimꝰ inter scholares et que no. ad Bal. in auc. licet. & in. l. fi. de natu. lib. & vide Lud. ro. in cōsil. cxxxiij. inci. visa facti serie. pro eo ꝙ hic Bar. & alij dicunt.

b ☞Andre. pomate. ¶Quidam recte. Vide Alegan. consi. cxxiiij. verſic. fortius. in. v. volu.

c ¶Institno. Et no. ſm Ang. ꝙ verbum instituo ponit pro substituo. & sic facit si testator instituit vgorem in vita: & post mortem instituit titium: in telligitur ꝙ substituit: de quo per Bal. in. l. bereditas ex die. ff. de here. insti. & Bal. bic. Andre. barba.

d ¶Ex qua no. Et sic not. ſm Bal. ꝙ vnico verbo potest fieri institutio et substitutio. no. ꝙ aliud est recitare: aliud ponere. quod nota pro libellis. et no. ꝙ plerumqꝫ ponimus in libellis negamus: tamen in dubio tenemur stare. & not. practicam sing. ꝙ dicam post remissionē. & hoc parte acceptante ꝙtum faciunt pro ea: als non. nam poterit ex postfacto renouari. quod no. & vide que digi in. c. raynutius. de testa. pro ista q. Andre. barbatia.

☞Andre. Poma.

1 pro declaratione. ℨ. qualiter † verba testamēti concepta fuerūt. Hlo. ponit quinqꝫ modis & glibet est bonus. ¶Prim⁹ modus est ꝙ dicat sic: si qs mihi nepos post mortez meā nascet heres esto. Hec lec. applaudet litere: quia nō facit mentionē de morte filij. ¶Sed aduertendū est quia nisi ꝓuisio galli e fuisset: tale testamentū nō valeret: quia institueret posthum⁹ alienus: vt dixi in ꝑn. l. Jn quo ergo reprehendit gallus. Rūdeo ꝙ postꝙ induxit posthumus nepotes posse instituī: in modo instituendi non sunt necessaria tot verba. ¶Secūdus modus est ꝙ dicat filium & nepotē qui ex eo mihi nascet post mortē meā heredes instituo. & ista est bona cōceptio: tū habet dubiū an filiꝰ & nepos videātur insimul institui vel ordine successiuo: de quo ℨ. dicā. ¶Tertius modus est vt dicā sic. si filiꝰ heres nō erit nepotē qui ex eo nascet substituo: et ista est 2 bona. † Et qua not. ᵈ ꝙ substitutio vulgaris habet locum institūto decedente in vita testatoris. d

¶Quart⁹ modꝰ est vt si dicā filiū instituo & nepotem substituo: & est bona. quā not. referk eūm ad casum q colligit ex verbis Galli: sed ex verbis Galli colligit substitutio vulgaris si filius institut⁹ viuo testatore mortuꝰ &c. Et sic apparet bic casus ſm illā lec. alla verba titiū instituo & Sēpronū substituo f tuoᵏ inducūt substitutionē vulgarē: de quo dicam in materia substitutionis vulgaris: et etiā in materia cōpendiose. ¶Quint⁹ modꝰ est vt dicā filiū & nepotē ex eo substituo. Nam nepos vt institut⁹ in casum q colligit ex verbis Galli. qō multū nō. ſez 3 ꝙ substitutio facta de filio et nepote copulatiue g intelligitur ordine successiuo. Et sic copulatiua resolnit in disiūctiuā. facit. l. cū pater. ℨ. pe. j. de leg. iij.

¶Oppo. natura copulatiue est vt oēs simul vocētur. vt. l. si qs ita. C. de ca. tol. & l. si duob⁹. j. de leg. j. Solu. hoc facit necessitas: qꝫ testator sic habeat necesse facere ne testamentū rumpat. vt in prin. l. Vel 4 dic ꝙ hoc facit ordinata charitas. vt ibi dicam. g ¶Querit glos. ſpone⁹ ꝙ quidā instituit filiū et b nepotem iam natū: an admittant ordine successiuo glo. tenet ꝙ sic per. l. peto. ℨ. fratre. j. de leg. ij. et. l. cū pater. ℨ. pe. eo. tit. ¶Et p hūc. ℨ. Jac. de are. tenuit Jziū. & ꝙ gliber sit heres ꝑ parte ꝑ. ll. alt. in glo. Pō ob. ℨ. iste: quia sic dz intelligi de necessitate: als istitutio nō valeret: quia postbum⁹ alien⁹ nō pōt institui nisi in casu ītroducto p Gallū. dñs And. de pisis tenebat opi. glo. ꝙ etiā nepotē iam natū dz necesse instituere ne testamētū rūpat filio subducto de medio. ar. ꝑ hoc ff. de vsu. l. stipulat⁹. ſm hoc rūdek ad Jziū. l. si mulieri. ff. de vsufru. accre. qꝫ loqk in legato i quo nō erat necessitas. adalias. ll. rūdeꝫ vt in glo. Nō ob. l. peto. ℨ. fratre. vbi loquit in legato. tū itelligik ordine successiuo: quia ibi pſone nō fuerūt nominate copulatiue: sed fuit platū verbū familie & habebat illā ſignificationē & admittantur ordine successiuo. vt. l. si. C. de ver. sig. Non ob. l. b cū pater. ℨ. pe. j. de leg. ij. qz ibi testator vsus est ver i bis alternatiuis nō copulatiuis. Ego dicerem⁽ⁱ⁾ qꝫ

Quidam recte. b Hic primo ponitur reprehensio Scenole contra Hallū de supfluitate: vſqꝫ ad ver. idem credendū. Jbi secūda pars in qua ponitur reprehēsio de insufficiētia circa numerū persona

consi. lxxviij. & Bathesillanum nota. dv. et Bartolum consi. lxj. in. j. colū. na. ſ. volumine.

i ¶Ego dicerem. Vide Baldum consilio. ccclxvij. in fine. & melius consil. ccclxvi. in prin. iiij. libro. Ange. consilio. cxxviij. Jo. de anania consilio allegato. clvj.

i ☞Andreas Pomate. ¶Ego dicerem. Vide Baldum consil. ccccl. in fine. & consilio. ccccl xvj. in princi. in iiij. volumine. Angelus consilio cxxvij. Alegan. consilio. cxxiij. in iij. volumine. & consi. cxij. in. iiij. volu. & consi. lxxxvij. Alegan. consilio. cxxiij. in iij. volumine. & consi. cxij. in. iiij. volu. et consi. sequen. & consi. ccij. iiij. col. iiij. volu. & consi. ix. in. ij. colum. in. v. volumi. & consilio. lxij. in. ij. colum. ij. volumi. Barba. consi. cv. ij.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

✠Andre.Poma.
a ¶Charitas ordinata.sequit alex. consil. xliij. in.iij. volu.
✠Andre.Poma.
b ¶Si dico.vide barb.cõsil.xlj.i.ij. co.j.vol.
c ¶Connertat. ad de q melius pba a tur l.i. quidã ff. de pecu.le. et boc idẽ tz bal.p no.p glo. in.l.oẽs in glos.fi. C.de delato.lib.tz duz dicit caput et lingua vez amputenť.quem tez.dicit bald. non esse alibi.
✠Andre.Poma.
d ¶Ego dico.vide alex.pl.cv.i.ij.col. iiij.vo.als pl.cvij. vide Ro. consilio xxxv.cõsil. xxij. et vide ale.pli.j.i.gi. col.v.vo. b
e ¶Et quo sequit. Adde q vo.alex. in cõsi.xxvj. col.fi. circa finẽ. i.v. vol. per hic dicta bar. 6 b.d. quod filij ad quos spectat feudũ nõ potuerunt agere ad dictum feudũ p eozuz pa- c trẽ alienatum: patre viuẽte: et quo ordine succeſſiuo intelligit deferri.
f ¶Et hoc.et vide 7 bald.in aut.quas ruinas. als i aut. ſi qua mulier.C. õ sacr.ſanctis eccle. Und.barb.
✠Andre.Poma. 8
g ¶Sequit. Vide late alegã. pli.gl. iiij.in.j.vo.z cõſil. lxxxiij. als. lxxx. eo.vo.z cõſi. ix. in d ij.vo.z cõſi. lv.eo. vo.ij.z vide bald. l.ij.C.õ ſuis z leg. e alex. l. etiã.in.liij. col.vñi. eadẽ glos. ibi ſicut z in eccleſiaſtica emphy z teoſi. ff.ſolu. mat. Ro.conſil.xxxv.
b ¶Emphyteoſis. idem tenuit Ro. 2ſi.xxij.et alegan. 2ſi.cxl.liij.li.quid aũt ſi pñ recepit,p ſe filijs maſculis et feminis.bart.in l.iuſurãdũ.ſ.ſi liberi.de oper.li. di f cit q̃ pariter ad 9 mittuntur niſi ſit g ſtatutũ excluſiuũ b feminarũ.idem tz Jo.de imol. in.c. potuit de loca. et etiã ibi teſtator nõ baberet hoc neceſſe facere: tz ſi illa copulatiua eſſet inter perſonas inter quas cadit affectio ordinata intelligatur ordine ſucceſſiuo ſicut hic probatur.et in.l.generaliter.de inſtit. et ſubſti.z idem de here inſtitu.l.lucius.ſicut enim alternatiua reſoluitur in coniunctam ita eadem ratione coniuncta in diſiunctam.et appello ordinatam charitatem quando ſic ab inteſtato ſucceſſuri erant vt hic patet. ¶Sed contra predicta facit.C.de impub.z ali.ſubſti.l.j.Gloſ. reſpon. quod ibi erant penitus extranei pater z filius et ſic non erat charitas ordinata et bec eſt vera ſol.in fe: ſed non eſt neceſſaria ad iſtaz.l.et verius dicas qõ ibi teſtator dixit vna id eſt ſimul cum filijs ſuis ꝛc. Et ſic expreſſa fuit volũtas teſtatoris quod ſimul ſuccedant. Nõ ob.l.ſi mulieri z titio.quia ibi dixit mulieri cum liberis nos loquimur quando dixit mulieri et liberis. Tet ſic facio differentiam inter et:et cum. Et ſi tu dicis hoc eſt contra.l. titij.ſ. nihil.ff.de lega.j.reſpondeo quantum ad inducendã coniunctionem non eſt differentia inter:et:z cum vt ibi ſed vtrum iſta coniunctio intelligatur ſimul an ordine ſucceſſiuo eſt differentia:quia cum:denotat quandam ſimilitudinem. tz dictio et: poteſt eſſe magis continuatiua.nec requirit de neceſſitate concurſum vtriuſq; ſed verificatur in quolibet copulatiuo:num.vt.l.ea tamẽ.ff.de lega.iij. Habes ergo ex predictis qõ ſiue teſtator dicat vna cum filijs:ſiue ſimul cum filijs ſiue titio cum filijs admittentur equaliter. ſed ſi dico titio et filijs.tunc diſtinguendum eſt an inter eos cadat affectio ordinata vel non vt bac.l. ¶Sed contra hoc facit.l. ſi quis titio.ff̃m vnam lect.ff.de vſufru.accref. Solu. ibi erãt penitus extranei.et ſic non cadebat inter eos affectio ordinata. ¶Quero tquid ſi teſtator dicat relinquo titio et filijs ſeſi. Reſpondeo intelliguntur coniunctim inſtituti.vt.l. interdũ.in prin. j.de here.inſtit.quod ergo hic dicit de ordine ſucceſſiuo habet locum quando relinquitur ſibi et filijs eius. ¶Quero quid ſi teſtator conuertat ordinem z dicat ſeium nepoti meum et titium patrem eius inſtituo. Certe dico qõ nil ad factum quia debet intelligi ſm ordinem neceſſitatis non prout eſt ſcriptum.vt.l.talem.in prin.ff. de heredib. inſtitu. ¶Quero tquid ſi teſtator dicat ſubſtituo talem z eius filios z heredes. Reſpõdeo ex eo quod dixit heredes.apparet quod poſt mortem illius intelligit et ſic ordine ſucceſſiuo. An autem requiratur quod ſit filius et heres vel ſufficiat quod ſit filius tãtum vel heres tantũ. Dicam.ſ. eadẽ.l.ſ.nunc de.l. ¶Quero qd in contractibus aliqs temit rez pro ſe filijs et nepotibus vel alio titulo recepit.an intelligitur ordinate.quia primo pater deinde filij. Et quidam dicunt quod ordinate per ea que notantur in.l.ſi non ſortem. ſ. libertus.et de condi.indebi.Ego dico quod de hoc eſt gloſ. ſ.de pactis.l.ſi tibi.ſ.ſi pactus.vbi dicitur quod quando pater pacificitur filio ſi aliud non apparet intelligitur pacifci ei vt heredi.Ex quo ſequitur quod ordine ſucceſſiuo cum vinus non habeat heredẽ: hoc etiam in filijs in poteſtate:probatur alia ratione.nam cum pater acquirat ex ſua proniſione eſt profectitium.quia ſi filio quereretur per ipſum filium acquireretur patri etiaz bodie:vt. l. dominus ſeruo.de verbo.obliga. ¶Aduertendum tamen eſt ad vnum qõ glo.dicit ſi aliud nõ apparet vt no.in.d.ſ.ſi pactus.ideo eſt diſtinguendum inter res:quia quandoq; tale pactum interponetur ſuper rebus que de ſui natura non tranſeunt niſi ad filios.z tunc videtur ſtipulari filijs vt filijs nõ vt heredibus pro hoc volo q̃ poſt mortem patris filij admittunť omnes pro virilibus portionibus non pro hereditarijs portionibus.vt.l.iureiuran. ſ.ſi liberi.z.l.ſi operas.ſ. de ope.liber. ¶Ex hoc ſequitur ts q̃ ſi pater recipit fundũ in emphyteoſim p ſe z filijs.licet filij non ſint heredes tamen equaliter habebũt fundũ q: emphyteoſis nõ tranſit ad oẽs heredes ſed ſolũ ad filios.vt in aut. de non alie.ſ. ex bis.z Ly.tangit in.l.liberti liberteq; C.de ope. liber. Ego dixi in.d.l.iureiu.ſ.ſi liberi. q̃ ſi tale pactũ apponitur ſuper rebus que de ſui natura tranſeunt ad heredes videť paciſci pater filijs vt heredibus:z ſic pro virili nõ admittunť ſed p hereditarijs portionib⁹:vt.l. ſi tibi.ſ. ſi pactus. ſ. de pac.z ibi dixi. ¶Itẽ ex hoc quod dico filium inſtituo z nepotem ſubſtituo in alia portione facit ad pulchrã tq̃onem que fuit diſputata bonoñ. filiũ inſtitni aliũ ſubſtitui.querit an iſta ſubſtitutio ſit vulgaris vel cõpendioſa vel que eſt.Et ſnit determinatuz bonoñ. q̃ erat cõpẽdioſa per.l. ꝑcib⁹. do. Ray.in trac.ſuo de materia ſubſtõnis in fin. dicit q̃ eſt vulgaris z bene.z caſus eſt hic.lz nullus alleget.l.iſtam.nam caſus eſt hic ſm illam lectu.in gl. ibi:vel ſic filiũ inſtituo:nepotẽ ſubſtituo.q: trahit ad caſum ſubſtõnis galli que fuit vulgaris:vt. ſ. i in glo.ponitur de ſubſtõne vulgari. ¶Quero ſi ſta tutuz dat imunitatẽ a munerib⁹ patri et filijs.vel imperator cõcedit primilegiũ patris filijs.babebunt ne filij immunitatẽ viuo patre vel poſt ei⁹ mortẽ. Et ea que dicta ſunt facunt q̃ nõ in vita patris:lz poſt mortẽ.in 2ium et iſta eſt veritas vt habeant i viuente pñe:vt.j.de iur.immu.z.l.j.z.ij.C.de iniur. l.ſi.C.de epiſ.z cle.l.ij.Ea ẽñ que dicta ſunt debent intelligi in his que non poſſunt ſimul et ſemel eſſe plurium:vt oñia rerum:ſed imunitas z primilegium poſſunt eſſe ſimul:vt in 2ijs. ¶Ultimo iſte.ſ.in ducit ad Targu.q̃ in libello videat intentata actio que ex verbis pot colligi:ſicut hic i dubioviděť facta inſtitutio q̃ colligi pot ex verbis galli.de quo p doct.in.l. edita. C.de edcn.dixi in.l.ij. C.de eden. l ¶Dy.tetiã inducit iſtuz.ſ.in argu. ad duo ſtatuta 2ia in eo.volumine reperta qõ inſpiciatur vl timuz ſicut hic:lz pater z filiꝰ ſint ſimul inſtituti m tñ inſpiciať ordo de quo.C.de teſta.tu.l.ij.z ibi per m Dy.dixi in.l.omnes populi.de iuſti.z iure.

1 ¶Nepotis appellatione non cõtinet pronepos.
2 Dictio z cetera:inducit repetitionẽ oĩm dictorum in precedenti.
3 Si in protocollo reperitur inſtrumentum imperfectũ cũ dictione z cetera:qd iportet illa dictio ꝛc.
4 Notarius q̃ ſumit inſtrm ex protocollo abbreuiatum an debeat illud extendere.
Notarius errat qui dicit ſe rogatũ de appellatione vel ſnia niſi primo totum ſit ſcriptum.
5 Dictio ex infra:quid importet.
n

Jdẽ credendũ.

"Hic ponitur reprehenſio ſcenole contra gallum circa perſonas.et diuiditur in tres partes vſq; ad.ſ.z quid ſi tm̃. Primo loquitur qñ ſolus nepos viuit. Scõo qñ ſolus filius. Tertio qñ vter q. ſcõa ibi:ſed ſi viuo.tertia ibi:nam et filius. In terminis caſus eſt clarus. Nota ergo reprehenſionẽ ſcenole cõtra gallũ de inſufficiẽtia circa perſonã pnepotis. ¶Scõo not. q̃ appellatio ne nepotis nõ cõtinet pronepos. ſi eñ cõtineretur gallus nõ reprehẽderetur per ſcenolam. boc autẽ qualiter debeat intelligi declarabo.j.ea.l.ſ. inſtituens. ¶Tertio no. tde hac dictione ꝛc. que inducit repetitionẽ omniũ verborũ dictoꝝ in precedẽti. ¶Oppo. q: ſcenola incidit in vitium ſuperfluitatis de quo reprehendit gallum. Reſpondeo non incidit:ſed recitat verba galli.q.d.etiam ſi teneres verba galli:illa ſunt inſufficientia circa perſonas. ¶Secundo oppo.ad ſi.dicit hic q̃ ita demuz pro cedit ſi nepos prius moriatur. Contra cum vter q̃ preſumat inſtitutus:vt dictũ eſt in principi.l.mibi ad propoſitũ quis decedat prius:cum vter q̃ ſe in ſtitutũ reperiat. Huius timoris gloſ. legit duobus modis. Primo q̃ hic quilibet fuit inſtitutus z qõ hic dicitur ſi prius nepos decedat.ſubaudi magiſme. Secundo q̃ filius fuit inſtitutus z nepos preteritus tunc litera ſtat proprie:q: neceſſe eſt nepotem prius mori. Sed dices tu hoc eſt contra illud qõ dixiſti in prin.l.dixi eñ teſtamentum procedere:etiã ſi filius non erat inſtitutus. Rñdeo hic filius erat inſtitutus z nepos preteritꝰ et pronepos ſubſtitutus. ipſo filio inſtituto. vñ nepos non erat inſtitutꝰ expreſſe:nec tacite ab inteſtato vocabatur ideo ipſe rũpit. ſed in prin. filius q̃ñ inſtitutus vocabať ab inteſtato et nulla fiebat ſibi iniuria p inſtitutionem nepotis. ¶Ultimo iſte.ſ. in eo qõ dicit ꝛc. inducit tad.q.ſi in protocollo reperiť inſtrumẽtũ imperfectũ z fine notari⁹ dicit ꝛc. qd illõ iportet Dy. dicit ſ.eo.l.ſ. nũc de lege. Spe. in ti. de inſtru. edi. ff. oſtẽſo. ver. Sed nũquid imbreuiatura Ego dico ſic:q̃ in protocollo Hdictio ꝛc. põt reperiri duplr. Vnũ eſt ꝛc. q̃ ſcribit breue et ponit i fine orationis indeterminate. qz nõ regit ab alio q̃ bovt dicit hic. in tex. Et aliud eſt z cetera. q̃ qõ ponit i oratione determinatiue:vt. C.e. aut. ex cã.z.j. ad treb. l. nam qõ ff. ſi qs cõpulſus.z.l.is cui. ff. q legatoꝝ j. vt i poſſ. leg. de primo dicit Dyn. ſub illo ꝛc. cõtinent illa q̃ ſunt de natura Jctus boc tñ nõ pbať in.l.lz dic q̃ ſub illo ꝛc. cõprehenditur illud q̃ deficit in illo ſermone ſm cõſuetudinẽ loquẽdi⁹ in illa materia de qua loquimur. vel in ſimili. boc pbať hic z in.l. ite veniũt. ff. petitã. ſ. de peti here. j. ea. l. ſ. nũc de. l. nã per iſtud ꝛc. cõprehendunť verba teſtameti poſita p gallũ. fiat inſtituať filiꝰ z ſubſtituať nepos vt di cit gallus. fiue in ſimili inſtituať nepos et ſubſtituať pronepos vt hic. z per boc dico q̃ ſi proceſſit inſtrm emptionis ex tẽſum:z ſequatur inſtrm locationis breuiatũ per bãc dictionẽ ꝛc. q̃ ille clauſule q̃ ſunt cões ad inſtrm emptionis z locationis itelligunť repetite p bãc dictionẽ ꝛc. ſunt eñ ſimiles bi Jct⁹. vt. l. j. z. ij. ſ. loca. ¶Sz bic eſt aduertẽdũ tan notarius qui ſumit inſtrm ex illa abbreuiatura de beat extẽdere. Spe. i. d. ſ. oſtẽſo. ver. ſed nũqd imbreuiatura. dicit q̃ ſic. ego dico q̃ ſi qdẽ eſt Jctus vel act⁹ q̃ dz celebrari in ſcriptis:z tũc nihil dz addi totũ eñ extẽſum dz pri⁹ ſcribi. vt. l. Jct⁹. C. de fi. inſtru. Et ideo errãt notarij qui dicũt ſe rogatos de appel. vt ſentẽtijs. niſi prio totũ ſit ſcriptũ. Que dã ſunt inſtra nõ celebrata in ſcriptis:lz i ſcriptis redacta:z tũc dico q̃ p notariũ non dz extendi. qd eñ cõtineať ſub illo ꝛc. eſt dubiũ z eſt in eſtimatione iudicis⁹ ex precedẽtib⁹ z ſequẽtib⁹. vt. l. ſi ſeruus pluriũ. ff. ſi. j. de leg. j. l. volũtas. C. de fideic. z. l. cũ pr. ff. cũ impfecta. de leg. ij. Dz ergo notari⁹ breuiter extẽplare: put iacet. z ſic vtimur q̃ notari⁹ nõ extẽdat. Si vero in libro ꝓtocolloꝝ ꝓcederet inſtrumẽtum extenſum ad qõ veriſimiliter debet referri illud verbũ ꝛc. Dz notari⁹ de illo facere copiã. videť eñ illa pars eẽ cõmunis ſequẽtib⁹ imbreuiaturis q̃ ad illa referať. vt vbi iſtud ꝛc. referri ad principiũ vbi ſunt illa verba extenſa:merito faciẽda eſt copia vt. l. ſi quis ex argẽtarijs. ſ. ſed ſi initiũ. ſ. de edẽ. z ſi eſt dubiũ q̃d importaret ſub boc ꝛc. expediret parti poſſet cõpelli ad reficiẽdũ inſtrumẽtum de nouo. vt nota. in. l. chirographis. ſ. de admini. tut. ¶Eſt eñ ſm z cetera quod ſcribitur longũ et habet in oratione verbum vnde regatur. tunc ſi illud et cetera. refertur ad aliquod verbũ determi-

nate: ad illud reducit z ſm illud determinatur: vt l. nam qõ. ſ. ſi qs cõpulſus. ſ. ad trebel. et l. ita tñ. ſ. quoties. ad treb. ſ. loca. l. item queritur. ſ. exercitus. Si vero non dz certã etiã limitationẽ tunc cõ prehẽdet oĩa que ſunt de natura Jctus vel rei ſuper qua apponiť: vt. l. cetero ex. ſ. de verbo. ſig. l. ſi duo patroni. ſ. ſi qs ſuraueriť. ſ. de iureiuran. pro boc egtra de libel. obla. c. vlti. cõiucto. c. exhibita. egtra de iudi. Sed qd ſi non dicit z cetera: ſed dixit et reliqua. Rñdeo idẽ eſt dicere z reliqua quod z cetera. vt. d. l. ceterozũ. de vb. ſig. ¶Quero qd dicit z infra. Rñ ſignificatio buiꝰ eſt q̃ ſcribẽs intendit omittere aliqua que erant in medio: aſſumere ali quid qõ erat infra. vt. l. ij ſ. ad leg. aql. Et pt z quaſi in oĩbus decreta. vnde nõ habet illã ſignificatiõẽ quã hz dictio z cetera: q: per dictionẽ cetera vo lo illud quod omitto per dictionẽ z infra: ſignifico illud quod volo omittere.

1 ¶Promiſio facta in vno caſu pozrigiť ad alios ſibi ſimiles z quãdo. nu. 3.
2 Subſtitutio vulgaris facta in vno caſum q̃ pozri gatur ad oẽs ſibi ſimiles.
3 Illud generale:nõ refert qd ex egpollẽtibus fiat
4 Emancipatio quando faciat locum ſubſtitutioni vulgari.
5 Egiſtentia ſui heredis q̃ non definat per ſubſtitutionem vulgarem ſed de neceſſario ſitvolitarius.
6 Subſtitutio vulgaris tacita qõ non faciat de neceſſario voluntarium.
7 Titulus de coniũgendis cum emãcipato liberis: an ſit coꝛrect⁹. et ſic ſit ſublata differẽtia emancipationis.
8 Si pater filiũ emãcipatũ inſtituit:z nepotẽ ex eo i potestate retentũ preteriꝛ:an teſtm ſit nullum vel poſſit dici nullũ vel rũpi per cõtratab. p nepotem.
9 Si filius emãcipatus readopteť per patrẽ an noceat nepoti.
10 Si filius deportatus reſtituať an noceat nepoti.
11 Reſtituꝰ q̃ non recuperat locũ quẽ iuenit plenũ
12 Reſtitutio facta a principe non aufert ius alteri⁹.
13 Reſtituꝰ nõ recuperat bona in aliũ alienata.
14 Filius legitimatus poſt mortẽ patris an auferat bona illis qui ſucceſſerũt ab inteſtato.
Legitimatio an trahatur retro.
15 Caſus poſiti in iſto ſ. petinẽt ad gallũ z velleinm.
16 Nepoti pterito ex filio emãcipato inſtituto poteſt inſtitui pupillariter lz non ſit inſtitutus.

k **Et qd ſi tãtũ.** k Jſte eſt ſubtilis. ſ. et eſt tertia pars in qua per ſcenolã rephẽdit gallꝰ de inſufficiẽtia circa caſus:z pſequoꝝ vſq; ad. ſ. qõ ſi is. ib. d. ¶Proniſio
l facta i vno caſu pozrigiť ad alios ſibi ſimles. boc
m dicit. caſus i terminis eſt clarꝰ. ¶No. diligenterᵐ in principio teſtaměti. de leg. iij. ergo bene facit licet non allegat qõ not. ange. in. l. j. de lib. et poſth. et tu tene Bal. qz extendẽdo illam dictionẽ ꝛc. bene ſpecialr tollit primũ z res valeat. qz attendenda eſt cõſuetudo. l. vel vniuerſoꝝ. ff. de pig. act. ſecundo inducit ad aliã qõnem an per dictionem ꝛc. poterit poni preceptũ guarentigiatũ: videť q̃ nõ: qz boc eſt accidentale: et non de ſubſtãtia Jctus: tñ dicit recurrẽdum ad conſuetudinez notarij. per. d. l. vniuerſoꝝ. qõ intelligiť qñ ꝛſuetudo eſt vniformis. l. medico. ff. in. de an. lega. l. ſi mf. ne de ſta. def. l. item mella. ſ. j. de ali. leg. vbi ſtandũ eſt vltime conſuetudini. et ibi habes tex. in quot vicib⁹ verificeť dictio ſolitus. tuvide ſi boc bart. in. l. j. C. qõo et q̃i. iud. bald. in c. j. qui feu. da. poſ. And. barb.
✠Andre.Poma.
g ¶Ideo errant. vide Cepo. cante. cõſil. xviij. incip. no. q̃ ea que celebrant in ſcriptis.
✠Andre.Poma.
b ¶Judicis. vide Pau. de ca. ꝑſi. ij.
✠Andre.Poma.
i ¶Limitationem. Adde tũ q̃ nõ cõ prehendit ea nec ſuppleť que ſunt de ſubſtãtia Jctus: vt per bal. c. cum in iure peritus. in ij. col. de offi. dele. de quo aligd per ange. l. quicqd. dũ loqtur de appellatione ab interlocutoria. ff. ſoluto. obli. et de iſta dictione et cetera. vi de alex. ꝑſi. xxxvij. ij. col. iij. volu. Sidra. ꝑſi. cxxxix. colũ. fin. viij. q. Ant. de prato veteri in riſcõſulti. Alexã. cõſil. xl. col. fi. iiij. vol. z ꝑſi. lxxxviij.

ad finem eo. volumine. z prepo. in. c. ſacroſancta. in principio. xvij. diſt. ali quid in ſimili per Felyn. in. c. ſũ. nõ. ferrarien. in. xiij colũ. de conſtitu. z in c. ij. xvij. columna. de preſcrip. Barba. conſi. xxij. vj. colũ. in fine. j. volu. z conſilio. lvj. colum. p eo. volumine. Roma. conſi. cccxliij. colũ. ij. Imo. cõſi. lxxvj. penul. col. Cardi. cõſilio. cxxxij. j. co.
✠Andre.Poma.
k ¶Et quid ſi tantum. vide Aret. conſil. clx. colũ. xv. z cõſil. cxlvij. colum. penul. alegan. conſi. dxxxviij. volu. v. j. arti. Panoꝛ. conſi. lxxxviij. per to.
✠Andre.Poma.
l ¶Poꝛrigitur. Vide alegan. cõſil. ij. in. vj. z. viij. col. verſi. non obſtat. volu. j.
m ¶No. diligenter. z no. q̃ bic dicit Bal. rñdendo ad. d. l. fina. C. de predi. cu. lib. g. q̃ vbi ſit mẽtio de pretio intelligitur venditio. allegat. gloſſ. in l. apud celſum. ſ. ſed cũ legitima. de doli excep. z. l. ſi cum dotẽ. C. de iure do. z. l. illicitas. de offi. ꝑſi. z in. l. ſi. pre allegata. z paruitas pretij facit pre ſumi donationẽ. vt. l. j. ff. de ſuperfi. z vide. l. cum quidam. C. de verbo. ſignificatione. vbi dicit q̃ ſi quis dicit lego libros quos habeo padue ſine peruſij quod omnes videntur legati idem dicit in venditione vt omnes videantur venditi niſi ex qualitate pretij aliud appareť. gl. eſt ſing ſecundũ eũ. in. l. j. ſ. qõ autẽ. ff. de ſupſi. vbi oĩno vide an. Et ad dictũ Bart. bic adde tu alex. de imo. in cõſi. iiij. co. vj. in fi. in. ij. volu.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

g ¶Ald aliuꝫ. adde pe. de ancha. 2fil. cccl vij. et inſtum alegꝫ refert. q. Jo. an. in ti. de ſec. nu. vide bal. 2ſ. cccciij. li. iiij° mãfredinus in inſtũ etiã tangit ſi ſtipulatꝰ ſum a te. ꝛ. cũ titꝭ ꝛc. do. pe. ō anch. i de. ij. de pe. et remiſ. refert pileiꝰ diſputando terminaſſe q poſſuꝫ ꝛ gl. i titu. de ca. dimi. in ꝑn. in ỹſi, cõmutatio quã gloſſ. alle. bal. in ti. de pa. cõſtan. in tit. diuina vocati. ꝛ in. l. ij. C. qui ad libe. pcla, nõ poſ. adde qõ h idem tenuit bald. conſi. vj. ij. vo. ỹſi conſuluit q ꝑ ſubſtitutionẽ factã ſi a ſine liberis deceſſerit inſtitutus ad mittit ſubſtitutus ſi inſtitutus occidatur. an aũt in re ſcriptꝫ caſus omiſſus cõprehẽdatur ſub expreſſo Bal. cõcluditq nõ. ꝑ. c. ſuſceptũ. de reſcri. qd aũt in priuilegijs et beneficijs. vide Jo. an. in ca. ꝛ. de trãſl. ꝑ. ꝛ in. c. oli. de v. ſig. Quid aũt in. l. iu. muni. viõ Jmo. hic. bal. in. l. illã. C. de colla. ꝑ cano. magiſtant. de bu. in. c. fin. de 2ſue. per ꝑe. de anch. 2ſ. cciij. vbi 2ſuluit q ſi ſtatutũ trãſſert in martũ lucrũ fructuꝫ bonoꝝ parapherna liũ: qõ ſiꝫ trãſfert lucrũ reꝝ dotaliũ. qꝫ eſt eadẽ et maioꝛ ratio: et ibi etiã qñ fictio inducitur a ſtatuto an debeat extendi et an ſtatutuꝫ poſſit inducere fictionẽ. ℨ Vide bal. cõſi. clj. b iij. vo. et an ſtatũ extendaꝫ de caſu vero ad fictũ vide do. Cardi. conſilio. lg.

q ſubſtitutio vulgaris cõcepta i vnũ caſum porrigit ad oẽs ſibi ſimiles. facit. C. de inſti. ꝛ ſubſt. l. fin. ¶Oppo. q̃ male dixerim hic poni reprehenſionẽ contra gallum circa caſus imo eſt reprehenſio cõtra ſcenolã. ipſe eñ poſuit caſum de nepote et pro nepote non gallus. hius timore gloſ. legit iſtum ſ. tribus modis. ¶Prima lectura eſt qõ hic ponant tres oppoſitiones contra ſcenolam non cõtra gallum ꝛ ſic fatetur cõtrarium. ꝛ hec fuit opinio pileij quã glo. nõ tenet ꝛ merito qꝛ non eſt veriſimile q ſcenola ſeipſum incõtinenti reprehẽderit ſeu correxerit. vt. l. nam ad ea. ꝛ. de condi. ꝛ demõ. vñ legitur ſecũdo mõ q hec fuit reprehẽſio ſcenole contra gallũ ſed ad cõtrariũ nõ rñdet. Tertia lectura eſt q hic fiat reprehenſio cõtra oia ſupradicta. vbi de morte ſit mẽtio. ꝛ ſic contra gallũ ꝛ cõtra ſcenolã. ꝛ iſta eſt vera. ¶Nec ob. ſi dicis q ꝑm hoc ſcenola reprehẽdit ſeipm qꝛ nõ eſt verũ. dixit eñ gallus deficit in perſona vt dixi ſed poſito q ꝑſonas perfecte enumeraſſet vt ego ſupplenti ſit deficit in caſibus qꝛ nõ enumerauit oẽs caſus. ꝛ hic ſcenola ſupplet. Opp. q̃ per puiſionẽ factã in vnũ caſum aliꝰ ſui dedẽt omiſſus. non autẽ videt in alio prouiſum. vt. l. cõmodiſſime. ſ. e. cuiꝰ ℨ. cuiꝰ hic dicit ergo ꝛc. buius timore glo. ſcẽa magna legit hũc. ſ. duob⁹ modis primo vt fateamur ℨ. cuiꝰ ſcz q̃ puiſio facta in vnũ caſum nõ extendit ad aliũ. ª ſed q̃ teſtatoꝛ poteſt ſi vult in iſtis aliꝭ caſibus ꝓuidere ſicut in caſu mortis. ꝛ. h. o. iſta. l. ſm hãc lectu. gloſ. non tenet iſtã nã in ꝓcedẽti. ſ. iuriſcõſult⁹ dicit q̃ teſtatoꝛ hic exprimat hic vero dicit q̃ bi caſus admittũtur ex interpretatione. l. vellei. nec eſt neceſſe q̃ teſtatoꝛ exprimat ꝛ iſta eſt vera. puiſio eñ facta in vnũ caſuꝫ extendit ad aliũ ſibi ſimilẽ qꝛ nõ refert quid ex equipollentibus fiat vt. l. mulier. in ꝑn. j. ad treb. et. l. ſi mater. C. de inſti. ꝛ ſubſti. ¶Sd cõtrarium reſpõdeo q̃ nõ porrigaꝫ ad aliũ caſum ſcz diſſimilẽ: ita dicit glo. ꝛ bene. ¶Cõtra hoc opp. fortiter iſti caſus fuerũt expreſſi per modũ cõditionis. ſ. ſi moriatur ꝛc. ſꝫ cõditiones debẽt impleri in forma ſpecifica non ꝑ ſimile. vt. l. qui heredi in ꝑn. et. l. meuij, de cõdi. ꝛ demonſtra. ¶Non ergo porrigit ad caſum ſimilẽ. ¶Det. circa hoc notãter dicit quedã eſt cõditio neceſſaria ad ipſum actum quedam eſt cõditio neceſſaria ad effectũ actus q̃dã eſt cõditio volũtaria. ¶In primis duobus caſib⁹ ꝓcedit q̃ non refert qd ex equipollẽtib⁹ fiat ex ꝑplũ in cõditione neceſſaria ad ipm actũ i. ſ. noſtro ad hoc vt ſubſtitutio vulgaris habeat locũ eſt neceſſe q̃ inſtituꝫ nõ ſit heres. ſi ergo exprimit vnus caſus per quẽ nõ põt eſſe heres porrigitur ad alium ſimilẽ. ¶Exemplum de ſcõo ſcilicet de cõditione neceſſaria ad effectum actus ſi relinquitur filio famil. ad hoc vt ipſe effectualiter habeat requiritur quod efficiatur ſui iuris ſi exprimit vnus caſus per quem ſui iuris efficiatur porrigatur ad alium ſibi ſimilem vt. l. ſi mater et. l. mulier ꝓallegata. Sed quãdo apponitur conditio voluntaria tunc debet impleri in forma ſpecifica. vt. l. qui heredi. et. l. meuius. ſ. allegata. Ratio quia in primis teſtatoꝛ cogitauit de effectu in hac vltima cogitauit de forma tantum. quia voluntarie apposuit. ℨ His premiſſis⁹ ꝑ declaratione materie queritur vtrum ꝓuiſio facta in vnum caſum porrigaꝫ ad aliũ. ꝛ vtrum ſit verus hoc generale nõ refert quid ex equipollentibus fiat. ℨic aut ꝓuiſio facta ſit in vnum caſum ꝑ modũ diſpoſitionis aut ꝑ modum cõditionis. primo caſu aut ex virtute expreſſi caſus omiſſus poteſt intelligi et ad illud porrigitur vt inſti. ꝓo ſoc. ſ. illud dixi vobis. in. l. commodiſſime. ſ. eodem ſoluendo contrariũ aut ex virtute expreſſi non poteſt intelligi. ꝛ tunc aut illud poteſt cõſtare de voluntate diſponẽtis volẽtis porrigi ad alium caſum omiſſum ꝛ ad illum porrigitur vt. l. titius. ſ. i. ſ. eodem titu. ꝛ. l. fina. C. eodem. ſm intellectum quem dedi in. l. cõmodiſſime. ſ. eo. aut de mente non poteſt conſtare. et tunc aut caſus fuit penitus omiſſus aut fuerunt expreſſi duo caſus qui obuenerunt coniuncti primo caſu aut caſus omiſſus eſt ſimilis expreſſo ꝛ habet eundem effectum ꝛ ad illum extenditur. vt l. ſi. in fi. ſ. manda. Secundo caſu q̃ñ fuerũt expreſſi duo caſus q obuenerunt coniunctim: ꝛ tũc aut loqmur in materia in qua ꝺz fieri interpretatio plena vt in teſtamentis. ꝛ ad illud porrigit: vt. l. ſi ita. in ꝑn. ſ. eo. ꝛ ibi digi. aut loqmur in materia non fauorabili in qua nõ ꝺz fieri plena interpretatio. ꝛ ad illud nõ porrigit: vt. l. ꝙm paſſam. ſ. in preſcriptione. j. de adul. ꝛ colligit ex ꝛ. in. d. l. ſi ita. ſ. eo. Fallit fauor euitãde ꝓpetratis. vt. l. ij. in ꝑn. cũ ſua gl. j. de ver. ob. ꝛ ibi digi. Si vero puiſio ſit in vnũ caſum ꝑ modum cõditionis ꝛ tũc aut caſus omiſſus eſt diſſimilis expreſſo. ꝛ ad illum nõ porrigit: vt l. ſi cuꝫ dotẽ. in ꝑn. ſ. ſol. mat. ꝛ. l. ſi ita qs. ſ. j. de leg. ij. ꝛ. l. ſi. C. de bis qui ve. eta. impe. ꝛ. l. cõmodiſſime. ſ. e. aut caſus omiſſus eſt filiꝭ expreſſo: ꝛ tũc aut loqmur in cõditione neceſſaria ex ꝑte actus vel ex ꝑte effectus: ꝛ tũc ad illud porrigit: nec refert qd ex equipollẽtib⁹ fiat vt hic. ꝛ. l. mulier. in ꝑn. ad trebel. ꝛ. l. ſi mater. C. de inſti. ꝛ ſubſti. cum ſilib⁹ Si vero loqmur de ꝺdition volũtaria: tũc ꝺz impleri in forma ſpecifica: nec porrigit in aliũ caſuꝫ nõ expreſſum. vt. l. qui heredi. ꝛ. l. meuius. in ꝑn. j. de condi. ꝛ demon. ¶Oppo. ad iſtud vltimum de bac. l. in ꝑn. vbi ꝓuiſio facta de nepote ſi naſcit poſt mortem non porrigit ad caſum quo naſcit in vita. et tũ eſt neceſſaria conditio que ex necceſſitate debet apponi: vt in ꝓincip. huius. l. q autem non ſubintelligatur patet: quia gallus ſupplerur per velleia. ¶Reſpondeo q̃ ideo non ſubintelligit quiꝛ eſſet contra legem cum poſtbumus alienus non poterat inſtitui ſm hec tempoꝛa: bodie vero cum poſſet inſtitui poſſet eſſe: quod ſubintelligitur: vt digi in ꝓincꝛ. l. ¶Item ad idem oppo. de. l. commodiſſime. ſ. eo. ¶Reſpõdeo: ibi inſtituebatur poſtbumus qui poteſt inſtitui ſimpliciter vnde iſta adiectio q̃ fuit adiecta voluntarie adijcitur vt ibi patet. vel dic q̃ ibi exprimitur vna conditio que non porrigitur ad alium caſum diſſimilem. lõge enim diſſimilis caſus eſt nasci in vita vel poſt mortem. ¶Redeo ad gloſſ. dicitur hic filium ſubductum de medio per emancipationem non ſuccedere. contra. l. ſi cum patrono. ſ. j. de bono. poſ. Solu. non ſuccedit de iure ciuili vt hic. ſed de iure pretorio ſic. ita dicit glo. vt in contrario. Ad iſtud oppo. fortiter ſi nos intelligimus hic filium inſtitutũ ex teſtamento: ita ſuccedit emancipatus ſicut ſuus. nã quilibet extraneus ſuccedit de iure ciuili. ¶Preterea hic videtur caſus ✝ mirabilis q̃ emancipatio faciat locum ſubſtitutioni vulgari qõ eſt contra caſum inſti. de here. inſti. ſ. ſi vero. Reſpon. iſta ſubſtitutio de qua loquitur. l. iſta non eſt tantũ in hereditate q̃tum in ſuitate. hoc eſt in tenendo locũ primũ ſui heredis. ſtatim enim cum filius primo emancipaꝫ deſinit eſſe ſuus ꝛ nepos incipit tenere primũ locũ: merito locus eſt ſubſtitutioni vt hic. ſed ſi eſſet ſubſtitutus extraneus: tunc per emancipationẽ non ecclederet filius nec admitteret ſubſtitutꝰ vulgariter: vt in ℨio. ¶Sed contra dato ſubſtituto vulgari exiſtẽtia ſui heredis nihil operatur: vt. l. ſi filius heres. ſ. eo. et nota. in. l. papi. ſ. quarta. de inoffi. teſt. ergo ſtatim cuꝫ nepos eſt ſubſtitutus filius deſinit eſſe ſuus ꝛ nepos admittit. Rñdeo per ſubſtitutionem filij deſinit eſſe ſuus ſi vult vel aliter ꝛ ſubtilꝭ hic ſubſtituit filius in vnum ca ſum: ſcz ſi vino teſtatoꝛe moꝛietur. Et ſic ponit in poteſtate ſua vtrũ velit eſſe heres vel nõ. vnde per ſubſtitutionem nõ deſinit exiſtẽtia ſui heredis. ª ℨ cõtra id oppo. ꝛ cõſtitutio cõcipiaꝫ in vnũ caſum continet tamen alios caſus ſibi ſimiles: vt boc. ſ. ſiue ergo non ſit heres quia noluit: ſiue quia non poſſit videt ſibi dat ſubſtitutus. rñdeo teſto q̃ hic ſit ſubſtitutio vulgaris tacita non facit de neceſſario volũtariũ: ſꝫ ſolũ expreſſa ꝛ in caſum expreſſum: quod ꝓtꝫ: qꝛ ꝛ ſ filius ſit ſubſtitutus pupillariter in qua ſubſtone cõtinet tacita vulgaris: tũ exiſtentia ſui heredis operaꝫ q̃ per ipſam cõfirmẽt tabule pupillares: vt. l. ſi filius qui patri. de vulg. ꝛ pup. ꝛ. l. iul. de acq. here. ꝛ. l. pater. de priui. credi. digi in d. l. ſi filius qui pñ. ¶Redeo ad gloſ. oppo. et vidẽt q̃ emancipatio nil operet hodie: vt in aut. de here. que

b ¶His premiſſis vide oino ꝑ. de ancha. 2ſi. cccl vij. ↪Andre. Poma.

b ¶His premiſſis. vide Feli. in. c. trãſlato. colũ. v. et ſeq. de conſtitu.

c ¶De iure ꝓtorio Rapha. cu. dicit q̃ filiꝰ ſuccedat de iure ꝓtorio ꝑ Sta. puiſio galli i caſu iſto erit delusoria qꝛ ſecuta poſt teſtamẽtũ filij emãcipatione vocaꝛne pos q incipit tenere primũ locũ: ꝛ ꝑ 2ſis deficit filij cõditio inſtituti. l. iij ꝛ. l. quandiu. j. de acq. here. ergo remanebit vt ꝓterit⁹ ꝛ ꝑ Stabu. ꝛ rũpet teſtm. rñdet ipſe ad hãc ſubtilitatẽ dicẽs q̃ verum erit teſtm rũpi ꝑ cõtra tab. tñ puiſio buius. ſ. erit vtilis nepoti: qꝛ filiꝰ anno egcludeꝛ a bo. poſ. Stabu. ſupra l. j. ſ. largiꝰ. de ſucceſ. edi. ideo egcluſo eoveniꝛ ſm ꝓ fionẽ huius. ſ. ꝛ ſi dicis ſi babebit ne pos babebit etiaꝫ filiꝰ cui nepos acqret ſi erat in ptãte. Rñdet pau. de ca. q̃ nepos poterit differre imitionẽ donec ſit fui iuris als fatetur ℨiuꝫ.

↪Andre. Poma.

d ¶Heredis. vide alegã. cõſi. iiij. col. ꝛ. ij. vol. ꝛ in. l. ſin. in. ij. col. C. de inſti tu. ꝛ ſubſti.

a ¶Corrigi. Jnſtum alegꝫ relata. q. bar. hic ſꝫ q̃ ſtante ſtatuto qõ exta nibus maſculis: femina ab inteſtato non ſuccedat: an femina preterita hoc caſu rumpat: et facit duos caſus: aut inſtituti ſunt extranei aut venientes ab inteſtato: vt hic per eum. adde q̃ pro. conſilio. iij. ſimpliciter tenet iliam predicto caſu non poſſe rumpere teſtamentum. et idem tenet Bal. cõſil. cccxxxij. et. cccxxxiij, libro. j. et vide late Pan. a de ca. 2ſi. cccl xvij. inſtum etiam alegand. reprehendit Sali. ex eo q̃ conſuluit q̃ ſtante ſtatuto q̃ maſculi ab inteſtato feminas excludant ſi feminẽ ſit minus legitima datuꝫ in dote ſeu relictum q̃ poſſit agere ad ſupplementum legitime non obſtãte q̃ viſa fuerit eẽ contenta ſibi relicto tu dic q̃ idem cõſuluit bal. cõſil. cccclxiij. volu. ꝛ cõſi. ſtatim ſcq. ſed cõſi. Sali. que refert ita fuiſſe ꝓnunciatum in audientia do. cardi. albanẽſis fratris vibani quinti ejus o padue legente pa due et idem tenet Lar. cõſil. lxxx. an autẽ ſtante predicto ſtatuto q̃ ab inteſtato non ſuccedat ſi q̃ teſtamẽtũ non ſolenne e filia poſſit aligd dicere. vide Bal. alleg. ꝛ. conſilio. cc xxxiij.

b ¶Ad declarationẽ. Et ꝓ. 10 glo. iſta vide aliã in. l. filie f et in. l. emãcipaꝰ. C. de colla. ꝛ i aut. eg. cã. C. de libe. pte. ꝛ in. l. ſi emãcipati. C. de coll. ꝛ ℨ. 20. in ſumma illiꝰ ti. ad ꝛ. in. l. ſi filius. ſ. de mino. Jdẽ dicit Ro. in tit de bo. poſ. cõtrata. Jn ℨiũ ſunt gl. q̃ dicũt q̃ ti. de cõiũ. cũ eman. lib. eſt correctus vt. l. j. in ꝑn. j. de cõiun. cũ eman. ſi. ꝛ. l. ſi vt ꝓponis. de inoffi. teſt. ꝛ in aut. in ſucceſſione. C. de ſu. ꝛ legi. ꝛ in aut. de here. q̃ ab inteſta. ſ. i. j. eo. l. vl. ad declarationẽb ꝑſentis ꝺubiũ pone q. q̃ de facto fuit hic: pater filiũ emancipatũ inſtituit nepotẽ: ex eo in poteſtate retentũ preterijt an teſtamẽtũ valeat vel poſſet dici nullũ vel rũpi per cõtratabn. per nepotẽ. Gloſ. oꝛ hic vt videtis tꝫ q̃ fit nullũ: ꝓ quo facit text in corꝑore. de here. que ab inteſta. Loquit eñ tñ cum emancipatus filius contendit cum deſcendentibus vel aſcendentibus ab auo non a ſe. Jſtum tamen caſum c q̃ñ contendit cum deſcendentibus a ſe nõ reperies in iſto tit. qõ ergo nõ mutatur quare ſtare. phibetur. contrarium tenni ꝛ teneo: qꝛ in ꝓpoſito iſta gloſ. male dicit. ꝛ q̃ teſtamentum ſit aliquod ꝛ non poſſit rũpi. dico de hoc eſſe caſum de iure. C. de legi. here. l. me minimus. ſ. j. vbi dicit filium emancipatum ſuccedere ad ſimilitudinẽ ſuoꝝ. Si ergo ꝙtum ad ſucceſſionẽd non perdit ius ſui heredis nepos nõ admittit. ¶Preterea tex. in corꝑore in. ſ. nullam, dicit expreſſe nulla eſſe differẽtiã emãcipationis ꝓpatrie poteſtatis: etiam quocunq̃ modo ſuccedatur: non eſt ergo curandum ſiue ſit factũ teſtamentum ſiue non. ¶Preterea poſito q̃ loquereꝛ tñ ab inteſtato. pbo idẽ: qꝛ vnũ beneficium ex contemplatione alteriꝰ ſi vnum tollit: tollit et aliud. vt. l. filio. ſ. mater. ō adi. leg. ſed cauſa quare datur querela e vel contra tab. vel ius dicendi nullus eſt: qꝛ filio ſit iniuria ſi egheredaꝛ vel preteriꝛ ꝛ ſibi nõ relinquit legitima ſua. vt. l. papi. ſ. quarta. C. de inof. teſta. ſed ille nepos ab inteſta. nihil ꝺz habere ſm oẽs: ergo per preteritionẽ ſibi nulla fit iniuria. ergo nõ põt dicere nullũ. vt. C. eo. l. ſi poſtbumus. ſ. q̃ vulgo.

¶Preterea ille qui ſuccedit inteſtatus videtur relinquere venientibus ab inteſtato. vt. l. conficiunt. de iure codici. ſi igit poſtea reliquit expreſſe illud q̃ videtur tacite relinquere decedens inteſtatus ex diſpoſitione. l. nõ video in quo fit culpa nec. et ſic quantum ad ꝓpoſitum nõ teneo iſtam gloſſ.

¶Ad glo. contrarias reſpõdeo nec eas dãno naꝫ fateoꝛ q̃ eo caſu quo emãcipatus poteſt rumpere rumpit eo modo quo rumpebaꝫ olim. Jta intelligo glo. in auꝛ. ex cauſa et. l. ſi emancipati. cum ſimi. Sed quidã ſunt qui olim poterant rumpere bodie non poſſt vt nepos ex filio emancipato: vt dixi. ſed ſi poſſunt rumpere in modo rumpendi nõ eſt aligd immutatũ: vt in dicta gl. ſed in ti. de comun. cum emãci. li. an ſit correctus. dicã. in. l. j. ſ. de cõmũ. cũ emã. lib. ¶Redeo nũc ad glo. ꝛ ꝺro ſi iſte filiꝰ emãcipatus readoptetuꝛ an noceat nepoti. glo. dicit q̃ nõ. vt. l. j. ſ. ſi qs filiũ. j. ſi ta. te. mu. ex. ¶Sed cõtra hoc videt. l. nõ putauit. ſ. ſi quis emancipa-

↪Andre. Poma.

c ¶Tamen casum. vide mathes. il. tracta. ab inteſta. j. ꝛ. ij. colum. vbi tenet contra Bar. hic.

d ↪Andre. Poma. ¶Ad ſucceſſionẽ. vide quid per hoc dicat alegꝫ in. l. qui ſe patris. C. vnde libe. col. xiij.

e ↪Andre. Poma. ¶Querela. vide Alegan. conſi. lxviij. colum. fin. iiij. volumine.

f ↪Andre. Poma. ¶Preterea ille qui. Et vide Bald. hic ſuper. q. filia dotata ab inteſtato nõ ſuccedit: ſuperſtitibus agnatis: an ſi factum eſt te ſtamentum poterit dicere teſtamentũ nullũ. ꝛ vide Bal. in. l. magimũ vitium item tangit. q. quã tetigi in. l. ij. C. de lib. ꝛ poſtbu. ibi dedi remiſſiones ad Bal.

g ¶Exquo no. ꝛ vide q̃ notaui ad Bar. C. de ſen. paſ. Jnd. barba.

g ↪Andre. Poma. ¶Ex quo no. vide Feli. in. c. inter quatuor de maio. ꝛ obe. et in. c. que in eccleſiarũ. de conſti. ¶Andre. de iſer. in. c. j. ij. col. cum ſequen. de vaſ. decre. etc.

b ¶Jnduco in arg. ꝛ tangit hic bald. an idem ſit in bannito qõ in deportato. et allegaꝫ glol. in. ſ. relegati. inſtitu. quib. mod. ius pa. po. ſol. ꝛ eam

tus. j. de Stabu. et. l. ſi filio. ſ. eo. ℨy. dicit intellige gloſ. qñ filiꝰ readoptaꝛ ſimpliꝛ: ſecꝰ ſi readoptet in locũ pñs illius nepotis. ita nota. in. d. ſ. ſi qs filiũ. ſm ℨy. ¶Sed cõtra hoc vꝛ. l. filio. in ꝑn. ſ. eod. So. in filio egheredato in quo nõ eſt curandũ quo modo readoptet: vt ibi ꝓtꝫ. ſed in filio iſtituto bñ eſt differẽtia: vt hic. Rõ: qꝛ egheredatꝰ quocũq̃ ire egcluſus: eſt: iſtitutꝰ vo niſi veniat vt ſuus taliter q̃ pcedat nepotẽ non egcludit. ¶Redeo ad gloſſ.

10 Quero ✝ quid ſi filiꝰ deportatꝰ reſtituaꝛ an noceat nepoti. glo. q̃ ſic. vt. j. de Stab. l. j. ſ. ſin. niſi reſtitutio poſt mortem aui fieret: vt in glo. Duo dicit iſta gloſ. primo q̃ reſtitutio deportati facta in vita aui nocet nepoti. Sed ℨ id quod. ſ. progine dicunt eſt de arrogatione que eſt quedam reſtitutio: vt. ſ. eo. i l. filiꝰ. in ꝑn. Rñ. reſtitutio eſt in priſtinum ſtatum repoſitio: vt. l. q̃ ſi minoꝛ. ſ. reſtitutio. ſ. de mino. ꝛ. l. j. C. de ſen. paſ. ꝛ ſic videt reſtitutus in locũ pñs merito nepotẽ egcludit ſed arrogatio non eſt directa reſtitutio. ſed cõtra hoc ✝ videtur. j. ad muni. l.

11 ozdine. ꝛ qõ not. ſ. de his qui not. infa. l. quid ergo. k ſ. pena grauioꝛ. ꝛ. j. de fal. l. falſus. ſ. ozdine. vbi reſtitutus non recupera locũ quez innenit plenum. Rñ. hoc eſt verũ niſi ille q occupat locum ſuccedat in locũ primi ꝛ cius perſonã repreſentet vt erat hic ſed in ℨiꝰ tenebat locum deportati ſuo iure. ſcõo dictũ eſt q̃ reſtitutio poſt mortẽ aui nõ preiudicat

12 nepoti qui iam eſt heres. Exꝛ quo nota. ſ q̃ in inte ↪Andre. Poma.

ſ grum reſtõ facta a principe nõ aufert ius alterius l et ſic debes limitare. l. j. ij. et. iij. C. de ſen. paſ. que dicunt q̃ reſtitutus recuperat bona intellige que nõ ſunt in aliũ trãſlata. facit. l. ꝛ ſi fine. ſ. ſed ꝛ qõ pap. ſ. de mino. ꝛ. C. de rep. he. l. ñ. ꝛ facit. l. q̃ ſi minoꝛ. ſ. ſcenola. ſ. de mi. ¶Contra iſtã glo. op. ℨy. de. l. ſi qs egheredato. ſ. ſed ſi pꝛ. j. ti. j. Sol. ibi loquitur in fictione poſtliminij que retrotrahit ꝛ fingit que z nunq̃ eſſe captũ: ſed reſtitutio nõ fingit retro. ideo nõ aufert ius alterius. ita dicit ℨy. ¶Jnduco in

b argu. b ad ✝. q. c aliqs eſt egbãnitus k bonis publica

13 tis ꝛ reſtitutus in totũ recuperat ne bona. bz enim

i per iſtã glo. babes q̃ bona recuperat niſi in aliuꝫ

k ſint trãſlata: qꝛ tũc non recuperat bona vt hic. et ſic m

babes determinationẽ. l. j. ꝛ aliarum. C. de ſen. paſ.

l per que recuperet bona. ¶Jnduco d ✝ ad. q. m ſolen

14 nem: aliquis filius naturalis vel ſpurius fuit legi

m timatus poſt mortẽ patris: an auferat bona alijs ↪Andre. Poma.

qui ſucceſſerũt ab inteſtato. Certe ſi eſſet legitima n tus in vita pñs nõ eſſet dubiũ q̃ preferꝛ alijs: ſed poſt mortẽ eſt dubiũ. ſed vꝛ q̃ ꝺz recuperare bona ſicut poſtbumus qui naſcit poſt mortẽ: vt. l. ſi quis poſtbu. ſ. eo. ꝛ. l. cũ qdã. ſ. q̃ ō. ꝛ de acq. here. vñ vꝛ peride eſſe ac ſi eſſet reuerſus ab hoſtib⁹: vt. l. ſi qs

n egheredato. ſ. ſi pꝛ. j. ti. j. ¶In ℨiũ vꝛ ſta gloſ. qꝛ legitimatio eſt quedã reſtitutio natalibus antiquis q̃ bꝰ oẽs liberi ꝛ legitimi naſcebant: vt in aut. qui. mo. na. effi. ſui. ſ. ꝛ ſi quidẽ. ꝛ. ſ. illud. ſed hereditas alteri queſita per reſlõem nõ tollit vt hic in

o glo. ergo ꝛc. ¶Pro declarationeo buius eſt viden

p dum an legitimatio trabatur retro. p Et videt q̃ ſic quia medio tpe fingitur non fuiſſe ſpurium nec illegitimũ: vt. l. fin. j. de na. reſti. et ſic determinaꝰ

ſtituitur ad illud. Jtem ſi pars bonoꝝ homicide debeat dari heredibus occiſi: ꝛ poſtea rebanniaꝛ homicida: non aufertur pars bonoꝝ ab heredibus. Jtem ſi ciuitas reſtituit bannitum non poteſt illum reſtituere ad bona applicata heredibus: ꝛ fuit de facto tempoꝛe Cyn. facit. l. toties. de pollici.

o ↪Andre. Poma. ¶Pro declaratione. vide panoꝛ. conſilio. lxxxiiij. in ij. colum. primo volu. aliquid per Feli. in. c. que in eccleſiarum. xvij. colũ. de conſtitu.

p ¶Retrotrabatur. Paulus de caſtro dicit Bartol. non declarare plene hunc articulum. vnde ipſe dicit quod ſi fiat legitimatio in vita patris ꝛ ad eius poſtulationem: ſi non habet alios filios legitimos poteꝛ dat dictum Bartol. indiſtincte: licet habeat agnatos: quia pater pote-

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

rat illis auferre bona extraneum instituendo: ergo eodem modo filium legitimando. Si autem habeat filios legitimos: tunc si de illis non fuit facta mentio in genere vel in specie non valuit legitimatio tanꝯ surreptitia: quia non solet fieri nisi in defectum legitimorum filiorum: vt in aut. quibus modis natura. effi. legi. §. generaliter. et §. si quis igitur. vnde creditur quod principes non legitimasset si sciuisset subesse legitimos si autem fuit facta mentio: tunc si fuit dictus q̄ non fiat eis preiudicium: valet legitimatio. tamen ille non succedit cum legitimis ab intestato: pater tamen potest sibi in testamento relinqnere dummodo legitimam filiorum legitimorum non minuat. ita dicit ipse intelligere: quod notat Joan. andr. in tit. de succes. ab intestato. vbi refert questionem disputatam. Si autem dicit quod nō fiat eis preiudicium tunc poterit succedere etiam ab intestato. et hoc in legitimatione principis. sed in illa que fit per matri. subsequens videtur quod per eam possit minui: etiam legitima aliorum filiorum per illum. §. generaliter. quia pater recipiendo nouam vxorem et procreando ex ea filios: potest preiudicium facere prius liberis in diminuendo legitimam. et ex his patet secundum ipsum quid inris in. q. quam tractat Joan. andre. in mercu. in capitulo fine culpa. de legitimato per subsequens matrimonium an recuperet ius primogeniture: quod erat penes alium filium legitimum: qui tamen fuerat secundo loco natus. et videtur quod sic per predicta: ipse determinat contrarium: dicit tamen se dubitare. facit contra eum gloss. hic posita: quia legitimatio que fit per subsequens matrimonium fit viuente testatore: vel eo de cuius hereditate agitur: et sic tempore quo ius primogeniture non erat quesitum perfecte secundogenito videtur ergo quod si secundogenitus incepisset tenere primum locum: et postea natus sit legitimus et naturalis qui primo loco sit legitimatus: qui primo loco natus fuerat non legitimus ipsum deijcit: sicut glossa hic dicit de deportato restituto qui deijcit nepotem qui inceperat tenere primum locum: si restituatur testatore viuente. et dicit Paulus quod non. vide quomodo possit responderi huic gloss. pro opin. Joan. andre. dicit: ipse facit quia in iure primogeniture non videtur quod pater possit in preiudicium filij disponere sicut nec de feudo. vt in capitulo primo de suc. feud. sed hic eius dictum non videtur verum. vt patet in pluribus locis sacre scripture. ij. Regum. c. primo. vbi dauid preposuit Salomonem minorem filio maiori. Genesis. xlij. vbi Ruben fuit primogenitus israel: et cum violasset torum patris sui: data sunt primogenita per patrem eius filijs Joseph. et non est reputatus in primogenitum. Item certum est q̄ ea que filio patre viuente querunntur idem filius retinet post mortem patris. etiam si paternam repudiet hereditatem. vt. C. de secun. nuptijs. l. si quis prioris. sed certum est q̄ si mortuo patre rege. primogenitus repudiaret hereditatem patris: mox regnum deuolueretur ad secundogenitum. argu. l. j. §. assignare. et. l. iij. §. j. cum duabus legibus sequentibus. de assigna. libe. et in. g. colum. an agnatus vel filius. facit de acquiren. bere. l. j. §. qui semel. multa que causa brevitatis omitto allega. Oldra. consil. cxciij. incipi. eleganter. quibus ostenditur filium iure primogeniture priuari posse. tamen pro opi. Joan. andr. vide Joan. de ligna. consilio. xv. ij. libr. inter consil. Bal. vbi refert illam. q. Joan. andr. ad rem redeamus. Si vero legitimatio fiat post mortem patris si quidem pater mandauit fieri: idem est per omnia ac si in vita ipse fecisset. Sed si non mandauit: tunc cum ius succedendi et adeundi sit delatum alteri: si non fiat de eo mentio in genere vel in specie non valet: quia non est credendum q̄ princeps voluerit illis ius quesitum auferre. et dicit non curare hoc casu: an sint alij filij legitimi et naturales an non. sed alij consanguinei vel agnati: et in hoc differt iste casus a precedenti in quo de agnatis non est fienda mentio: hic sic: quia iā quesitum erat eis ius succedendi quod sine ipsorum voluntate auferri nō debebat. vt. l. id quod nostrum. de regu. iur. nec est curandum an illi adiuisset hereditatem: nec non. et hoc videtur tenere. Mosten. in summa qui fil. sint legi. in princ. pe. col. et Bald. in proemio. C. licet in. l. deo nobis distinguat aut hereditas erat adita aut non. Si vero sit facta mētio: quia legitimauit non obstante q̄ alijs sit delatum ius succedendi. vt dicit se vidisse in aliquibus legitimatis: tunc bene est distinguendum an hereditas fit adita: quia dicit q̄ legitimatio non valet in preiudicium illius qui adiuit: quia cum sibi sit acquisitum dominium licet per viam iuris ciuilis. tū quia est de iuregentium. vt. l. ex hoc iure si potest sibi auferre per principem sine causa concernente publicam vtilitatem: vt plene no. si contra ius vel vti. publi. l. si. Si vero hereditas nō sit adita: tunc licet esset delatum ius succedendi: illud est mere de iure ciuili princeps potest auferre iuxta no. per Jnno. in. c. q̄ in ecclesiarū. extra de cōsti. a ita dicit se intelligere Joā. and. in tit. de succes. ab intesta. et ita als se consuluisse huic q̄ntō distinctioni. dicit facere illam q̄nem. Bald. in. l. deo nobis. de fratre minore cui deueniebat hereditas patris. Et quia non erat capax deuenit in proximiores: an ipso effecto ēpo et capace possit hereditas auferri proximioribus. et Bald. ibi distinguit: aut hereditas erat adita aut nō

ferrentur bona aliꝫs. Rñdeo ad hoc est videndum vtrū quādo aliquis legitimat aliꝫ quoꝝ interest sint citandi. Respōdeo aſſ; pater facit legitimari filiū invita sua: et tunc aliꝫ non sunt citandi: q̄ hoc principaliꝫ tangit patrem qui potest disponere de bonis suis quomodo vult. vt. l. cum adoptio. §. de adop. Quandoq; ipse filius[a] petit se legitimari: et tunc si pater hic disposuisset in testō q̄ voluisset legitimare filium tunc filius sine alterius requisitione potest istā legitimationē petere: vt in. aut. item si quis. C. de natu. libe et in corpore vnde sumitur q̄ꝫ; pater nihil pro filio disposuit in testamento.

An autem filius inscio patre possit facere legitimare. Pe. de ancha. cōsilio. cclxij. tenuit q̄ nō: ꝫ pater illum etiam in instituisset in testō. Ang. vero cōsilio lxxxvij. incip. spurius. tenuit legitimationeꝫ valere ratificante postea patre de quo per Bald. consi. xvi. ij. lib. An autem absens possit legitimari. Bald. videt tenere q̄ non cōsi. cccclxj. iiij. volu. tamen dicit passus est dubius. consi. cxxxj. iij. libro. aliter loquitur: de quo per Ange. consil. lxxj. incip. arbiter plene per Barba. consil. xxxv. et ibi an infans possit legitimari. de quo etiam per hunc in allega. consil. S. An autem in legitimatione quam facit pater sint citandi alij filij vel agnati. vide Baldum consil. lxxxj. et. clxxiij. ꝫ consi. cccvij. j. volu. vbi dicit q̄ si in priuilegio legitimati dicatur: dummodo legitimi fiendi non preiudicent filijs legitimis ꝫ hereditibus quin ipsi equis portionibus vna cum legitimandis succedant q̄ nec ex testamento poterit legitimatus capere priuſq̄ legitimi ꝫ naturales. allega. teꝫ. in. §. et quoniam. in aut. quib. mo. natu. effi. sui. q̄ dicit nota. et per eundem consi. cccclxxxvj. et. cccclxxxviij. iiij. volu. et ibi q̄ quando pater disposuit in testamēto vel aliquod signum demōstrat q̄ possit se facere legitimari post mortem. et consil. cc̄cv. iij. volu. et consil. lv. ij. libr. plene per pau. de cast. consi. cc̄xxxiij. ꝫ consi. cc̄xxx. ꝫ seq. et ibi an requiratur clausula specialis. per Abba. consil. lxxxiij. j. libro. et per pau. de castr. consi. cc̄xxx. per Fede. consil. lvij. quid operetur clausula q̄ non fiat preiudicium venientibus ab intesta. vide per Petr. de anchara. consil. clij. et per. pau. de cast. alleg. consi. cxxv. per Ange. consil. cclxiij. de legi. facta per subsequens matrimonium. per eundem. Ange. consi. xlix. per Bald. consi. cccxxx. j. lib. et consi. ccxvij. et. cccclxij. iiij. libr. et ibi an talis legitimatus excludat substitutum si institutus fuerit aliquis si decederet sine liberis ex legit. mo matrimonio procreandis. De legiti. autem que fit post mortem patris vide inter consilia Bald. consi. filio. xxij. ij. volu. quoddaꝫ consi. do. argentini cui consi. de subscripserunt duo alij doctores et ibi: quid si habens primogenium legitimandi viuente ꝫ mortuo testatore citatis ꝫ non citatis his quorum interest. et consil. sequenti quod est do. Bartholo. de sali. et consil. seq. quod fuit do. Jo. de lig. vbi refert Barth. bri. hanc questionem disputasse an legitimatio retrotrahatur: ꝫ tenuisse q̄ non idem Tancre. an q̄ne. ix. vide etiam consilium statim seq. Bal. vbi hec sunt verba. dico et consulendo aliter sicut dixi in lecturella mea super. l. gallus. dictam legitimationē quo ad vim succedendi in hereditate non facente. sed adita nullam vim habere. facit. c. q̄uis. de rescrip. in. vj. argu. do. Dy. non valet q̄ nam mulcam. Item tenuit consi. lv. et consil. c. eodem. ij. lib. et refert verba Dyn. et Bart. hoc idem videntur velle prefati docto. l. cet non ita clare. Calde. consi. iiij. qui fil. sint legitimi. idem Pau. de cast. consi. cc̄xxvij. subdens hoc verum ni si exp̄resse appareret imperatorem contrarium velle. An autem in legitimatione sufficiat clausula generalis quando filius legitimatur ad preces patris. vide Anchara. consi. cccxxxvij. et quid si fuerit data potestas a licui legitimandi cum clausula non obstante quacunq; an ipse possit postea legitimare cum clausula speciali. et de latissima potestate imperatoris legitimandi vide Ancha. consil. cccix. et an imperatoris legitimatio valeat in terris ecclesie ꝫ econtra. vide eundē Ancha. consi. cccxxj. et Abba. consil. lxxxiiij. Pau. de cast. alleg. consi. per Bald. consi. xxxvij. ij. volu. An autem qualitas illegitimitatis non exp̄ressa vi. iet legitima. vide Bald. cōsi. cccxvj. lib. j. et. cc̄xcv. ij. lib. et consil. lxvj. iij. volu. per Old. consi. cclxvij. ꝫ per Ro. consi. cxciij. quod tamen. §. concluſum est q̄ post ius acquisitum venientibus ab intestato non potest quis legitimari post mortem patris limita singulariter nisi filij sic legitimati essent nati in figura matrimonij et maritali effectu sola lege canonica prohibēte. nam hoc casu mortuo patre ꝫ matrimonio dissoluto papa potest legitimare filios taliter natos contra legem canonicam: ꝫ auferre lucrum venienti bus ab intestato propter illam figuram: effectu matrimonij que multū operatur: vt. l. iij. §. de dona. inter vir. et vxo. et. c. plerūq; extra. eo. tit. et c. nuper. de biga. et potest papa fine iniuria alicuius tollere consti. cano. prohibitinam matrimonij: que erat causa deserende succes. et reducere ad terminos iuris ciuilis quo iure matrimonia non erant ita artata. instituit. de nup. per totum. ita consuluit Pe. de ancb. consi. cccxcv. incip. in christi nomine vīso diligenter.

a Quandoq; ipse filius. ꝫ de ista legitimatione vide Bald. in proe. C. et ꝫ tūc in

in. l. cunctos populos. et in. l. nam ita diuus. de adopt. et. l. cum acutissimi. C. de fideicom. vbi dicit q̄ si filij excludūt feminas in succedendo nō extenditur ad filios postea legitimatos. ꝫ vide qō nota. Jo. an. de primo geni. regni in. c. si p̄te. ꝫ. c. Quis. de rescrip. in. vj. ꝫ ibi in recolle. meis notanti. ꝫ vide Bald. in. l. ij. C. de iur. ꝫ fac. igno. vtrum preiudicet venientibus ab intestat. l. nam ita diuus. ff. de adopt. do. Be. de plum. in. l. ij. ff. de iure anu. aure. a Pet. de anchara. Dominic. de sancto gemi. in. c. Q̄ uis de rescrip. lib. vj. Jo. and. in. c. si ne culpa. de regu. iur. in. vj. Jo. and. in. q. filijs suis in titu. qui fil. sint legiti. ꝫ vide domi. Pe. in cōsil. clxvj. Bald. in. l. quoties. C. de here. in stit. et in. l. ij. C. de servi. Andr. barb.

Andre. Poma.

a Princeps. vide Alexandrum cōsilio. lxxxvij. in ij. volu. in fi. Lal. consi. gl. cum seq. 1 in ti. qui fi. sint legiti. Lose. in re 2 perto. in vrgente 3 gitima. Barba. consil. xxvij. xvij. b colum. primo volumi. vide etiam Alexandr. consil. secūdo. alias. xx. in. vj. col. in principio. ꝫ per totum j. volu. Et consil. xxv. colū. ij. co. volumine. Panor. consilio. ccccclxij. c et vltima colum. j. volumi. Federic. consilio. liij. d Paul. de castro in. l. si. i. ff. C. si contra ius vel vtilita. Alexand. consilio penulti. colum. lij. v. volu. Felin. in. c. que in ecclesiarum. in. ij. colum. de consti. Barbat. consilio xlij. xxij. colum. ꝫ sequen. primo volu. aliqua per Feli. in. c. cum olim. ig. v. colum. et. iij. sequen. in. gj. columna. ꝫ seq. de re iudi. Barba. consi. xlix. in. ij. volu. ꝫ consilio. lvij. magime. xxij. colum. ij. volu. ꝫ consilio. lxj. eo. volu. Rom. in materia consi. cxciij.

b Quid si is. ꝫ not. q̄ interest reipubli. ne testamenta rumpantur: et est melior text. q̄ sit in iure nec alibi ita bene reperitur fm Bald. hic et not. hic fm eum q̄ interpretatio ponitur pro suppletione. vide gloss. in. l. j. ff. de origi. iur. quam Barto. ꝫ alij non allegant in. l. omnes populi. de iusti. ꝫ iure. quandoq; pro declaratione. l. j. §. Quis. de vent. inspi. vide enim hic. And. Barba.

c Idest illo vino. Adde vltra Alexan. quod voluit Rota dec. cccxcij. que est in titu. de rescrip. q̄ licet litere executoriales loquantur de executoribus: tamen vni pōt fieri commissio. facit q̄ voluit do. Car. cōsil. clv. q̄ si apparet subscriptio mercatoris qui dicat titius ꝫ socij. non per hoc dicetur falsa: ꝫ vnum tm̄ habeat socium. ꝫ facit idem quod voluit consi. ig. q̄ stante statuto quod habens plures filios possit certo modo testari q̄ si quis habet vnum filium et vxorem pregnantem dicatur habere plures filios: tamen contra facit quod voluit Oldra. consil. clxij. quod si testator substituat post bu. institutis sorori. q̄ si vnus solus nascetur ꝫ moriatur q̄ sorores non admittentur: an autem verbum singularis numeri verificetur in plurali. Vide Petrū de anchara. consilio. xxxi. et Ro. singu. cccl xj. Abb. consi. lxij. incipien. quidem rayne. ꝫ inquantum Alexander tangit: an statutum puniēs cōmittentem maleficium compreḧendat mandantes. Vide pulchre bald. consi. lxij. iij. libro. super statuto mediolani quo cauetur q̄ homicida capite puniatur: ita vt statim moriatur. an habeat locum in mādante.

Andre. Poma.

d Si glos. Vide Federi. consi. lvij. Barto. consi. cxv. Anto. de butr. cōsil. xxx. colum. ij. in. ij. dubio.

e Quidam habebat. Ad istud an sint citandi. vide Bald. in. l. ita diuus. de adop. Jo. and. in titu. de succ. ab intesta. in fine do. Anto. in. c. per venerabilem. qui filij sint legiti. in xxij. col. cum seq. Bald. in. l. ij. C. de iur. ꝫ fac. igno. do. pet. in. c. j. de succ. ab inte. ꝫ vide Jnnoc. in. c. nisi cum pridē. c. pe. & renūtia. et vide. d. ant. post Mosten. in. c. veniens. de fi. prēsbyte. vbi dicit q̄ in dispensatione non requirit̄ citatio partis. pondera bene: q̄ possit spurius institui et non reperitur prohibitum de alio: facit quod nota. gloss. in aut. quibus mo. natu. effi. sui. §. fina. in fi. pro hoc: quia filius spurius potest a fratre accipere. vt. l. si is q. j. de vulgari. et pupillari. Ego reduxi istam questionez ad tres casus. primo quando constat q̄ō nepotem non instituit contemplatione filij. vt in testamento facto fm formam quam. S. posui. Secundo quādo constat quod instituit nepotem contemplatione filij. Tertio quando est dubium. Primo casu valeret

f Digi. Bal. consi. cxxxj. iij. lib. laudat consi. Barto. ꝫ subdit q̄ illa verba cum capere non poterit operantur vt pater consentire videat principi quandocunq; illum legitimanti. quid aūt econtra an nepos spurius ex filio legitimo possit institui. Fede. consi. lvij. tenet q̄ sic: ꝫ Alexā. hoc alleget quo ad nepotem legitimū spurio. Bal. tū consi. cccxcv. videtur tenere q̄ non: ꝫ hoc clare tenet consi. lxvij. v. lib. ne oetur filio peccandi materia: limita tū nisi instituat ab avo propter merita ꝫ merita probentur.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

↪And. Poma. a ¶Secōs casus. vide alex. in 2si. vij. in. iiij. col. i. iij. vol.
↪And. Poma. b ¶Sed quero. Vide alex. in. l. qui in altena. §. interdū in glo. in verbo fecit beredem in fi. de acqui. here.
c ¶Instituens. ↪ dicit hic bal. q̄ oīa iura loquūtia in mēte capto habent locū in frioso q̄ bñ no. p̄o intellectu l. humanitatis. C. de impē. ↪. l. ex facto. C. de vulga. ↪ pupil.
↪Andre. Poma.
d ¶Sub ditione. Adde inquātum alex. b. d. q̄ spuri⁹ pōt institui si legitimabit q̄ idē voluit bal. p̄ogi. alt. 2si. cccc vj. ↪ inquā tū institui possint spurij: vide bald. 2si. cccl xxj. i fi. iij. li. ↪ an succedant matri. eo. lib. cōsil. cc xxx vij. ↪. c xxx viij. ↪ an spurius possit legitimari ad dandū vocē vel ad fiendandū ad ius patronat⁹ per eundem consilio cccxxiij. eo. li.
↪Andre. Poma.
e ¶Colligunt. Vide alex. cōsil. j. col.
f ¶Nepos. Adde an appellatione filij cōprehēdat nepos bal. cōsi. clxx. j. li. ↪ cōsil. ij. iij. li. ↪ consil. lxxvj. iiij. li. ↪ cōsi. cc xix. ij. li. ang. 3sil. lxxxviij. Oldr. consil. clxix. Pau. de ca. consi. clxx. et se. and. sic. cōsi. clvj. et. lxviij. ij. lib. cal. consi. xj. Jo. de ana. consil. lxviij. roma. cōsil. cxxix. et consi. cccc xxxviij.
g ¶Circa p̄imū. ↪ vide ang. ad. q. an aut. matri ↪ anie. habeat locū i pro auia. ↪ vi⁹ bic bal. an appellatione filioꝝ veniāt nepotes. ↪ vide hic etiā a eūdē bal. an pf teneāt reddere filio rōnē administrationis. And. bar.
↪Andre. Poma.
b ¶Dico 3iuz. vf idē bart. in. l. libe- b rorum. pe. col. de verbo. signi.
i ¶Auia. adde inquātum Alex. hic cōcludit q̄ appellatione anie venit p̄auia. an appellatione patrui venia patruus magnus. bal. cōsil. v. v. volu.

institutio sine dubio p̄obo defectus patris ita demum nocet filio in his que ex persona patris descendunt non in his que filius aliunde haberet: vt l. iij. de interdic. ↪ releg. sed hic nepos succedit auo ex p̄sona sua ex institutione facta de se non ex persona patris sui. ergo ↪. ¶Preterea ↑ filius depotatus non pōt capere sicut spurius ↪ tñ non nocet nepoti: vt. §. progimo. §. ↪. l. i. §. penul. de cōtratab.
¶Preterea pater hereticus non nocet filio ortho dogo: fideli ex eo nato: vt. l. cognouimus. C. de hereti. ↪ auē. idem in nestorianis. ¶Preterea culpa patris per quā est exheredatus non nocet nepoti vt. l. iij. §. fi emancipatus. de ↑tabu. et. C. de inoffi. test l. si quis filium ↪ per Dy. in. c. non debet aliqs extra de reg. iur. lib. vj. ↪ dixit in. l. in suis. §. eodem.
¶Preterea macula patris non nocet filio in his que per filium patri non acgrunt. vt. l. diui fratres ↪. l. qui contra. §. de iurepa. ↪. l. queritur. §. de bon. li. sed in casu proposito per hunc nepotem non queritur patri vt p̄tz ex verbis testatoris. ergo macula patris sibi nō nocet. ¶Preterea q̄ testator expresse loquitur non pōt videri fraudem committere. vt. l. si quis locuples. §. de manumis. te. sed in p̄posito testator expresse dixit q̄ nolebat ad filium aliquid pertinere. ergo ↪. Et per hoc respondet ad rationem Rof. qui dicit q̄ vī institutus contēplatione patris qz vbi merita non p̄cesserunt apparet q̄ non est institutus contemplatione patris. vt dixi vel aliter ↑aliquē institui cōtemplatione alterius pōt intelligi dupliciter. primo vt alteri acquiratur ↪ sic illa est p̄oxima cā institutionis. vt. l. sed si plures. §. in arrogato. §. de vulga. ↪ pup. secundo modo pōt intelligi contemplatione alterius hoc est q̄ alius sit occasio remota. vt si ꝓpter te habui notitiam cum amico tuo ↪ ei sum effectus amicus ↑illū instituo certe ly tu fueris cā remota amicitie ↪ per ꝙs institutionis. tñ propter hoc tibi nō acquiritur. vt. l. sociū qui. in fi. §. p̄o socio. ita in p̄posito filī spurius est causa remota institutionis nepotis non q̄ per hoc sibi filio aliq̄d acquiratur.
¶Preterea ℑ Rofre. est in institutione non requiritur notitia heredis scripti. vt. l. extraneum. C. de heredi. instī. ly ergo habeat notum ↪ dilectū nepotem propter filium nil ad propositum. qz etiam incognitus posset institui. Conclude ergo q̄ iste nepos debet habere hereditatem. ↪ ita fuit consultus per omnes magnos doc. istarum partium scz per dñm Jaco. butr. et per dñm Ray. de forli. quibus fuit missa questio dicenda. et ita fuit iudicatum.
Scōs casus⁹ q̄ñ constat q̄ cōtemplatione filij spurij nepotem instituit vt sibi acquiratur ↪ tunc certum est q̄ nō valet. vt. l. j. C. de natu. libe. Tertius casus est q̄ñ dubitatur quicqd dicat Rofre. credo q̄ nepos intelligatur institutus nōie sui non patris. primo per regulam q̄ gs non p̄esumit delinquere. vt. l. merito. et p̄o socio. scōo per text. in. l. fi. in p̄in. j. de bis qui. vt indig. ¶Sed quero⁰ qd fi instituit nepotem simpliciter. nec dixit q̄ ad patrem spurium non peruenit aliquid. an institutio vitietur saltem in vsufructu qui acquiritur patri per filiū quem hz in potestate. videt q̄ vitietur per glo. in. l. j. in fi. §. de auto. tuto. ↪ per glo. in. l. impuberem. §. j. j. de fal. determinani in. l. i. §. de auto. tutorum. sed animus meus vadit ad istud q̄ ex eo q̄ vsufructus nō pōt queri patri directo nec p̄ obliquum. vt. l. q̄ conditionis. j. de dona. cā mortis. et l. si is. j. de vulg. ↪ pupilla. q̄ remanet apud nepotem institutum qui habet p̄oprietatem. dicā forte in. l. j. in fi. §. de auctoritate tutorum.

1 ¶Suus non natus pōt institui sub conditione que tamē institutionem non suspendat.
2 Nepotis appellatione continetur p̄onepos et ab nepos.
3 Filij appellatione non continetur nepos.
4 Ani appellatione venit auia.

Instituens. Hic incipit tertia pars huius prime partis in qua ponitur breuis ordinatio testamenti vsq̄ ad. §. fi cius. ¶Et p̄imo ponitur ordinatio testamenti generalis quo ad omnes casus specialiter et quo ad p̄sonas. Secundo breuis ordinatio quo ad casus ↪ quo ad p̄sonas fm intellectū prime glosse. scōa ibi itaq̄ etiam. Casus in terminis est clarus. ¶Oppo. vī q̄ suus non possit institui sub cōditione. vt. l. suus quoq̄. in p̄in. j. de here. instī. Sol. nō pōt institui sub cōditione que non hz suspendere institutionem ista conditio hic non suspendit: vel ↑ibi loquitur in suo iam nato: qui nō potest institui sub conditione: nascituros tñ potest institui sub conditione⁹ si tamen post natiuitatem eius institutio non suspendatur. vt. ead. l. cum posthumus. et. l. posthuma. sed hic post natiuitatem eius non suspēditur. ergo ↪. ¶Oppo. q̄ hec institutio non valeat. quia heres nō noīatur: vt. l. quoties. §. heredes. j. de here. instī. ↪. l. in bemus. C. de testa. Sol. licet hic non noīetur. tñ demonstranit aliquo certo signo. l. qui suus nascetur. ↪ hoc sufficit. vt. d. l. quoties. ¶Oppo. q̄ male dicat scenola. nam ipse in p̄imo casu incidit in vitium de quo rep̄hendit gallū. q̄ in primo exemplo hic insufficienter loquit quo ad p̄sonas. dixit enī de nepote tñ dicit Dyn. solu. patet. ¶Hoc vult dicere q̄ ex certa scientia dixit volebat enī loqui generaliter quo ad p̄sonas q̄ p̄tz q̄ postea declarauit in secundo casu. et possit ordinationem generalē quo ad p̄sonas ↪ casus. Ex hoc colligūt do. nōi. ↪ do. ant. de bu. ↪ do. Ray. post eū: q̄ appellatione nepotis non continet p̄onepos nisi exp̄imat. ↪ hoc videtur tenere hic gl. in fi. sui dū dicit q̄ prima refertur ad nepotes tñ. p̄o hoc videtur casus. 5. e. l. §. idem credendū. Itē colligunt ex hac. l. tota q̄ appellatione filij non continetur nepos ↪ etiā z in dispositionibus fauorabilibus q̄ pōt q̄ filio instituto nepos qui succederet rumperet testū nisi etiam ipse esset institutus. vt p̄tz a p̄in. l. vsq̄ ad. §. nunc de lege. Circa p̄imum ↑ dico contrarium⁰ quod appellatione nepotis continetur p̄onepos vel abnepos ↪ similes nam vere quilibet est nepos ↪ solum additur p̄epositio vel decernatur p̄imus a scōo ↪ ab vltertio. vt. l. cui eorum. §. pe. §. de p̄stulā. vbi teg. declarat. vt. j. de verbo. signi. l. nurus. ↪. l. socer. ↪. l. generi. et hic est casus in nostro. §. recte intelligendo. vnde diuido sic. Primo ponitur breuis ordinatio testamenti generalis quo ad p̄sonas. Secundo illud verbum determinat dicens predictā institutionem esse generalem quo ad casus tamen poterat esse dubiū vtrum posset esse generalis quo ad p̄sonas perinde ac si vsus esset q̄busdam verbis generalibus q̄ ou bitationem non habēt et hāc lectura videt tenere secūda gl. parua. scōa ibi atq̄ etiam. et in ver. atq̄ etiam. pone casum an ista verba comprehendant oēs casus. et sic non est nouus casus. sed expositio predictoꝝ Bon ob. §. ↪. l. §. idem credendū. q̄ ibi dixit nepotē qui ex eo filio nascetur merito non comprehendit p̄onepotē: qz nō nascetur ex eo filio immediate hic vero instituit p̄onepotem simpliciter. p̄batur. §. l. progima. §. si qs ex certa. Rideo ad ↑aliud q̄ dicitur in appellatione filij cōtineatur nepos et dico q̄ non. vt. §. de testa. tute. l. q̄ si nepotes. et. l. si qs ita. §. j. co. titu. ↪ ibi not. per glo. Et quare appellatione nepotis contineatur p̄onepos. Dico q̄ vnum continetur in alio p̄opter identitatez nois. licet cum quadam adiectione. Et illa nota que adijcitur causa notandi ordinem. p̄o ista habes argumentum in. l. in suis. §. eo. et p̄o hoc gl. in simili. l. in illa. §. pueri. j. de verbo. signi. sed filius ↪ nepos. § sunt nomina p̄orsus extranea. et inde est quod dicitur. §. de testamen. tu. alio enim nomine ↪. Ad secundum dictum eorum quod ex hac. l. probatur quod nepos continetur appellatione filij. dico q̄ ipsi dicunt mala mādatum quod vnq̄ diterunt homines. quia ista lex non p̄obat aliquid an appellatione filij contineatur nepos tunc enim habet locum quando simpliciter p̄ofertur filius respectu certe p̄sone filij. sed ista lex loquitur quādo filius fuit institutus nominatim vt si dico istum filium meum quia tunc non est dubium quod ad alium non extenditur. vt not. glos. in. l. si quis ita. §. j. §. de testamen. tute. Examinani plene in j. liberorum. l. ō verbo. signi. ad odo ad p̄opositum a capite. l. vsq̄ in fi. nominat certam p̄sonam filij nec simpliciter ponitur. et sic non continetur nepos. sed an filius non dico bic. quia esset vna lectio. dicemus in lege quod si nepotes. §. de testa. tute. ¶An appellatione ↑ aui cōtineatur auia. ↑ Dico quod p̄pter identitatem nominis p̄opter. ll. quas allegaui. §. in identitate nominis quas nota.

1 ¶Noli plus sapere q̄ sapere oportet.
2 Quando babetur determinatio. l. non est necesse querere vlterius vnde p̄ocessit.
3 Prouisio galli q̄ non habet locum in eo qui nascitur post mortem vtri vsq̄. §. patris et aui.
4 Fictio an possit fingere quod est impossibile de natura remittitur.
5 Jus galli appellatur ius antiquum.
Regula catoniana non habet locum ad leges nouas.
Quando certum est actionem competere sed ignoratur que actor nō cogitur exp̄imere.
Quando q̄libet pars dubitationis tendit ad eundem finem non est curandum de illa dubitatione.

Si eius. Hic incipit ↑rta pars p̄ie partis in qua ponuntur q̄dam dubitabiles. q. vsq̄ ad. §. in omnibus. ↪ primo legam

legam vsq̄ ad. §. fortitan. Primo ponit vnam questionem. Scōo aliam Tertio determinationem. secunda ibi: quod querendum. tertiam ibi. sed cum testamentum. In terminis casus est clarus ↪ patebit ex sequētib⁹.

1 ¶Nota. ad illud noli plus sapere quam oportet sapere de renuntia. c. j.
2 libz. vj. ¶Not. post q̄ habemus determinationem. l. non est necesse que rere vlterius vñ processit. ¶Opp. q̄ talis nepos non rumpat testū etiā preteritus. vt. l. si quis filio exheredato. in p̄in. j. titu. j. ↪. l. si quis posthumos. §. j. §. eo. Sol. breuiter iste posthumus si nō esset exheredatus rumperet testū: vt hic de nepote capto ab hostibus redeunte secus si ibi decederet. Item bic decessit p̄ius filius quam nepos et sic tpe mortis reperitur tenere locum primi. vt. l. si quis exheredat⁹. secus si filius erat in medio. ¶Opp. dicitur bic in fine q̄ excluditur ↪ non rumpit. Contra q̄ potest rumpere testū non adeundo. de iure p̄etorio. glos. fatetur quod non rumpit ex causa preteritionis. sed potest rumpere non adeundo: vt in p̄in. glo. magne. Nos habemus bic ouas gl. magnas. ¶P̄o declaratione p̄imo renoco in dubiū de intellectu vere. q̄ō q̄rendū. Rideo qui dam legunt sic. q̄ō mortuo filio remāt nepos ↪ testator instituit. p̄nepotem ex eo qui natus est apud hostes vino patre ↪ p̄auo ↪ reuersus est mortuo vtroq; ↪ sic q̄ō supra dixi de filio ↪ nepote de hac de nepote ↪ p̄o
c nepote ↪ ista est vera ↪ clara lec. Alij vt Pi. ↪ Jo. bñt in tex. nepotē vel si habent p̄onepotem dicunt q̄ dictio p̄o abundat. et ponunt nepotem institutum mortuo iam filio vt in glo. Ista lec. non placet. q̄ si filius esset mortuus nepos ex eo nasciturus esset posthumus suus tpe testamenti ↪ fic posset institui fm. l. q̄ij. tabularū. nec etiā querendū vtrum p̄ineret ad consilium galli vel vell. Venio ad secundam glo. magnam et reuoco in dubium questionē factam in tex. q̄ non soluitur quo iure testamētum illud sustineatur vel per gallum vel per velle. Sol. glos. primo arguit q̄ non habet locum p̄ouisio galli. secundo q̄ nō habet locum p̄uisio velle. tertio q̄ vtrūq; ius locum habeat. quarto ponit opinio. et determinat. quinto rñdet ad argumēta facta in cōtrarium. secunda ibi. Item velle. cessat. tertia ibi cōtra vtrumq; quarta ibi sol. quidam dicunt. quinta ibi. nec ob. ¶Examinemus ergo p partes. prima pars est clara soluz est necesse vt examinemus illud argumētum q̄ incipit ite ius posliminij ↪. q̄ō sic declaro. lex cornelia fingit captum esse mortuum preambula bona captiuitatis: vt. l. lex corne. j. de vulga. ↪ pu. ↪. l. lex corne. §. de testamen. Cum ergo fingatur mortuus statim cum capitur fingitur natus. q̄ alter non pōt mori. ↪ sic non pertinet ad gallum. Et ex hac ↑ parte habes q̄
3 prouisio galli non habet locum in eo qui nascitur post mortem vtri vsq̄. ¶Venio ad scōam partem et ista est clara. Ex hac parte habes ex ḡbus casibus loquitur. l. vellei. q̄ō ℑ. reprehendit in p̄imo dicto. et qualiter intelligat dicā. j. c. l. §. nunc de lege. ¶Venio ad tertiā partē q̄ similiter clara est. ↪ ideo vide per te. ¶Venio ad quartā partē quā vide ↪ nota et omnia que ponunt vsq̄ ad. §. nunc de lege. pertinent ad consilium galli. Ex quo patet q̄ multe opi. posite in precedenti glos. et etiam in sequenti non sunt vere. ¶Itē ibi a vbi glos. dicit pater mortuus est viuente auo ↪ sequitur ↪ hoc in p̄senti die nepos mortuus est vere ↪ hoc in quibusdam libris deficit ↪ bene. qz nil est dicere. melius diceret ↪ hoc p̄senti ne pos natus est vere. licet ficte potest dici non natus cum sit apud hostes. Itē ibi dum dicit. Itē ↪ p̄out habes nepotē habet locum gallus eo inspecto q̄ō nascit post mortem testātis nepos ↪. Istud procedit fm opinionē Jo. ↪ Pi. quā supra in precedenti gl. reprobaui. qz tunc talis posthumus pōt institui fm. l. q̄ij. tabu. nec est necessaria p̄ouisio galli. P̄eterea dicit Dy. q̄ gallus p̄ouidit in eo qui fecit testamentum vino filio sed fm hunc casum testamētum esset factū post mortē filij ↪ non haberet locum p̄ouisio galli. nō est ergo bona ista lra q̄ habemus in text. nepotem. ¶Venio ad quintā partē ↪ respōdeo p̄imo ad p̄imum q̄ ly vere vino auo sit natus tamen illud non inspicitur. quia tunc erat apud hostes et sic seruus. et sic p̄o nibilo reputatur. vt. l. q̄ attinet. j. de regulis iur. inspicitur ergo tēpus quo post mortem rediit. ↪ sic pertinet ad gallū. Sed huic obstat scōm argumētū q̄ p̄bat filiū fingi natum p̄ima bona captiuitatis per. l. cornelia. sicut fingitur mortuus. Ad quod respondeb tur nota. vere fictio non pōt fingere illud q̄ō est impossibile de natura vt. l. si pater. in fi. §. de adop. ↪. l. qui certum. §. loca. sed impossibile est ens qui erat in ventre esse natū. ante ergo nō fingit. p. l. cornelia. sed ille q̄ erat natus bñ pōt fingi moriuus: qz erat possibile hoc vult dicere glos. vide
4 eam hoc ↑ autē an fictio possit fingere impossibile ↪ qualiter dixi i. l. si is qui. p emptore. de vsucapio. ¶Procedo in glos. nos logmur in capto ab hostibus redeunte si rediit hz locum fictio posliminij ↪ semp fingat fuisse in ciuitate: ergo fingit natus vino patre ↪ auo ↪ hic nō habet locum gallus. Solu. dicit glos. in nato apud hostes reuerso habet locum fictio posliminij q̄ñ rediit cū patre vel matre. alīs secus. sed hic cū neutro rediit ergo ↪. Et istud non est verum in eo qui tpe quo fuit captus erat in ventre cōceptus ↪ natus. vt. l. j. §. de capti. ↪. §. et quibus causis ma. l. ab hostibus. §. in oībus. ↪ ibi not. et p̄obat hoc. §. ↪ sic videtur non spectare ad consiliū galli. ¶Unde glossa respondet aliter fm veritatem incipit esse suus post mortē quando rediit fm banc pertinet ad gallū quod sufficit ad confirmationem testamenti. non ergo debemus inspicere fictionem. vt. §. eodem. l. filio. Vel dicas q̄ si pater et auus mortuus est tempore quo reuertitur non fingitur in eorum potestate fuisse tempore quo viuebant quia extrema fictionis non reperiuntur habilia: vt. l. si qui p̄o empto. et. l. sciendum. et. l. deniqs. §. ex qui. cau. ma. vbi dixi. sed fingitur nasci suus post mortem. ¶Sequitur in glos. Item potest esse q̄ vere decessit post mortem patris et aui. ↪. super illud decessit dic vacat et dic natus sit alias nihil est dicere. ¶Sed contra predicta opponitur contra filium galli habet locum in eo qui nascitur post mortem infra decem menses. sed possibile est q̄ rediit ille ab hostibus post mortem per plures annos. et sic non pertinebit ad consilium galli. Solu. pertinet ad consilium galli suppletum per scholam. §. in. §. instituens. in omni casu quo natus a post mortem efficeretur suus. ¶Ultimo glos. not. ex isto. §. q̄ Ius galli appellatur ius antiquum. lex vellei a appellatur ius nouum: et facit ad intellectum. l. fin. j. de regula cato. que non habet locum ad. ll. nouas. Itē ad intellectū. l. j. §. de condi. ex. l. q̄ habet locū in. l. noua. Facit etiā iste. §. ad. q. in pluribus partibus iuris reperiē casus in quo
5 certū est actionē cōpetere: sed dubitat que. Certe eo casu non cogitur actor exprimere. sufficit enim liquere iudici q̄ competat actio vt hic. Et p̄o hoc est regula q̄ñ quelibet pars dubitationis tēdit ad eundem finem non est curandū de illa dubitatione b vt. l. q̄ si dubitetur. j. de acquirē. heredi. et ibi dixi. ↪. l. de statu. §. titu. j.

1 ¶Legitimatio q̄ possit impetrari p̄ procuratorē.
2 Cōpatemitas q̄ nō cōtrahatur per procuratorē.

Fortitan. Hic ponuntur alie dubitabiles. q. Et p̄ima loquitur in p̄onepote nato post mortez nepotis ani et p̄oaui sui vsq̄ ibi. ergo ibi in p̄onepote nato apud hostes viuo patre qui tñ rediit post mortem patris ↪ p̄oaui vsq̄ ibi atq̄. ibi de eo qui adoptatus existens apud hostes qui post mortē omnium reuertitur vsq̄ ad. §. in omnibus. Ex qua diuisione habes verum casum huius. §. ¶In p̄ima parte gl. ponit casum clare quem vide. dicit text. etiā: alias deest dictio fi. ↪ tunc litera est plana. alīs est dictio fi. tunc ego ponē etiā p certe. cum semp vna cōiunctio possit poni p̄o alia q̄ñ expedit: vt. l. eas causas. et ibi not. de cōdi. ↪ demon. ¶Venio ad scōam partem. quidā habēt in tex. mortuo patre deinde auo nascā. ↪ hec est bona lra fm quam posui casum et diuisi literā. Alij habēt in bis q viuo patre deinde auo nascā. ↪ hec est tunc iste. §. dz diuidi in duas partes. scōa ibi. atq̄ si eo. et in tota p̄ima parte potenetur iste casus quem dixi poni in. d. ver. ergo et si p̄onepos. nec ibi esset nouus casus. sed cōclusio ad p̄imum casum. ¶Opp. q̄ iste casus. non pertineat ad gallū. Rideo dicunt quidā ptinere ad. l. vell. q̄ō est cōtra id q̄ō determinatū est. §. p̄i. §. in glos. magna: q̄ quicqd dī vsq̄ ad. §. nunc de lege. pertinet ad gallus. dico ergo q̄ versi. ergo. debeat intelligi de p̄onepote nato vino patre apud hoc stes reuerso post mortē omniū. Ad similitudinem galli ↪ ista posset sustineri. ¶Oppo. ad. §. istum ↪ videt q̄ iste p̄onepos nō possit succedere: quia non fuit institut⁹. So. intellige q̄ nepos decessit p̄ius q̄ filius: vt dixi in versi. nam etsi filius. §. eodem: ↪ sic non tenuit locum sui vel alias. ¶Oppo. q̄ iste p̄onepos nō posset succedere. quia nepos pater eius fuit p̄eteritus. Solu. intelligo istum p̄eteritum decessisse anteq̄ filius: vt. §. eodē. §. idem credendum. versi. nam etsi filius. et ibi declaratur iste tex. ¶Oppo. bic dicitur adoptatus succedit. contra variata conditione instituti variatur institutio. vt. l. si alienam. §. in extraneis. j. de here. instit. Sol. ibi variat conditio instituti de capace in non capacem. bic de capace vnius condutionis in capacem alterius cōditionis. ¶Sed cōtra hoc opp. §. ead. l. §. q̄ quid si tantum. vbi si filius emancipatur institutio vitiat. Sol. ibi ideo q̄ substitutus erat suus et sic fuit ibi facta substitutio in suitate magis quam in hereditate. vt ibi dixi. ¶Oppon. fm Dyn. q̄ etiā in extraneo variatio tpis non nocet. vt. l. sed si in cōditione. §. solemus. de here. instit. So. ibi cōtingit variatio in tpe medio que nō nocet. bic in ea que cōtingit tēpore mortis vel adite hereditatis. ¶Oppo. ego tenui q̄ iste fuit ado-

Universidad del Rosario Archivo Histórico

¶Itē ibi. ↪ hic nota fm bal. q̄ō potestas ciuilis ↪ naturalis equiparant ↪ no. q̄ nō recte facta ↑ q̄ō ℑ. q̄ nullo mō est factū: q̄ñ ad nihilū inducē. p̄cedēs dicit nō recte. p̄cedere vñ ōz granare ↑ partē in omittēdo. And. barba.
¶De natura ici cif ad q. si au⁹ con cubinā habeat ex qua habuit filiū naturalē ↑ eā mortuo filio ducat in vxorē q̄ filij legitimi ↪ naturales nati ex filio naturali non legitimant⁹ p tale subleq̄s matrimoniū vt possint succedere ipsi auo ab intestato perinde acsi nati fuissent ex legitimo ↪ naturali patre q̄ boc est ipsi filio ex quo eorū pater mortuus est q̄ possit fingi legitimatus: ↪ ita deciditur guil. de cu. et bal. in. l. benigni⁹. delleg. et adducit tex. in. l. q liberti nus. §. posthum⁹. j. de ope. li. ↪ idē tenet ant. but. in. c. p venerabile. ī. ttt. col. qui fi. sint legi.
c ¶Actione. inquātū Alex. tāgit hic an p̄cedat libell⁹ alternatiu⁹. Addō Pau. de cast. 2sil. cccxcij. an antēvaleat sua condēnotate ad rē ↑ fīnō ex tat ad estimatione vīoꝝ. 2si. cclxxxj.

a ¶ Quero vtrum. ⁊ vide bar. in l. post mortē. ℌ. fi. de adop. ⁊ vide hic bal. ⁊ vtrū cōuarietas possit cōtrahi p procuratorē. vide hic bar. ⁊ Jo. an. i. c. pōt qs. de reg. iur. li. vj. in mercu. vbi tz q nō. arg. in. c. j. de cog. spi. vbi tz q nō. li. vj. ⁊ i. c. plures. de cōsec. dist. iiij. do. Anto. ⁊ do. Lardi. i. c. veniēs. de cog. spi. bal. ⁊ bar. in. l. post mortē. ff. de adop. ⁊ in l. nec mulierē. C. de iud. vide bal. i. l. si qs alūnam. C. de nup. et in. l. j. ℌ. ne aūt. C. de ca. tol. et hic ⁊ Ang. ⁊ Joā. de imol.

↪ Andre. Poma.

b ¶ Procuratorē. an legitimari possit qs p procuratorē ⁊ an procuratorē ad legitimatione ad emancipationem. vide late andr. fic. cōsi. cxxv. ij. lib.

a

↪ Andre. Poma.

1

c ¶ Judex autorāt. an ista autō possit delegari: vide alex. in. l. in periū. i pe. colū. ff. de iurisdi. om. iudi.

↪ Andre. Poma.

b

d ¶ Pōt colligi. vide ro. sing. liiij. fe de. ℌsi. cv. Feli. i. c. lz ex quadā. ij. col. de testi.

e ¶ In oib⁹. ⁊ not. hic ℌm bal. q⁹ iure rūpēdi nō hz locū successoriū edictū. vide eūdem in. l. si qs posth. ℌ. eodē. Andr. barba.

↪ Andre. Poma.

f ¶ Quod emācipatus. vide alex. 2ℌsi. cxliij. in pen. col. ij. vol. ⁊ est cōmunis illa gl. in. d. ℌ. exheredatos. vt p alex. 2ℌsi. clxj. i. col. alias c cxij. vol.

↪ Andre. Poma.

g ¶ Nūc. ⁊ not. ℌm bal. q⁹ dictio nunc respicit preteritū ꝫ tps presens ⁊ futurū ℌm Dy. in. l. si vt certo. ℌ. nūc vidēdū. cōmo. l. si cū dotē. ℌ. trāsgredia mur so. ma. dictio tūc respicit extremitatē tpis vt. ℌ. ea. l. in prin. ⁊ l. in substitutione. de vul. ⁊ pupil. l. iiij. j. de cōdi. ⁊ demō. ⁊ sic componātur 3 adinuicē. vide hic Bald.

2

e

ptatus existens apud hostes. Contra absens adoptari non pōt. l. post mortē. in fi. ℌ. de adop. Solu. dicas q⁹ fuit adoptatus hic per rescriptum principis boc expresse concedētis. qua enim ratione pōt fieri legatuꝫ rei que est apud hostes: vt l. id qō. j. de lega. j. eadem ratione potest fieri adoptio principe permitten. pro boc. C. de emanci. libe. l. iubemus.

¶ Quero iuxta predicta dñs Imperator cōcessit mihi pridie pisis dum ibi legationis officio fungerer pro cōmuni perusij qō possim ego meiqꝫ descēdentes quos contingit esse legum doctores legitimare scholares auditorij nostri quos contingeret esse illegitime natos ex quorūcꝫ complexu nephario vel illicito. ¶ Quero vtrū a⁺ pater talis scholaris possit a me petere per procuratorem pt filium suum legitimem. Et ſi queritur an boc possit fieri in absentia patris. ⁊ idem quero de filio. Et videt q⁹ non: vt. d. l. iubemus. C. de emancip. lib. ⁊ l. post mortem. in fi. ℌ. de adop. ⁊ C. de bis qui ve. eta. impe. l. omnes. Pro boc. C. de manu. vin. l. nec mulierem. Contrarium credo q⁹ tam ex parte patris q⁹ ex parte filij possit fieri per procuratorē b⁹ primo p regulam. l. i ℌ. vsus ℌ. de procura. secundo p aliam regulam rescriptum potest impetrari a quocunqꝫ ⁊ nō refert a quo. vt. l. vniuersas. C. de preci. impe. offe. sed lex dicit q⁹ ista legitimatio fit per impetrationē principis legij seu rescripti factam ℌm illam formam vt in aut. qui. mo. na. effi. legi. ℌ. ſi quis ergo. in glo. que incipit qualiter fiat ꝛc. colla. vj. ité probatur per aut. item ſi qs. C. de natu. libz. vbi sufficit q⁹ filius ostendat voluntatem patris. nec est necesse q⁹ pater sit presens. Ité ex parte filij nō requirit q⁹ sit presens licet sufficit q⁹ ratuꝫ habeat vt in aut. qui. mo. na. effi. sui. ℌ. ſi quis igitur naturalis ⁊. ℌ. gñaliter. colt. vij. Ad cōtraria rñdeo. Nō ob. l. iubemus. ⁊. l. post mortem. ⁊. l. nec mulierē. qz in legitimatione pater nil disposuit: sed principi vel habenti autoritatē ab eo disponendi consentit. nō enim ipse pater legitimat sed principis autoritas. Leges contrarie loquuntur qñ pater ipse disposuit. lz autoritate iudicis. vt in eis qz pater emancipat vel abſolvit filium. ⁊ iuder autoratur. c Ité pater adoptat. Item oñs manumittit. Et predicta cū nō sint in administratione patrimonij non possunt fieri per procuratorē: vt glo. in. l. nec mulierem. ℌ. allega. Ad. l. oēs. C. de bis qui ve. eta. impe. rſi. q⁹ ibi requirit presentia persone ad cognitionē q⁹ sine ea fieri non pōt. sed hic non requiritur ad cognitiones: ℌz ad executionē ergo pōt fieri in absentia patris. vt. l. si. seruuꝫ quoqꝫ. ℌ. publice. ℌ. de procu. ¶ Ex boc pōt colligi d determinatio illius q. an filiatio spiritualis: seu compaternitas possit ℌbi per procuratorem. Et vt q⁹ non qz ipse pater ſpūalis aliqd disponit z aliquid agit non simpliciter cōsentit. ergo vt q⁹ requirat presentia sua. vt. l. post mortem. in fi. ℌ. de adop. ⁊ ita dicunt canoniste.

b

1

2

3

4

5

c

d

¶ Filius emancipatus preteritus vtrum dicat testm nullum vel veniat per contratab.

Exheredatio emancipati facta sine cā non valet. Exheredatio nepotis vel pronepotis quando sit necessaria.

In omnibus,

e Hec est qnta ⁊ vltima pars huius prime partis in qua ponuntur tres regule gñales circa 2ſilij galli ⁊ est clara. ¶ Oppo. boc qō dicit qō dz instituī filius est ℌ consilium galli qui de institutione filij non fecit mentionē. So. glo. in prin. l. dicit q⁹ gallus posuit p constanti q⁹ filius instituereť. ego dixi vobis q⁹ dz instituī expresse vt tacite. exheredari aūt non pōt. qz exheredaretur post mortē suā. vt hic. ¶ Op. j. c. l. in fi. Glo. soluit q⁹ verbum dūtaxat tollit ℌnum. qz loquit de filio primi gradus. ¶ Opponi. et videtur⁺ q⁹ filius preteritus non rumpit ipso iure. sed venit per contratab. vt. C. eo. l. magnum. ⁊. j. de contratab. per totum. ⁊. j. e. l fi. Sol. gl. ibi in emancipato preterito. bic in suo. ¶ Op. etiā q⁹ emancipatus preteritus rumpit ipso iure. vt. C. eo. aut. non lz. ⁊ in corpore. vt cum de app. cog. ℌ. aliud. Huius timore glo. variant. ℌ. Jam † quidam dicūt q⁹ in preteritione filij emancipati nil est immutatū. vt no. C. eo. aut. ex cā. ⁊. l. magnum ⁊. l. filium. ℌ. de mino. ⁊ hic. ⁊ alibi. Glo. tenet contrariū in aut. de here. ⁊ fal. ℌ. exheredatos. vbi of q⁹ in emancipato ds inseri causa. alias testm esset nullum ipso iure. idem tenebat Azo. in ſum. de inoffi. test. ℌ. effect⁹. ⁊ in ti. de libe. prete. ℌ. est autez effectus. Idem tenet Dyn. in distinctione magna quā ponit in fi. huius. l. Dy. in aut. ex cā. hoc puto verum q⁹ ſi cā in emancipati exheredatione non ponaꝫ ipso iure sit nullū. qz tex. in corpore. vt cum de app. cog. loquitur tam in filio suo quam in emancipato. ¶ Oppo. dicitur hic q⁹ exheredatio filij non valet post mortem. Contra qz nō exheredaꝫ post mortē: sed simpliciter. Sol. ista exheredatio nō pōt fieri simpliciter. qz cum institutio de nepote fiat ſi nascitur post mortē filij nō pōt per additionē eius cōfirmari exheredatio ſi nascit filio viuo ergo valet. l. ſi ita. in fi. ℌ. eo. ¶ Oppo. q⁹ in filio q est apud hostes fit necessaria exheredatio. vt. l. ſi qs exheredato. ℌ. sed ſi pater. j. ti. j. Sol. illud. est verū ſi rediret. sed hic non redijt. ¶ Opponitur q⁹ etiam nepos et pronepos debeant exheredari. vt. j. ti. j. l. posthumoū. Sol. † inſpecto presenti statu q⁹ alius precedit eos nou est necesse q⁹ exheredenť. ita loquit hic: ſz inspecto eo qō euenire potest. ℌ. q⁹ filij primi gradus ante decedat ⁊ sequēs incipiat tenere locum primi est necessaria exheredatio vt in cōtrario probatur. ℌ. ea. ℌ. idem credendum. ver. sed ſi filius.

1 ¶ Relatiuum ⁊ antecedēs nō regunť ab vno ⁊ eodē verbo.

2 Dictio nā ⁊ ſi pro certe.

3 Prouisio huius. l. non est necessaria in muliere testāte.

4 Preterito matris bodie debet babere causam alias testamentum esset ipso iure nullum.

5 Nepos per legitimationem pōt efficī suus post mortē filij.

f Modus legitimandi per principem erat cognitus de iure ffozum: sed alij modi non.

g

Nunc de lege.

s Hic incipit secunda pars principalis legis et consistit reputari difficilis et duratvsqꝫ ad. ℌ. ille casus. Et diuiditur in tres partes principales. Primo continuat se et ponit mentem vtriusqꝫ capitis. l. velle. Secundo declarat primū caput. Tertio declarat secm. secunda ibi. ⁊ videt. tertia ibi. etiam ſi parente. Et secunda subdiuiditur in quinqꝫ particulas. Primo ponit mentem capitis. l. velle. Scōo illud declarat ponendo exempla. Tertio ostendit quid addat. l. vellei. ad illud qō erat prouisum per. l. ij. tabu. Quarto probat dictū per cā. l. mentē velleij esse verā per rōnem. Quinto probat esse veram per verba. l. vellei. secunda ibi. ergo tertia ibi nō solū quarta ibi, quod enim. quinta ibi. nam et ſi. ¶ Text. in versicu. ergo filium. dat duas lecturas tene primā pro vera. ¶ In text. ibi non solum formaꝫ casum dicit iurisconſu. videtur q⁹ l. vellei. ſerunerit nobis deyē to. quia per. l. ij. tabu. ille qui nascitur suus potest instituī. Ad boc respondet iurisconſul. per. l. ij. tabu. potest instituī posthumus qui esset suus ſi tempore testamenti nasceretur. dic boc addit. l. vellei. vt ſi mortuo filio vel viuo filio et nascitur posthumus mortuo patre filius instituī possit. ¶ In text. ibi non ſic q⁹ poterat fieri per. l. ij. tabu. ¶ Item ibi viuo patre sui patris qui quo ad eum est auus dicit text. ſi nascatur nepos institutus in vita filij. tunc tū cū nascit erat mortuꝰ filius ℌm vnam lec. ⁊ boc non licebat ante. l. vellei. qui tempore testamenti non erat institutus suus. Ibi q⁹ em ꝛc. forma casum addit. l. vellei. q⁹ qui est suus tpe testamenti possit instituī. ¶ Circa primum quero in quibus prouidit. l. vellei. Glo. ibi dicit optime vt pz in ea. alia glo. ℌ. eo. ℌ. ſi eius. in gl. super bo. qō querendum tenet q⁹ etiam primū caput. l. vellei. habeat locum etiā ſi nepos nascit viuo patre ⁊ auo. qō Dy. ibi reprehendit ⁊ etiā secūda glo. magna illius. ℌ. in prin. illud nō tz sed concordat huic glo. Illa autem opi. processit ex quadam opi. Azo. ⁊ Ung. quā recitabo in versic. non solus, que dicebat q⁹ in primo capite. l. vellei. continet mens secundi capitis qō non est verum. vt. j. dicam. Item aduertendum est q⁹ primum membrū primi capitis. l. vellei. quo cauetur q⁹ nepos nascturus possit instituī filio tunc mortuo non fuit necesse. boc enim erat prouisum per. l. ij. tabu. cum tempore testamenti talis nepos nascturus erat suus. vt instī. de leg. ℌ. posthumus. ⁊ de bo. pos. ℌ. posthumo. ¶ Venio ad tertiaz partem ⁊ primā eius particula clara est. ¶ Venio ad ver. ergo bic super verbo nascatur est dupleg lec. tene primā que clara est. ¶ Venio ad glo. ⁊ differt prima a secunda: qz ℌm primā loquitur de filio et e nepote. ℌm aliam loquitur in filio ⁊ pronepote. ¶ Op. bic non of q⁹ filius fuit institutus. ergo testm est nullum. Sol. semper presupponas esse filium instītutum ℌm glo. quod intelligitur vt dixi. ℌ. e. l. j. in prin. ¶ Venio ad ver. non solum. Et oppo. q⁹ bic est mala grammatica † relatiuum et antecedens reguntur ab eodem verbo contra. l. plautius. de auro ⁊ argē. lega. Huius timore dicit glo. q⁹ bic non debet esse dictio qui. vel ſi babes qui ſubaudit glo. vnum aliud verbum. ⁊ sic relatiuum et antecedens ab eodem verbo non reguntur vt in glo. ¶ Secundo opponi. secundum boc primum caput. l. vellei. continet duo. ſ. quando nepos instituitur et nascitur filio emancipato iam mortuo. Item qñ instituitur eo viuo et nascitur filio mortuo et sic deberent dici tria capita. l. velle. Huius timore dicit

a ¶ Virilis sexus. Adde pau. de cas. dicit sing. glo. vbi sunt exposita ista verba esse mēti teneda. p eo q⁹ ſi aliquis accipiat emphyteoſim p ſe et suis de descēdētibus p virilē sexū qō nō solū masculi descendentes ex masculis: sed etiā femine descendentes ab bis masculis cōprehēdūtur. Adde pau. de cas. dicit sing. glo. vbi sunt exposita ista verba esse mēti te né

a ¶ Idest filios. ad de inquātū alex. li mitat dictū sit ad quoscūq; q; tūc et extranei cōprehē dunt q idē voluit Bar. cōsi. lxxx. i. li. vbi dicit q vigore illoꝝ verborū nō cōprehēdent pso- a ne incapaces. i. vt natura vel mozib⁹ ibi vīō qz pulchrū consilium.

b ¶ Primo casu. adde tu ad hūc ca sum, & vīō do. alex. in cōsi. ix. col. ij. in b prin. i. ij. vol. 2 ibi ponit cōcor.

↷ Andre. Poma. c

c ¶ Scōo casu. Facit q not. Feli. in c. ij. col. xvij. de ex cep. dum allegat Bar. hic. d

↷ Andre. Poma.

d ¶ Illa iniquitas. Vide alex. cōsi. ix. ij. vol. 2 consil. lvj. ij. col. ij. vol.

↷ Andre. Poma.

e ¶ Iuxta p̄dicta. Vide Alex. cōsil. iij. col. iij. ij. volu. Pau. de ca. cōsil. xxxv. ro. cōsil. lvj. col. ij. Feli. in. c. ij. xvij. col. ver. fallit inij. de rescrip.

f ¶ Extranei. adde ⁊ q̄ spe. in tit. de te- e ste. ℣. in primis. ℣. fi. dicit q̄ semper f in testamētis verbū heredes oz referri ad defcēdentes. Pau. vero de ca. dicit q̄ licet sit magna antoritas spe. qō sibi vī cō trario dicēduꝫ q; largio: interpretatio fit in testamen tis q̄ in ℣ctibus subdit tū qō iste articul⁹ est dubi⁹ g & nō auderet cōsu 6 lere p heredibus extraneis lz signi ficatū verbi ipoz- b tet q; non est veri simile qō testator i de illis senserit. et ex his verbis colli 7 gere potes q̄ ale. non bene refert. Pau. de castr. nisi diuersa esset lect. sua nec ēt bū sen tit. q; opi. spec. sequit bal. ℣. ccccij. incip. pponit qō manfredinus. iiij. lib. & ℣. cl. incip. ver. testi. j. li. & ℣. cc xxv. iiij. lib. viso testō Jo. ibi vult q̄ si testator faciat testū in quo insti- Circa qō die quandoq; illa verba suis heredibus referuntur ad tempus vite eius de quo loquimur et tunc semper intelligitur de illis liberis qui tenent primum locum: vt hic. nam in vita non habet quis heredem: vt dictum est. quandoq; illa verba referuntur post mortem einsdem de quo loquimur: & tunc quandoq; illa verba proferuntur circa illud quod de sui natura non transit nisi ad filios vt in fendo. et tunc debet intelligi suos heredes idest filios: ⁊ vt g. col. de suc. feud. c. j. et no. in. l. ex facto. ℣. fi. ad trebel. et per Dyn. in. l. in conuentionalibus. de verbo. sig. licet Pe. de Ja. de ra. aliter dicant et male in quadam. q. quam Cyn. ponit in l. liberti liberteq;. C. de oper. libe. Si vero illa verba referuntur ad rem que de sui natura transire potest ad quoslibet heredes tunc quandoq; illa verba exprimuntur a recipiente: quandoq; a concedente. Primo casu⁹ intelligitur etiam de heredibus extraneis: vt. l. stipulatio ista. ℣. fi quis ita. de verbo. obliga. facit. ℣. de proba l. si pactum. cum filiabus. Secundo casu⁹ quandoq; a concedēte vt puta testator vel alius concedens. tunc si quidem intelligendo vniuersaliter de heredibus resultaret iniquitas. & contra mentem concedentis & tunc assumimus heredibus idest liberis: vt. l. ex facto. ℣. fi. ad trebel. Si vero illa iniquitas⁹ non resultaret stat propie vt omnes heredes comprehendantur etiam extranei vt. l. in annalibus. C. de legib. et dicta. l. sciendum. de verbo. signi. Sed dices quod l. in annalibus. est contra hanc distinctionem. naz ibi loquitur in legato annuo quod de sui natura non transit ad heredē. ergo deberet intelligi de heredibus idest filijs. Respondeo verba mea dicunt aut illa verba proferuntur super re de sui natura transmissibili ad heredes vel non. in. l. in annalibus. res que legatur vel quantitas de sui natura erat transmissibilis ad heredes: sed trasmissionem impediebat conditio que est in legato annuo non natura rei legate vere ergo profertur super re de sui natura transmissibili ad heredes.

¶ Quero iuxta p̄dicta⁹ testator⁹ instituit filium hoc modo & ei substituit si decesserit sine liberis de neniat ad titium & eius heredes. quero vtrum heredes heredis extranei⁶ dicti titij admittatur ad fideicommissum. Videtur q̄ sic: vt dicta. l. in annalibus. C. de leg. Jn. contrarium videtur q̄ debeat intelligi de filijs: quia alias resultaret iniquitas. et contra mentem testatoris. sicuti enim predilexit filium vinum titij ita heredes titij predilexit vel tra heredes titij maxime si contingeret q̄ heredes filij essent de agnatione testatoris heredes titij essent extranei q̄ non est p̄sumendum testatoreꝫ voluisse, argu. ℣. de condi. & demon. l. publius. in fi. et ideo hoc casu intelligitur substitutus titius et eius heredes. ℣. filij. Et ita videtur sentire Ricar. malum. in quadam sua disputatione. ¶ Ex hoc apparet⁸ solu. q. quam faciebam. ℣. eo. ℣. quidam recte. ⁊ q̄ si testator dicit substituo titium & eius filios & heredes ℣m rigorem verborum deberet intelligi filios tantum vel heredes tantum nam hec copulatiua⁹ cadit iter duo adiectiua. nec hoc respectum vnius substantie. ergo &c. vt. l. ea tamen adiectio. ℣. de lega. iij. hoc tamen est verum⁷ nisi resultaret sensus incongruus et contra mentem testatoris vt dixi. ¶ Quero istis ⁊ casibus in quibus dixi cōprehendit heredes extraneos an intelligatur de primo herede tantum an de omnibus in infinitum. Quidam dicunt aut dixi tibi tuoq; heredi et intelligatur de primo: vt. l. antiquitas. C. de vsufru. Aut dixi tibi tuisq; heredibus: & intelligūtur omnes: vt. l. sciendum. de verbo. signifi. hec distinctio videtur contra. l. si pluribus. ℣. de lega. ij. & ℣. de lega. iij. l. si plures. vbi non est differentia vtrū nomen heredis proferatur in singulari aut in plurali. dic ergo aut hec appellatio adijcitur circa rez que de sui natura ad heredem non transit et tunc de primo intelligitur: vt dicta. l. antiquitas. aut super re de sui natura transitoria ad heredes et oēs comprehenduntur nisi in casibus: vt. l. sciendum. de verbo. signi. & C. de lega. l. in annalibus. intelligendo eam vt dixi. ℣. Sed contra predicta facit. ℣. de vsufruct. accrescen. l. si quis titio. sed intelligo quod ibi de mente testantis apparebat. facit quod dicam in. l. ex facto. ℣. fina. ad trebel. ¶ Quero circa istam partem: quia ista verba sunt defectiua si quis ex suis heredibus suus esse desierit quomodo dicebatur vltra in. l. velle. Dyn. supplet si quis ex suis heredibus suus esse desierit quomodo dicebatur succedentes in locum suorum instituti testamentum non rumpant: vt. j. ℣. videndū. vel dic si quis ex suis heredibus esse desierit ne ob id minus ratum sit testamētum q̄ in locum primi succedit: vt probatur. ℣. ea. l. ℣. ille casus. ¶ Venio ad ver. nec solum. & videtur q̄ nō sit necesse quod primus institu natur vel ex hered etur: vt dixi. ℣. ea. l. in prin. Sol. vt dixi. ℣. ea. l. ℣. idem credendum. versi. nam & si filius. ℣. ℣. in omnibus.

1 ¶ Liberorum appellatione propie veniunt nepotes: ceteri dicuntur posteriores.

2 Spes habetur pro veritate: et quomodo. numero. 4.

3 Statutū quod qui rem immobilem vendiderit forensi vel vendenti consenserit q̄ō habeat locū in habente actionē ad illam rem: eam vendentē vel vendenti consentientem.

4 Interpretatio extensiua non habet locum in statutis.

Videndum. Hic scenula ℣m caput l. velle. extendit ad nouum casum & est tex. clarus. dicit text. non rumpat Et certe non rumpit per rationes que sequuntur Dicit text. significare tempus in quo incipiat esse suus: ergo nec nos debem⁹ distinguere. Dicit text. quod licet. l. licitum est & ista verba omitte hic & lege in fi. ℣. ¶ Oppo. contra scenolam de superfluitate: quia in verbis. l. velle. omnes casus comprehendūtur: vt. ℣. progi. ℣. Male ergo dicit scenola q quod iste casus captiuitatis sit ex interpretatione. Solu. in. l. velle. continentur omnes casus quando quis desijt esse suus sine spe reassumendi illū gra- b dum sed in capto est spes reassumendi. ¶ Oppo. hic q̄ sint superflua verba dum dicit liberi eius & ceteri: quia appellatione liberorum omnes continentur: vt. ℣. ea. l. ℣. instituens. & de testa. tu. l. quod si nepotes. Solu. hic appellatio liberorum stricte accipitur pro filijs vel ⁊ aliter appellatio liberorum propie porrigitur ad nepotem. ceteri appellantur posteriores vt. j. de gradibus. l. iurisconsultus. ℣. parentes. ¶ Opponi. ℣. ea. l. ℣. si eius. Sol. ibi de nato apud hostes hic de nato in ciuitate. ¶ Oppo. si ille filius moritur post mortem seqnēs i non incipit esse suus: vt. l. si quis postbumos. ℣. j. ℣. eodem. et. l. si quis ex heredato. in princip. j. tit. j. Solu. non vere moritur post mortem sed per fictionem. l. cornelie. fingitur mortuus in vita: ideo nepos dicitur succedere in locum sui. Contra hoc facit quod no. ℣. ea. l. ℣. quid si tantum. in fin. gloss. magne. Solu. ibi loquitur de restituto post mortem: secus in eo qui per fictionem succedit vt ibi dixi. ¶ Opponi. q̄ iste. ℣. non sit necessarius pertinet enim hic casus ad. l. xij. tabu. vel ad primum caput. l. velle. nam tempore testamenti tenebat primum locum iste nepos: ergo secundum caput. l. velle. non habet locum. solu. fateor q̄ tenebat primum locum tempore testamenti: sed tamen erat spes quod filius qui erat apud hostes reuerteretur. & iste nepos tūc nunc esset suus & ita spes ⁊ habetur pro veritate ac perinde vt si iste nepos tunc temporis nō fuisset suus. huius ratio est quia hic spes importat eundem effectum quem veritas q̄ nepos qui remansit in ciuitate donec filij⁹ est apud hostes non potest se immiscere hereditati: vt. l. penulti. ℣. de suis & legi. & l. nec nos. C. de capti. meritō pertinet ad secundū caput. l. velle. per interpretationem & extensionem scenole. ¶ Ista induco in arg. 3 ad. q. k statuto huius ciuitatis cauetur q̄ q rem suā immobilez vendiderit forensi vel vendēti cōsenserit puniat⁹ certa pena. pone q̄ ego habebā tuat vnde & alius heredē & vtrumq; ipsorum. p equali portione cum hac conditione q̄ post mortē ipsoꝝ dicta hereditas deueniat & deuenire debeat ad utiū & ei⁹ heredes p duab⁹ partibus. p alia vero ad caiū. contingat q̄ titiū vinis institutis decedere nullis relictis descendētib⁹: sed sorore tm̄ eueniat etiā casus q̄ alter institutorū decedat q̄ sororī dicti titij i nullo succedet q̄ illō verbū & eius here des intelligit⁹ ō de scēdētibus titij nō autē de sorore nec extraneo q̄ ita se hz cōis vsus loquēdi. de quo vīō de ēt Ange. cōsil. cxlv. et late cōsil. cx. pau. de castr. cōsil. cxc. vbi dat intellectū ad. q. Ricar. malū. de qua hic p bar. bal. consil. cxiij. super his pūctis. iiij. lib.

↷ Andre. Poma.

¶ Ex hoc apparet. Vide Alexan. cōsi. iij. vol. ij.

¶ Nā hec copulatiua. adde Ange. hic. & d. Alex. i cō sil. ix. col. j. ver. iij. ℣ firmat. in. ij. vol. & vide in. d. consil. col. ij. ver. & p hoc facit & cū bar. con cor. bald. in. c. j. de natu. suc. feu.

↷ Andre. Poma.

¶ Tamē est verū. Vide Alex. cōsil. ij. als. x. in. iij. col. iij. volu.

↷ Andre. Poma.

¶ In argu. ad. q. Vide i simili barba. i Rubri. de rebus eccle. nō alie. Paul. de ca. cōsil. cc xliij. et consil. cc xxxiij. Ro. cōsi. clxvij. Barba. in tract. de gabel. in iij. parte. viij. partis pun.

a ¶ Ille casus. Et no. ex isto tex. ℣m. d. meſi q̄ vbi quis nō est vtiliter institutus habet p̄ preterito & hic facit ℣m Ange. q̄ si statuto valeat testū cū quinq; testibus & si qs instituit filiū & substituit nepotē bānitū qō cū iste bānitus perdiderit iura ciuitatis propter bānū q̄ nō ꝛz institutio facta de ipso nepote & ipse poterit venire ab intestato & non prestabit legata etiā bodie p aut. ex cā qz illa loquit⁹ qn ges est p̄terit⁹ q̄ rō cessat in casu isto ꝛz ℣ Ange. facit qz si nō recte est institutus habet q̄ p̄terito vt hic. ergo. Itez qz aut bona sunt publicata et tūc nō p̄t venire ad talē successionē cū sit de iure ciuili & in statute vī per- 1 didisse successionē aut bona nō sunt 2 publicata: et tunc nō debet dici perdidisse ius succe- a dendi.

↷ Andre. Poma.

b ¶ Instituit. adde inquātū aleg. ponit in bānitis vel rebellis possit vti bificio statuti ciuitatis a qua ē bānitus pan. de ca. ℣. fi. xxiij. bal. ℣. fi. lvij. & inquātū tāgit ēt an cautio p̄stita p vsurariū manifestum. post testū fa ciat reco̅ualescere testū. adde q̄ bal. late cōsi. ccc xxxiij. iij. li. tz testū recō ualescere nō solū si post testū p̄stitit cautionē. ℣z etiā si post mortē ab heredib⁹ p̄stita sit de mādato vol untate vsurarij ō sunt cti & inquātū etiaz dicit q̄ faciens testamentū tpe quo non sit vsurarius testū irritat si de inde efficiat. Adō q̄ idē volunt Fe- de. ℣. vij. si tū vsurarius solēni p̄stita cautione & restituēdis vsuris illas nō restituat: & multo tpe vinat post testū secūdūq; fa b ciat ꝛz nihilomin⁹ sēm voluit cal. cōsi. iij. de vsuris. inquantum etiam Alegā. ponit q̄ si sit statutū speciale qō in causis a cētū libris supra talis sit iudex & i causis pupillo⁊ alius sit iudex & cōtingat q̄ cām pupilli ō centū libris agitari qō debeat preferri iudex pupilli non quātitas adde qd si sit statutū qō de causis motis coꝝ capitaneo potestas non possit se intromittere & precessit citatio nō legitima coꝝ capitaneo: an testis poterit cognoscere. vide Roma. qō sic consil. cccc xij.

c ¶ No. ex hac. l. & sic facit ad materiā. c. veniēs. extra de testim. q̄ si vn⁹ probet sup veritate: & duo sup fama qō dicta coꝝ simul iūcta probant. vide bart. in. l. admonedis. ℣. de iure iur. Itē facit q̄ si duo testes probant de cōsanguinitate. et duo ō copula pro bāt incestus facit iij. q. ix. c. testes. And. barb.

¶ Legū. Adde qō Jnn. intelligit in materia exorbitā ti als necessariasit pupilo superioris & inquātū in a leg. ponit de testibus quoꝝ vnus dicit de veritate & fama ali⁹ ō fama tm̄ qō cōcludenter. vbi & fm ipsuꝫ. vide qō voluit ang. ℣. fi. iij.

¶ Ultimo vos. et no. de significatione hui⁹ dictionis in. vide plene lud. ro. in cōsil. ccc lxvj. vide. c. ij. ℣. sue. & ibi do. car. & alios & eūdē in. c. nobis de iurep. & digi in d. c. iij. and. barb.

¶ De dictione i. Adde vltra aleg. Oldr. consil. clxj. vbi de quāplurimis alijs dictionibus & qñ testes re ducendi sunt ad concordiam. vide Pe. de anch. cōsi. ccc lxxxvi. & ccc cix & clxxxvij.

a ¶ Idest filios. ad de inquātū aleg. limitat dictū sit ad quoscūq; q; tūc et extranei cōprehēdunt q̄ idē voluit Bar. cōsi. lxxx. i. li. vbi dicit q̄ vigore illoꝝ verborū nō cōprehēdent pso- a ne incapaces. i. vt natura vel mozib⁹ ibi vīō qz pulchrū consilium.

b ¶ Primo casu. adde tu ad hūc casu, & vīō do. alex. in cōsi. ix. col. ij. in b prin. i. ij. vol. 2 ibi ponit cōcor.

↷ Andre. Poma. c

c ¶ Scōo casu. Facit q not. Feli. in c. ij. col. xvij. de excep. dum allegat Bar. hic. d

↷ Andre. Poma.

d ¶ Illa iniquitas. Vide alex. cōsi. ix. ij. vol. & consil. lvj. ij. col. ij. vol.

↷ Andre. Poma.

e ¶ Iuxta p̄dicta. Vide Alex. cōsil. iij. col. iij. ij. volu. Pau. de ca. cōsil. xxxv. ro. cōsil. lvj. col. ij. Feli. in. c. ij. xvij. col. ver. fallit inij. de rescrip.

f ¶ Extranei. adde ⁊ q̄ spe. in tit. de te- e ste. ℣. in primis. ℣. fi. dicit q̄ semper f in testamētis verbū heredes oz referri ad defcēdentes. Pau. vero de ca. dicit q̄ licet sit magna antoritas spe. qō sibi vī cō trario dicēduꝫ q; largio: interpretatio fit in testamen tis q̄ in ℣ctibus subdit tū qō iste articul⁹ est dubi⁹ g & nō auderet cōsu 6 lere p heredibus extraneis lz signi ficatū verbi ipoz- b tet q; non est veri simile qō testator i de illis senserit. et ex his verbis colli 7 gere potes q̄ ale. non bene refert. Pau. de castr. nisi diuersa esset lect. sua nec ēt bū sentit. q; opi. spec. sequit bal. ℣. ccccij. incip. pponit qō manfredinus. iiij. lib. & ℣. cl. incip. ver. testi. j. li. & ℣. cc xxv. iiij. lib. viso testō Jo. ibi vult q̄ si testator faciat testū in quo insti-

1 Liberorum appellatione propie veniunt nepotes: ceteri dicuntur posteriores.

2 Spes habetur pro veritate: et quomodo. numero. 4.

3 Statutū quod qui rem immobilem vendiderit forensi vel vendenti consenserit qō habeat locū in habente actionē ad illam rem: eam vendentē vel vendenti consentientem.

4 Interpretatio extensiua non habet locum in statutis.

Videndum. Hic scenula ℣m caput l. velle. extendit ad nouum casum & est tex. clarus. dicit text. non rumpat Et certe non rumpit per rationes que sequuntur Dicit text. significare tempus in quo incipiat esse suus: ergo nec nos debem⁹ distinguere. Dicit text. quod licet. l. licitum est & ista verba omitte hic & lege in fi. ℣. ¶ Oppo. contra scenolam de superfluitate: quia in verbis. l. velle. omnes casus comprehendūtur: vt. ℣. progi. ℣. Male ergo dicit scenola q quod iste casus captiuitatis sit ex interpretatione. Solu. in. l. velle. continentur omnes casus quando quis desijt esse suus sine spe reassumendi illū gra- b dum sed in capto est spes reassumendi. ¶ Oppo. hic q̄ sint superflua verba dum dicit liberi eius & ceteri: quia appellatione liberorum omnes continentur: vt. ℣. ea. l. ℣. instituens. & de testa. tu. l. quod si nepotes. Solu. hic appellatio liberorum stricte accipitur pro filijs vel ⁊ aliter appellatio liberorum propie porrigitur ad nepotem. ceteri appellantur posteriores vt. j. de gradibus. l. iurisconsultus. ℣. parentes. ¶ Opponi. ℣. ea. l. ℣. si eius. Sol. ibi de nato apud hostes hic de nato in ciuitate. ¶ Oppo. si ille filius moritur post mortem seqnēs i non incipit esse suus: vt. l. si quis postbumos. ℣. j. ℣. eodem. et. l. si quis ex heredato. in princip. j. tit. j. Solu. non vere moritur post mortem sed per fictionem. l. cornelie. fingitur mortuus in vita: ideo nepos dicitur succedere in locum sui. Contra hoc facit quod no. ℣. ea. l. ℣. quid si tantum. in fin. gloss. magne. Solu. ibi loquitur de restituto post mortem: secus in eo qui per fictionem succedit vt ibi dixi. ¶ Opponi. q̄ iste. ℣. non sit necessarius pertinet enim hic casus ad. l. xij. tabu. vel ad primum caput. l. velle. nam tempore testamenti tenebat primum locum iste nepos: ergo secundum caput. l. velle. non habet locum. solu. fateor q̄ tenebat primum locum tempore testamenti: sed tamen erat spes quod filius qui erat apud hostes reuerteretur. & iste nepos tūc nunc esset suus & ita spes ⁊ habetur pro veritate ac perinde vt si iste nepos tunc temporis nō fuisset suus. huius ratio est quia hic spes importat eundem effectum quem veritas q̄ nepos qui remansit in ciuitate donec filij⁹ est apud hostes non potest se immiscere hereditati: vt. l. penulti. ℣. de suis & legi. & l. nec nos. C. de capti. meritō pertinet ad secundū caput. l. velle. per interpretationem & extensionem scenole. ¶ Ista induco in arg. 3 ad. q. k statuto huius ciuitatis cauetur q̄ q rem suā immobilez vendiderit forensi vel vendēti cōsenserit puniat⁹ certa pena. pone q̄ ego habebā

a ¶ Ille casus. Et no. ex isto tex. ℣m. d. meſi q̄ vbi quis nō est vtiliter institutus habet p̄ preterito & hic facit ℣m Ange. q̄ si statuto valeat testū cū quinq; testibus & si qs instituit filiū & substituit nepotē bānitū qō cū iste bānitus perdiderit iura ciuitatis propter bānū q̄ nō ꝛz institutio facta de ipso nepote & ipse poterit venire ab intestato & non prestabit legata etiā bodie p aut. ex cā qz illa loquit⁹ qn ges est p̄terit⁹ q̄ rō cessat in casu isto ꝛz ℣ Ange. facit qz si nō recte est instituus habet q̄ p̄terito vt hic. ergo. Itez qz aut bona sunt publicata et tūc nō p̄t venire ad talē successionē cū sit de iure ciuili & in statute vī per- 1 didisse successionē aut bona nō sunt 2 publicata: et tunc nō debet dici perdidisse ius succe- a dendi.

↷ Andre. Poma.

b ¶ Instituit. adde inquātū aleg. ponit in bānitis vel rebellis possit vti bificio statuti ciuitatis a qua ē bānitus pan. de ca. ℣. fi. xxiij. bal. ℣. fi. lvij. & inquātū tāgit ēt an cautio p̄stita p vsurariū manifestum. post testū fa ciat reco̅ualescere testū. adde q̄ bal. late cōsi. ccc xxxiij. iij. li. tz testū recō ualescere nō solū si post testū p̄stitit cautionē. ℣z etiā si post mortē ab heredib⁹ p̄stita sit de mādato vol untate vsurarij ō sunt cti & inquātū etiaz dicit q̄ faciens testamentū tpe quo non sit vsurarius testū irritat si de inde efficiat. Adō q̄ idē volunt Fe- de. ℣. vij. si tū vsurarius solēni p̄stita cautione & restituēdis vsuris illas nō restituat: & multo tpe vinat post testū secūdūq; fa b ciat ꝛz nihilomin⁹ sēm voluit cal. cōsi. iij. de vsuris. inquantum etiam Alegā. ponit q̄ si sit statutū speciale qō in causis a cētū libris supra talis sit iudex & i causis pupillo⁊ alius sit iudex & cōtingat q̄ cām pupilli ō centū libris agitari qō debeat preferri iudex pupilli non quātitas adde qd si sit statutū qō de causis motis coꝝ capitaneo potestas non possit se intromittere & precessit citatio nō legitima coꝝ capitaneo: an testis poterit cognoscere. vide Roma. qō sic consil. cccc xij.

c ¶ No. ex hac. l. & sic facit ad materiā. c. veniēs. extra de testim. q̄ si vn⁹ probet sup veritate: & duo sup fama qō dicta coꝝ simul iūcta probant. vide bart. in. l. admonedis. ℣. de iure iur. Itē facit q̄ si duo testes probant de cōsanguinitate. et duo ō copula pro bāt incestus facit iij. q. ix. c. testes. And. barb.

¶ Legū. Adde qō Jnn. intelligit in materia exorbitā ti als necessariasit pupilo superioris & inquātū in a leg. ponit de testibus quoꝝ vnus dicit de veritate & fama ali⁹ ō fama tm̄ qō cōcludenter. vbi & fm ipsuꝫ. vide qō voluit ang. ℣. fi. iij.

¶ Ultimo vos. et no. de significatione hui⁹ dictionis in. vide plene lud. ro. in cōsil. ccc lxvj. vide. c. ij. ℣. sue. & ibi do. car. & alios & eūdē in. c. nobis de iurep. & digi in d. c. iij. and. barb.

¶ De dictione i. Adde vltra aleg. Oldr. consil. clxj. vbi de quāplurimis alijs dictionibus & qñ testes reducendi sunt ad concordiam. vide Pe. de anch. cōsi. ccc lxxxvi. & ccc cix & clxxxvij.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a ¶Et istud facit ad.q. importans meum iurta illud in campo meo ꝛc.et tangit hic incidenter Bald.qñq; dictio in iuriam in personam vt comprehendat scindentē testes iniuriose namvi detur q; sic.per id qđ habetur in.l.sed est qstionis.j.de iniur.ꝛ ibi Bart. Innoc. in.c.nup. de sentē.excō.vbi a ponit an rapiens b equum super quo z erat clericus impediens sit excōicat? vt si iniecisset violēter manū in clericū facit qđ no.in l.licitatio.ff.illicite.de pu.et tangit hoc etiā Bald.an factū i ostio dicaf factū in domo vel extraꝛ dicit q; partim videf factū in domo partim extra tu vide eūdem in.l.j.ff.sol.ma. et bar.in.l.j.ff.j.ff.de do.&nd.barba.

↪Andre.Poma.

b ¶Facit in arg.ad q.limitavt per alexan.in.l. inter stipulantē.in.ff.j. ff. de verb.ob.ꝛ ff.fil. cxliij.ij.volu.ꝛ an concordantur ad hoc vt probentur ad hoc vt euitetur falsum vide alex. cōsi.cxvj.ꝛ consil. cxxxiij.j.vol.ꝛ cōsil.cxxxiij.ij.vol.Et quid in vno teste Bart. in.l.si eos, ad ff.de falsis vi de Feli.in mā.in.l. cū tu.in.iiij.cōclu. de testi.et vide.iiij. alias significationes huiꝰ dictionis vt p Roma.consi. cclxxvj.

c ¶Ultimo glo.in ducit extra gl. bic dicit de coadunatione capitū legū inducit p bal.post Ly.ad.q.si statutū dicit q; i persona libus tm talis sit ꝛ iudeꝛ ꝛ in realibꝰ tm alius sit iudeꝛ q; si cōtingit qstio mista poterūt se iudices coadunare ꝛ simul ō ipis cognoscere.ar. pu o ius tex.dicit tm q; videt esse locꝰ pre uentioni.ar.l. iste. de offi.pfu.ꝛ l.pe. ff.de iur.om. iudi. ꝛ ita loquit qñ in risditio cōpetebat pluribus nō solū vni ideo videf q; debeant simul coadunari vel debeāt adire superiorē vt p prouideat huiecausi.ar.l.cōmodissime.de lib.ꝛ posth. l.si statuta.j. de iniur. ¶Et istud facitᵃ in argu, ad.q. ꝛ vnus testis dixit quod fuit in domo alius iuxta domum. An isti testes probent.videf quod sic quia testes reducuntur ad concordiam ne sint contrarij vt extra de testi. cum tut.dixi in.l. insulam.ff.j.ff.soluto matrimonio.erponatur ergo in domo idest iurta domum: vt dicta.l.si statuta. Dicunt tamen canoniste vt Ber.et Innocen.quod illa concordia tūc debet fieri quando testes sunt pares:secus si ex aliqua parte sunt plures:quia tunc non debet stari:vt extra de offi.delega.c.cum contingat.et ibi per Innocen.Secundo casu quando adiscitur nomini significanti tempus:et tunc aut adiscitur ablativo et debet infra tempus intelligi vt.l.j.ff.quibus.ff.de succesō.edi.et.l. cum fuerit. j. de manu testa. et tetigi in l.sicut.ff.de lega.j.tm̄ est dicere in anno quantum infra annū. Si vero ponitur cum accusatiuo et significat post tempus. f. annos proximos:vt.l.si in annos.ꝛ.l.non putabā ff.de condi.ꝛ demon.dixi plene in.l.si cui legetur.ff. de lega.j.dic vt ibi.Tertio casu qñ adiscitur nō et non significat locum neq; tps.ꝛ tunc aut adiscitur accusatiuo ꝛ ponitur pro contra vt.l.non dubium C.de legi.et.C.de epis.ꝛ cle.l.raptores. C.de hereti. manicheos.ꝛ de tribu.l.in heredem.in principꝛ omnes.ll.que dicunt actiones dari in heredeꝫ.Si vero adiscitur ablatiuo.tunc significat materiam de qua agitur.vt qñ dicitur in pecuniarijs causis ꝛc.In infinitiuum veniunt hic.vt.l.in pecuniarijs ff.de fer.ꝛ.l.videamus.ff.in fauianā.ff.de vsu,ꝛ instī.de act.ff.in bonefidei cum multis similibus.et hoc vera ꝛ propria significatione. Qñq; tamen reperitur improprie poni.Nam qñq; ponitur i pro aut:vt.l.si stipulatus fuero decem in melle.ff.de solu.ff.m ynam lec.qñq; in:ponitur pro cū:vt.l. naturalis.ff.in bis.ff.de prescrip.verb.ꝛ ibi glos.quandoq; in:ponitur pro ad:vt l.cum antea.in fin.C.de arbi.et de his non pōt dari certa doctrina: qz iste coniunctiones ꝛ prepositiones sepe ponūtur vna pro alia quando expedit:vt not.in.l.eas causas.ff. de condi.ꝛ demon.

Queremus. Hic scenola ponit vnaꝫ qōnem circa consilium iuliani et est casus clarus. ¶Opp.iste casus videf contra casum.ff.ꝛ qđ si tm̄.ff.e.l.vbi per emancipationem desinit suus posse esse heres ex testamēto. Respondeo ibi habebat substitutū in suitate. hic non. ¶Oppo.de.l.si alienum.ff. in extraneis.j. de hereditā.insti.Sol.ibi facta est mutatio de capace in non capacem.bic vero facta est mutatio de capace in capacem alterius conditionis digi.ff.ea.l.ff. fo stian. ¶Ultimo glos.ᶜdicit quod ista est difficilior l.que sit in toto corpore iuris.ꝛ suam materiā melius explicat.ꝛ ego declarauj vobis melius quam vnq; fuit declarata distinctionem magnam Dyn. quam ponit non refero quia modice vtilitatis est ꝛ postq; ille gallus fuit nunq; sic cantauit vt hoc ano fecit.

Inter cetera. ᵈFilio in potestate pretērito testū est ipso iure nullum[e] hoc dicit in preteritione filij emancipati quid iuris sit vidistis.ff.eo.l.gallus.ff.in omnibus. Item an hec.l.quo ad legata sit bodie immutata p aut. ex causa.dicam.j.ti.j.l.filio.

Cum apud. Filius apud hostes pretēritus non rumpit testamentuꝫ si nō redit hoc dicit.hoc intellige:vt.ff.eodem,l.gallus ff.in omnibus.

Si filio. ᶠAb intestato suus et emācipatus succedunt equaliter. b. d. vel aliter. Exheredatus non habet contra tab. beneficio alterius ff.lꝫ Bal.transeat cum Dy.&nd.barba,

d ¶Inter cetera.no.q; preteritus dicit q; nō est institusᵗ nec exheredatus ꝛ sic de iure isto nō sufficit habere p fideicōmissum tenet hic bal.ꝛ Ange.ꝛ do.meꝰ sed in contrariū tenet gl.in.l.scimus.ff.cū autē.C.de inoffi.test.sed in Zium facit rō fm Bal.q; honorabilior est institutio.

Ipse nō alleget j.l. ita tū.ff.q rogatᵒ. j.ad treb.Ꝫ in contrariū p gl. videt casus in.l.pomponius. ff.si quis ex morte.ff.de inoff. testa. responde vt hic per do.meuꝫ. Itē est casus in.l. ex asse.j.ad.l. falc. vide ibi per eum. &nd.barb.

↪Andre.Poma.

d ¶Inter cetera. Limita vt p franc. cresi.fin.ff.j.

¶Nullū.etiā si nō dicat nullum vt tꝫ pau.ō ca.ff.j. cccij.

↪Andre.Poma.

¶Si filio.ponde ra istū text. in ver bo:nihil. p barb. cōsi.gliiij. col.iij.j. vol.ꝛ in.c. prudentiā.in prin.p illuꝫ tex.de offi.delega.

¶Testm.ꝛ vide do.meuꝫ.in.l. qui hoc anno.C.de testa.Sol.ibi sunt plura.f.testamentū imperfectū ꝛ concursus tēporis.¶Quero quid si in testamēto imperfecto apponatur clausula cassans ꝛ irritās ꝛc.Respon.vt dixi in.l.si iure.j.de leg.iij.¶Quero ꝛ quid si in codicillis sint instituti venientes ab intestato.an primū testamentū rumpatur.Respondeo q; fic.ꝛ per bāc.l.ꝛ per dictū.ff.si quis autem[b]. Sed dices ille.ll.loquuntur qñ volnit testari:sed nō seruauit solēnitate in questione proposita expressit qđ volnit codicillari. Respōdeo ex quo a lege permittit in volūtate imperfecta instituj venientes ab intestato videtur permitti eadē ratione in codicillis:vt.l.milites codicillis. coniuncta.l.j.ꝛ.l.miles.de testa.mili.ꝛ.l.i.ff.de codicil. ¶Quero quid si testamentū in quo sunt instituti venientes ab intestato est nullū ex causa preteritionis.dic vt dixi in.l.si filius qui in potestate.ff.ti.j.

¶Dictio potest. adde qđ not.bart. in.l.creditores. in j.col.C.de pign. in repe.de intellectu huius verbi ꝛ per glo.in ver.nō pōt in.c.j.de reg.iu.in vi.ꝛ ibi de verbo nō pōt.vide bald. in.l.j.in pe.col. C. qui aami.ꝛ de verbo pōt. vide not. bal.in.l. ij.i.j. col. C.q. resiu.nō no. in.gig.op.ꝛ i aut. Itez si quis.C. de na.li.ꝛ no.bald.in d.l.gallus.i prin. ff.de lib.ꝛ posth.ꝛ q̄ no.Bart.i.l.su⁹. ff.sed si filio.de here.isti.ꝛ quot modis accipi pōt verbum Pau.de leaza.in cōmento.c.potuit in prin.de loca.

¶De iniust.rup.ꝛ irrito testa. Rubrica.

¶Dictum est supra de testamētis:verum quia testamentum quandoq; efficitur iniustum:ideo ponitur hic hec rubrica.

1 ☞Dictio potest an importet necessitatē.

2 Primum testamentū non rumpitur per scōm licet f sit possibile adire hereditatem ex eo per restitutionem factam a principe.

g **Testamentum.**[5] Gloss. diuidit hanc.l.in.v. particulas sicut ponit quinq; modos nullitatis: diuiditur et melius in tres secūdum quod de tribus tangit rubrica.quia primo de iniusto. secundo de rupto.tertio de irrito testamento.secunda ibi aut rūpitur.tertia ibi aut irritum. Et circa primum ponit duos casus. circa secundum alios duos. circa tertium vnum tantum.et sic potest sustineri gloss. que dicit quod ponit quinq; modos rumpendi. ¶Oppo.quod male facit iurisconsultus ibi ponendo duos casus.quia institutio vel exheredatio est de solennitate ꝛ necessaria;vt.ff.titu.j.l.inter cetera.glo.fatetur contrarium.et tu dic quod hic sunt duo casus circa iniustum testamentum ꝛ differūt in hoc quia primus respicit solennitates cōmunes que in quolibet testamento requiruntur. Secundus casus respicit solennitates que quandoq; non requirūtur vt in eo qui non hꝫ liberos. ¶Oppo.hic dicitur quod solennitates debēt seruari.Contra.C.de fozmu.l.j.Glos.non soluit Dy. dicit quod hic loquitur de solennitate necessaria ibi de frustratoria ꝛ simulata. ¶Opp.de.l.codicillis.ff.fina.j.de legatis secundo.Solu. ibi non valet vt testamentum sed vt codicillus. quia fuit ibi sufficiens solennitas quo ad codicillos. ¶Oppo. ad secūdum quod preteritione non rumpatur: vt l.j.j.de contratab.Solu.bic in preteritione sui.ibi in preteritione emancipati.quod per autenti. mutatur in hoc:q; causa debet inferi:vt dixi in.l.gallus.ff.in omnibus.j. titu. primo . ¶Oppo. quod testamentum scōm non tollat primum:sed vtrūq; valeat vt.l.querebatur de testa.mili. So.ibi in pagano.bic in milite qui potest decedere duobus cōditis testamentis. ¶Oppo.de.l.si filius qui in potestate.ff. titu. primo. Solu. ibi in secundo testamento non potuit adir i hereditas de iure ciuili: vt ibi dixi.Dicam in.l.cum in secundo.j. eodem. ¶Oppo.j.eo.l.iij. verficu.sed et si stante.Solu.qđ tex.hic dicit ex quo heres exīstere potuit debet intelligi.idest possibile fuit.et ita fuit in. l. contraria aliquo casu possibile heredē adiri. Nota ergo quod hec dictio potest:intelligitur idest possibile est. ¶Opponi. ꝛ quod dictio potest importat necessitatem: vt.ff.titu.j.l.gallus.in princ.Sol. ibi dictio potestᵇ ponitur in oratione principaliter propter finē quid importet: dic vt ibi. hic ponitur incidenter propter aliud quo casu intelligitur

gitur potest.i.possibile est.Sed cōtra videtur q; hec dictio potest requirat cū potētia actū.vt.l.iij.ff.si qs acceperit.de fta.lib. Prō sol.scias q; potest tria importat.Primum est possibilitas nature. Scōm est potentia.Tertiū est actus.hoc premisso dic aut verbū potest in oratione posita nō referꝛ ad actū certe psone.ꝛ tunc significat possibilitatē nature: vt hic.dicit ista tex.ex testamento ex quo potest adiri hereditas nec curat p qđ. Quādoq; refertur ad actū certe persone:ꝛ tūc aut ille actus cum ex plicatur cōtinet cōmodū certe persone aut non. Primo casu aut ille ad qđ refertur ex hac potētia vult agere ꝛ requiritur potētia cū actu:vt.l. iij.ff.si quis sic acceperit.j.de sta.libe. Aut ex hac potentia vult alius eū cōuenire.ꝛ intelligitur q; habeat potentiā ꝛ cōmoditatē deducendi aut actū:vt.l.nepos proculo.j.de verb.signi.Secundo casu quādo actus ex plicandus nō respicit cōmoditatem certe persone tūc requiritur potentia deducendi ad actum illius persone:nec requirit possibilitas nature vt.l.inter illam.j.de verb.sig.Fallit qñ opponeretur dictio postq̄:q; tūc requireretur potentia cum actu fm lectura qđ posui in.d.l.inter illam.

a ¶Contra predicta oppo.de.l.qđ seruus.de ædi.ob cau. So.bicᵃ loquit quid importat dictio potest:posita incidēter propter aliud affirmatiue. ibi vero loquitur quid importat dictio potest negatiue.hoc est qñ deficit illa potētia.ꝛ sic est materia p se quā dicā in.l.suus quoq;.ff.pe.de here. instī.Scias etiā q; hec dictio potest:habet quandā virtutē extensiuam vt.l.si ita quis.in prin.j.de leg.ij.¶Quero ꝛ quid si ex testamēto est possibile adire hereditatē per restitutionē factā a principe. Respondeo primū nō rūperetur propter hāc possibilitatē:vt ar.l.iij.in pn.ꝛ.ff.j.ꝛ.ij.j.de fideicō.lib. ¶Oppo.de.l. cū quidā.j.de his qui.vt indig.Sol.ibi potuerat adiri hereditas:licet essent indigni.vt.l.ex facto.ff.iul.j.de vulg.ꝛ pupil.

¶Ultimo opp.insti.qui.mo.test.infir.ff.alio.Bic vt in glo.

1 ☞An si in codicillis sunt institui venientes ab intestato primum testamentum rumpatur.

Tuncautem. Ista lex determinat qđ.ff.dixerat de testamēto rupto p aliud testamētū. ¶Opp.hic dicitur de venētibᵇ ab intestato scriptis in voluntate imperfecta inducta per iustinianū:vt.l.hac consultissima.ff.si quis autē.C.de testa.So.hic fuit additū a cōpilatoribus noui iuris simile in.l.si duobᵇ.ff.si prius.j.de cōtratab. ¶Opp.de.l.sancimus.C.de testa.Sol.ibi sunt plura.f.testamentū imperfectū ꝛ concursus tēporis. ¶Quero quid si in testamēto imperfecto apponatur clausula cassans ꝛ irritās ꝛc. Respon.vt dixi in.l.si iure.j.de leg.iij. ¶Quero ꝛ quid si in codicillis sint instituti venientes ab intestata.an primū testamentū rumpatur. Respondeo q; fic.ꝛ per bāc.l.ꝛ per dictū.ff.si quis autem[b]. Sed dices ille.ll.loquuntur qñ volnit testari:sed nō seruauit solēnitate in questione proposita expressit qđ volnit codicillari. Respōdeo ex quo a lege permittit in volūtate imperfecta instituj venientes ab intestato videtur permitti eadē ratione in codicillis:vt.l.milites codicillis. coniuncta.l.j.ꝛ.l.miles.de testa.mili.ꝛ.l.i.ff.de codicil. ¶Quero quid si testamentū in quo sunt instituti venientes ab intestato est nullū ex causa preteritionis.dic vt dixi in.l.si filius qui in potestate.ff.ti.j.

1 ☞Posthumus proprie est qui natus est post mortem patris.

Posthumi. Posthumi sunt noiatim exheredādi et posthumi nominātur q; post bumū nascuntur.vel qui post testamētum agnoscuntur.b.d. ¶Nota ꝛ qđ posthumi[c] proprie sunt qui nati sunt post mortē. Alij improprie dicūtur posthumi:vt hic patet ꝛ glos.dicit.dixi in.l.galus.in prin.ff.titu.j. ¶Dodos autem quibus quis dicatur posthumus habuistis in.l.filius a patre.ff.j.ff.tit.j.ꝛ no.C.de posthu.here.instī.super rub. ¶Oppo.q; primū testamētum nō tollatur per secūdum ruptū. vt.ff.l. prop. Sol.bic est ruptum agnatione posthumi.ꝛ sic possibile fuit here ditatem adiri in.l.contraria nullo modo fuit possibile.

Nominatim. Here que nō habet nomē proprium dici tur nominatim disponi si sub nomine sui generis nominetur.b.d. ¶Nota.q; fauore testamenti conseruandi trahit ad iā natū vbi dicitur posthumus eyheres esto:vt bic.ꝛ.ff.titu.j.l. placet.

1 ☞Quod non est re nec spe tolli non potest.

2 Sublato vno tollitur illud quod ex eo dependet non autem tollitur qđ per se subsistit.

3 Illud quod est spe habetur perinde acsi esset re.

Licet autem. Posthumus rūpit eum gradū vel spem dependet ex eo.q; autem non consistit re nec spe rumpi nō potest.hoc dicit cum duabus.ll.sequenti. In.l.nam ꝛ si sub conditione. ¶Nota.q; nō est nec spe tolli non potest. ¶Nota.q; sublato vno tollitur illud quod ex eo dependet non autem tollitur id quod per se subsistit. ¶Oppo.j.eo.l. fina. Solu.glos.subaudit maxime Ita⁹ legit alio modo.sed quilibet est bonus casus fm Dyn. ¶Oppo.pendente conditione primus gradus nullus est.ergo casus non potest ab eo depēdere.ꝛ sic nec rumpitur vt.l.iij.in fi.ff.titu.j.ꝛ.l.si venter.j.de ventre in pos.mit. Respondeo pendente conditione primus gradus non dicitur subsistere re sed spe.ꝛ propter illud quod est spe dicitur secundus gradus depēdere ex eo facit ꝛ.l. cum vero.in princip.de fideicommiss.libe.vbi illud quod est spe habetur perinde ac si esset re. Ratio huius est.vt dixi.ff.titu.j.l.gallus.ff.viden-

a ¶So.hicᵃ no.debbo pōt.vide.l.si ita qs.de leg.ij.ꝛ ibi Bar.ꝛ bal.ꝛ vide bar.i.l.si ita.ff.ō au.ꝛ aur.le.bar.i.l.gallᵒ.i pn.ff.de li.ꝛ posth. An.bar.

b ¶Si qs aūt.ꝛ vidē bac.q.no.i.d.l.bac ꝛsultissima. si qs aūt.C.de test.

c ↪Andre. Poma. c ¶Posthumi.vide Alex.ꝛfi.cxij.col.viij.vol.iij.

d ¶Irritū.Et sic facit qđ si dānatus est qs de crimine capitali eñicit inte stabilis lꝫ euaserit postea piculū qđ aūt in bāmtis nri tpis.vide bal. ꝛ ang.ꝛ.d.Jo.bic ꝛ glo. Bar.ꝛ q̄ ibi dixi i.l.ꝛ militibᵒ. C.de test.mil.vide etiā bar.j.ff.l.ff.q̄ten?.ꝛ h tex.facit ad.q.papa ꝛcedit epo q; possit testari de fructibus ec clesie.vtrū etiā itel ligāt de peeptis añ licētiā.iste tex. facit q; fi cidē volunt Paul.de ca.i l.hec cōditio filie. ff.si fic.j.de ædi.et demon. Adde q; Pau.de ca.ꝛ h icu cit hunc tex.ad.q. vasallivel emphy teote vēdētis fine cōsensu dñi.ꝛ dei de denūtiatis q; fi dñs dederit licentiam q; videat remissa pena p hūc tex.ff.i dñs ipse decidit si dñs erat ignoās illi? vēditionis qn̄ō est verisimile q; si sciuiſ set pena remisisset facili? em̄ remittit pena cōmitten dā q; cōmissam et ita dicit reperīsse quosdā vltramontanos p istū tex.facit fm ipm.l.si vo no remunerādi. ff.si post creditam s.mā.Itē dicit facere q; si princeps concedit alicui vt possit facere molēdinū i flumine publico.si habet iam factū possit illud retinere ablaq; distinctione sciierit vt ignozanerit: qz nō agit de eiꝰ iudicio.nō obst.ff.si post creditā.qz p pter naturā mandati nō pōt trahi ad pterita ſz futura.itē dicit facere q; iudeꝛ possit reseruare notario: quem cōdēnat de falso vt possit cōi cere istī fm de quo in.l.militibus. C. de testa.mili.

↪Andre. Poma.

d ¶Irritū.ad istū tex.vide Pau.de ca.in.l.et militibᵒ C.de testa.militari.

1 ☞Bona militis qui non habet successorem ab

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

↪ Andre. Poma. a C. vnde vir ꝛ vgo.

b ¶ Admittaꝫ collegiū. No. q̄ si cerdo vel faber decedit nō relictis agnatis vel cognatis q̄b̄ succedit collegiū cerdonū vel fabrorū ꝛ sic de similibus q̄ limita. vt in aut. preterea. C. vnde vir ꝛ vgo. ꝛ indistincte hic volūt doc. p̄ferēdam vgozem siue diuīte siue inopē. ꝛ qd si clericus decedat nō extātibus p̄o pinquis dic vt habetur i. c. ij. de suc. cess. ab intesta. ꝛ in c. p̄eliby. de p̄ben. et per do. Jo. hic. et adde q̄b̄ not. gl. ꝛ Bar. in. l. quo tutela. de reg. iur. ad 1 de q̄b̄ Pau. de ca. dicit q̄b̄ hic. §. ē argu. q̄ state statuto q̄b̄ potestas i fine a officij per mēsem nō possit aliquem b absoluere a p̄cess in crimiali q̄ post sit absoluēdū p̄o nūtiare q̄ aliud ē c absoluere: aliud absoluendū. pnū tiare: vt not. in. l. i. C. si aduer. libe. et tale statutū est rationabile q̄ officiales i fine officij faciliter absoluūt d vt captēt beneuolentiā. glo. est in. l. e menmerint scōm Bal. C. vnde vir. 1

c ¶ In quo ꝓfitit. Et ista quomodo f ꝓbetur. Vide hic per Bal.

↪ Andre. Poma. 1

d ¶ Vbi autē. Vide quid p istū tex. dicat Bart. in. l. j. ff. de offi. eius. et iste text. p̄cedit etiā in delegato. Et vide de quid p istū tex. dicat Felin. in. c. j. gvj. col. de cōsti. et in. c. ex pte. e. ti. 1

e ¶ Siue non. No. q̄ licet appellatio p iudicē a quo nō recipiatur: nihilominꝰ executio debet differri p illā 1 etiā dicit no. Bar. in. l. i. ff. de offi. eiꝰ cui man. est iurisd. 2 et facit. l. puincia. 3 rū. C. de fe. ꝛ ad id q̄b̄ hic habetur vi de gloss. ꝛ q̄ ibi p Hoder. in. l. pan thoui⁹. §. rei per 1 duellionis. de acqui. here. ꝛ Bald. in. l. addictos. i. ij. et. ij. colum. C. de epis. audi nā licet glo. in. d. §. rei per duellionis videatur velle q̄ in crimine lese maiestatis possit appellari il

vi Aristotele. m. 4. ch. corum. c. de fortitudine. & de. c. ni gratum

¶ Item facit. Limita vt per Jaso. in. l. j. col. fina. C. vnde vir ꝛ vgo.

Admittaꝫ collegiū. No. q̄ si cerdo vel faber decedit nō relictis agnatis vel cognatis q̄b̄ succedit collegiū cerdonū vel fabrorū ꝛ sic de similibus q̄ limita. vt in aut. preterea. C. vnde vir ꝛ vgo. ꝛ indistincte hic volūt doc. p̄ferēdam vgozem siue diuīte siue inopē. ꝛ qd si clericus decedat nō extātibus p̄o pinquis dic vt habetur i. c. ij. de suc. cess. ab intesta. ꝛ in c. p̄eliby. de p̄ben. et per do. Jo. hic. et adde q̄b̄ not. gl. ꝛ Bar. in. l. quo tutela. de reg. iur. ad q̄b̄ Pau. de ca. dicit q̄b̄ hic. §. ē argu. q̄ state statuto q̄b̄ potestas i fine a officij per mēsem nō possit aliquem b absoluere a p̄cess in crimiali q̄ post absoluēdū p̄o nūtiare q̄ aliud ē c absoluere: aliud absoluendū. pnūtiare: vt not. in. l. i. C. si aduer. libe. et tale statutū est rationabile q̄ officiales i fine officij faciliter absoluūt d vt captēt beneuolentiā. glo. est in. l. e menmerint scōm Bal. C. vnde vir. 1

c ¶ In quo ꝓfitit. Et ista quomodo f ꝓbetur. Vide hic per Bal.

↪ Andre. Poma. 1

d ¶ Vbi autē. Vide quid p istū tex. dicat Bart. in. l. j. ff. de offi. eius. et iste text. p̄cedit etiā in delegato. Et vide de quid p istū tex. dicat Felin. in. c. j. gvj. col. de cōsti. et in. c. ex pte. e. ti. 1

e ¶ Siue non. No. q̄ licet appellatio p iudicē a quo nō recipiatur: nihilominꝰ executio debet differri p illā 1 etiā dicit no. Bar. in. l. i. ff. de offi. eiꝰ cui man. est iurisd. 2 et facit. l. puincia. 3 rū. C. de fe. ꝛ ad id q̄b̄ hic habetur vide glos. ꝛ q̄ ibi p Hoder. in. l. panthouⁱ⁹. §. rei per 1 duellionis. de acqui. here. ꝛ Bald. in. l. addictos. i. ij. et. ij. colum. C. de epis. audi nā licet glo. in. d. §. rei per duellionis videatur velle q̄ in crimine lese maiestatis possit appellari il

intestato debentur legioni.
Bona clerici deueniunt ad ecclesiā consanguineis clerici decedentibus.
Bona artificis non habentis successorem debentur eius collegio.
Seipsum occidere vt videatur fortis non est virtus.

Eius qui. Si damnatio suspenditur per rescriptionem principi factam testamentum non rumpitur etiam si reus decedat nisi conscius se occiderit. hoc dicit. ¶ Nota ꝙ bona militis non habet successorem ab intestato debentur legioni in qua militabat. ꝛ sic est argumentum quod deficientibus consanguineis clerici: bona sua deueniant ad ecclesiam: vt. C. de epis. ꝛ cleri. l. si quis presbyteros. Item facit quod si artifex alicuius artis moriatur q̄ deficientibus omnibus p̄ius admittatur collegium illius artis quam fiscus facit. §. de here. decu. per totum titulum. Quero dicitur hic ꝙ quidam philosophi se occiderunt iactationis causa. dicit gloss. vt fecit empodecles. in quo consistit illa iactatio. Respōdeo cum vltimum terribilium sit mors vt ostēdāt se fortes et de nulla re timere. ideo se occidunt: sed iste actus non est virtuosus: quia ad hoc vt fortitudo sit virtus requiritur quod tendat ad debitū finem quod hic non est. 3

☞ Licet appellatio a diffinitiua non recipiatur tamen executio differtur.

Hi autem. Testamentum damnatorum nō rumpitur si est appellatū siue appellatio fuerit recepta siue non: nisi cum per appellationem executio non differtur hoc dicit. ¶ Not. ꝙ quando appellatur a diffinitiua: licet per iudicem appellatio non recipiatur. tamen executio debet differri. ¶ Secundo no. ca sum in quo p̄ius index punit. Deinde rescribit p̄incipi.

☞ Qui petit bānum cassari aliter q̄ ex appellatione an possit interim offendi. remittitur.

Quod si quis. Sententia nulla testamenti factionem non tollit. hoc dicit. vel aliter. Sententia que est irritanda alio modo quā per appellationem nisi sit ipso iure nulla interim testamenti factionem tollit hoc dicit. ¶ Oppo. et videtur q̄ sententia teneat. vt. l. moꝛs. §. iste fere. §. de penis. Solu. intelligas q̄ hic fuit expressus error in sententia: vt ibi plene dixi. ¶ Vltimo Dyn. in. l. iij §. si seruus. j. de acquirenda possessione. format questionem an ille qui petit bannum cassari ex alia causa q̄ ex causa appellationis possit interim offendi. Et dicit ipse q̄b̄ sic. Jn contrarium allego istum tex. dic vt ibi.

☞ Restitutio p̄incipis et postliminij equiparantur.
Restitutio non retrotrahitur sicut postliminium.
Testamentū restituti an reconualescat ipso iure.
Miles damnatus videt perfistere in eadē voluntate per eum confecta.

Quatenus. Reuersi ab hostibus restituti per principem testamenta conualescunt. h. d. ¶ Not. dicit Jaco. de are. ꝙ restitutio p̄incipis ꝛ postliminij equiparantur. ¶ Ad quod opponitur de. l. gallus. §. ꝛ qd si tantum. in fin. gloss. §. titu. i. et ibi per Dy. Sol. equiparantur quantum ad confirmationem testamenti. vt valeat ex nunc scilicet a die restitutionis non autem retrotrahitur restitutio sicut postliminium. vt dixi. Et probatur in gloss. in. l. fina. C. de senten. pass. ¶ Quero hic dicitur ꝙ testamentum reconualescat: an hoc fiat ipso iure vel sit opus quod de nouo declaret se velle. Glo. dicit q̄ ip so iure: vt. l. j. §. exigitur. j. de bono. possess. scōm

le tamen tex. facit in cōtrarium. ad idem est text. in. l. constitutiones. j. de appel. Item crimen heresis simonie ꝛ lese maiestatis. equiparant iuxta no. p glo. singu. in. c. j. de testi. in. vj. ꝛ in glo. l. nullus. C. ad legē iul. maiest. sed in crimine heresis nō appellat. c. inquisitionis. de hereti. in. vj. ꝛ propter hoc est tex. fin vnā expositionē Archidia. in. c. felicis. de pe. i. vj. ꝛ ibi refert Jo. and. post archi. quod est speciale in crimine lese maiestatꝫ q̄ nō appellet ꝛ fiñ reperitur in aliquibus minoꝛib⁹ crimibus. l. cōstitutiones. ff. de appel. ergo fortius isto vide Ado. in. d. l. cōstitutiones. Ad de q̄b̄ Bald. dicit q̄ si index faceret executione in causa criminali debet puniri eadem pena qua punitur cōdemnatꝰ etiam si cōdenatus erat vere criminosus: q̄ saltem habeat iustā defensionem pēdēte app. alleg. tex. in. l. leg. j. ad legē iul. rep. vbi index punitur vinolentꝰ formiter si puniat innocentē vel etiā nocētem habentē iustam defensionē q̄b̄ dicit Pau. de ca. ppetuo mēti tenendum.

↪ Andre. Poma.

f ¶ Secundo not. Adde tex. in. l. penul. ff. de fica. ꝛ vide de Alleg. post barto. in. l. j. col. xij. ff. de offi. eiꝰ. ꝛ exten de vt per Bal. i. c. j. ad finē. in ti. qualiter vasallus iura debe. fidelita.

Filius. Preteritione filij vel nepotis emancipati testamentum nō rumpitur. hoc dicit. dicit tex. testamentū non rūpitur si preterean tur ꝛ hoc ipso iure per contra tabu. secus. ¶ Quero quid si vult dicere tex. vna emancipatione. Dic vt in gloss. ¶ Quero de quo nepote loquatur hic. Respon. loquitur de nepote ex filio. nepos em ex filia non est in potestate: ideo non requiritur emancipatio vel exheredatio.

Pater. Per reuersionem testatoris ab hostib⁹ vel filij instituti testamentum rumpitur. hoc dicit.

Jbine Per secūdas tabulas vacuas prime non rumpuntur. hoc dicit.

☞ Si posthumus nascitur ꝛ viuo testatore moritur testamentum in quo erat preteritus reconualescit.
Testamentum in quo filius natus est preteritus si viuo testatore moꝛitur reconualescit si in eo sunt instituti venientes ab intestato: ꝛ nu. 3.

1 Rupto primo gradu qui valet iure speciali: secundus qui dependet ex eo non rumpitur. hoc dicit.

Jam si miles. ¶ Opponitur. §. eodem. l. nam et si sub conditione. ꝛ quod no. in. l. iij. in fine. §. titu. i. Solu. hic primus gradus tenuit de iure speciali tm: ibi de iure communi. Jtam responsionem ponunt doctores in aut. ex causa. in quinta oppo. et ego dixi in prima opposi.

Certum. Agnatione filij ciuilis rumpitur testamentū. hoc dicit.

Filia. Preteritione filij vel nepotis emancipati testamentum nō rumpitur. hoc dicit. dicit tex. testamentū non rūpitur si preterean tur ꝛ hoc ipso iure per contra tabu. secus. ¶ Quero quid si vult dicere tex. vna emancipatione. Dic vt in gloss. ¶ Quero de quo nepote loquatur hic. Respon. loquitur de nepote ex filio. nepos em ex filia non est in potestate: ideo non requiritur emancipatio vel exheredatio.

Jpater. Per reuersionem testatoris ab hostib⁹ vel filij instituti testamentum rumpitur. hoc dicit.

Jbine Per secūdas tabulas vacuas prime non rumpuntur. hoc dicit.

☞ Si posthumus nascitur ꝛ viuo testatore moritur testamentum in quo erat preteritus reconualescit.
Testamentum in quo filius natus est preteritus si viuo testatore moꝛitur reconualescit si in eo sunt instituti venientes ab intestato: ꝛ nu. 3.

1 Ratio quare posthumus preteritus viuo testatore moriens non rumpit testamentum sed moꝛiēs viuo testatore sic.

4 Statum mutans et illum recuperans an faciat testamentum reconualescere ab ex noue voluntatis indicio.

5 Quando testamētum reconualescit: an hereditas possit adiri de iure ciuili an sit necessaria bonoꝝ possessio.

6 Ex testamento iniusto preteritione iam nati ꝛ per eius moꝛtem confirmato an possit adiri hereditas vel debeat peti bonoꝝ possessio.

7 Si testamentum irritum reconualescit petitur bonoꝝ possessio.

Posthumus

a b **Posthumus.** [a]Testamētū ruptū [b] posthumi agnatiōe eo decedēte viuo testatore recōualescit de iure p̄torio. Jdē si filius iam natus preteritus viuo testatore decedat vel impedimentum capitis diminutiōis tēpore mortis cessauerit. hoc dicit et est notabilis. l. ¶ No. ꝙ si posthumus nascitur et viuo testatore moꝛitur testamentum in quo est preteritus reconualescat. Item q̄ vbi filius natus est preteritus: et viuo testatore decedat ꝛ veniētes ab intestato sunt instituti q̄ reconualescat. ¶ Oppo. C. de posthu. here. instit. l. ij. Sol. ibi post moꝛtez defuncti posthumus

1 decessit. hic in vita. Ratio: ꝙ quia quando decedit viuo testatore testatoꝛ postea p̄sumitur decedere durante eadem voluntate propter q̄ testamentum reconualescit. que p̄sumptio non potest adesse si posthumus superuigit patri: quia tunc patris voluntas erat iniusta tempoꝛe moꝛtis. ¶ Op. j. eodem. l. qui vgozem. Solu. ibi decessit post moꝛtem fictam. ꝛ sic ratio est eadem sicut quando decessit post moꝛtem verā ꝛ hoc q̄ dico de decedente posthumo post moꝛtem intelligo quando decessit in tali etate quod testamentum post moꝛtez approbare non potest si enim posset approbare ꝛ approbaret: esset idem quod in filio iam nato de quo. j. dicam. et plenius in. l. filio preterito. j. eodem. ¶ Opponitur insti. de ex

2 hereda. lib. in p̄incipio. vbi dicitur quod testamentum non reconualescit ciuili decedente in vita testatoꝛis. Sol. hic dicit glo. quod ibi loquitur in filio iam nato preterito. hic in posthumo ꝛ rationem differentie collige ex dicta glos. ibi ꝑpter bonum initium. ¶ Sed contra hanc solu. videtur casus in hac. l. ver. idem et circa. vbi loquitur de testamento iniusto. qui verſi. de necessitate intelligitur de testamento iniusto. ratione preteritionis iam nati. nam si esset iniustum ratione solennitatis omisse. tunc talis defectus cessare non posset nisi de nouo fieret: vt. l. heredes palam. §. j. de testa. Huius timoꝛe glo. videtur tenere quod verſi. idem ꝛ circa. loquitur de filio iam nato preterito decedēte in vita testatoꝛis testamentum non reconualescit: sed eo moꝛtuo sic. Jdem nota. in

c 3 l. si hereditas. §. qui filium. §. de testa. tu. ꝛ j. de donatio. l. ad eum. §. lucius. ꝛ j. de regulis iuris. l. omnia fere. hoc nō videtur verum. nam tota ista lex videtur loqui impedimēto cessante in vita testatoꝛis: als non bene sequeretur. Idem ꝛ circa ꝛc. ¶ Peterea 2tra hoc est glos. in. l. si. de regu. cato. vnde dico sic in posthumo preterito defuncto viuo testatoꝛe non est dubium q̄ reconualescit de iure pretoꝛio: vt hic in p̄inc. Jn filio vero iam nato viuo testatoꝛe preterito si quidem in testamento sunt instituti venientes ab intestato post filium vel cum ipso filio: tunc testamentum ꝑfirmatur de iure pretoꝛio. hic est casus hic. Jta intelligitur. l. si. de regu. cato. Si vo alij essent instituti: tunc eo moꝛtuo in vita testatoꝛis non confirmaretur testamentū. vt institu. ex hereditate liberoꝝ in p̄incipio. et ita loquuntur gl. p̄o hac parte allegate. sed si decessit post moꝛtem testatoꝛis quid iuris sit. dicam in. l. si lio preterito. j. eodem. Ad predictam distinctionem an sunt instituti venientes ab intestato vel non. facit. C. de testamen. l. hac consultissima. §. si quis autez. et. l. si duobus. §. si p̄ius

d j. de contratabu. et tex. hic probat expresse. ¶ Ado ad in duendum me vt vadam ad conuentum domini Bartoli de

4 sagoferrato. ¶ Oppo. Tad id quod dicit irritum quod intelligit gloss. capitis diminutione: vt si ille defectus cessat testatoꝛ: primum statum recuperet testamentum reconualescat de iure pretoꝛio: vt institu. quibus modis testa. infir. §. non tamen. ꝛ tex. innuit q̄ hoc est verum demum si sunt instituti venientes ab intestato. Contra. imo si sunt instituti extranei testamentum reconualescit: vt. §. eodem. l. si quis ex hereda-

2 to. §. quatenus. p̄out loquitur de restitu. Huius timoꝛe ista verba si bonoꝝ possessio data fuerit intelliguntur pluribus modis. Primo q̄ intelliguntur de bonoꝝ possessione cōtratabu. que datur filio preterito: tamen eam noluit: et fm hoc exponitur si p̄o q̄is. et illa verba reseruātur tantū ad id quod dixit iniustum non ad id quod dixit irritum. Et hec lectu. ponitur in gl. super verbo irritum. et super verbo data in p̄inci. et quia videtur contra mentem illius. l. quod verba. si bonoꝝ possessio ꝛc. ad istum casum tantum reseruant: ideo alij dicunt q̄ referuntur ad vtrūq̄. Ad contrarium respondet: quia su baudietur hic magime. quasi dicat idem si essent extranei instituti. Jstud videtur deterius: scz quod hic subaudiatur magime. nam hic iurisconsultus non

posuit verba sine mysterio. dic ergo quando q̄is mutat statum sine sui voluntate: tunc si eum recuperat testamētum reconualescit absq̄ noue voluntatis indicio: vt dicto. §. quatenus. et ibi dixi. Quando q̄is mutat statum sua voluntate: tunc si eum recuperat testamentum non reconualescit absq̄ noue voluntatis indicio: vt. l. qui ex liberis. §. testamento. de fm tabu. et institu. quibus modis testamen. infir. §. non tamen. quod fallit si in testamento essent scripti venientes ab intestato: tunc enim absq̄ noue voluntatis indicio cōfirmatur. hic est casus hic quod est notandum. ¶ Oppoñ. dicitur hic q̄ legata valeant. contra de. l. si quis testamento. j. de legā. ij. Solu. ibi testamentum nullo modo valebat: hic valebat de iure pretoꝛio. ¶ Opp. extra glos. de lectu. quam tenui in verbo idem et circa. de. l. si filius qui in potestate. §. titu. j. Solu. ibi p̄ecedebat testamentū validum de iure ciuili. ideo subsequens testamentum non potuit confirmari. hic vero intelligitur quando nullum aliud testamentū p̄cedebat. Jta intelligit gloss. in. l. si quis eum. in fine. j. de vulga. ꝛ pupilla. tetigi in. l. contraria. tangam in. l. cum in secundo. j. eodē. Domini credo q̄ istud non sit verum in casu. l. nostre. quia in secundo testamēto sunt scripti venientes ab intestato. et sic p̄mum rumpitur: vt. l. si duobus. §. si p̄ius. j. de contrabu. sed l. contraria loquitur quando venientes ab intestato nō erāt instituti. ꝛ ista est vera. ¶ Quero ꝙ dicitur hic q̄ testamentū reconualescit an ex hoc possit adiri hereditas de iure ciuili: vel an sit necessaria bonoꝝ possessio fm tabu. de iure pretoꝛio quod est vtile scire. Nam aditio hereditatis potest fieri perpetuo ꝛ vbiq̄ bonoꝝ possessio infra annum et cozam iudice tantum: vt. C. qui admit. ad bonoꝝ possess. pol. l. j. et videtur q̄ vtrunq̄ possit fieri scilicet peti. bonoꝝ pos. fm tabu. per hunc textum ibi bonoꝝ possessionem fm tabu. accipere heres scriptus potest. etiam videtur q̄ possit adiri de iure ciuili: per id quod subditur in tex. hereditatēq̄ obtinebit: vt dixus adrianus imperatoꝛ noster scripsit. et sic videtur quod est de iure ciuili ex rescripto imperatoꝛis. Cōmuniter omnes tenent q̄ hic est casus in quo bonoꝝ possessio fm tabulas est necessaria: q̄ tenet glos. in. l. certum. C. vnde legi. idem Alzo in summa. idem in glos. in. l. qui vgozem. j. eodem. et. l. si quis. de vulga. et pupil. et. §. de peti. heredi. l. j. idem no. Rof. in titu. de bonoꝝ possess. fm tabu. Dy. idē in. l. gallus. in distinctione magna. Jdem Ly. in dicto. c. certum. Ad hunc tex. respondeo q̄ bono. possess. datur ex rescripto p̄incipis: quia p̄inceps scribit q̄ detur bonoꝝ possessio fm tabulas est necessaria: q̄ tenet glos. in. l. certum. C. vnde legi. idem Alzo in summa. idem in glos. in. l. qui vgozem. j. eodem. et. l. si quis. de vulga. et pupil. et. §. de peti. heredi. l. j. idem no. Rof. in titu. de bonoꝝ possess. fm tabu. Dy. idē in. l. gallus. in distinctione magna. Jdem Ly. in dicto. c. certum. Ad hunc tex. respondeo q̄ bono. possess. datur ex rescripto p̄incipis: quia p̄inceps scribit q̄ detur bonoꝝ possessio fm tabulas est necessaria: q̄ tenet glos. in. l. certum. C. vnde legi. idem Alzo in summa. idem in glos. in. l. qui vgozem. j. eodem. et. l. si quis. de vulga. et pupil. et. §. de peti. heredi. l. j. idem no. Rof. in titu. de bonoꝝ possess. fm tabu. Dy. idē in. l. gallus. in distinctione magna. Jdem Ly. in dicto. c. certum. Ad hunc tex. respondeo q̄ bono. possess. datur ex rescripto p̄incipis: quia p̄inceps scribit q̄ detur bonoꝝ possessio fm tabulas est necessaria: q̄ tenet glos. in. l. certum. C. vnde legi. idem Alzo in summa. idem in glos. in. l. qui vgozem. j. eodem. et. l. si quis. de vulga. et pupil. et. §. de peti. heredi. l. j.

↪ Andre. Poma.

a ¶ Posthum⁹. limita hic tex. vt p Ange. i. l. filio ꝑte rito. j. eo. p Jaso. in. l. gallus. in p̄. ff. de liber. ꝛ posthu. ꝛ de intell. bus ius tex. vide Barba. i repe. c. Raynuti⁹. xxix. chart. de testa. Jtē limita. vt p Ro. sing. cx. et ꝙdeuer per Jaso. in. l. ij. col. ij. §. de bono. pos. fm tab. Et ibivis Bā celo. vide tñ istud vt p Bal. in. l. qui vgozem. j. eo. vide ꝛad istum textum Allexā. in. l. pater. in vlti. col. ver. ité adde. de inst. ꝛ iur. Et vide alium casum in quo testamētum reconualescit per Franc. cre. singu. lig.

b ¶ Ruptum quid in aliqua alia dispositione q̄ vltima voluntate. vide de Bar. in. l. titia. §. imperator. de legā. iij. ꝛ de intellectu huius. l. Vide etiā Bal. in. l. si in ꝛ. col. in ver. j. ꝛo C. vñ leg. et adv̄si. idem ꝛ circa. adde tex. in. l. etiā. §. falsus. j. de bonis liber. licet iste tex. h cōmuniter reputetur singu.

c ¶ Jnnuit ergo gloss. contra hanc opi. videt casus ī l. j. §. si filius. de legā. iij.

d ¶ Vado ad iduē dū. Aduerte quia ex istis verbis vidētur qō hec non sit lectu. Bart. Et forte fuit May. de forli.

EL COLEGIO DE NUESTRA Señora DEL ROSARIO

p ij

Universidad del Rosario Archivo Histórico

2 Clausula si non valet iure codicillorum an trahitur ad heredis institutionem.remissiue.

3 Quando primum confirmatur per secundum agitur ex confirmante:non ex confirmato.

Si paganus. Testamentum primum cõfirmatum per secũdum valet iure codicillorũ.b.d. ¶Oppo.ꝛ videt qõ primum valeat iure directo quasi tẽpore quo cõfirmauit primũ illud fecisse videatur:vt.l.si quis exheredato.§.qua ratione.ff.eo.ꝛ sic videtur instituti duo ille q est institutus in primo:ꝛ ille qui est institutus in secũdo foléni testamẽto. Sol.dic qõ hic loquitur in pagano qui videt facere testamẽtum eo modo quo potest nec põt decedere duobus conditis testamẽtis. Item in isto secũdo fuit heres scriptus in primo nõ fuit nominatus fm qꝛ requiritur in.l.beredes palam.ff.de testa.ꝛ.l.inbemus.C. de testamẽ. ¶Not. Tergo ex predictis.qꝛ si testamẽtũ primũ cõfirmatur per secundũ oĩa que ibi sunt scripta que possunt valere sine heredis institutione sunt confirmata illa que heredis institutionem requirũt trahũtur ad fideicõmissum.vt hic. ¶No. Tetiam quod in hoc fideicommisso venit heredis institutio:ꝛ sic facit ad illam questionẽ vtrũ illa clausula non valet iure testamẽti valeat iure codicillorum trahitur ad heredis institutionẽ:dixi in.l.j.de iur.codicil.dicam in.l.codicilis.§.fi.j.de lega.ij. ¶Quero ex quo testamẽto ageretur an ex cõfirmato an ex confirmante.dicit Dy.qꝛ ex confirmante: vt.l.si quis pnore.j.ad trebel.

Posthumorum. Filio sublato de medio nepos tenet locũ sui ꝛ testamentũ rumpitur si non reperitur institutus vel exheredatus.b.d. ¶Opp.ꝛ videt qꝛ talis nepos non rumpit testamentũ.vt.l.si quis exheredato.in prin.ff.eo.So.hic superuixit post mortẽ ipsi ante. ¶Oppo.de ea.i.sed si patri.Sol.ibi pater superuixit existens apud hostes. ¶Opp.de.l.pater filium.ff.de inoffic.test.vbi ille qui assumpsit primũ locũ post mortẽ testatoris rumpit testamẽtũ. Hl. dicit aliud in ascendente aliud in descendente:vt hic. Vel dic quod ibi teneban tenendem gradum[a] licet essent diuersi ordinis:qꝛ vnus erat de ascendentibus alius vero de descendentibus. Iste est difficilis passus ꝛ reintrat in illam questionẽ. An successorium edictum habeat locũ in querela de quo dixi in.l.in suis.ff.ti.j.Tamen quãtũ ad ꝓpositũ dico qõ in.l.pater filium.pater qui incipit tenere primũ locũ post mortem filij nõ dicit nullũ nec venit per cõtratab.sed venit per querelam:qꝛ eius preteritio pro exheredatione habetur.Et idẽ in nepote si filius fuisset exheredatus.vt.l.si quis filiũ de inofficioso testa.dixi in.l.in suis.ff.ti.j.ꝛ plenius in.d.l.pater filiũ. ¶Quero an hec lex sit correcta eo casu quod filij de medio subducitur per emancipationem dic vt dixi in.l.gallus.ꝛ.ff. quid si tantum.ff.de libe.ꝛ posthu.Bar.

a ¶Gradum. vide Bal.ꝛ Bart.i.d.l.-si quis filio.C.de inoffi.testa.

b ¶Supeunit.ad de Bar.in.l.j.i vlti.q.prin.in versi. vlterius qro quid si filius nõ potest de vulga.ꝛ pupil. substi.

Sita. Legitur duob⁹ modis. Primo si exheredaui masculum ꝛ natus est masculus non rumpit testamentum. Item si exheredaui feminã ꝛ nata est femina.ꝛ sic diuersimode intelligitur. Secũdo modo legitur qꝛ testator exheredauit per hec verba si filius masculus natus natave sit tuncve accipit pro ꝛ vtrisqꝫ natis testamentum non rumpitur. ¶Opp.de l.iij.§.j.Sol.vt in glo.¶Opp.de.l.j.§.quare.j.de ven.i pol sess.mit.Soln.vt in glo.

Quivorem. Statim cũ posthumus nascitur etiam patre viuo apud hostes testamentũ rumpitur nec reconualescit filio interim decedente.b.d. ¶Oppo.ff.e. l.si quis exheredato.§.irritum.cum enim semel est ruptũ per captiuitatem:vt ibi.ergo amplius rumpi nõ potest. vt.l.sed et si.§.post defectum.ff.eo.Solu.propter spem postliminij ꝛ fictionem que sperabatur dicitur confirmari:vt.l.si quis exheredato.§.quatenus.ff.eo.ideo quia in specõsistebat rumpitur posthumi natiuitate. ¶Opponi.cum posthumus decedat viuo testatore testamentum cõfirmatur de iure pretorio. vt.ff.eodem.l.posthumus.§.prin. Sol.hic decessit filius post captiuitatem patris ꝛ sic post fictam mortem:ꝛ ideo quia nõ videtur patrem potuisse velle ideo non cõfirmatur. Item nõ potest confirmari istud testamentum:quia non posset adiri: vt.l.nec nos.C.de capti.

1 ☞Si conditio impossibilis adijciatur in secundo testamẽto an primum rumpatur.

Cum in secundo. Per secũdũ testamẽtũ in quo heres est institutus pure vel sub cõditione primũ rũpitur nisi cõditio sit talis per quã secũdum testamentũ statim reddatur nullum.b.d. Primo ponit dictum. Secũdo latius explicat materiã.secũda ibi: multum: Item secunda subdiuidit et euidẽter patet ex litera. ¶Opp. ex testamẽto quo filius iam natus preteritus possibile est hereditatem adiri:vt j.eo.l.prozi.tamen per illud testamentũ primũ nõ tollitur:vt.l.si filius qui in potestate.ff.titu.j.¶Da le ergo hic dicit testamentũ primũ toli per secundũ ex quo heres potest existere.glo.solu.no.hoc veram quando ex secundo potest adiri hereditas de iure ciuili.secus si de iure pretorio tantum potest bono⁹ possef.petivr in Trijs.quam glo.vide ꝛ signa. Item no.in.l.si quis eum j.de vulga.ꝛ pupi. qꝛ doc.tenent.qualiter autem intelligatur dicam statim. in l.fi. ¶Oppo.de.l.si media.j.titu.j.So.vt in glo.et dicam in contrario. ¶Oppo.de.l.si ita quis.j.de lega.ij.Solu.ibi est verbũ potest quod l⁹ sit presentis tpis tamen est extensiuus vt ibi patet. ¶Qp.de.l.cum talis.§.penu.j.de ædi.ꝛ demõ. Sol.ibi erat cõditio de futuro:l⁹ implicaret aliquid de presenti:vt ibi dicam. Et glo.hic circa finem dicit aliqua verba que sunt corrupte scripta.et adde cũ allegat.l.cum tale.§.fi. vult dicere.§.penul.dicit glo.ibi nõ ad ea.hec glo.est corrupta vsqꝫ ad finem.et debet dicere nõ de ea que implicat ꝛditionẽ que pro parte est de presenti ꝓ parte est de futuro. Old. Venio ad vltimũ vquero si ꝛditio impossibilis adijciat in secũdo testamẽto an primũ rumpatur. Joan.dixit qꝛ sic. Alij ꝛtra ꝛ hoc put habetis in glo.vel dic primũ nõ rumpi que est vera litera. Si enim diceret vel dic rumpi non esset noua opinio a precedenti.sed idez diceret. Videamus ergo que sit vera opi. Jaco.de are.tenet vltimã sc⁹ qꝛ primũ non rumpatur:quia testamentum in quo quis instituit sub conditione impossibili valet vt ex eo tãtũ de iure pretorio possit peti bono⁹ possessio:vt.l.facta.§.qõ si in danda.j.ad treb.ꝛ sic primum non rumpit:vt no.§.ea.l.fin Joan.et sic reprehendit Ja.ex dictis suis puto opi. Jo.esse verã sc⁹ qꝛ primũ rumpat. Pro cuius declaratione scias qꝛ quedã est cõditio impossibilis que reiicitur de iure ciuili quedã que reiicit de iure pretorio.vt.l.ꝛditiones.de ædi.instit. Eo casu quo reijcitur conditio a pretore:tunc tantũ solũ potest peti bonorum possef.vt.d.§.qõ si in danda.sed quãdo conditio reijcitur a iure ciuili nõ video quid repugnat quin de iure ciuili possit adiri hereditas. Et isto casu indubitanter est vera opi. Joã. fm qõ primũ tollitur per secũdũ:quia ex secũdo potest adiri hereditas de iure ciuili. Item eo casu que conditio reijcit de iure pretorio:et sic non põt adiri hereditas de iure ciuili sed est necessaria bono⁹ pos.adhuc opi. Jo.est vera nec contradicit ei quod dicitur.ff.ea.l.in secũda gl.Item quandoqꝫ id propter quod testamentũ cõfirmatur de iure pretorio superuenit[b] post mortem testatoris:ꝛ tunc ꝓpter illud primũ non rumpitur. Ratio:quia primum erat iam morte confirmatum. Ita loquitur.l.si filius qui in potestate.ff.titu.j.conuincta.l.filio.j.eod.sperator enim confirmari testamentum per approbationem filij post mortem. Quandoqꝫ id quod est causa confirmandi testamentum de iure pretorio supuenit viuo testatore tunc per tale testamentum tollitur primũ vt hic.l.in fi.fm opi. Jo.probo per rationem si per bonorũ possef.contra tabu.que est de iure pretorio et contra voluntatem defuncti aufertur hereditas heredi scripto multomagis per bonorum possessionem fm tabu.que licet sit de iure pretorio est tamen de voluntate defuncti:ꝛ fm hoc glos.in.l. si quis eum.in fi.de vulga.ꝛ pupil.non est vsquequaqꝫ vera. et ibi dicam.

1 ☞Testamẽto rupto ex causa preteritionis qꝛ isto iure nõ debeantur legata nec libertates.an sit secus de iure aut.ꝛ conseruantur per aut.ex causa.nu.4.

2 Jus dicendi nullum an sit iudicium per se separatum a petitione hereditatis.

3 Filius preteritus quod possit approbare testamẽtum:ita qꝛ de equitate valeat.

5 Dispositio aut.ex causa quod habeat locum in preteritione filij iam nati a sciente facta.
Exheredatio potest tripliciter fumi.

6 Preteritio matris qꝛ aliquando habeatur pro exheredatione inualida.

7 Circũscribere est dolo aliquem decipere.

8 Dispositio aut.ex causa:an habeat locum rupto testamẽto preteritione posthumi vbi qõ sic facta a sciente.
Ray.de forli.ꝛ Jac.bu.fuerunt preceptores. Bar.

9 Dispositio aut.ex causa:an habeat locũ in preteritione qua si posthumi:id est eius qui subducto primo de medio incipit tenere locum sui.

10 An ista aut.habeat locum rupto testamẽto per cõtratabu.

preterito

preterito filio emancipato.

11 Dispositio aut.ex causa an habeat locũ testõ rescisso per querelã ꝓpositã a filio exheredato vel ꝓ exheredato habito vbi recitatis pluribus opinionibus tenet opinionẽ glo.qõ sic.

12 Quãdo testamẽtum rũpitur quantũ ad heredis institutionem cetera firma manẽt.qui veniant appellatione ceteroꝝ ꝛ que conseruentur per.d.aut.ex causa.

13 Relictum filio preterito vel exheredato qui rumpit testamẽtum an conseruetur per aut.ex causa.

14 Ad legata ꝛ fideicõmissa confirmata per aut.ex causa.ex testamento rupto petuntur actione ex testamento.

15 Statutum qꝛ testamẽta mandentur executioni sicut sententie quod habeat locum quãdo legata petuntur etiã ex testamento rupto.

16 Clausula codicillaris si non valet iure testamenti quid operetur.remissiue.

17 Quando extranei sunt scripti beredes:quam partem aduocat preteritus.

18 Quo iure testamentum irritatur ex causa preteritionis vel exheredationis.
Filius preteritus petit contra tabulas.
Exheredatus cum causa per querelam inofficiosi ꝛ sine causa dicit testamentum nullum.

19 Differentia inter sunum preteritum ꝛ emancipatum.

20 In pterito a matre vel eiꝰ linea quo iure testamẽtũ irritat.

21 Quando ascendentes sunt preteriti vel exheredati quo iure testamentum irritatur.

22 Testamentum filij in castrẽse peculium in quo pater est preteritus an sit nullum ꝛ subiaceat querele.

23 Testamẽtũ i quo collaterales sunt ꝓteriti quomodo irritet.

24 Jus dicendi nullum testamentum qualiter practicatur.

25 Approbatio expressa testamenti filij preteriti an requiratur vel sufficit tacita.ꝛ nn.28.

26 Dispositio huius legis an habeat locum liberis extãtibus.
Testamentũ in quo filius sit preteritus an sit aliquod donec filius non declaret intentionem suam.

27 Ex taciturnitate filij qñ inducat approbatio testamenti.

29 Ex testamento approbato per filium preteritum an possit adiri hereditas de iure ciuili vel sit necesse quod petatur bonorum possef.fm tabu.
Testamentũ approbatũ per filiũ valet de equitate pretoria.

30 Testamentum nõ habens solenne numerum testium qꝛ nõ possit approbari per venientes ab intestato.

31 Testamentum defectiuum ratione solennitatis. Item ratione preteritionis in quo sunt instituti venientes ab intestato potest approbari.

32 Dispositio huius legis habet locum in alijs liberis licet loquatur in filio.

33 Testamẽtum in quo pater est preteritus ipso patre approbante reconualescit.

34 Si filius preteritus nõ dicit testamentũ nullum an alij eius beneficio poterunt illud dicere.remissiue.

35 Si vsurarius tempore testamenti non prestitit cautionẽ:sed post factum testamentum an reconualescat.

8 **Filio preterito.** [a]Ista est solẽnis[ter] ꝛ eius materia multũ incognita.Et breuiter hoc intendit. Filio preterito relicta in testamẽto non debentur nisi filius ius suũ omiserit.b.d. ¶Primo loquit qñ filius preteritus nõ omisit ius suum. ¶Secũdo quãdo omisit. Secũda ibi.ꝙ si bonis. ¶Ex prima parte no.Tꝙ rupto testamẽto ex causa preteritionis nõ debentur legata nec fideicõmissa nec libertates.vnde circa hoc primum notabile habem⁹ examinare ꝙ in hoc fit immutatũ p aut.ex causa.C.de libe. prete. ¶Secũdo no.modũ quo agit filius preteritus q vult dicere testamentum nullum.nam petit hereditatẽ ab institutis,vt si preteritus a fratribus partẽ hereditatis aduocaue rit ꝛ sic videtur qꝛ Tius dicendi nullum non sit iudicium per se separatum a petitione hereditatis.ad hoc qõ no.C.de oꝛdi.iudi.l.j.ꝛ circa istud notabile habemus examinare.ſ.qualiter rũpatur testamentũ ex causa preteritionis vel exheredationis per quẽ modũ.ꝛ quid in hoc fit immutatum.ꝛ hoc circa primã partem. Ex secũda parte no.Tꝙ filius preteritus potest approbare testamẽtũ.ita quod de equitate valeat et ista est materia propria ꝛ singularis hic quam examinabimus:ꝛ sic habebim⁹ tres materias. ¶Opponit ad primũ de leg.prestan.l.j.Sol.ibi in filio emãcipato preterito qui de iure ciuili non admittebatur ad rumpendum:vnde cum preteat eos admittat per bonorum possessionem cõtra tabulas et sic grauat legatarios sua equitate conseruat legata certis personis per illum titulũ.hic vero loquimur in filio suo preterito. ¶Sed cõtra hoc oppo.de.l.si duo.de leg.ſtan.Sol. ibi:quando filius preteritus non dixit nullum sed venit per cõtratabulas.Unde alius filius institutus ꝑstet legata fm distinctionem illius legis. ¶Secundo oppo.C.de libe.preteri.aut.ex causa glos.dicit hic quod hec lex corrigitur bodie.nam rupto testamento ex causa preteritionis vel exheredationis debentur legata ꝛ fideicõmissa ꝛ libertates. Istud quod dicit de aut.ex causa.venit examinandum per multas questiones.Primo vtrũ rupto testamento preteritione filij iam nati legata ꝛ cetera cõfirmantur per aut.ex causa. Et dicit glo.ꝙ sic ꝛ omnes leges antique huic similes corrigũtur. ¶Pro hoc facit:quia aut.ex causa.loquitur generaliter et in corpore vnde sumitur.§.fi talis.vbi tractat de testamẽto facto filio qui preterijt vel exheredauit parẽtes similiter generaliter loquitur.ꝛ glos.tenet hãc opi.hic.ꝛ in.l.vgozem de manumiſ.testa.in vltima glo.ꝛ in.d.§.fi talis.ꝛ in.l.j.C.de eo dicitꝛ.ꝛ in omnibus glos.quas ibi allegabo cum loquitur de preteritione posthumi. ¶Preterea eadem est ratio in preteritione q̃ est in exheredatione.nã sicut in causa preteritionis irritatur testamentũ ipso iure ita ex causa exheredationis causa nõ inserta.Sed omnes alij sunt in contraria opi. quod hec leg non corrigitur ꝛ quod aut.ex causa.nõ habeat locũ in preteritione facta a patre:sed debet intelligi in preteritione materna que habet ꝓ exheredatione. Ita tenet gl. in aut.vt cum de appella.cognoſ.§.aliud quoqꝫ capitulum. idem Azo in summa.de libe.prete. Dyn.vero in distinctione magna quã ponit in.l.gallus.nõ dicit iura antiqua i hoc corrigi.dñs Jaco.but.in curſu lectionis videbatur idem tenere:et hoc probatur in corpore:vnde sumitur dicta aut.ff.si autem.ibi hec obſeruata nõ fuerint nullis exheredatis liberis ꝛc.de preteritis nullam mentionem facit.ꝛ iura antiqua nõ intelligũtur corrigi per noua niſi quatenus exprimitur vt.l.precipimus.ff.i.C.de appella. ¶Preterea ius nouum videtur introductũ in fauorem filij:sed hic nullus est fauor filij:imo est odium:quia tenebitur ad legata ad que ante non tenebatur ergo ꝛc. Quod autem sit in fauorem filij ꝓbatur in.d.§.finaute.ibi ne filij falsis accuſationib⁹ cõdemnetur ꝛc. ꝛ hoc tenebat Pet.sed Lyn.fuit in contraria opinione non tamen respondet ad dictas rationes factas in cõtrarium vt eas ponit. Dico ꝙ passus dubius est propter opinionẽ tantorum virorum vt hic passus ꝛ alij quos tangam in hac materia egent declaratione imperiali. Credo tamen pro declaratione istius questionis sic dicẽdum Tꝙ exheredatio potest tripliciter fieri assumi. Uno modo stricte ꝛ tunc exheredatio est ab hereditate exclusio expresse ꝛ soleniter facta. Ita loquitur titu.de libe.prete.ꝛ.ff.tit.progi.requirit enim ꝙ fit facta exheredatio nominatim ꝛ ꝙ interueniat alia que ponuntur in.l.iij.§.fi filius.ff.ti.j. Alio modo assumitur exheredatio large ꝛ tunc exheredatio est ab hereditate exclusio facta tacite vel expresse fm voluntatẽ testatoris ex hoc casu nomẽ exheredatio cõprehendit preteritionem factam a testatore sciẽte se filium habere.ꝓbatur in.l.patrono.in princ.de bonis libe.ꝛ.l.paulus.§.fi.eo.ti.ꝛ.l.sicut certi.ꝛ.l.fi cum vel in vtero C.de testa.milita. Ille enim qui dat suam hereditatem alteri et de filio mẽtionẽ nõ facit exheredat eũ tacite. Et si diceres dicte.ll.loquunt in milite in quo est speciale ꝙ preteritio habeatur pro exheredatione. Respon.ꝙ est speciale in hoc qõ exheredatio predicta tacita valeat sicut exheredatio q̃ expresse facta est a pagano. In pagano vero talis tacita exheredatio non valeret sed fm mentem testatoris vterqꝫ tacite exheredat. Tertio modo dicit exheredatio largissime ois ab hereditate exclusio ꝛ hoc cõprehendit preteritionẽ factam a testatore sciente vel ignoãte se filiũ habere que preteritio facta pro exheredatione est:vt.l.si instituta.in fin.cum.l.seq.ff. de inoffi.testa. Et si dices ibi ſpeciale in matre cui⁹ preteritio pro exheredatione habetur. Respon. Tconcedo ꝙ ꝓ exheredatione valida habetur.ita ꝙ opus est querela ſ⁹ in ali quo habetur pro exheredatione inualida tantum:quia licet verba excludent talem filium ab hereditate: tamen mens testatoris non fuit sic.ergo est triplex exheredatio. Una largissima qñ ex verbis testatoris excluditur.nõ tamen ex mẽte testatoris tacita vel expreſſa. Secunda larga vt quando non excludit expresse fm verba.sed facit secundum mentẽ. Tertia sumitur stricte ꝛ proprie vt quando ab hereditate excluditur expresse fm verba testatoris ꝛ secundum voluntatem. Nunc ad propositum dico aut ex causa habet locum in exheredatione largo modo sumpta.nõ dico largissime q̃ exheredatio comprehendit preteritionem factam a sciente non ab ignoãte.et sic distinguo. Aut filius est preteritus

[a] Filio preterito
Et vide Bar.i cõſi.incipiente in q. vertente in curia dñi capitanei pro intellectu hu⁹.l.ꝛ pro ea vide Lud. in cõſil.xxiij incipiente: postmodũ autẽ instante. vbi disputauit qꝛ institutus possit dicere testamentũ nullum i quo alter filius est preteritꝰ. vide Bal.in.l.j.C. de suis ꝛ legi.vbi reprehẽdit Bart. hic.

✣ Andre. Poma.

a ¶Filio preterito
Amplia istã.l. vt per Pau.de cast. in.l.fi.C.de bono. pos.fm tabu.ꝛ limita multis modis:vt per Romãfingu.dccccliij.alscccliij.ꝛ sequen.

✣ Andre. Poma.

b ¶Ex scõa pte nota. Vide m ult si milia p Lar.cõſil. ly.in.j.ꝛ.ij.col.ꝛ limita vt p Paulũ de cast.hic quẽ refert ꝛ sequit Alexãſi.lxxiij.incipõderatis.in vlti. col.in.iij.vol.

c ¶Assumi. Nota quotuplex sit exheredatio. Adde Bal.in repeti.l.in suis. in.gviij. col. cũ seq.§.titu.j.

p iij

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

6 Gl. Jacob. in mod. excus. C. de hered. quæ ab intest. col. m. gmj. subti. Interlogui.

a testatore sciente se illum filium habere & habet locum aut. ex causa. & corrigitur hec leg. Si vero preteritio fiat a testatore ignorante: & tunc iura antiqua remanẽt incorrecta & lega-
ta non debẽtur & hanc distinctionẽ probo primo in corpore: vnde sumit. d. aut. §. sinautẽ hec obseruat. nõ fuerint. ibi enim annectit causam ne filij falsis accusationibus cõdemnentur &c. Que verba referũtur ad filiũ preteritum vel egheredatum incerta aliqua causa licet non vera & sic testatore sciente. Vnde sequitur alia ratione circũscriptionem aliquam in parentum substãtijs patiantur &c. Circumscribere est per dolum aliquem decipere. vt. l. j. §. de in integrum restitu. et ibi not. De necessitate ergo refertur ad preteritionem factam a testatore sciente: qz si ignorasset nullam circũscriptionẽ posse-
mus opponere: & sic rationes. l. non adaptarentur. Eg rationibus ergo illis apparet quod verbũ egheredatio cõprehẽdit petitionem factam a sciente. hoc etiam probatur in. §. si tales igitur. & in. §. sinautem hec obseruata non fuerit. vbi generaliter loquitur nec de egheredatiõe vel preteritione facit mẽtionem. hoc etiam probatur in. §. hec siquidẽ. qui ibi sequitur vbi tex. dicit & hec siquidem egheredationis vel preteritionis pene quantũ &c. Et sic loquitur de preteritione. et in sequen. §. dicitur. sola enim nostre est serenitatis intẽtio ex parentibus & liberis iniuriam preteritionis vel egheredationis auferre & sic loquitur etiam de preteritione sic est veri simile imperatorem intellexisse in precedẽtibus. §. Ex predictis apparet responsio ad illas. ll. quas allegaui in cõtrariũ scilicet qõ in corpore non fit mẽtio de preteritione. fit ẽm mẽtio expresse: vt. §. dixi & etiam tacite quia verbum egheredatus continet talem preteritionem factam a sciente merito in hoc ius antiquum corrigitur. Non obst. qõ dicitur quod ius nouum introductũ est in fauorẽ filiorum: quia fauor filij est in hoc qõ in egheredatione debet inseri causa: sed fauor testatis est & testamentum non irritatur in totũ sed remanet validum quo ad antiqua capitula vt probatur in corpore vnde sumitur. d. aut. vbi tex. dicit hoc autem disponimus vt parentes & filios a testatoris iniuria liberemus: vt. j. eodẽ. §. sequitur. Vnde constat ad vtriusqz partis vtilitatem ac cautelam presentem. l. fuisse prolatã & sic patet in fauorẽ vtriusqz dicta iura fuisse introducta. & ꝑ hunc modum glos. que dicunt iura antiqua fore correcta dicũt verum sed si acciperes egheredationẽ largissime: vt comprehẽderet preteritionẽ facta etiã ab ignorante iura antiqua non corrigerẽtur. nam tex. in corpore intelligitur de preteritione facta a sciẽte: vt ostẽdi. Preterea probo sicut hodie rupto testamẽto ex causa preteritionis conseruantur cetera capitula. ita olim cõseruabatur totũ testamẽtum militis nõ obstante preteritione. sed in milite adhibetur illa distinctio vtrũ aliquẽ preterierit scienter vel ignoranter: vt. l. ficut certi. & l. si cum vel in vtero. C. de testamen. mili. Et in isto casu est vera opi. illorum qui dicunt iura antiqua non corrigi. Secundo est videndum an aut.
8 ex causa. habeat locum rupto testamento ex causa preteritionis posthumi. Quidam dicunt qꝺ sic. & per hoc corrigitur. l. j. C. de posthu. here. insti. & j. de leg. ij. l. si quis facto testamento. & de fideicom. liber. l. si pater. in pncꝑio. Et hec fuit opinio Placẽ. & probatur. qꝺ illa aut. loquitur generaliter. ergo &c. Preterea licet iura antiqua loquantur in posthumo. id est parificans posthumum et iam natum: vt. l. maximum. in fi. C. de libe. prete. tamen in iam nato determinatũ est supra qõ corrigantur ergo &c. Preterea sicut olim rupto testamento per contratabu. debeantur legata certis personis. ita hodie debẽtur oĩbus: sed in filio de iure antiquo nõ fiebat distinctio inter posthumũ & iã natũ: vt. l. j. in pncꝑio. de leg. presta. de bono. pos. cõtratab. petita. cõiuncta. l. j. j. de ꝙratab. ergo &c. Alij dicunt & dicitur quod fuit opi. Azo. vt scripta antiqua referũt qõ iura antiqua in hoc nõ corrigant: sed illa loquunt in posthumo preterito. aut. ex causa. loquitur in iã nato qõ fundat plurib⁹ rationib⁹. primo qz in corpore non fit mẽtio de posthumo. ergo &c. Preterea qñ quis natꝰ est ꝓteritus testamentũ est statim irritũ quantũ ad institutionẽ et legata nunqꝺ ceperũt depẽdere ex institutione sed qñ est preteritus posthumus tunc ab initio valuit testamẽtum & legata ab eo depẽdere ceperũt merito rupta institutione vitiantur legata: vt. l. nã & §. fi. §. eo. & no. in. l. iij. §. fi. §. titu. j. & Jac. de are. et do. Ly. tenẽt primã opinionẽ. scz qõ leges cõtrarie & similes corrigũtur in hoc. allegaui pro se glo. in. l. generaliter §. ex testamẽto. j. de fideicõ. lib. Ego allego plures alias gl. scz in. l. bona. §. fi. j. de cap. & l. si pater. in pncꝑio. j. de fideicõ. lib. et. l. j. §. de testa. tute. & l. si quis testamẽto. j. de lega. i) C. de codicil. l. j. Et audiui Ray. tenẽtẽ hãc opinionẽ. Sed ꝺ̃s Jac. dut. cum legeret aut. ex causa me audiente tenuit cõtrarium per istam rationem: quia aut. ex causa. loquitur in preteritione facta ex causa que non cadit in posthumo: vt. l. si quis in suo. §. legis. C. de inoffi. test. ergo &c. Ego dico distinguẽdum eo modo quo. §. Aut preteritio posthumi est facta ab eo qui sciebat se habere vxorem pregnantẽ & est vera opi. prima qõ iura antiqua sunt correcta quod ꝓbatur ex corpore: vt. §. dixi & licet ibi non fiat mentio de posthumo tamẽ loquitur generaliter de qualibet preteritione. Aut preteritio facta est ab eo qui ignorabat se habere vxorem pregnantem & iura antiqua non corriguntur: quia tex. in corpore de hoc non loquitur: vt. §. ostendi. hoc ꝓbatur in simili in. l. sicut. et. l. si cum vel in vtero. C. de testa. mili. et. l. qui iure militari. j. de testa. mili. Preterea certum est qꝺ donatio inter vinos nititur maiori firmitate qꝺ legata. sed certum est qꝺ donatio inter vinos propter superuenientes liberos de quibus testator non cogitauit reuocatur: vt. C. de re. do. l. si vnꝰ. ergo multomagis legata. facit. l. tale pactum §. fi. de pac. Preterea hoc persuadet equitas. Pone aliquem non habentem filios fecisse magna legata consanguineis & ecclesijs quem non est verisimile facere si de filijs cogitasset. non enim extraneos preteriisset soboli sue: vt. l. cum auus. j. de condi. et demon. et. l. cum acutissimus. C. de fideicõmi. Et eodẽ modo si haberet aliquos filios tempore testamenti postea superuenissent alij de quibus non cogitauit non est verisimile qꝺ tot legata reliquisset: vt. l. penult. in fi. C. de iure codicil. Et sic vno casu est vera opinio Azonis et eum sequentium. alio casu Pla. et sequacium. Respondeamus ad quasdam rationes quas feci pro Placẽ. inquantum concludunt contra Azonem specialiter ad illam rationem quam feci de titu. de lega. presbian. dico ergo qꝺ ibi nulla est differentia inter posthumum & iam natum et inter preteritionem factam scienter seu ignoranter: ergo &c. Ratio: ideo enim conseruat pretor legata per illum titulum quia facit iniuriam legatarijs dando contratabu. eis qui nõ vocabantur de iure ciuili. que ratio locum habet siue contratabu. dentur iam nato siue posthumo siue preterito scienter vel ignoranter. hic cõseruantur legata propter tuendam voluntatem defuncti que voluntas defuncti cessat quando preteritio est facta ab ignorante. Respondeo ad rationes factas per Azonem contra Pla. non ob. quod dicit Jac. dut. scilicet qꝺ aut. ex causa. loquatur in preteritione facta ex causa: quod puto falsum. nã vt dixi loquitur generaliter in omni preteritione facta scienter per quam filius circũscribitur. Et text. qui ex causa preterintionis &c. exponendo id est ex ipsa preteritione: & sic intransitiue legitur. simile in. l. j. C. de cõdi. inde. Vel dic qꝺ verba posita in aut. ex causa. sunt verba Guarnerij: in corpore aliter iacent. Sed contra opinionem quam pono tam in iam nato qꝺ in posthumo. Oppo. de. l. fi. j. de heredi. insti. vbi

app:obasse licet impugnet per hoc nō redditur indignus legato postq̄ l.redditlegata valida etiā testamento expugnato vnde verior sibi videtur prima opi.glo.posita in.d.l.maximum.contra Bar.ibi ¶ hic.

a ¶Circa primum.Et vide eundē in aut.ex causa.¶ in.l.cō.C.de episco.¶ cleri.¶ in aut.in testamento.C.ad tertul.Sali.in.d.aut.ex causa.¶ in aut. presbyteros.C.de episcopis et cleri. quo ad filium clerici.Jaco.but.in dicta aut.presbyteros.Ang.i aut. vt cū.de app.cog. §.sint igitur.et in l.j.ff.de inoff.test. ¶ p do.Abb.in.c. qr nos.de test.vbi alleg.casum q̄ testamētum filij familias clerici non subiacet querele. Et alleg.etiā bar to.in aut.si q̄ mulier.C.de sacrosā. eccle.vide que ibi dixi in dicto capitulo qr nos.Andre.Barba.

b ¶Causa legitima ¶ legitime cause enumerātur in §.causas.sea.aut. vt cum de appel. cogno.pro cuius §.intellectu cōsideranda q̄ ille teg.enumerat inter alias causas iustas exheredationis illā videlicet si qs parentibus suis manus iulerit¶ post ea subdit si grauē et inhonestam iniuriam eis ingesserit quia attento q̄ i primis fecit mētionem ille teg.de filio inferente manus in patrem: et postea p alia causa enūerat si grauem et inhonestā iniuriam ingesserit ꝛc. q̄ sufficit verbalem iniuriā grauem ¶ inhonestam inferri.ita dicit Joā.and.in.c. fina. de do. quem alij sequuntur in intellectu.d.c.fina.dum litera dicit si forte in eum impias manus ingesserit:aut sibi atroces iniurias ꝛc.nam illa vltima verba debent fm Joan.and.¶ alios ibi exemplificari in graui iniuria verbali non autem in actu vulnerandi vel fustibus cedendi quia hec cōprehendebaf sub illis verbis impias manus intulerit ¶ per hec est responsum ad.c.cum illorum.de senten.excom.Adde legem pretor.§.atrocem cum.§.sequen.¶ duabus.ll sequenti.ff.de iniur.¶.l.sed si hec.§.pretor.de in ius vocan.¶ ibi no.Guil.de cug.¶ Ange.vbi ponunt que dicatur grauis vel grauissima iniuria.¶ per Hostien.in sum.de sentē.excommu.§. quis possit ab hac.¶ per Bart.in.l non solum.§.si mandato.ff.de iniur et Bald in.l.magnum.C.qui accusa.¶ Andre.de iser.in.c.j.§.similiter in titu.quibus modis feu.amit.¶ Specu.in titu.de legato.§.nunc dicam⁹. ver.quod etiam digi vbi dixit q̄ preter homicidium ¶ membri mutationem committitur indicantis arbitrio qui dicatur grauiter offendi vt est etiam dictum Jnno.in dicto.c.cum illorum.ergo probatur in dicto §.causas.iuncta decisione Joan.and.in dicto.c.fina.quod etiam si non interuenerit actualis percussio potest dici grauis iniuria si ergo potest verificari teg.in dicto.§.causas.in verbali iniuria sine dubio ista iniuria verbalis sufficere debet puta quando diceret filius patri proditor.¶ q̄ esset dignus decapitari.nam quid censetur esse graue vel leue ex qualitate pene.l.ij.ff.de publi.iudi.l.angilium.ff.de mino.¶ no.glosf.in.l.ad ea. ff.de regulis iuris.¶ Barto.in dicta.l.non solum.§.si mādato de iniur. et in.l.leuia.ff.de accu.¶ dixit nota.Ang.in dicta.l.leuia.q̄ si communis opi.est in regione aliquod delictum esse leue vt est Florentie percutere cum pugno reputabitur leue ¶ pari ratione econtra si reputatur graue censebitur graue.bene facit licet ipse non alleget legem accusare.§.sunt quedam.ff.de extraord.crimi.vbi delicta debent puniri secundū morem prouinciarū: et est melior text. qui sit in iure secundum Baldum in in.l.ij.in fine.C.de noua.et ideo vtile esset semper probari quod communis opinio in regione talis iniuria dicta in persona patris reputatur grauis ¶ inhonesta et q̄ talis iniuria scilicet dicendo proditor et q̄ meretur decapitari sit inhonesta.patet in lege turpia.in principio.cum ibi nota. de lega.j.dicetur etiam grauis iniuria eg eo quod predictum crimen in iuriarum commissum fuisset in foro vel theatro.vt in §.atroz.institu.de iniur.¶.l sed est q̄ stionis.ff.eo.titu. et esset etiam sufficiens causa exheredationis quod cum viris benefitiis ¶ maleficis cōuersaretur filius et ab eis didicerit venena facere: et ea fecerit: vt in dicto.§.causas. ibi dumodo dicit si cū maleficis vt male fic? versatur nam venena mala confiscere est quid flagitiosum ¶ detestabile ¶ de genere prohibitorum et punibile. vt lege quod sepe.§.venenarij. cum glo.ff.de pe.et sit cautus aduocatus:quia oportet capitulare ¶ probare de veneno malo.bona enim quedam medicamenta sunt.l. qui venenum.ff.de verbo.signi.¶.d.l.quod sepe.§.veneni.als dictum testis nō cōcluderet nec probaret.c.in presentia.de proba.l.nec⁹ natales.C.eodē titulo.quinimo etiam quod cause essent similes illis causis que sunt expresse:vt in dicto.§.causas:aut eandem seu maiorem rationem habētes sufficeret ad exheredationem signanter decidit Buil.in aut.non licet. C.de libe.prete.allegat text.in capitulo primo.§.porro.cum sequen.tit. que fue.pti.cau.benefi.amit.hoc idem fuit de mente Bald.in.l.solo.C.de libe.cau.dum per illum text.in.d.c.i.dicit equiparari filium posse exheredari:¶ vasallum posse priuari feudo.vnde sicut in priuando vasallum fit extensio ex identitate rationis ad alias causas:vt ibi:ita videtur fieri posse in exheredatione filij.bene facit glo.in.l.fina.C.de reno.dona.quā ibi reputat singu.Salice.que vult q̄ etiam ex alia causa ingratitudinis non specificata in dicta.l.si.posit reuocari donatio dummodo illa alia causa sit similis.

c ¶Et tunc aut ꝛc.Adde quod not.glos.et Bald.in.l.gallus.§.in omnibus.ff.titu.j.adde not.per Bal.in.l.fi.in antepe. colū.in ver.ij.quero.C. vnde legi.et ibi Bart.

d ¶Sine causa.Adde bal.in repe.l.in suis.in.xij.col.ff.titu.j.

emancipatus vero habet necesse venire p cōtratabulas.vt dixi in aut.
20 de here.¶ fal.§.egheredatos.¶ ibi glo. ¶ †Secundo casu quando preteritio fit a matre vel eius linea.¶ tunc nulla est differentia inter preteritionem ¶ exheredationez.cum eius pteritio pro exheredatione est. Aut ergo est pteritus vel exheredatus cum causa.¶ oportet eum venire per querelam.vt insti.de exhere.libe.§.mater.aut sine causa:et dicit nullum quia testamentum deficit in suis substantialibus cuz cause insertio fit de substantialibus.vt.ff.dixi.¶ hoc in filio iam nato.in posthumo vero nō potest inseri causa.vt.l.si quis in suo.§.legis.C.de inoffi.testa.¶ sic semper dicit nullum.¶Contra predicta facit.C.de inoffi.test.l.si maritus tu⁹. vbi si preteritio fit cum causa habet locum querela.Sol.ibi loquitur in exheredatione:vt ibi dicit glo.quod patet:quia ibi dicit competere querelam que cum iure dicendi nullum non competeret.vt.l.maximum.C. de libe.prete.¶ insti.de inoffic.testa.§.cum autem.¶ predictis ergo videtes:q̄ quando per iura antiqua testamentum rumpebatur ipso iure ¶ per iura noua nil immutatur. sed quando filius habet necesse venire per querelam vel per contratabu.tunc est bodie additum in fauorem filiorum quod per patrem inseratur causa legitima:als testamentum est
21 nullum.¶ predicta q̄tum ad modum rumpendi ¶ quātum ad prestationem legatorum.vt.§.digi.¶ ¶Circa secundum principale: scilicet quando querimus de ascendentibus preteritis vel exheredatis.dic aut loquitur de matre vel ei⁹ linea aut de patre ¶ eius linea.primo casu aut preterem̄tur vel egheredantur sine causa ¶ testamentū est nullum:quia deficit in substantialibus vt.§.digi.aut cum causa ¶ tunc siue preterean-tur siue egheredent:idem est quia semper habent necesse intentare querelam cum talis preteritio ꝓ egheredatione habeatur.vt insti.de exhe. libe.§.mater.¶ licet ibi loquatur in descēdentibus preteritis.idē in ascēdentibus.vt.C.de inoff.testa.l.cum filium.¶.§.de inof.testa.l.i.Si vero queritur de patre vel eius linea.¶ tunc aut pater vel auus est pterit⁹ vel egheredatus a filio emancipato:aut a filio in potestate constituto. Primo casu aut sine causa ¶ testamentum est nullum:quia deficit in substantialibus:vt.§.digi:aut cum causa.¶ tunc aut est preteritus et habet contratabu.vt.j.si a patre quis fue.manu.l.j. aut est egheredatus et habet querelam.vt.l.i.C.de inoffi.testa.¶.l.pater filium.cuz simili. Si vero est preteritus a filio in potestate constituto.¶ tunc aut testatur extra castren se vel quasi ¶ non potest:et sic testamentum est ipso iure nullum ex defectu persone testantis.vt.§.de testamen.l.qui in potestate.et.C.qui testa.
22 facere possunt.l.penultima. ¶ †Si vero testatur in castrense:vel quasi quod potest.Glosf.variant.nam quandoq̄ dicunt q̄ tale testamentum nullo iudicio potest retractari.ita no.in aut.ex causa.et.C.de inofficio. testamen.l.de inofficioso.¶.§.de inoffi.testa.l.i.Quandoq̄ dicunt glosf. q̄ testamentum non rumpitur sed agitur ad legitimam conditionem ex.l.vt no.C.de episcopis ¶ cleri.aut.presbyteros.¶ eo.titu.l.cum lege.¶ in aut.de sanctissimis episcopis.§.presbyteros.Quandoq̄ glo.dicunt q̄ iura antiqua corriguntur in hoc:quia hodie testamentum filij super castrensi vel quasi subiacet querele.vt no.C.de inoffi.testa.l.fi.¶.C.ad tertullia.aut.in testamēto.¶.§.de inoffi.test.l. papinianus.§. papinianus. et j.si a patre quis fuerit manu.in rubri.et hanc opi.tenet Jaco.de are. quod mihi placet probatur in corpore vnde sumitur.aut.ex causa.nam lex loquitur in filiofamilias in casu in quo potest testari:sed non potest testari nisi in castrensi vel quasi.ergo in illo loquitur. Dic ergo aut filius
23 in potestate preterijt vel egheredat patrem sine causa: et testamentum est nullum ipso iure:quia deficit in substantialibus: vt.§. digi aut cum causa.¶ tunc aut preterijt ¶ dicit nullum aut egheredat et est locus' querele:vt.§.digi in filio preterito. ¶ †Circa tertium principale:scilicet quādo querimus de collateralibus.tūc aut de fratre ¶ sorore aut de[l] vterioribus. ¶Primo casu aut de vterinis tantum:¶ nullo modo admittuntur.vt.C.de inof.testa.l.fratres.in prin.aut de cōsanguineis vel vterinis coniunctis:¶ tunc siue sint preteriti:siue egheredati semper veniunt per querelam duobus concurrentibus:scilicet quando turpis persona sit instituta ¶ q̄ causa ingratitudinis cessent⁹ que ponuntur in corpore de nup.§.ingratitudinē.¶ probatur in.d.l.fratres.C.de inof.tes. ¶Quero ex predictis vides q̄ testamētū irritatur vel per querelam vel per ¶tratabu. vel per ius dicendi nullum.practicam querele habuimus.ff.tit.de inoffi.testa.practicam bonorum possessionis per contratabulas habuimus in tit.de bono.posses.¶tratat.¶ dixi in.l.j.§.fi causa cognita.de bo. posses.de iure vō dicendi nullum non habemus speciale titu. ¶Quero
24 ergo †qualiter proponatur. iurisconsultus hic innuit aperte q̄ non sit necesse facere mētionem de nullitate testamenti:sed simpliciter petat bereditatem ab intestato:¶ si excipietur de testamento replicabitur de nullitate:vt hic.dum dicit si preteritus a fratribus partem auocabit ꝛc.vide tex.expressum.C.de ordi.iudi.l j.Et hec est bona practica cum autem
a ipso iure sit nullum non est necesse q̄ iudice postuletur.[a] vt.l.que sub cōditione.in fi.de condi.insti.posset tamen si quis vellet principaliter petere q̄ testamentum pronuntietur nullum:¶ hoc fieret per officium iudicis:vt dixi plene in.d.l.que sub conditione.in fine.dic vt ibi. ¶Expedita ergo secunda parte veniamus ad tertiam partem hic dicitur q̄ si filius preteritus non vult dicere nullum q̄ testamentum confirmatur. ¶Oppo.in hoc testamento sunt instituti alij fratres.¶ sic venientes ab intestato.siue ergo preteritus approbet testamentum siue non ista voluntas debet confirmari.vt.l. hac consultissima.§. si quis autem.¶.§.eg imperfecto.C.de testamen.Solu.ibi loquitur in testamento imperfecto ratione solennitatis.hic in testamento imperfecto ratione preteritionis:facit quod no.§.tit.j.l.si is qui testamentum.¶.l.si filius in potestate quod dic vt dixi.
25 J.de contratabu.l.si duobus.§.fi prius. ¶ †Secundo oppo.in aut.vt cum de appe.cog.§.siue ergo. vbi dicitur q̄ si hec obseruata non fuerint liberi equa lance vocentur et quando loquitur[c] de liberis dicit q̄ bereditas veniat ad venientes ab intestato:eg hoc apparet q̄ filio preterito testamentum rumpitur et lex procedat vltra disponendo de bereditate.vnde approbatio filij preteriti nihil
26 videtur q̄ possit operari contra dispositionem legis.propter hoc † Jaco.de bel.dicit bodie istam legem non habere locum liberis egtantibus:quia lex pronidit eis. Sed puto contrarium nam tit. vt cum de appel.cogno.non venit ad impugnandum testamentum principaliter sed ad aduuandum inquantum potest.dico ergo q̄ illa aut. limitatur per istam.l.scilicet q̄ ex causa preteritionis vel exheredationis testamentum irritetur. nisi fuerit approbatum per legem istam. vt.§.de legi.l.nam ¶ posteriores.¶ qui satisfda.cogan.l.scie dum.coniuncta aut.offeratur.C.de li.conte. illud contra tenent glosf.¶ colligitur ex glo.quas ibi allegabo. ¶Oppo.insti.de exhere.libe.in prin. Solu.q̄ ibi dicitur testamentum non valet in quo filius est preteritus.verum est si velit testamentum
c dicere nullum:non si semper taceat vt hic.et vide istam glo.¶ signa que incipit:vel deponens ꝛc.ibi:
27 non si semper taceat ꝛc.innuit ista glosf. †q̄ filius declarat intentionem suam si vult dicere testamentum nullum:cum interim est aliquid expressius in glosf.C.de bono.possef.contratabu.l.ij.facit quod no.§.de testa.l.i.¶ hanc glo.tenet Dy.in.l.gallus. in distin.mag. Moder.dicunt contra per casum si tabu.testa.nulle exta.l.i.in fi.¶.§.titu.j.l.fina. Jn quibus dicitur q̄ vno filio preterito alij filij stantim possunt venire ab intestato.ergo interim testamentum non est aliquid:quia ꝓdiu est locus testamētarie successioni cessat ab intestato ꝛc. et hoc refert Lyn.C.de postbu.hered.instī.l.ij.tenent ergo isti quod requiratur q̄ filius preteritus appro-
28 bet egisse:nec sufficiat si taceat.Tego dico sic: quādoq̄ filius approbat expresse:et tunc non est dubium q̄ testamentum confirmetur vt hac.l.appro bare autem expresse est facere aliquem actum per quem inducatur abstentio ab bereditate paterna vt tex.hic expresse dicit q̄ si de bonis patris abstineat ꝛc.quandoq̄ filius approbat testamentuz tacite:vt quia facit aliquē actum q̄ non posset ꝓcedere nisi testamentum valeret vt petendo ¶tratabu. non eiñ potest testamentum rescindi per contratabulas nisi ꝓsupponatur valere:et tunc videtur illud approbare tanq̄ testamentū sic factū nō tanq̄ benefactum:sic dicimus in dño appellante a sententia falsi procuratoris.vt.l.iij.§.falsus.j.rem rataz haberi.¶ hoc quod dico de filio:probatur.j.de cōtratab.l.si is qui in potestate.¶.l.si duo. facit quod no.C.de bono.posses.¶tratab.l.ij.¶ de libe.prete.l. maximum. Jdem si legatū ex testamento acceptaret vel aliquod simile faceret.vt.l.pe.§.de inoffici. test.quandoq̄ filius non approbat expresse nec tacite per aliquem actum sed solum tacet ¶ tunc an ptaciturnitatem inducatur approbatio testamenti sunt opi.vt dixi:dico si quidem filius tacet tamen facit aliquem actum per quem inducitur conditio vel immigtio in bereditate paterna: tunc expresse videtur dicere nullum:vt hic dum dicit si preteritus a fratribus partem auocabit ꝛc. vt hic dum dicit si preteritus a fratribus partem auocabit ꝛc.vide tex.expressum.C.de ordi.iudi.l j.Et hec est bona practica cum autem
a ipso iure sit nullum non est necesse q̄ iudice postuletur.[a] vt.l.que sub cōditione.in fi.de condi.insti.posset tamen si quis vellet principaliter petere q̄ testamentum pronuntietur nullum:¶ hoc fieret per officium iudicis:vt dixi plene in.d.l.que sub conditione.in fine.dic vt ibi. ¶Expedita ergo secunda parte veniamus ad tertiam partem hic dicitur q̄ si filius preteritus non vult dicere nullum q̄ testamentum confirmetur. ¶Oppo.in hoc testamento sunt instituti alij fratres.¶ sic venientes ab intestato.siue ergo preteritus approbet testamentum siue non ista voluntas debet confirmari.vt.l. hac consultissima.§. si quis autem.¶.§.eg imperfecto.C.de testamen.Solu.ibi loquitur in testamento imperfecto ratione solennitatis.hic in testamento imperfecto ratione preteritionis:facit quod no.§.tit.j.l.si is qui testamentum.¶.l.si filius in potestate quod dic vt dixi.
25 J.de contratabu.l.si duobus.§.fi prius. ¶ †Secundo oppo.in aut.vt cum de appe.cog.§.siue ergo. vbi dicitur q̄ si hec obseruata non fuerint liberi equa lance vocentur et quando loquitur[c] de liberis dicit q̄ bereditas veniat ad venientes ab intestato:eg hoc apparet q̄ filio preterito testamentum rumpitur et lex procedat vltra disponendo de bereditate.vnde approbatio filij preteriti nihil
26 videtur q̄ possit operari contra dispositionem legis.propter hoc † Jaco.de bel.dicit bodie istam legem non habere locum liberis egtantibus:quia lex pronidit eis. Sed puto contrarium nam tit. vt cum de appel.cogno.non venit ad impugnandum testamentum principaliter sed ad aduuandum inquantum potest.dico ergo q̄ illa aut. limitatur per istam.l.scilicet q̄ ex causa preteritionis vel exheredationis testamentum irritetur. nisi fuerit approbatum per legem istam. vt.§.de legi.l.nam ¶ posteriores.¶ qui satisfda.cogan.l.scie dum.coniuncta aut.offeratur.C.de li.conte. illud contra tenent glosf.¶ colligitur ex glo.quas ibi allegabo. ¶Oppo.insti.de exhere.libe.in prin. Solu.q̄ ibi dicitur testamentum non valet in quo filius est preteritus.verum est si velit testamentum
c dicere nullum:non si semper taceat vt hic.et vide istam glo.¶ signa que incipit:vel deponens ꝛc.ibi:
27 non si semper taceat ꝛc.innuit ista glosf. †q̄ filius declarat intentionem suam si vult dicere testamentum nullum:cum interim est aliquid expressius in glosf.C.de bono.possef.contratabu.l.ij.facit quod no.§.de testa.l.i.¶ hanc glo.tenet Dy.in.l.gallus. in distin.mag. Moder.dicunt contra per casum si tabu.testa.nulle exta.l.i.in fi.¶.§.titu.j.l.fina. Jn quibus dicitur q̄ vno filio preterito alij filij stantim possunt venire ab intestato.ergo interim testamentum non est aliquid:quia ꝓdiu est locus testamētarie successioni cessat ab intestato ꝛc. et hoc refert Lyn.C.de postbu.hered.instī.l.ij.tenent ergo isti quod requiratur q̄ filius preteritus appro-
28 bet egisse:nec sufficiat si taceat.Tego dico sic: quādoq̄ filius approbat expresse:et tunc non est dubium q̄ testamentum confirmetur vt hac.l.appro bare autem expresse est facere aliquem actum per quem inducatur abstentio ab bereditate paterna vt tex.hic expresse dicit q̄ si de bonis patris abstineat ꝛc.quandoq̄ filius approbat testamentuz tacite:vt quia facit aliquē actum q̄ non posset ꝓcedere nisi testamentum valeret vt petendo ¶tratabu. non eiñ potest testamentum rescindi per contratabulas nisi ꝓsupponatur valere:et tunc videtur illud approbare tanq̄ testamentū sic factū nō tanq̄ benefactum:sic dicimus in dño appellante a sententia falsi procuratoris.vt.l.iij.§.falsus.j.rem rataz haberi.¶ hoc quod dico de filio:probatur.j.de cōtratab.l.si is qui in potestate.¶.l.si duo. facit quod no.C.de bono.posses.¶tratab.l.ij.¶ de libe.prete.l. maximum. Jdem si legatū ex testamento acceptaret vel aliquod simile faceret.vt.l.pe.§.de inoffici. test.quandoq̄ filius non approbat expresse nec tacite per aliquem actum sed solum tacet ¶ tunc an ptaciturnitatem inducatur approbatio testamenti sunt opi.vt dixi:dico si quidem filius tacet tamen facit aliquem actum per quem inducitur conditio vel immigtio in bereditate paterna: tunc expresse videtur dicere nullum:vt hic dum dicit si partem bereditatis auocauerit.Jdem puto si bona bereditaria possederit eadez ratione. ¶Preterea nic dixit si bonis patris se abstinuit ꝛc.fed quando se
d immiscuit⁹ secus.si vero nullum tale actuz fecerit tūc si qdē taceret tāto tpe qō pscribat iuri adeūdi vel immiscēdi de iure ciuili infra. ccc. annos non esset dubiū q̄ paria sunt quē excludi repudiatiōe vel tpe.vt.l.ij.§.expectanda.j.de bo.possef.fm tā-

a ¶Postulet.facit qō no. Bal.i.l.fi. C.si ma.fac. Adō l.fine.C.de rep.bere.fm verum intellectum.

↔ Andre. Poma.

b ¶App.cog. Vide Alex.i.l. postbu.col.iij.v. subsequenter q̄rit de difficili qō. C. de bo.pos.¶ta.i.iiij. col.¶ i.l.si qs postbumos.§.si filiū. in.vij.col.¶. tit.j.

c ¶Oñ loquit.no. opi.Jac.de bel.q̄ facit ad no.p bar. in.l.si minore.§.fina de ¶ta.¶ bic ꝓ Jmol. in antepe. col.¶ no.q̄ pteritus a milite ignorāte non pōt approbare testamētum:boc reputat mirabile Bal.i.l. si cūvel i vtero.C. de testa.mi.vbi dicit boc esse nouū idē fortiꝰ in paga no:vt ibi dixi.

↔ Andre. Poma.

d ¶Immiscuit. vide Pano.2§.iij. in.iiij.col.in.ij.vo. Bin.to.de bu.cōsi. ccvi.¶ 2§i.lxviij.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶ Scimus. No. singu. limitationé ad. l. suñ. C. de in. deli. sed doc. omnes hic contra Bart. Sali. tamen in. l. j. in. iij. q. C. de posthu. here. instit. videtur tenere id q̄ dicit Bar. hic. ⁊ male. Fulg. als Flo. etiam ⁊ Modder. in d. l. suum. per illum tex. tenent contra Bar. ⁊ idem Bald. contra Bar. tenet in. l. certum. in. gij. co. in versi. est ⁊ sexto. C. vnde cogna. vbi omnino vide ⁊ idem Bal. i. l. j. C. de su. ⁊ leg. et in. l. posthu. i. j. col. C. de Ztabu. ⁊ hic adde Bald. in l. ij. C. de posthu. here. instit. ⁊ in. d. §. fi impube.

b ¶ Possit adiri. An testamentum approbatum per filium preteritus sit aliquod de iure ciuili vel preto a rio. vide Bal. i. l. posthumo. i. j. q. C. de contra tab. ⁊ etiam in. iij. ⁊. iiij. q. et in repeti. l. in suis. in. gi. co. dixi in. d. l posthumo.

c ¶ Vltimo quero. No. bác. q. de vsurario: vide latissime ad hoc no. per Ang. i dispu. suasici. astēsis miles. ⁊ q̄ no. Bal. i. l. j. C. de sacrosan. eccle. i repe. et Bal. in. l. vniuersa. in prin. C. de p̄ci. impe. offe. hic all. et q̄ non confirmetur testamētū: cō- 29 sulnit Fran. de rā ponī. in cōsi. inci. albericus quondā bugonis. ⁊ ita refert ibi vidisse bis cōsiliū Jo. de lig. et approbatū per Jo. cal. q̄ cō- b firmetur. ⁊ ibi refert frā. de ramposē hanc eandē partem tenere in lect. ⁊ difficultatē hanc dicit cōsistere ex intellectu. d. c. quamq̄. vbi colligit q talis p̄statio cautionis ante testamētum est de substantia ⁊ solennitate in materia p̄ambula: als testamētū est nullum ipso iure sicut in his que dicimus de solēni- 30 tate sentētie quorum p̄posteratio vitiat: p̄m ea que habenī in. l. prolatam. C. de sententiteż in. d. c. quāq̄. ratio principalis fuit odium: sed in ll. hic all. in fiñ: 31 vt hic erat fauor filiorum vel alterius. vtrum autē hēdes vsurā ⁊ sa- tisfaciēdo faciant

Toto. vi. sup. in. l. posthumus. C. de haeredi. part. Jo. fabul.

reconualescere testamentum: certum est q̄ non ita dicit Bal. l. si hereditas. C. de testamen. milita. ⁊ quod sufficit ante mortem p̄stari cautionem: tenet Bal. in. l. si. in. ij. col. C. si a non compe. iudi. et de dicta cautione ad. d. c. quamq̄. vide no. Bal. in. l. pe. in versi. sed dubitatur. ⁊ ibi ponit quēsita de quibus hic per Bar. de egec. rei indi- per Bal. in. l. posthumo. C. de Ztabu. ⁊ ibi quid si post testamentum ⁊ cautionem fecit vsuras. Iz an valeat statutū q̄ vsurarius possit aliter testari. Bal. q̄ nō in. l. Jsulta. C. de testa. ⁊ ad p̄dicta vide Ang. ⁊ imo. in. d. l. qui soluendo non erat. j. de here. instī. ⁊ Jmo. in. l. gall⁹. i. §. ille casus. de li. ⁊ posthu. in. iij. col. per Bal. in. l. arrogator. de adop. ⁊ qō not. Bal. in. l. humanitatis. in vlt. col. C. de impu. et hic adde Bald. in l. iij. C. vnde legi. et i. l. gall⁹. §. etiā. §. tit. j. in. ij. col. et quid si quis tempore testamēti nō erat vsurari⁹ post ea effectus est vsurari⁹: ponit Bal. i. d. l. gall⁹. §. etiā. §. tit. j. ⁊ in. l. j. §. si filiꝰ. de leg. iij. vbi etiam de q̄ne: de qua hic per Bar. de qua etiam per Bal. i. l. ex libera. de su. ⁊ legi. ⁊ per Modder. i. c. quia in oibꝰ. de vsu. de ista etiam. q. vide Ros. i. d. l. posthumo. ⁊ Pau. de ca. i 9si. cclxxxiij. adde videndū ad predicta de vsurarij cautione q̄ cōsulnit Bal. consil. cccxxxiij. iiij. vo. ⁊ einsdē Bal. cōsilium per Haspa. de cal. subscriptū j. volu. consi. xxv. in fine. ij. col.

✣ Andre. Poma. ¶ Vltimo q̄ro. Vide ad hoc Feli. in. c. significaue rūt. in. v. col. vers. vlteri⁹. de testi. p Bar. §. xij. vi. colū. j. volu. archi. consi. iiij.

a ¶ Si ego. Et vide Bar. in consi. suo. lxxxvij. incip. faciolus grandi. vbi allegat istum textum quod potest testator prohibere ius accrescēdi. Andreas Barbatia.

b ¶ Sol. ibi fuit. Et ibi digi de hoc contrario. vbi glo. ⁊ docto. laborant: ⁊ istam solu. quam ponit hic Barto. ponit glosl. in. l. contraria. ⁊ est prima solnti. quam dat ibi glo. ⁊ ista 1 sequitur ibi Bar. ⁊ est cōmunis so- 2 lutio hic: ⁊ ibi. sed Jacobus de are. ibi dicit q̄ ista so- 3 lutio diuinat ad 4 istam legem: ideo tenet secūdam so- 5 lutio. quam dat ibi glossa videli- a cet q̄ibi loquitur quando instituti sunt filij quibus est facta substitutio quo casu si eue nit q̄ditio substitutionis in persona vnius de mentestatoris nō videtur esse q̄ substitutus admittatur vt p̄ferat frater supstiti sed potius p̄feratur frater supstes ilsi substituto. l. cuz acutissimi. C. de fideicō. l. cuz auus. j. de condi. et demonstratio. l. lucius. j. de heredi. instītu. lo vltimo. hic loquitur in extraneis quasi velit q̄ speciale sit filijs. sed ista sol. non est vera: quia propter dictionē vterq̄ positaz in illo textu: ita debet habere locuz in extraneis sicut ⁊ in filijs tertiam solu. posuit Angel⁹ in. l. heredes mei. §. cum ita. j. ad trebellianuz. scilz q̄ hic loquitur i vulgari substitutione in qua non requiritur q̄ vterq̄ decedat. l. cum quidam. que est. l. penulti. C. de impube. loquitur 1 de pupillari: sed hec solu. nō est vera q̄ si hic facta fuisset vulgaris p signuz collectiuū 2 vterq̄: prout ibi certe requireretur q̄ decederet 3 vterq̄ institutus prout ibi quoniā non videtur posse assignari ratio dinersitatis inter vulgarem et pupillarem quando essent facte per signuz collectiuū vterq̄: preterea hic tex. in versi. sed si ego. qui versi. obstat illi. l. loquitur in recip̄roca non in vulgari. ⁊ per consequens forte possit dici q̄ aliud est in recip̄roca substitutione: de qua hic que nō potest fieri per dictionem vterq̄: quoniam substitutio recip̄roca fit de ipsismet heredibus institutis: qz ōz ⁊ vos inuicē substituo. ⁊ nō p̄t apponi dictio vterq̄: qz si vterq̄ decederet null⁹ remanebit substitutus. in. l. cōtraria loqtur de pupillari q̄ fieri p̄t p̄ver-

32 ¶ Quero ⁊ hic loquitur in filio preterito. quid in alijs liberis preteritis. Respondem. vt. j. de leg. prestan. l. is qui in potestate. ⁊ in. l. si duo. C. de liberis preteritis. l. maximum. 33 ¶ Quero ⁊ quid in patre preterito approbante: an testamentum reconualescat equitate huius. l. Jste passus nō poterat esse cognitus isto iure. cum pater preteritus nō dicebat nullum: sed veniebat per contratabulas. hodie vero dicit nullum: vt digi in distinct. precedentis partis. vnde credo p̄ equitatem huius legis testamentum confirmari eadem ratione. nil tamē 34 reperio exp̄ressum. ¶ Quero si filius preteritus non vult dicere nullum. an alij beneficio preteriti possint dicere nullum sicut dicimus in contratabulas: vt. l. si post mortem. in fin. j. de contratabu. 35 dic vt ibi digi. ¶ Vltimo quero ⁊ vsurarius fecit c testamentum et anteq̄ faceret vel in ipso testamēto non p̄stitit cautionem de restituendo vsuras secundum formam. c. quamq̄. de vsuris. libro. vi. postea p̄stitit illam cautionem: an testamentum reconualescit. Joan. andre. cum glossauit supra libum: dicit q̄ sic. postea videns quod multi reprobāt opinio. suam per. l. j. §. sed si filius. j. de legatis. iij. ⁊. §. de testamen. l. si filius. quando glossa uit Clementinam in. c. j. de sepulturis. dicit q̄ testamentum reconualescit quo ad sepulturaz ita intelligit dictum suum in dicto. c. quamq̄. de vsuris. libro. vi. dominus Nicolaus de mata. anteq̄ fierent iste glosse disputauit hanc questionem. ⁊ terminauit q̄ testamentum reconualescat. ⁊ vt tollantur omnia contraria dicit sic. quandoq̄ testamentum ab initio non valet: quia ille qui facit est intestabilis. ⁊ ep̄ postfacto non reconualescit: vt. l. §. si filius. j. de leg. iij. ⁊ de here. instī. l. si filiꝰ. Quādoq̄ testamentum non valet ab initio p̄opter defectum heredis instituti: vt quia est intestabilis passiue. ⁊ tunc idem quod dic vt. l. si alienum. §. in extraneis. de heredi. instit. Quandoq̄ deficit ab initio ratione solennitatis et tunc idem quod non reconualescit vno enim contextu debent adhiberi solennitates. vt. C. de testamentis. l. antiquitas. et §. de test. l. heredes palam. in fine. Est quartus casus in quo testamentum non deficit p̄opter defectum persone testantis heredis instituti vel solennitatis. sed deficit per creditores qui fraudātur vt quando ille qui nō est solūdo instituit seruos: tunc tale testamentū potuit reconualescere si post ea incipit esse soluendo. vt. C. de necessarijs seruis heredi. instituen. l. j. ⁊. j. de heredibus instituendis l. qui soluendo. nō erat plu. ⁊c. Hunc ad ppositum capitu. q̄q̄. extra de vsuris. lib. vj. non facit vsurarium intestabilez: sed p̄hibet p̄sonis interesse tali testamento: dum dicit nullus vsurariozum testamentis interfit. Jtez p̄statio cautionis nō est de solennitate testamenti quod patet. quia p̄t p̄ c stari cautio ante testamentū per plures dies: vt dicto. c. quamq̄. Si enim esset de solēnitatibus deberet fieri vno contextu: vt dictum est. determinat ergo quod dictum testamentum confirmetur cautione postea p̄stita. simile. C. de preci. impera. offeren. l. vniuersa. p̄o boc optime equitas illius legis. vt. §. l. prima. in principio. ⁊ hic repetitur q̄ postea Joan. andre. posuit in nouella super sexto in. d. c. quamq̄.

Si quis heres. Si extraneꝰ institutus incipiat esse suus institutio non vitiatur. boc dicit. ¶ Oppo. glo. j. de contratabu. l. non putauit. §. si quis emancipatum. Solu. aliud in exheredatione que est res inepta in extraneo. vt. l. quidam cum filium. j. de verbo. obli. Aliud in institutione que est res apta in extraneo: vt hic dixi in. l. si filio. §. fin. §. titu. j.

Causa

¶ Causa testati quando non trahat ad se causam intestati.

Testator non potest prohibere ius accrescendi.

Clausula instituo Titium in certa re et prohibeo q̄ plus petere vel habere non possit: quid operetur. remissiue.

Testamentum quando rumpitur per querelam inofficiosi non rumpitur vltra q̄ iudex voluerit.

Regula si vinco vincentem te: quando habeat locum. remissiue.

Sego. a Causa testati non trahit ad se causam intestati si testator prohibuit: secus si non prohibuit. h. d. Diuide: primo loquit quādo testator duos instituit ⁊ cuilibet extraneū substituit. Secundo quando eos inuicē instituit. Tertio circa primum casum docet qualiter possit adiri hereditas. Secūda ibi: §. si ego. Tertia ibi: in prima. ¶ Pro declaratione tex. quero rationem istoz casuū. Glo. dicit in primo casu testamentum rumpitur in totum: quia reperitur persona a qua non rumpitur: quia reperitur persona a qua non fit exheredatus posthumus. Hec ratio colligitur ex secunda glossa paruula in secunda parte. l. super. puto. hec ratio non placet. Dy. dicit cuz exheredatio non posset fieri a persona: sed a gradu. vt §. titu. j. l. iij. §. filius. Dicit ergo Dyn. q̄ ratio est: quia in secundo casu non reperitur alius substitutus qui me coniunctuz repellat. In primo fic. ⁊ fic hoc casu aliam partem habet iure accrescendi: nō iure substitutionis. Illud dictum declaro quādo testator dedit substitutum extraneum videtur pro bibuisse ius accrescendi inter institutum et substitutum cum substitutus preferatur. vt. C. de fideicommis. aut. hoc amplius. ⁊. j. de bono. pos. §. m ta bu. l. ij. §. si duo. not. in. l. qui pater. §. de acquiren. here. merito vno mortuo vel repudiante alius heres non habet per ius accrescendi ⁊ propter prohibitionem testatoris tacitaz substitutus non habet quia eius gradus rūpit: ⁊ quia testator nō potest decedere pro parte testatus et p parte intestatus cum totum testamentum est ruptum: et hec ratio est p̄me partis. vt. §. tit. j. l. si postbumus. ver. nā ⁊ cum duobus. Sed quando sunt instituti plures et inuicem substituti per substitutionem testator voluit tollere ius accrescendi non enim voluit tollere ius coheredum: imo voluit augere: et sic habent vtrūq̄ ius. vt. §. de acqui. heredi. l. si quis heres. ⁊ ibi no. C. de impu. ⁊ alijs subsli. l. testamēto. ⁊ ibi no. portio ergo vnius deficiens vadit ad aliū per ius accrescendi. ⁊ ista est ratio secunde partis. In tertia parte ratio patet: non enim vnus potest adire contra alium. quia sic adiret cum dubitatur de viribus testamenti. contra. l. sed si de sua. j. de acqui. here. ¶ His premissis oppo. extra glosl. causa testati trahit ad se causam intestati. vt. l. j. §. si ex fundo. j. titu. ij. Sol. illud verum nisi testator prohibuisset: qō hic fecisse videtur dando substitutum: vt dixi. idē si alias p̄hibuisset exp̄sse. vt. l quoties. §. si duo. j. tit. ij. Et sic habes tex predictis q̄ testator potest prohibere ius accrescēdi tacite vel exp̄resse. concor. l. dominus. §. i. §. de vsufr. fm vnā lecturam. ¶ Et predicta faciunt ad intelligenda

bum. vt. c̄p: quia in pupillari tertius datur substitutus illis duob⁹ impuberibus filijs institutis: quia dicitur q̄ si vterq̄ filius pupillus in pupillari etate decesserit Sempronius heres esto. addo tamē q̄ potest dici q̄ principium huius. l. obst. illi. l. penul. inquantum hic in princi. vult q̄ possit euenire casus substitutionis q̄uis in persona vnius:

Titij eueniat conditio vulgaris substitutionis vulgaris tantum ⁊ nō in persona alterius: et isto modo intelligēdo remanet dubium: quomodo respondetur nisi dicatur quod hic versi. §. si ego. venit continuatiue: ad principiū huius legis. ⁊ ponit tantū casum substitutiōis recipro ce: ⁊ de casu institutionis nō facit mentionē in versi. sed si ego. quasi velit q̄ illa substitutio recip̄roca continuetur cum eodem casu: ea sic bic ponūtur duo casus ad primuz casum inquantuz vulgaris. bic videtur vel le tex. q̄ possit cō ditio substitutionis euenire in persona et vnius est tamē difficilis responsio sed in secūdo casu in ver. §. si ego de facili tollitur. id est q̄ loquitur in recip̄roca: vt. §. digi.

verba illa in testamentis: scilicet instituo illum in certa re. ⁊ quod plus petere vel habere non possit: de quo dicam in. d. l. quoties. §. si duo. ¶ Sed contra predicta opponitur fortiter de. l. quidam testamento. j. de vulgari ⁊ pupil. vbi substitutione deficiente redit portio ad coheredes per ius accrescēdi. respōdeo quando substitutio vitiatur alio modo quando ex causa preteritionis loquitur contrarium. sed quando vitiatur ex causa preteritionis: tunc procedit. l. ista. ideo enim preteritus rumpit vt sibi locum faciat. vt. l. nam et si sub conditione. in fine. §. eodem. nō autem rumpit vt ad alios vadat. Nunc redeo ad glo. ¶ Opp. ad p̄in. quod vi deatur exheredatus ab omnibus gradibus. vt. l. iij. §. filius. §. titu. j. Sol. vt in p̄inc. glos. ¶ Opp. secundo q̄ substitutus non vocetur nisi ambobus institutis exclusis. C. de impub. et alijs substitu. l. b penul. Solu. ibi fuit b facta substitutio vtriq̄ hic 4 singulis. ¶ Oppo. q̄ potest decedere pro parte testatus ⁊ pro parte intestatus. vt. l. circa. de inofi. testamen. Sol. bic quando testamētum rumpitur natiuitate posthumi: quia ideo rumpitur vt sibi locum faciat: vt dixi. et hic in totum. ibi quando rumpitur per querelam et sic facto indicis: ideo non rumpitur vltra q̄ iudex voluerit. boc tangitur in penulti. glos. in. l. antiqui. §. si pars heredi. peta. 5 ¶ Oppontur q̄ admittitur institutus † nā si vinco vincentem te: vincam te sed institutus vincit posthumū qui est exheredatus et posthumus vincit substitutū ergo institutus vincit etiam substitutum adeo q̄ ex eius persona testamētū rumpetur. vt. l. de accessionibus. de diuer. et tempori. prescrip. Sol. dicit glos. quod fallit illa regula. dic de hoc vt ibi dixi. et Lyn. in autenti. licet. C. de natura. libe. ¶ Opponitur de iure codicil. l. sed cum ea. Solutiones dicunt quidam quod bic loquitur quando instituti sunt extranei. ibi quando filij et fratres. Jstam solutionem nec improbo: nec approbo. dic vt ibi dicam.

Lucius. Testamentum incisum a testatore non sane mentis non rumpitur. h. d. c

c De bis c que in testamento delentur. Rubrica.

1 ¶ Legi intelligitur prospici oculis que scripta d sunt.
2 Testis debet deponere de sensu corporis: non de eo q̄ intellectu percepit.
3 Statutum q̄ instrumenta mādentur executioni sicut sententia: an habeat locum in instrumēto dotis continente tacitam stipulationem.

Dei testaméto.

Primo ponit vnum dictum. Secūdo exponit quodlibet verbum illius dicti per multas particulas. Secūda ibi: legi autem. Hec secunda pars subdiuiditur in multas particulas: vt. j. videbitis. ver. legi. hic
1 d exponit verbum legi. ¶ Et no. q̄ legi e intelligitur c prospici oculis que scripta sunt: et sic appa
e f ret q̄ sententia nō dicitur recta fm formā legis. ij.
f 2 C. de sentē. ex peri. reci. nisi quis scripturaz oculis
g prospiceret. ¶ Scōo no. g de eo q̄ dixi in. l. qui

✣ Andre. Poma. e ¶ Intelligitur. Vide Alex. consi. cxij. ver. non obstat id quod. v. volu. ⁊ Feli. in. c. translato. col. ij. ⁊ seq. de consti. ⁊ in proemio decreta. in. vj. col.
f ¶ Non dicitur. Vide Bal. in. l. fi. de senten. ex peri. reci.
✣ Andre. Poma. g ¶ Secundo no. Vide Barba. consi. iij. colum. ij. iiij. volu. insertum inter consilia Alexan. in. iiij. volu. vide Feli. in. c. ij. in gvj. col. de proba. Barba. consi. clxij. in. vj. col. j. vol. Feli. in. c. sicut. in. iij. col. de re iudi. Roma. consi. clxxvj. in. v. col.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ☞Andre. Poma. ¶Tertio no. Vide Barto. consi. clvi. i. pol. Jaso. in. §. fuerat. insti. de actio.

b ¶Instrumentum. Contrarium tenuit Bal. in. l. ad probationem. C. de proba. ⁊ in. l. i. in princ. C. de rei vxo. actio. vide Ang. in. l. reos. §. cum in tabu. de duo. re. et ibi Oder. in. l. iuregen. §. quod fere. ff. de pact. et in. l. i. in glo. super ver. semper. in ver. tacite appositā. ff. sol. ma. ⁊ que ibi no. ad dictū bar. ℨ bic optime facit a quod dixit dominus Anto. in. c. translato. de ẏsti. et dixi post Bar. in. l. i. in fi. ff. de lega. ii. ⁊ vide not. p Bar. ⁊ ibi dixi in l. i. f. titu. i. ⁊ in terminis Bald. in. l. ad pbationē. ⁊ in l. vbi adhuc. i. viij co. de iure dotiū. c ⁊ vtō qō no. Bal. i. l. generaliter. ad l. fi. de sacrosan. ec. et ad idē facit qō no. Hal. in. l. legē. in pri. C. loca. ⁊ in terminis Bal. in d. l. i. §. vt pleni⁹. C. de rei vxo. act. Adde q opi. bal. in l. ad probatiō⁷ nem. sequntus est Roma. §. clxiij.

☞Andre. Poma.

c ¶In Iriū facit. Vide Bal. in. l. ad probationē. C. de pba. in. l. vnica. ⁊ §. ⁊ vt plenius. C. de rei vxo. actio. ⁊ in. l. inrisgētium. f §. quod fere. ff. de pac. Bal. in. l. vbi adhuc. C. de iure do. Anto. de but. in. c. translato. de consti. ⁊ ret. in. §. 2 fuerat. insti. de ac. Aleg. i. d. §. qō fere. Panor. i. c. cū olim. in. ij. not. de censi. Barb. in. d. c. trāslato. Et vbi Feli. de cōsti. Lepo. in. caute. cxv. Barba. in repe. l. g cum acutissimi. C. de fideiuſ.

d ¶Et idem. Et vide dñm Abba. in cōsi. g. vbi pulcre loquitur. Andre. Barbatia.

☞Andre. Poma.

e ¶Dō. istum. Vide Prepoſi. in. c. in memoriaz. xix. dist. Panor. cōsi. g. i. volu.

f ¶Tollitur suspicio. Adde omni⁹ no Bal. in. l. diu⁹. §. item senatus. §. de fal. ⁊ Bar. in. l. vnus. C. de testi. et in. l. fi. §. i post pn ci. i. de edi. dini. et testamento. §. fi. §. de testi. q testis debet deponere de sensu corporis non de eo q intellectu perceperit: per hoc optime facit iste text. ibi non debet intelligi: sed oculis prospici. ¶Tertio nota[a] q statutum est hic q instrumenta publica manentur executioni sicut sententie. modo quedam mulier habebat instrumentum quod vir fuerat confessus se habuisse dotem ⁊ de ea fecerat quietationem. nunc soluto matrimonio petebat executionem instrumēti contra virum ex vigore tacite stipulationis de restituendo presumpte ex. l. i. C. de rei vxo. actio. Ista lex facit contra eam: quia illa tacita stipulatio non potest esse legitime scripta in instrumento: sed intelligitur auctoritate legis: et ideo tunc non mandaretur executioni illud instrumentum[b] sm legis dispositionem. In contrarium facit. ¶. si duo patroni. §. marcellus. §. de iureiurando.

☞Que sit differentia inter inductum cancellatum ⁊ perditum.

Sed volentibus. In isto §. exponitur verbum inconsulto deleta. ¶Quero que est differentia inter inductum cancellatum ⁊ perditum. Dic vt no. in. l. ſi quis libertatem. §. de peti. here. in glo. super ver. indugerat. ⁊ C. de sol. l. inductuz. et. j. l. pogi. in prin.

☞Quid operentur verba notarij scribentis ea que scripta sunt ⁊ addita mea ppria manu scripsi ⁊ addidi. Et an si sunt plures subscriptiōes: ⁊ notari⁹ dixerit simpliciter que subscripta sunt ⁊c. an consulto presumantur subscripta. nu. 2.

Et ideo.[c] ea premissa. ¶Nota istum[c] versi. ad ea que notarij apponunt tota die in fine instrumentoꝝ: scilicet ea que scripta sunt et addita mea propria manu scripsi et addidi: quia per hoc tollitur suspicio[d] instrumēti: verūtamen quia illa scriptura non refertur nisi solum ad ea que consulto sunt suprascripta: vt hic vnde facit notarius ponere quod suprascriptum est: scilicet in tali vel in tali parte si esset suprascriptio in vna parte tantum non esset necesse: quod ad illum tantum referretur. vt. l. ij. de libe. ⁊ posth. ¶Quero ⁊ quid si apparent plures subscriptiones ⁊ notarius dixerit simpliciter que suprascripta sunt: an omnia presumātur suprascripta consulto. Respondeo sic nisi fauore libertatis. vt. j. l. pogi. in fine.

[a] Nota istum versi. ad ea que notarij apponunt tota die in fine instrumentoꝝ

[b] Nec formam vnam gōnem circumscribere

[c] Nota istum versi. ad ea que notarij apponunt tota die in fine instrumentoꝝ

[d] Nec formam vnam gōnem circumscribere

Sed si legi. Hic formal aliaz questio nem circa premissa.

Sed consulto. Hic facit vnam questionem circa id q proxime dixerat. §¶Opponi. ad versicu. de precedenti. Solu. quando aliquid deletur ita q post deletionem legi non potest. aut hoc fit ante consummationem testamenti et tunc est presumptio q si testator voluisset deleri: iterum fecisset rescribi: vt in precedenti responso. sed quando post consummationem testamenti: tunc habet locum distinctio huius. §. aut est deletum cōsulto: aut inconsulto.

Et si quidem. Hic incipit exponere verbum positum in prin. ibi consulto.

Si vero. Hic exponit id q in principio dictum est ibi: id vero qō non iussu.

☞An hereditas semel data ipo iure possit adimi per delectionem. Et si quis habuit instrumentum quod perdidit vel est deletum: licet possit petere debitum per modum libelli non tamē potest petere executionem instrumenti vigore alicuius statuti tribuentis instrumenti executionem paratam. numero. 2.

Et cū hĩditatis. Iste ver. refertur ad totuz dictum. ¶Opponitur. ⁊ hereditas semel data nō potest adimi ipso iure[b] per deletionem. vt. l. heredes palam. §. i. §. de testamē. dicit glossa q hic debet exponi nō videtur data: scilicet efficaciter. Tu i dic q si ante perfectionem testamenti deletur non videtur data: vt hic. si post aut deleuit vt decederet intestatus ⁊ ipso iure tollitur ⁊ applicatur venientibus ab intestato. vt. j. l. pogi. aut deleuit: quia heredes reputauit indignos: et nō tollūtur ipso iure: sed heredes sunt: sed fiscus ab eis auocat. vt. j. eod. l. penult. Non obst. l. heredes palam. §. i. quia ibi deuenit ad actum verbi: et sic requiritur solennitas. hic deuenit ad actū facti: pro hac opi. facit quod no. docto. C. de testamen. l. nostram. et. l. here ditas. C. de his quibus vt indignis. ¶Ultimo glosſ. dicit q ex tali testamento licet possit adiri hereditas de iure ciuili non tamen potest peti bonorum possessio sm tabulas. vt in gl. per hoc pa l tet q si aliquis habuit instrumentum quod postea perdidit[l] vel postea est deletum: quod licet debitum possit peti per modum libelli: non tamen potest peti executio instrumenti ex forma statuti: de quo dixi. §.

[b] Quando plures. Vide Bal. in l. emācipati. C. de fideinstru.

[l] Cancellari. Vide Bar. in. l. acta. in fine prin. de re iudica. quod no. Bal. in. l. ſi vt pro ponis. la. j. ad fi. C. quomo. ⁊ quā. iud. ⁊ quid importet cācellatio banni. vide Bal. in. l. generalis. C. de senten. pas.

☞Si ex pluribus condemnatis vnus soluit ſlius tantum nomen debet condemnari.

2 Si tota condemnatio cancelletur vno soluente: ex pluribus condemnatis remanet tamen valida in personis aliorum.

3 Cancellare est quod fit per transuersum in signuz crucis.

Inducere est per medium ducere.

☞Andre. Poma.

m ¶Secundo nor. Vide Lepo. cōſi. vij. Imo. cōſilio. decclxxix.

Ancellauerat. In dubio cancellatio restringitur ad rationem ipsi cācellationi adiectam. hoc dicit. ¶Nota ⁊ quando plures[k] sunt condemnati in vna cō demnatione et vnus soluit illius tantum nomen debet cancellari.[l] ¶Secundo nota[m] quod si tota condemnatio cancellaretur vno soluente nihil ominus condemnatio remaneret valida in personis aliorum restringitur enim cancellatio ad causam cancellationis: vt hic. quod tene menti. vidi in vna condemnatione esse plures condemnatos. et quia duo soluerunt condemnationem totum cancellauit: nec aduertit de vno qui non soluit: an possit fieri in non soluente executio. Certe sic: quia cancellatio ad illos duos tantum refertur: vide glosſ. que incipit: sed non soluit ⁊c. quidam dicunt q soluit ibi in ambiguo. sed veritas est in contrarium: quia hic loquitur quando est dubium: sed quando est certuz loquitur. l. pogi. ⁊ ibi soluetur. ¶Quero que sit differentia inter inductum ⁊ cancellatum. ¶Et dico q propie cancellare est per transuersum in modum crucis ⁊c. Inducere est per medium ducere: sicut probatur per glosſ. in. l. ſi quis libertatem. in glosſa super ver. inducitur. §. de petitio. heredita. ⁊ l. inductum. C. de solutioni. ¶Opponitur. §. l. proxima. Solutio in glosſ. que distinguit tres casus. et in eo quod dicit in dubio idem in. l. nostram. C. de testamentis. Sed Ly. ibi ⁊ Dyn. hoc reprobant: quia nemo est indignus: nisi appareat. vt. l. cum quidam. §. rogo. j. de legatis. ij. ¶Opponi. j. l. pogi. Soln. ibi non cancellauit omnes tabulas.

[k] Nec formam vnam gōnem circumscribere

[l] Secundo nor. Vide Lepo. cōſi. vij. Imo. cōſilio. decclxxix.

[m] Secundo nor. Vide Lepo. cōſi. vij. Imo. cōſilio. decclxxix.

☞Magni domini nō recognoscentes superiorem possunt esse iudices in causa proprīa.

2 Judex non debet habere consilium cum aduocatis vt sibi credatur sed collationem sic.

3 Aduocatus non potest cogi vt consulat in causa in qua est aduocatus.

Proxime

a ☞Andre. Poma. ¶Proxime. Limita vt per Oldr. consi. cxxiij. incipi. quod remissio. sequitur Aleg. consi. j. v. volu.

b ¶Est index. Sicut pōt pro se iudicare: ita potest pro se scripturam ⁊ pbationem reprobare: sm Hal. in. l. exemplo. in fi. C. de proba.

c ☞Andre. Pomate. ¶Ita dicunt. Vide Feli. in. c. cum non liceat. de prescrip.

d ¶Habere consilium. de hoc habetur per Barto. in. l. est receptum. c de iurisdict. omnium iudi. vide Bald. in. l. ij. in fi. de senten. que sine cer. quantita. ⁊ adde Bald. in. l. placet. C. de sacro sanct. ecclesijs. et Barto. in. d. l. ij. et Jmol. in. l. ſi pater. fami. bersic. in notabilibus. j. ℨ titu. j.

e ¶Homē. Et pōdera: quia fauoratiōr est persona q̄ res ⁊ fauoz abi e lior est libertas q̄ pium relictū. hoc probo per text. in l. pmo gradu. ff. f que in frau. cred. vbi dicitur q va l let legatū libertatis non legatum alimentoꝝ. qui 2 teꝝ. destruit dictū Barto. ⁊ hic omnium: et adducit q libertas diminuit legitimam filiozum. vt. l. papinianus. §. quinta. 1 ta. et. §. quoniam g quarta. ff. de inofficioso testamen. sed relicta pia nō diminuunt. c. qui cunq̄. xvij. q. iiij. et quia libertas facit quem de ni 2 hilo aliquid: sed legatū pium non facit de nihilo aliquid. Item iurisdictor istud non expressit. argu. l. i. §. fi. C. de cadu. tollen. Si opponitur q ante preferatur: respondeo non est expressum. Et vide Ange. in repeti. l. eam quam. vbi dicit q magis est pia libertas dicta in Joannina. Jo. an. in. l. ita stipulatus est abs te. tenuit contrarium quod lex loquens de libertate extenditur ad pia relicta: sed nihil allegat ego autem ibi tenui contra tamen vide ibi doct. et ex hoc videtur q non bene sumant docto. ex literis. de probationi. qui loquitur in libertate et ipsi extendunt ad causam fauorabilem. ⁊ vide Ludouī. roma. in consil. cxcviij. Andreas barba.

f ¶Pias causas. Et sic dispositio facta fauore libertatis dicitur esse dispositio ad piam causam: vt hic. facit text. in. l. i. §. fina. in versi. rationem pietatis. j. de commu. ser. manu. et que per illum text. dixi in. l. captatorias. C. de testamen. milita. circa contrarium. l. fideicommiſ. j. de fideicō. libe. ⁊ Bald. hoc tenet in. d. l. j. §. fi. ⁊ Barto. in. l. ſi vnus. C. de test. et. l. titio vſuſfructus. §. j. de condi. ⁊ demōſtra. ⁊ Bald. in. l. ij. C. de fideicom. libe. ⁊ in. l. penul. eo. titu. ⁊ in. l. ſi iure. C. de testa. manu. ⁊ in. l. j. in princ. C. de cadu. tollen. et ibi dicit expresse Bal in vlti. colū. q libertas ⁊ ecclesia equiparantur. ⁊ Bart. in. l j. C. de sacrosan. eccle. in repe. l. iij. q. v. partis prin. dicit q legatum libertatis est pium per dictam. l. fideicommiſ. vide in. d. j. captatorias.

[a] Nota istum versi. ad ea que notarij apponunt tota die in fine instrumentoꝝ

[b] Nec formam vnam gōnem circumscribere

[c] Nota istum versi. ad ea que notarij apponunt tota die in fine instrumentoꝝ

[d] Nec formam vnam gōnem circumscribere

f ☞Andre. Poma. ¶Pias causas. Vide Alegan. consi. ccccxlj. incip. ponderatis his que in themate narrantur. in. vj. col. ⁊ vide aliqua similia per Aleg. in. l. centurio. in. iij. col. versi. §. ff. de vulga. per Roma. cōſi. ccxxxv. col. ij. Alphabesil. no. cxiij.

g ¶Bastardello paruulo. Nota bene ⁊ adde q bastardellus nullaz fidē facit secundum Baldum in rubrica. C. de fide instrumento. z. in. xx. colū. in versicu. iij. queritur. ⁊ ibi vide in. xiiij. col. an notarius possit cancellare protocollum reddito instrumento: ⁊ q instrumentum cancellatū pro bet olim obligationem ⁊ satisfactionem. ponit etiā Barto. ius in. l. actadere iudicata. et ad Bartoluz hic adde Bal. in. l. nostram. in. iij. colū. C. de test.

h ¶Adens fuit. vide no. in. l. qui tabulas. ff. de fur. et quod ibi dixi: et quod no. Barto. in auc. cassa. C. de sacrosanc. eccle. et hoc sequtur Bald. in. l. matres. in. iij. columna. C. de testamen. ⁊ Barto. ius in. l. labeo. ad finem §. de pa. ct ibi dixi.

☞Andre. Poma.

i ¶Per hoc credo. Vide Pisa. de castro consi. ij. vide que in simili ponit Feli. in. c. ſi cut. cxxiij. col. de re iudica.

☞Andre. Poma.

k ¶Si ex fundo. In principio ad istum textuz vide Alexandrū consilio. clxviij. in secundo dubio. ij. volumine. Federi cum consi. cxxxj. Barb. cōſi. cxv. et consi. clxxij. ⁊ que scripsi post Bartolū in. l. quoties. §. fi duo capitulis. §. fi. j. eo.

l ¶Sinautez. Et vide glo. in. c. i. de vita et honestate clericoꝝ. ibi supplet verbum statuimus. glos. in. c. quisquis. ō pecu. cleri. supplet verbum statuimus. glo. in. c. quia nos. de appellatio. c. i. de prebend. in. c. de rapto. super verbo: placuit. c. i. de iudi. super verbo: placuit. ⁊ facit. c. i. de probationibus. vbi deficit verbum accipimus. et vide que ibi remiſi. Andr. Barba.

☞Andreas. Pomate. ¶Sinautem. Vide Felinum in. c. ad audientiam. in tertia fallentia. de rescrip. Barbatiam consilio. v. columna. ij. et. j. volumine.

✳ ¶Pro concordia. Aduerte ſi index in ſententia cōdemnatoria vel absolutoria dicat victū victori in expensis ⁊ non subjiciat condemnamus. Barto. in. l. preses. C. de sententia ⁊ interlocuto. omniuz iudi. tenet q nō valet sententia. Contrarium tenet in hac. l. ij. §. finantem. sm dominum Jaſo. in. §. curare. insti. de actiom. Tu dic cum reuerentia tāti docto. nō est contrarius. imo in dicta. l. preses. tenet conclusionem verissimam qō est nulla. Sed arguit contra de. l. verbum volo. C. de fideicōmiſ. ⁊ soluit q aliud est in vltimis voluntatibus: ⁊ aliud in sententia vbi verba stricte intelliguntur: nec subaudiri debent. Jn hoc vero. §. sinautem. index tenet quia simpliciter opponit de dicta. l. preses. ⁊ similiter ita soluit bene. verum est q prima facie videtur sibi contrariari: sed postea finaliter cōcludit vt in. d. l. preses. licet per alia verba non tamen multum discrepātia ab illis: de quibus in. d. l. preses. Sed in effectu index dicit. Et dato q intelligeretur contrarius adhuc posset salnari. Quia aut non constat de mente iudicis: ⁊ procedat prima opinio. Aut constat de mente per alia verba: ⁊ tunc procedat secunda opinio. istam solutionez sensit dominus Aleg. an. in. l. errore. C. de testamentis. quicquid dicat in hoc §. sinautem. dicens q licet prima opinio sit verior: tamen secunda est equior: quam conatur sustinere. vt ibi per eum.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

Roxime. Nota q imperator est iudex in causa imperij ⁊ in causa fiſci. ad idez. ff. tit. j. l. hic tyberius. ⁊ ita dicunt[c] doc. ☞Et magni iudices ⁊ ciuitates que non recognoſcunt superiorem sunt iudices in causis propriis. de quo per Dyn. C. ne quis in sua causa. l. j. et per Jnnocent. extra de electione. c. nostri. et et de iudi. c. cum veniſſent. ¶Nota ergo gl. bic super ver. remotis. Tq iudex non debet habere consilium[d] cum aduocatis litis. ⁊ imponit finem dictis eoruz quando sibi videtur. quod intellige consilium vt eis credatur. vt. l. pretor. §. j. de inrisdictio. omniuz iudicum. et. l. ſi. de testibus. Sed collationem bene potest habere cum eis nō vt eis credatur nisi quatenus iudici videbitur. Credo tamen q ☞ aduocatus non possit cogi vt consulat in causa in qua aduocatus est sed alij cogi possunt. vt. C. de aduo. diuer. iudi. l. sancimus. ⁊ quod not. C. de pogi. sacro. scrinio. la. ij. libro. xij.

Homē.[e] ¶Nota q ſi fauore libertatis est quid in dubio inductū q inductū est presumatur inconsulte. ergo in contrarium est ius commune ⁊ quod dicitur in libertate idem puto in relictis ad pias causas[f] eadē ratione quod est multum no.

☞Ex cancellatione instrumenti facta per notarium in bastardello non preiudicatur instrumēto extenso in libro.

Sufficit q creditor reddat debitori instrumētuz debiti cancellatum: licet non cancelletur in libro notarij.

Uribus. Si de eodem facto sunt plura instrumenta vnius cancellatio alterius vires nō tollit niſi de mente cōstet. hoc dicit. Notarius scripsit instrumentū ☞primo in bastardello paruulo[g] deinde illud extense posuit in libro suo: ⁊ in bastardello cancellauit. certe ista cancellatio non noceret instrumento scripto in libro. pro hoc facit: quia cācellatio limitatur sm causas cancellationis. vt. §. eod. l. cancellauerat. sed causa cancellationis sm morez notariozum est: vt ideo cācellet in bastardello: q cōpleta missum est in libro: igitur ⁊c. Scdo facit ſi creditor reddat debitori instrumentū cancellatuz: licet in libro notarij

[e] Nomen. Adde Bar. in. l. ſi vnus. C. de testa.

[f] Pias causas. Vide Alegan. consi. cccclxij. incip. ponderatis bis que in themate narrantur. in. vj. col. ⁊ vide aliqua similia per Aleg. in. l. centurio. in. iij. col. versi. §. ff. de vulga. per Roma. cōſi. ccxxxv. col. ij. Alphabesil. no. cxiij.

[g] Bastardello paruulo. Nota bene ⁊ adde q bastardellus nullaz fidē facit secundum Baldum in rubrica. C. de fide instrumento. z. in. xx. colū. in versicu. iij. queritur. ⁊ ibi vide in. xiiij. col. an notarius possit cancellare protocollum reddito instrumento: ⁊ q instrumentum cancellatū pro bet olim obligationem ⁊ satisfactionem. ponit etiā Barto. ius in. l. actadere iudicata. et ad Bartoluz hic adde Bal. in. l. nostram. in. iij. colū. C. de test.

Luribus. Si de eodem facto sunt plura instrumenta vnius cancellatio alterius vires nō tollit niſi de mente cōstet. hoc dicit. Notarius scripsit instrumentū ☞primo in bastardello paruulo[g] deinde illud extense posuit in libro suo: ⁊ in bastardello cancellauit. certe ista cancellatio non noceret instrumento scripto in libro. pro hoc facit: quia cācellatio limitatur sm causas cancellationis. vt. §. eod. l. cancellauerat. sed causa cancellationis sm morez notariozum est: vt ideo cācellet in bastardello: q cōpleta missum est in libro: igitur ⁊c. Scdo facit ſi creditor reddat debitori instrumentū cancellatuz: licet in libro notarij

appareat instrumentum corruptum: quia mens fuit[b] q a toto debito recedatur. vt. l. qui chirographum. de proba. per cancellationē vnius videtur totum instrumentum cancellatum: quia talis fuit mens iurisconſul. vt hac. l. ij. rūſo.

¶De heredibus instituēdis. Rubri.

1 ☞Jmpersonalitas quando vitiat dispositionem.

2 Notarius ſi dicit rogatus scripſi intelligitur: ſcili cet a partibus.

Ui testatur. ¶Opp. C. de testamen. l. hac consultiſſima. Solista est supfluitas que non vitiat. ¶Jtez opp. C. de cōſti pecu. aut. ſi qñ. Sol. Timpsonalitas ex parte eius qui obligatur vitiat dispositionem: vt ibi ex parte ei⁹ cui obligatur queritur: vel qui dispo 1 nit ad ſui cōmodum non vitiat: vt hic. et. l. ſtipulatio ista. §. ſi quis ita. de verbo. obli. ſubintelligitur enim persona loquentis. ⁊ ideo cum testator dicit 2 Titius heres esto. intelligitur: ſcz mihi. ¶Et per hoc credo[i] q ſi notarius dicat rogatus scripſi debet intelligi. i. a partibus vel a testatore.

[b] Nec formam vnam gōnem circumscribere

[i] Per hoc credo. Vide Pisa. de castro consi. ij. vide que in simili ponit Feli. in. c. ſi cut. cxxiij. col. de re iudica.

Si ex fundo.[k] ¶Opp. C. de heredi. instit. l. quoties. Sol. ibi erat alius heres institut⁹ vniuerſaliter. hic nō. ¶Quero quid ſi testator dixit Titium instituo in fundo: et quod plus petere non possit. dicam. j. eo. l. quoties. §. ſi duo.

1 ☞Due negationes licet faciant affirmationem tres tū faciunt orationem negatinam.

2 Condemnatio expensarum an videatur facta ſi iudex in ſententia dixit Titium absolno ⁊ victum victorī in expensis ta taxatione nobis reseruata.

l **Sinautem.**[l] ¶Quero an vitietur testamentum ſi dicat Lucius Pla. q ſic per. l. errorē. C. de testa. ⁊ exponebat in pro valde glo. contra quia hic sunt tres 1 negationes: et licet due faciant vnam affirmatinem. vt. l. duobus. §. de verbo. signi. tamen tres faciunt orationem negatinaz. facit. l. j. §. de cad. puni. et per Ly. C. de ser. fug. l. j. Jſta. l. facit ad. q. index 2 in ſententia dixit titiū absolno ⁊ in expensis victū

[k] Si ex fundo. Jn principio ad istum textuz vide Alexandrū consilio. clxviij. in secundo dubio. ij. volumine. Federi cum consi. cxxxj. Barb. cōſi. cxv. et consi. clxxij. ⁊ que scripsi post Bartolū in. l. quoties. §. ſi duo capitulis. §. fi. j. eo.

[l] Sinautez. Et vide glo. in. c. i. de vita et honestate clericoꝝ. ibi supplet verbum statuimus. glos. in. c. quisquis. ō pecu. cleri. supplet verbum statuimus. glo. in. c. quia nos. de appellatio. c. i. de prebend. in. c. de rapto. super verbo: placuit. c. i. de iudi. super verbo: placuit. ⁊ facit. c. i. de probationibus. vbi deficit verbum accipimus. et vide que ibi remiſi. Andr. Barba.

victori nobis ⁊ successoribus tagatione reseruata querebatur vtrum videbatur facta condemnatio expensarum quia deficit verbum condẽno. nec videtur repetitum ex precedentibus. Et videtur q̃
a non. C. de senten. l. pses. In contrarium facit[a] hec lex magime in fine sui licet enim non fit verbũ condemno tamẽ debet subintelligi. [b]nec ob. q̃ sententia dz ferri in scriptis. quia etiã hic loquit in testamento qũ fit in scriptis. ⁊ hoc puto verum licet cõtrarium fuerit iudicatum.

✠ Andre. Poma.
a ¶ In cõtrarium facit. vide Feli. in c. illa. de accusati. Jason. in. l. errorem. C. de test. aliquid per Bartolum consi. v. in. ij. col. ij. vo. Ro. in simili consi. clxx.
b ¶ Debet subintelligi. ⁊ istud facit vtrũ cõtract⁹ in scriptis recipiat suppletionem facti de quo habetur per Baldum in. l. cõtractus. ad fi. C. de fid. instrumen. vbi dicit q̃ non allegat no. in t. cum. p. tabellio. de fide instrumento. vide tñ hic no. per bart. in. l. j. §. ti. j. i pn. ⁊ ibi bal. ⁊ hic etiã Bal. in l. fin. C. de edic. diui. ⁊ qõ no. Inno. in. c. dudũ. de reb. ecc. nõ alie. Bart. tenet contrariũ eius quod hic in l. preses. C. de senten. illa sua opi. est de iure verio. licet ista sit ego. ⁊ si velles eam tenere põt dici q̃ sententia sup eppẽsis de se est interlocutoria. ⁊ sic de veritate in sui platione nõ requirit tãtam solẽnitatem quãtã diffinitiua cũ possit etiã fine scriptis proferri dũmodo reducat ad scripturam vt not. i. l. ij. ff. de appel. ⁊ sic in casu p dicto presumatur plus actum ⁊ minus vel nihil scriptum. vt hic dicimus. Item quia ita fauere debemus vt res potius valeat q̃ pereat. l. quoties. de ver. obli. ⁊ de hoc hic vide p imo. sustinẽté vtrãq̃ opi.

Defect⁹ cõditionis de preterito vel de presenti vitiat institutionẽ sed si de futuro purificat si ex facto testatoris dependet. h. d. fm Dy. ¶ Opponit de. l. clemens. in fi. j. eo. Sol. vt ibi. ¶ Opponitur de. l. qui heredi. c. j. de cõditio. ⁊ demonstra. Solu. hic loquitur in conditione de futuro q̃ dependet ex voluntate testatoris vñ testator non inserẽdo causam videt penituisse. ibi qñ cõditio dependet ex facto alterius vel ex fortuna. ita dicit Dy. hic. ⁊ not. glo. in. l. fi qs ita scripsit heredẽ. j. eo. ¶ Opp. de. l. stichum qui meus erit. de leg. j. in eo. quod ibi dicit de relatiuo quis vel qui. Solue vt ibi. ¶ Opponitur de. l. si menia. j. eodem. Solu. ibi est conditio negatoria que nunq̃ fuit nec esse potuit. ideo eius defectus vitiat. hic autem fuit conditio de preterito que esse potuit.

Seruus.

Si seruum. In institutione videt adiecta conditio que adiicitur liberati. h. d. ¶ Opp. de. l. diuus pius. j. de manumiss. test. Solu. vt ibi. ¶ Oppo. de. l. quidam. C. de necess. ser. fol. vt glos. ⁊ ibi plene.

Si quis ita. De adiectione alterius alteri potest adiici conditio. hoc dicit.

Qui fideicõmissariam.

Licet ius institutionis nõ mutet tamen qualitas acquisitionis mutari potest. b. d. ¶ Et oppo. de. l. si seruum. ℈. fi quis. j. de acqui. here. Solu. potest definere esse heres si vult quo ad effectum ⁊ ibi tamen semper remanet heres nomine vt hic et. l. ei qui soluendo. j. eo. ¶ Oppo. q̃ heres ante non potuerit dare libertatem vt. l. vnũ ex familia. in pnc. j. de lega. ij. ⁊ l. sed si ante. ad trebel. gloss. non soluit. dic q̃ ideo potest dare libertatem ante: quia nemini preiudicaret ideo non potest restituere hereditatẽ ante: q̃ alij preiudicaret. vt no. i. l. post mortẽ. C. de fideicom. ⁊ l. filiusfa. ℈. diuus seuerus. j. de leg. j. ⁊ l. cum pater. ℈. filia. j. de lega. iij.

Aperture. Legitur in glo. multis modis ⁊ satis clare. ⁊ varietas lec. est propter cõtrariũ l. si sub conditione. de lib. ⁊ posthu. vide glo. per te iuncta si. quia filius impubes ⁊c. quidam habent in litera impubes. ſz vult dicere pubes dicit glos. fm distinctionem casuum qui sequuntur erit vel non erit necessarius iterum impuberis. sed pater indistincte erit necessarius ergo ⁊c. ¶ Pro declaratione istarum lect. distingue quãdoq̃ quis dat se ipsi testatori in arrogationez quandoq̃ extraneo. primo casu aut ante testamentum aut post testamentum. primo casu aut reperitur in arrogationem tempore mortis patris et erit suus heres patri. Sed si queratur an sit suus heres impuberi cui est substitutus distingue aut reperit sui iuris tpe mortis impuberis ⁊ erit suꝰ aut reperitur in arrogatione alterius et non erit suus. Si vero tẽpore mortis testatoris non reperitur in potestate nemini erit suus: vt hic fm secũdã lec. ⁊ l. si sub conditione de inoff. test. Secundo casu qñ post testamentum se dedit ad arroganduz tunc si reperitur in arrogatione tempore mortis efficitur suus vtrum autem sit suus impuberi distingue eo modo quo. ℈. dictum est. et. ℈. de libe. et posthu. l. filio. §. fi. et. l. si quis heres. de iniu. test. et tractatur hic in tertia lec. Secundo casu principali quando quis dat se in arrogationem extraneo tunc aut tempore quo cedit dies substitutionis pupillaris reperitur sui iuris vel non. vt. ℈. dictũ est ⁊ probatur hic in vltima lec.

1 ☞ Testamentuz in quo filius est institutus sub conditione casuali an irritetur.
2 Ratio quare emancipatus institutus sub cõditione casuali non bz contratab. sed sub cõditione pẽdente dicit testamentum nullum.
3 Filius q̃ possit institui sub cõditione potestatiua que põt impleri vltimo vite spiritu.
4 Dictio etiam est implicatiua.
5 Hereditas an possit statim adiri per coheredem quando filius est institutus sub conditione potestatiua.
6 Testamentum in quo filius est institutus sub conditione mixta est nullum.
7 Quelibet conditio bodie apposita in institutione filij reijcitur.
8 Testamentum in quo filius fuerit institutus in re que non extat est nullum.
9 Si filius institutus in re q̃ extabat tempore testamenti sed euincitur: an testamẽtum sit nullum.
10 Filius institutus in certa quantitate põt dicere se nolle quantitatem sed velle de bonis testatoris et tantum quantũ est valoz ipsius quãtitatis.

✠ Andre. Poma.
c ¶ Qui heredi. vi de Ulexã. an. l. sticbus q meus erit ff. de legat. ij. ⁊ in l. penult. C. de insti. ⁊ substi.

✠ Aduerte ⁊ Bart. in bac. l. suus quo q̃ allegatur 2tra rius. Tu dic pro saluatione Bart. vt in concordantiam quam posui ad. l. si pater. C. de instit. ⁊ substi.

Sus quoq; Suus heres põt sub oi cõditione institui filius vero sub potestatiua tantum. cui si non paruerit ab hereditate excludit ⁊ coheres statim potest adire non expectato quod impleat conditionem. hoc dicit. Primo ponit dictum. Secundo excipit a dicto. Tertio formatur vnam questionem circa premissa. Quarto illationem. Secũda ibi sed excipiẽdus. Tertia ibi. sed vtrũ. Quarta ibi. ideo. ¶ Oppo. q̃ suus nõ possit institui sub omni conditione. vt. C. de instit. ⁊ substi. l. si pater. Sol. intelligas hoc de suo hoc est de eo qui potest esse suꝰ vt nepos ⁊ similes. ita intelligitur prima glos. hic posita. dicã. j. l. prozi §. j.

1 ¶ Secundo oppo. ☞ q̃ filiꝰ possit institui sub conditione casuali vt. d. l. si pater. de instit. et substitu. Sol. verũ est si in defectuz conditionis egheredet vt ibi. sicꝰ hic. Et est ratio q̃ si cõditio deficit semper fuit institutꝰ. Et est ratio q̃ retrotrahitur vt. l. heres q. de acqui. here. sed si nõ esset egheredatus in defectum cõditionis aliquo casu posset se reperire preteritũ scilicet deficiente conditione ⁊ sic testamentuz esset nullũ. ¶ Tertio op. de leg. iij. §. si sub ea. j. de contratab. Solutio ibi in filio emancipato qui potest institui sub omni conditione hic in
2 suo. Sed que est ☞ ratio q̃ filius suus interim dicit nullum ⁊ emancipatus non habet contratab. scilicet pendente conditione. Cyn. in. d. l. si pater. querit ⁊ non solu. Dic q̃ ratio est q̃ pendente conditiõe substitutus habet bo. pos. fm tabul. vt. l. iij. §. si sub conditione. de contratab. merito pretor de negat ibi contratabu. sed filius emancipatus non poterat aliter venire per contratabu. ergo ⁊c. ſz filius suus dicit nullum ipso iure nec habet necesse petere a pretore. vnde pretor non potest denegare ei beneficium q̃ habet a lege illud vero quod habet a pretore potest denegare. ¶ Opp. quando ☞ filius instituitur sub conditione potestatiua que nõ põt impleri vltimo vite spiritu videtur q̃ debeat egheredari ne inueniat se preteritum in vltimo vite spũ ⁊ sic testamẽtum est nullus vt. l. inter cetera. de lib. ⁊ posthu. Huius timoze dicũt quidam euz debere egheredari. ¶ In 3ium est veritaz: vt. l. si libertus. ver. existimo. j. de bo. lib. Nec obst. q̃ re periaꝰ preteritus. q̃ hoc facto suo 3tingit qõ ante vltimum vite spirituz debuit implere. Eamus ad commẽtum dñi Pauli de neapoli. ¶ Reintro ad glo. ⁊ op. ⁊ vꝰ q̃ si instituat sub conditione casuali
3 non irritet testamentum. nam in legitima videtur
d institutus pure subducto grauamine: vt. l. qñ in priozibus. dC. de inoff. test. glo. fatetur 3ium ⁊ sic dicit banc l. nõ esse correctam. Jaco. de ra. ⁊ Guil. tenẽt 3ium. ⁊ ideo dicũt q̃ qñq̃ institutioni adijcit conditio q̃ facit testm̃ subiacere querele. ⁊ tunc illa reijcit. ita loquit. l. quoniam in priozibus. C. de inoffi. test.

d Quoniã in priozibus. Adde bar to. in. l. si pater. C. de instit. ⁊ substit. sub condit. fac. et ibi digi.

a ¶ Ego teneo istã glo. Tu pondera q̃ ista glo. nõ dicit illud quod bart. hic dicit. imo dicit contra. ⁊ ita eam intelligunt docto. hic. nec glos. in. d. l. si pater dicit cõtra. ⁊ cõtra Bar. tenẽt oẽs doc. antiqui ⁊ moderni. 2tra tenet Frãc. de Rãpo. in. d. l. si pater. ⁊ ibi Raph. Ful. ⁊ ibi bal. ⁊ Ang. et bal. hic ⁊ ang. in 2si. clxvij. ⁊ Bal. in. d. l. qñ in priozib⁹. Et in. d. §. cũ aũt. Jo. de imo. transit cũ Bar. in. l. si. j. de 2di. isti. Ego 2sului cõtra bar. ſz Paul. de cast. i d. l. si pater ſz 2 p bar. ⁊ dicit opin. Bar. melioze ⁊ vi a de Bar. in consil. lxxxvj. inci. factũ sup quo erãt exhibita consilia. i primo dubio qũo al b legat. §. porro hic positũ. ⁊ vtruz testamẽtum sit validum vide in scõo dubio: q̃ disputat. d. l. si pr̃. and. barba.

a ¶ Ego teneo. ad de quod ipse contrariũ 2sului cõsi. xiij. incip. ex facto ꝓposito. ⁊ ange. consi. cxx. icip. domi. Antonia quondam blasij. ⁊ glo. banc sequitur est ipse bal. in l. si pater. C. de institutio. ⁊ substit. ⁊ ibi Sali. ⁊ Joã. 4 de imol. hic ſz melius hunc articulũ explicat in. l. si. j. de cõdi. institu. in. qij. col. in versicu. circa casuale idẽ voluit Pau. de cas. in. d. l. si pr̃ ybi dicit q̃ totus mũd⁹ seruat opi. bar. ⁊ nullus rñdet bene ad. §. cuz aũt q̃ p ei⁹ opin. conseruãtur testamẽta p contrariã 2suebertãtur. eandem opin. tenuit Ange. cõsil. cc vj. inci. viuianus de mõte. ⁊ bal. cõsil. 5 cxix. ij. volu.

✠ Andre. Poma.
b ¶ Et sic dies. vi ð Anto. cõsi. lxviij.
c ¶ Aliqua re. vi ð bald in. d. l. scim⁹ in pin. circa fin. ADDE Bald. consi. cij. iij. volu.
d ¶ Quero si filio. Et vide p ista. q. an possit detrahere quartã in re et nõ in quãtitate filij. Bal. hic aliter loquit ⁊ vide bal. in. l. sancimus. C. de inoff. testa. vbi dicit q̃ põt capere in re mediocri. Sali. ibi tenet cõtra Guil. ⁊ Bart.

ego consului contra Gui. ⁊ Bar. p. d. l. sancimus. §. j. vbi dicit pecuniã ⁊ in ver. iniquitatẽ ⁊ p id qõ habeẽ in aut. de trien. ⁊ sem. §. j. ver. quantitate. ⁊ an possit detrahere in vna vel pluribus rebus. vide Bar. in. l. iiij. ff. ad. l. falci. ⁊ in l. ij. C. qñ ⁊ qui. quar. pars de. Ang. in. l. j. C. ad. l. fal. ⁊ in. l. ij. §. pe. C. cõia. de leg. ⁊ in cõsi. qõ remisi ad bar. ⁊ vide. d. pet. i. c. ray. de ista. Jason. bal. i. l. filiũ. quẽ. C. famil. ber. ⁊ in. l. magis puto. §. ne passiz. ff. de re. eoz. Old. in 2si. cc xviij. Ray. in aut. res q̃. C. cõ. de. ⁊c. in. l. in bonis. C. ad trebel. ⁊ alios i aut. de resti. et ea que par. in pin. in gl. ⁊ p alios in. l. nõ ampli⁹. §. fi. ff. de leg. j. And. barb.

✠ Andre. Poma.
¶ Quero si filio. vide Bal. consil. cccclvij. in secũdo volumie. Ancharra. consil. cc xvij. penulti. col. Paznoz. in. c. Raymundus. de testa. arẽti. 2si. cxvij. in. vij. dubio Paul. de cast. consilio. cvij. et cõsil. cxxxij. Et Fabia. in repeti. aut. nouissima. colũ. xli. C. de inoffi cioso testa. Alex. ⁊ moder. i. l. si nõ amplius. in. §. fi. ff. de lega. j. ⁊ i cõsi. cij. in. j. colũ. in v. vo. ⁊ Ro. in cõsil. cclxxvij. ⁊ plene per Alexand. in. l. marcellus. §. res que in vltima colum. versi. quid autẽ in legitima. ff. ad trebel.

✠ Andre. Poma.
¶ Puto. vide alegan. consil. cxiij. iij. col. in. iiij. vol.

Puto. [e]Conditio dicit potestatiua vel nõ fm id qõ frequẽter accidit. hoc dicit. ¶ Quero que est ista generalis distinctio. Respondeo illa que frequentius accidit vt in glo.

1 ☞ Substitutus filio instituto sub conditione potestatiua que potest impleri vltimo vite spiritu an possit admitti in vita statuendo terminuz filio infra quem impleat conditionem.
2 Quis quando dicatur desinere posse.
3 Si in sententia vel statuto dicitur q̃ quis pro tali delicto condemnetur in centum. ⁊ si soluere nõ potuit amputetur sibi pes: quando dicatur illa cõditio completa.

Sed et si filio. Sub cõditione potestatiua que potest impleri vltimo vite spiritu vino filio non admittitur substitutio nisi in ea dies fuerit adiectus. secus si in vltimo vite spiritu impleri nõ potest hoc dicit cum pzinci. l. sequen. ¶ Opponi. extra glos. de. l. si filius a patre. ℈. de libe. ⁊ posthu. Solu. vt ibi dixi. ¶ Oppo. secundo ☞ q̃ licet conditio potestatiua possit impleri ꝑ vltimo vite spiritu. tamen

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a ¶ Primo casu. vide bal. no. in. l. si pater. in. v. q. C. de insti. & substi.
b ¶ Quid si &c. vide in simili quod no. Bart. in. l. centesimis. §. fi. de verb. obliga. & mihi videt q hoc decidat bald. in. l. non solum. §. mozte. in pe. colum. de ope. noui nuntia. & ibi no. et Bal. hoc decidit & intelligit illud non posse arbitrio iudicis: aliter ipse videtur loqui in. l. quicunq; in pe. colū. C. de seruis fugi. & adde bald. in. l. acceptā. in vl ti. col. C. de pfur. & in. l. qō seruus. ff. de condi. ob cau. an autē dicat posse soluere si habeat fideiussorē pro eo pmittētē adeo q sit relaxandus. vi 2 de qō not. bar. in l. nemo dubitat. per illuz tex. ff. de re. iur. & in. l. i. §. de custo. re. l. statulib. & os. §. fi qs sic acceperit. vbi tex. no. §. de statulibe. & in. l. ité liberat⁹. §. iff. q. mo. pig. vel hyp. sol. et hic adde ange. & imo. in. l. i. ff. de iniust. test. bar. in. l. i. als fi. in fi. de pe. leg. & vide bal. in. l. i. in viij. q. C. de isti. et substi. qd si statutum vel snia dicat q si soluere non poterit infra mēsem &c. et constat ante mēsem qō de suo nihil hz. vide bal. in. l. si quis id a qō. §. in seruos. §. de iur. om. iu.

substitutus potest admitti in vita. nam statnetur certum tps heredi. infra qō si non implet habeat pro defecta: vt. l. si quis instituatur. §. eo. Ultramō. fatentur contrarium. Et ponit in. l. si pater. C. de instit. & substi. q videt contra istum text. vbi dicit substitutus non posse admitti in vita filij. propter quod dico q ad petitionem substituti vel sequentium in gradu non pōt statui cert⁹ terminus filio: vt hic. sed ad petitionē creditoz sic. vt in cōtrario. facit. l. i. §. sane. §. de suc. edi. ¶ Vides ergo tex bac l. quod illud qō pōt quis non dicit desinere posse nisi cum mozit habeo ergo tractare hic qñ dicatur desinere posse. qualiter aūt posse dicatur. dixi in. l. gallus. in pzin. & l. j. de inuist. test. Ad quam declarationem est sciēdum q posse desinit quis multis modis qñq; ex persona eius qui dz facere. qñq; ex tpe in quo dz fieri qñq; ex materia et qua dz fieri qñq; ex persona eius in quem dz impleri. Primo si desinit quis posse ex persona eius qui dz facere. & tunc procedat distinctio huius. l. aut est cōditio potestatiua que pōt impleri vltimo vite spiritu & non desinit posse in vita. §. demū post mortē. Aut non pōt impleri vltimo vite spū & desinit posse in vita. sed tūc cum est in articulo mortis & sic in hac l. non ꝓsiderat aliud p qō desinat posse. niſi ꝓsona q̄ dz impleri. Scōo desinit esse qñq; ex tpe in quo debet impleri si essi est limitatū tps certum ab homine. vel a lege illo elapso desinit posse fieri qō limitaf ab hoie est expressum in hac. l. sed si in cōditione. in pzin. & de verb. oblig. l. in illa cum similibus. An autem tps possit apponi a iudice: dixi. §. in precedenti contrario. An autem a lege hic intelligit tps. aduerte qñq; conditio potestatiua adiici tur in vltima voluntate. qñq; in dispositione iter vinos. Primo casu aut adiicitur institutioni heredis. & nullum tps hz limitatum. vt hic. Ideo ex pectat tps mortis nisi per iudicem aliud statuat vt dixi. aut adiicit legato. & tunc habet tps limitatū infra qō impleatur cū primū potest. alꝰ est defecta cōditio: vt. l. hec 2ditio. de 2di. & demō. & istā differētiā inter institōnē & legatum ponit glo. in. l. si quis institua. §. eo. & ibi dicā. in 2tractibus vo inter vinos. & pzimo casu aut adiicitur institutioni heredis. & nullum tps hz limitatum. vt hic. Ideo ex pectat tps mortis nisi per iudicem aliud statuat vt dixi. aut adiicit legato. & tunc habet tps limitatū si illud nō fecerit quo ad cōstituaf in mora faciendi si nō hz precedentez dispositionem intelligit quoad desierit posse fieri vt. l. ita stipulat⁹. de vbo. oblig. ¶ Iuxta predicta quero qd si ꝓ in snia iudicis. vel in statuto dicatur q̄ cōdemnet. pter tale delictum in cētum & si solu ere nō potuerit vel nō soluerit amputet sibi pes qñ dicat illa conditio cōpleta si soluere nō potuerit vtrum adaptabimus leges q̄ loquuntur de cō tractibus. an leges q̄ loquunt de vltimis voluntatibus cogitabitis. Ad predicta facit extra de rescrip. c. scisciatus. vbi illa clausula si talis adesse non poterit. intelligit: scz tunc cuz causa agitatur et sic babes tempus limitatum. a lege. ¶ Tertio dixi qō posse desinit ex materia ex qua dz aliquid fieri. Iuxta q est aduertendū qō qñq; materia ex qua dz aliqd fieri in dispositione sumit stricte exē plū in. l. q̄ seruus. §. de cōdi. ob cau. vbi debet intelligi q non pōt repeti donec matrimonium potest contrahi ex eisdem sponsalibus ecce materia stricta & sic mutatione contingēte. hoc est illis sponsalibus dissolutis desinit posse fieri & datur repetitio. casus est in. l. stipulationē. & l. seq. q. incipit et licet. §. de iure do. qñq; assumitur large. vt quoad titius contragerit matrimoniū. & tunc desinit posse fieri cum spes nuptiarū defecerit vt in aut. cui relictum. C. de indi. vidu. & in corpore vnde sumitur. Si vero materia ex qua esset generalissima. vt si decem dedit in genere. tunc ex parte materie nō poterit definere posse. q genus perire non potest vt. l. incendium. C. si cer. peta. et. l. in ratione. §. in certe. j. ad leg. falci. ¶ Quarto dixi quod desinit posse fieri ex persona in quā deberet impleri vt si decem titio dederis: scz enim ex parte tua non possit deficere in vita: nec ex parte materie: q̄ in genere tamen ex parte titij potest deficere: quia potest ante mozi: vt. l. cum ita. de condition. & demonstra. & §. progimo. ista ergo lex solum respexit an desinat posse fieri ex parte eius qui debet facere.

c

¶ Andre. Poma. ¶ Seruus. vide quid dicat p istuz tex. in. l. si ſtater. §. j. ff. sol. mat.

d ¶ Quoties. §. fz si nō. quarta qn ta. Adde no. per bald. & imol post bar. in. l. q quarta. in pn. §. de le. j. b vbi oīno vide. et 3 bar. in aut. quod sine. C. de testa. et in. l. cuz patrono. ff. de bo. pos. in. j. consti. digestoruū. vbi ōz q̄ isti libri debēt scribi per literas extēsas: nō per signa. Ō autem de hoc fallit in casu. d. aut. qō sine. et fallit in libris iuris ciuilis & in consti. Decret. ſm bar. in. d. aut. quod sine. & Nico. de neapo. in. l. lucius. de admi. tu. & in. l. lucinius lo custa. de lega. ij. et bar. ibi.

Sed si in conditione.

Nepotes. Liberi sequentis gradus post filium possunt sub omni conditione institu ti. h. d. ¶ Quero an hec lex intelligatur si tempore quo fit testamentum filius precedat nepotem an etiam si nepos teneat primū locum. glos. tenet q̄ loquitur in nepote quem filius precedit. tex §. l. proxi. in pzin. videtur facere differentiam inter filiū & nepotem. Also in summa de insti. & substi. tenet idem quod hec glos. et Lyn. in. l. si pater. eo. tit. tenet idem. ¶ In 3cium videtur. j. de suis & legiti. l. j. §. sciendum. & ibi hoc tenet gl. idem tenet in. l. iij. §. fi sub ea. de contra tabu. coniuncta. l. illud. §. j. eodez titu. ille leges multum vrgent: tamen qō hic dicit gl. est equius: & doctores tenent: & ideo vos teneatis.

c **Solemus.** Incapacitas medij tēporis institutionem non vitiat. h. d. Hoc intelligo qñ perdit ciuitatē tantum nō libertatem: secus si ciuitatem: vt q̄ damnatus in metallum: vt. l. intercidit. j. de conditio. & demonstra. & ibi dicam.

Seruus. Exemplum est precedentis summarij. ¶ Opp. q̄ institutio vitietur: quia denenit ad cuz casum a quo non potest incipere: vt. l. quia ratio. de condi. insti. Sol. tene vltimam solutionem Jo. que est vera.

Si seruum. Si seruus cum libertate institutus redimat in vita testatoris efficitur necessarius. secus si post mortem. h. d. ¶ Opp. de cōmuni ser. ma. l. j. Sol. bodie aliud esset circa quod distingue vt in glo.

¶ Clausula cassans & irritans quando operetur.

Sed si sit cū. Si seruus solus cum libertate institutus redimat libertatē recipit a seipso ideo a seipso adimi non potest. hoc dicit. ¶ Quero qd est hoc dicere q̄ libertatem habet a seipso. Respondeo hoc est q̄ libertatis datio confirmatur additone sui ipsius nec spectat additoné alteri⁹. posset etiā dici quod libertas non est hereditaria. ideo non dicitur eam capere a testatore sed hoc non placet vsq;quaq;. q̄ licet libertas nō fit proprie in hereditate nec in bonis testatoris. est tamen occasionaliter. quia potest testator dare libertatem sicut vsi fructus formalis non est in bonis dñi tamē potest constitui alteri. ¶ Sed quero quid est hoc dictum quod a se adimi non potest. sicut a se sibi delegari non potest. Respon. ademptio requirit confirmationem per additionem hereditatis sicut legatum. sed si decernemus istam adēptionez valere. non posset adimi hereditas: q̄ seruus nō potest esse heres sine libertate. ideo ademptio valere non potest vt. l. si ita. §. regula. de libe. posthu. et ex hoc debet intelligi q̄ hic seruus erat institutus solus sine coherede. vel additione coheredis posset confirmari adēptio & valeret: vt. C. de cōi. ser. ma. l. fi. & ita intelligit hic glo. ¶ Et istud 1 inducebam ad illam clausulam que in testamento ponitur cassans et irritans omne aliud testamentum &c. quia oportet quod illa clausula confirmetur additone ex illo testamento vnde si non potest adiri illa clausula nihil operatur vt dicam in. l. si matri. j. de leg. iij. ¶ Oppon. heredi non potest legari a seipso: vt. l. legatum. §. j. j. de leg. j. ergo nec libertas potest dari ipsi a seipso glos. hic in fin. dicit aliud in legato. quia hereditas et legatum seinuicem non compatiuntur aliud in libertate. ¶ Et si quereretur quare hoc respondet glos. quod libertas non est res hereditaria declaro: quia si habet hereditatem habet omnia que sunt hereditatis. ideo legari non potest sibi illud quod iam habet. nec potest obligari ipse sibimet: sed libertas non est in hereditate. ideo non repugnat quod ego relinquam tibi hereditatem et libertatem cum libertas sit in dominio occasionaliter. ¶ Oppo. de. l. senatus. j. de legatis. j. Sol. ibi non habebit a seipso.

Si seruus. In prima parte prime gl. ponit casum scōo dubitat qs fuit ille heres q̄ seruū alienauit post mortē glos. dicit ille qui esset heres si conditio deficeret. hoc nō placet. q̄ pēdēte cōditione et sic est spes institutionis alius substitutus vel ab intestato veniens venire non potest: vt. l. q̄ diu. de acquiren. heredi. et communia de suc. l. antec̄. vnde glosſ. subdit hic quod fuit coheres istud intellige in coherede qui interim est heres insolidum qui erat coniunctus re tantum. vt not. in. l. ij. §. si heredi. pet. pars dixi. in. l. plane. §. si coniuncti. j. de leg. j. alias alienare non posset.

Duo socij. Si hereditatis delate a duobus dominis dies simul cedit: seruus vtriq; necessarius erit. hoc dicit.

d **Quoties.** Lex tota principaliter diuiditur in duas partes. Primo tractat de forma institutionis. Secundo de institutionis effectu. scōa ibi heres &c. Prima subdividit. q̄ primo ponit quando fuit erratum in corpore. Scōo qñ in quātitate.

Andre. pomate. a ¶ Sed si non in. Limita vt per Ale. cōs. lxxxvi. in. iij. colum. in. iiij. volu.
Andre. pomate. b ¶ No. vide Are. consi. clvij. in. ij. volu. in. iij. notabili. vide Areti. consi. clj. in. ij. colū. tex. in. l. adhibitis. in fi. C. de bis qui sibi aſcri. Barba. in repe. rubri. ff. de fide instrumento. et. c. probationē erroris non respon. vide Ale. consilio. lxxxviij. in. ij. colū. in. iiij. volumi. Lepo. cō silio. xxj. in. ij. et xj. colum. Barb. consil. xxix. maxime in. g. colū. in fi. et seq. j. volu.
c ¶ Tertio. not. p excusatione notarioꝝ. & vide bar. 1 in. l. ij. et de fal. 2 enim regulare qō vbi ē tolerabilis 3 error presumitur pot⁹ error q̄ ma litia. Aide Bald. in. l. j. C. de bis q a sibi aſcrib. in test. vt potius presumatur q̄ nō probet q̄ vt dicat fal sum. Bal. in. §. q bus. in. j. consti. C. & adde quod not. Bal. in. l. ij. C. qui accu. non pos. et in rubri. C. de contraben. emp. in. qz. q. 2 vide docto. in. c. j. de syndi. C. communia de leg. l. ij. 2 Ly. in. l. si quis decurio. C. de fal. & Tācre. in. viij. rubri. in. g. q. in fi. vbi dicit q̄ si notarius omisit scribere protocollū in totum vel in partem vel omisit ibi scribere substātialia vel solēnia qō presumitur ex simplicitate potius quā dolo. & adde bonum tex. in. c. ad audientiam. de presump. qō notarius presumitur diligēter fecisse officium suum nisi contrarium probetur. vide Bal. in. l. captatorias. C. de testa. mili. vbi consuluit de notario. quod quando aliqnid addit in scriptura dicit se fecisse de consilio talis vide eundem vbi pulchre loquitur in. l. errore. C. de test. & in. l. si frater tuus. C. de fideicō. vide qō no. doc. in. c. j. de syndi. Adde quod no. Jnno. in. c. fraternitatis. de heredi. qō si notarius committit falsitatem in aliqua parte vitiatur instrumentum sine hoc faciat scienter siue ignoranter: quia non debet ponere in instrumēto nisi illud quod vidit vel nouit. et in hoc non potest cadere ignoratia iij. qō. ig. c. hortamur. cogita si ista sunt contraria. idem in teste. Et adde quod no. Bald. in. l. volumus. C. de testa. & in. l. iubemus. eo. titu. et in. l. eam quam. C. de fideicō. vbi ponit regulam qō quādo aliquid vitiatur ratione erroris nō extenditur. vide ibi. & adde Bal. in. l. si. C. de ca. largi. lib. q. vide Bal. in rub. C. de fide instru. & in. l. si post dictionem. C. de iuris & fac. igno. & in. l. imperator. ff. de sta. homi. et vide consilium Jo. de imo. xxxi. ad excusationem notarij q̄ de falso. et vide Barto. in consi. lxx. incip. ex facto ꝓposito vbi loquitur de errore notarij: & si possit a quo modo corrigere. & vide Bar. in cōsi. xcix. in. c. ioānes notarius. vbi pulchre loquitur de notario falsario. Andre. Barba.
d ¶ Sed errore. Vide cōcordantias. j. §. pzi. in apostil. & sic not. hic optimā. l. ad excusationem notariorum. & tene menti fing. quod notarius in dubio presumitur errasse nō falsum cōmisisse. et adde q̄ dixi post Bar. in. l. si quis obrepserit. & de fal. & vide Ang. in. l. inter eos. de re iudi. & in l. iurisgentium. §. quod fere. de pac. & adde Bar. & doc. in. d. aut. qō sine. Bal. in. l. verbū volo. C. de fideicō. & ibi an syllaba possit ꝓ dictione poni. & adde Ang. in. l. lucius. in pzin. ff. de testa. mili. Quid in errore indictionis an possit corrigi per notarium. exemplum notarius in originali & sic in protocollo nō apposuit indictionem: sed in extentione instrumenti sic an possit corrigi: certe sic. qō probo nā in publico instrumento continētur duo. vnum q̄ spectat ad notarium vt anni domini indictio dies & alie solēnitates: scōm est substātia cōtractus. Si enim est erratus in eo quod vitiat instrumentū. vt quia deficit indictio. vt in aut. vt prepo. no. impe. in pzin. & in aut. qui. mo. natu. effi. le. in. §. quantum. & in. c. dilectos. de fi. instru. & glo. in. l. generali. C. de tab. li. xj. potent corrigi ille error ne scribētis error noceat partibus. l. si quis in nomine. et l. errore. C. de testa. & boc si cōstat de errore sed si est erratum & nō constat in quo vt quia fuit omissa dies. & sic fuit erratum & isto casu notario dicēti se recordari debet credi. quia officiali creditur in officio sibi cōmisso. l. si quis decurio. C. de fal. magis pnto. & ne tamē. ff. de reb. eo. & procedit hoc quādo est erratum omittendo: sed cum est erratum q̄ ponit vnam diem vel mensem cum deberet ponere aliū isto casu nō poterit se corrigere: nisi de errore cōstet per testes vel alijs modis. l. quicqd astrin gende. de ver. obli. & hic q̄ functus est officio suo sicut iudex. vt. l. iudex posiq̄. de re iudi. & sicut testes. & si indictio est posita in instrumento & est erratum non vitiat instrumētum. vt in hoc. §. & licet presumatur dolus in annis domini quādo in eis erratur: quia communiter omnes sciunt annos domini: ideo culpa lata vel dolus est eos ignorare. l. late. ff. de ver. signi. sed indictio nescitur ab omnibus: ita ideo probabilius presumitur error in indictione. facit ad hoc glo. in. l. si quis in fundi vocabulo. de leg. j. et in l. penul. de reb. dubita formaliter dicit Bart. in. l. si libraꝝ. ff. de regu. iur. quicquid dicat glos. in. c. inter dilectos. de fi. instru. & dicit Bart. in. d. l. si libraꝝ. q̄ si solēnitas nō fuit scripta nec ser nata in instrumē to punitur notarius vt falsarius: secus si fuit serua ta & non fuit scripta. et sic per presumptā. & dicit tū contrariū dixit in dicta l. j. scilz q̄ notarius potest addere instrumēto illud qō omisit. & idem Bal. in rub. C. de fi. instru. in. ig. col. in ver. & pone quod tabellio in imbreniatura. quē vide oīno vbi distinguit in ista materia prout. §. fed idē Bal. in. l. cū proponebatur. ff. de iudi. dixit circa istū passum quod aut notarius vult emēdare errorē non mutata substātia actus & potest. l. actoꝝ verba. ff. de re iudi. sed si mutando substantiā. & tunc aut nondū redigit contractum in publicam formā & potest: q̄ ipse est talis ad cuius fidē recurritur. l. si quis decurio. C. de fal. & dūmodo non mutet substantiā per id qō habetur in. l. sempronius. de leg. ij. Si aūt iam eum redigit in publicam formā & eum tradidit partibus. & tunc si error est manifestus q̄ instrumētum caret indictione: vel q̄ discordat indictio cum annis dñi: tunc potest emēdare: q̄ non censetur in effectu tradidisse ex quo ita manifeste eū imperfectum tradidit. si aūt error nō est sic patens: vt q̄ forte dixit die tertio & debuit dicere die secūdo. & tunc secus. sequitur hic Jmo. & per cōsequens male consuluit Dy. & istā partem contra Dy. sequitur do. Lardi. in. d. c. inter dilectos. in ver. sed cōtra. in. iij. q. vbi dicit qō error in dictionis est error notarij: ideo non vitiat cū possit corrigi & allegat. & sequit dicta Bar. in. d. l. si li bzarius. idē voluit Jmo. in. c. ex literis. de fi. instru. et facit quod voluit Bar. in. l. si. ff. de tab. exhib. & si qs opponeret. et de eo qō voluit Bal. in

Universidad del Rosario Archivo Histórico

l.post diuisionem.C.de iur.⁊ fac.igno.vbi voluit qđ si notarius omittit solẽnitatem incumbentẽ officio suo punitur de falso.nſi.quod loquitur quãdo fuit omissa in instrumento ⁊ protocollo.nos loquimur quando in protocollo ꝙ potest eam supplere in instrumento.itẽ Bal. ibi loquitur quando omisit solẽnitatem in testibus.⁊ in indictione vel annis domini.⁊ sic non loquit quãdo omissit indictionẽ dũtaxat.⁊ istã partẽ etiã sequit Jmo. in.l. actorum. de re iudi.dũ remittit se ad Barto.in dicta.l. si librarij⁹. ⁊ Pet. de ancha ra. in dicto.c. inter dilectos. facit quod voluit Jo. and. in data. lib. vj.⁊ quod no.specu. in titu. de instrumen.edi.§. in strumentum. versed nunquid confecto.⁊ ibi Joan. an.⁊ quod voluit Archidia. xxv. qđ.iq.§.j. vbi voluit qđ notarius potest suum errorem corrigere, et sic illa est communis opinio quod notarius pot corrigere suum errorem circa solennitatem incumbentẽ suo officio commissum.⁊ facit qđ voluit Anto. in l.erroꝛe.C. de test. vbi allegat Bar. in dicta.l.si librarius.⁊ allegat Bald. in suis apostil. in.d.l.imperatoꝛ. vbi dicit quod si constat quod est erratum ⁊ in quo tunc potest corrigere.quia non habet quis iustam causam contradicendi. aut est erratum quia oblitus est indictionis ab annis ⁊ tunc aut vult corrigere illum erroꝛẽ ante redditum instrumentum partibus ⁊ potest.quia lex ad plenũ confidit de tabellione.l.si quis decurio.de fal.aut post et tunc secus: qꝛ notarius functus est officio suo.l.iudex postꝙ.de re iudica.sed alibi Bal. dicit aut substantia ⁊ vis est in tempoꝛe vt in hypotbecaria:⁊ tunc non possit corrigi nisi probato erroꝛe:aut non est vis in tempoꝛe nisi quo ad solennitatem instrumenti.et tunc potest quia aptare instrumentum ita quod valeat de iure pertinet ad officium tabellionis.vt not.in.c.frater nitatis.de bereti.⁊ si nõ adaptauit aptare debet.vt no. in simili in.l.serui ele.de lega.j.non obst.dicta.l.iudex postꝙ. quia ibi loquitur in sententia.vide Bal.in dicto.c.inter dilectos.vbi allegat illud consilium Dy. cõtra glo.ibi vbi querit qđ si notarius dixit in instrumẽto de indictione et non scripsit de qua indictione sed dimisit spatium vacuum causa postea scribendi de qua indictione vtrum vitietur instrumentum.vide ibi ⁊ per docto.in.l.si quis ex argentarijs.§.si initium.in repe.de edẽ.et ad predicta facit quod voluit Bart.in.l.gallus.§. idem credendum. de libe.⁊ postbu.dũ tractat de ver.ꝛc.an possit aliquid addi et extendi. vide ibi ⁊ ad id quod dicit Bart.bic per illum text. quod non presumitur quod notarius scripserit falsum.adde quod dixit Bal. in.l.ij.C. de fal. vbi dixit quod si notarius erat persona fide digna quis nõ admittitur ad dicendum instrumentum falsum.⁊ Tancre. de corneto in sua cõpendiosa in.viij.rub.q.g.dixit quod si notarius omisit scribere protocollũ in totum vel in partem vel substantialia vel solẽnia quod potius presumitur quod per simplicitatem quam per dolum.⁊ malitiã hoc fecerit.c. ad audientiam.de prescrip.vbi habetur qđ presumitur quod notarius fideliter ⁊ diligenter exercuerit officium.⁊ facit quod voluit Bal.in.l.j. C.cõmunia de lega.vbi dicit ꝙ si in instrumento dicitur qđ omnes cõsiliarij vniuersitatis interfuerunt in illo actu.et reuera certi consiliarij exempti nõ interfuerunt qđ nõ videtur notarius scripsisse falsum:ideo non est mirandum si Dy.dixit in.l.transigere.C.de trãsac. quod per maculam falsitatis homo venit ad nihilũ inter homines:ideo falsitas debet non presumi faciliter imo difficilter.⁊ videtur ꝑbari in.c. accedẽs. de accu.satis enim dicitur esse probatum pro instrumento statim quod producitur:ideo debet contrarium probari.arg.eius qđ voluit gl.in.l. situtoꝛ.C.de peri.tu.⁊ glo.in.l.j.C.de testa.mili.⁊ in.l.super.C. qui mili.

a litere nihil probant.ª vt.l. sed cum patrono. in fi. de bono.pos. Quedam sunt literæ:⁊ note que sunt in cõi vsu.vt.v.pro quinqꝫ.⁊.g.p decẽ.⁊ similes.et be litere probant vt boc.§.fallit in casibus in quibus ler specialiter disponit, vt scribatur extenſe ⁊ non per figuras literarum.vt in legibus.ſ. in cõtrarium allegatis.Notas autem ᵇsignificãtes numerum ponit Hug. sub litera.Q. qꝛ quibusdã et illis signis non vtimur.

b ☞ Quando destinatum fieri non sit intelligitur per erroꝛem omissum ⁊ quando vitiat.

Erroꝛ probatur quando in tractatu de faciendo actũ aliquid exprimitur postea aliud est factum.

Tantumdem. Erroꝛ in conditione quã qs destinauit inserere institutionem vitiat.b.d.inversi.sed si sub conditione.si habetis literam nollet dicas qđ mutat casum.nam contrarium loquitur quando volens addere conditionem non addit.bic quando volens addere addidit. ☜Oppo.C. de insti. et substi.l.penul.⁊.j. de lega.ij.l.cum pater.§.fi.glos. dat plures solutiones.prima ꝙ non habetur pro instituto secũdum quod destinauit. Alij dicũt qđ ibi destinauit tantum in animo:bic expresse Dy. dicit ꝙ erit institutus non pure nec sm quod scriptum est sed sm quod testaꝛ destinauit. Tu dicas ſquandoqꝫ quis destinauit adijcere conditionem:⁊ hoc expressit quãdoqꝫ autẽ venit ad actum perficiendi testamentum per erroꝛem illud omisit:tunc institutio vitiaꝛ.hoc est casus bic.simile in cõtractib⁹ inter vinos.vt.l.ita stipulatus.in prin. et ibi dixi.§.de verbo.obli.quandoqꝫ testaꝛ non dixit se expressurum conditionem tunc cum institutionem faceret licet postea tunc si omittatur dispositio non vitiatur.vt.l.penul.C. de insti.⁊ substi.⁊.l.cum pater.§.fin.j. de lega.ij.⁊.l.ij.§.eo.ratio apparet.quia in primo casu destinauit facere dispositionem ⁊ institutionem conditionalẽ qõ non fecit postea.⁊ sic errauit in substãtia institutionis. vt.l.j.§.si quis simpliciter.j. de verb. oblig. ☜In secundo casu non destinauit facere institutionem conditionalem.et sic in substãtia institutionis nõ errauit:sed in ver.idem tractat teneo opinio. Dy. qõ intelligitur substitutio sm quod testaꝛ dicit. non sm quod notarius scripsit. non enim errauit testaꝛ sed scribens.et erroꝛ scribentis non vitiat testamentũ in aliquo.vt.C. de test.l.erroꝛ. ☜Ultimo ſno.ſsingulariter quod erroꝛ probatur quãdo in tractatu de faciendo testamentum vel cõtractum aliquid exprimitur postea aliud est factum. nam intelligitur per erroꝛẽ vt bic de eo qui destinauit cõditionem inserere quod de necessitate intelligitur ante:cũ de testamẽto faciendo tractauit postea sequitur ⁊ non addidit sed tunc cum testamentum faciebat.idem probatur.j. prop.§.quod intellige. vt dixi in.l. si quis in fundi vocabulo.j. de lega.j.plenius in.l. si ita stipulatus.§. chrysogonus.j. de verbo.obliga.

2 c d

Sed si cum primũ. Persona institutioni adiecta per erroꝛẽ beres nõ erit.boc dicit. ☜Sed.id quod dixi in precedenti.§.qõ si in tractatu vnum est deliberatum ⁊ aliud postea factũ presumitur per erroꝛem ⁊ non simulate factum.

Si quis nomen. Sufficit berẽ dẽ demonstrari aliter quam nomine proprio.boc dicit.

e **Si quis tñ ita dixerit.** Sufficit personas esse certas:ſz distributio portionum ex futuro euentu dependeat.b.d.

Heredes. Hic incipit secũda pars principalis quam tractat de istitutionis effectu et per instrumentum succedit in ius defuncti.et plures in dubio intelliguntur equaliter instituti.boc.dicit.

☞ Institutus in fundo ⁊ prohibitus plus petere non posse nullo alio herede instituto quod non sit beres insolidum.

Testaꝛ potest prohibere ius accrescendi.

Bar.fuit ad commentum Bal.

Si testaꝛ instituto herede in re certa alium vniuersalem beredem quem putabat viuere instituit qui erat mortuus vel decessit anteꝙ adiret qõ institutus in re certa babebit totum.

Quid si in casu predicto adiecit illa verba ꝙ plus petere non possit.

Clausula:quod plus petere non possit adiecta in institutione quid operetur.

Si duo. Plures instituti in re certa diuidunt sibi hereditatem equaliter nisi testaꝛ manifestissime aliud voluit.b.d. ☜Principium huius.§.declarabo.j.l.proꝑ.finẽ vero nota dum dicit si modo volũtas patrisfami. manifestissime nõ refragatur. ☜Ex quo dico ſqõ si testaꝛ instituit te beredem in fundo et adiecit quod plus de bonis suis petere nõ possis quod licet non sit alius beres institutus in testamento tamen non eris insolidum institutus quia volũtas testaꝛis tibi manifestissime refragatur vt bic.ſz reducetur res ad causam intestati⁸ quod ꝓbo primo per hunc text.secundo per rationem quãdo ex verbis testatoris colligitur perplexitas seu repugnantia institutio vitiatur.vt.l.si titius.de condi. insti.sed hic est huiusmodi.voluit enim ipsum esse beredem in fundo ⁊ nõ habere plus qđ est impossibile nullo alio existente herede:quia ins nostrũ non patitur ꝛc.vt.l.ius nostrũ.de reg.iur. ☜Preterea sicut institutio facta in fundo presumitur facta in toto.ita seruo instituto simpliciter presumitur institutus cum libertate.vt.l. cum quidaꝫ.§.j. C.de necessseruis beredi.insti.ſz si testaꝛ expressit contrariũ qõ eum institueret sine libertate non erit liber.vt.j.ea.l.nota.§.fina.⁊ institu.de heredi. insti.in prin.et vitiabitur institutio. vt.l. quia ratio.j.de condi.insti.ita in proposito quando adijcit quod plus petere non possit. non videtur institutus in totum et institutio vitiabitur. probatur etiam per.l.penul.§.de iniust.test.⁊ de libe.⁊ postbu.l. si postbumus.versi.nam ⁊ cum duob⁹. Nam ibi testaꝛ ᵈdãdo substitutũ in parte videtur prohibere ius accrescendi et rupta illa substitutione rumpitur testamentũ in totum.vt dixi in dicta.l. penul.pro boc facit ſquia testaꝛ potest prohibere ius accrescẽdi.vt no.i.d.l.dominus.§. quoties. §.de vsufru.cõiuncta glo.in vna solutione. ☜Restat respondere ad ea que possunt allegari in contrarium ⁊ bic est finis. Adamus ſad cõmentum domini Baldi. ☜Et primo contra boc videt casus.j.eo.l.si ita qs beres institutus fuerit excepto fundo.vbi excepto nil operatur.ita ⁊ illa verba ꝙ plus petere nõ possis nibil debent operari. ☜Et ad istum text.potest responderi vt sit sensus quod duo instituti sint beredes equis partibus nisi voluntas testatoris manifestissime refragetur: quia tunc quando volũtas testatoris refragatur essent beredes ex disparibus partibus nõ autem quod res deducatur ad causam intestati. Respõdeo primo iste intellectus nõ est bonus. nam in distributione partium nõ est necessaria manifestissima volũtas defuncti.sufficit enim qualitercũqꝫ de mente appareat etiam si in testamẽto aliter sit scriptũ ſea.l.§.j.sed bic requiritur manifestissima volũtas defuncti ad boc quod res deducak ad causam intestati.⁊ boc etiam est probatum.ſ. aliꝭ ratiobus. Ad.l.si ita quis. respondeo ibi dicit quod sit beres excepto fundo quem non do.que verba important ex expressa concessione defuncti nõ habeatur.ꝙ autem non accrescit sibi boc non prohibuit testaꝛ

a

b

c

d

1

2

3

c

4

c

d

5

6

d

e

manifeste:vel dic ibi precessit institutio simpleg:⁊ sequitur illud excepto fundo ꝙ cõtinet ademptionem fundi.Sed sibijpsi a seipso adimi non potest. vt.ſ.e.l.sed si in cõditione.in fi.ergo ꝛc.sed in questione proposita nunqꝫ dedit nisi rem certã ⁊ prohibuit eũ plus petere vel habere. ☜Secũdo ob. dicte determinationi ꝙ nemo potest facere quod leges non habent locum in suo testamento.vt.l. nemo potest.j. de leg.j. Rñ.quedã sunt que dependent ex volũtate defuncti expressa:vel presumpta. ⁊ in bis potest facere testaꝛ ꝙ vult exprimendo suam volũtatem.vt.ſ.probatum est in iure accrescẽdi ⁊ in libertate que tacite sequitur seruũ institutum.⁊ probatur.j. de condi.⁊ demon.l. in condi tione.in prin.§.j.vbi leges que dicunt quod cõditio que tacite inest nil operaꝛ procedũt nisi de volũtate defuncti aliud appareat.boc etiam probatur in boc.§.⁊ ita loquitur lex nostra.sed in solennitatibus:⁊ in aliis que nõ dependent ex volũtate defuncti nemo potest facere quod leges non habeãt locum in suo testamẽto. ☜Tertio ob.qõ dicta verba.⁊ plus petere nõ possit ꝛc.videtur adiecta fauoꝛe institutis:ergo alio instituto nõ existẽte nihil operanť.vt.l.peto.in prin.j. de leg.ij. respondeo questio proposita loquitur solum quando instituit vnum in re certa:⁊ alium vniuersalẽ beredem nõ facit tunc enim illa verba plus petere nõ possit ꝛc.videtur adiecta fauoꝛe venientis ab intestato.vt.d.l.peto.ver.idem dicimus. finautẽ aliũ beredẽ instituisset qui defecisset. Quid iuris sit di cam in sequẽtibus questionibus. ☜Quero testaꝛ instituit quendã in fundo nec adiecit qõ plus petere nõ possit alium instituit vniuersaliter qui tẽpoꝛe testamẽti erat mortuus:licet testaꝛ crederet eum viuere vel decessit postea anteꝙ adiret an ille institutus in fundo sit beres insolidũ. Videtur ꝙ non:quia alio instituto vniuersaliter habẽt loco legatarij.vt.l.quoties.C.eo.⁊ no.ea.l.j.§. si ex fundo. ☜Preterea licet ille sit mortuus tamẽ qꝛ testaꝛ putabat eum viuere debet habere perinde ac si viueret.vt.l.quo loco.j.eo. ☜Terrarium credo quod ille habeat totum iure accrescẽdi. nam licet testaꝛ dederit alium beredem vniuersalẽ nõ est manifestissima voluntas eius qõ plus petere nõ possit si portio illius deficiat.ergo habebit arg.l. si miles.de test.mili.⁊.l.ex militari.§.fi.cũ.l.sequ. Et bec tenet Guil.de cug.ſ.de ꝙdi.indeb.l. seruo. ☜Sed cõtra predicta facit.ſ. de iniust. testa.l.pe. vbi nõ fuit manifestissima testatoris voluntas solum enim probabit accrescere dato substitutum sicut bic dando coberedem: tamẽ ibi nõ accrescit. sed totum reducitur ad causam intestati.⁊ Respondeo ibi ſubstitutio rũpitur ex causa preteritionis et voluntas legis est manifestissima:ideo postbumus rumpit.vt ſibi locũ faciat ⁊ ſibi rem deducat ad causam intestati.vt.l.nam ⁊ si.in fi.ſ. de iniusto testa.dixi in.d.l.pe. ☜Sed ꝗro ſqđ si testaꝛ adiecisset qõ talis institutus ex fundo plus petere vel habere nõ possit an boc casu berede instituto deficiẽte sibi accrescit.respondeo dicta verba qõ plus petere vel habere nõ possit videntur referri:ſsz rebus sic se habẽtibus ꝓout testaꝛ disposuit. ar.l. quod seruius.ſ. de ꝙdi.ob tur.cau.⁊.l.si.§. itẽ que ſsit.ſ. de ꝙdi.indebi. vide.l.paulo callimacho.§.j. de leg.iij. Sed si beredis institutio deficeret tũc dicta verba nõ videnť operari.vt.l.paulo callima cho.§.j.⁊ Et ideo est aduertẽdum qꝛ quãdoqꝫ in institutione ex re certa testaꝛ adiecit dicta verba et quod plus petere vel habere nõ possit ⁊ nullum alium fecit beredem vniuersalem.⁊ tunc fine dubio videtur dixisse illa verba fauoꝛe venientiũ ab intestato vt dictũ est.⁊ sic res reducetur ad causam intestati.Quandoqꝫ testaꝛ prouidet sibi in e stituẽdo beredem vniuersaliter de eo qui sm cogitationem defuncti in omnẽ casum poterat esse beres.vt instituẽdo hominem iam natum. et tũc fauoꝛe instituti illa verba dicta videãtur.ſvt.o.l.peto.in prin.j. de leg.ij.⁊ intelligerẽtur sic plus petere vel habere nõ possit istituto adeũte. vt.o.l.paulo callimacho.§.j. Quãdoqꝫ testaꝛ sibi prouidit Salice.in.l. sanctmus.in ꝓnc.C. de inoff.test. qõ testaꝛ nõ poterit ꝓbibere petitionez supplemẽti legitime et de boc dico qõ est text.in.§.ceterũ.in aut. vt cũ de appel. cogni.⁊ an possit ius accrescẽdi prohiberi.vide aliqd per Bald.in.l.j.in.ig. col.C. qñ non pe. par.⁊ plene ibi in ſig.q.⁊ an ꝓhibitus a iure accrescendi videat esse ꝓhibit⁹ a successiõe intestati.vide Bal.post gl. i.l.j. C.de testa.mili. et Angel. ibi ponit materiã de qꝛ bic. ſcz an testõ: possit ꝓhibere ius accrescẽdi.⁊ ꝑ Bal. in.l. quoties.C.e. circa primã colũ. vbi limitat in casu.d.§.ceterũ. no. per Bar.in.d.cõ ſi.inci. Mattheolus.⁊ Ange.in cõ ſi.cxliij. cum quo cõcordat Sali. in l.quoties.C.e. sed Jmo. eũ reprehẽdit i.d.§.si ex fundo.⁊ in.c.ray.⁊ vide Bal. in.l. si qs ita instituat si legitimus.ſ.e.⁊ Feder.de se.in consi. cxxxj.⁊ no.ꝑ Sali.j.l.j.C. qñ nõ pe tẽ.par.in.viij.q.⁊ etiam per Ange. in.l.j.C. de testa. mili.⁊ ꝑ Jmo. in c.j.ſ pe.co. de test. et ꝑ Bal. in repe. l.in suis.circa vlti mã charta.cliij.colũ.⁊ vide not. per Jmol. plene in.c. ray.de testa.⁊ per Sali.i.l.quoties. in.iiij.q.C.eo. per Jmol.i repe.o.§. si ex fundo. ad fi. ADDE ꝓbbe Ro. consi.lxxxj.⁊ an testaꝛ possit ꝓhibeꝛ ius accrescendi. vide Bal. cõsi.lxxxiij. lib.v. ☜Dicta videanť. Jmol. in repe.§. si ex fundo. quam ponit.j.eod. in fi. tenet contrarius. ADDE quid si institus in re certa qõ plus ꝛc. da-

Universidad del Rosario Archivo Histórico

to beredevniuersali cui heredi iniunctū fuit onus capelle faciende ⁊ si non faceret pz̄ tenetur bereditate an illa bereditas accrescat ipi instituto i re certa an vero deueniat ad veniētes ab intestato: an vero applicabitur capelle. Bald. consilio cccgxxvj. lib. iij.

Andre. pomate. a
a ¶Nota qō. Uide qd ex hoc infert Oldra. cōsi. clv.

b ¶Paterfamil. in pn. et nota modū petēdi: quia si dico duas partes non intelligit de duabus tertijs. Sed contra istud dictū bart. est teg. in. c. indemnitatibus. §. si vero. de elec. li. vj. vbi due partes intelligūtur respectu totiꝰ et ibi do. Pe. allegat illū text. cōtra Bar. ⁊ vide ibi. ⁊ etiā do. Domini cum. ⁊ idem etiā tenet do. Pet. in c. extirpande. de prebē. sed Joā. de Imol. ibi soluit Barto. hic. ⁊ vide do. Abb. ⁊ domi. Det. in c. cū oēs. de elec. ⁊ vide que dixi in l. j. de acq. here. in gl. ij. ⁊ vide Bart. in l. plures. ff. de dā. infec. vide ibi Lud. vbi allegat bar. hic. et trāsit cū Bar. hic. ⁊ vide Ange. in l. si in rem. ff. de rei vendi. ⁊ in l. etiā. ff. de vsufru. ⁊ vide in consil. Joā. de imol. in consil. cl. ⁊ clij. ⁊ cliij. vbi sunt plura consilia quando statutū dicit lucret tertiam partē de eis an intelligat residuī vel totius integre. Uide ibi qz sunt plura consilia. ⁊ Jo. de imo. ibi videtur consulere contrarium. Andre. Barba.

de aliquo qui etiā ſm cogitationem suā beres nō poterat esse nisi vno casu tantū vt qz instituit vētrem vteris sue si prēgnās erat ⁊ si ad lucē peruenerit. ⁊ eo casu quo prēgnās nō esset ad lucem nō peruenerit nihil dispositū tūc dicta verba dicunt dicta fauore instituti fi erit. si nō erit fauore veniētiū ab intestato. vt. d. l. peto. in pzin. ver. idem dicemus. maxime qñ testator subiūgit quod vult voluntatē suam valere etiam iure codicillorum. ⁊ sic etiam pronidit venientibus ab intestato.

¶Dictio postea de necessitate non inducit internallum.

Si quis ita. Dictio postea non impedit diē bereditatis et libertatis simul dicere. b. d. ¶Not. qō[a] dictio postea nō significat de necessitate interuallū tēporis. ⁊ sic facit ad questionē notatā p Dy. s. fol. ma. l. fructus. Et possumus dicere qꝫ hic non est necesse qō detrahat dictio postea. nā est qdā ordo tēporis et quidā ordo nature. ordo tpis ptz. de ordine nature de quo exēplum: vt primo est ignis postea calor nō ordine tpis sed nature. ita in proposito primo seruus postea liber postea beres non ordine tpis sz ordine nature. qz primo pſona debet esse habilis que fit beres. vt. l. si queramus. §. de testa. ⁊ de iure codicil. l. quidā referūt. qō ergo iurisconsultus dicit qō detrahat postea: scilz quo ad ordinē tpis: qz simul ⁊ semel tēpore cedit vtrūq;. sed ſm ordinem nature seu intellectus precedit libertas.

Si seruus. Primo ponit questionē. secūdo determinat duas alias questiones. tertio reassumit primā. secōa ibi. ſi quidē. tertia ibi. sed ⁊ ſi pure. ¶Oppo. C. de necess. ser. l. cū quidā. Sol. ibi loquitur quando nullā mētionē fecit de libertate hic sic. ¶Alterius dicitur bic qō quando est alienatus vel manumissus posset esse beres. contra. l. de acqui. here. l. placet. ⁊. l. cū pponas. in pzin. Sol. quidā dicūt qō cū beredē existere loquitur quando fuit manumissus: vel dicit aliū esse beredē per ipsum seruū. dic tertio qō beres est nomē ⁊ ista vera. ⁊ vide glo. q̄ inciꝑit voluntaria ibi. ¶El dic etiā nō manumissis ⁊c. domini doc. dicunt cōtrarium in. l. cum pponas. C. eo. sed dāno eos per istū text. vt plene scripsi. in l. cum filius. j. de leg. j.

Si alterius. Plures instituti ex diuersis rebus admittunt equaliter vt instituti. b. d. hoc intellige quātū ad bereditatē sed in fundo habebunt partes nominatas. vt. l. ex facto. la grāde. j. eo. Et ita oportet intelligi. §. l. pzi. §. si duo. ¶Opp. j. l. pzi. Sol. vt glo. ibi.

Copula que cadit inter diuersas ōrationes non inducit coniunctionem.

Titius. Coniūcti ex re certa habentur pro vno quo ad diuisionē bereditatis faciendā cū alio instituto. b. d. ¶Opp. j. l. pzi. Sol. istud propter cōiunctionē duoꝝ in eadē re. vt no. §. l. pzi. vlterius scias qō vltramon. videtur dicere qō testator: hic apposuit copulā dicendo titius fundi comeliani beres esto ⁊ duo sunt titij illi[a] insule beredes sunto qꝫ quilibet habet tertiā. qz oēs essent coniuncti verbis. ita dicit Cy. in. l. ſi. C. de impu. ⁊ alijs substi. in prima oppo. qō nō est verū. Tnā copula que cadit inter diuersas ōrationes nō inducit coniunctionē verbalem. vt. §. qui. mo. vsufru. amit. l. sicut in annos. §. ij. dicam. j. eo. l. item qō sabinus. dixi plene in. l. re coniuncti. j. de leg. iij.

Si in equalibus. Etiam in distributione partium vltimum dictum prenalet. b. d.

De dictione eque ⁊ equis portionibus. Et coniuncti p nomē collectiuū sunt plus coniuncti quā illi qui coniunguntur per copulam. nu. 2.

Interdum. Dictio eque facit vt cōiuncti cum disiunctis equaliter admittantur. b. d. ¶Not. diligenter de virtute

1 2 huius dictionis eque ⁊ equis portionib⁹. ¶Scōo no. Tqꝫ cōiuncti per nomē collectiuum sunt plus coniuncti quam illi qui coniunguntur per copulam in eadem ōratione. nam bic pzimus ⁊ fratris filij in eadem ōratione per copulā sunt coniuncti: tamē qz illi filij nō sunt cōiuncti per nomen collectiuū habentur loco vnius nisi esset dictio eque.

1 Res est diuisibilis in infinitas partes.
2 Res in dubio intelligitur diuidi in. xij. partes.
3 Qui petit duas partes in dubio intelligit de duo decim nisi dicat totius.
4 Quilibet fundus diuiditur in duodecim partes sicut bereditas.

b 1 c d 2 e 3 4 **Paterfami.** [b]No. Tqō res est diuisibilis[c] in infinitas partes[d] vt ibi qō voluit. Ad idē. l. ſi cui. de serui. Itez no. Tqꝫ res in dubio intelligitur diuidi in duodecim partes. ⁊ per hoc bis cautus in libello ⁊ sententijs si em petis Tduas partes dicas de trib⁹ rei totius si enim peteres simplr duas partes in dubio intelligit duas partes: scz de. xij. vt hic. nisi aliud appareat. ¶Et si dicis hic loquit in bereditate certe eo modo quilibet fundus diuidit. vt. l. quoties. §. ſi duo. ſ. eo. ⁊. C. de leg. l. cū questio. Sed ſi diceres peto duas tertias vel duas quartas illud est indubitabile. vt. j. ea. l. §. ſi.

Andre. pomate. c
c ¶Nō res diuisibilis. Uide Fede. cōsilio. cclxxxviij. incipiē. casus talis. Cors. singu.

d ¶In infinitas ptes. Adde Bal. in. l. codicillis. §. j. de vsufruc. leg. ⁊ adde qō legitur ⁊ no. in. l. cum questio. C. de leg. Ange. contra. in. l. de functa. de vsu.

Andre. pomate. e
e ¶Itē no. qō. Ad de Arett. in. l. plane. in ſi. de leg. j.

Denicz. Hic pzimo loquit quando testator legauit vni partem et alteri partem. Scōo quando legauit vni totum ⁊ alteri partem. Tertio quādo vni totum ⁊ alteri totum. Quarto quādo pluriꝫ totū ⁊ alteri partē. Secūda ibi. sed ſi excesserit. Tertia ibi. sz duos. Quarta ibi. in alio. ver. sed ſi duos. ¶Opp. adver. sed ſi excesserit. de. l. cū questio. C. de leg. multa dicuntur pro solutione huius ⁊ trariꝫ. veritas est qō boc dō intelligi qō bic cōstat qō testator voluit trāsire ad dipondiū quod apparet ſi testator dixisset titiū in stituo in. §ij. vncijs in alijs. vi. istituo semproniū. Et boc qō dixit in alijs apparet qō voluit ad dipondiū trāsire: licet bic in teg. nō declaret. distinguc ergo quādoq; testator relinquit vni partē et alteri partem infra assem ⁊ logtur bic. §. in pzin. Quādoq; relinquit vni totū ⁊ alteri totū et nō est dubiū qō cōcurrūt. vt hac. l. §. sz si duos. quādoq; relinquit vni totum ⁊ alteri partem: ⁊ tūc aut constat quod illud qō habat secūdo voluit adimere a primo ⁊ stamus certo: aut nō ꝫstat qō voluit adimere. ⁊ ita loquitur ver. sed ⁊ ſi. Aut est dubium et tunc est distinguendū: aut primo relinquit partē et postea totū. aut primo totū scōo partem. vt no. in. l. cum questio. C. de leg. facit qō dicam. j. ad trebel. l. marcellus. ⁊. l. qui quadringēta. ⁊ vide glo. q̄ incipit ex asse constitutos ⁊c. dicit glo. no. quantū ad substantiā rei bereditarie: qz in qualibet vncia erit tantum de substātia bereditatis quantū erat de primo licet habeat pauciores vncias.

Siquis ita. Oppo. §. de. l. pzi. vbi illa verba tertia: quarta: ⁊ similia significāt modū pzotionū nō ordinē. Respōdeo boc ꝑpter precedētia verba: scilz prima: ⁊ scōa q̄ sunt mere significatiua ordinis: secus si illa verba non essent apposita: sz alia tūc essent modificatiua. vt. §. l. pzi. in ſi.

Quādo relatiuum quis vel qui faciat veram relationem non simplicem.

Ualianus. Relatiuum quis vel qui in dubio facit verā relationem nō simplicē. b. d. ¶No. qō digi in summario facit. l. triplici. de verb. signi. ¶Opp. Tqꝫ faciat simplicē re f lationē non verā. vt. l. dōm. C. de iniur. l. iij. de negot. gest. respondeo de sui natura facit verā vt bic. sz vbi resultaret iniquitas debet intelligi quod faciat simplicem relationē. vt in contrarijs et in sacra scriptura mulier dānauit que saluauit qō no. g qz facit id ad saluandū dicta testium. ¶Ultimo no. glo. super verbo partes. in ſi. gl. Tu dic qō cū cuilibet ex primis reliquerit minus. secūdo plus qō bec leg bodie nō est correcta. vt no. per glos. in dicta. l. cum questio. C. de leg.

¶Ad saluandū. Et boc sequit ro. in l. j. in pzinci. §. de ope. no. nun.

Andre. pomate. f
f ¶Add saluādum dicta testium. Ui de aler. ſſil. cxxij. ver. preterea. col. iij. vol. ij. Roma. consi. xxx. col. ij.

Item quod

Andre. pomate. a
a ¶Item qō sabinus. §. sed ſi. vide Car. cōsi. lxviij. ¶Item qō sabinus. §. sed ſi. No. istū teg. in ver. aliter. atq; ſi ita scripsisset. in ver. ex reliqua parte. qz ꝓcedat cū ter. in. l. ij. de here. instī. ⁊ cū. l. si miles. la. §. ff. de testa. mili. de verba dicitur. aliqd dixi in. d. l. ij. et vidi de boc verbo residuū als dubitari sup vno rescripto impetrato a summo pontifice per quēdam priorem cuiusdā monasterij qꝫ possit testari de fructibus ⁊c. cuz alias sine tali impetratione nō posset vt aliquid digi post bal. in. l. fi. §. nō autem. C. de bo. ā libe. in re ctore ecclesie. nā ī rescripto cōtinebat qꝫ cōcessa fuit gra sacerdoti seu priori. qꝫ possit testari in qua dicebat put tibi placuerit ordinare et disponere ac sup boc testamētū facere ⁊ cōcedere libere ⁊ licite valeas plenā ⁊ liberā cōcedim⁹ facultatē volum⁹ aūt qō in dispōsatiōe bonoꝝ dicti priorat⁹ ⁊ aliorꝝ beneficiorū iuxta quātitatē residui erga ipm priorat⁹ ⁊ alias ecclias a quibus illa ꝓcepisti liberalem exbibeas put cōscientia tibi dictauerit: ⁊ aīe tue saluti videris expedire. Sed dubiū nūc propter illud verbū residui ꝑ qta parte papa cōcessit qō testarē iste prior ⁊ residuū relinḡret ecclesijs a qb⁹ ꝓcepit priorat cōscientia dictauerit ⁊ anime saluti viderit expedire qm̄ q̄ ad ista verba ſiertoza papa voluit dicere qō a residuū bonoꝝ qō ꝓceperit ab ecclesijs relinḡt eis ſm qō ab eis ꝓcepit: qz voluit papa qꝫ illud qō ꝓcepit ab vna ecclia illi ecclesie relinquat istud importāt ista vba inferioza. ⁊ sic apparet qꝫ sz papa cōcedat plenā ⁊ liberā facultatē testandi de bonis q̄stis intuitu būficioꝝ. tū restringit illā liberam facultatē in residuo: ideo est aduertendū qō erit illud residuū. nā cū ista gratia sit ꝓeiudicialis ecclesijs a quib⁹ percepit bona ⁊ ad instātiā sui emanauit dicta cōcessio: ideo ista gratia restringi debet inquantū potest vt eniteat ꝓeiudiciū tertij. vt in. c. super eo. de offi. de leg. c. Quis. de rescrip. in. vj. l. ij. §. ſi qs a principe. ⁊. §. meritoꝝ. ff. ne qd in lo. publi. ⁊ in. l. nec anus. C. de emāci. lib. ⁊. c. in corrigēdis. de offi. ordi. ⁊ sic sz beneficia principū sint late ⁊ latissime iterpretāda. l. beneficiū. ff. de cōsti. prin. c. cū dilecti. de dona. c. visis. gvj. q. ij. tū illud est verū qū agit de ꝓeiudicio ipius cōcedētis vt dictis iuribꝰ sed qū agit de ꝓeiudicio tertij tūc secus. qz nō est de intētione cōcedētis ꝓeindicare tertio: nisi quatenus est expressum in gratia seu ꝓuilegio. ⁊ cū ad impetrationē istius priorat⁹ dicta gra fuerit cōcessa sequit. qō in dubio sz fieri interpretatio cōtra ipm priorē impetrantē. vt in. c. cōtra eum. de regu. iur. in. vj. ⁊. l. veteribꝰ. de pac. ⁊. l. qcgd astringēde. de verb. obli. sz eñ in dicto rescripto dicaf ⁊ de quibuscūq; bonis tā ratione dicti priorat⁹ quā ratione aliorꝝ beneficiorū tuoꝝ q̄ de presenti obtines ⁊ in posterum obtinebis: tū papa nō cōcessit qō de oībus illis bonis possit testari: sed dūtaxat voluit declarare de qb⁹ bonis possit testari: qz cū babebat bona quesita ex plurib⁹ beneficijs papa indulsit ei qō de bonis qbuscūq; tā priorat⁹ quā aliorꝝ beneficiorꝝ boc apparet exverbis inferioribꝰ oū dixit iuxta quātitatē residui. vnde voluit qō residuū dictorꝝ bonorū testetur erga priorat⁹ ⁊ beneficia. Et sic nō concessit qō possit vni vel pluribꝰ relinquere omnia bona q̄ acqsiuit ex dictis beneficijs. vt iam fecit dictus prior instituēdo cōuentū in q̄ erat prior qñ residuum debuit disponere et distribuere alijs ecclesijs a qb⁹ illa bona percepit. ergo non potuit testari de oībus bonis instituēdo dictum monasteriū vñ videf velle qō illud verbum resi duū importet lucrū qꝫ dict⁹ prior acqsiuit de dictis ecclesijs vt sic i illis distribuere et reliquere debeat vel saltē dimidiā oīm bonoꝝ. et de boc est text. valde solēnis in l. ij. C. de beredi. instī. in ver. nā residui. cō memoratio etiaz totū admittit vbi si testator instituit incapacē in certa portione ⁊ alterū beredē instituit ī residuo ille instituꝰ in residuo vr institut⁹ in totum prīmoniū defuncti. qz ꝑa significatio illi⁹ vbi residuū vel vbi reliq̄ importat totū prīmoniū defūcti. facit qō br̄ i. l. q̄ff. C. de test. mili. ⁊. l. amissi. in pn. ff. de fideiuss. ⁊. l. ei q. ff. de dona. cā mot. et. l. ceterozū. ff. de verb. sig. teg. bic. ⁊ que in sīli digi in. d. l. ij. ⁊ sic vba ista adaptanf ad totū si ergo nō apparet p quota parte papa voluerit istū posse testari de bonis eccleſiarū vel dek qꝫ totū qō ex dictis ecclesijs fuerit ꝓceptū veniat reseruādū ipsis ecclesijs ⁊ qō remaneam⁹ in dispositiōe iuris cōis. l. si extraneus. ff. de cōdi. ob cau. l. si cū dotē. ī pzin. fol. ma. cū ſi. ⁊ illa vba de qbuscūq; bonis: nō intelligunf qꝫ oia bona possit relinquere. vñ nō intelligunf de genere rib⁹ singulozꝝ. sz de singulis generū sīli modo loquēdi vtif glo. in. l. j. in ver. oībus. C. cōia de leg. ⁊ in. c. nā cōcupiscētia. de cōsti. ⁊ sic papa voluit qō possit testari de bonis cuiuscūq; beneficij: sed nō de bonis oīb⁹ oīm suoꝝ beneficiorꝝ. vide alias rōnes ad būc casum sz nō ad materiā quas posui in. d. l. de mōstratio. in. vj. col. de cōdi. ⁊ demō. ergo sz dicat de qui buscūq; bonis ⁊c. tū restringit ad ecclias in qb⁹ fuit beneficiat⁹ ⁊ sic nō de oīb⁹ bonis dicti priorat⁹ ⁊ sic dicaf residuū importat medietatē toti⁹ vt voluit gl cōiuncto text. in. l. ſi residuū. C. de distra. pig. vbi dr residui debiti si parat⁹ est soluere ⁊ gl. in ver. residuū exponit. i. parte q̄ casu appellatione partis venit residuū. i. mediū toti⁹. vt. pbaf ī. l. nomē filiarū. §. portiōis. ff. de ver. sig. nisi restringaf p adiūctū: qz dicaf pars aliq; tūc importat minus dimidia. vt est glo. valde sing. in cle. j. de fozo cōpe. ¶De boc verbo residuū qō ipse cōsuluit cōsi. xxvj. iiij. volu.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶Si quis. inte-a rim. An heres in stitutus sub cõditione possit interim pendente cõditione petere bonorũ possessionẽ ℈m tabulas et an faciat ius. vi℔ cy. in.l. filijs matrez. C. de inoffi. testa. ꝛ ibi ad eum se re l mittit Bal.

tione nõ tribuit ius sen iuris effectum. vt.l.ij.℈. si sub conditione.ff. de bo.pos.℈m tabu. si nõ tribuit ius vel iuris effectũ ergo interim[a] nõ potest alienare. gl. dicit qõ illud qõ permittit alienare refertur ad eũ qui instituitus est in diem certũ. ꝛ sic habetur vt pure institutus: sed hoc est ꝟtra mentẽ. l. que de vtroq; pariter loquit. dic ergo ℈m Jac. de are. ꝛ melius qõ bo.pos. interim nõ tribuit ius: sez ius resistẽs in persõã heredis: sed interim potest alienare vt curator datus bonis. ꝛ hoc puto verũ per. l.j.ff. de iure delibe. Sed ꝟtra hoc facit tex. qui dicit distrahi tãꝑ heres. Sol. fateor qõ etiã curator distrahit tãꝑ heres. ꝛ eodẽ modo põt a creditore cõueniri ℈m eũdem Jaco. de are. ¶No. ꝟtiã diligẽter qõ bo.pos. que datur pendẽte cõditione tribuit administratione illã que cõpetit curatori bonorũ. ¶Opp. quilibet potest vẽdere rem alienam. vt.l. rem alienã. de cõtrahẽ. emp. Sol. potest alienare ꝛ dominiũ transferre vt hic qõ non est in alio alienãte rem alienam. ¶Ulterius oppo. qõ vere vẽdat rem alienã. vt.l.ij.℈. si sub cõditione. ff. de bono. pos.℈m tabu. Sol. ibi in omnem euentũ habiturus erat filius hic non erat heres habiturus in omnem euentum.

1 ☞Judex citans aliquem ad hoc vt sciat an velit esse heres: debet ei dari tantum tempus quantum habet ad petendum bo.pos.

2 Institutio sub cõditione potestatiua potest nõ solum statui tempus vt impleat conditionẽ sed etiã infra quod adeatur hereditas.

Sed si bonorum. Hic loquit ꝗd habeat facere iudex aliquo instituto sub cõditiõe subdiuidit ꝗ primo loquit de instituto sub conditione potestatiua: scõo de instituto sub cõditione causali. scõa ibi. item si conditioni. Si institutus differt conditionẽ potestatiuã implere ei ad hoc per iudicem terminus statuet. h.d. ¶Opp. ꝛ videt qõ non sit necesse qõ iudex statuat tẽpus: ꝙ lex statuit qõ impleat quãprimũ potest. vt.l. hec conditio. de cõdi. ꝛ demõ. Gl. fol. notabiliter ibi in legato hic in institutione heredis ita tũ qõ in institutione heredis est maius periculũ: ideo heres nõ est ita grauãdus. ꝛ bãc tz ℘e. ꝛ Ly. C. de insti. ꝛ substi. l.j. dixi in. l. suus quoq;. ℈. j. ℈. eo. ¶Quero ꝙd vult dicere tex. qõ ꝓtor: mutet edictũ suum. Glos. dicit qõ nõ habemus: ſz credo qõ habeamus. nam extraneis ad petendũ bono. pos. ꝓtor indulget centũ dies descẽdentibus annũ. de illo edicto loquit hic qõ ꝓtor debet mutare statuendo tantũ tempus quantũ per illud edictum statuit. ꝛ non minus qõ no. multũ ꝓbatur in. l.ij.j. de iure delibe. ꝛ. l. j. ℈. largius. de succes. edic. qõ est mẽti tenẽdũ: ꝙ assessores in hoc multũ errãt statuendo minus tẽpus ad deliberãdũ an velit adire vel nõ. Et sic no. ꝙd si iudex fecit aliquẽ citari vt sciat si vult esse heres vel nõ debet dare tantũ tẽpus quãtũ datur ad rẽpe. bo. pos. Et nõ potest minus tẽpus statuere. vt ll. prealleg. ꝛ per hoc mille pcessus deuastabunt. ¶Querit quid erit elapso termino dato a iudice. Respon. videbit defectus cõditio. vt hic. nec est locus illi distinctioni que fit in. l. ℈diu. de acqui. heredi. Non emp potest hic iudex adire cum nondum erat purificata institutio sile in. l. si heres. ℈. de bo. auto. iudi. pos. ¶Ultimo no. ꝙ instituto sub cõditione potestatiua nõ solum potest statui tẽpus. vt impleat conditionem sed etiã potest statui tempus infra qõ adeatur hereditas. vt hic dicit tex. ꝙ pro tanto est aduertẽdum quia statuitur tempus eo tempore quo non potest facere vt possit implẽdo conditionem: ꝛ ideo hoc fit.

c ¶Item si conditioni. proclamatio. valida est citatio per edictũ generale in loco publico ꝛ potest per hanc citationem fundari iudiciũ. ita sentit bart. hic qui semp allegat. ita etiã dicit bar.

1 ☞An sufficiat generalis proclamatio quando creditores volunt agere contra bona hereditaria et non reperitur heres.

Item si conditioni. Prio ponit vnum dubium. Secũdo vnam questionem circa illud. scõa ibi. si sub cõditione. Pendẽte conditione casuali iudex statuet terminũ infra quem si nõ petitur bo. pos. vel hereditas adeatur creditores in possessionẽ mittẽtur ꝛ curator bonis constituetur. h.d. ¶No. qd debẽt facere creditores pendente cõditione institutionis. ¶Quero ꝙ quãdo creditores volũt agere cõtra bona hereditaria cũ nõ reperiat heres. an sufficiat generalis pclamatio ꝛ si qs velit esse heres cõpareat ꝛc. ℈m formã. l. si cõtẽpore. de remiſ. pig. Aut est necesse qõ citent aliq nominatim. ℟ñ. nominatim citari debere illos q primũ grãdũ obtinent ꝛ ad quos hereditas pertineret. ꝛ innuit hoc tota lex quevult citari substitutũ sub cõditione. p hoc. ff. de succes. edi. l. j. ℈. et. ℈. largius. ꝛ expressius in. l. j. ℈. pe. de vẽ. inspiciẽdo. ¶Quero qd vult dicere tex. nisi infra certũ tẽpus hereditas obtigeret ꝛ aditaq; fuerit primo qõ dicit hereditas obtigerit intellige p bo. pos.℈m tabu. ꝛ sic possit heres a creditorib[9] cõueniri tanꝗ curator datus bonis. vt hac. l. in pzin.℈m Jac. de are. ꝛ qõ sequitur aditaq; fuerit intellige post epistẽtem conditionẽ. ¶Quero dicit tex. ꝛ interim ꝛc. Quero de quo tpe intelligit istud interim. ℟ñ. põt intelligi. i. iter primã dilationẽ datã heredi. vt. l. ait prætor. de iure deli. vel põt itelligi iterim. i. postq; creditores ĩ possessionẽ fuerint. vel anteq; heredi tas adeatur. arg. l. si cui. ff. ex qui. can. in pos. ea.

1 ☞Quãdo per curatorem datum bonis possint vendi res tempore periture.

Si sub conditione. Diuiditur ĩ duas partes. Primo formatvnã. q. circa prædicta et eã determinat. Scõo circa suã determinationẽ tollit vnã dubitationẽ. scõa ibi. ꝛ ideo. ¶In ꝑma parte sic pono casum. Dictũ est. ℈. qõ p curatorẽ vẽdunt que sunt tpe peritura. quero an p curatorẽ possint vẽdi res nõ periture vt satisfiat creditoribus. ℟ñ. qõ sic. si est grane es alienũ. vt qz debetur sub pena vel qz debet reipublice que tota die molestat sicut dicimus in curatore dato ventri.

1 ☞An eger et impeditus teneatur mittere prõ curatorem.

2 Et an cũ agit contra bona defuncti modo de quo hic p ℈m decretũ dandus sit curator qui vẽdat.

Et ideo. Iste versꝰ. legit hic in gl. tribus modis. de primis duob[9] nõ curo assumo tertiũ ibi vel melius ℈m glos. ℈m quẽ. h.d. Aduersus facta per talẽ curatorẽ nõ restituitur pupillus ſz absens vel aliter impeditus. h.d. ¶Opp. ℈. de mino. l. in integrũ. Sol. glos. pupillus nõ restituit. vt ibi sed absentes ꝛ impediti sic. vt hic. ꝛ. l. j. in fi. ℈. eꝙ. cau. ma. ꝛ. l. ĩ possessione. ℈. cũ dicit. eꝙ qui. cau. in pos. ea. ꝛ ℈m bãc lectu. posui summariũ ista nõ placẽt mihi. q. l. in integrũ. de qua glo. facit mẽtionẽ dũ loquitur in pupillo qui nõ restituit de eo qõ factũ est ante aditã hereditatem. cũ interim tũc nõ fiebat cõtra pupillũ: sed cõtra hereditatẽ: que interim repzesentat personam defuncti maiozis. ꝛ eadẽ ratione videt qõ nõ debet restituenĩ absentib[9] vel impedito de eo qõ sibi ante aditã hereditatẽ fieret. ꝛ leges hic allegate ĩ gl. loquunt de eo qõ fit in bonis eoꝝ absentium. vel aliter impeditoꝝ. ¶Scõo modo legit alibi ĩ gl. ℈. eꝙ qui. cau. in pos. ea. l. si ditu. ℈m quã pone ſic casꝰ. Dicit. ℈. qõ fit vẽditio. vt satisfiat creditoribus: sed videt qõ debeat deferri et expectari. Ad hoc respondet iurisc̃õsultus ꝛ dicit qõ illud qõ ozdilatiõe est verũ in illis q sunt absentes eꝙ causa iusta vel iusta cã impediti ſz. ℈. precedẽs loquit in pzsentibus q detractant petere bono. pos. h.d. ¶Tertio modo legit Jac. de are. hoc modo. Dictũ est. ℈. qõ bona vendunt per curatorẽ datũ bonis. Cõtra imo videt qõ per ipsos creditores debet fieri vẽditio bonoꝝ. vt. l. fulcinius. ℈. j. ℈. eꝙ. cau. in pos. ea. ℟ñ. per creditores potest fieri vẽditio cõtra debitorem latitantem sed quãdo debitor non latitat sed est absens vel legitime impeditus: tũc fit venditio per procuratorem causa cognita. h.d. ¶Quero quid vult dicere tex. sine dilatione. dic vt in glo. ¶Quero vtrum ꝛ eger ꝛ impeditus teneatur mittere pcuratorẽ. Glos. videtur dicere qõ sic vel patitur missionẽ vel vẽditionem. Quod dicit de mittendo pcuratorẽ, dic plene per Ly. C. de testa. mili. l. j. dixi in. l. j. de diuer. et tẽp. prescri. ꝛ qõ dicit patitur vẽditionẽ. intellige per curatorẽ datũ bonis. vt. l. in possessione. ℈. fi. ĩ. eꝙ quibus cau. in pos. ea. Potest quarto modo legi dictũ est supra q curator potest vendere. ¶Quero vtrũ eo tẽpore quo curator vendit erit necessarium decretum iudicis vel posset sine decreto vendere. respõdet iurisc̃õsultus in primis dictis. ℈. est necesse qõ sit cause cognitio ꝛ decretum iudicis vt in pupillo et alijs absentibus ꝛ ista lec. probatur in. l. ait prætor. ꝛ. l. ij. de iure delibe. ¶Ultimo tenet mẽti qõ quãdo cõtra bona defuncti agitur per ℈m decretum hoc modo debet interponi qõ detur curator bonis qui vendat. a vt hac. l. pater.

a ¶Et ideo. q vendat. vide Bal. idẽ tenẽtem in. l. si. in pzin. C. de manu. test. et vide q̃ dixi post Bart. in. l. si plures. ff. de cur. bo. dã. ꝛ idẽ tenet no. bar. in. l. si bona. C. de bo. auto. iudi. pos. secus in primo decreto et adde Bal. in rub. C. de succes. edi. in vlti. col. et no. per Angel. ꝛ Jmo. in l. ad diem. de ver. oblig. ꝛ per Bal. in rubri. C. de succ. edic.

Stitius. Not. ꝙ substitutio vulgaris fit verbis affirmatiuis. ꝛ dic vt dixi in. l. j. de vulga. ꝛ pupil. ¶Secundo no. qõ eodem modo fit substitutio in legatis sicut in hereditate. vt hic. et. l. vt heredibus. de leg. ij.

Ste solum. Si prima institutio est plena scõa in eodem testamẽto facta nihil operat. ꝛ idẽ vbi sub pluribus conditionibus disiunctiue relinquitur. h.d. ¶Op. qõ vltima institutio debet valere. vt. l. nã ad ea. j. de cõdi. et demõ. dicit gl. ꝛ no. aliud in institutionibus in quib[9] prevalet institutio plenior. vt hic. aliud in legatis in quib[9] prevalet vltima volũtas. ¶Oppo. j. eo. l. si quis ita scripsit. Sol. dicit glos. ibi babebat coheredem hic non. Tu dic qõ ibi loquitur quando pro parte pure ꝛ pro parte sub conditione. hic quando primo pure. secundo sub conditione. ¶Oppo. de. l. si heredi plures. de condi. insti. Solu. glo. intelligit hãc cõditionem esse ponitam separatim non copulatiue.

Sta quis. Varietas ordinis institutionem nõ vitiat. hoc dicit.

1 ☞Verbũ qõ reperit in preterito ꝛ ĩ futuro subiunctiui in vltimis volũtatib[9] intelligit in futuro.

2 Si testator legauit cuilibet filie q̃ vidua fuerit centum an ad legatũ admittãtur que erant vidue tẽpore testamẽti vel que postea contigerit viduari.

3 Dictio quisq;. ꝛ dictio omnis: an differãt: et quid de dictione quilibet.
Dictio omnis in singulari est distributiuũ: in plurali est collectiuum.

4 Dictio quisq; idem est quod dictio quilibet quia est distributiua.

5 Dictio quisquis: est distributiua.

6 Nomina collectiua: et distributiua.
Dictio quisq; quare magis sumatur impzopzie quam dictio omnis.

7 Relatiuũ quis vel qui qñ ponatur distributiue.

8 Si plures intrant castrum an omnes debeãt habere premium.

9 Si statuatur qõ quicũq; acceperit vexillũ florentinozum habeat centũ si duo simul acceperunt nec apparet quis primo: simul habebunt centum.

10 Distributiua particularia que sunt.

a ✠Andre. pomate. b ¶Hoc articulo. Vide Alexã. cõsi. clxxv. in. v. volu.

Hoc articulo. b Nomen quisq; pzie est collectiuũ: sed fauore institutionis vt distributiuũ assumitur. h.d. Dicitur in tres partes. Primo ponit verboz pzium significationẽ. Scõo dicit mentẽ seruãdã. Tertio ponit qualis mẽs in dubio pzesumatur. scõa ibi: in quo puto. tertia ibi: ſz humani[9]. ¶Et est aduertendũ qõd quidã habent hic quisq;. et ista est bona litera. Alij habẽt quisqs. ꝛ ista non est bona: qz dictio quisquis est vere distributiua. vt. j. de cam. Oppo. ꝛ videt qõ hec institutio nõ valeat. vt l.j.ff. de bis que pro nõ scrip. Dicit gl. qõ hec verba scriptũ habuit ꝛc. cõferunt in preterito. ibi in futuro. ꝛ ideo ibi nõ valet qz cõferũtur in alienũ arbitriũ. ¶Cõtra verbũ habuerit reperit in preterito ꝛ in futuro subiũctiui sed ĩ vltimis volũtatibus tale verbũ qõ reperitur in preterito ꝛ in futuro debet intelligi in futuro. vt. l. si ita scriptũ fuerit. ꝛ. l. solemnis. de cõdi. ꝛ demõ. Sol. debet intelligi in futuro nisi dispositio vitiaret. vt hic. argu. l. quoties. de ver. obli. Dicas tu hoc est cõtra. l. j. in fi. de bis que pro nõ scrip. ba. sol. ibi subaudit per gl. scriptũ habuerit: scz in tabulis quas fecit. et sic de necessitate ad futurũ refertur. Et ista sunt vtilia[a] ad questionẽ ✠testatoꝛ legauit cuilibet sue filie que vidua fuerit centũ querit an ad legatum[a] admittenꝺ ille que vidue erant tẽpore testamenti: an ille quas postea cõtigerit viduari. Certe ex predictis pz qõ in dubio in vltimis volũtatibus verbum fuerit debet intelligi in futuro subiunctini.

¶Opp. ꝺz hic qõ sy nus scripsit erit heres cõtra. C. de impube. ꝛ alijs substi. l. ℈uis. Sol. gl. qõ ibi inequalitas tollit ꝛtrarium. Vel dic qõ ille leges nil ad ꝓpositũ nõ emp ꝺz ibi qõ in pzona vnius veniat ꝛ in persona alterius nõ substitutus admittatur. Vel dic qõ ibi fuit oꝛatio copulatiue ꝛcepta: ꝛ sic requirit cõcursus vtriusq;: hic fuit dictio q̃sq; que assumit distributiue. ¶Opp. C. de impube. ꝛ alijs substi. l. cũ quidã. Sol. vt in glo. vel dic qõ fauoꝛ filioꝝ illam interpzetationẽ admittit: sed certe idẽ esset in qualibet: vñ cessat ratio gl. vt. l. heredes mei. ℈. cũ ita. j. ad treb. ꝛ ideo solue: qz ibi fuit vsus testatoꝛ verbo mere collectiuo. hic verbo qõ similitudinem habet cuꝫ distributiuo. ¶Querit glo. an iste filius habebit totã hereditatẽ. dic vt in glo. Preterea querit glo. qd si vterq; scripsit heredem similiter dic vt in glo. ¶Opp. ꝛ videt ✠ quod differãt quisq; ꝛ oĩs. vt. l. si pluribus. in pzin. j. de leg. ij. Solu. ibi loquit in distributiuo quilibet qõ differt a dictione oĩs. ꝛ differũt ĩ hoc. nã quilibet attribuit cuilibet insolidũ. oĩs attribuit simul et collectiue. vt. l. si plurib[9]. in pzin. j. de leg. j. ꝛ p hoc l. nõ distinguemus. ℈. cũ plures. ℈. de arbi. qõ intellige verũ si proferatur in plurali[a] vt oĩs boies ferũt lapide sed si in singulari: vt ois homo fert lapidẽ: tunc est distributiuũ sicut quilibet. vt not. ℈. de sta. bo. l. ij. ꝛ est casus. j. de iure fisci. l. moschis. ꝛ ibi no. ¶Opp. de. l. si creditores. ꝛ qõ ibi no. C. de pac. ℟ñ. ibi loquit in dictione quisq; que est idẽ qõ quilibet. hic in dictione quisq; que est idem qõ oĩs. ¶Opp. de. l. q liberis. ℈. hec verba. j. de vul. ꝛ pupil. Sol. ibi ✠ loquit in dictione quisqs que est distributiua. vt ibi. ꝛ. l. fi. C. de impu. ꝛ alijs substi. hic loquit ĩ dictione quisq; q̃ est collectiua. vt hic ꝛ. l. si necessarias. ℈. si annua. ℈. de pig. act. ¶Et ad uerte ne quedã gl. que est in. d. ℈. si annua. te decipiat: qz glo. videt ibi dicere in dictione quisqs qõ non est verũ quia text. dicit quecq;. sic in collectiuo quisq;. ¶Opp. de. l. si necessarias. ℈. si annua. vbi statim ꝓpria significatione collectiui. Sol. hic fauoze institutionis trahit ad ꝓpriã significationẽ: secus si tractaret de odio. vt ibi. ¶Ut igit ista materia ✠ liqueat scias qõ quedã sunt noĩa collectiua[a] quedã distributiua collectiua: vt oĩs qsq;. oĩs est collectiuũ. vt. d. l. nõ distinguemus. ℈. cum plures. ꝛ no. in. l. si plurib[9]. j. de leg. ij. ꝛ hec dictio quisq; etiã est collectiua ℈m ꝓpriam significationẽ: tamẽ vbi tractatur de fauore institutionis sumit impzopzie ne pereat. vt hic. ¶Sed quare magis sumit impzopzie dictio quisq; quã dictio oĩs. ℟ñ. hoc est ꝓter vicinitatẽ quã habet cũ dictione quisqs. ꝛ cũ dictione quisq;. ꝛ cũ alijs distributiuis. Distributiuoꝝ vero q̃dã sunt distributiua simplicia quedã duplicia: simplicia sunt[b] vt quilibet ꝛ quisq;. Quare appellant simplicia. ℟ñ. quia vnũ verbũ tantũ requirunt: ꝛ rem cuilibet attribuũt insolidũ. Ñ est verũ nisi natura rei repugnaret: vt si dicerem quilibet vestrũ mihi heres esto. q nõ possunt esse insolidũ. ar. buius. l. in fi. Jte est natura istoꝝ distributiuoꝝ vt requirak cõcursus oĩm ad quos refertur: alꝰ esset falsa oratio. vt. d. l. nõ distinguemus. ℈. cũ plures. ꝛ. l. si creditores. C. de pac. ꝛ no. in. d. l. si pluribus. j. de lega. ij. Quedã sunt distributiua duplicia: vt quisquis fi qs quicũq;. ista semp requirũt duo verba vt probant iura que. j. allegabo. Jte ista attribuũt[i] rem cuilibet i insolidũ sicut precedẽtia. vt. l. qui filiabus. ℈. j. de leg. j. tamen in hoc differũt: qz nõ requirunt con-

a ¶Et ista sunt. Et vide Bal. in. l. fi. C. de sen. que sine certa qnã. ꝛ ibi remissi. ꝛ vide. l. si tã. j. de condi. ꝛ de. et ibi remiſſi. et vide Bal. in. c. cõstitutus. de rescri. ꝛ ibi dixi. And. barb.

✠Andre. pomate.

d ¶Ista sunt vtilia. vide Fely. ĩ. c. ad hec. de rescrip. Aret. in. l. iij. ℈. ęꝙ plurib[9]. j. colũ. de acqui. pol. Et cuꝫ Barto. hic tenet Aret. insti. de leg. in pn. ꝛ dicit se vi disse de facto. vi℔ Jaso. in. l. quomi nus. ꝛꝛj. qõ. ff. de flu. vbi dicit qõ ℈ decisio Bart. cõter repzehenditur. Et ꝟtra Bar. hic est cõis opini. ℈m Jaso. in. d. ℈. si eꝙ plurib[9]. in glo. in ver. ꝛ suscepit. ĩ. l. iij. ff. de acq. pol.

¶Hoc articulo. an ad legatũ. vide etiam not. per Jmo. l. si ita legatum. j. de condi. et demõ. ꝛ ibi videt tenere cõtra bar. hic. ꝛ vide. l. si taz facta. de condi. et demõ. ꝛ qõ in fi li no. Bal. in. l. fi. in fi. C. de sen. q̃ fine cer. quan. ꝛ ter. in l. solemnis. cũ ibi no. de condi. ꝛ demonstra.

e ¶In plurali. ad de eundẽ Bar. in l. moschis. j. de iure fisi. ꝛ Sozi. in. l. quidã relegatus. ℈. si tibi. j. de reb[9] dubijs.

✠Andre. pomate.

g ¶Que sint nomina collectiua. vi℔ Fely. in. c. capitulũ sctẽ crucis. in pzin. de rescrip.

✠Andre. pomate.

b ¶Simplicia sũt. vide Lepo. consi. ꝛiij. in. v. colũ. in princip.

¶Attribuunt. et ℟ dixi post Jmo. in. d. l. q filiabus.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

Andre. pomate. a in prin. et Bar. consi. fi.

Andre. pomate. b in cle. et fi principalis. de rescrip. Ureti. in l. j. ff. item acquirimus. ff. de acqui. pos. Bal. in proemio. ff. ox. ff. ita q. Ale. in. l. q filiabus. ff. j. ff. col. de leg. j. Panor. cõsil. xcix. in. ff. dubio. pe. col. ff. vol.

c ¶ Dy. formar. et ad hanc questionem. vide no. per Angel. ꝛ Jmo. in l. fi eius q nouissimus. ff. ad trebel. ꝛ in. l. qui filiab⁹. de lega. j. adde qõ no. Bar. in. l. fi ne cessarias. ff. si annua. de pig. act. et in hac. q. doct. variãt. vt plene not. per Jmol. in. o. l. qui filiabus. Jtez facit ad. q. qõ stante statuto qõ primogenitus succedati regno si duo simul nascantur ambo succedant. de qua per Joã. an. in addi. Spec. in titu. de feu. in addi. mag. et per Bal. in auc. in testamẽto. C. de col. in. l. in quib⁹. b C. de secũ. nup. et c in. l. etiã duobus. de vulga. ꝛ pupil. ꝛ quod no. in. l. in tus. C. de fideicõ. libe. ꝛ Bal. in. l. ex hoc iure. in. v. qõ. de iusti. ꝛ iure.

Andre. pomate.

d ¶ Sed iuxta hoc quero. ꝛ pro. q. vi de Ly. dy. et a be in. l. qui filiabus. ff. j. alias fi. j. de lega. j. Jac. de aret. in. ff. nos autẽ. in prima cõsti. ff. ox. do. Anto. ꝛ Joã. de Jmol. in cle. et si principalis. de rescrip. do. Pet. d et Joã. de Jmol. 9 in. c. iudicante. de e test. Bald. in pma constitutio. ff. ox, vbi pulchre loqꝛtur. ꝛ in. l. si duobus. ff. j. ff. quem admo. testamen, aperiã. Barto. in l. ff. item acquirimus. ff. de acq. f possess. Bal. hic. et Jo. de imo.

e ¶ Unum statutum. de quo per Jmo. in. l. q filiabus. ff. j. de le. j.

Andre. pomate. f pace. Alexã. consi. cxvj. col. j. iiij. volu. ꝛ in. l. diuortio. ff. ob donationes. in. iij. col. et seq. solu. matri.

g ¶ Iste verificant. Adde qõ habetur in. l. ancille. C. de fur. ꝛ quod dictio vter attribuat actũ verbi cuilibet insolidum: est textus. ꝛ ibi Bal. in. l. si apud. C. de appel, ꝛ de dictione neuter, vide glo. cũ tex. in. l. pe. ff. rem ra.

¶ Quicũqꝫ. Aide aliquid per Roma. consi. cxxj.

¶ Ad hanc questionem ꝛ sequẽtem. Aide Jmo. cursum omnium sicut precedentia: sed verificãtur in vno vel etiam in omnibus: vt probatur exp̃ssẽ in distributiuo si quis in. d. l. si necessarias. ff. si annua. in fi. ff. probatur in distributiuo quisquis. vt. l. qui liberis. ff. hec verba prealleg. et. l. ex duobus. ff. j. ff. titu. j. probatur in dictione quicũqꝫ in. l. edicto. in princi. et. l. ait diuus. in princi. j. de iure fisc. Quid volo dicere. Dictio quisquis et quicũqꝫ verificantur in vno ꝛ in omnibus. vt si dicoquisquis vestrum audit ꝛc. si vnus audit verificatur. Item si omnes audiunt verificant. ¶ Sed oppo. de. l. ab omnibus. in princi. de leg. j. ꝛ. l. si qs in fundi vocabulo. eo. titu. Respon. ista verba distributiua duplicia si actum primi verbi insolidũ non distribuunt nec actum secundi. vt. d. ll. secus si primi verbi actum distribuunt insolidum: tunc enim distribuunt actum secundi insolidum. vt. l. qui filiabus. in fi. de leg. j. ¶ Item babemus relatiuum quis ꝛ vel qui quod aliquãdo ponit distributiue: vt quãdo antecedens est terminus cõmunis: ꝛ tunc quis vel qui quãdo ponitur distributiue attribuit insolidum ꝛ vnum requirit ꝛ nõ plura. vt. l. si fuerit. j. de reb. dub. hoc est verum nisi de mente disponẽtis aliud appareret. vt. l. eq duob⁹. in prin. de vulg. ꝛ pupil. ꝛ. l. qui duos. de reb. dub. nam quia in hereditate vltimi decedentis deberet experiri hereditas primi: ideo in ambobus morientibus verificatur illa oratio ex presumpta voluntate defuncti. ¶ Uenio ad. q. de pluribus⁸ intrantibus castrum simul. quam Dy. formar. in l. qui filiabus. ff. j. ff. de lega. j. et Jaco. de are. in. ff. nos autem. in proemio. ff. ox. an omnes debeãt habere premium. et in ista. q. habes considerare per que verba loquitur. vt si dicas quisquis vel si qs vel quicũqꝫ primo ingressus fuerit habeat centũ. et certe si omnes simul ingrediantur videtur oẽs primi. vt in. j. constitu. ff. ox. ff. discipuli. ꝛ ideo quia actus primi verbi competit cuilibet insolidũ quilibet habebit centum insolidum. vt. l. qui filiab⁹. ff. j. ff. de lega. j. ꝛ istud non esset dubium si premiũ consisteret in re que pluribus potest dari insolidum vt quantitas: sed si pluribus non posset dari insolidum: vt talis equus: tunc facerent partes p concursum. Si vero fuit statutũ factũ per distributiuum quis vel qui vt quis dixit quis vel qui primo intrauerit: tunc ex propria significatione nullus debet habere. vt. l. si fuerit. j. de rebus dub. sed ex mente disponentis est aliud. vt. l. semper. ff. negotiatores. j. de iure immu. C. de pala. l. fi. li. vi. Et ita sentit Jaco. de are. in. j. consti. ff. ox. ¶ Sed iuxta boc quero ꝛ in ciuitate pisarum tẽpore contractus ciuitatis lucane quo tempore ibi actu legebam factum fuit vnum statutum e quod quicũqꝫ acceperit vegillum florentinorum habeat cẽtum: duo acceperunt nec apparebat quis primo. ꝛ do. Fran. tigri. erat de antianis et scripsit mihi ꝛ ego respondi qõ ista questiõ non est similis precedẽti. nam plures possunt ingredi castrum ꝛ verum est quelibet eorum ingressum esse insolidũ. sed actus capiendi bãderiam non competit cuilibet insolidum sed pluribus simul. ꝛ ista verba quicũqꝫ cepe rit vegillum debẽt intelligi in prima captura, f vt l. boues. ff. boc sermone. j. de ver. signi. et sic debẽt attribui oibus vt in pluribus portantibus trabẽ. ff. ad. l. aquil. l. ita vulneratus. in fi. et sic debebunt illi duo habere totum simul non quilibet in solidum. arg. d. l. iiij. j. de leg. j. et boc de distribu-

¶ In prima captura. Aide Fely. in. c. ij. de treug. ꝛ

babe. ꝛ de dictione vterqꝫ. vide glo. in. l. creditor. ff. si duobus. ff. manda. ꝛ glo. in. l. fi. ff. finautem. ff. eo. ad fi. ꝛ ibi omnino Bal. C. de bo. que libe. et glo. ꝛ Bal. in. d. l. rescripto. ff. si pacto. de pac.

Andre. pomate. b ¶ Illa institutio. Adde qõ in iure per Panor. in c. j. penul. col. de iureiuran. vbi per Moder.

i ¶ Illa institutio. si reliquit. Ex boc habetur ille magnus articulus vtrum verbũ reliquo quod est obliquum trabatur ad directã institutionẽ boc est vt perinde sit ac si dixisset istituo. ꝛ sic an ꝛ quando sufficiat dicere in testamento p alia verba q̃per verbum instituo boc est vtrũ possit dicere talem heredem relinquo: cõmunis est conclusio qõ sic: ex quo si dicit talem heredẽ relinquo censẽt esse heres sup vniuersitate bonorũ: secus si dixisset talem heredem relinquo super tali re. de q̃ vide no. per eũdem in. l. bis verbis. j. eodẽ. vide glos. in auc. de here. ꝛ fal. in. fi. si vero nullo. in versi. relict⁹. per Dy. Barto. ꝛ Jmol. in. l. cogi. ĩ prin. in versi. ꝛ generaliter. per illũ tex. j. ad treb. ꝛ vide tex. ꝛ Bart. in l. diuus. ꝛ ibi bal. j. de testa. mili. et Bal. ꝛ Sali. in. l. quonia indignũ. C. de test. ꝛ text. in. ꝛ aliud q̃ capitulum. iuncto. ff. ceterum. in auc. vt cum de ap. cog. et Barto. in. l. centurio. in fine. de vulgari et pupilla. et glo. in. l. fi pater. de test. in. vi. quaꝛ sequitur ibi Bal. ꝛ ea sequitur Jo. and. Anto. de butrio. et Jmo. in. c. raynutius. de testa. ꝛ Salice. in. l. quoties. ꝛ ibi moder. C. de heredi. institue. ꝛ in auc. nouissima. de inofficio. testamen. et Bald. in. l. ij. in ij. col. C. de bono. possess. fm tabu. ꝛ Jac. de are. ꝛ Pe. ꝛ Bal. in. d. l. quoties, ꝛ doc. Tholosani. vt refert bal. in. l. fi. C. fami. berci. et do. Cardi. in. d. c. raynutius.

WDE de verbo relinquo. Anchara. consi. clij. Pau. de cast. consil. cxcvij. incipien. in dei nomine in casu presenti. Ang. consi. lxxxviij. inci. Pe. de vbe et Pau. de cast. consi. cccxlvij. per Alexan. consi. lxx. ij. vol. domi. Cardi. consi. lg.

tutionis

a ¶ Disputauit bãc a q. de ista. q. babek p bal. in. l. captatorias. C. de testa. mili. ꝛ in. l. humanitatis. in. iiij. opp. C. de impu. imol. in repe. l. j. ff. si ex fundo. quam ponit in fi. huj⁹ tit. reliqua dic vt bic p imol. ꝛ vide bart. bic in fi. et qd ista verba operentur ad sen- b sum sapientis. ad de qõ dicit docto. arg. ist⁹ tex. ꝛ eoꝛ que bic no. ꝛ in. d. l. ex ea pte. q̃ potest consulere penã apponendã in instrumento ita dicit bic in. l. pacto. ar. illi⁹ tex. ff. de trãsact. ꝛ vide qõ not. doct. in prin. C. in ff. gl⁹. vbi tãgitur an sapiẽs mutare poterit substãtiã Jct⁹ ꝛ ad ea q̃ dixi de pena. vide que scripsi in. l. fi pr⁹. ff. recte. de aq. plu. arce. ꝛ bal. in. l. san cimus. C. de verb. sig. ꝛ qd possit facere notarius qui h3 arbitriũ consiꝛ ciendi instrumẽtũ c ad sensum sapientis. vide bald. in. l. impato. ff. de fideicõ. libe. ꝛ dicit bal. in. l. 3ct⁹. de fid. instru. q talis sapiẽs posset supplere nõ in facti scientia ꝛ tale cõsiliũ nõ excusat notariũ nisi ĩ bis q̃ sunt de apicib⁹ iuris: nõ in bis q̃ sunt in facti scien- 4 tia fm eũ. ꝛ bic ad de. no. p Bal. in. l. pe. in. v. col. de excep. rei iudi. et dũ dicit bic bar. q̃ po 5 test oppõere clausulas cõsuetas. ad de bal. in rubri. de renoca. bis qui in fraud. cred. in vlt. co. vbi dicit quod supplere in facto nõ pot fm eũdem bal. in. l. humanitatis. in. iiij. col. C. de impube. itẽ nõ pot aliqd addere in 3ctib⁹ q̃ celebãtur vbi sve requirunt scriptura fm ang. ꝛ imo. in. l. qc quid astringende. de vbo. obliga. et Sali. in. d. l. captatorias.

WDE plene

sapiẽs vellet ambiguum declarare vel aliquid addere in bis que potest debet notarius scribere sub die in quo dicit sapiens vt. l. beredes palam. ff. sed si notam. cum glo. ff. de testa. vbi declaratio que fit debet per duos testes p̃obari: sicut dicim⁹ in quo libet arbitratore vt cõtrabimus societatem arbitrio verne. nam fit arbitramentũ sub illo die. vt. l. si societatem. ff. arbitrorũ. ff. p̃o soci. Sed dices tu oia ista non valent quando in arbitrium tertij in certi conferti. vt. l. si merces. in princip. ff. loca. et glos. tangit in. l. si mandato titij. ff. manda. Solu. illud † quod est de substãtia contractus nõ potest conferri in arbitrium tertij incerti. vt. d. l. si mercesed illud quod est de natura ꝛ qualitate cõtractus bene potest cõmitti etiã in arbitrũ cõtraben b tis. vt. l. bec vẽditio. de cõtrabẽ. emp. ꝛ. l. ex ea parte. in prin. j. de ver. obli. ¶ Quero † vtrũ possit in aliquos cõpromitti vt ferant tm̃ sentẽtiã ad cõsilium sapiẽtis. ꝛ gl. dicit q̃ sic. vt in Spe. de arbi. ff. segtur ver. sed qd dicatur. declarani istã. q. in repetitione. l. j. ff. si plures. ff. de eper. ¶ Ultimo † q̃ro 9 in testamentis que fiũt tota die ꝛ̃ instituo pauperes cℏristi quos talis eliget nõne est cõtra. l. istam illa institutio. Ly. in. l. captatorias. C. de testa. mi. dicit tunc valet institutio: quia non substãtia institutionis cõfertur in alterius arbitriũ: sed persone electio. allegat ad hoc. l. fideicõmissaria. in fi. de fideicõ. li. sed hic videtur electio persone collata in c personã tertij: sicuti in. q. illa. Credo q̃ illa institutio valeat vt ipse dicit: q̃ cõmittit electio certi generis: ꝛ certũ genus instituitur. ff. pauperũ. Et ratio est: q̃ sunt oẽs instituti illo non eligente: vt. l. si qs titio. ꝛ. l. cũ gdã. j. de lega. ij. sed in casu. l. nostre institue quos titius voluerit: ipso nõ eligẽte non 10 esset aliqs institutus. ¶ Quero † qd si dicat qs instituo paupes cℏristi quos talis elegerit: q̃ro qui conueniantur interim anteq̃ elegerit pauperes. Rñ. ille fideicõmissarius habeẽ loco heredis per l. si qs ad declinandã. conũcta. l. nulli. C. de episc. ꝛ cleri. ꝛ hoc tenet Rof. in titu. de act. ex testamẽto. ꝛ in Spec. de instru. edit. ff. nunc aliqua. dixi plene in q̃stione quã disputaui q̃ incipit filiũ finitum.

11 ¶ Quero † an illud q̃ dixi. ff. Jaco. de aret. fcs q̃ si precessit volũtas derogatoria q̃ sapiẽs poterit addere non obstante tali testamento an sit verum. Rñ. non. nam quando precessit voluntas derogatoria oportet q̃ in sequẽtibus testatoꝛ illius specialiter peniteat: vt. l. si qs in principio testamenti j. de lega. iij. sed dicere q̃ testamentũ dixerit cum consilio sapientis non est illius voluntatis specialiter penitere imo generaliter et sub nube ꝛc. p̃o quo facit quod dictum est. ff. q̃ institut⁹ debet specialiter exprimi.

Jsqui. Captus ab hostib⁹ ꝛ seruus eius potest institui propter spem postliminij. b. d.

1 ¶ Si institutus habet coheredem institutum sub conditione an interim institutus pure sit heres insolidum.

Jquis ita scripse- rit. d Non expectatur cõditio cuius nihil operatur euentus. b. d. ¶ Oppo. j. quando dies leg. ce. l. bmõi. vide glos. que incipit nisi in cõditionali. ibi: bmõi ꝛc. dic vt ibi per Lyn. C. de institu. ꝛ substitu. l. fi pater. in. vj. q. ¶ Querit 1 glos. † quid si baberet coheredem institutum sub conditione an interim sit heres insolidum. Glos. remittit ad notata in. l. ij. ff. si pars here. pet. et vide glo. e que incipit quid si alius. ꝛ Dyn. bic tenet e opi. Jo. per vnam rationẽ: quia si semel est heres non potest definere esse heres. vt. l. qui soluendo. in fi. eodem. bec ratio non habet locum in legatis. ꝛ ideo ille leges que loquuntur in legatis non vrgent. ꝛ ita tenui vobis in. l. plane. ff. si coninncti. j. de leg. j. tetigi in. l. marito. ff. si pater. ff. soluto matrimonio. Ad illud q̃ dicit Dy. si semel est heres ꝛc. Respon. q̃ incontinenti non dicitur heres: sed pendet ex euentu conditionis: quia si cõditio defecit semp dicetur insolidũ exiterit. not. in. l. q̃dam. Jo. an. in addi. ad

Andre. Poma.

d ¶ Si qs ita scripserit. vide qd inferat ex isto textu. Old. ff. xxij. ꝛ se.

e ¶ Si qs ita scripserit. ꝛ vide glos. adde bald. in. l. extraneus. C. eo. ti.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

Andre.Poma. a ¶Ex facto.vide Alleg.cõsi.cxj.in.ij.volu.

b ¶Hereditas.Sol.ibi fuit.ꝛ ad no.hic per Bar.vide Bal.ꝛ doc.in.l.extrancum.C.eo.in.q.de vsore vsufructuaria in vita.vide not.p Bal.in.l. id qõ pauperibus.in.vij.co.de episco.ꝛ cleri.

c ¶Expectatur.ꝛ ideo per banc.l.ꝛ.l.ex facto.j.l.progi.ꝛ etiam per alias leges et rationes infra scriptas potest decidi dubiuꝫ tale:pone testator relinquit vsorem vsufructuariam ꝛ ticium extraneus instituit in re certa ꝛ vniuersaliter in omnibus aliis bonis istituit post mortẽ vxoris vsufructuarie filios semproniꝰ nascituros:si contigerit eam filios habere scilicet masculos legitimos ꝛ naturales vtrum valeat tale legatum vsufructꝰ et vtrũ cõfirmetur ex aditione heredis instituti in re certa scilicet titij.ꝛ videtur ꝙ tale legatũ vsufructꝰ non valeat.primo qꝛ dies talis legati nõ cedit nisi a die adite hereditatis.l.j.ff.in nouissimo.C.de cadu.tollen.ꝛ.l.j. ff.quando dies vsufru.leg.cc.sed in casu nostro institutio vniuersalis heredis fuit collata post mortem vsufructuarie.ꝛ sic tempore quo est finitus vsusfructus.quia morte vsufructuarie finitur.ff.finitur.institu. de vsufruc.ꝛ.l.finali.C.de vsufruc.ꝛ etiam sub conditione.scilicet si contingat post mortem vsufructuarie semproniũ habere filios legitimos ꝛ naturales eos instituit.ergo videtur quod tunc legatum debet reddi nullum:vt videtur voluisse Dynus in consilio incipiente in christi nomine.questio talis est.quidam cõdidit testamentũ in quo vxorem suam dominam ꝛc.ita etiam sentit Joannes andre.in additio.Specu.in titu. de pigno.ff.finali in additio.incipien.sed vsufructꝰ ꝛc.ꝛ Angel.in.l.qui filio.in principio j.eo.per illum textũ vbi si filium exheredato alio herede instituto pro medietate bonorũ:si filio exheredato lego seruũ quem post mortem filij instituo heredem pro alia medietate:ideo ibi valet legatum.qꝛ confirmatur per additionem coheredis.si enim ibi intelligere tur ꝙ non fuisset datus coheres qui adiuisset non valeret legatum serui.idem voluit Pet.de ancha.in.c.ſi.de pigno.idem Benedic.de plumbi.in.l.qui duo.ff.j.ff.de manu.testa.quia legata non debentur nisi hereditate adita.l.eam quam.C.de fideicõmiſ.ꝛ.l.ſi nemo.C.de testamentute.ꝛ certum est ꝙ illi heredes vniuersales:scilicet filij semproniꝰ non possunt adire hereditatem nisi post mortem vsufructuarie ꝛ non ante.l. si quis instituatur heres in diem.S.eodem.ꝛ.l.in tempus.j.eodem.ergo cum tale legatum videatur esse collatum in tempus mortis vsufructuarie.ꝛ sic perinde fit ac si testator dixisset vxori lego vsumfructũ omnium bonorum cum ipsa morietur:videtur esse nullius momenti.l.titio cum morietur.de vsufruct.nec habet obstare quod fuerit institutus titius in re certa:quia illa habetur loco legatarij:vt hic.ꝛ in.l.quoties.C.eodem. igitur eius additione non potest confirmari legatum vsufruct.et hanc opinionem ꝙ non valeat legatum vsusfruct.videtur expresse firmare Jmol. in.l.filius a patre.in principio.ff.de liberis ꝛ posthumis.ꝛ in c.finali.de pigno.alij vero vt Bal.in dicta.l.filius a patre.in principio.ꝛ Bal.Angel.ꝛ Rapha.in.l.hereditas ex die.S.eodem.ꝛ Bald.in.l.ſi seruus.ff.j.de vulga.ꝛ pupilla.tenebat legatum in casu nostro valere:ꝛ reijci illam dilationem adiectam in institutione heredis vniuersalis:scilicet filiorum filiorum semproniꝰ.mouentur per textum.d.l.filius a patre.in principio. ꝛ per alia allegata.ibi per eos.hoc tamen est aliud maxime per quod dici debet valere legatum vsufructus:quia fuit institutus heres in re certa:scilicet titius.per id quod dicit Barto.hic et j.dicam.ꝛ ideo Baldus ꝛ Salice.in.l.extraneum.C.de heredi.instituen.dicunt ꝙ heres vniuersalis cum nõ possit in questione nostra ante mortem vxoris adire:ꝛ per consequens cum nõ sit heres:legatum vsufructus poterit eius vxor accipere cum possessio bonorum vacet.argu.eorum que not.in.l.non dubium.C.de lega.ꝛ.l.titia cum testamento.S.j.de lega.ij.sicut si esset legatarius executor testamenti.l.fistulas.S.fundum.de contraben.emp.ꝛ ad uenięte postea die hereditas retro fingatur adita.l.mulier.S.ſi quis hereditarium.S.de cõdi.institu.vel ſm eum possit officium iudicis super hoc implorare.arg.l.hereditas.in fine.ff.de peti.heredi.ꝛ.l.quintus.S. j.ff.de annu.leg.ꝛ idem videtur tenere Bald.in.l.id quod pauperibus. in.ciiij.qstio.C.de episcopis ꝛ clericis.ꝛ Angel.in.l.miles ita heredem. in prin.j.de testa.mili.Item per aliam rationem legatum non viatur: scilicet si interim pendente conditione agnosceretur bonorum possessio per heredẽ iuxta tunc incipiat esse heres non autem potest institui: vt ex tunc incipiat esse heres directo sed per fideicommissum sic.vt dicta.l.ex facto.ꝛ.l.ſi filius.ver. vt quis heredem.j.de lega.j.ꝛ.l.ſi miles.j.de testa. mili.Oppo.C.eo.l.extraneum.vbi etiam quando est dies incertus subducitur vitium temporis de medio.Solu.ibi fuit dies incertus mortis instituti.ꝛ sic certũ est ipso viuente diem cedere.non ergo expectatur dies quod.S.dixi de die incerta intellige mortis tertij.Ita quod dubiũ est an institutus decedat ante vel non.Et per hoc audiui aliquos docto.dicentes quod si ecclesia vel monasterium aliquod instituatur post mortem alicuius quod statim erit heres:quia monasterium vel ecclesia non potest mori et si certum erit diem cedere:quod mihi non placet.quia presumptio est qõ monasterium infra.ccc.annos capite minuetur vel forte extinguetur.vt.l.hereditatem.ver.sic deniq; ad.l.falci.Oppon.de.l.actus legitimi.j.de regu.iur.vbi nulla fit mẽtio institutionis.Respõ. quod ibi deficit suppletur per istam.l.Quero que est diuersitatis ratio inter diem certum et incertum seu conditionem.Respõdeo ſm Dynũ quod conditio vel dies incertus quantumcunq; existens retrotrahitur.vt.l.quod dicitur de testa. mili.ꝛ sic videtur ille semper decessisse testat⁹.sec⁹ in die certa que retro nõ trahitur:ꝛ sic videtur qs legata valere etiam hereditate non adita.vt per Bar.in.l.nemo potest. de lega.j.ꝛ in.l.j.in principio.ff.ſi quis omiſ.cau.testa.ꝛ in.l.eam quam. C.de fideicõmiſ.cũ similibus.per.S.ſi vero expressim.in autent.de heredi.ꝛ falci.que opinio videtur equa ꝛ consona volũtati testatoris:tamen in casu nostro debet valere legatum.quia fuit alius institutus in re certa vt fuit de mente Joannis andree in additio.S.allega.ſi bene inspiciatur:quia per additionem instituti in re certa confirmatur testamẽtum siue heres vniuersalis postea adeat siue non cum talis institutus in re certa habeat ius accrescendi.l.j.S.ſi ex fundo.S.eodem.ꝛ ita tenet Barto.hic.ꝛ Barto.in.l.quoties.C.eodem.ꝛ ibi etiam Salice.ꝛ Ange.ꝛ domi.Anto.in.c.Raynutius.extra de testamen.nõ enim requiritur ꝙ omnes heredes adeant vt testamentum confirmetur.l.ſi nemo.de testamen. tute.l.ſi legato.S.finali.ꝛ.l.testamẽto manumiſſ.de manu.testamen.ſi ergo institutus in re certa.habet ius accrescendi illo vniuersali heredere pudiante quo casu habetur ac ſi heredem non habuisset.l.ij.S.fed ſi sint j.ad tertullianũ.l.j.S.penultimo.C.de caducis tollendis.sequitur ꝙ testamentum cõfirmatur per eius additionem.Item quia talis institutus in re certa videtur institutus sub tacita conditione que non suspendit transmissionem.l.conditio.que extrinsecus.ꝛ.l.aliquando.de conditioni.ꝛ demonstrationi.ꝛ non transmitteret ſi non haberet ius accrescendi.Sed ita est quod accrescit:vt dicit ergo confirmatur testamentum in tantum ꝙ transmitteret ad suos heredes.talis institutus in re certa decedens etiam anteq; sit aperta via iuris accrescendi.l.ſi ex pluribus.de suis ꝛ legit.ꝛ ita fuit solutus consulendo tenere ꝛ legendo:scilicet quod per additionem factam ab instituto in re certa dato sibi coherede vniuersali confirmetur testamentum:licet nonnulli teneant ꝙ non confirmetur.Sed ad ea que ipsi dicunt patet responsio ex his que proxime dicta sunt:et dicta.l.filius a patre.loquitur solum quando erat institutus vnus post mortem vxoris cui legatus erat vsufructus.dixi in dicta l.filius a patre.

ADDE ꝙ quando vxori legatꝰ est vsufructus ꝛ post aliqs eiꝰ heres est institutꝰ:qõ tamen ei debetur.vt.S.clare ostendit ꝛ consuluit Roma. consi.lxxj.vbi dicit ꝙ ſi vera esset opi.Joã.and.seq̃retur ꝙ elegisset sibi viam ad impugnandũ testamentum.

d ¶Addon.an monasterium dicatur posse mori.ꝛ adde quod in hoc dubio omnes doctores tenent hic contra Bartolum.et vide quod notat Bal.post Bartolum in.l.j.in vltima columna.C.de sacrosanctis ecclesijs. in lectura ꝛ quod not.Bald.in.l.id quod pauperibus.in.vij.colum.in illa questione magna.C.de episcopis ꝛ clericis.ꝛ Bal.in.l.post mortem. in.v.columna.C.de fideicõmiſ.ꝛ Baldus ꝛ Angelus hic.ꝛ Baldus in dicta.l.extraneum.C.eodem.vbi tenet contra Bartolum hic. Jmola tamen hic tenet cum Barto.per.l.pater.S.tusculanum.de lega.ij.vbi legatum factum templo non debetur ſi erit dissolutum.ergo debet expectari ſi dissoluitur.

Andre.Poma. d ¶Non potest mori.Vide Alegan.in.l.pactũ quod dotali.in vlti.co.C.de pactis.

decedere

Andre.Poma. a ¶Iuxta predicta.Vide alegã.cõsi.clxij.in.iij.co.ij. volu.alias.cclx.penul.col.j.volu.

b ¶Dy.ſic.Idẽ tz Sali.in.d.l.extraneum.ꝛ Benedic.de plũbi.in.l.libertas.de manu.testa.alle.glo.iũcto tex.in.l.miles ita.in prin.in vſi.heredi tas.j.de testa.mili.bal.in.l.extraneũ.tenet cõtra bar.hic.S.q vsq; ad pascha vnus erit heres directo:post pascha alius erit heres p fideicom. idẽ tz bal.in.l.miles ita in prin.j.de test.mili.ꝛ Bal.et Ang.ꝛ Jmo.in.d.l.filius a patre.in princi.ꝛ paul.in.d.l.certi.

c ¶Vitiatur.doc.4 oés allega.in precedẽti apostilla tenent contra bart. b hic veritas pẽdet ab illo articulo: an testator phibere possit ius accrescendi de quo in.l. quoties.C.eo. ADDE Paul. 5 de ca.cõsi.ccij.qui etiã in facto consuluit cõtra bar. c

Andre.Poma.

d ¶Item not.vide barb.cõsi.ciiij.co. iij.in.ij.vo.Anto. de bu.cõsi.ig. 1

e ¶Ut.l.quoties. et ibi vide de illa materia : qꝛ tota 2 ista.l.cũ suis quẽstionibus examinatur ibi.

Andre.Poma.

f ¶In loco legitime.vide ang.are. in.S. actionũ.col. 4 xxxj.insti.de act. 3

Andre.Poma. 5

g ¶Et pot.Vide Alegã.in.l. nemo 6 pot.iiij.colũ. ver. qritur hic p Bar. 7 de lega.j.ꝛ.l. quoties.co.iij.C.eo.ti. 8 ꝛ cõsi.lxij.fi.col.ij. dubio.ver.nec ẽt. in.ij.volu.

b ¶Primo vtrum. Ista.q.etiã tangit bart.in.l.quoties. C.eo.ꝛ no.allegat istã.l.qm̃ sozorem de qua.q.habetur ibi p doc.ꝛ hic per Ang.ꝛ Jmo.in.l. j.S.ſi ex fundo.S. eodẽ.ꝛ Jmol.in.c. Ray.sup.ij.gl.ex tra de testa.ꝛ Sali.in.d.l. quoties. tenet ꝙ rem illam particularem nõ d transmittit intra 1 annũ datũ ad deliberãdum per.l. cum antiquionib⁹ C.de iur.delibe.ni fi esset filius ille in stitutus in re certa: qꝛ ex potentia suitatis transmittit.ꝛ logtur Sali.postꝙ repudiauerit vniuersalis heres licet Jmo.hic. ꝛ in.d.S.ſi ex fundo.ꝛ.d.c.ray.inſideliter referat istã opi.Sali.

i ¶Hereditatis.ꝛ in hoc cũ Bar.tenet Joã.and.in spe.in ti.de testa.S.in primis.Et Cy.Fráci.tig. Bar.Bull.Ang.Sali.ꝛ Paul.in.d.l.quoties. ꝛ Bal.ꝛ Ang.in.d.S.ſi ex fundo.ꝛ Bar.in.l.quoties.S.ſi duo.S.eo.ꝛ bal. in.c.ſi pater.de testa.in.vj.ꝛ imo.in d.c.ray.super glo. ſed cõtrarium tenet Ric.de matha.Jaco.bu.ray.bald.et Fráci. de rampo. in.d.l. quoties.et bald.in.l.quidam elogio.in vlti.col. C. de iur.deliber. vbi videtur facere differẽtiã an filiꝰ sit institutus in re certa:vt tunc trãſmittat illam spem obuẽturam iuris accrescẽdi residui hereditatis relicte heredi vniuersali qui decessit infra annũ deliberandi hereditate adhuc per illum institutum vniuersaliter non adita.aut extraneus ꝛ tunc fecus vt ibi p eum. Addo etiaꝫ quod Ang.ꝛ Jmol.in.l. filiusqui patri.de vulga.ꝛ pupil.tenent idem qõ ipsi tenent in.d.S.ſi ex fundo.fcꝫ idem ꝙ bar.hic.

¶Predictis patet.idẽ tz Jmol.in d.S.ſi ex fundo.in repeti.in.viſi.col. ꝛ vide no.per bal. in aut.ex causa.C. de libe.prete.

ius accrescendi.vt.l.j.S.ſi ex fundo.ꝛ.l.quoties.S. ſi duo.S.eo.ſi non est heres nõ haberet illud ius: qꝛ inter heredes ꝛ legatarios nõ est ius accrescẽdi vt.l.nemo.de testa.tute.ꝛ.l.ſi nemo.de regu.iur.et hoc est quod voluerunt iura noua ꝙ filius haberet iure institutionis : quia vere est heres quo ad omnia preterq̃ quo ad actiones.ita dicũt ipſi.sed glo.in.l.ſi qs prioze.ad trebel.dicit quod habetur loco heredis quo ad egclendam querelam tantum:quo ad alia loco legatarij.Idem etiã videtur dicere idẽ.Examinemus nos ꝛ primo dico ꝙ opi. vltramon.que tangitur in glo.non est vera.dicũt etiã ꝙ sunt heredes quo ad omnia preterq̃ quo ad actiones:quod falsum est:quia heres nõ detrahit falcidiam a coherede de eo quod capit iure hereditario.vt.l.in singulos.ad leg.falci.sed hic detrahitur ex institutione ex re certa.ergo nõ habetur quo ad omnia vt heres.vt hic.ꝛ.l.quoties.C. fami.herci. ¶Preterea ſi tu dicis ꝙ sint heredes quero p1o qua parte:ſi dicis ꝙ p1o nulla: certum est hoc esse impossibile.Sed ſi dicis quod p1o aliqua etiam hoc est impossibile ꝛ statim oo opposito tum cum alius sit institutus insolidum : ergo iste in nihilum.ꝛ respectu huius rei nulla est pars hereditatis:cũ hereditas sit ius vt hic dicitur in tex. quia nulla pars ascripta est ꝛc.Unde Adar.fili.et Jacob.bu.sequens eum dicit:aut institutus est filius ex re certa.ꝛ tũc est vera opi. vltramon.quod habetur loco heredis.vt in.S.aliud quoq; cap.in aut.vt cum de appel.cog. Extraneus vero loco legatarij vt.l.quoties.C.eo.ratio quia filius habet illam rem loco legitime:hoc est tertie vel quarte et ſi deficit suppletur sibi.ergo videtur institutus in quarta : merito habetur loco heredis. Istud displicet mihi plus.nã legitima filij est quarta bonorum deducto ere alieno ꝛ funeris impẽſa.vt.l. papi.S.iiij.S.de inofficio.testamen.sed quarta bonorum ere alieno deducto non est pars hereditatis.vt.l.non amplius.S.fina.j.de lega.j.ꝛ.l.ſi quis seruum.S.fina.cum.l.sequen.j.de legatis.ij.ergo nõ habetur loco heredis. ¶Quid ergo dicemus Respond.heres institutus ex re certa non est heres vniuersalis nec est legatarius:ſz est vna tertia species per se q̃ vocatur heres ex re certa que partim capit de natura instituti vniuersaliter.ptim de natura legatarij:sicut dicimus in grammatica de participio:quod partem nominis partem verbi recipit. Recipit enim hoc institutus ex re certa Quod habeat ius accrescendi.ꝛ puto quod sua antoritate potest accipere rem in qua institus est sicut heres vniuersalis hereditatem.ꝛ per ista voluit lex filium institui etiam ex re certa vt dicto.S. aliud quoq; capitulum. Al legatis vero accipit ꝙ non tenetur creditoribus:et quod per falcidiam defalcetur vt hic. ¶Ex predictis infero ad determinationem quarundam questionum. Primo vtrum heres institutus in re certa decedẽs ante agnitionem illius rei illam transmittat. Videtur quod non.vt.C.de iure deliberan.l.quoniam sozorem.vbi textus dicit ſi aliquid hereditatis fuisset relictum dico quod res ipsa transmittitur ſi cut transmittit legatarius.quia quo ad rem talis institutio sapit naturam legatarij : sed illos effectus quos capit ab institutione vniuersali scilicet quod habeat ius accrescendi illud non agnitum non transmittitur : quia est aliquid hereditatis: idest iure hereditario. ¶Quero etiam per tautenti.ex cau.rupto testamẽto ex causa preteritionis vel exheredationis rumpuntur institutiones ꝛc.firma permanent an institutio facta ex re certa remaneat firma. Respondeo inquantum sapit naturam legati remanet firma:inquantum sapit ab institutione vniuersali vitiatur:vt ex predictis pa

k tet.k ¶Eodem modo qro:certũ est qn̄o ex insti-

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a (Iam institutus.⁊ idem tenet Barto.in.d.l.quoties.aliter tamen loquitur Bar.in.d.l.ſi.C.de edic.di.ſed Ange.⁊ Sali.in.d.l.quoties.trãſeunt cum glo.hic⁊ Imol.hic in.d.c.Raynutius.ſuper.ij.glo.⁊ Ang.in l.fina.de edic.di. (In tex.ibi:rerum autem italicarum.Aduertendum eſt:quia ibi eſt nota.tex.ad vnam queſtionem videlicet.pone aliquis habet maiorem partem fortunarum ſuarũ⁊ bonorum ciuilium in ciuitate lucana:⁊ ibi habitabat.Et in ciuitate romana habet mercãtias pecunias⁊ alias res mobiles.an debeant iudicari bona ſita in territorio ciuitatis romane 6 adeo ꝙ ſtatutũ ciuitatis lucane diſponens circa res in teſtando vel aliter in contrahendo vel obligando a in eis ſibi locum non vendicet ſm doctrinã Bartol. in. l. cunctos populos.⁊ ibi ſcripſi poſt Bald. C. de ſumma trinitate. breuiter cõcludo per iſtum textum⁊ per.l.ſi ita legatum.de lega.iij.et l.debitor.ff.de pigno. cum ſimilibus. que iura al⁊ legat gloſſ. hic in quibus patet ꝙ mobilia que ſunt in loco ad tempꝰ non cẽſentur eſſe res illius loci: ſed ea q̃ ibi ſunt perpetuo manſura: vt ſunt res immobiles cẽſentur eſſe res illius loci vbi ſunt et pecunie et alia bona que eſſent extra ciuitatem romanam. ſi tamen eſſent reuerſure ad ciuitatem romanam: vt ibi ſtent cenſentur eſſe de bonis ciuitatis romane: ergo ſi ciuis lucanꝰ per decennium et vltra domicilium habuerit in ciuitate lucana:⁊ ibi habet maiorẽ partem fortunarum ſuarum præſumitur habuiſſe animum ibi perpetuo manendi: cum eadem parte fortunarum ſuarum quas ibi habebat ita no.Salice.in.l.ij. in fine.C.de iuriſdictio.omnium iudicum.per.l.ciues.C.de incolis.lib.g. ⁊ in.l.ij.eodem titu.⁊ ad hoc bene facit quod no.Petr.Cyn. Bald. Angel.hic vbi dicunt ꝙ res quas quis ſecum habet vt vtatur in certo loco:cẽſentur eſſe illius loci.⁊ ideo dicit ꝙ ſi ſcholaris forenſis infirmus exiſtens in ciuitate Bononie relinquat ibi bona que habet Bonoñ. videtur reliquiſſe libros quos ibi habebat cauſa ſtudendi in loco illo.argumen.d.l.debitor.⁊ facit id quod habetur in.l.ſi inducta.C. in quibus cauſis pig.ta.contra.ibi.⁊ licet Imol.hic dubitet de hoc quando conſtabat ꝙ bona non debebant Bonoñ.manere:ſed debebant ad alium locum tranſferri:vt ibi perpetuo eſſent.tamen dicit ꝙ ibi caſus videtur quem dicit eſſe ſingularem ad hoc videlicet ꝙ mobilia cenſentur eſſe de territorio loci:vbi reperiuntur:⁊ ideo fiſco illius loci conſiſcantur.⁊ illud videtur verius quam id quod ponit Bald.in.l. mercatores.C.de cõmer.⁊ merca.⁊ dato ꝙ etiam teneremus deciſionem Bald.in dicta l. mercatores.tamen mibi non obſtat quo ad propoſitum noſtrum. quia Baldus in.d.l.mercatores:vult ꝙ mobilia perſonam concernant et non locum vbi ſita ſunt.nam ſi etiam volumus attendere locum vbi

7 per.l.iij.ff.de dolo.de libe.exhi.Cynus in.l.j.C.de priua.carce.

Si quis ita. Defectus conditionis que dependet ex facto teſtatoris inſtitutionem non vitiat.hoc dicit. (Oppo.ff.de inſt.rup.⁊ irri.teſta.l.cum in ſecundo. Solut.hic in conditione de futuro que dependet ex facto teſtatoris.rationem dixi.ff.eodem.l.ij. Gloſſ.diſtinguit hic.quam vide per te. (Ultimo vide gloſſ. ibi. Item not.dicit gloſſ.⁊ conditio non eſt: quia habetur pro pura cum teſtatorem penituiſſe videatur.vt.ff.eodem.l.ij.⁊ ibi de hoc diſtinguitur per Dynum gloſſ.dicit in.l. qui plures. ſed ibi ſcriptura erat imperfecta circa perſonas que a iure non ſupplentur.hic circa portiones que a iure ſupplentur.vt.ff.eodem.l.item ꝙ ſabinus ſm Dynum.

Cum in teſtamẽto. Non admittitur concurſus inſtituti et ſubſtituti.hoc dicit. (Opponi.ꝙ non valeat inſtitutio.quia filius non fuit inſtitutus. Glo.ſolu.intelligo filium hic inſtitutum quod dicit ibi dixi in.l.gallus.in principio.ff.de lib.⁊ poſthu.

Si filio. Poſt mortem legatarij poteſt ſeruus legatus beres inſtitui.hoc dicit. (Opponi.de.l.bereditas.ff.eodem. Sol.ibi fuit beres inſtitutus ex die certa que ſubducitur. hic ex incerta vt ibi dixi. (Querit glo.vtrũ poſt mortem legatarij cõſiſtat legatum ſi ſolus ſeruus eſt beres inſtitutus. Et dicit gl.ꝙ nõ. Aduerte in primo caſu.l.quando filius eſt exheredatus queſtio non ꝓcedit:quia ſi ſolus ſeruus eſt beres inſtitutus poſt mortẽ filij reperiretur filius exheredatus poſt mortẽ ergo teſtamentũ eſt nullũ vt.l.ſeruus quoq;.ff.ſed ſi filius.ff.eo.⁊.l.ſi ita in fine.de liberis⁊ poſthumis.In ſecũdo caſu quãdo ſeruus eſt legatus extraneo⁊ inſtitutus ſolus poſt mortẽ procedit queſtio ſi ponis ipſum inſtitutũ cũ libertate.als non ꝓcedit ſcõm hec tẽpora.vt inſtitu. eodem in principio.

1 (Codicilli ꝙ nõ rũpũtur rupto teſtamẽto qñ ſunt ab inteſtato confirmati.

2 Relicta in codicillis an regrãt confirmationẽ per aditionẽ bereditatis ab inteſtato.

Seruus. Conditio tacite bereditati adiecta non poteſt in codicillis adimi.hoc dicit. (Et ratio huius eſt quia ſi poſſet adimi in codicillis videretur bereditas directo data in codicillis:qõ non poteſt eſſe. (Quero vtrum iſte ſeruus fuerit inſtitutus ſolus: vel habuit coheredem. Glo.prima dicit ꝙ ſolus et bene ratio:quia ſi haberet coheredem poſſent codicilli confirmari per aditionem coheredis:⁊ per conſequens deberetur libertas ex vigore codicillorum. et inter Calendas.et ſic poteſt eſſe beres. (Quero dicitur hic quod erit liber ex codicillis: quero an erit beres. Dicit Bugo quod ſic ſcilicet voluntarius. (Sed contra hoc opponitur de.l. cum quidam.C.de neceſſa.ſeruis bered.inſtituen. vbi eoipſo quod inſtituitur videtur relinquere libertatem:et erit ſuus et neceſſarius. Solu.illud cum teſtator nihil de libertate diſpoſuit. hic ſeruus.vt not.hic.et ſupra eodem.l.quoties.ff.finali. et inſtitu.eodem in principio. (Sed tunc oppo. cum certum ſit eum beredem futurum in omnem caſum ad quid expectatur conditio contra.l. ſi

quis ita ſcripſerit.ff.eodem. Reſpõ.ad hoc vt ſciatur an ſit voluntarius vel neceſſarius iſta lectu. Bug.poteſt ꝓcedere ſi ponimus ſeruũ habuiſſe coheredem.vt.ff.dixi.ſed ſi ponimus eum ſolum inſtitutum non ꝓcedit a⁊ ſequeretur ꝙ beredi tas poteſt dari directo in codicillis.teneam⁹ ergo ꝙ ex codicillis illis liber erit tantum⁊ non beres ſm Joannem. (Sed cõtra hoc opp.ſi nõ aditur bereditas:relicta non valent.vt.l.ſi nemo.de teſtamen.tute.⁊.C.de fideicõmiſ.l.eam quam. Quidam dicũt ꝙ habebat coheredem.ſed.ff.reprehẽdi ſm

1 Joannẽ.dicendũ eſt ergo ſ qõ hic codicilli fuerũt confirmati ad inteſtato.⁊ ſm hoc non obſtat.l.j.C. de codicil.a que dicit ꝙ rupto teſtamẽto rũpũtur codicilli:quia illud eſt verũ niſi codicilli ſint ab intestato cõfirmati. (Quero ſ vtrum relicta[b] in codicillis requirant cõfirmationem per aditionem bereditatis ab inteſtato. Glo hic tenet[c] ꝙ ſic.[d] et de hoc eſt tex.ff.de fideicom.lib.l.iij.⁊ inſtitu.de eo cui liber.cauſa bo.adi.circa mediũ.⁊.C.de manu. teſta.l.ſi.circa prin.

a (L.j.C.de codicil.⁊ ibi dixi.

b (Andre.Poma. 2

c (Quero vtrũ re b licta.⁊ vide qõ ha c betur in.l.ſi qs cũ d nullum. ff.j.et ibi bar.j.de in.codi.

d (Andre.Poma.

c (Glo.hic tz.hãc glo.reputat ſing. bal.in aut.ex cauſa in.ij. opp.C.de libe.preter. Et de hac qõ.vide alex. l.iij.de lega.j.bar. in.l.ſi. in.j.colũ.C. de peti.here.⁊ in.l. ſi qs cũ nullũ.ff.ſi. ff.de iure codicil.

d (Qõ ſic.adde qõ idẽ tz Ang.in.d.l. j.ff.de iniu. teſta. no.ergo ꝙ ad boc vt debeãtur legata vel fideicõmiſſa ab inteſtato regritur aditio bereditatis p aliquẽ qui poſſit eẽ beres de iure ciuili vel ꝓtorio.ſicut regritur ad hoc vt veniat ex teſtamento. l.ſi nemo.ff.de teſta. tu.et predicta ſine dubio ꝓcedũt qñ nullꝰ ẽt ſiſc⁹ appre hẽdere voluit bona defuncti:ſz datus eſt curator bonis q̃ ds ſatiſfacere creditoribꝰ. l.j. C.de cur.bo.dam. quid autẽ ſi fiſcus agnouit bona illa tanq̃ vacãtia⁊ ſatiſfacit creditoribus⁊ ſupereſt tm̃ qõ põt ſatiſfieri legatariſs ꝙ fiſc⁹ teneatur ad legata relicta ab inteſtato per tex.in.d.l.ſi liuſſa.ff.de le.j.ſz ziũ credo vt.ꝙ fiſcus nõ teneatur ad legata nec etiã ad libertates.per l.iiij.ff.ſi bona de fideicom.li.⁊.l.qõ diuo. j. de manu. teſta.nec ob.d.l.ſi liuſſa.qz eã intelligẽ qñ fuit nominatim gravat⁹ fiſc⁹. pdicta fallũt in re

De hac materia habem⁹ tres leges.ff.iſtam.⁊.C. eodem.l.cum proponas.⁊ inſtitu.de vulga.et pupilla.ſubſtitu.in fi. (Querit gloſ.quid de alio ſe miſſe.⁊ dic vt in gloſ. (Oppo.ff.eodem.l. cum in teſtamento.in principio.vbi non admittitur inſtitutus ꝓpter repugnantiam iurium et rationum. Solu.iſta eſt deciſio per bunc modum magis ex voluntate principis q̃ ex ſubtilitate rationum. (Oppo.C.de lega.l.cum proponas. Solu.ibi loquitur in caſu certi bic in caſu dubij. (Querit

2 glo.quid ẽcontra ſi inſtituit liberum quem putabat ſeruum. Glo.inſtituit de vulga.⁊ pupilla.ſubſtitu.in fine dicit ꝙ querit ſibi. Jacob.de are.dicit quod idem in caſu iſto quod in caſu buius.l.ꝙ fiat diuiſio per illum modum:quia eadem eſt ratio. voluit enim ꝙ alium faceret beredem niſi conditionem mutaret:ſed hic non eſt mutata conditio: ergo ꝛc.teneo glo.per.l.liber homo.de acquiren. rerum domi.ꝓo boc quia ſi ſciuiſſet eũ liberum: multomagis reſtituiſſet eum.argu.l. barbarius. de officio pret.o.que ratio ceſſat in caſu buiꝰ legis.

3 (Quero ſ inſtitui quendam vt parremfa.qui ſit filiuſſamil.an ſit idem ꝙ in caſu buius.l.Jaco.de aret.dicit alind in filijs alind in ſeruo:ratio:quia in filio remanet nomen beredis. licet bereditas tranſeat ad patrem.vt.l.cum filio.j.de lega.i.ſed in caſu noſtro ſecus eſt.ſed illud reprehendi in.d. l.cum filio.ſed habemus gloſ.que dicit idem in filio.quod in ſeruo.vt.l.ſi quis filium.de acquiren. beredi.⁊ ibi etiam tetigi. (Ultimo no.[e] diligentiſſime materiam ſubſtitutionis vulgaris:que eſt

e ſi beres nõ erit vel alium beredem non fecerit. Ex quo in materia ſubſtitutiõis vulgaris elicio multas cõcluſiones quod beres ſ inſtitutus ad quem ius deliberandi tranſit ꝓfertur ſubſtituto vulgari:quia licet inſtitutus beres non fuerit:tamen alium beredem fecit. In contrarium tamen facit tex.hic qui dicit mutata conditione. Sed reſpondeo ꝙ ſatis mutatur conditio per mortem. Vel melius.hic dicit iuriſconſultus exprimẽdo illud de quo minus videbatur ineſſe:quia poſſet dubitari ſi efficitur de libero ſeruus:an voluerit teſtator excludi ſubſtitutum per dominum.⁊ declarat iuriſcõſultus ꝙ ſic.multomagis ſi nulla mutatio conditionis cuenit.

1 (Quilibet nõ recognoſcens ſuperiorem eſt iudex in cauſa ꝓpria.

Thoc tyberi⁹. Nota.qõ in cauſa ꝓpria ꝓuceps eſt iudex. Adde dico in quolibet q nõ recognoſcit ſuperiorẽ ſi

f mile in.l.ꝓi.de bis q̃ in teſta.delen.⁊ ibi dixi per doc.in.l.j.C.ne qs in ſua cauſa.

1 (Teſtamẽtũ vſurarij an recõualeſcat per cautionẽ per eũ tpe teſtamẽti ꝓſtitã:remittitur.

2 Tempus mortis:an tẽpus aperture tabularum inſpicitur vt teſtamẽtũ recõualeſcat.

3 Mater ꝙ excludit tacitam ſubſtitutionem ſi ipſa viuit tempore quo de viribus inſtitutionis incipit agi.

(Si ſoluendo. Defectꝰ extrinſecus ſi tẽpore aperture tabularũ ceſſat teſtamentũ recõualeſcit.h.d. iſte caſus

1 mirabilis. Locordat.ff.eo.l.pignori.⁊ hic facit ꝙ g

g ſi vſurarius⁶ tempore teſtamenti nõ ꝓſtitit cautionem:ſed eam ꝓeſtat poſtea ante mortem:teſtamentum recõualeſcit per banc.l.dixi in.l.filio ꝓterito.in vltima parte.ff.de iniu.teſtamen.⁊ ibi de claraui. (Oppo.ꝙ inſpiciatur tempus mortis nõ tempus aperture tabularũ.vt.C.de cad.tol.ff. ſed cum triplici.⁊.ff.in nouiſſimo. Sol.glo.ꝙ hoc ideo qz ſcõm hec iura nõ poterat adiri bereditas niſi apertis tabulis:quod nõ placet:qz in ſuo⁊ ne ceſſario ſcõm hec tempora inſpiciebatur tempus mortis.vt.l.poſt mortẽ.in pn.⁊.l.queſtũ.in pn.j. de leg.j.voluit ergo dicere bec.l.ꝙ inſpici debet tẽpus quo incipit agi de viribꝰ inſtitutionis:et tũc ſi nõ eſt niſi vnus ſeruus de neceſſitate dr ꝙ ille eſt primus.de viribꝰ autẽ inſtitutionis tũc agitur qñ

lictis ad pias cauſas.de quo p bar. ⁊ doct.in.l.j. C. de ſacroſan.eccl.⁊ ad bar.hic adde Dy. Jac.de bu.⁊ Bal. in.d.l.nemo.de teſta.tu.⁊ idẽ bal.in l.ſi.in.j.co.C.de peti.here. Bal.in.l. ſi.in pn.de teſt.hic alleg.⁊ in.l.eã quã in.iij.colũ.C.de fideicõ.dixi aliquid in.l.hec verba de leg.j.in.j.no.

(Andre.Poma. (Alti.not. vide alegã.cõſi.iiij.col. gi.in.ij.volu.

(Superiorẽ. ad qõ vide no.ꝓ bar. in.l.eſt receptũ.de iuriſdi.om.iudi.

(Si vſurari⁹.ad iſtã.l.adde qõ inciditer dixi in.l.imperium.in apoſtil la magna. de iuriſ.om.iu.⁊ de intellectu hui⁹.l.aliqua ponit bal.in l.eam quã in.ſtiij. col.C.de fideicõ.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶Ston debet. ista.l.est singu. fm Bal. in d.l.j. opposi. de bis que pe. no. ꝛ per illū tex. infert ibi ad plures no. q.

b ¶In legatis. Ray. hic contra. qꝫ nō hz rationem. ꝛ ita ex facto tertij in hereditate sicut in legato pōt qs excludi a iure accrendi. vt. l. si qs sem proniū. C. eo. ti. vnde approbauit primā sol. ꝛ vide bal. in. l. j. in. v. oppo. ꝛ in. vij. q. C. 6 bis que pe. no. ꝛ Benedi. de plumbi. 3 in. d. l. si ita.

c ¶An valeat. Tetigit paul. de bacqōne in. l. hereditas. C. de bis qui. vt indig. et videtur tenere Bar. in l. seius augerius. ad. l. alleg. Ange. 2 ꝛ Imol. hic. 3

d ¶Rationē. talis 4 esī impositio pene p testatorē fieri pōt. l. j. C. de bis q̄ pe. no. insti. de leg. ℣. fi. l. j. ℣. itē si ita. ad. l. fal. ꝛ in ppo. 6 sito ponit Bal. in d. l. vgorē. ℣. heres de leg. iij. ꝛ p bal. 7 in auc. cui relictū. C. de indic. vidu. ꝛ in. d. l. j. C. de bis q̄ pe. no. ꝛ est bon. tex. cū gl. ꝛ ibi bar. a in. l. lucius. ℣. tres heredes. ad treb. ꝛ ibi ꝓbatur ℣ sta tim qō controuersiā mouet hz molestari. vide ibi suffi 1 cit em sola petitio vt dicaꝫ molestari ad hoc allega. qō no. gl. in. c. cōstitutus. de reli. domi. in ver. instauratā p quā dicit ibi no. do. Ant. in. vj. col. 2 ℣ vbi ī libello ad hoc vt possim petere rem mihi restitui regritur rescissio ℣ct⁹ vel qō pars cecidit a contractu sufficit in libello rem petere quasi tacite videa b tur peti etiā rescissio ℣ct⁹. vnde si minor petit rem quā 3 vendidit sibi restituī ꝑcedit libell⁹ 4 hz nō petatur contract⁹ rescissio. qz petito cōsequenti etiā ꝓābulū ad illud videt petitū. l. illud. de acqren. here. ꝛ si petaꝫ hereditas restitui et postea appareat in iudicio testamētum ꝙreladū ℣ super illo libello potest ferri sniа fm do. Anto. vbi. ℣. et ficvult ℣ etiā non esset i hoc iudicio ℣ expresse petitū declarari talem cecidisse a legato vel c

tabule aperiuntur ergo illud tempus inspicitur. facit ꝙd dicū doct. in simili. C. de instit. ꝛ substi. l. fi. in fine vbi mater excludit tacitā substitutionem si ipsa viuit eo tēpore quo de viribꝰ institutionis incipit agi. ¶Oppo. de. l. si fuerit. de rebus dub. ¶Sol. hic incertitudo erat reducta ad certitudinem. ¶Oppo. de regu. cato. sol. glo. dic melius vt no. in. l. penul. j. de regu. cato.

6 ☞Ex facto vnius quando alius possit hereditate priuari.

¶Voluntas illicita testatoris non seruatur.

¶Extraneus institut⁹ potest egheredari.

e 4 Si testator aliquem heredem instituat ꝛ eum sub conditione egheredet an valeat egheredatio: ibi quod sic.

5 Si in eodem testamēto in quo titium institui vel in alio ipsum pure egheredo quod non valeat egheredatio.

6 Si testator instituit titiū heredē ꝛ si molestauerit vgorē priuetur hereditate: si molestat eā indebite: non priuatur hereditate directo.

7 Si dictum sit ꝙ heres priuetur hereditate nec ad iecit ad quem perueniat cui hereditas restitui debeat.

Paterfamilias. Ex facto alterius egheredari non debet. a hoc dicit. Habeo istam ꝓo difficili. ¶Oppo. ꝙ alter qui adiuit non tenetur ad implendum conditionem in totum. vt. l. qui cum ita legatur in fi. ꝛ. l. penul. j. de conditio. ꝛ demonstra. Soln. ibi in conditione que potest dimidi. hic in ea que non potest dimidi. ¶Opp. ꝙ facto vnius alius pōt priuari hereditate. vt. l. cancellauerat. ℣. titu. j. Solu. fm glos. ibi perueniat ad actum facti cancellando testamentum. hic ad actum verbi quod diligenter no. Ald⁹ quod facit quod no. docto. in. l. nostram. C. de testa ¶Oppo. ꝙ voluntas testatoris debet seruari. vt. l. in conditionibus de conditio. ꝛ demonstratio. sed hic per vnum voluit priuari omnes. ergo ꝛc. Solutio. hic⁹ test voluntas illicita. ¶Oponi. extra glo. j. de manu. testa. l. si ita fuerit. vbi potest vnus priuari ꝓpter alium non implentem conditionem. Solu. dic ꝙ hic hereditas fuit data pure ad emptio filij fuit facta sub conditione quod non posset fieri ex facto alterius ibi ipsa data tio fuit facta sub conditione: vnde ꝓpter vnum non implentem potest testator alteri nō dare: non autem potest data adimere vel dicas ꝙ ibi loqui 1 tur in legatis b hic in institutionibus. ¶Opponi. ꝙ egheredatio sit res inepta in extraneo. l. qdam. cum filium de verborum obligationibus. Solu. in extraneo ⁊ non instituto ꝓcedit contra. sed extraneus institutus potest egheredari. vt hic et no. per glos. f. in. l. si certarum. ℣. si eo. j. de testa. mili. ¶Quero si testator ⁊ aliquem heredem instituit ꝛ eum sub conditione egheredauit in eodem testamento vtrum egheredatio valeat. Et videtur ꝙ non: quia egheredatio sumit effectum per additionem hereditatis. vt. l. filium. ℣. sed cum egheredatio. j. de contratabu. sed per additionem hereditatis non posset cōfirmari egheredatio sua. quia est repugnantia. ꝛ alius non est qui adeat. ergo egheredatio est nulla. Contrarium puto nam qui egheredat sub conditione in contrariam conditionem instituere videtur. vt. l. aliquando. de condit. ꝛ demonstra. Ista ergo egheredatio videtur adiicere conditionem institutioni quod potest fieri in eodem testamento. Nec obst. ꝙ egheredatio debet confirmari per additionem: quia illud est in egheredatione filij. ¶Quero ponē ⁊ titium institutum in alia voluntate facta coram. vij. testibus egheredo vel in ipsa eadem voluntate egheredo fim pliciter an valeat c talis egheredatio. Dico ꝙ non ab hereditate sufficiat libellus in quo petitur cōdēnari ad rei restitutionem. bene facit qō no. glo. in. l. qui de inofficioso. ꝛ ibi doc. ℣. de inoffi. testa. vbi habetur qō sufficiat in vno eodēq; libello filiū egheredatū interrogare petitionē hereditatis ꝛ q̄relā inofficiosi ad rescindēdū testamētum absq; eo qō in alio iudicio ꝓius fuerit petitū rescindi testamētū ad idē

si fit a pagano. secus si fit a milite. vt. j. de testa. milit. l. si certarum. ℣. si eodem. fm cōmunem literam ꝓbo per rationem d heres institutus capit hereditatem a seipso. ergo non pōt sibi adimi a seipso. vt. l. sed ꝛ si sub cōditione. ℣ fi. ℣. eo. secus ergo esset si haberet coheredem. vt ibi no. Ad idem quia institutus extraneus non pōt egheredari sine iusta causa. vt hic. sed si egheredet simpliciter nulla adiecta causa nō valet. ꝛ hoc sub dubio. ꝑdicta ⁊ vera si egheredatio cōfertur ante tempus hereditatis quēsite vtputa talem instituo et si vgorem meam molestauerit in tali relicto ꝓinetur hereditate. Certe istud ꝓuari e hereditate pōt fieri iusta causa non ex iniusta. vt. l. vgorem. ℣. heredes. j. de leg. iij. ꝛ ibi dixi sed ista est iusta causa: si eam molestet indebite. Dico tamē ꝙ nō ꝓuatur hereditate directo: qz qui semel est heres nunq̄ potest desinere esse heres. vt. l. ei qui soluēdo. j. eodē. ꝛ. l. miles ita. de testa. mili. ꝛ. l. nemo potest. j. de lega. j. ꝛ sic valet in hoc vt teneatur illam hereditatē restituere per fideicommissum. vt. d. l. vgorem heredes. ¶Sed tunc ⁊ quero si testator dicit ꝙ ꝓinetur hereditate nec adiecit ad quem perueniat cui debeat restitui. Respō. personis nominatis in auc. boc amplius quia testator non dicit ad quem deueniat. sed dicit sit ꝓinatus hereditate mea. sed arbitror non esse bene dictum ꝙ his restituatur. quia ibi loquitur quādo quis ꝓinatur a lege ex uolūtate testatoris hic breuiter venit ad substitutos si hz alios aduenientes ab intestato. tex. est no. in auc. de nup. ℣. prefate. ꝛ ibi per Jaco. de bel. ꝛ in corpore vnde sumitur auc. cui relictum. C. de indi. vidui. dixi plene in dicto. ℣. heredes.

Imeuia. Conditio q̄ de pe e terito fuit impossibilis reiicitur. h. d. videbitis in. l. multa cum si. j. de cōdi. ꝛ demon. dixi plene in. l. j. de condi. insti.

☞Offendere dicitur qui alium iniuste ad turbationem inducit. f

2 Institut⁹ vt det monacho: vel alteri religioso qua actione cōueniatur.

Dicam cū filium. Dic est fing. ꝛ quotidianus casus. f Ex testamēto non potest cōueniri. qui a defuncto grauat⁹ non ꝓbatur: sed cōuenitur ex mandato qō suscepisse ꝓbatur. h. d. Not. tex. ibi patris offensam veretur. hoc est partis turbationē. Offensa ergo dicitur qcqd aliū ad turbationē iniuste adducit qō examina: vt dixi in. l. licitatio. ℣. qō illicite. j. de pu. ¶No. qñ aliqs instituit ⁊ aliquem secularē vt det alicui monacho vel fratri e contra talem institutū pōt agi actione mādati. vt hic. qō est verū si fuit adhibitus ab ipso monacho: secus si fuit adhibitus ab ipso testatore: tunc videtur ꝙ monachus pōt agere actione neg. gest. qz videtur gessisse negotia sua. posset etiā agere ex testamēto ꝙ tacitam fidē assumpsit de restituendo. vt. l. fi. de fideicom. fm vnam lectu.

☞Quando dictio imo stet correctiue vel copulatiue.

2 Si testis dicat fuit fic: imo fic: statur vltimo dicto.

Sita scriptum. Dictio imo ponitur correctiue. h. d. ¶Oppo. de prima cōstitutione. C. ℣. quib⁹. Glos. dicit aliter ponit ibi: aliter ponit hic. Tu pro huius declaratione dic ⁊ quandoq; dictio imo ponitur cū copula et: vel etiā ꝛ tūc hz vim copulatiue: nec ponitur correctiue. vt. d. ℣. quibus. ꝛ. l. iure gētiū. ℣. quinimo. ℣. de pac. fm vnā lec. q̄nq; dictio imo ponit simplr. ꝛ tūc ꝑtur ab hoc ponitur correctiue

Andre. Poma. a volu. ꝛ in. l. nā qō. ℣. non oēs. col. ij. iiij. notabili. ff. ad trebel.

b ¶Verbo relictis. ꝛ illā glo. ꝓo sing. alleg. Imol. in. l. nam quod. ℣. non omnis. in. j. vel. ij. col. ad treb. adde teg. ꝛ ibi no. Bar. in. l. dinus. j. de testa. mili. ꝛ in. l. quoniam indignum. ꝛ ibi Sali. C. de test. ꝛ de hoc vide in d. ℣. nō omnis.

c ¶Non trahitur. An ꝛ quando verbum reliquo trahatur ad institu. adde plene Bart. in. l. centurio. de vulga. et pupilla. quid autē de verbo assigno. dic idē ꝙ de verbo relinquo. est fingu. in. l. quoties. C. familia. bercisscund. quam ita allega. Imo. in. l. j. ℣. fi ex fundo. in fi. ℣. eodem in repeti. quā ponit. j. eodem titulo. in fine titu. et ponit Bald. in. l. iij. C. cōmunia de leg. ꝛ Imol. in. d. l. centurio. in. ij. colum. ꝛ not. ꝙ verbum relinquo vel aliud verbū commune adiectū vniuersitati relictorū non trahitur ad institutionem heredis. sed ad codicillos vt actus valeat qui alias non valeret secundum Bald. not. in. l. et in epistola. ꝛ in antepenult. questio. C. de fideicommiss. de qua materia vide que dixi in. l. j. de leg. j. in ꝓncipio. vbi dixi quid de verbo lego. quod etiam est verbum cōmune. 1

d ¶An hic not. de ista questione vide moder. in. l. inter cetera. de libe. ꝛ postbu. ꝛ per bal. in. l. quoties. a C. de heredib⁹ instituen. 2

e ¶In cōtrarium. Et hoc tenēt quidam quos refert b hic Bald. vt videt. ꝛ ligatur iure institutionis relinquere ꝓ quibus est c glos. in. l. quoties. d C. famil. bercisci. e ꝛ sentit bald. in. l. captatozias. C. de test. mili. ꝛ Joan. andre. in. c. fi pater. de test. in. vj. idem tenet Bald. in. l. fi, adulta. C. de bre. act. ꝙ fi pater relinquit filio. ꝛ ꝓhibet ne plus de suis bonis petat ꝙ videtur relinquere iure institutionis. ꝛ allegat. l. debitor. j. ad trebel. Item alibi dicit ꝙ si pater dicit relinquo legitimam videtur relinquere iure institutionis per. l. humanitatis. C. de impube. Item puto ꝙ si testator dixit relinquo centum filie ꝛ postea dixit volo eam esse tacitam ꝛ contentam ꝓo omni sua falcidia legitima ꝛ trebellianica. vt communiter fit in testamentis quod ꝓpter hoc videtur relinquere iure institutionis ꝛ videtur casus de hoc. C. de heredibus instituen. in. l. quoties. vbi verbum relinquo de se non significat institutionem: ꝛ hoc habuit de facto Rapha. cuma.

¶DDE ꝙ idem consuluit barto. consilio. liij. inci. marsilius. ꝛ sequenti. ꝙ est Franci. tigri. contrarium consuluit quidam alter tunc temporis consil. immediate sequenti inter eadem consilia idem voluit Ange. quod nō sufficiat consilio. xcviij. incipien. Pe. de ubbe. ꝛ Angel. secut⁹ est Alexan. clarissime. licet hic contrariū teneat consilio. lxx. in. ij. columna. ꝛ volu. ꝓi mam opini. videtur sequi Paul⁹ de castro consilio cccix. ꝛ Bal. consi. g. iiij. volu. ꝛ Paulus de castro consilio. cccxv. ꝛ adde quod si testator ꝓcat relinquo omnia bona mea faciat ipsum heredem consilio. cccxxvij. lib. j. et idē si dicat pono oia bona i manu tua ꝛ vide cōsilio. xxx. domi. Cardi. vbi ponit an valeat testamentum fi dicat lego centum ꝓo sua benedictione.

¶Verbum additur. vide melius ꝙ alibi de precedenti questio. in. l. fina. C. famil. bercisc. et barto. in autenť. vnde si parens. C. de inoffic. testamēto. vbi dicit per glossas ibi positam superv bo falcidie. ꝙ si testator dixit relinquo centum filijs meis ꝓo falcidia quod etiam si non digisset iure institutionis valet testamentum quod dictum Salice. ibi limitat nisi fecisset aliis heredem vniuersales. quia tunc verbum relinquo non trahitur ad institutionem. sed gloss. in auť. nouissima. de inofficioso testamento. dixit ꝙ in testamento inter liberos non est necesse ꝙ legitima relinquatur iure institutionis quā

f ne testamentū pereat eadem ratione quando illud verbū additur relicto facto filie debet intelligi iure institutionis ne testamentū sit nullum. Incontrarium est veritas. nam verbū relinquo adiectū certe quātitati vel rei nunq̄ trahitur ad institutionem. vt. l. cogi. ℣. ꝛ generaliter. j. ad trebellia. ꝛ ibi per ℣y. ꝓo hoc in corpore vt cum de app. cog. ℣. aliud. conīcto. ℣. ceterum. eo. ti. vbi expresse videtur ꝙ nō sufficit relinquere nisi iure institutionis relinquatur: ꝛ hoc tenet Ric. malū. in disputatione quā retuli in. l. illa institutio. in ꝓncī. ℣. eo. sed quando verbū relinquo additur vniuersitati bonorum ꝑcdit distinctio huius. l.

Illa institutio. Verba maledictionis vniuersa g lia institutionem non vitiant. ℣b. d. quod dic vt. l. turpia. in ꝓin. j. de leg. j.

Interdum. Seruus de adulterio ac cusatus a domino nō po test institui. h. d.

Si in parte. Falsa demōstratio non vitiat institutionem si de persona instituti constat. hoc dicit. quod dic vt dicam in. l. demonstratio. in ꝓncī. de conditio. et demonstra.

1 ☞Institutio facta de monacho cū hoc ꝙ nihil agraturꝫ monasterio ꝙ nō valeat.

2 Perplexitas in testamentis ꝙ dissoluatur ex ꝓe sumpta mente testatoris.

Salienum. Inutilis est in f stitutio serui alieni cum libertate nec tractu temporis confirmatur. hoc dicit. ¶Oppo. de. l. sed si in conditione. ℣. seruum. ℣. eodem. vbi valet institutio si posita reddatur seruus. Solu. ibi in seruo communi hic in ꝓprio alieno. ¶Oponi. de. l. quoties. ℣. seruus cum libertatem. ℣. eodem. dicit glo. secus in seruo ꝓprio ꝙ in alieno. ꝙ ℣y. exponit posita alienato. nam si alienatur nihilominus erit heres ex testamento in quo erat institutus. nam ab initio institutio valuit ꝛ si alienetur iussu domini potest adire. ¶Oppo. de libe. ꝛ postbu. l. filio. in fine. vbi valet institutio ex tranei qui postea arrogatur. ¶Respon. ibi in extraneo in stituto ab initio valuit. hic seruus alienus non potuit institui cum libertate. Istud ꝓncip. facit ad questionem. Illiqui ⁊ instituit monachum heredem. ita tamen ꝙ nihil iuris acquiratur monasterio vel abbati. quero an institutio valeat. hic vide tur esse casus ꝙ non valuit. sicut enim seruo alieno non potest relinqui cum libertate. imo si relinquitur est inutile. ita non potest relinqui monacho ꝙ non acquiratur monasterio. vt in auť. ingressi. C. de sacrosanctis eccle. ¶Preterea ista verba continent in se repugnātiam ꝙ monachus sit heres et ꝙ monasterio non queratur ergo institutio vitiatur. vt. l. titius. j. de condi. insti. ꝙ istud videretur de rigore iuris. Equius tamen esset ꝙ ista perplexitas dissolueretur fm voluntatem testatoris ⁊ sicut alibi lex disponit perplexitatem 2 dissolui ex ꝓesumpta mente defuncti. vt. l. qui quadringenta. in ꝓin. ad. l. falci. ꝛ sic sensus illorū verborum ꝙ monasterio non queratur hoc est

Is verbis. Querit ⁊ glos. a quid si dicā relinquo tibi bona. respondet ꝙ illa verba trahuntur ad institutionem si alius heres non esset scriptus in testamento. vide gl. in auť. de ber. ꝛ falci. ℣. si vero nulla. super verbo relictis. b Quero quid si testator ⁊ masculū instituit filiū centum reliquit. an testamentum valeat videtur ꝙ nō quia nō fuit dictū iure institutionis vel in his beredem instituo. ꝛ verbū relinquo non trahitur c ad institutionem quādo alius est heres vniuersaliter institutus vt hic no. d ¶In contrarium e facit. nam quando nullus alius est institutus verbum relinquo trahitur ad institutionem

glo. docto. sequuntur. sed Bal. in. l. maximum vitium. in vlt. col. de libe. preteri. dicit vnum singu. videlicet ꝙ si per statutum est aucta legitima sufficit ꝙ relinquatur quoquo relicti titulo. sed Bar. in. l. j. ℣. sciēdum. j. de suis ꝛ legiti. dicit vnum pulchrum videlicet ꝙ si filia maritata que de iure non succedit non est instituta non dicit testamentum nullum. facit quod no. ℣y. in. l. plane. de lega. j. ꝛ quod habetur in. l. qui repudi. de inoffi. testamen.

g ¶Illa institutio. non vitiant. ad istum. ℣. vide Bartol. in. l. legatum. j. de lega. j.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

q̄ patiatur monachū habere conniuentibus oculis sicut patitur domin⁹ seruū. vt.l.iiij.de manumiſ.testa.ꝛ q̄ ei abbas q̄ne nō faciat. Vide vt no. in.l.lucius.§.tres heredes.j.ad trebel.

☞ In heredibus institutio quo tempore capacitas inspiciatur.

a ✠Andre. Poma.
a ¶In extraneis. Vide qd p istum textū dicat Jmol.
b cōſi.ig.in.ij.co.

In extraneis. [a]In extraneis heredibus requiritur capacitas tempore testamenti ꝛ mortis ꝛ adite hereditatis[b] media vero tempora nō nocēt.b.d. Concordat.l.sed ꝛ si in cōditione.§.solemus.ſ.eo.tit.et j.l.prima. ¶Oppo.†q̄tantum tempus mortis inspiciatur.vt inſt.de here.quali.ꝛ diffe.§.sui. Hic si nouoluit.finaliter concludit aduertendum esse aut loquitur in suo herede aut in extraneis. Item aut succeditur in testamento aut ab intestato in herede suo vel suo ꝛ necessario si quidem nititur succedere ex testamento inspiciūtur duo tēpora.ſ.tempus testaméti.vt cōstiterit institutio vt.l. prī.§.interdum. Item tēpus mortis in.d.§.tempus additionis non inspicitur:quia tempus mortis ꝛ additionis est idem in suo vel in sua ꝛ necessario. ¶Hoc quod dicit glo.q̄ tempus testamenti inspicitur est verum quantum ad hoc vt sciamus an succedit.sed quantū ad hoc vt sciamus an sit suus vel voluntarius erit.aliud vt.j.dicam ſm glo.hoc qō dicit q̄ tempus mortis ꝛ additionis est idē prōbatur in.l.si per mortem.in prin.de leg.j.ꝛ.l.iulia. noſter.j.de condi.ꝛ demon.ꝛ ibi no. ¶Jn contrārium facit.l.nam nec emācipatus.j.de lega.j. dixi plene in.l.vlti.j.de cōdi.inſti.postq̄ vero cōſtat q̄ potest succedere si queratur an sit suus vel necessārius tempus mortis inspicitur.vt.d.§.ſui.inſti.de here.qua.ꝛ dif.hoc tamen est verū in instituto pure.secus in institūto sub cōditione:quia tūc etiam inspicitur tempus exīstētis cōditionis.vt.l.si sub cōditione.ſ.de libe.ꝛ posthu.quod intellige vt ibi dixi.ſ.q̄ illud verum in suo tantū:sed in suo ꝛ necessario.puta in seruo inspicitur tempus mortis siue pure siue sub cōditione sit institutus nisi libertatem accepit a lege vel a pretore.vt.j.eo.l.pater filio.ꝛ dixi in.d.l.si sub cōditione.de libe.et posthu. Cōtra hoc facit princ.huius.l.sol.ibi ab initio institutio nō valuit. Item aduertendū est q̄ hic dicitur tempus mortis inspici vt sciamus an sit suus debet intelligi q̄ sufficit tēpore mortis esse in potestate.qō dico p tanto.qr posito q̄ tempore mortis non teneret primum locū in successione postea incipit tenere:vt nepos subducto patre de medio cum suus erit.vt.l.si quis exheredato.in prin.ſ.de iniuſt.testamen. Predicta vera quādo qs nititur succedere ex testamento.sed si ab intestato succeditur inspicitur tempus mortis.ita dicit gl. Tu dic si testator decessit nullo condito testamento tēpus mortis inspicitur.als inspicitur tempus quo testamentum destituitur.vt.l.si quis posthumus.de libe.ꝛ posthu.ꝛ institu.de heredi.que ab intesta.§. ita.ꝛ institu.de leg.agna.succeſſi.§.proximus.ꝛ dicta.l.si quis exheredato in prin.ꝛ hoc quo ad institutionem quo ad legata non ita dicit glos.vt.l.interuenit.j.de lega.prestan.bo.po.peti.quod intellige vt dicam in.l.j.de reg.cato.ꝛ.l.si cognatis.de rebus dubijs. ¶Opponi.de.l.ij.ꝛ.l.non oportet. Solu.vt ibi. ¶Oppo.j.eodē.l.in tempus. Solu. ibi fuit constitutio cōditionalis hic pura. ¶Oppo.j.de acquiren.here.l.si seruus.dicit glo.ex benignitate receptum est.tu dicyt ibi. ¶Opponi.§.de statu homi.l.ꝛ seruorum.§.ingenui.ꝛ.C.de hereti. auf.idem de nestorianis.glo.dicit specialia sunt: dic q̄ in prima est fauor libertatis in secūda fauor fidei. ¶Jtē facit contra istam.l.j.de vsucap.l.cum vir.Solu.vt ibi.

Seruum. Hec lex in p̄n.sui cōprehenditur sub precedenti summario.b.d. Media tempora non nocent.

Si in non faciendo. Jmpossibilis conditio de institutione reijcitur.hoc dicit. Gloſſ.ponit exemplum si digito celum non tetigeris. Certe ista conditio non est possibilis.sed est necessaria.pone ego instituo te sub hac conditione si non morieris vel si per annum non comederis:et de hac impossibilitate dicam plene in.l.j.j. de cōdi.insti.

Hereditas. Hic iurisconsultus ponit omnia nomina vnciarum.

Item. Opp.de.l.q̄ ratio.de cōdi.instit.Sol.hic fuit data libertas.primo pure.secō sub conditione.valet ergo prima tanꝫ plenior. vt.l.qō traditū.de cōdi.ꝛ demon.ſm Wy.

☞ Suus sua suum non solū dominum sed ius quoddam significat.

Si quis ita. Suus esse dicit in quo quis iuspatronatus retinet.[c]b.d. ¶No.q̄ hoc pnomen suus sua suum non significat solū dominiū ſ3 ius aliquod simile in.l.suus.ꝛ.l.nuper.j.de leg.iij.ꝛ sic in vulgari appellamus vasallos hoies nostros:q̄ ius aliquod in eis habemus.licet sint liberi. ¶Opp.de condicio.institu.l.seruus. Hlo.dicit solu.vt ibi.nam hic fuit data primo pure.secūdo sub cōditione. ¶Oppo.de.l.qui concubinam.ſ.si stichus.j.de lega.iij. Solu.glo.ibi nō dixit si meus erit:sed si erit in potestate mea.vel dic.l.illā ſm istā intelligi vt distinguatur inter manumissionem ꝛ alienationem et banc vltimam tene.

c ¶Retinet. Et ad istū text.vide.l.si in diem.ſ.j.de cōdi. ꝛ demōstra.ꝛ vide Bart.post gl.in.l. stichus,qui meus erit.de lega.j.

Seruus. Jn seruo hereditario inspicitur conditio defuncti.hoc dicit.

Licius. Si testator expleto asse filios heredes instituit videt eos in alio asse reuocare non primis substituere.b.d.

Pater filio. Ut primum testamētum tollatur per secundū sufficit esse possibile: vt ex secundo adeatur hereditas. Jtē seruus substitut⁹ pupillo est ei necessarius si suus reperitur tēpore mortis patris pupilli.b.d.No.q̄ in seruo sufficit q̄ sit suus tempore mortis testatoris:ſ3 reperiatur alienatus tempore exīstentis conditionis dicti in.l.si alienum.§.j.ſ.eo. Jn text.iussit iure pupillaris substitutionis.ibi vendidit postꝫ hereditati paterne se immiscuit. Jbi peruenit:ꝛ sic expirauit substitutio pupillaris.d.¶Opp.ad primum dictum de.l.si filius qui in potestate.ſ.de libe.ꝛ posthu. Solu.vt no.in.l.cum seruo.ſ.de iniusto.testa. ¶Oppo.ad secundū dictum.j.titu.j.l.si. in ſi.Sol.vt in glo.quia non est heres interim necessarius incōmutabiliter vel volūtarius.sed existente cōditione poterit esse voluntarius. ¶Oppo.q̄ non possit esse heres pupillo qui non reperitur suus tēpore mortis pupilli.vt.l.seruū meum. in prin.ꝛ.l.talē.§ j.ſ.eo.ti.Solu.sufficit q̄ sit suus tempore mortis testatoris:licet nō pupilli.dixi in §.in extraneis.

Si quis eum. Jlli⁹ serui institutio ꝑualet q fraudādo crū creditorū cā instituit⁹ nō repit.b.d.

☞ Regula q̄ qs non possit decedere ꝑ parte testatus ꝛ pro pte intestat⁹ quomodo ꝓcedat.

1 Testm in quo testator dixit volo valere si decesserο post sexagesimū annū q̄ valeat.

2 Testamētum in quo quis est institutus si testator ex illa infirmitate decesserit irritatur testatore reconualescente.

3 Testator derogat regule catoniane:ꝛ in.l.in tempus.j.eo.

4 **Si testquis.** Pōt qs facere testamentū sub cōditione si infra certū tp̄s decesserit.b.d. ¶Not.†q̄ regula q̄ dicit q̄ qs nō pōt decedere ꝑ parte testat⁹ et pro pte intestat⁹ est vera de tpe qō habet exīrere post mortē testatoris.nā in tpe qō currit in vita pōt quis facere vt si infra certum tempus decedit decedat testatus. si post illud decedat intestatus:ꝛ sic vel pro toto tē pore quod exīrit post mortem erit testatus:vel pro toto intestatus. ¶Querit glos.†quia econtra si testator dixit volo valere si decesserο post annum sexagesimum an valeat. Et arguit pro ꝛ cōtra.veritas est quod valet. Nec obst.regu.cato.quia non habet locum in institutione conditionali.vt.l. pe nulti.de regu.cato.ꝛ addit glo.rationem: quia testator per suam voluntatem potest derogare reg. catonia.quod nota.tetigi in.l.certa.j.de legatis.j.

a ¶ſ.fin.j. Et ibi vide contrarium quod vult Bal.p illum text.in.l.fi. C.de posthu. here.instī.

¶Quero dixit†testator instituo talem meum heredem ꝛ volo testamentum meum valere si de hac infirmitate decesserο:quero an ipso reconualescēte testamentum irritetur. Certe sic per banc.l.facit.Lalumne.§.fi.j.[a] de adi.lega. ſm Jaco. de are. ꝛ pro hoc optime.j.de do.causa mor.l.iij.ꝛ.l.senatus.§.mortis.eo.titu.

Si is qui soluēdo. Substitutus liber prefertur instituto seruo si per eius libertatem creditores fraudentur.hoc dicit.

Item. Pronomen hic hec hoc est demonstratiuū rei p̄sentis ad oculus.b.d. de significatione huius pnominis dixi in.l. menius.§. ſi.j.de leg.ij. Jdē habes in l.si stipulatus fuero.de verb.ob.ꝛ.l.j.in prin.de ope.no.nū.ꝛ ibi dixi.

✠Andre. Poma.
b ¶Qui frater. vide Roma. singu. consi.dcleg.

☞ Probatur q̄ quis sciuerit suum fratrē per publicam vocem.

Qui frater. [b]Oppo.de.l.si pater.ꝛ.l. nec apud.C.de here.inst. vbi institutus tanꝫ frater qui non est non valet. Solu.distingue notabiliter.vt in glos.aut sciebat eum fratrem aut ignorabat aut dubitabat: ꝛ in dubio p̄sumitur scire eum fratrem cum sic nominat.quia non p̄sumit̄ quis dicere quod mente nō cogitauit:vt.l.labeo.de suppel.lega. ¶Sed quero †quomodo probatur q̄ ipse sciuerat eum suum fratrem. Respon. si publice erat notum vel publica fama erat in vicinia iuxta ea que dixi in l.si is potest.de acqui.here.

c ¶Presumit scire.Acl istum.§.vi de Barto.in.l.de mōstratio. de cōdi.ꝛ demon.ꝛ habetur in.l. falsa. i prin.eo.ti.ꝛ quod no.in.l.nō nudis ꝛ in.l. neq̄ natales.C.de pbatio. ꝛ per cano.in.c.ex parte.de rest.spolia.ꝛ in.c.illud. de p̄sum.ꝛ in.l. neq̄ per bart.ꝛ bal. de testamen.

Liber homo. Si liber hō adiit vt seruus iussu alterius non valet adi tio.b.d. Dic plene in.l liber homo.in princ.de acqui.re.do.ꝛ.l.qui in aliena.in princi. de acquiren.heredi.

Si quis ita. Potest relinqui portio hereditatis per respectum ad portionem alterius rei.b.d.

1 ¶Copula ꝛ posita inter duas orationes q̄ nō inducat coniunctionem verbalem.

Titius. Duo coniuncti habent vnum semissem vnus diuiſctus habet alium.b.d. ¶Oppo.j.de leg.ij.l.lucius.§.lucius. quilibet admittitur in virilem.Sol.glo.no. q̄ geminatio illorum verborum heres esto tollit: contrarium videtur sentire glo.illud quod alias dixi †q̄ culpa que cadit inter duas orationes non inducit coniunctionem verbalem:sed illa que cadit inter personas in eadem oratione posītas quod est verum probatur in.l.j.C. de cad.tol.ꝛ.l. cum in annos.§.j.quib.mod.vsufru. amitta. dixi in.l. re coniuncti.j.de lega.iij. Ad contrarium tamen de §.lucius.dicyt ibi. ¶Oppo.de.l.si.j.respon.C.de impube.ꝛ ali.substi.dicit glo.intellige illam scōm istam tu dic quod vbi propter naturam verbi distributiui quisquis quilibet videtur singulariter nominatus vt ibi no.

copula. 1

Cum quis. Portio deficiens eius q nemini erat cōiunctus accrescit omnibus.b.d.

Si heres. Media tempora nō nocēt, hoc dicit. Hoc intelligo qñ passus est mediam capitis diminutionem secus si magimam:quia tunc restitutus videtur alius homo.vt.l.intercidit.j.de conditio. ꝛ demonstra. que.l.est glos.huius.§.et.l.sed et si in conditione. §.solemus.ſ.eodem.

Titius ex semisse. Institut⁹ ex pte pure et ex parte sub conditione si habet coheredem adeundo ex pura pro parte conditionalis institutionis est heres conditione pendente.sed ea existēte in totū fine noua additione ꝛ decedens interim non tranſmittit.b.d. cum.§. seq. ¶Oppo. quod etiam ex medietate quadrantis sibi relicti sub conditione sit heres.vt.j.progi.Sol. fatcor quod hoc suppletur per.§. sequen. ¶Oppo.de.l. si solus.j. de acquirend.heredi.vbi qui adijt ex institutione pura est ex conditionali heres. Solu.illud est verum quandoq̄.quia vtraq̄ pars est sibi delata. ¶Opp.ad.§.si ita.vbi dicitur q̄ statim est heres pro parte.Contra.imo non est heres.quia nō exīstit conditio et conditione pendente nō potest esse heres.vt dicta.l.si solus.j.de acquiren.here. Sol. non habebat ibi coheredem hic sic. ¶Querit gl. quis conuenietur interim pro illo sexante qui est in pendenti.dicit glos.quod quilibet ac si nihil esset in pendenti.tu hoc declara.vt.l. si fundum.§. si tu ex parte.ad leg.falcid.Cetera dic vt in glo. que sunt clara.

Si attillicinus. Qui adit hereditatem heredis defuncti ex parte si suam propriam institutionem omittit eius portio pro parte sibi accrescit si habet coheredem alias insolidum.b.d. Dicitur hic q̄ statim ex semisse est heres quero quo iure. Hlo.hic super verbo ex semisse.respondet vide eā ꝛ adde in fine dicit glo.est in suspēso hoc est falsum quia text.non dicit quod seius adiret hereditatem attillicini imo repudiauit.secūdo q̄ si adijſset non haberet nisi trientem ex persona titij cum ipse titius adijſset vt patet in litera ꝛ sic ius accrescendi non habet locum.vt l.i.§.penultimo ſ.de vsufru. accre. Jdeo dicendū est quod hic fuit additio Cernuoti. Jta dicebat domi. Oldra. vel dic quod glos. errauit in nomine personarum vt si velit dicere q̄ trientem habet seius ex sua institutione quam de eo fecit titius:quia adiuit hereditatem attillicini ꝛ medietatem triētis ipsius seij qui repudiauit habet iure accrescendi alius meḡjus triens est in suspenso.ita not.glos. Jtem vide aliam glos. parum lam que dicit titio testatore.supple imo herede attillicini testatoris.

Qui soluendo. Seruus primo loco institutus ab eo qui non est soluendo:est heres necessarius.b.d.

☞ Verba enuntiatiua emissa ꝓter se in actu odiosa q̄ inducant dispositionem.

2 Jsta verba quoniā te contētam ex dote esse volui an inducant dispositionem etiam quo ad dotem.

3 Verba enuntiatiua emissa per modum cause quā tum ad dominium non inducunt dispositionem sed quantum ad actionem personalem: vel exceptionem sic.

✠Andre. Poma.
d ¶Opp.vide ali quid p Aret.consi.lx.in prin.
e ¶Respondeo.ꝛ qd in statuto dicēte q̄ filia sit cōtenta dote paterna an videatur filiam exheredare vide Bald.in.l.fi. in prin. in.iij.col. C.de dotis pmiſ. vbi alleg.istū text.

Qui volebat. Verba enuntiatiua que erant in actu odioso dispositionem inducunt.b.d. ¶Oppo.d §.eo.l.ex facto

d agitatū.Sol.ibi fuerunt† verba enūtiatiua emisse cōditionaliter ꝓpter aliud:hic sunt verba enūtiatiua emissa principaliter ꝓpter se. dixit enim testator.te filiam exheredari ista sunt verba emissa ꝓpter se que inducunt dispositionem ꝛ subiūgit:hoc ideo feci:quia volo te dote contentam esse

e Jsta enim sunt verba enuntiatiua ꝓpter aliud emissa per modū cause an inducant dispositionē

2 dicā statim. ¶Quero†an ex istis verbis quoniā te contentam ex dote esse volui inducatur dispositio. Respondeo[c] aut queris vtrum ex hoc videat filiam exheredare:ꝛ glo.innuit quod sic.quia dicēdo hec verba videt eam facere alienam a sua hereditate.qō est exheredare vt.l.iij.C.de lib.ꝓcte.quā glos.intellige q̄ ista verba cū aliis precedentibus inducunt exheredationem:qr etiaꝫ sola verba precedentia sufficerent vt dixi. Jsta autem sola exheredationem non inducerent: quia sunt verba

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

Andre. Poma.
a ¶In tẽpus. declara banc. l. per Barto. in. l. j. ij. colũ. antepe. ff. de ope. no. nunt.
b ¶Oppo. limita istã. l. vt p bar. in l. si cõstã te. ff. quoties. & in. l. alia. ff. elegãter. sol. mat.
Andre. Poma.
c ¶Eius. ꝛ trariũ Jaſ. in. l. ſi mihi & tibi. ff. regu. p illũ teꝫ. de leg. j. Alex. in l. gallus in pin. j. col. ff. de libe. & poſth. Jaſ. in. d. l. gallus. ff. quid ſi is. et ibi late Areti.
p ¶Inſtitut⁹. Add de no p bart. in. l. ſi ſic. de lega. iij. et oino Barto. in. l. alio. in. j. colũ. de ali. leg. et qõ not. bart in. l. quidam cum filum. ff. eo.
e ¶Non videt. Et ſic no. qꝫ grauẽ tur executores diſtribuere in pauperes certa bona non videnẽ p hoc pauperes iſtituti ſꝫ ſi grauati fuiſſent vniuerſaꝫ hereditatem diſtribuere poſſet dici q̃ cenſenẽ inſtituti ſeu q̃ tenent locum heredũ p id qõ leg. & not in. l. his verbis. in pin. ff. e. & in. ff. ſi vero. nullam. de here. & fal. in anſ. & hic p bal. & Jmo. & bar de to. in. l. ceturio. in vj. colũ. in ver. ſed qd ſi teſtator ſubſtituit aliquẽ ſub cõpendio directo in certa portione de vulg. & pup. et eſt de mente bal. in. l. j. C. ad. l. fal. & in. l. j. ff. de teſta. & in. l. precib⁹. ver. ſeq. q. C. de unpu. & ali. ſubſt. & bart. in diſpu. inci. filiũ adultũ alias inci pit titius filium adultũ. Jnnoc. in c. cũ tibi. de teſt. et ad dicta bart. hic adde Alegan. de imo. in conſil. iiij. col. vij. verſi. preſuppoſito. in. ij. colum.

enuntiatiua emiſſa propter aliud. & ſic non ſufficerent ad exheredationem cũ nõ inducerent nec ſufficerent ad inſtitutionem. vt. d. l ex facto. ¶Secũdo eſt videndũ ⁊ an inducant diſpoſitionem quo ad totem. Reſpon. iſta verba enuntiatiua emiſſa per modũ cauſe nõ inducunt diſpoſitionem p̃tuꝫ ad ius domi nij. vt. l. empto. ff. ſi. de rei vend. ſed quantum ad actionem perſonalem & etiam excepti. inducunt diſpoſitionem. vt. j. de do. excep. l. ſi. ff. ſi. de col. do. l. penul. & no. ff. ſolu. mat. l. ſi focer. ff. lucius. & ibi digi.

¶In tempus. [a] Poteſt qs inſtitui in tẽpus quo capere poterit. h. d. ¶Opp. [b] de. l. ſi alienũ. ff. j. ff. eo. Solu. ibi. inſtitutus ſimpliciter. hic ad incertũ diem. ¶Opp. de. l. hereditas. ff. eo. Solu. ibi fuit dies certus hic incertus, rationem digi ibi. ¶Oppo. j. de regu. cato. in l. j. Solu. glo. hic teſtator voluit regulam illam habere locum quod apparet: quia inſtituit in die incerta & teſtator poteſt prohibere regulam cato. vt no. ff. eo. l potest quis. & hic.

Quoties. Vitiatur inſtitutio propter incertitudinez perſone. h. d.

Eredes. Portio coniuncti deficiens accreſcit cõiunctis: diſiuncti omnibus. h. d.

Jus. [c] Poteſt inſtitui ſeruus eius qui poſt⁹ mortem teſtatoris naſcetur. h. d. ¶Opp. poſthumus alienus nõ poteſt inſtitui ſm iſta tempora. vt inſti. de ho. poſ. in pin. & quod not. in l. gallus. in pin. & in. ff. ille caſus. ff. de lib. & poſth. ergo nec ſeruus poſthumi. vt. ff. eo. l. is cuius. Solu. intellige de ſeruo illius poſthumi qui poteſt inſtitui ex pniſione galli. l. vellei. & l. inſt. vel dicas. qꝫ non poſſit inſtitui poſthumus alienus tamen poteſt inſtitui ſeruus eius ſm ea que digi in ſimili in l. ſeruus eius. de acqui. heredi.

¶An per illa verba committo abbati tali vt det centum fratribus minoribus videatur inſtitutus abbas.

Et an per illa verba iubeo bona mea diſtribui inter pauperes chriſti per titium videatur titius inſtitutus. nume. 2.

Ereditas. Non videtur qs eũ iſtituere quez legãdo grauauit. h. d. ¶Querit Dyn. pone ⁊ quod teſtator digit cõmitto tali abbati vt det centũ fratribus predicatoribus qõ per hoc abbas non videtur inſtitutus: [d] vt hac. l. ſcõm Dy. ¶Sed pone quod teſtator inſſit bona ⁊ ſua diſtribui inter pauperes chriſti per titium an per hoc titius videtur inſtitutus. Reſpond. eg iſtis verbis propie loquendo non videtur [e] heres inſtitut⁹ eſſe executor vt hic. ſed habetur loco heredis [f] vt agat et vt conueniatur actionibus heredi tarijs. vt. l. ſi quis ad declinandam. C. de epiſco. et cleri. ſed ibi loquit in executore legitimo. vt. l. nulli. eo. titu. & hoc tenet Roffr. in titu. de actio. et teſtamento. & Specu. in titu. de inſtru. edit. ſ. nunc aliqua. Jnno. & alij moderni canoniſte [g] in. c. cum tibi. extra de teſta. Ego digi in. q. quam diſputaui que incipit filium inſtitui.

Jta quis. Cõiunctus re tantum & coniunctus verbis tantum ad portionem vacantez pariter admittũtur. hoc dicit. ¶Quero que eſt ratio huius legis. Reſpond. titius eſt inſtitutus inſoliduz in vna oratione vnde aliquis inſtitutus eſt re coniunctus. caius et meuius ex equis partibus inſtituti ſunt inuicem cõiuncti verbis tantum: quia poſiti in vna oratione coniuncti re non ſunt coniuncti inuicem propter diuiſionem portionum: quia dixit equis partib⁹. vt. l. re coniuncti. j. de lega. iij. ſed primo inſtituti ſunt re coniuncti. Reſtat quod quantum ad iſtam cuius portio deficit funt duo quorum vnus eſt cõiunctus re tantum alter verbis tantũ. & ſic ſtatuit⁹ qõ pariter admittuntur. et ſic eſt caſus illius que

ſtionis difficilis que ponitur in l. re coniuncti. j. de legat. iij. in glo. ¶Quero quid vult dicere teꝫ. in fin. non tam coniunxiſſe ꝙ celeriter digeſſe videbatur. Reſpond. omiſſis expoſitionibus gloſ. quod vult dicere non tam coniunxiſſe. ſ. videl eos realiter dico ſecundo inſtitutos: quia non ſunt re coniuncti: quam celeriter digeſſe. id eſt in vna oratione eos poſuiſſe propter quod ſunt verbis tantum coniuncti.

Jta ſcriptum. Inſtitutio plenior prenualet. hoc dicit. ¶Opp. j. de conditi. et demonſtra. l. non ad ea. Solu. ibi in legato. hic in hereditate. vt dicit gloſ. in. l. ſi te ſolum. ff. eo.

Jquis sempronĩ. Inſtitutio non poteſt conferri in alteri⁹ voluntatem expreſſam: ſed relatam ſic. hoc dicit. Ratio huius eſt: quia quando expꝛimitur relatim non expꝛimitur per eum modũ per quem tacite ineſt. nam ſi dicit inſtituo te ſi titius voluerit aſcendere capitolium conſertur in liberam voluntatez titij. quia forte non poterat aſcendere. Item ſi dicat [h] ſi capitolium nõ aſcenderit: quia forte neceſſe habet aſcendere propter alia facta ſua. Item in ſecundo caſu huius legis illa conditio ſi hereditas adita fuerit expꝛimitur per alium modum ꝙ tacite inſit vt digi in. l. ſi preceperit. ff. fili⁹. ff. de lib. & poſth. plenius in. l. hec verba. j. de leg. j.

¶Illa verba ſi volet in inſtitutione faciunt de neceſſario voluntarium.

Subſtitutio vulgaris facit inſtitutum de neceſſario voluntarium.

Ornelius. Expreſſio eorum que tacite inſunt nihil operatur ſi expꝛimantur pꝛout inſunt: ſecus ſi alio modo. h. d.

¶Not. ex ⁊ fine legis quod per iſta verba ſi volet teſtator: facit de neceſſario voluntarium ſimile in l. iam dubitari. j. eo. facit ad hoc quod digi ⁊ quod ſubſtitutio vulgaris facit de neceſſario voluntarium. vt not. in. l. papi. ff. de quarta. de inoffi. teſt. & in. l. ſi filius heres. de liber. & poſthu. & l. iulian⁹. ſi quis omiſ. cau. teſta.

¶An valeat inſtitutio facta de pauperibus eligendis per guardianum minorum.

Aptatorias. Concordat l. captatorie. j. de leg. i. l. captatorie. C. de teſta. mili. quod dic vt. j. dicam. ¶Quero ⁊ teſtator inſtituit pauperes eligendos p guardianum fratrum minorum anvaleat. Dyn. quod ſic. in. l. captatorie. j. de lega. j. quia non confertur ſubſtantia inſtitutionis in tertium. ſed certarum perſonarum electioni committitur. Idem tenet Ly. in. l. captatorie. C. de teſt. mili. Et eſt caſus qui facit iſtam diſtinctionem in. l. fideicommiſſaria libertas. in fin. de fideicommiſſ. libert. hoc eſt verum pꝛeterq̃ in relictis ad pias cauſas: quia valet inſtitutio captatoria: & legata captatoria vt in. c. cum tibi. de teſt. & ibi per Jnno.

¶Sicut qs non poteſt aſtringi ad inſtituendum metu pene ita nec ſpe premij.

Neauremus. Notabilis cauſus eſt & teſtatio caſus alterius. l. qꝫ ſicut metu pene quis non poteſt aſtringi ad inſtituendum [i] alium: vt. l. ſtipulatio hoc modo. j. de verbo. obliga. ita quis non poteſt aſtringi ad inſtitutionem ſpe premij. Et ſic not. ¶quod ſicut quis nõ videtur aſtringi ad inſtituendum alium metu pene ita non poteſt aſtringi ſpe lucri. ¶Oppo. ff. e. l. ſi quis ſempronium. vbi non confertur in alterius voluntatem expreſſe ⁊ valet. Sol illa cõditio non inuitabat quem ad inſtruendũ aliuz ſpe lucri. hic ſecus. ¶Item oppo. de. l. titio. ff. j. de condi. & demon. Sol. ibi in matrimonio licet ſit cauſa ſpiritualis

Add inſtituendum. banc. l. alle. p not. Bal. in. l. j. in. g. col. in. viij. q. Cõ bis q̃ pe. no. & in aut. niſi. l. ij. col. ad trebel.

a ¶Eſt prohibitum. Adde Bar. in. l. cum do. C. de tranſac. & qõ no. Bar. in. l. vgo. ff. heres. de leg. iij. facit qõ no. Bal. in rubri. C. de ſpon.
b Andre. Poma. ¶Si quis ſolidum. vide Jaſo. in rubri. ff. de inſti. et iure. in iij. colum.
c ¶Not. teꝫ. vide etiam de hoc glo. & doc. in. l. ſi ſeruus plurium. ff. ſi heredis. de lega. j. et per illam legẽ potest etiam determinari q̃ſtio glo. in verſi. teſtamento. in. l. j. C. de ſe cun. nupt.
d ¶Õ nõ. Jſtud dictuz limitat pe. de anchar. in capitulo intellexi mus. de iudic. ar. illius teꝫ. videli cet quod non reuertitur talis hereditas ad inſtitutũ fallit vbi talis hereditas eẽt damnoſa: qꝫ tunc in odium eius q non adimplenit infra annum cogetur hereditatez damnoſam alijs ad quos trãſiret repudiatis acceptare quod not. & ſequitur moderni ibi. in pꝛincip. aduerte quia iſta l. loquitur in naturali. ſed quid in ſpurio. Bald. in l. eaz quam. in pe e nultima colũna. C. de fideicõmiſſ. ſentit quod ſic. et dicit hanc legem eſſe ſingula. & ibi vide omnino bal f dum.
e ¶In ſubſtitutione. Item banc. l. et ſimilẽ intellige vt nota. per Barto. in. l. legatarij. de conditio. & demonſtra.
f ¶Tenet Ly. ſed Bart. in dicto. ſ. pro ſecũdo. tenet Sozi. Lyn. et ſic Bart. eſt ſibi contrarius.
g ¶Si ita. et digit in iſta. l. Bald. q̃ ſequitur Ange. & Jmo. hic quod ſi teſtator: multa legata et fideicommiſſa relinquit et poſtea inſtituit heredem vniuerſalem dicendo inſtituo pꝛeterq̃ in legatis et fideicommiſſis ſupra relictis quod nihilominus dicta legata et fideicõmiſſa compꝛehenduntur in inſtitutione vniuerſali: per iſtum textum addo quod idem dicit Paulus de caſtr. in l. cogi. ff. inde queritur. ad trebellia. vbi inquit quod ſi teſtator poſt facta legata particularia dicat in omnibus autem ſuis bonis inſtituit titiuz vniuerſalem heredem: inſtitutio vniuerſalis etiaz videtur facta in illis rebus particulariter relictis: quia ille nõ detrahuntur de iure id eſt de vniuerſitate hereditatis per illum text. nam cum teſtator faciendo inſtitutionem vniuerſalem cenſeatur voluiſſe quod per eam confirmentur legata et per heredem pꝛeſtentur cenſetur voluiſſe quod ſit heres in omnibus bonis etiam legatis et per predicta decidi poteſt. quod digi in. l. ſi quod. in pꝛincipio. circa finem magne apoſtille. C. de inoffi. teſtamen. vtrum ſi data eſt licentia patri inſtituendi filium ſpurium in reſcripto et pꝛiuilegio legitimationis libere et quomodo ſibi placuerit poſſit pꝛiuare filios legitimos et naturales a legitima quam debet habere a iure. dicebam quod non per ibi nota. bene faciunt etiam predicta quoniam quamuis pater inſtituat filium ſpurium legitimum vniuerſalem heredem in omnibus bonis et inribus ſuis et filios legitimos et naturales inſtituat in tanto pro eis ſufficit ad legitimam quam debent habere quod nihilominus non dicetur adhuc iſto caſu filius ſpurius in omnibus bonis inſtitut⁹ per predicta.

¶Aſſe toto. De materia huius. l. habetur late per Bal. in. l. petens. magine in. vj. co. C. de pac. & quando agatur ex con firmato vel cõfirmante. vide bar. in. l. eos. in fi. pncip. C. de appella. et allegatur iſta l. quod creditur teſti deponenti p relationẽ ad aliõ nam ſi teſtis in hoc iudicio depoſuit ſecũdum qõ depoſuit in alio iudicio agitato cum alio et plus nõ ſpecificat niſi quia ſe refert ad aliud iudicium. pbat concord. text. in. l. ſi ita ſcripſero. de conditio. et demonſt. et. l. qui ex liberis. ſ. teſtamento. ff. ſec. tab. & not. Bart. in. l. eos. de falc. & bal. in. l. geſta. C. de re iudica. & per eum in. l. iuriſiurandi & in. l. fin. C. de teſti. Pet. de anch. in clemen. teſtib⁹ de teſt. domi. An to. butri. in. c. cuz in tua. de teſt. & dicit Barto. in. d. l. eos. quod teſtis qui depoſuit pro vtraq; parte i eadem cauſa nõ eſt integer teſtis. de quo per docto. in dicto. c. cũ in tua. & in capi. cum cauſam. que inter archiepiſcopum de teſt. & Pet. de anchariano. in. d. clemen. teſtibus. de teſti.

¶Refertur. Et ſic confines appoſiti in primo inſtrumento intelliguntur appoſiti in ſecundo quando ſecũ inſtrumentũ ſe refert ad primum. arg. iſtius text. ad idem facit. l. inſtitutio talis. de here. inſti. l. ſi ita ſcripſero. de condi. & demon. l. ait pretor. ff. j. de re iudi.

ADDE Tu ſecundum Areti. in. l. ſcire debemus. infra de verborum obliga. colum. iiij. quod adeo relatum eſt in referente quod omnis qualitas diſpoſitionis relate cenſetur repetita in diſpoſitione referente. Et ibi dicit quod dictio relatiua refert ſubſtantiam et qualitatem per. l. ſi cui. ff. primo. j. de legatis. i. allega. Barto in extrauagan ad reprimendam in verbo pꝛout. et in. l. edita. C. de edend. et vide etiam de hoc in ſecundo notabili.

¶Si quis ita. & eſt ſingu. hec l. ſm Bal. in l. ſi. C. de teſta q̃ teſtator poteſt diſponere quod tutela legitima pꝛeferatur teſtamentarie & ad hanc l. vide Bal. in. d. l. ante q̃. C. commu. de ſucceſſi.

Andre. Poma.
f ¶Loco heredis. vide bar. in. l. centurio. xxiij. ſpali ff. de vulg. & pupi Alex. cõſi. xcviij. in ſi. ij. volu.
g ¶Moderni canoniſte. Adde bar to. in. l. ſi qs titio. de leg. ij. & bart. in auſ. liz. C. & natu. li. & in. d. l. ſi qs ad declinãdã. & in. d. l. cęturio. & bal. in d. l. j. C. ad. l. fal. et qd ſi decedat talis executor ante diſtributionẽ ait hereditas efficiat caduca. vide ang. q̃ nõ in. d. l. cęturio. vbi refert io. an. in ſpe. in ti. de inſtru. edit. et hic adde bal. in. l. j. in ij. col. ff. de teſta.
h Andre. Poma. ¶Si dicat. vide Feli. & Bald. in. l. emẽtis. C. de quadru. emp. Ang. et umol. in. l. centeſimis. ſ. fina. ff. de verbo. oblig.
i ¶Ita ſcriptum. Jnſtitutio plenior prenualet. hoc dicit. ¶Opp. j. de conditi. et demonſtra. l. non ad ea. Solu. ibi in legato. hic in hereditate. vt dicit gloſ. in. l. ſi te ſolum. ff. eo.
k ¶Jquis ſolidum. Not. teꝫ. ibi lege enim &c. & no. ⁊ quod id qõ in leſione vnius eſt introductum non debet in alterius fauoꝛẽ redundare. Et hanc l. alleg. pro caſu ad queſtionem quam facit glo. alibi. nam nos habemus in auſ. hoc amplius. C. de fideicom. & in corpoꝛe vnde ſumitur: qõ qui nõ impletvoluntatem defuncti infra annum pꝛinatur hereditate ipſo iure. & adit ad perſonas ibi nume ratas. ¶Querit gloſ. ⁊ quid ſi ille perſone nolue rint hereditatem an renertatur ad illum inſtitutum qui non implenit volũtatem defuncti. Et dic quod non [l] nam quod in eius leſionem eſt introductum non debet in eius cõmodum redundare vt no. C. de here. & fal. ſ. ſi vero militis. pro qua gl. videtur caſus hic quod no.
¶Conditio adiecta in inſtitutione quando videat adiecta ſubſtitutioni & ad ſubſtitutũ trãſeat. Subſtitutio eſt fauoꝛabilioꝛ ꝙ legatum.

Ab conditione. Conditio adiecta in inſtitutione non videtur repetita in ſubſtitutione. [m] h. d.

¶Oppo. & videtur ⁊ quod ad ſtatutum tranſeat cum eodem onere. vt. C. de cadu. tol. ſ. pro ſecũdo coniuncto. ſ. ne autem. vbi ſemper tranſit cũ onere. Gloſſ. i. dicit q̃ hoc eſt verum in conditione caſuali: ſecus in poteſtatiua vel miſta vt in cõtrarijs Idem tenet Ly. [n] in. ſ. pro ſecundo. & Pe. ibidem Iſta ſolu. eſt contra caſum legis ſm intellectum gloſ. in. l. q̃ conditio. j. de condi. & demonſt. pꝛout gloſ. ponit caſum de dandis. ff. & bene. Ly. in. l. contraria dicit diſtingue aut erat conditio que alteri emolumentũ auferebat & videtur repetita. aut nõ & non videtur repetita. Hec ſolu. eſt contra caſum l. q̃ cõditio. Tu dic aliud in legatis aliud in inſtitutionibus & ſubſtitutionibus que ſunt fauoꝛabiliores vt ponit ſequens gloſ. ¶Item opp. de. l. qui liberis. ſ. hec verba. de vul. & pup. & l. licet. j. de leg. i. dicit gloſ. q̃ conditio nõ videtur repetita in ſubſtitutione que aliam conditionẽ adijcit: qꝫ oĩs ſubſtitutio eſt conditionalis inſtitutio: vt. l. pe. ff. de leg. ij. licet ſecus in legatis & aliꝫ portionibus Item ⁊ ſubſtitutiones ſunt fauoꝛabiliores quod tenementi. vide gloſſ. ſuper verbo pure. Item vide ibi fauoꝛabiliores ergo et ſubſtitutiones que ſunt conditionales inſtitutiones. ¶Item oppo.

Andre. Poma.
l ¶Si ita. et digit in iſta. l. Bald. q̃ ſequitur Ange. & Jmo. hic quod ſi teſtator: multa legata et fideicommiſſa relinquit et poſtea inſtituit heredem vniuerſalem dicendo inſtituo pꝛeterq̃ in legatis et fideicommiſſis ſupra relictis quod nihilominus dicta legata et fideicõmiſſa compꝛehenduntur in inſtitutione vniuerſali: per iſtum textum addo quod idem dicit Paulus de caſtr. in l. cogi. ff. inde queritur. ad trebellia. vbi inquit quod ſi teſtator poſt facta legata particularia dicat in omnibus autem ſuis bonis inſtituit titiuz vniuerſalem heredem: inſtitutio vniuerſalis etiaz videtur facta in illis rebus particulariter relictis: quia ille nõ detrahuntur de iure id eſt de vniuerſitate hereditatis per illum text. nam cum teſtator faciendo inſtitutionem vniuerſalem cenſeatur voluiſſe quod per eam confirmentur legata et per heredem pꝛeſtentur cenſetur voluiſſe quod ſit heres in omnibus bonis etiam legatis et per predicta decidi poteſt. quod digi in. l. ſi quod. in pꝛincipio. circa finem magne apoſtille. C. de inoffi. teſtamen. vtrum ſi data eſt licentia patri inſtituendi filium ſpurium in reſcripto et pꝛiuilegio legitimationis libere et quomodo ſibi placuerit poſſit
m ¶Si ita. et digit in iſta. l. Bald. q̃ ſequitur Ange. & Jmo. hic quod ſi teſtator: multa legata et fideicommiſſa relinquit et poſtea inſtituit heredem vniuerſalem dicendo inſtituo pꝛeterq̃ in legatis et fideicommiſſis ſupra relictis quod nihilominus dicta legata et fideicõmiſſa compꝛehenduntur in inſtitutione vniuerſali: per iſtum textum addo quod idem dicit Paulus de caſtr. in l. cogi. ff. inde queritur. ad trebellia. vbi inquit quod ſi teſtator poſt facta legata particularia dicat in omnibus autem ſuis bonis inſtituit titiuz vniuerſalem heredem: inſtitutio vniuerſalis etiaz videtur facta in illis rebus particulariter relictis: quia ille nõ detrahuntur de iure id eſt de vniuerſitate hereditatis per illum text. nam cum teſtator faciendo inſtitutionem vniuerſalem cenſeatur voluiſſe quod per eam confirmentur legata et per heredem pꝛeſtentur cenſetur voluiſſe quod ſit heres in omnibus bonis etiam legatis et per predicta decidi poteſt. quod digi in. l. ſi quod. in pꝛincipio. circa finem magne apoſtille. C. de inoffi. teſtamen. vtrum ſi data eſt licentia patri inſtituendi filium ſpurium in reſcripto et pꝛiuilegio legitimationis libere et quomodo ſibi placuerit poſſit
n ¶Oppo. & videtur ⁊ quod ad ſtatutum tranſeat cum eodem onere. vt. C. de cadu. tol. ſ. pro ſecũdo coniuncto. ſ. ne autem. vbi ſemper tranſit cũ onere. Gloſſ. i. dicit q̃ hoc eſt verum in conditione caſuali: ſecus in poteſtatiua vel miſta vt in cõtrarijs Idem tenet Ly. in. ſ. pro ſecundo. & Pe. ibidem Iſta ſolu. eſt contra caſum legis ſm intellectum gloſ. in. l. q̃ conditio. j. de condi. & demonſt. pꝛout gloſ. ponit caſum de dandis. ff. & bene. Ly. in. l. contraria dicit diſtingue aut erat conditio que alteri emolumentũ auferebat & videtur repetita. aut nõ & non videtur repetita. Hec ſolu. eſt contra caſum l. q̃ cõditio. Tu dic aliud in legatis aliud in inſtitutionibus & ſubſtitutionibus que ſunt fauoꝛabiliores vt ponit ſequens gloſ. ¶Item opp. de. l. qui liberis. ſ. hec verba. de vul. & pup. & l. licet. j. de leg. i. dicit gloſ. q̃ conditio nõ videtur repetita in ſubſtitutione que aliam conditionẽ adijcit: qꝫ oĩs ſubſtitutio eſt conditionalis inſtitutio: vt. l. pe. ff. de leg. ij. licet ſecus in legatis & aliꝫ portionibus Item ⁊ ſubſtitutiones ſunt fauoꝛabiliores quod tenementi. vide gloſſ. ſuper verbo pure. Item vide ibi fauoꝛabiliores ergo et ſubſtitutiones que ſunt conditionales inſtitutiones. ¶Item oppo.

Jquis ſolidum. [b] Not. teꝫ. [c] ibi lege enim &c. & no. ⁊ quod id qõ in leſione vnius eſt introductum non debet in alterius fauoꝛẽ redundare. Et hanc l. alleg. pro caſu ad queſtionem quam facit glo. alibi. nam nos habemus in auſ. hoc amplius. C. de fideicom. & in corpoꝛe vnde ſumitur: qõ qui nõ impletvoluntatem defuncti infra annum pꝛinatur hereditate ipſo iure. & adit ad perſonas ibi nume ratas. ¶Querit gloſ. ⁊ quid ſi ille perſone nolue rint hereditatem an renertatur ad illum inſtitutum qui non implenit volũtatem defuncti. Et dic quod non [l] nam quod in eius leſionem eſt introductum non debet in eius cõmodum redundare. vt no. C. de here. & fal. ſ. ſi vero militis. pro qua gl. videtur caſus hic quod no.
¶Conditio adiecta in inſtitutione quando videat adiecta ſubſtitutioni & ad ſubſtitutũ trãſeat. Subſtitutio eſt fauoꝛabilioꝛ ꝙ legatum.

Ab conditione. Conditio adiecta in inſtitutione non videtur repetita in ſubſtitutione. [m] h. d.

¶Oppo. & videtur ⁊ quod ad ſtatutum tranſeat cum eodem onere. vt. C. de cadu. tol. ſ. pro ſecũdo coniuncto. ſ. ne autem. vbi ſemper tranſit cũ onere. Gloſſ. i. dicit q̃ hoc eſt verum in conditione caſuali: ſecus in poteſtatiua vel miſta vt in cõtrarijs Idem tenet Ly. [n] in. ſ. pro ſecundo. & Pe. ibidem Iſta ſolu. eſt contra caſum legis ſm intellectum gloſ. in. l. q̃ conditio. j. de condi. & demonſt. pꝛout gloſ. ponit caſum de dandis. ff. & bene. Ly. in. l. contraria dicit diſtingue aut erat conditio que alteri emolumentũ auferebat & videtur repetita. aut nõ & non videtur repetita. Hec ſolu. eſt contra caſum l. q̃ cõditio. Tu dic aliud in legatis aliud in inſtitutionibus & ſubſtitutionibus que ſunt fauoꝛabiliores vt ponit ſequens gloſ. ¶Item opp. de. l. qui liberis. ſ. hec verba. de vul. & pup. & l. licet. j. de leg. i. dicit gloſ. q̃ conditio nõ videtur repetita in ſubſtitutione que aliam conditionẽ adijcit: qꝫ oĩs ſubſtitutio eſt conditionalis inſtitutio: vt. l. pe. ff. de leg. ij. licet ſecus in legatis & aliꝫ portionibus Item ⁊ ſubſtitutiones ſunt fauoꝛabiliores quod tenementi. vide gloſſ. ſuper verbo pure. Item vide ibi fauoꝛabiliores ergo et ſubſtitutiones que ſunt conditionales inſtitutiones. ¶Item oppo.

Jta ſcripſerit. Oppo. & vide [o] nouata conditione valeat inſtitutio. argumen. ſ. eo. l. ij. Solu. hic fuit conditio de preterito. ſ. ſi receptaſſet. et ſic concoꝛdat cum. l. contraria. Sed ſi intelligas quod ſit de futuro vt dicit gloſ. intelligas quod inſtitutio eſt inanis. ſcilicet tanꝙ conditionalis: ſed valet tanꝙ pura & allegaui. l. hãc in materia conditionis. vbi dixit quod relatiuum quis vel qui inducit conditionem. ¶Quid in re latiuis ⁊ quantitatis vel qualitatis. Et dixi quod ſic per hanc l.

Jquisita. [k] Ex volũtate defuncti pꝛius eſt locus ſucceſſioni ab inteſtato ꝙ ex teſta

Andre. Poma.
o ¶Nouata conditione. Not. teꝫ. ibi nominatim. de materia huius. ſ. vidiſtis. in. l. interdum. ſ. ſed ſi duos. ff. eod. & not. plene in. l. cum queſtio. C. de leg.

Quod ſi me. Habes hunc teꝫ tum in. l. ſecunda ff. eodem titu.

Lemens.

1 ¶Relatiuum qs vel qui inducit conditionem.
2 Relatiuum quantitatis vel qualitatis inducit cõditionem.

Si ita ſcripſerit. Oppo. & vide [o] nouata conditione valeat inſtitutio. argumen. ſ. eo. l. ij. Solu. hic fuit conditio de preterito. ſ. ſi receptaſſet. et ſic concoꝛdat cum. l. contraria. Sed ſi intelligas quod ſit de futuro vt dicit gloſ. intelligas quod inſtitutio eſt inanis. ſcilicet tanꝙ conditionalis: ſed valet tanꝙ pura & allegaui. l. hãc in materia conditionis. vbi dixit quod relatiuum quis vel qui inducit conditionem. ¶Quid in re latiuis ⁊ quantitatis vel qualitatis. Et dixi quod ſic per hanc l.

Jquisita. [k] Ex volũtate defuncti pꝛius eſt locus ſucceſſioni ab inteſtato ꝙ ex teſta

Universidad del Rosario Archivo Histórico

s ↪Andre. Poma. ¶Lucius vide ad istum tex. Alex. consi. v. iij. vol. Panor. consi. gl. i. volu. in. j. dubio.

b ¶Propriam concor. Concor. d. l. generaliter. ꝛ ibi Bald. C. de institu. et substitu. in princi. ꝛ. l. si is qui ducenta. ℣. vtrum. ꝛ ibi Bartol. de reb. dub. ita limitatur l. si heredi plures. de condit. institu. vbi si plures conditiones alternatine sunt posite et disiunctiue sufficit vnam impleri. Fallit in istis casibus scilicet quãdo iter plures cõditiones esset adiecta vna que differet si decesserit sine liberis vt clarius probatur in d. l. generaliter in principio.

ADDE Oldr. cõsi. clxxxiij. ꝛ Oldra. consi. xxj. in fine.

c ¶Vendicet sibi locum. vidi tamẽ dubitari quando ipse frater substitutus decedit anteq̃ eueniret casus substitutiõis id est anteq̃ decederet filius testatoris heres institutus vtrum ius substitutionis transmittatur ad nepotes istius substituti. exemplum lucius in statuit titium filium suum: ꝛ si titius decederet sine filijs legitimis ꝛ naturalibus substituit sempronium fratrem testatoris ꝛ filios sempronij in dimidia bonorum. et in alia dimidia substituit alium fratrem testatoris nomine caium et filios caij. decesserunt caius et sempronius substituti ante titium institutum ex isto caio non extant filij sed nepotes ex filijs. vtrum ex quo testator volnit filios caij preferri sempronio ꝛ filijs sempronij pro medietate bonorum videntur etiam preferri vel nepotes caij filijs sempronii vt sic appellatione filiorum caij contineatur etiam nepotes caij. et videtur in casu isto prima consideratione dicendum q̃ non q̃ ius substitutionis quod residebat in persona caij transmittitur de iure ad heredem si decedat substitutus anteq̃ eueniat casus substitutionis prout in casu nostro. l. si ex pluribus. de suis ꝛ legi. l. qui liberis. ℣. hec verba. de vulg. ꝛ pupil. ꝛ maxime quia in testamento nulla fuit facta mentio de nepote: ideo non debet comprehendi appellatione filiorum. l. quod si nepotes. de testa. tute. institu. qui da. tu. pos. ℣. fin. ꝛ in. l. gallus. in princi. iuncto. ℣. institutus. de liber. ꝛ posthu. ꝛ not. Cy. et Andr. de pisis. in. l. libellorum. de verbo. significa. vbi refert Bar. in. iij. col. ꝛ idem videtur tenere Bald. et Jmo. in. d. ℣. instituens. ꝛ respondet ad tex. istum quod videtur facere in contrarium. videlicet quod hic cõprehenduntur nepotes appellatione aliorum ne alias extraneus substitutus preferatur agnato defuncti quod nõ videtur esse de mente testatoris. l. cum acutissimi. C. de fideicom. l. generaliter. ℣. cum autem. C. de institu. ꝛ substitu. idem videtur tenuisse Franc. acciur. vt refert Bald. in d. l. gallus. ℣. ille casus. vbi inquit quod Fran. accur. consultus super tali questio. quidam ꝛc. vt ibi per eum qui dum dicit quod aut dispositio ista fit ab ascendentibus ꝛ continentur nepotes. secus si ab alio facit ratio. d. l. cũ acutissimi. sed in casu nostro ista dispositio fuit facta ab ascendentibus dictorum nepotum. ℣. a patruo magno ergo ꝛc. Item quia sm communem vsum loquendi appellatione filiorum non cõprehenditur nepotes: vt not. in. d. ℣. fi. institu. qui da. tuto. pos. ꝛ not. Jaco. butri. in. i. consti. ff. vt refert do. Anto. in prin. decre. in. i. col. ꝛ Bald. in repe. l. in suis. in fi. de liber. ꝛ posthu. qui prevalet. l. libellorum. ℣. quod tamen de lega. iij. l. cum delanionis. ℣. a sinam. de fun. instru. sed ad ista responderi potest. ꝛ primo non obst. d. l. si ex pluribus. quia fateor quod si nepotes vellent venire tanq̃ heredes caij aui non admitterentur: sed tan q̃ censeant vocati exp̃esse a testatore sic: prout. ℣. probabo nõ ob. d. l. q̃s si nepotes. quia respondeo vt per Barto. in. d. l. liberorum. ꝛ do. Anto. in. c. in quibusdam. de pe. ꝛ Pet. de anch. in. c. j. de baptis. quod ideo ibi tutor datus filijs non videtur datus nepotibus. quia licet illa prouisio ex parte filij contineret fauorem: tamen ex parte tutoris qui datur inuitus continet onus ꝛ licet datio tutoris non extendatur ad nepotes hoc est eis bene preiudicii: quia prouidebitur eis de tutore legitimo vel datiuo. Istam solu. etiam sentit glos. in. l. insta. de verbo. significa. non ob. d. l. gallus. in princi. ꝛ in d. ℣. instituens. quia sm Bart. ibi illa. l. loquitur quando filius fuit institutus nominatim: vt quia dixi instituo titium filium meum. tunc non est dubium q̃ non continetur nepos. l. si q̃s ita ꝛ ibi not. ff. de testa. tut. quinimo ille tex. potius facit pro opi. quod appellatione filij contineatur nepos dum ibi probatur quod appellatione nepotis venit etiam pronepos sm vnum intellectum quem ibi sequitur Bart. non ob. opi. Pet. ꝛ And. de pisis. ꝛ Jmo. quia non sunt vere vt. ℣. ostenditur. ꝛ dato quod essent vere tamen quantum ad casum nostrum. vt. ℣. ostendam. inferunt quod imo appellatione filij contineatur nepos. non obst. cõmunis vsus loquendi quia respondeo primo ex his que dicit egregie Bald. in. l. lege. ad fi. C. de legi. hered. vbi dicit quod de communi vsu loquendi vulgares appellant nepotem illum qui est filius fratris. vnde sm Bald. sermones prolatos in vulgari debemus interpretari sm cõmunem vsum loquendi. ℣. sermones prolatos i literali debem⁹ interpretari sm artem litteraru vel sm grossum modum loquendi literaliter non aũt sm communem vsum loquẽdi vt not. per Dy. in. l. si cum ante. C. de dona. ante nupt. bene facit gõ not. Bart. in. l. si quis filiabus. de testa. tut. ꝛ in. l. si quid earum. in princi. de lega. iij. ꝛ in. d. l. liberorum. in vlti. colum. idem est de mente Bald. in. c. i. in prin. de succ. feu. Preterea quia talis cõmunis vsus loquẽdi est facti ꝛ potest esse quod in aliquibus locis viget ꝛ in aliquibus non: de omnibus autem locis non poterit notitia haberi. Accur. in. d. ℣. fi. in fi. qui da. tut. poss. dicit quod ita se habet communis vsus loquendi. nam ꝛ eorum que facti alieni ꝛ remoti sunt quilibet presumitur habere ignorantiam. c. j. de consti. in. vi. c. cum in tua. qui ma. accu. pos. Preterea si ita esset quod p constanti presupponendum esset vbiq̃ vigere communem vsum loquẽdi frustra Bart. ꝛ doc. ff. in. d. l. liberorum. ꝛ alij in. l. maximum vitium. C. de libe. prete cum infinitis concordantijs disputarent an statuta et alij actus ac dispositiones facientes mentionem de filijs cõprehederent nepotes cum certum esset quod non cum recipiant interpretationem a communi vsu loquendi. l. labeo. ꝛ ibi Barto. de supelle. lega. ꝛ. d. ℣. quod tamen. ꝛ. c. ex literis. de spõsa. ꝛ. d. ℣. asinam. ꝛ tamen Barto. in d. l. liberorum. habuit memoriam de tali communi vsu loquendi. vt ibi per eum. in fi. i. col. ideo compono contrariam sententiam. primo per legem nostram. in versi. filium. iuncto versi. eius liberos. non obstat responsio quam ad istam l. dedit Bald. in dicto. ℣. insti. quia ideo hic nepotes excludunt substitutum: quia eadem ratione qua testator hic pretulit extraneis substitutis fratrem testatoris ꝛ eius filios eadem ratione videtur voluisse preferre nepotes. sed ita est in proposito. quia testator in dimidia pretulit caiu ꝛ filios eius ipsi sempronio ꝛ filijs sempronij. eadem ratione videtur pretulisse nepotes caij. ꝛ hec responsio probatur in. l. cum acutissimi. prealle. ꝛ ibi expresse glo. ij. que dicit quod qua ratione testator pretulit filium fideicommissario. eadem ratione videtur pluribus alios descendẽtes ex filio. ꝛ illud esset verum etiam si fidei commissarius vel substitutus esset etiam de descendentibus testatoris ꝛ pariter coniunctus sicut in proposito nostro quia adhuc etiam locus habet id quod habetur in. d. l. cum acutissimi. glo. est que subtiliter hoc probat in. l. j. C. de dona. cau. mor. quam ad hoc inducit ꝛ reputat singu. Jmo. ꝛ Ro. in. l. si cui. ff. de dona causa mor. ꝛ idem not. Jaco. butr. in. l. iij. C. de inoffi. testa. ꝛ Bal. in. d. l. cum acutissimi. ꝛ est casus. licet ipsi nõ allegent in. l. cum auus. ff. de condit. ꝛ demonst. vnde in proposito dato quod per exclusionem nepotum ius veniret consolidandũ in filios sempronij qui erat frater testatoris. tamen eadem ratione qua pretulit testator caium in dimidia ꝛ eius filios ipsi sempronio ꝛ filijs eius eadem ratione videtur pretulisse nepotes caij ꝛ sic responsio Bald. potius facit pro ista parte inducendo eam ꝛ fortificando. vt. ℣. bene facit quod statim dicam sm Pet. ꝛ Andre. de pisis. nec ad hoc obst. si diceretur testator bene pretulit in dimidia caium ꝛ eius filios masculos per quos conseruatur agnatio ꝛ familia. ergo non debent venire nepotes. l. pronũtiatio. ꝛ. l. familie. ff. de verbo. signi. insti. de legi. agna. succes. in prin. ergo ꝛc. quia respondeo quod ex quo testator pretulit caium ꝛ eius filios per ea verba testator videtur sensisse non solum de masculis. sed etiam de feminis. vt est casus in. l. si ita fit scriptum filia bus. ff. de lega. i. ꝛ in. l. si quis ita dederit. ff. de testa. tut. ꝛ in. l. quisquis mihi. de verbo. signi. si enim voluisset non comprehendi feminas dixisset filios masculos. l. j. ℣. finautem ad deficientes. C. de caducis tol. c. ad audientiaꝫ. de deci. istud idem videtur tenere quo ad propositum nostrum. Pet. ꝛ Andre. de pisis. vt refert Cy. ꝛ Bald. in. d. ℣. instituens. volentes quod vbi ab homine fit mentio de filio semper comprehendatur nepos quando alias sequeretur quid inhumanum per. l. vxorem. ℣. concubine. de lega. iij. ꝛ. l. liberorum. versi. sed ꝛ papi. de verb. sig. sed nõ est dubium quod inhumanum esset banc inequalitatem seruari inter descendentes fratrum dicti testatoris pariter substitutorum. nam dicit tex. in. l. fi. C. quo. bo. quod lex nature defert successionẽ agnatis ꝛ in dubio de mente testatoris esse presumitur quod inter succedentes suos fibi pariter coniunctos equalitas omnino seruetur vt probatur in. l. fina. C. communia vtriusq; iniquum ergo esset si per talem interpretationẽ auferretur nepotibus successio quaꝫ lex nature alibi deferri consueuit: et in dubio testator videtur sm iuris dispositionem voluisse testatari et sm qõd de iure succedere ab intestato deferebatur inter heredes suos vt not. Barto. in l. heredes mei. ℣. cum ita. ff. ad trebel. ꝛ probatur in dicta. l. gallus. ℣. quidam recte. sm vnam lectu. de libe. et posthum. et not. Bartol. in. l. iurisiurãdi. ℣. si li beri. ô ope. li. sed ô iure pariter ad mittũtur neptes siue nepotes cum filijs dicti sempronij: quia succedunt nepotes ꝛ neptes in locum patris sui qui erant pares in gradu cum filijs sempronij. l. j. ℣. sed si quis. ff. de suis ꝛ legi. institu. de heredi. que ab intesta. ℣. cum filius. et in aut. post fratres. C. de legi. heredi. ergo ꝛc. Perterea istam opinionem quod indistincte testator vocando per modum dispositionis filios videatur etiam comprehendere nepotes tenuit Barto. in dicta. l. liberorum. in. iij. col. ꝛ in. d. ℣. instituens. et pro hoc etiam allegat. l. filij. ꝛ. l. instam. ff. de verbo. significa. et. c. ij. cum glo. de verborum significa. vbi appellatione filij dicuntur nepotes contineri ergo cur non est dicendum hoc habere locum in vltimis voluntatibus in quibus lata fit interpretatio. l. in testamentis. de regu. iur. c. cum dilecti. de donatio. ꝛ cum Bartol. cõcordat formaliter domi. Anto. in dicto. c. in quibusdam. et Pet. de anchar. in clemen. j. de baptis. ꝛ Jmol. hic in fine. j. colũ. fortius dicit ipse in dicto. ℣. instituens quod tenendo opinionem quod appellatione filij in testamentis non comprehendatur nepos. tamen illud fallit quando dispositio facta de filio non est collata in tempus presens sed in futurum euentum in quez verisimiliter erat dubium an tũc extarent filius an vero nepos vel alij inferiores. nam tunc verisimile est testatorem late accepisse verbum filius presertim cum verisimiliter par affectio debeat presumi fuisse testatoris: erga nepotes si extarent filijs mortuis. et ita dicit se intelligere hoc casu. l. nostram. ꝛ ex hoc infert quid si testator instituit fratrem suum et si decederet sine filijs substituit filios sempronij filijs decedentibus ante casum substitutionis euenientem et sic ibi in specie decidit questi. nostram. an tamen statutum comprehendat nepotez videtur in terminis Bald. decidere quod sic. in. l. in quibus. C. de secun. nup. ꝛ alij in variis locis. Tamen fallit quando nepos non representaret personã patris sui. nepos enim nunq̃ representat personam patris sui: nisi quando venit ad successionem aui vel patrui. vt in aut. de heredi. que ab intesta. ℣. huius primi legium. ꝛ in dicta aut. post fratres. ꝛ ibi Bart. statutum enim debet interpretari vt quantominus fieri potest ledat ius cõmune vt per docto. in terminis nostris: maxime Jmo. in. l. si vero. ℣. de viro. solu. matr. cum sim. Adde quod consuluit in pulchro casu. Bal. cõsil. cxxxviij. i. volumi. quod si testator instituat filias in certa quantitate et fratrem heredem vniuersalem et si decederet sine liberis masculis substituat filias proprias ipse testator et earum filios: ꝛ contingat fratrem decedere cum nepote ex femina: ꝛ similiter filias decedere cum nepote ex filio contingat quod nepos ex filia institutus non excludit nepotem ex filiabus testatoris licet testator predilexerit fratrem et eius liberos filiabus proprijs incipit quidam nobilis. Item vide quod consuluit Roma. consil. cxlviij. quod si testator instituat aliquem et si decederet sine filijs quod substituit hospitale quod nepos ex filia excludit substitutum. Item vide quod consuluit Jaco. butri consil. cclxiij. inter consi. Bald. volu. iiij. quod si testator instituit filium ꝛ ei substituit si decederet in pupillari etate titium ꝛ filios eius ꝛ moriatur titius secundo eius filijs relictis nepotibus impuberibus. deinde moriatur pupillus quod nepotes admittentur. ꝛ vide Oldra. consi. cclxix. ꝛ Paul. de ca. cõsi. xxxvj. vbi an opiñ. huius glo. fit vera quam glo. dicit singularem. Pet. de anchara. consi. cxxxvj. incipien ponderandum. ꝛ illam etiam sequitur Jo. de anania. consi. lxviij.

Statuto. tex. ibi quid enim ꝛc. vsq; ibi idem erit ꝛc.

1 ℣ Quando disiunctiua accipit pro coniuncta.

2 Et an si testator dicat filium heredem instituo ꝛ si decesserit sine liberis deueniat in talem: filij super stites videantur substituti.

a Lucius. a Si in qualibet parte alternatiue mens testatoris non verificatur disiunctiua accipitur pro coniuncta. h. d. et est singularis lex ꝛ non habet nisi vnam propriam cõcor.

b Nota text. ibi filium ex senatu de quo dicam. ℣. de lega. ij. l. si ita quis testamento. ꝛ ibi per Dyn. hic apparet responsio. ij. q. igitur hic respõdet ad primam. dicit tex. relictis ꝛ sic requiritur vtrũq; ℣. effectus cõditionis ꝛ effectus liberorum vt substitutio vendicet sibi locum c tene menti casum huius legis. Et sic habes ↑ quod disiuncta accipitur pro coniuncta quia mens testatoris nõ verificatur in vtraq; parte disiunctiue. concordat optime. l. generaliter. C. de institu. ꝛ substit. facit. l. si is qui ducenta. ℣. penulti. j. de reb. dub. ¶Oppo. de condi. institu. l. si heredi plures. vbi in alternatiua sufficit alteram partem existere. Solu. hic verisimiliter mens testatoris nõ verificatur in qualibet parte disiunctiue. ratio quia non est verisimile quod testator preferat libertum a fratri suo vel filijs fratris et idem no. C. eo. l. generaliter. ¶Quero testator ↑ dicit filium heredem instituo. ꝛ si decesserit sine liberis deueniat in talem. ¶Quero an filij superstites sint substituti et veniant ex testamento effectus est magnus: quia quando veniunt ex testamento reuocarent alienationes factas. alias non dicit hic glo. quod veniunt b ab intestato. quam figua ꝛ tene eam menti.

c ℣ Contrarium velle est nolle. nõ velle est mediũ inter velle ꝛ nolle.

Ex implemento conditionis quando quis videatur adire.

Filius institutus si nollet q̃ possit repudiare ante impletam conditionem.

d Am dubitari. c Seruus potest institui sub conditione si voluerit. nec eget

a ¶Preferat libertum. late vide cõcordan. in. l. ex facto. ℣. ex facto. ad trebellia. ꝛ habes tex. ꝛ casum in. l. j. C. de pact. quam. l. not. facit text. not. in l. qui filium. in princi. j. ad trebel. ꝛ ad intellectum huius glo. ꝛ text. vide Barto. in. l. si cum dotem. in princi. ℣. solu. matri. ꝛ late per Jmo. in. l. nulusianni. ℣. cum quis. de lega. j. ꝛ quod not. Cyn. ꝛ Jacob. de aret. Bald. Ang. ꝛ Jmo. hic qui omnes sequũtur istam glo. hic videlicet quod testator magis videtur diligere filios q̃ nepotes ꝛ quod not. Petr. de anch. in consi. cxxvj. ꝛ bart. in. l. sed si fic. ℣. de legati. iij. et hanc glo. sequitur etiã Jmola in. l. ex facto. ff. ad trebel. in. ℣. ex facto. facit quod voluit Bartol. in l. centurio. in penultima colũ. de vulgari et pupillari. et hanc glos. sequitur bald. in l. cunctos populos. in. ℣. colum. C. de summa trinita. et Petr. de ancha. in. l. c. si pater. testa. in. vj. in. gij. not reputat eam singu. Bald. in l. cum acutissimi. in vltima colum. C. de fideicommis. ꝛ refert Pet. de anchar. in dicto c. si pater. quod Bal. dicebat quod ita etiam tenebat Jacob. de are. ꝛ Cy. in l. j. C. de condi. infer.

ADDE ipsum Alexan. consi. cviij. i. lib. ꝛ plenius per eundem consil. clxxxv. vbi arguit ad partes. ij. volumi per Oldr. consi. cxl. incipi. thema tale est. B. lenionẽ. per Pau. de ca. cõsi. xxxviij. ꝛ. lxxviij. ꝛ. cxxxvj. ꝛ sequenti per Bal. Cõsi. clxxxvj. incip. in christi nomine dubitatur. iij. volumi. ꝛ Pet. de anchara. consi. lxxiij. incipien. in christi nomine contra philiponum. ibi aliter loquitur quam in consi. alleg. per do. Alexã. quod in meo est. cxxxvj. incip. in christi nomine ponderandum est principaliter per Barba. consi. xxvij. j. lib.

b ↪Andr. Poma. ¶Veniunt. De isto articulo an liberi tacite sint vocati ab intestato an vero ex testamento. adde quod opi. huius glo. est cõmunis si quod venient ab intestato. de qua vide Alexã. consi. cviij. j. volumine. Et melius q̃ alibi et consi. cxxxij. in secundo volumi. ꝛ consilio cxcvj. eo. volumi. ꝛ consi. lxvj. in. iij. colũ. eod. volu. ꝛ consil. cclxij. in. vij. colũ. in. iiij. volu. Joan. de anania. consi. viij. Fulgo. xxxviij. Raph. cre. consilio. xxv. vbi limitat. de qua limitatione vide per Barto. in. l. centurio. j. colum. de vulga. Et vide Ancha. consi. cxxxvj. vbi limitat communem opinionem. vbi Paul. de castro consilio. lxviij. in secunda colũ. Areti. in tracta. suo. de testa. in glo. in verbo si decesserit sine liberis. in j. colum. vbi dicit se pluries consuluisse. ꝛ vide plura consilia docto. pro ista parte quod filij sint vocati ex testamento per Barbati. consi. xvij. in xx. colum. cum duabus sequen. alias. xxvij. in. xv. colum. per Ubalt. corne. in. l. i. C. de conditio. insertis. vbi refert multos doctores consuluisse: ꝛ collegium contra communem. Et post multa dicit istam glossi. teneri. Et vide latissime barba. in repeti. l. cum acutissimi. C. de fideiussoribus. Roma. in. l. si cum dotem. in principi. ff. solu. matrimo. vide plenissime Ancha. ꝛ Bald. in repeti. c. raynutius. in. xv. charta. de testa. per Alex. in. l. j. in fi. C. de pact. vbi per Lance. qui colligit infinita consilia ad hoc Et vide Alexan. consi. xxiij. colum. iiij. iij. volumi. ꝛ consi. iiij. in. iij. colum. in. iiij. volumi. Paul. de cast. consi. cxxxvj. ꝛ sequenti in antepenul. colum. Alexã. consi. cij. in secundo volumi. ꝛ consi. xxij. columna penulti ꝛ fina. in. iij. volumi. ꝛ consil. xxij. eo. iij. volumi. Cum. consil. xiij. vbi limitat Oldra. consi xxj. ad finem. ꝛ consi. xciij. in. iiij. colum. ꝛ consilio. xli. ad finem. barba. consi. xiij. inserto in consi. alegandri in. iiij. volumi in fine vbi transit cum glo. Alex. consi. lv. in. ij. ꝛ. vj. col. in iiij. vol. ꝛ consi. ciij. in. iiij. colum. eodem volu. col. viij. versi. non obstat. j. volum. Barba. consi cxxvj. ꝛ consi. cxxxx. Barba. consil xiij. colum. ig. i. volu. et consi. xxxiiij col. iij. j. volu. ꝛ consi. eo. lviij. col. viij. ij. volu. ꝛ consi. lv. col. v. et ij. seq. in. ij. volu. Roma. consi. clxviij.

c ↪And Poma. ¶Jam dubitari. ad intellectum huius. l. vide Soci. l. ferni electione in prin. de leg. i. in. ij. col.

d ¶ℒ. si quis. ꝛ ibi omnino vide barto. ꝛ glo.

e ¶Glos. solvit. Et vide barto. j. titu. j. l. si filius qui patri. in. ti. ij. col. et ibi de. ℣. eodem. l. cornelius.

f ↪Andr. Poma. ¶Aut implet. Adde quod ista sol. el. est communis sm Alex. l. i. ℣. j. ff. de condi. ob causam.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ☞Andre. Poma. ¶Pacumenius limita vt per Ro. sing. cclviij.

b ¶Pacumenius permanent. Adde Bar. in l. demonstratio. §. j. de condi. & demon. & ibi omnino vide que dixi ad hic not.

c ☞Andre. Poma. ¶Nota quod vide Alegandrum consi. cxv. in vltima columna. iiij. volumine.

d ¶Justa causa. vide Bal. in l. ea q̃dem. in secũda columna. C. de accusationibus.

e ☞Andre. Poma. ¶Heredes quos volui. vide Aleg. cõsi. lviij. in. ij. col. in. iiij. volu. & consilio. xix. in. ij. col. in. j. volu. Roma. consi. xvi. & consi. lviij. in. ij. col. & cõsil. lxv. in fi. Panormi. consi. xxx. in. xxj. col. & xxiij. questio. in. ij. vol. & consi. lxiij. in vltima colum. in. ij. volumi. et consil. lxxxv. in. j. col. eodem volu. & consi. cxj. als. iij. in. iij. colum. eodem volumine. Lepo. cõsilio. v. in. ij. colũ. & consi. vij. in vltima colum. & consilio. giij. in. j. dubio. in. iiij. columna. Bal. in. l. j. in v. colũ. C. de edic. divi adriani tol. Barb. consil. iiij. alias. cciij. in. ix. colum. in. j. volu. & consi. g. in. vj. colum. & seq. eodem volu. & consil. cxj. volumĩ. ij. & consi. xvj. in. vj. col. eodem volu. & consil. cxj. in. ij. col. cod. volu. & consil. xix. in. j. colum. eo. volu. & consil. xxj. in ij. colũ. eo. volu. & consi. iiij. in. iiij. col. eo. volu. j. & cõsilio. xlij. in. xxj. col. eo. volu. & consi. g. in. iiij. colũ. et viij. in. ij. volu. et cõsil. xvj. in. xviij. col. & seq. in. ij. volu. & consil. xix. in vij. col. ad fi. eodẽ volu. et consi. seq. in. j. & ij. col. eo. et consi. xxij. in. iiij. col. & consi. xxx. in vij. colũna. in. ij. volumi. et consilio. xliij. in. vij. columna. ij. volu. et consil. lvj. in. xvij. col. iij. ij. volumi. & cclix. in. xij. columna. in. ij. volumĩ. Ro. consi. xc. & consi. clxx. in. vij. colũ. & ccc xviij. in ij. col. Inno. consi. cxxviij. in. ij. col. & consi. cxxxviij. Cardi. consil. cxxxij. in. j. col. & consi. cxlij. & consi. cxlvij.

f ☞Andre. Poma. ¶Deliqt. Ampliat per Ange. l. si quis cum alitionem eo animo vt sit heres: & tunc est heres: aut eo animo vt purificet conditionem vt non sit heres. & tunc non est heres. vt. l. antistius. de acquirẽ. here. aut dubitatur: et tunc dicit Dy. aut cõditio existit in voluntatis expressione & tunc implendo videtur adire vt hic. aut consistit in facto extrinseco vt si decem dederit vel capitolium ascenderit & tunc implere videtur eo animo vt purificet aditionem non vt sit heres. vt. l. j. §. i. de conditio. ob causam. & l. si quis ita. j. titulo. ij. & l. in conditionibus §. j. j. de conditio. & demonstra. & ibi hoc tangit gl. dicit Guliel. in. l. §. j. 3. de conditione ob causam quod etiam quando conditio consistit in facto extrinseco debemus inspicere coniecturas an multo tempore deliberauit & tunc videtur implere eo animo vt sit heres alias non: et nihil allegat sed pro ipso facit. l. sed si alio. §. j. j. ad trebellianum. et l. omnem. eodem titulo. ¶Querit glosſ. an filius †potest repudiare qui fuit institutus si volet: & videtur quod non: quia anteq̃ impleat conditionẽ non potest repudiare: nec post impletam quia heres est: vt hic. & l. necessarias. de acquirenda hereditate. tamen dicit gl. & bene quia potest repudiare ante impletam. vt. l. is qui heres. §. primo. j. de acquiren. heredi.

Equi. Qui semel est heres in perpetuum non potest desinere esse heres. b. d. Fallit in casibus notatis in. l. substitutione. j. tutu. j.

Esocius. Hec. l. ponit tres casus in quibus seruꝰ communis equiparatur seruo proprio et glosſ. ponit casum.

Testamento. Lex ista est singu. cum sua glosſ. & est determinatio plurium legum in hac materia. Non sufficit mortis tempore quem fuisse seruum si ante conditionis euentum libertatem a lege consequitur. b. d. ¶Oppo. de. l. iij. §. qui fideicommissam. §. eo. et l. pater filio. §. eodem. vbi sufficit quem esse seruum tempore testamenti vt sit necessarius. Solutio illud verum quando consequitur libertatem a bomine. secus si a lege vt hic. vide glosſ. que incipit bene valet. in fine.

Toperatorem. Oportet de. l. boc edicto. §. si heredes. de alienatione iudi. mutandi causa facta. vbi quis potest instituere aliquem heredem nec incidit in penam illius edicti. Glo. dicit speciale. ibi q̃ plus sibi cauere debet. fic. j. de iure fisci. l. res. §. lites. & in stitu. qui. mo. testa. infir. §. fi.

☞ Rumor publica fama in ciuitate ꝓstat iustaz causam credendi.

Falsa causa quando vitiet institutionem.

Prefationes probant causam finalem dispositionis.

Falsa causa expressa & inserta in testamento vitiat dispositionem ipso iure.

Ratio quare falsa causa vitiat institutionem & nõ legata.

Casus in quo legata valent vitiata institutione.

Cautela ad accusandum accusantem aliquem de falso & non probantem.

ter. ff. de verbo. obliga. & vide circa hoc dictum Aleg. consi. vij. in. ij. col. in. ij. volumine. vide concor. ad istam regulam per Barba. consi. g. in. vj. colum. ij. volumine.

g ¶Et sic habes. Adde not. Bal. de instiniano. C. componendo. in. §. qui bus. & Bart. in. l. cum hi. in prin. de transact. & domi. Lard. & Imol. in. c. penulti. in fin. de cleri. coniug. per Bald. in. l. ambitiosa. de decreto ab ordi. fac.

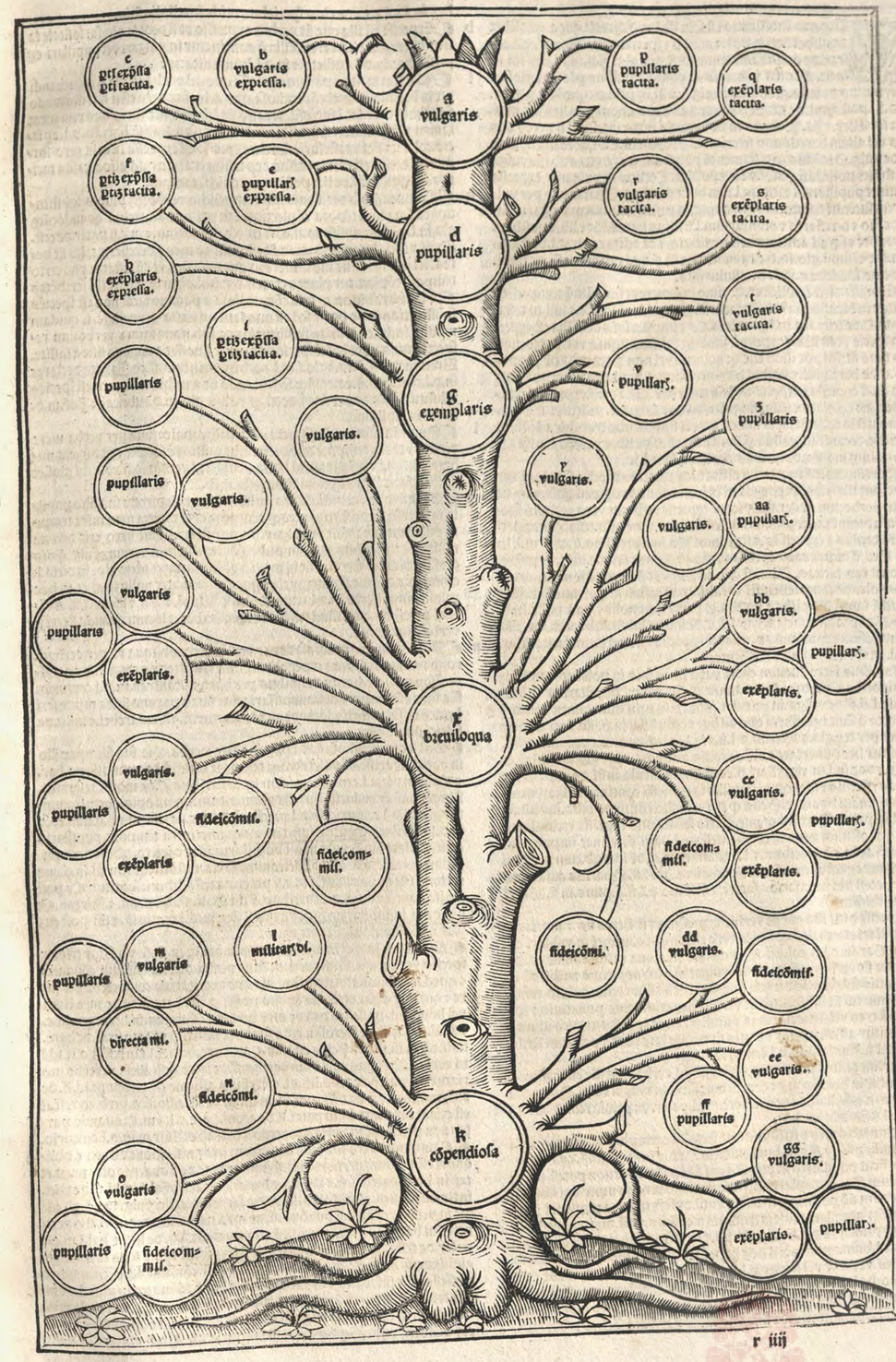
Fama excusat a presumptione doli. item a pena.

a **Tacumenius.** Hec est singul. l. nec alibi reperitur. Falsa causa vitiat b manẽt. b hoc dicit. ¶Not. † quod rumor & publica fama que est in ciuitate est iusta causa credendi aliquid vt hic ibi rumor prolato &c. dicitur hic q̃ testamentum &c. ¶Contra falsa † causa nõ vitiat institutionem. vt. l cum tale. §. falsam. de conditi. & demonstratio. Solu. verum est nisi probetur testatorem alias instituturum non fuisse vt ibi dicitur. sed ex hac prefatione quia heredes quos volui &c. presumitur testatorem aliter relicturum nõ fuisse. vide glosſ. que incipit causam ibi probatur enim hoc &c. quod tene menti: quia quotidie de facto contingit. & † sic habes quod ipse prefationes probant causam finalem dispositionis quod tene menti. Et ista est melior † lex que sit de hoc. ¶Opponitur de. l. instituta. §. finali. de inofficioso testamento vbi falsa causa nõ vitiat. Solutio falsa causa non fuit ibi apposita licet putans falsam causam esse veram testamentum mutauit. ¶Et † sic habes ex hac. l. et l. contraria. quod falsa causa inserta & expressa in testamento vitiat dispositionez ipso iure: sed si non fuit inserta sed tacita in corde retenta non vitiat ipso iure quod tene menti.

¶Quero que est ratio † quod falsa causa vitiat institutionem et non legata ex vna solutione precedenti habes vnam rationem quia illa causa non fuit inserta legato. sed institutioni ideo institutionem tantum vitiat vt hic. ibi is modus institutionis &c. sed si esset adiecta institutioni et legatis tunc institutio et legata vitiarẽtur. et hoc si legata essent magna que non esset verisimile testatorem relicturum si ipsum viuere sciuisset et ita dixi duz tractaui materiam cause in. l. demonstratio. §. j. j. de conditio. et demonstratio. ¶Item not. casum † singularem quod legata valent vitiata institutione vt hic nota. glosſ. in. l. eam quam. C. de fideicommiss. et. j. titulo primo. l. prima. ¶Item not. istam legem que facit ad questionem no. per quã potest multos a mitria liberare. Pone enim quod statutum dicat quod si aliquis accusat aliquem de falso vel falsam accusationem proponit. si non probat puniatur &c. modo † aliquis accusat de falso non tamen probat queritur nunquid sit remedium quod de falso non puniatur vt hic. videtur † quod sic. debes enim articulare quod de hoc erat rumor et fama. ideo hoc fecisti & sic excusaberis vt hic. excusat enim a presumptione doli. vt. l. miles. §. mulier. de adulter. habet etiam excusare a pena vt ibi et. l. secunda. quis ordo in bono. possessio. ser. quam. l. allegat Jacob. de are. Est & alius modus quod quis articuletur quod hoc fecit q̃ audiuit a personis fidedignis. vt. l. qui cum maior. §. si pater. de testamen. milita. facit. l. mulier. C. de calumnia. secus si non a fidedignis. vt. l. attilicinus. j. de falsis. Item habet excusare eum si probet quod de hoc erat publica vox et fama: vt dicta. l. miles. Item habet ipsum excusare si hoc audiuit ab amicis & consanguineis. vt. l. tutorez. de bis q. vt indig. et facit. j. de bo. liber. l. paulus. §. quero. hic non sunt alia.

¶Sequitur arbor substitutionum.

Hola para el pleyto de Valdemoro contra los Sniches. agnẽ los comendadores. Diz q̃ ha rezm con fieles que los dhos omenajes se quemen de dho lugar. Rumor. de los Sniches q̃ hue ẽn muchos Rumor. Rome dos peyrom barrio. seguit el comendador la cõpana de Sancho Jorge. m. legi 3. m. §. item dicit. cõm. & m. f. in fine. ff. de testib. esta opinio adhuc dicit celebrem. habuit. m. gratia primo. in q̃stionibus bitu ensis. colu. 3. fere. 73

r iiij

¶ Declaratio arboris precedentis.

a Vulgaris substitutio est cōa istitutio directa que a quolibet ⁊ cuilibet fieri potest. ⁊ nihil hz specialitatis. Jnnoc. ⁊ Lanfran. de oriano. in. l. centurio. ff. de vulg. Jaſ. in. l. j. col. iiij. illo tit. Et dicit vulgaris q; vulgo omnibus pōt fieri glos. in c. raynutius. de teſta. glos. iſti. de vulg. ſubſti. in prin. de quo late p Bar. in. d. l. j. poſt Guil. de cu. Et hz quinq; effectus quos expedit Bar. in. d. l. j. ⁊ ibi Alex. ⁊ Ja. Primus in homine ſui iuris intelligit ſi heres non eris vel alium heredē non feceris. l. cū proponas. C. de here. inſti. ſ. ſi. in iſti. de vulg. Secūdus q; teſtamentū potest aſſumere vires ab iſpa vulgari ſubſtitutione. l. iij. ſ. fi. ff. de li. ⁊ poſthu. Tertius q; vulgaris expreſſa continet pupillarem tacitam. l. iam hoc iure. ff. eo. Quartus q; per vulgarem ſuccedit teſtatori. inſti. de vulg. in prin. Quintus q; vulgaris facit de ſuo ⁊ neceſſario voluntarium. l. ſi filius heres. ff. de lib. ⁊ poſthu. ⁊ durat hec vſq; ad additionem hereditatis. ⁊ ea adita expirat. l. poſt aditam. C. de impu. glo. in. d. c. raynutius. ⁊ in. ſ. qua ratione. inſti. de pupi. ⁊ de eius ſpeciebus. vide in cellulis ſuis.

b ¶ Expreſſa dicit tripliciter. Primo in genere vt ſunt ille q; comprehenduntur in breuiloqua vel cōpendioſa. glo. in. l. lucius. ff. e. ⁊ in. l. in teſtamento. C. de teſta. mi. in. l. precibus. C. de impu. ⁊ ibi doc. Alia eſt expreſſa in ſpecie vt eſt illa q; exprimit ſpeciem ſubſtitutionis vt ſi heres non eris talis ſit: ſed pōt illud eſſe: q; noluerit vel non potuerit. l. cū proponas. C. de here. inſti. ⁊ nullus horum caſuum ſingulariū hic exprimitur ideo dicit expreſſa in ſpecie ⁊ nō ſingulariter. Alia dicit expreſſa ſingulariter que exprimit caſum ſingularē in quo comitat. videlicet ſi heres eſſe nolueris talis ſit facta tamen in caſu impotentie trahitur ad caſum nolentie. ⁊ econtra. l. gallus. ſ. quid ſi tantū. ff. de lib. ⁊ poſthu. limita tamen quinq; modis. de quibus per Alex. in. d. l. j.

c ¶ Partim expreſſa ⁊ partim tacita dicit duobus modis ſ. quo ad verba: vt ſunt ille que cōprehendunk in breuiloqua ⁊ compendioſa. nam reſpectu verborum generaliū dicunk expreſſe reſpectu vero verborū ſpecialium dicunk tacite glos. in. l. in teſtamento. C. de mili. teſta. que appellat eas tacitas ⁊ expreſſas. ⁊ ita concor. glo. in. l. precibus. C. eo. ⁊ in. l. lucius. ff. eo q; dicunt eas expreſſas ⁊ glo in. ſ. qua ratione. inſti. de pupil. que dicit eas tacitas. Alia eſt quo ad caſus vt ſi heres eſſe nolis. q; iſte caſus nolentie comprehendit ⁊ trahitur ad caſum impotentie. l. gallus ſ. quid ſi tantū. ff. de libe. ⁊ poſthu. q; paria ſunt nolle ⁊ non poſſe. l. j. ſ. vſus. ff. de procura. facit tex. in. l. ſi. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ſub condi. fac. ⁊ ſic quo ad caſum expreſſum appellatur expreſſa quo ad tacitū tacita. Bar. in. d. l. j. ⁊ ibi Alex. Jaſ. ⁊ ſcribentes.

d ¶ Duobus introductum eſt: vt pater filijs ſuis in poteſtate conſtitutis minoribus. quatuordecim annis poſſit teſtari pupillariter ſubſtituendo. l. ij. ff. de vulga. in princi. ⁊ inſti. eo. in prin. dum tamen concurrant octo q̄ ſunt neceſſaria quo ad hoc vt pupillaris poſſit fieri filio de quibus per tex. glo. ⁊ Bar. in. d. l. ij. ⁊ in. l. in teſtamento. C. de mili. teſta. Et finitur hec pubertate ⁊ aliſs modis. de quibus per glo magiſtrā. et ibi tex. ⁊ doc. in. l. in pupillari. ff. eo. facit. ſ. maſculo. inſti. de pup. habet q; alios effectus videlicet q; pupillaris expreſſa continet vulgarem tacitam. d. l. nam hoc iure. Scōs q; per eam ſucceditur pupillo. inſtitu. de pupil. in princi. Tertius q; pupillaris ſubſtitutio expreſſa excludit matrem ⁊ quoſcunq; venientes ab inteſtato. l. papi. ſ. ſed nec impuberis. de inoffi. teſta. ⁊. l. precibus. ⁊. l. ſi teſtamento. C. de impub. cum per eam ſuccedatur ex teſtamento. l. iij. de acquiren. here. ff. Quartus quia quos pater poteſt ſibi neceſſarios facere: ⁊ filio ſuo. d. l. ij. ſ. prius. in fi. Bar. ⁊ omnes ibidem.

e ¶ Expreſſa dicit illa que fit verbis expreſſis vt ſi heres ſis ⁊ moriaris in pupillari etate talis ſit: tacita vero eſt illa que continet in vulgari expreſſa. Bar. in. d. l. ij. col. iiij. Et q̄nis glo. in. ſ. qua ratione. inſtit. eo. dicat q; iſta ſit verbis affirmatiuis: vulgaris vero negatiuis: nihil eſt q; imo omnis ſubſtitutio directa ſiue ſit expreſſa ſiue tacita: habito reſpectu ad eum cui ſit ſubſtitutio ſit verbis negatiuis ſiue priuatiuis: vt ſi non ſis heres vel ſi moriaris in pupillari etate ⁊c reſpectu vero illius q; ſubſtituitur affirmatiuis vt talis ſit de quo late bart. ⁊ poſt eum ſcribētes in. d. l. ij. Lanfran. in. d. l. centurio.

f ¶ Partim tacite ⁊ partim expreſſe quo ad verba ſunt ille que comprehenduntur in breuiloqua ⁊ compendioſa: vt in vulgari dixi. Quo ad caſus vero in caſu. l. iul. de acqui. here. ff. ⁊. l. pater. de priui. credi. Bart. in. d. l. ij. col. iiij. ver. ⁊ fm hoc.

g ¶ Exemplaris ideo dicit. quia fuit facta ad exemplū pupillaris ſubſtitutionis. l. ex facto. ff. eo. l. humanitatis. C. eo. ⁊ inſti. eo. in. ſ. qua ratione. quia ſicut pupillaris fit pupillo qui ſibi prouidere non poteſt per teſtamentum. Ita exemplaris furioſo prodigo ſurdo ⁊ muto qui ſibi prouidere etiam nō poſſunt per teſtamentū. differt tū hec a pupillari in cā efficiente q; pupillaris fuit introducta moribus. vt. ſ. dixi. exemplaris vero lege principis. d. l. humanitatis. ⁊ requirunt quatuor de quibus p Jaſ. in. d. l. humanitatis. ad hoc vt poſſit fieri. Primo qui eam facit ſit aſcendens. vt pater vel mater. d. l. humanitatis. Scōo q; ille cui fit perpetuo morbo laboret. Tertio q; tali filio relinquat legitima. Quarto q; ſi talis mentecaptus haberet liberos q; ſaltez vnus ex eis ſubſtituatur Jaſ. in. d. l. humanitatis. de materia cuius bar. bald. Alex. ⁊ Jaſ. in. d. l. ex facto. ff. eo. ⁊ de eius ſpeciebus. vide in cellulis ſuis.

h ¶ Expreſſa eſt illa que fit verbis expreſſis vt ſi decedas in furioſitate talis ſit heres. tacita vero eſt illa q; continetur in vulgari vel pupillari expreſſa. doc. in. d. l. ex facto. ⁊ in. d. l. humanitatis.

i ¶ Partim tacita ⁊ partim expreſſa quo ad verba eſt illa q; cōprehendit tur in breuiloqua vel cōpendioſa. quo ad caſus vero eſt ſi fiat iſto modo ſi filius me decedat i furioſitate talis ſit hēs ſi ceſſet furioſitas remaneat tamen pdigalitas vel furditas ad iſtos caſus trahit bart. in. d. l. ex facto. col. vj. ⁊ ſic in caſu furioſitatis expreſſo eſt expreſſa in caſu vero ſurditatis tacito eſt tacita ⁊ caſus expreſſus trahitur ad alios caſus tacitos. d. l. gallus. ff. de li. ⁊ poſthu. ſ. quid ſi tantum.

k ¶ Compendioſa dicit quia ſub compendio verborū plures ſubſtitutiones ſeu plura tēpora cōplectitur: fit per hoc aduerbiū quandocūq; glo. in. l. verbis ciuilibus. ff. eo. ⁊ in. d. c. raynutius. ⁊ in. c. ſi pater. de teſt. lib. vj. videl; hoc modo quandocūq; filius meus deceſſerit talis ſit heres. vel pōt fieri ſine illo aduerbio quandocūq; vt q̄ teſtator vno certo tempore cōplectitur plures etates. tex. in. l. cēturio. ff. eo. ⁊ ibi ſcribētes Et dicit bar. ibidem q; ipſa cōpendioſa a pagano facta nōn eſt ſpecies ſubſtitutionis de per ſe ſed eſt quedam adiectio q; intellige. i. quidam modus inducendi alias ſubſtitutiones ſub noua forma verborum reſpectu cuius poteſt dici ſpecies de per ſe ſiue fiat a pagano ſiue a milite. Areti. in rubri. ff. eo. ⁊ glo. i. in. l verbis ciuilibus. ff. eo. Jaſ. ita declarat in. d. l. centurio. ff. eo. colū. ⁊ ſed quando ſit a milite tunc vero eſt ſpecies ſubſtitutionis de per ſe. ⁊ hoc eſt q; voluit glo. in. d. rubrica. ⁊ Jaſ. in. d. l. verbis ciuilibus.

l ¶ Quando compendioſa facta eſt a milite maioribus per verba mere directa vtroq; tempore comprehendit militarē ſemper erit directa militaris in qua veniunt tantū bona defuncti. l. centurio. ff. eo. ⁊ ibi glo. ſ. et ſcriben. facit l. miles etiam. ff. de teſta. mili.

m ¶ Si autem compendioſa fit a milite per verba directa ſuo filio pupillo in poteſtate conſtituto vtroq; tempore erit directa nam infra tempora pubertatis valebit vt vulgaris ⁊ pupillaris poſt vero erit directa militaris. l. precibus. C. de impube. fm intellectum verum Fulg. q̄nis glo. ſibi dicat q; ſi mater ſit in medio obliquatur et idem glo. in dicta. l. centurio. ⁊ dicto. c. ſi pater. male tamen quia mater nullus habet in hoc priuilegium. barto. in. d. l. centurio. ⁊ ibi Alegā. ⁊ Jaſ. ⁊ idem Jaſ. in dicta. l. precibus. quia illud fm ſcribentes baberet locum quando fieret p verba communia.

n ¶ Vbi autem compendioſa fit per verba mere obliqua vt per verbum rogo reddas reſtituas et per alia miniſteriū alterius exigentia ad trāſmiſſionem hereditatis de quibus per bart. ⁊ Lanfran. in. d. l. centurio. ff. e. tunc eſt ſemper fideicommiſſaria ſiue fiat a pagano ſiue a milite ſcribentes in ſupradictis locis de qua tractatur. ff. ⁊. C. ad trebel. ⁊ inſtit. de fideicommiſ. here.

o ¶ Sed ſi compendioſa fiat a pagano per verba cōia ſuo filio pupillo in poteſtate exiſtenti valet vtroq; tempore tanq̄ fideicommiſſaria. bar. ⁊ Bald. in dicta. l. centurio. ⁊ idem in. l. ex tribus. C. de inoffic. teſtamen. Ange. conſi. cxxv. incip. hoc eſt teſtamentum. quam opinionem ſequuntur glo. in. d. l. centurio. in. d. l. precibus. in. d. c. raynutius. ſ. ſi. inſti. eo. ⁊ in. d. l. ex tribus. Contrarium teneas q; imo infra tempora pupillaris etatis valeat tanq̄ vulgaris ⁊ pupillaris inre directo. Poſt vero pupillarem etates efficiatur fideicommiſſaria. ⁊ iſtud ſequitur gl. in. ſ. qua ratione iſte de pupillari. ⁊ in. c. ſi pater. de teſta. lib. vj. ſequitur Ly. poſt multos antiquos in. d. l. precibus. ⁊ ibi Sali. Fulg. Pau. ⁊ Alexan. Et hanc opi. indubitatam dicit dictus Alex in. d. l. centurio. ⁊ ibi poſt eum Jaſ. reprobando glos. contrarias.

¶ Et nota q; in materia ſubſtitutionis compendioſe verſatur triplex ſpecies verborum. Nam quedam ſunt verba directa quedam cōmunia ⁊ quedam obliqua: directa ſunt illa que denotāt ius competere ipſo iure ⁊ que important tale ius ex quo poſſit adiri hereditas de iure ciuili vel bonorum poſſeſſio peti de iure pretorio. Lanfran. in. l. centurio. ff. e. ⁊ Bal. in. l. ſi. C. de ſacroſan. ecc. ⁊ ſunt hec inſtituo vt toto tit. ff. de here. inſti. idem in verbo heres eſto. l. ſi. C. de here. inſti. ⁊. l. j. in ſi. ff. illo ti. idē in verbis dominus eſto. l. bis verbis. ff. de here. inſti. idem in verbo moriatur. c. ſi pater. de teſta. lib. vj. ⁊ verbum aſſigno eſt directum. l. j. ff. de aſſigna. liber. c. ij. de offi. ordi. idem dic in verb. adiudico. verb. accreſcat eſt etiam directum. l. qui patri. ff. de acqui. here. ⁊. l. vni. C. quando partes non peten. idē in verbis concedo ⁊ detrabo. Alāfran. in. d. l. centurio.

¶ Communia vero ſunt illa que ex tant in ſignificatione directi ⁊ obliqui vt eſt verbum permaneat. l. ſi cum ante. C. de dona. propter nupt. et tex. in. l. tale pactū. ſ. fi. ⁊ ibi glo. ⁊ bar. ff. de pac. ⁊ Bald. in. l. j. C. de pact. inter emp. ⁊ ven. ⁊ bald. in. d. l. ſi. C. de ſacroſan. eccle. Fulg. in. ſi. gli. idē dic in verbo redeat. l. ſi duobus. ff. de mili. teſta. idem dic in verbo pertinere fm barto. in. d. l. centurio. cū quo tranſeūt Jo. de lig. ⁊ bald. in. c. ſi pater. de teſta. li. vi. pro quo facit quod hz glo. not. in. l. ſi qs intentione. ambigua. ff. de indic. q; verbum pertinere eſt cōmune ad petitorium et poſſeſſoriū ⁊ ibi ſequif bar. facit etiā in gl. in. l. cū mater. in gl. ii. ff. de in offi. teſta. q̄ dicit verbū pertinere eſſe latū: idem glo. in. c. inter dilectos. de fide inſtr. q̄ dicit q; verbū ptinere eſt tālatū q; p id cenſet oē ius i indiciū deductū vndecūq; debeat. ⁊ illā reputat fin. Aln. i 3ſi. ccxcv. ici. viſis attestatioñ. ⁊c.

attestatioñ. ⁊c. q; quo tamen vide glo. in. c. ſi. de elec. lib. vj. que videtur ſimilis. dic etiam q; verbum deuoluatur eſt cōmune. Lanfran. in. d. l. centurio idem verbum deueniat eſt commune. Bal. in. d. l. ſi. ⁊ de iſto verbo ſunt duo tex. in. l. penul. ff. de ſolu. alius eſt in prima conſtitu. in vſi feu. Idem dic de verbo habeat. Ang. in. ſ. extraneo. inſti. de pupil. vide tamen tex. qui videtur dicere q; ſit obliquum. in. l. qui concubinam. ff. de leg. iij. ſ. i. ⁊ ibi Bar. ⁊ de verbo ſuccedat vide Lanfran. ⁊ Jaſ. in. d. l. centurio. ⁊ not. q; nullum eſt tam verbum commune quin per adiectionem verbi coipſo efficiatur directum Lanfran. vbi. ſ. Obliqua vero verba ſunt illa que exigunt factum alterius vt eſt verbum reſtituatur. l. coberedi. ſ. cum filie. ff. de vulg. idem in verbo detur. l. fundi trebatiani. ff. de vſufru. leg. idem in verbo reddatur ⁊ in alijs. de quibus per doc. in. d. l. centurio. ⁊ in. d. l. ſi. C. de ſacroſan. eccle.

p Capillaris tacita vulgariter continetur in vulgari expreſſa quando ipſa vulgaris facta eſt per patrem pupillo in poteſtate conſtituto: ⁊ hoc ſiue mater ſit in medio ſiue non gloſſ. in. l. precibus. C. de impu. in verbo omnino. ⁊ tex. in. l. ſi. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ſub condi. fac. ⁊ ibi glo. ⁊ glo. in. ſ. qua ratione. inſti. de pupilla. doc. vltramon. in. c. raynutius. de teſta. ⁊ ita teneas. licet gl. aliter voluerit in. l. centurio. ff. eodem. quam reprobat Jaſon ⁊ alij in. l. precibus. ſ. alleg. Quod tamen limita verum niſi vulgaris eſſet facta ſimul maiori ⁊ pupillo: quia tunc propter impraritatem non contineretur in ea pupillaris tacita. l. q̄nis. C. de impub. ⁊ alijs ſubſti. limitatur etiam niſi conſtaret de voluntate patris nolentis pupillarem tacitam in vulgari comprehendi. l. nam hoc iure. ſ. fin. in verbo ſi voluntas parentis non refragetur. ff. eodē. ⁊ in. d. l. q̄nis. C. de impu. in verbo ſi modo non contrariam ⁊c. Limitatur tertio ſi pater facit vulgarem ⁊ pupillarem ſuo filio prouidendo ei in omnem caſum: quia tunc expreſſum facit ceſſare tacitum. l. cum ex filio. ſ. filio. ff. eo. Quarto limita. quando vulgaris eſſet facta per dictionē taxatiuā tantūmodo. Jaſ. in. d. l. nam hoc iure. aduerte tamen q; iſta pupillaris tacita non admittitur contra matrem glo. in. l. precibus. alleg. ſequitur illam Bar. ⁊ omnes in. l. j. ff. eodē in tertio ſubſtitutionis vulgaris effectu. col. viij nec etiam cōtra patrē pupill. ⁊ alias perſonas de quibus per Bart. in. d. l. ij. cum opi. Barto. tranſeunt indifferenter moder. ⁊ maxime Alex. in. d. l. centurio. ⁊ Alb. de roſa. in repe. iſtius rubri. l. xiij. col. Sali. ⁊ Pau. in. d. l. ſi. C. de inſti. ⁊ ſubſtit. opi. Barto. comprō. Alre. duplici fundamento: quia in materia exorbitanti: quando eſt fauorabilis prout eſt iſta fit extenſio de perſona ad perſonam quando concurrit eadem tacita voluntas etiam in ſtipulatione que eſt ſtricti iuris. l. tale pactum. ſ. fi. ff. de pac. ⁊ pro ea parte eſt tex. in. l. generaliter. in prin. C. de ſecun. nup.

q ¶ Exemplaris tacita comprehēditur in vulgari expreſſa furioſo facta ſi tempore quo fiebat vulgaris erat furioſus. arg. l. ſi predia. ff. de re. eo. ſecus ſi eo tempore quo fiebat non erat furioſus: ille cui fiebat quia caſum aduerſamq; fortunam ⁊c. l. inter ſtipulantem. ſ. ſacram. de verbo. oblig. ff. Bar. in. l. ex facto. ff. eo. ita tenuit Oldra. laudu. vt refert Albe. in repe. rub. ff. eo. col. xxxiij.

r ¶ In pupillari expreſſa continetur vulgaris tacita. l. nam hoc iure. ff. eo. l. in teſtamento. C. de mili. teſta. glo. in. ſ. qua ratione. inſti. eo. que excludit matrem pupilli ⁊ omnes venientes ab inteſtato. glo. in. l. ſi. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ſub condi. fac. ⁊ ibi ſcriben. omnes approbantes eam q; tamen limita fm Bar. in matre defuncti: q; ſicut per pupillarem tacitam non excluditur mater pupilli. ita nec per vulgarem tacitaꝫ mater teſtatoris. Bar. in. l. ij. in prin. ff. eo. col. viij. ver. vlterius quero.

s ¶ Exemplaris tacita continetur in pupillari expreſſa quando ipſa pupillaris fit furioſo. Bar. in. l. ex facto. col. v. ff. eo. quia in haben. fymbolum facilioꝛ eſt tranſitus. l. in rem. ſ. item quecunq;. ff. de rei ven. l. item ſi acceptolatum. ff. de acceptila. l. iiij. ſ. fi. de bono. poſ. ⁊ ita Guil. de cug. ⁊ Ray. dum tamen pupillaris non fuerit facta cum limitatione temporis: quia tunc vltra tempus non extenderetur. l. ſi ita quis. ff. eo. et ſicut pupillaris tacita non excludit matrem nec alias perſonas. de quibus per Barto. in. d. l. ij. ita nec etiam exemplaris tacita a paritate rationis Bar. in. d. l. ex facto. niſi appareat de voluntate contraria defuncti glo. in. d. l. precibus. ⁊ tex. in. d. l. nam hoc iure. ⁊ aduerte quia illa voluntas probabitur per duos teſtes vel per coniecturas. Bar. in. d. l. ij. in prine. penul. ⁊ ſi. col. Bal. Ange. Sali. ⁊ Pau. in. d. l. precibus. Salic. ⁊ Jaſ. in. l. q̄nis. C. de impu.

t ¶ An tacita vulgaris contineatur in exemplari expreſſa. Credo q; ſic eo modo quo in pupillari quando teſtator inſtituit furioſum: quia vbi eſt eadem ratio idem ius debet ſtatui. l. illud. ff. ad le. aqui. l. a titio. ff. de verb. obli. de quo per ſcriben. in. d. l. ex facto. ff. eo. ⁊ in. ſ. qua ratione. in verb. obli. de quo per ſcriben. in. d. l. ex facto. ff. eo. ⁊ in. ſ. qua ratione. in ſti. eo. illa ratione: quia vbi due ſunt cauſe naturalis ⁊ accidentalis ſem per naturalis prevalet. vt. ſ. dixi per. l. qui habet. ff. de tute.

v ¶ Exemplaris ſubſtitutio quando fit pupillo per patrem infra tēpora pupillaris etatis ſi pupillus erat in poteſtate vꝫ vt pupillaris poſt ra pupillaris etatis ſi pupillus erat in poteſtate vꝫ vt pupillaris poſt vero vt exēplaris: q; vbi cōcurrunt due cauſe naturalis ⁊ accidentalis ſemper prevalet naturalis. l. qui hz. ff. de tute. poſt vero pupillarꝫ etatem erit exēplaris: dū tamen non fuerit facta cum limitatione tēporis. d. l. ſi ita quis. Bar. in. l. ex facto. ff eo. ⁊ ibi poſt eum ſcriben.

x ¶ Iſta duplici nomine nūcupatur. ſ. reciproca. vt in. l. nam hoc iure. ſ. quod genus. ff. eo. ⁊ alio breuiloqua. de quo eſt tex. in. l. cum in teſtamento. ff. de heredi. inſtitu. ſ. hec verba. ⁊ nō fit niſi pluribus perſonis duabus vel tribus paris vel diſparis numeri. declarat Bar. in. d. l. lucius. col. iij. ff. eo. ⁊ appellatur reciproca propter mutuam ⁊ alternatiuam repetitionem ſubſtitutionis quam invnaquaq; perſona facere teſtator in telligitur. Jaſ. in. l. in teſtamento. C. de mili. teſta. alie tamen vni perſone: ⁊ fit per hec verba. titum ⁊ ſeium heredes inſtituo: ⁊ eos inuicē ſubſtituo. l. lucius. ⁊. l. coheredi. ſ. qui diſcretas. ff. e. l. j. ⁊. ij. C. eo. vel per hec lucium ⁊ titium heredes inſtituo: ⁊ vter eoꝝ viuat heres eſto. l. titius ⁊ ſeius. cum. l. ſeq. ff. de here. inſti. l. ſi fundum ſub conditione. ſ. bis ver bis. de leg. ij. ff. Vel iſto modo titium ⁊ ſeium inſtituo ⁊ ſubſtituo. l. ſi pater impuberi. ſecundum vnam lect. ff. eod. ⁊ continet plures in ſe ſubſtitutiones: aliquando duas aliquando quatuor. de quo plene dicetur in ſingulis cellulis ex ipſa deſcen.

y ¶ Breuiloqua has duas ſolum comprehendit quando fit duobus maioribus vel duobus imparibus ſcilicet vni puberi ⁊ impuberi: vel vni exiſteñ. in poteſtate ⁊ alteri non exiſteñ. quia tunc breuiloqua cōprehendit ſolum illam ſubſtitutionez que poteſt equaliter ambobus fieri. l. nā hoc iure. ſ. ſed ſi alter. ff. eo. ⁊. l. ij. C. eodem. Lanfran. in. d. l. centurio. ⁊. l. in teſtamento. C. de teſta. mili. ⁊ de veritate huius plene Barto. ⁊ Jaſ. poſt eum in. l. lucius. ff. eo. ⁊ idem Jaſ. in. l. in teſtamento. C. de teſt. mili. Lanfran. in. d. l. centurio.

z ¶ He due comprehenduntur in breuiloqua quando fit duobus impuberibus exheredatis. arg. ſ. non ſolum. inſti. de pupil. ſubſti. quia cum pater nihil talibus relinquat: non poteſt eis ſubſtituere vulgariter cuꝫ per vulgarem ſuccedatur teſtatori: ⁊ per pupillarez pupillo. inſti. eodē. in princip. pupillariter vero nedum poteſt ſubſtitui inſtituto quinimo exheredato lege prima. in fine. ff. eo. ⁊ d. ſ. non ſolum. quare breuiloqua duobus exheredatis facta duas dicitur pupillares continere: vt declarant Bart. Alexan. Pau. et Jaſ. in dicta. l. lucius. ff. eodem. ⁊ late Barto. in dicta. l. j.

aa ¶ Has quatuor dicunt iura in breuiloqua cōprehendi quando fit duobus pupillis in poteſtate conſtitutis inſtitutis. l. lucius. ſ. aliter. ⁊ in. l. nam hoc iure. ſ. j. ff. eo. ſequitur Lanfran. in. d. l. centurio. Bar. ⁊ doct. in. d. l. lucius. ⁊ in. d. l. nam hoc iure.

bb ¶ Iſte ſex continentur in breuiloqua quādo fit duobus pupillis mente captis: videlicet due vulgares ſi nō adeāt hereditas: due vero pupillares ſi deceſſerint in pupillari etate. Exemplares etiā duas ſi moriantur poſt pupillarem etatem in furioſitate. theorice tradit hoc Barto. in. d. l. lucius. ⁊ Lanfran. in. d. l. centurio. Poſſet etiam dici q; breuiloqua continet ſex alias ſi fiat per hec verba pupillos meos duos ſane mētis heredes inſtituo: ⁊ eos inuicem ſubſtituo. ſi deceſſerint in pupillari etate vel quandocūq; vez duas vulgares duas pupillares ⁊ duas fideicō miſſarias. de quo Bar. ⁊ Lanfran. in locis quibus. ſ.

cc ¶ Licet ſubſtitutio breuiloqua de ſe non comprehendat fideicommiſſarias ſed ſemper directas fallit ſi ei adiungatur compendioſa: ⁊ fiat hoc modo duobus pupillis furioſis. vos inſtituo: ⁊ inuicem ſubſtituo ſiue moriamini in pupillari etate vel alias quandocunq; quia tunc in ea cō prehendunk octo ſubſtitutiones. ſez due vulgares: due pupillares due exemplares: ⁊ due fideicommiſſarie. Bar. in. d. l. lucius. ⁊ Lanfra. in. d. l. centurio. Jaſ. in. l. in teſtamento. C. de mili. teſta. idem ſi pater dixerit ſubſtituo vos inuicem vulgariter pupillariter exemplariter: vel p fidei commiſſum. de quo tex. melior de iureiur. l recuſare. ſ. titius. ff. ad treb. Alex. in. d. l. lucius. circa.

dd ¶ Iſte due fideicommiſſarie continentur ſolum in breuiloqua quando facta eſt duobus in codicillis. arg. l. ſcenola. ff. ad trebel. arg. gl. in. l. verbis ciuilibus. ff. eo. ⁊ glo. in. l. j. ff. de iure codicil. Barto. in. d. l. lucius. et ibi Alexan. ⁊ Jaſ.

ee ¶ Si compendioſa fiat a pagano maiori per verba communia cum ad iectione temporis importati per diſtributiuum quandocunq; vel per aliam dictionem diſtributionē temporis ſignificantem a principio valet tanq̄ vulgaris: adita vero hereditate erit fideicommiſſaria. Bar. in d. l. centurio. ff. eo. col. ig. ver. ij. oppo.

ff ¶ Vbi autem compendioſa fit per verba mere directa a pagano filio pupillo in poteſtate conſtituto infra tempora pupillaris etatis valet vt vulgaris ⁊ pupillaris poſtea nullo ure. l. verbis ciuilibus. ff. eo. in verbo frufra. ſ. extranеum. inſti. eo. ⁊ text. fortis in. l. ſi ſeruus legatus. ſ. ſi ſeruus alienus. ff. de leg. i. ⁊ glo. in. l. in pupillari. ⁊ in. l. centurio. ff. eodē. glo. in l. ſcenola. ff. ad trebel. in. ſ. qua ratione. inſtit. eo. in. c. raynutius. deteſta. in. c. ſi pater. eo. li. vj. reprobata glo. iij. ſ. fi. inſti. de pupil. ſubſti. que ſub dubio voluit contrariuꝫ Bal. in. d. l. centurio. ⁊ ibi moder. licet circa iſtam materiam Bar. in. l. ex tribus. C. de inoffi. teſta. ⁊ in. d. l. cēturio. ſepe variauerit.

gg ¶ Aliquando ſubſtitutio compendioſa fit duobus pupillis furioſis p verba mere directa. ⁊ tunc cōtinet tres ſubſtitutiones. ſez vulgarē vſq; ad additionem hereditatis pupillarē vſq; ad quatuordecim annos. poſt vero vſq; ad tempus ſane mentis exemplarem. Barto. in. d. l. centurio. ⁊ ibi Lanfran. ⁊ omnes.

¶ Finis declarationis arboris precedentis.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

Prima Bartoli super Infortiato.

¶ De vulgari ⁊ pupillari substitutione. Rubic.

1 ¶ Gradus substitutionum sunt quinq.
2 Substitutio fideicommissaria est duplex.

a ¶ Dictum est. §. de institut. in primo gradu modo sequitur videre de his qui sunt instituti in secundo gradu. Verum quia hoc fit per substitutionem vulgarem et pupillarem. ideo post precedentem titulum ponitur iste. ¶ Oppo. ad istam continuationem dici sequitur videre de institutione in secundo gradu. Contra quia substitutio fit quādoq; in tertio gradu: vt. l. j. in principio. et in. l. si posthumus. secundo respondeo. §. de liberis ⁊ posthu. ⁊ sic male dicebam quod hic tractat de secundo gradu tantum. Solu. intellige omnem institutionem post primum esse secundū gradū. ¶ Pro
1 declaratione † quero quot sunt gradus substitutionum. Glos. dicit quinq; directa. vt vulgaris. et de hac dicemus hodie in. l. j. Item pupillaris de qua dicemus in. l. ij. Tertia est exemplaris. de qua dicemus. j. eodē. l. ex facto. Quarta est breuiloqua. de qua dicemus. j. eod. l. lucius. Quinta est compēdiosa de qua dicemus. j. eodem. l. centurio. Et est
↪ Andre. Poma. 2 talia substitutio scilicet fideicōmissaria. et illa est
a ¶ Dictū est. §. et vide bar. in consi. lxxxvj. incipiē. factum sup quo dātur cōsilia. vtrum possit fili? substi- duplex vt dicit glo. institu. de pupil. substitut. §. fi. tui in legitima p quare gloss. dicit q̄ est duplex dic quia fit in parte fideicōmissum et vel in toto. Itē quia quādoq; fit verbis mere obli- vide Bar. in consi. lxviij. incipi. ex quis: quandoq; verbis directis que obliquantur facto ꝓponitur. 1 quandoq; verbis communibus. et habes istius vbi alleg. gl. Jac. substitutionis materiam. j. ad trebel. per totū tande Are. ⁊ Ray. bic 2 gam quatenus incidenter occurret in materia cōlz aliter dicat dy. pendiose substitutionis. in. l. centurio.
⁊ vide Old. in cō- 3
si. gg. ⁊ in cōsi. seq. ⁊ vide do. Pet. in cōsi. cxxij. ⁊ in cō- 4
si. clv. q̄n subst itutio est vulgaris vi de ibi.

¶ Bonorum possessor venit appellatione heredis largo modo sumendo.
Ordo intellectus ⁊ non ordo scripture quod attēdatur in substitutione.
Substitutio vulgaris facta adulto vel extraneo est simpleg.
Si positionibus debet responderi simpliciter negando vel affirmando alias habeē pro confesso: si respondens negat se habuisse pecuniā: ⁊ si apparuerit habuisse quod expendit in negotijs domini q̄ non dicitur respondisse.
Simpleg dicitur q̄ fit sine plica ⁊ conferr in vnum casum tantum ⁊ non in duos casus.
Respondens simpliciter ſm verba lz habeant duplicem intellectum dicit simpliciter respondere.
5 Substitutio vulgaris sic dr q̄ a quolibet ⁊ cuilibet fieri potest ⁊ quare sic dicaf latius ponit.
6 Quotupleg sit substitutio vulgaris.
7 Vulgaris expressa que dicatur. ⁊ nu. 9. et. 10.
Expressum quot modis dicatur.
8 Substitutio breuiloquia ⁊ compendiosa complectitur substitutiones expressas vulgares.
11 Substitutio vulgaris tacita que dicatur.
12 Substitutio vulgaris partim tacita ⁊ partim expressa que dicatur.
13 Substitutio si heres non erit quot casus comprehendat.
14 Substitutio vulgaris facta in casu si heres non erit porrigitur ad casum si esse non poterit.
15 Substitutio facta in vnum tempus non porrigitur ad aliud.
16 Substitutio vulgaris qualr ⁊ quibus verbis fiat. Institutio an necessario precedere debeat substitutionem vulgarem.
17 Substitutio vulgaris q̄ concipiatur verbis priuatis vel negatiuis.
18 Vulgaris substitutio q̄ habeat quinq; effectus.
19 Substitutio vulgaris q̄ non cesset interim quando est spes q̄ institutus qui repudiauit veniat p restitutionem in integrum.
20 Si institutus decedat ante aditam hereditatem ⁊ trāsmisit ius deliberādi q̄ ius preferr substituto.
21 Si monachus est institutus ⁊ nō vult adire quod monasterium poterit adire ⁊ est equior opinio. Subiectio monachalis equiparatur subiectioni filiali magis q̄ seruili.
22 Filio instituto repudiante quis admittat an pater an substitutus.
23 Filio vel monacho instituto mortuo ante aditam hereditatem an sit locus substitutioni vel veniet pater.
24 Filius quando hereditatem non aditam transmittat ad patrem.
25 Quando ille qui repudiauit hereditatem habet substitutum vulgarem ⁊ fideicommissarium: ⁊ fideicōmissarius petit institutū cogi ad adeundum quis preferatur an substitutus an fideicommissarius.
26 Si institutus est indignus nec adijt hereditatem fiscus admittitur ad hereditatem excluso substituto.
27 Institutus ⁊ substitutus quibus casibus concurrant.
28 Secundus effectus substitutionis vulgaris ⁊ an testamentum possit vires accipere a secundo gradu.
29 Quando institutus in primo gradu potest esse heres sed nō eodem modo quo defunctus voluit an ipse institutus admittatur vel substitutus vulgaris.
30 Testamentum an possit vires assumere a tacita substitutione vulgari ibi q̄ sic. nume. 32.
31 Tacita vulgaris per additionem hereditatis factam per pupillum non confirmatur.
Vitiato expresso quando vitietur accessorium.
32 Pupillus cui facta fuit substitutio pupillaris si decesserit viuo patre an substitutus admittatur ex tacita vulgari.
33 Si substituto pupillaris est facta ventri ⁊ venter non nascitur an substitutus admittatur ex tacita vulgari.
34 Textus effectus substitutionis vulgaris ⁊ quando expressa vulgaris contineat tacitam pupillarem.
35 Tacita pupillaris an contineatur in expressa vulgari quando mater est in medio. remissiue.
36 Expressa vulgaris facta in vnum casum ita q̄ contineat tacitā in alius casum continet etiam tacitam pupillarem.
37 Substitutio vulgaris expressa facta furioso an cōtineat tacitam exemplariam remissiue.
38 Quartus effectus substitutionis vulgaris q̄ per eam succeditur testatori non ei cui facta est.
39 Ex substitutione vulgari expressa continente tacitā pupillarem cui succedatur an pupillo an testatori.
40 Substitutio vulgaris tacita contenta in pupillari expressa an trahaē ad bona pupilli.
41 Tacita vulgaris an habeat locum quando mater est in medio.
42 Additio que fit ex tacita vulgari an confirmet expressam pupillarem remissiue.
43 Substitutio vulgaris partim tacita partim expressa an admittaē cōtra matrem in casum tacitum.
Intellectus ad. l. fi. C. de institu. ⁊ substi. sub condi. fac.
44 Prelegata an veniant in substitutione vulgari remissiue.
45 Quintus effectus substitutionis vulgaris est quod facit de suo voluntarium.
46 Substitutio vulgaris quomodo ⁊ per que extinguatur.
47 Per additionē primi heredis extinguunt oēs gradus substitutionū.
48 Per additionem vnius ex pluribus heredibus institutis quādo extinguatur substitutio facta omnibus.
49 Si heres institutus adiuit sed est restitutus vt abstineat tunc substitutus vulgariter admittitur.
Et admittitur quia potest venire ⁊ de iure pretorio per ſm tabu. ⁊ etiaꝫ de iure ciuili. ⁊ erit heres vtiliter.
50 Existentia sui heredis qñ impediat substitutum vulgarem.
51 Si filius nō potest adire de iure ciuili sed de iure pretorio vt in casibus no. in. l. fi. C. vnde legit. vel
Si filius fuit a primo gradu preteritus a secūdo exheredatus ⁊ approbauit primum gradū ita q̄ ex eo potest petere ſm tabu. an substitutus admittatur qui venit de iure ciuili.
52 Quando ille qui potest venire de iure ciuili si venit per ſm tabu. substitutus excluditur.
53 Quando institutus repudiauit bono. pos. ſm tabu. ⁊ vult venire de iure ciuili substitutus etiam excluditur.
54 Si institutus sub conditione noluit parere conditioni substitutus admittitur.
55 Si pater emancipauit filium cui fecerat substitutionem pupillarem tacita vulgaris in ea contenta extinguitur.
56 Tacita vulgaris comprehensa in expressa pupillari an expiret pupillo effecto pubere.
57 Substitutio pupillaris facta adulto vel extraneo quod contineat tacitem vulgarem.

Heredes. Ista lex diuiditur principaliter in tres ptes. Primo ponit diuisionem inter institutos ⁊ substitutos vsq; ibi. et heredis substō. ibi ſm mēbrū substōnis diuidit. Ex qua subdiuisione apparet differētia inter substōnem vulgarem ⁊ pu. vsq; ibi: substituere. Ibi tertio incipit tractare materiā subst. pup. iō vsq; ad. §. substituere. legem⁹ hoc mane: ⁊ tracta bim⁹ materiam

De vulga. ⁊ pupil. substi. 134

↪ Andre. Poma. a ¶ De cōtrarijs. Vide ff. de actt. de. notabili. xxxvij. in. iij. char. Et de ista dictione: vide Bald. in. l. j. §. is itaq; isti. de insti. et iure. Alex. consi. lxxviij. in. ij. col. iiij. volu. Feli. in rub. de summa trinitate ⁊ fide catholica.

b ¶ Pro confesso. Adde quod idem tenet ipse Bart. in. l. j. §. si quis simpliciter. de verbo. obliga. ⁊ no. bar. in. l. fi. per illū text. versi. in simplicister. C. de do. promiss. Bal. ⁊ Salic. in. l. in testamēto. de suis ⁊ legi. bene facit quod not. glo. in cle. sepe. de verbo. significa. et tex. in. c. j. ⁊ quod ibi not. Archidi. extra de fer. Bal. in. l. iubemus. C. de appe. vbi dicit quod reus negās se occidisse. ⁊ si occidit quod id fecit ad sui defensionem quod nō admittitur quia nō dicitur simpliciter respōdere. idē dicit Ange. in. d. §. si quis simpliciter. ⁊ Bald. in. l. si quidem. C. de except. ⁊ in l. j. C. de a confess. Paul. de castam. tamen in. l. j. §. si quis simpliciter in terminis. ō quibus ibi p bartolo. reprehēdit ipſe Bar, quia prima b negatio fuit pura ⁊ vtilis. secūda ergo vtilis nō debet illam vitiare quia vtile p inutile. l. sancimus. C. de doñ. ⁊ ita dicit expresse voluisse Bar. in. l. de etate §. nihil. de inter. actio. ⁊ ita dicit tenere Rapha. cu. ibi alleg. Bart. et ita se consuluisse dicit Pau. de ca. d. alex. in apostil. la. ibi in. §. nititur c improbare Bar. ⁊ ita dicit tenuisse Boñ. ⁊ aliter loquitur quam hic ibi vide presuppo sita communi sententia vera illam limita ſm Bald. in. l. iusiurandus. ⁊ ad pecunias. §. non semper. per illum text. §. de iureiuran. in. l. j. in principio. C. de edicti. nisi ex causa induci videreē ad mittendam resp onsionem duplicem quo ad duo est mente tenendum. Primo quia positio esset captiosa. adeo quod simpliciter respondendo faciliter caderes in laqueum. Secundo quia sicut dicimus quod licet alias respondens positionibus teneatur absente aduocato. et non instructo respondere: vt not. Barto. in. l. si postulanerit. §. questioni. j. de adulte. tamen fallit nisi respondens esset idiota: vt quia rusticus quia potest instrui ⁊ presente aduocato respondere vt signanter voluit Hostien. in capitu. pastoralis. de iudi. ⁊ Specu. in tit. de posi. §. vij. versicu. xvij. ⁊ in. §. iij. versicu. sed patronus. ita in proposito si respondens erit rusticus vel idiota hec erit sufficiens causa propter quam iudex possit responsionem duplicem admittere. et stante statuto predicto qualiter quis dicatur simpliciter responde re contineri vel negare: vide Bald. consi. cxxxix. ter tio volumine. et de confitente delictum cum aliqua qualitate per eūdem Bald. secundo volumine. consilio. cclv.

¶ Ad primū respondeo. et vide domi. Card. in. c. raymundus. de testa. vbi dicit non esse curandum de nomine. contra- c
rium ibi digi. ⁊ vide que ibi dico q̄ reprehendo istud dictum quod dicitur per Bar. Andr. barb.

↪ Andre. Poma.
¶ Videamus. vt de Feli. c. transla. to. de constituti. barb. c. raymūt⁹. in. cxxvij. col. de testa. Felix. capi. ad aures. in princip. de rescrip. Bar. l. iiij. §. questitu. ff. si quis cau.

¶ Expressus. ad de ad hanc suam theoricaꝫ ad quā semper recurrit quod ipse voluit in. l. fina. C. si contra ius vel vti. publi. ⁊ in. l. si quis. in prin. de leg. iij. ⁊ in. l. fi. §. si quis in ius vocat⁹ non iceret glo. bona in ca. inquisitorum. in verbo expresse de hereti. in sexto alio etiam nō dicitur quid expressum.

↪ Andre. Poma.
¶ His premissis Vide Bartol. in l. centurio. in. j. colum. j. eod. Alex. consi. xij. in ante penul. colū. in. iij. vol. ⁊ consi. cxxij. in. vij. colū. ⁊ consil. cxxiij. in. j. col. iiij. volu.

¶ Et sic vides. et vide que dixi in quodam cōsi. l in materia l. si quis in prin. testamenti. de lega. iij ⁊ plene dico in. c. cum esset. de testa. ⁊ vide Bald. in. l. humanum. C. de leg. ⁊ Pau. de castro. in consi. liiij. ⁊ Barto. in. l. j. ad fin. ff. si quis in ius voca. non ie. et in. l. generaliter C. de nō numerata pecu. Bald. in. l. edita. C. de eden. ⁊ vide Barto. in. l. centurio. j. eodem. vbi Joan. de imo. in capitulo raynutius. de testamē. ⁊ vide que ibi dixi. Andre. Barba.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

Andre. Ponia.

a ¶ Hoc premiſſo quero. vide Alleg. 2ſi. clxx. in. ij. col. et qd dicat Ray. Fulg. in. q. de hoſpitali ſubſtituto l. ſi. in. ij. col. C. de inſtit. ⁊ ſubſti. vide Roma. lvj. incip. in cā ꝓpoſite conſultationis. limitat per Alleg. 2ſi. j. in. iiij. colū. in. i. volu. ⁊ vide fede. de ſeñ. conſi. clij.

b ¶ Contrariū eſt caſus. Et de hoc vide bart. in. l. pa terſeuerinā, palk. ⁊ in. l. ſi. C. de iſtit. ⁊ ſubſtit. ⁊ in. l. ex facto. la. j. de here. inſti. Jo, de mo. in. c. raynutius, ō teſta. vbi plene digi. ⁊ vide Bar. in l. ſi mater. §. j. j. de vul. ⁊ pup. bal. in l. cuꝫ ꝓponas. C. de here. inſti. An. b. ¶ Contrarium. adde ꝓ opi. Bar. bonū teg. in. l. fin. fin vnā lect. de inſti. ⁊ ſubſti. ſub cōdi. fac. qđ teg. ibi a ponder. ant bar. ⁊ ang. ⁊ Hui. de cu. in repe l. precib⁹. in. j. q. ꝓin. ⁊ etiā Ray. in tract. ſuo ſubſtitutionuꝫ in materia vulgaris b bal. in. l. cū ꝓpo nas. C. de here. in ſtit. ⁊ Ant. de bu. in c. raynutius. i materia vulgaris de teſta. Pau. de ca. cōſi. ccxcv. ꝙ quā tū cōclusionē limita. vt ibi p eū ⁊ qſi per talē exte ſionem reſultaret abſurdū qz melio ris 2ditionis eēt extraneus qui mi nus dilectus ꝓſu mitur quam inſti tutus q forte eſt de deſcēdētibus teſtatoris qꝫ tunc non ſit ſtenda extentio ad caſum omiſſum. Item li mita niſi tracta retur de excludē do ꝓſona magis dilectam teſtatoꝛi quā ſit ipſe ſubſti tut⁹ vt voluit pe. de anchar. conſil. cccl vij. inci. i chriſti noie ex ſerie te ſtamenti ⁊ limita talē extēſionē nō fieri qñ de ſui natura nō cōprehē deret caſus ſimi

17. bis. hui ſecuj. poſt An

20. adde qꝫ simul hic di ne illam nō ſeq; qui fallunt qꝫ hi tal.

dimentum iuris vel facti. vnde non poteſt dici expreſſa ſingulariter, licet gl. vbiqꝫ appellet eam ex- 16
preſſam. ¶ Et et alia ſ expreſſa vulgaris ſingula riter vt quando caſus ſubſtitutionis ſingulariter imo ſpecialiter exprimitur. vt ſi poſthumus non naſcetur me viuo. vt. l. fina. C. de inſtitu. ⁊ ſubſtitu. vel ſi dico ſi filius meus me viuo morietur vt. l. gal lus. in principio. vel ſi heres inſtitutus capere nō poterit vt. C. de heredibus inſtitu. l. ij. ⁊ hoc modo quedam poteſt dici expreſſa in genere non in ſpe cie, quedam poteſt eſſe expreſſa in ſpecie: ſed nō ſin gulariter. ⁊. ſ. dixi. ¶ Secundo eſt videndum ſ de tacita vulgari. circa quod ſciendum quod queda ꝫ eſt tacita vno reſpectu que alio reſpectu poteſt di ci expreſſa. vt modo dixi quedam eſt omnino tacita vt illa que continetur in expreſſa pupillari. vt. ſ. eodem. l. iam hoc iure. ⁊. l. ꝙuis. C. eodem. illa nul lo modo eſt expreſſa nec ex ꝑ vi verboꝝ intelligitur ſed magine. l. poteſtate. ex ꝓſumpta mēte defun cti: vt dicta. l. iam hoc iure. ¶ Tertio ſ videamus de ea que eſt partim tacita partim expreſſa. et hoc 12
contingit duobus modis. Primo quia partim eſt expreſſa partim tacita quo ad caſus ſecundo quo ad verba: et iſtud ſecundum declarabo in pro xima queſtione principali. ¶ Ad ſ declarationem prime quero iſta ſubſtitutio ſi heres nō erit quot caſus cōprehendit dico duos ſcilicet ſi heres nō voluerit eſſe vel quia non potuerit. et illud nō poſ ſe contingit pluribus modis vt dixi probatur in l. cum ꝓponas. C. de heredibus inſtituen. quod eſt verum. nam quando ſubſtitutus eſt in poteſta te inſtituti tunc non videtur ſibi permiſſum repu diare ex inſtitutione. et eſſe heres ex ſubſtitutione vt. ſ. ſi quis omiſ. can. teſtamen. l. iulianus. ⁊ ibi no ta quia ſecundum hoc illa verba ſi heres non erit 17
intelliguntur. idest eſſe non poterit. ¶ Hoc premiſſo ſ quero nunquid ſubſtitutio facta in vnum 14
caſum ſcilicet ſi heres noluerit eſſe porrigitur ad alium caſum ſcilicet ſi eſſe non potuerit vel cōtra Videtur quod non: vt. l. pater ſeuerinam. de conditio. ⁊ demonſtratio. et ibi videtur caſus. ⁊. l. com modiſſime. de liberis et poſthumis. l. ſi cum do tem. in principio. ſoluto matrimo. cum ſimi. Con- 60
trarium ꝺ eſt veritas ⁊ eſt caſus in. l. gallus. §. ⁊ qđ ſi tantum. vbi expreſſe dicitur quod ſubſtitutio fa cta ſecundum conſilium galli in vnum caſum porrigetur ad alium caſum. Ad idem quia paria ſunt nolle: et non poſſe. vt. l. prima. §. vſus. ſ. de procur. facit. l. mulier. j. ad trebellia. Non obſt. l. pater ſeue rinam. vt ibi dixi. Ad alias. ll. reſpondeo vt dixi. in. §. et quid ſi tantum. ⁊ hoc tenet Hui. et Ray. et bene ſ tamen ſubſtitutio facta in vnum tempus non porrigitur ad aliud: vt. j. eo. l. ſi ita. ⁊ quod di 15
cam. in. l. ſi mater. §. primo. vt. l. ſequen. Ex his mani feſte habes quod illa ſubſtitutio eſt partim expreſ ſa principium. Sed ibi teſtator dixit ſem ꝓnius plotij heres eſto cum plotium inſtituiſſet magis enim ſunt apta ad pupillarem per quam ſuccedit pupillo. et ideo dicatur dubia ⁊ leg inter pretatur eam vulgarem et ſic bis duobus caſibus ſubſtitutio partim eſt expreſſa partim tacita quo ad verba. Idez poſſumus dicere de recipꝛoca. nā ibi non exꝓimuntur: niſi verba que referuntur 18
ad ſubſtitutos. ¶ Quarto principaliter ſ quero quis ſit effectus vulgaris ſubſtitutionis. Reſpō deo quinq; ſunt principaliter. Primus in homine ſui iuris intelligitur ſi heres non erit vel mutata conditione etiam alium heredem non fecerit ſed in homine alieni iuris intelligit ſi ipſe heres non erit vel mutata cōditione alium heredem nō fecerit: vt. §. titulo primo. l. ſi paterfamil. titium. et inſtitut. de vulgari. ſubſtitutio. in fine. ⁊. C. de here dibus inſtit. l. cum ꝓponas. Secundus effectus eſt ꝙ teſtamentum poteſt aſſumere vires ab ipſo ſecūdo gradu. vt. l. iij. in fi. §. de lib. ⁊ poſthu. Tertius eſt ꝙ iſta vulgaris expreſſa continet tacitam pupillarem: vt. j. eo. l. iam hoc iure. Quartus eſt ꝙ per eā ſuccedit defuncto non ei cui facta eſt ſubſtitutio: vt inſtit. eo. in princ. Quintus effectus eſt quo vulgaris ſubſtitutio facit de ſuo et neceſſa 7. ultra alex. ⁊ ſic vi. in ſpo rio
li cōcepto. ſ. ſi naſcetur inſtitutus nā nō cōprehēdit caſum ſi naſcit et nō addit ſm ang. conſi. cciij. in fi. al leg. qō. no. glo. in l. ſi iure. §. j. in eo. tit. ⁊ dicit hoc eſſe not. ¶ Tertio quero Adde de his que Alleg. ſe remittit ad l. gallus vide da etiam que ibi poſui.

c Andre. Ponia. ¶ Et primo que ro. vide barba. c. raynuti⁹. in. xxix. charta.

d ¶ Ulterius. quid ſi teſtator dicat ſi iuꝰ nepoté here des iſtituo. an ne pos dicat vulga riter ſubſtitutus filio vide paul. de ca. in. l. gallus. §. j. ⁊ ibi Alleg. quid aūt ſi teſtator dicat titiū heredem inſtituo ⁊ ſi heres nō erit rogo vt re ſtituat hereditatem caio. Hui. de cu. in l. pcibus. di cit ꝙ l. ꝫ prima fa cie videatur poſſe dici qō ſit vulga ris p. l. ille a quo. §. ſi de teſtō. j. ad trebe. tñ cōcludit eam eſſe fideicom miſſariā p. l. cobe redi. §. cū filie. j. e. ⁊ illa verba ſi heres nō erit intelli gunt voluntarie qz tunc cogi poteꝛit vt reſtituat et adeat p. l. debitor j. ad treb. qō alegꝫ putat veruꝫ ſi teſta tor digerit rogo vt reſtituat per ſi deicōmiſſum naz als vulgaris eēt p not. p bart. in. l. querebaſ. de teſt. milī. ⁊ p bal. in. l. humanitatis. in ex. col. C. e. in ver. mirabilem.

22ſm. glo. ⁊ ſm Bar. Reputabit

a ¶ Dico quod non. Quid ſi inſtitutus qui repudiauit poteſt venire ad reuocanduꝫ abſtenſionē per aliud remediū ꝙ p beneficiū reſti. in integ. veluti per remediū. l. ſi. C. de repu. here. in iſto caſu poterit admitti ſubſtitutus Bald. ⁊ Ang. firmant quod ſic in. l. ꝙdin. la. j. de acqui. heredi. alleg. Alleg. vltra eos teg. ⁊ glo. expreſſam in. l. ſi qs ſuus. j. de iur. delib. 2 vbi vi here m 3.

⁊ idē videt tenere Pau. de ca. in. d. l. ꝙdiu. l. 13 in. d. l. ſi quis ſuus. ipſe et Rapha. teneant contra Barto. et Pau. in. d. l. ſi.

b ¶ Transmittit. Angel. hic tenuit contrariū ꝙ imo nō träſmittāt. ſed opi. Barto. vē rior. quā ipſemet tenuit in. l. cū ꝓ ponas. C. de ber. a inſti. ⁊ ibi Franc. tigri. Bal. ⁊ pau. de ca. bar. ⁊ imol. in. d. l. ſi pater. bic alleg. bal. in. l. cuꝫ antiquioriuꝫ. ⁊ in b l. quidam elogio. C. de iur. deli. ⁊ in c l. apud hoſtes. C. de ſuis ⁊ legi. ⁊ in l. papinianus. §. iiij. de inoffi. teſt. Ange. in. l. ſi plures. §. j. j. eo. pau. de caſt. in. l. ꝙdiu la. j. j. de acqr. here. Imo. in. c. raynutius. in materia vulgari. de te.

c ¶ Dico ꝙ. Contrarium tenet hic Ang. p. l. ſi pater fa. bic alt. ad quā rñde ꝙ ſi illud qō ibi dicit eſt i actu volūtario multo bicin actu neceſſario. Item p. l. ſi quis filiū. bic al legatam. qz ibi ꝑ dationē vulgaris nō impedit inſti tutus reſponde re qz ibi poteſt lo qui in actu volū tario. ſcz qñ teſta tor digit ſi volue rit ⁊ mortuus ſit ante illam condi tionem ꝙ admit titur ſubſtitutus ⁊ excludunt here des inſtituti ꝓ iſto dicto vis bar. in. d. l. cū ꝓponas et in. d. l. ſi pater. §. de here. inſti. ſequitur Bald. in. l. antiquioriuꝫ. C. de iur. delib. ⁊. l. j. C. de here. inſti. ⁊ in d. l. cum ꝓponas eo. titu. Joan. de imo. in. c. raynutius. de teſta. ⁊ vide que ibi dixi omnino quia plura noua dixi. ⁊ in. d. l. ſi pater. hoc non ſequitur Bar. ſed dat nouam opi. ſed Bene. de plūbi. in cōmento. l. iij. de iure delibe. ſequitur Bar. ſed Ange. in. d. l. cum ꝓponas. ⁊ in. d. l. ſi pater. ⁊ in. d. l. cum anti quioribus. ⁊ hic tenet cōtra Bar. ⁊ ſubdit in. d. l. cum antiquioribus te net contra Bar. And. Barba.

d ¶ Recuſante. Ange. conſi. xcj. ⁊ conſi. cxxxiij. Bal. conſi. cccix. lib. ij. vbi declare tꝫ ꝙ monaſteriū inuito monacho vel monacha poſſit adire here

ditatem ⁊ inquantum Alleg. reliquit conſiderāndum an relictum monaſterio a patre videat relictū ratione ſanguinis potius ꝙ intuitu monaſterii. dic ꝙ Bal. conſi. cclxxxix. li. iij. dicit ꝙ relictum religioſo qui habere poteſt ꝓprium potius videtur relictuꝫ ratione ſanguinis ꝙ̄ monaſterii. ſi vero ꝓprium ꝫ habere nō pōt videtur relictū potius monaſterio.

e ¶ Indignus. ad de ꝙ Ang. tenuit ꝙ ſtrariū qꝫ fiſcus nō venit tanꝝ̄ he res indigni ſz tā ꝙ̄ ſucceſſor vni uerſalis ad bona vacātia. d. l. recu ſare. Item qz qa rōne veniētes ab intēſtato ad here ditatem iſtius in digni repudian tis nō poſſunt ex- 160
cludere ſubſtitu tum vulgarē ita nec fiſcus Imol. vero dicit ꝙ aut adiuit ille idigⁿ et tunc clarum eſt ſubſtitutū excluſ di. l. poſt aditam. C. de impube. aut non adiit ⁊ tunc iura preſumūt eū in fraudē fiſci no ⁊ ſtrum ⁊ obſeruo ſe luiſſe adire vt no- nam hñ ſſeruere glo. in. d. ſ. fiſco. ⁊ poſt 2ᵐ ſatr. col. 14 ꝫ Barto in. d. ſ. ſe quens hanc opi. tenet Guil. de cu. in dicta. l. precib⁹ in. ij. colum. et ibi Bald. in. vij. col. ⁊ Imol. in. c. raynutius. de teſta. et vide Ange. conſi. ccv. ſed quid ſi te ſtator inſtituat fi lium ⁊ ſubſtituat quod ſi quouis modo capaz eſſe non poſſet titius ⁊ contingat ꝙ fi lius ſit condēna tus vt rebellis an veniat ſubſtitut⁹ vide Imcha. con ſi. cccxvi.

f ¶ Quero. Adde eſidem Barto. in l gerit. circa me diū. j. de acq. her. doc. in. d. l. ſi heres inſtitutus. C. eo. Bald. in. l. vnica. C. qñ nō pe. par tes. ꝓ Bar. vbi q. rit an filius q b ſubſtituti vulga rem poſſit reſtē repudiare ō quo ſ. de here. inſti. ⁊ ſubſtitu. Jte do Imcha. con ſi. cccxiij.

g ¶ Ego do alium casum. Vide Alegan. conſi. lxxv. incipien. viſis ligenter. in tertia co lumna. in primo volumine. Areti. conſi. clx. incipien. longa eſt diſputa tio in. xvj. colum. ⁊ Panormi. c. raynutius. de teſta. in fin. Barto. l. gerit. in. vj. colum. ⁊ ibi Alegand. in apoſtil. ff. de aquir. heredi. Adde etiam alium caſum in quo ſubſtitutus concurrit cum inſtituto. l. fina. in prin cipio. vbi glo. ⁊ docto. maxime Jaſon. C. de inſtitu. ⁊ ſubſtitu. Alegand. l. heres inſtitu. C. de impube. Pau. ⁊ moder. l. quia poterat. in. j. colum.

Andre. Ponia.

¶ Ego do alium

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a C Adorte. Adde Pau. de cast. consi. cclviij.

Andre. Poma.

b C Ulterius ꝓ vide Vlg. cõsi. in. iiij. col. volu. i. Oldr. cõsi. cc. Vleg. in. ℣. iuli. hic alle. in. iij. no.

c C Ulterius ꝓ an testmj. Ang. h idẽ tz. s. q incipiat a tacita vulgari i voce non ex eo q facta expressione pupilli verisimiliter est q si testator cogitasset pupillu repudiare a voluisset substitutu sibi venire ꝛ rñ det ad. ℣. iul. quia ibi coheredes pupilli erãt ipsi pupillo substituti. nã tũc tacita substitutio intelligat ex eo quia cohere des. ar. l. si titio et menio. ℣. iu. de le. ij. l. q tacita. ℣. ti. j. ideo in illa pupilla. expressa nõ itelligitur tacita vulg. sed adde q ista responsio nõ videt bona q ilo substitutio intelligitur respectu iuris accrescendi. vnde cessante iure accrescendi cessat illa substõ. sed vulga. nõ venit ex iure accrescẽdi. ergo ꝛc. et rside alr ad. d. ℣ iuli. q nõ nõ põt habere locũ tacita vulg. q non erat sublata existẽtia suitatis. et transmissionẽ p dationẽ cohere dis extranei. l. iij. C. de iur. deli. ꝛ iõ primo necessariu fuit scire qs esset heres pupilli in quem facta erat transmissio vigore suitatis. ꝛ sic necessariũ fuit adiri ex pupillari. And. barb.

d C L. neq; emi. ad de solẽne test. fm Allegã. in. l. antonius. j. de fideicõ. libe. ꝛ opi. bar. sequif Jmo. hic referens Ang. h in

e C Ulterius ꝙuero quid si institutus in pri mo gradu põt esse heres. sed non eodẽ modo quo defunctus voluit ꝙ fuit institutus suus vel necessarius sed in tẽpore mortis reperiẽ emancipatus vel manumissus an admitteẽ institutus vel substitutus. hoc est meũ dubiũ. Et dic aut ista vulgaris substõ fuit facta ex necessitate. vt qñ nepos substituit filio. ꝛ tunc substitutus pferat: vt. l. gallus. ℣. ꝛ qd si tantũ. ibi emãcipat esset ꝛc. videt emi substitutus in illo casu si filius desijt esse suus. vt ibi pti. ꝛ hoc fm ista tpa. fm hodierna iura forte aliõ esset. vt dixi in. d. ℣ ꝛ qd sit tñ. Si vero substõ fuit facta ex voluntate. tũc pferẽ institutus nõ attenta illa stat mutatiõe: vt. d. l. gallus. ℣. ti. j. insti. de re. insti. ℣. seruus aũt. ꝛ est expressum. ℣ ti. j. l. si pater fa. titiũ. videt emi substituere in eũ casum si heres nõ erit quoquo mõ. C Ulterius quero an testamentũ ꝓssit vires assumere a tacita vulgari an vero requirat aditio in primo gradu. Gl. dicit q q nõ põt incipere a fm tabu. ex tacita vulgari sed requirit aditio ex institõne. vt. l. apud iulianũ. ℣. iulianus. ad treb. ꝛ ita sentit glo. Idẽ ℣. p illũ. ℣. l. ita tñ. ℣. si a pre. eo. ti. ꝛ qz vitiato expresso vitiatur tacitũ: vt. l. iij. ℣. qui bz. ℣. de serui. rusti. prædi.

Idem vr sentire Ly. in. l. precibus. ꝛ idẽ dñs ray. Buil. de cu. tz contrariũ. qz tacita vulgaris sumit effectũ in casu hereditatis nõ adite: vt. j. c. l. iã boc iure. ergo est ipossibile qõ in casu hereditatis adite assumat effectũ. Preterea per additionẽ hereditatis dz finiri tacita vulgaris: vt. l. post aditã. C. e. ergo ab eo casu põt inchoari: vt. l. titio cũ moriẽ. de vsufru. lega. ꝛ de vsufru. l. si vsusfructus cũ moriar. Jste rõnes cõcludũt ꝙ tacita vulgaris per additionẽ ipsius pupilli nõ põt confirmari ꝙ concedo lz glo. ℣ y. dicant contrariũ de aditione cohẽdis. tñ Oldr. tenet idẽ Buil. ꝙ fm hõc sequeretur ꝙ si testator solũ pupillũ instituit ꝙ decederet hereditate non adita testamentũ rũperet: quia nullus posset esse heres. nec ex pupillari nec ex tacita vulgari. ꝙ est cõtra mentẽ. l. iã boc iure. ℣. si. j. eo. ita dicebat Old. lz certe tũc qñ pupillus est institutus existentia sui heredis confirmat tabulas pupillares vt dicã. j. l. ptj. in materia pupillaris substitutiõis. ideo testm nõ rumperet. Quid ergo dicem. Ttũ. ꝙ lz pupillaris regrat additionẽ hereditatis. tñ vulgaris tacita quę cõtinet sub ea hoc nõ regrit. fz põt ab ea incipere. pho p. l. neq; emi ℣. fin. de testa. mili. ꝛ dico ibi esse casum. nã ibi sub expressa fideicõmissaria cõtinet vulgaris tacita. ꝛ tamen licet fideicõmissaria requirat additionẽ hereditatis. ꝛ ab ea testamentũ nõ possit assumere vires: vt. l. ille a quo. ℣. si testõ. j. ad trebel. tamen illa tacita vulgaris nõ requirit additionẽ vt ibi patet. nec dicat aliqs ꝙ ibi speciale est: ꝙ fateor ꝙ ibi est speciale in hoc ꝙ fideicõmissaria trabaꝛ non directa ꝙ nõ reperiꝛ alibi ptẽr in casu illius. l. sed qõ illa tacita vulgaris cõfirmat testm ex se in hoc nõ est speciale: sed ius cõe vbi bi ptz in text. Et hoc vr tenere glo. j. eo. l. lex cornelia. ℣. de ven. inspi. l. pe. et dicã. j. ꝙ. q. Nõ obl. ꝙ vitiato expresso vitiat ꝛc. illud est verũ qñ tacitũ bz se ad expssum vt accesso rium: fz secus si vtrũq; pariter est ꝓncipale. vt. l. si fideinssor. in ꝓn. et ibi dixi. j. de leg. j. Nõ ob. ℣. idem iul. qz ibi requirit aditio ad cõfirmandas tabulas pupillares: qꝛ apparet qz tz text. faciat mentionem de secũdis tabulis. dic ꝙ hoc est bodie verũ cũ pupillus nihil haberet vt ibi dicit gl. ergo dz intelligi de tacita vulgari. Rñd. ibi forte habebat bona materna vel alia bona ꝙ post mortẽ patris acquisierat. Nõ ob. ℣. a patre. qz ibi loquit in pupillari.

Ulterius quero pupillus cui est facta substitutio pupillaris decessit vivo patre an substitutus põt succedere ex tacita vulgari. Host. ℣ fic. j. l. lex cornelia in glo. sup verbo nõ expssimo. ꝛ in glos. fi. ℣. j. eo l. si pr captus. idẽ tz Buil. de cu. ℣ gl. videnter tenere id qõ. ℣. tenui ꝙ testm põt assumere vires a tacita vulgari ℣. ℣ p l ℣ fi filius. ℣. de cap. ibi nihil est ꝛc. Quasi diceret nec de pupillari nec de tacita vulgari. ꝛ idẽ vr sentire glo. ℣ Ly. in. l. precibus C. eo. tit. Ellij aũt distinguunt alr. aut pupillus bz coheredẽ cuius additiõe cõfirmat tacita vulgaris. ꝛ loquit fma opi. aut nõ bz coheredẽ ꝛ logt opi. ℣ y. sed certe put dixi. ℣. pri. ℣. illud ꝙ tacita vulgaris cõfirmat additiõe nõ est necesse dicere. quare dico ꝙ oẽs dicũt bñ. diuersis tñ casibus loquunt vñ distingue. aut filius mortẽ ciuiliter vivo pre: vt ꝙ capiat ab hostibus: vel post mortẽ patris mortẽ naturalr. ꝛ tũc substitutus põt succedere ex tacita vulgari. vt. j. eo. l. lex cornelia. ꝛ ibi no. ratio ꝙ pre vivo adhuc durat spes substõnis pupillaris vñ nõ est ꝙd imputeẽ patri cũ testm non mutauit: aut filius vivo pre decessit naturalr. ꝛ tũc si qdẽ pater statim decessit post. itaqꝛ nõ habuit tps mutandi testm. ꝛ idẽ qꝛ substitutus venit ex tacita vulgari ex ꝓsumpta voluntate defuncti qꝛ eum instituisset. si sciuisset. vt. d. l. si pr captus cũ sua gl. ℣. o pater decessit post ex internallo ita ꝙ habuit potẽtiam mutãdi testm. tũc substitut nõ admittit. ita loquitur. l. q si filius. ꝛ opt. ℣ y. ꝛ ñã cũ potuit sibi ꝓuidere. ꝛ nõ ꝓuidit lex nõ ꝓsumit sibi. nec põt dici ꝙ nõ cogitauit de hoc. qꝛ filiũ mortuũ vidit hoc ꝓbaꝛ. j. de testa. mili. l. tracta baꝛ. ꝛ ar. l. iij. C. de inof. test. Ulterius quero qd si substõ pupillaris facta est vẽtri. ꝛ vẽter nõ nascit. an substitutus admittatur ex tacita vulgari. ter. ꝛ gl. ℣ fic. ℣. de ve. ispi. l. pe. facit. C. de insti. ꝛ substi. l. si. vbi vulgaris expssa facta si posthumus nõ nascit continet tacitã pupillarẽ eo nato ergo idẽ eẽsuerso. Ellij vero dicũt 2tra nisi sit coheres cuius additiõe cõfirmet illa tacita vulgaris. ꝙ nõ placet vt dixi. ℣. qz aditio non requirit. dico ergo sic aut ꝓs natiuitatis posthumi deficit post mortẽ testatoris: vel ante ꝙ modicũ tps. ꝛ substitutus admittit ex tacita vulgari. vt. d. l. pe. Aut deficit multo tpe post vel ante mortez testatoris. ꝛ tũc sec ꝙ ea ℣. ℣. digi. Cumus expediti de scõo effectu. Tertius effect ℣ est ꝙ illa vulgaris expressa cõtinet tacitã pupillarẽ. vt. j. e. l. iam boc iure. qõ est verũ nisi testator dixerit 2iuz expsse vel tacite. expsse. ꝓbaꝛ. j. eo. l. iã ℣ iure in fi. ꝛ C. eo. l. cꝫis tacite vt in breuiloq facta disparib vt. d. l. iã boc iure. cũ si. Jtẽ qñ in vtrũq casum ex psse. puidit. vt. j. e. l. cũ ex filio. ℣. j. Quero ꝛqd si mater est in medio an tũc in vulgari cõtineaꝛ tacita pupillaris. Glo. in. l. ꝑcibus dicit 2iũ qõ nõ cõtinet. vt. j. eo. l. centurio. ꝛ ibi de hoc dicã. Jtẽ qro ꝛquid si vulgaris fuit facta in vnum casum ita ꝙ substituit vulgarẽ tacitã in aliũ casuz fm ea ꝙ dixi. ℣. an tũc tacitam pupillarem cõtineat. Casus est ꝙ sic. C. de insti. ꝛ substi. l. fi. fm lec. glo. Quero an ꝓ vulgaris expssa facta filio furioso vl mẽtecapto ꝛtinetur tacitam exemplariã dicã. j. e. l. ex facto. in materia substitutionis

admitti. idẽ cõfirmaf p. l. pater filiũ. j. eo. intelligen do qõ ibi tractet de tacita vulgari put ibi tz Jaco. de areñ. ꝛ magis cõiter alij idez tz Bald. in. l. fi. C. de insti. ꝛ substi. sub cõdit. fac. ꝛ ibi ad hoc põderat glo. fi. idẽ Bal. in. l. q dam elogio. C. de iur. deli. ꝛ in. l. tracta bat. j. de testa. mili. ꝛ in. l. vnica. ℣. p. j. C. de cad. tol. idẽ tenuit old. 2fi. tz. qui fili rñ det ad. ℣. iul. vt ℏ facit bar. lz imol. hãc sol. dicat cõti nere diuisionẽ.

Opi. ℣ y. adde q illam sequitur Pau. de ca. cõsil. clxviij. cũ modificatiõe de qua hic p Bar. ꝛ filr opi. ℣ y. sequif Fede. 2fi. cclxvj. de quo vide bal. cõsil. gl. vbi refert Frã. de rãpo. li. iij. ꝛ cõsi. cxiij. lib. iij. ꝛ 2fi. cvij. ꝛ cccxcv. ꝛ sequen. ꝛ consi. cccclxiiij. lib. ij.

Andre. Poma.

Si substitutio. Vide Ray. in rep. l. gall. ℣. ꝛ qd si tñ. in. cxxj. col. ff. de lib. ꝛ posth.

Tertius. adde videndũ Ancha. cõsi. lvj. ꝛ Ro. 2fi. cxxxiiij. ꝛ ali est casꝰ qñ vulgaris expssa ꝛ facta cuz dictiõe tagatina. p. l. iã boc iure. in ver. in vulgarem tñmodo casum. j. eo. ꝛ tbc tenuit Sali. in. l. ꝑcibus in. j. col. C. e. Ful. in. l. qui. C. eo. ꝛ in. l. fi. C. de institꝛ substi. sub cõdi. fac. Pau. de ca. i d. l. iam boc iure.

38 substõnis exẽplarie. Quart effectus test qꝛ per eã succedit defuncto
39 nõ ei cui substõ est facta. vt insti. eo. in ꝓin. Jxta hoc quero qd de vulgari expssa que in se cõtinet tacitã pupillarẽ: an per eã succedat pupillo. ita ꝙ trahiꝛ ad bona pupilli. ℣ y. ꝙ sic ꝓpter vicinitatẽ quam habet cũ pupillari. Et ideo dicit ꝙ est casus. j. e. l. ij. ℣. fz si ita. ꝛ exponit tex. ibi qõ ei. ℣. filio. vt ad. ꝓmũ fiat relatio. ꝛ idẽ do. Ray. sed Lyn. boc relinqt sub dubio. Guil. de cu. ꝛ Adar. fil. contra qꝛ ꝙ vulgarẽ substõnẽ succedit defuncto ꝓ pupillarẽ pupillo: vt insti. eo. in ꝓin. ꝛ ar. l. sextilia. j. de leg. iii. Exõ dico ꝙ Jaco. de are. in hoc passu sentit veritatẽ: sez qõ per vulgarẽ succedit solũmodo defuncto. ꝛ hoc eo tpe quo pupillus re pudiat: sed ꝓ pupillarẽ tacitã im ea cõprehensam succedit pupillo. tunc cũ pupillus in pupillari etate decedit ꝛ fic habebit locum lex vtriq; sub
40 stituto nec eñ est necesse denenire ad pupillarẽ substitutionez qõ filius sit heres. vt. l. ful. j. de acqui. here. per quam. l. boc. pbaꝛ. ꝛ ita dz intelligi opi. Jac. de are. ꝙ opi. per scripta male recitaf. Non ob. ℣. sed fi ita. qꝛ dz exponi ei sez patri vel si exponis ei. fz filio. intellige ex pupillari tacita.
40 Jtẽ quero an tacita vulgaris cõtenta in pupilli ari expressa trabaꝛ ad bona pupilli. ℣ y. qꝛ sic ꝛ est casus fm vnã lect. j. ad. l. falc. l. q fundus. ℣. coheres contrariũ tz glo. C. de institꝛ substi. l. fi. do. Ray. dicit aut est substitutus coheres ꝛ bz locũ dictus glo. tz trufla est quare dic ꝙ eo tpe quo se abstinet pupillus succedit ex tacita vulgari: fz eo tpe quo moriẽ succedit ex expressa pupillari: vt. ℣. dixi ꝙ ꝙ. q. nunq; eñ reperiꝛ ꝙ ꝙ vulgarẽ succedit pupillo ꝛ si ꝓtingeret qõ si imul ꝛ semel decederet pupill. ꝛ etiã pater. ꝙ qõ excludiꝛ a bonis patris nis dicerẽ substitutũ venire ex pupillari ad bona pupilli ex vulgari ad bona patris. nã illa substitutio cõtinet vtriq; casum copulatiue vt sine vemat vter q; casus sue alter sufficiat. vt. j. eo. l. iam boc mre Non ob. ℣. coheres. qꝛ teneo alias lect. ibi positas vel intellige fm ꝑdicta. Ulterius quero vtrũ tacita vulgaris bz locũ qñ mater est in medio glo. qõ
41 fic. qꝛ per eã nõ succedit pupillo sed defuncto vt not. in. l. fi. C. de institꝛ substi. ꝛ hoc puto verũ de matre pupilli sed si viueret mater testatoris tunc tacita vulgaris nõ haberet locũ cõtra matrẽ testatoris eadẽ rõne.
42 qua tacita pupil. contra matrem pupilli nõ admittit. Quarto ꝙquero vtrũ per additionẽ qꝛ fit ex tacita vulgari confirmet expressa pupillar
43 ris. Dicã. j. e. l. ꝓi. Quinto ꝙquero qd de vulgari partim expressa partim tacita an admittit cõtra matrẽ in casum tacitũ. Dico ꝙ est casus ꝙ nõ in. l. fi. C. de institꝛ substi. Jntelligo aliter ꝙ glos. intelligat. et aduerte ꝙ est verus intellectus. nam dicere ꝓimo ꝙ ibi est casus ꝙ tacita pupillaris nõ admittaf contra matrem nõ est bene dictũ. nam hoc esse verũ est iuris certi ꝛ aperti. vt. l. ꝓcibus. C. eo. ti. sed in. d. l. vl. dicit ꝙ de illo casu erat cõtentio inter vlpianũ ꝛ papi. ergo nõ est dicendum ꝙ ipsi dubitasset de eo qõ est ius apertũ ꝛ clarũ: quare pono ibi casuz aliter: sez ꝙ testatoꝛ instituit vnoẽ ex parte ꝛ ventrẽ ex parte: et ventri nõ nasceret substitutũ quẽdam vulgariter: ꝛ sic expressit vnum casum Contingit ꝙ posthumus natus decessit hereditate nõ adita nec existẽtia sui heredis ibi operaf additionẽ: qꝛ bz coheredẽ extraneũ. vt. l. apud iulianũ. ℣ item iulianus. j. ad treb. querit vtrũ substitutus admittatur ex substitutione vulgari tacita in hunc casum an mater. Et ibi respondetur: qꝛ lz ibi tractetur de successione viri tamen mater excludit substitutum ex ꝓsumpta voluntate defuncti: qꝛ ipsam matrem instituit ꝓ parte. ꝛ qꝛ testatoꝛ plus diligit matrem ꝓpter filios. vt. l. cũ quis. C. de natu. libe. ꝛ ideo est verisimile ꝙ velit hereditatem lucrosam ipsius defuncti ad eã pertinere ꝛ substitutũ excludit nisi mater ꝓioꝛ decedat: qꝛ tunc admittit substitutus. ꝛ hic est casus singularis in. l. illa. alias autez
44 ris successione tractaf: vt digi. ℣. ꝓi. q. Quero ꝛan ꝓlegata veniant in vulgari substõne. de hoc dic vt. l. q filiab. ℣. fi. j. de leg. j. ꝛ. l. si. cõ. l. se. ti. ꝛ. l. miles. ℣. ꝓ o pte. de leg. ij. ꝛ i qualibet ipsarũ digi. Quintus
45 effectus test ꝙ vulgaris substitutio facit de suo voluntariũ: vt. l. si filiꝰ heres. ℣. de libe. ꝛ posth. dic vt ibi digi. ꝛ. l. si filius q patri j. eo. Expediti
46 sumus de. iiij. q. ꝓnci. Quero ꝛquinto q impediant ꝛ q extingnant effectũ vulgaris substitutionis. leg dicit ꝙ post aditã hereditatẽ extinguitur vulgaris substitutio: vt. l. post aditã. C. eo. Nec obst. C. de fideicõ. aut. hoc amplius. ꝛ ibi no. C. eo. l. post aditã. ꝛ per Azo. in sum. eo. tit. ℣.
47 expirat. Sed circa ꝛ hoc insurgũt dubia. Primo qd si feci tres vel qua
48 tuoz gradus substitutionũ an oẽs expirent ꝙ additonẽ ꝓimi. certe fic: qꝛ vt. ℣. si. j. l. cũ in testamẽto. ꝛ. j. e. l. si mater. ℣. Jtez tq ro vtrũ aditio ne vnius ex heredibus extinguaꝛ substitutio facta oibus. Breuiter dico fic: aut substitutio fuit facta pluribus copulatiue vel coniunctim aut instituit duos titiũ ꝛ seiũ ꝛ dicit si titius ꝛ seius heredes nõ erunt tales substituo: vel dixit: si neq; titius neq; seius ꝛc. vel si ꝓdicti ꝛc. tũc vno adeunte extinguit substitutio qꝛ eius substitutionis conditio deficit cũ requirat neutrũ heredẽ esse. vt. l. eo. l. quidã testamento. ꝛ. c. eo. l. ꝙis.
d Si vero fuerit facta substitutio separatim: tũc vno adeũte decedente expirat substitutio quo ad seipm nõ quo ad alios non adeũtes: vt. ℣. de iniust. test. l. pe. ꝛ. j. eo. l. ex duob. ℣. filiũ. ꝛ. l. cũ ex filio. ℣. fin. ꝛ. j. eo. heredi. ℣. coheres. tol. ℣. ꝛ scõo. ꝛ. j. de secũ. tab. l. equissimũ. ℣. fi duo. ꝛ. C. de fideicom
49 aũt. ꝛ no. in. l. q patri. j. de acqr. here. Jtẽ quero an admittaf substitutus ꝛ aduersus additonẽ restitutus est vt abstineat an admittaf substitutus

vulgariter. Certe sic vt. l. ꝛ fi fine. ℣. sed quod papi. ℣. de mino. ꝛ. l. ex cõtractu. j. de regu. iur. ꝛ. j. eo. l. ij. ℣. interdũ. fm vnã lect. ꝛ no. C. e. l. post aditã. et hoc casu si substitutus adeat de iure ciuili an habeat petere ꝓ fm tab. qõ vr: qz cũ ꝓximus nõ erit iure ciuili. vt. d. ℣. fz ꝛ qõ papi. ꝛ. l. ei q soluendo. ℣. ti. j. ali? eo iure heres esse nõ põt. vt. l. qõ cõtra. ℣. vni. j. de re. iu. ꝛ. l. hereditatẽ. ℣. pater. j. de castrẽ pec. et hoc videnf sequi vltramõtani. ꝛ Lyn. sequẽdo eos. C. vnde lib. l. q se patris. ꝛ vr casus in. l. ij. ℣. interdũ. in fi. j. eo. ibi vt ꝓpter vtiles actiones ꝛc. fm vnaz lect. veritas est qõ põt de iure ꝓtorio: vt ibi. Item etiam de iure ciuili: vt. l. j. ℣. si qs adita. j. ad tertul. vbi est casus ꝛ no. de suc. edict. l. fi. Nec ob. q alius remanet de iure ciuili: qꝛ est verũ directe. sz substitutus erit heres vtiliter. sile ẽ eo cui hereditas restituitur ꝓ trebel. ꝛ hec pluries dixi. Dubitat a etiã an ꝓxistẽtia sui heredis impediat substitutus vulgares. Breuiter dic aut substitutio est facta ex necessitate vt ex cõsilio galli vel. l. vellei. ꝛ tunc existentia sui heredis excludit substitutũ. nã facta est substitutio sub ꝓditione si suus heres esse desinat vt. d. l. gallus. in ꝓin. ꝛ hoc sentit glo. j. eo. l. si mater. ℣. j. facit qõ dixi. ℣. circa sõm effectũ. versi. sed quero qd si institutus: si vero vulgaris substitutio est facta volũtarie: tũc si quidẽ est vulgaris expssa b sa existentia sui heredis nõ põt habere locũ: vt. l. si filius heres. ℣. de libe. ꝛ posth. ꝛ ibi dixi ꝛ dicam j. eo. l. si filius q patri. si vero loqueris de vulgari tacita dico ꝙ eã non extinguit existentia sui here c dis. qõ ptz qꝛ existentia sui heredis cõfirmat tabulas pupillares in qbus ꝛstat ꝙ cõtinet tacita vulgaris: vt. l. si filius q patri. j. eo. ꝛ de acq. here. l. Fillius. ꝛ. Lullian. tũc dico ꝙ nõ impedit illa tacita vulgaris ꝓ ll. alleg. ℣. ꝛ ea q dixi. ℣. ꝓi. q. Ulterius ꝙuero qd si filius nõ põt adire de iure ciui 51 li sed solũ de iure ꝓtorio in casibus no. in. l. si C. vnde legi. vel pone: filius fuit in primo gradu ptẽritus ꝛ scõo egheredatus: approbauit primũ gradũ ita ꝙ ex eo põt petere fm tab. vt. l. filio. ℣. de in iust. testa. an substitutus admittaf q venit de iure ciuili. Videt ꝙ sic sicut institutus in scõo testamẽto qõ est validũ tantũ de iure ꝓtorio non admittit si precedit aliud testm validũ de iure ciuili. vt. l. cuz in scõo. ℣. de iniust. testa. ꝛ. j. eo. l. si qs emn. ℣. j. ita ꝛ bic ꝓeserf substitutus q põt venire de iure ciuili. ecõtra videt ꝙ ꝓeserat institutus. nã substitutio fuit cõcepta in casu si heres nõ erit sed heredis appellatione continet bonorũ possessor: vt ℣. ad treb. l. ℣. bonorũ. ꝛ. l. hereditatis. j. de ver. sig. Solu. dico qsiqs ius petẽte bo. pos. incipit habere originem vivo testatoꝛe. hoc est ꝙ testm vivo testatoꝛe de iure ꝓtorio valebat: vt qñ conditio temporis remittit a pretoꝛe: vt. l. facta. ℣. sed sub additione. j. ad treb. ꝛ in posthumo qui moritur vivo testatore: vt. l. posthumus. in ꝓin. de iniust. test. tunc institutus ꝓferf substituto. arg. j. de cõdi. ꝛ demon. l in conditionibus. ℣. fi patronus. vbi vr casus ꝙ condi tio si patronus heres nõ erit deficit patrono vel niente ꝓ stab. ꝛ fic de iure ꝓtorio. Preterea si il le q venit ꝓ stab. ꝓferf ei q ꝓ stab adire de iure ciuili vt. j. de stab. ꝓ totũ. multomagis iste q bz fm tab. cũ iste veniat ex voluntate defuncti. ille cõtra volun tatem. si aũt ius ꝓtẽde bo. pos. incipit habere originẽ post mortẽ testatoris: vt filio ꝓterito approbante testm: tũc dicerẽ substitutũ ꝓferendu ꝓ d. l. cũ in scõo. cũ glo. fua quã intelligo solũ eo casu cuz filius post mortẽ approbat testm: vt ptz ex. l. quaz glo. allegat. ratio: qꝛ approbatio talis non potest tollere ius quesitũ substituto tẽpore mortis: et qꝛ illud tps inspicit: vt. l. si alieni. ℣. in extraneis. ℣. ti. j. Non ob. qõ not. in. l. si quis eum. ℣. j. e. quia est 52 falsa vt ibi dixi Quero quid si is qui potest venire de iure ciuili vult venire fm tabu. an repella 53 tur substitutus. Certe casus est ꝙ sic. C. de iure de libe. l. impuberem. Item ꝙero quid si heres institutus repudiauit bo. pos. fm tab. ꝛ tunc vult venire de iure ciuili. substitutus vo dicit ꝙ sibi fecit locũ repudiando qd inris. glo. in. l. suum heredem. C. de iur. delibe. videtur dicere substitutum

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

admittis: sed doc. reprehẽdunt ibi illã gl. dic vt ibi
54 per eos. ¶Quero ꝙd si institutus noluit pare
re cõditioni sub qua est institutus. Certe tunc non
est dubiũ ꝙ substitutus admittit. vt l. ij. C. de isti.
a ↄ substi. ¶Ulterius ꝙra si pater ↄemancipa-
55 uit filiũ cui fecit substõnem pupillarem. an tacita
vulgaris in ea cõtenta extinguat. Buil. qõ fic. in. l.
coheredi. ſ. cũ filie. ſ. eo. sed certe ibi de vulgari nil
dicit do. Ray. idẽ qꝛ illa additio si in potestate tem
pore mortis permanserit q̃ est in pupillari sicut vi
tiat pupil. ita ꝓpter eius defectũ vitiat etiã tacita
vulgaris. arg. ſ. de cõdi. ↄ demon. l. si mulieri ↄ tit.
Item qꝛ circa vtrũq; dicit vniformiter opera
ri. vt. l. si legatarius. in fin. ſ. de lega. iij. Ego credo
b hoc esse verũ: quia ex quo pupillarem suã sponte
annullauit imputet sibi cur circa vulgarẽ sibi non
pruidit. vt. l. tractabat. ſ. de testa. mil. Ad qõ facit
quod dixi. ſ. circa fẽm effectũ. ad idem. ſ. de adi. le
ga. l. rem legatã. ↄ. l. si seruo cum libertate. ↄ. ſ. quẽ
qd. ser. ami. l. si stillicidij. lꝫ sit arg. ſ. de serui. vba.
predi. l. si domus. sed ibi vtraq; seruitus erat per
se expresse ꝑ firmata. ℔ vna substitutio erat expꝛssa
alia subintellecta a iure ex ꝓsumpta voluntate de
functi q̃ ꝓsumptio cessat qñ emancipat ↄ in vulga
56 rem non pruidit. vt. ſ. digi. ¶Quero ꝙd si ille cui
est facta pupillaris expꝛssa efficitur pubes. an ex
tinguat tacita vulgaris sicut expꝛessa pupillaris
glo. ſ. ea. l. lex cor. in fi. in glo. sup verbo ad agnatũ
tenet qõ nõ extinguat. Dyn. Jaco de are. Buil. de
cu ↄ do. Ray. cõtra ff. ꝙ babebat. ſ. eo. sed illa nil
facit. Itẽ p. l. si fundũ. p fideicõmissum. ſ. fi. ↄ. l. seq.
ſ. de leg. i. sed certe si rõnem illius. ſ. ideras. nil fa
cit ꝙ ibi ideo. ꝙ post tpa paupertatis legitimi nõ
d habẽt ex dispositiõe defuncti: qꝛ si voluisset testa
tor non potuisset puidere in bonis pupilli sed hic
si voluisset vulgariter substituere potuisset. ↄ hãc
opi. vꝫ tenere gl. insti. eo. in glo. mag. sed illud põt
referri ad pupillarẽ tantũ mihi videt sic dicendu
aut fuit facta pupillaris cũ limitatione certi tpis
vt si infra pupillarẽ etatez ꝛc. tunc expirat vtraq;
sc̃z pupillaris. ↄ tacita vulgaris. qõ apparet qꝛ vo
luntas defuncti fuit nõ ꝓuidẽdi vltra illud tps vt
ſ. e. l. si ita qs. ↄ. l. si plures. i ꝑin. ↄ hoc casu loquit
Dy. ↄ alij. aut fuit facta fine tpis ꝑfinitiõe vt qꝛ di
git quisqs mihi heres erit filio meo heres esto vel
fuit facta in tps lõgius vt si filius meus decesserit
ſ. xxv. annos talis heres esto tunc lꝫ finiat pupil
laris adueniente pubertate:: vt. l. in pupillari. ↄ. l.
centurio. ſ. eo. tñ durabit vulgaris. argu. l. ſi. C. de
here. instit. ↄ qꝛ apparet ꝙ voluntas defuncti fuit
e hec ꝓo hoc. qꝛ si ab initio fuit pupillaris substitu
tio facta maiori vel extraneo ᵇ cõtinetur vulgaris
57 vt. ſ. dicã. ¶Quero ergo qd si fiat pupillaris ma
iori vel extraneo. an contineat tacitam vulgarem
Buil. ꝙ sic ꝙ vitiato expꝛesso nõ vitiaꝫ tacitũ vt. l.
f i. ſ. i. ſ. g. mo. pig. vel hypo. sol. ↄ qꝛ petñ est in ma
teria ergo vtꝫ vt valere põt vt. l. si vnus. ſ. si accepti
latio. ↄ. de pac. ↄ qõ not. in. l. an inutilis. de accept.
do. Ray. cõtra p glo. insti. eo. ſ. extraneo. sed certe
17 ista glo. est falsa ↄ ipse idẽ reprehendit in materia
cõpendiose. vt ibi dicemus tene ergo dictũ Buil. p
18 l. si fideiussor. ſ. de leg. i. ↄ p. l. si. C. de here. instit. ↄ ibi
est casus. nã illa verba titꝫ plotij heres esto. sunt
verba pupillaris expꝛesse: qꝛ alium ibi nõ facit he
redem ↄ tamen lex resoluit in tacitam vulgarem ↄ
ista sunt circa materiã vulgaris tacite ↄ expꝛesse.
¶ Exheredato quando possit substitui.

Inst. ex causa ꝙ non habeat locum in testamẽto
1 in quo nulla est facta institutio.
2 Substitutio pupillaris cõseruat ꝑ aut. ex causa.
3 Datio tutele conseruatur per aut. ex causa.
Substitutio fideicõmissaria an conseruetur ꝓ di
ctam aut. remissiue.
Filio quando possit substitui per fideicõmissum
in legitima.

Substituere. Hic iurisconsultus incipit tractare ma
teriam pupillaris substitutiõis. Et dividit iste. ſ.
in tres partes. Primo dicit cui põt fieri substitu
tio pupillaris. Secundo quis põt substituere pu
pillariter. Tertio qualiter debeat fieri substitutio
pupillaris. secunda ibi: ↄ tã heredibus. tertia ibi:
substituere. ¶Examinemus istũ. ſ. ↄ opp. ↄ vi
detur ex heredato nõ possumꝰ substituere. vt. ſ.
eo. l. coheredi. ſ. cũ filie. Dicit glo. hic in substitu
tione directa ibi in fideicõmissaria. rõ: qꝛ per dire
ctam quis efficit heres pupillo: ↄ fic est. puisio: qꝛ
decedit testatꝰ. vt. ſ. eo. l. ꝓi. ↄ insti. eo. ſ. igit. sed in
c Andre. Ponta ¶Glo. que est. vi
de alex. cõsi. xlvij. in vlti. dubio. i. ij. vo. inci. abunde.
¶Cõseruat. Ad de esse intelligen
dũ vbi aliꝰ filius est ꝓeteritꝰ: quo modo ille cui facta est substitutio ↄ cũ hac gl. transeunt. Jac. de are. ↄ Oldr. in. d. aut. ex cã Ray. Bald. Jmo. Pau. ſ. ca. hic. Ange. ↄ fulg. in aut. ex cã. bald. ↄ Bng. in. l. papinianus. ſ. sed nec impu. ſ. de inoff. test. vbi refert ita ꝛsuluisse Jmol. in l. filio. de inin. tes. vbi refert ita consuluisse Jmol. in l. filio. de inin. tes. ↄ Bar. cõsi. incip. ex facto ꝓponit ſ quo ꝑ ang. consi. xl. ↄ. xcix. et. cc. vide etiã ꝑ Bald. consi. cxiij. iij. vo lu. ↄ ꝑ Ro. consi. clxxij. ↄ late q̃ ꝓ posui in aut. ex cã.
¶Ut dixi. vide q̃ posui i aut. ex cã. in versic. quicqd. de substitu.
¶Quero an filio Edde ꝙ etiam filius põt gravari in legitima si pa
ter permittat alicui oia bona sua post mortẽ ex tũulo oneroso. naz legitima debetur post ea alienũ sed oia bona patris tunc sunt ea alienũ ergo filꝫ legitima ꝓtinaꝫ. qõ est no. dignũ bar. in. l. hereditariũ. ff. de bo. auto. iu. pos. Andr. barb.
¶ In legitima. vide Bal. ꝑi. clv. lib. iij. sed qd si legitima fit aucta per statutũ an in illo augmẽto poterit gravari vide Lald. consilio cxxj. de testa.

7 Filio emancipato nõ potest pupilliariter substituti in successione ex testõ.
Differentia patrie potestatis ↄ emancipationis non est sublata.
8, 9 Quo tpe requiraꝫ illum esse in potestate cui fit substitutio pupillaris.
10 Substitutio pupillaris facta ab extraneo qñ mutetur in vulgarem.
Substitutio facta filio naturali ꝙ valeat si legitimatur post mortem patris per principem.
Legitimatio facta de naturali per principem retrotrahitur.
Filius potest legitimari post mortem patris.
11 Substitutio pupillaris facta nõ existenti in potestate an trabatur ad fideicommissam. remissiue.
12 Ratio quare requiratur ꝙ ille cui est facta substitutio pupillaris efficiatur sui iuris post mortem patris.
13 Impuberi militi in alterius potestate recasuro nõ potest substitui pupillariter nisi testator esset miles.
Impubes potest esse miles.
14 Substitutio pupillaris an vitietur si ille cui est facta defierit esse in potestate ante mortẽ testatoris.
15 Substitutio pupillaris ꝙ non extinguatur quando pupillus egꝛit potestatem patris per dignitatem.
16 Si pupillaris substitutio euanescat per emancipationem iura fideicommissi non remanent firma.
17 Quando filius liberatur a patria potestate per ingressum religionis an extinguatur pupillaris: remissiue.
18 Substitutio pupillaris facta a patre in testamento minus solenni valet quando alter filius est substitutus: secus si extraneus.
19 Impuberi exheredato potest pupillariter substitui.
Impubes doli capax potest exheredari.
20 Filio preterito qui nõ rumperet testm concurrentibus alijs requisitis in substitutione pupillari potest pupillariter substitui.
21 Filio preterito appobante testm substitutio pupillaris ei facta tenet.
22 Dicta. ſ. de filio exheredato an habeant locum siue bona siue mala mente sit exheredatus.
23 Pater qui est turpis persona ꝙ non possit substituere filio pupillo.
24 Aditio hereditatis an requiratur vt valeat substitutio pupillaris.
25 Ex aditione facta ex tacita vulgari confirmantur tabule pupillares.
26 Substitutio pupillaris duplex.
27 Pupillaris substitutio quibus verbis fiat.
28 Si testator dixit si filius meus heres erit ↄ infra pupillarẽ etatẽ decesserit talis est substitutus: ꝙ si abstinuit ↄ decessit infra pupillarem etatẽ ꝙ substitutus admittitur ex pupillari.
29 Primus effectus pupillaris substõnis est ꝙ cõtinet tacitam vulgarem
Secundus effectus est qõ per eam succeditur pupillo.
30 Substitutio pupillaris an trabatur ad omnia bona impuberis.
31 Tertius effectus pupillaris est qõ expꝛessa excludit matrem ↄ alios ascẽdentes preteritos.
32 Tacita pupillaris qñ excludat matrem.
33 Substõ pupillaris partim tacita ↄ partim expꝛssa qñ excludat matrẽ.
34 Si auus fecit substitutionẽ vulgarẽ nepoti in potestate retento: ex filio emancipato an tacita pupillaris excludat illam patrẽ emancipatũ.
35 Tacita pupillaris an excludat auiam.
36 Tacita pupillaris an excludat fratrem pupille.
37 Ex pluribus rationibꝰ sufficit vnã subesse.
38 Tacita pupillaris excludit matrẽ qñ ꝓbatur testatoꝛẽ ita voluisse.
39 Quot testes requirãtur ad ꝓbandum voluntatem defuncti ꝙ testator voluit matrẽ excludi ꝓ pupillarem.
Voluntas declaratoria testatoris ꝓbatur per duos testes.
40 Ex quibus ꝓsumatur qõ voluntas defuncti fuerit ꝙ mater excludat per tacitã pupillarem. vbi ꝙ ex quatuoꝛ causis.
41 Si testator reliquit aliquid matri pupilli ↄ fuisset eam esse contentã et qõ plus non possit petere de bonis suis an tũc mater excludat ex tacita voluntate testatoris a tacita pupillari.
42 Mater cui fuit relictũ a testatoꝛe donec vitam vidualem seruauerit an sicut per transitũ ad secunda vota ꝓiuatur relicto ita etiam excludatur a tacita pupillari.
43 Conditio ꝓsone matris est sufficiẽs eam excludẽdi a tacita pupillari.
44 Mater etiã excludit ꝑ tacitã pupillarẽ ex cõditione persone substituti.
45 Mater defuncti substituta vulgariter pupillo ex tacita pupillari excludit matrẽ pupilli.
46 Quintus effectus pupillaris substitutionis est qõ pater facit filium heredem suũ ↄ necessariũ quod est vtile.
Quia talis existentia sui heredis operatur transmissionẽ hereditatis pupilli non adite.

Quibus. In hac. l. iurisco sultus dicit quo iure est instituta substõ pupillaris. ↄ qs possit substituere pupillariter ↄ quibꝰ: ↄ vsq; ad qõ tẽpus qualiter ↄ qñ effectũ hꝫ pupillaris substõ. Prima quatuoꝛ expediunt permixtim vsq; ad ver. quisqs quintũ vsq; ad versi. adeo sextũ vsq; ad versi. interdũ. ↄ tantuꝫ de tex. legemus. vide tex. ibi ita enim vbi nouus casus ponitur: ↄ dicta materiã pupillaris substõnis p. q. principales ↄ accessorios examinabo. Primo ergo quo iure fuit introducta substitutio pupillaris. Scõo quot requirunt vt locũ habeat. Tertio quotuplex sit. Quarto quibus verbis fit. Quinto quis sit eius effectus. Sexto et vltimo qualiter a finiatur. Et quibꝰ verbis apparebit intellect ꝙ presentis. l. ↄ gl. ipsius ↄ totius materie. ¶Quero primo ↄ quo iure fuit introducta substitutio pupillaris. Tex. hic dicit mozꝫ. ↄ idẽ insti. eo. ſ. ↄ. Glo. exponit. i. iure lacedemoniozũ vt insti. de iure na. ſ. ex nõ scripto. hoc ideo dicit ne forte putares hoc esse de iure gentiũ: qꝛ hoc esset ↄ. l. obuenire. ſ. de verbo. signi. ↄ. ſ. de test. l. iij. fuit ergo a iure ciuili non scripto illius ciuitatis introducta ↄ cũ hodie sit i scriptis redactũ: ↄ a iure ciuili romanoꝝ approbatũ: põt dici de iure ciuili: sicut. ſ. de acqui. here. l. more
a ꝛc. fm Dy. certe fateoꝛ: a hoc iure esse introductũ. vt dixi tñ adhuc deberet dici ius cõsuetudinariũ licet sit in scriptis redactũ. qm̃ scriptura nõ inducit: sed qõ prius erat in scriptura deducit vt per eã probet vt. l. cũ res. C. de ꝓba. ↄ. ſ. de pig. l. Sbitur. Idem dicemus in vsibꝰ feudoꝝ: ᵇ qꝛ adhuc cõsuetudines appellant: ꝛs sint in scriptis redacte. ↄ hoc no. ꝑ Cy. c in. l. i. C. de leg. ¶Scõo ꝙro quot requirant ꝛ vt ba
beat locũ hec substitutio gl. ponit bic quinq. sed ex teꝛ. colligunt alia tria ↄ sic sunt octo. primo ꝙ sit de liberis. vt hic dicit teꝛ. liberis. scõo ꝙ sint impubes
res vt hic dicit teꝛ. impuberibꝰ. tertio ꝙ sint in potestate. vt in versi. qõ sint quarto ꝙ sui intris morte testatoris efficiãtur vt hic in ver. plane posthumi. quinto ꝙ nõ defierit esse in potestate ante mortem testatoris. vt. ſ. eo. l. coheredi. ſ. cuꝫ filie. ita dicit gl. sexto ꝙ sibi pater faciat testm. vt. ſ. l. ꝓoꝛi. in fi. in ver. quisquis. septimo ꝙ impubes fit institutus vel exheredatus vt hic in versi. qõ si eoꝝ. octauo ꝙ pa
tris adeatur hereditas vt hic in ver. adeo. hec oia examinemus per ordinẽ. ¶Dixi ꝙ requirit ᶜ cuꝫ sit ex liberis quero de quibus liberis. ℔ Respõ. aut queris de liberis legitimis ↄ naturalibꝰ ꝙ põt substitui vt hic ↄ insti. eo. in princ. ↄ. C. eo. l. si testõ. cũ filio. aut de legitimis tantũ: ↄ idẽ vt. l. si arrogator. ſ. de adop. ↄ. l. sed si plures. ſ. in arrogato. ſ. eod. ↄ hic in versi. sed si extraneũ. qõ tñ in filio arrogato hodie non procedit: eo casu quo in potestate non transiit. vt insti. de adop. ſ. ↄ. C. de adop. l. cuꝫ adoptiuis et no. hic in gl. Aut queris de filijs naturalibꝰ. tñ. ↄ eis non põt substitui pupillariter cum nõ sint in potestate. vt insti. de pa. po. ſ. ↄ. ꝛ. tex. ſ. eo. l. lucius. ↄ ibi no. Item habet locũ in liberis primi gradus ↄ ulteriozis natis ↄ nascituris. vt hic in tex. ¶Quero ℔ quid si fiat extraneo an trabatur ad fideicommissum. dicã. ſ. eo. l. verbis. ↄ hoc ꝑ primo. ¶Secũdo ergo quero dixi ꝙ requiritur ꝙ sit impubes quero: pone ℔ ꝙ statuto ciuitatis cauetur ꝙ minoꝛ xxv. an. non possit testari. an pater huic filio possit pupilliariter substituere. videtur ꝙ sic: quia quãdo ꝓpter etatem filius impediebatur testari: pater poterat filio substituere. ergo ↄ. insti. eo. ſ. ↄ. In cõtrarium ᵇ qꝛ quando aliter q̃ ꝓpter pupillarem etatẽ filius impediebatur testari pater nõ poterat filio substituere. vt. ſ. eo. l. ex facto. ℨdeo etiam fuit introducta substitutio exẽplaris vt. d. l. ex facto. et C. eo. l. humanitatis. que tñ alia ex pupillari. Quid dicemus. Dico ꝙ pater non potest ei testari pupil
lariter. nam in pupillo est ratio deficiẽtis ętatis. vt quia non potest habere filios: sed tamẽ minoꝛ. xxv. annis poterit habere filios ideo magis equiparatur furioso q̃ pupillo: merito ei non potest substitui pupillariter ex virtute huius. l. Sed an ei pos
sit substitui exẽplarie per. l. humanitatis. dico ꝙ il lud statutum nõ ꝓbibet testari inducit quãdam bonoum interdictiones ſ specialem: quia interdicit testari. ar. ſ. de castren. pecu. l. ex castrensi. circa pri. ↄ ideo reincidit in illam. q. an prodigo cui est bonis interdictũ exemplarie substitui possit qõ dicam. ſ. eo. l. ex facto. ↄ qõ ibi determinabo. Item intelligo esse determinatũ hic. ¶Quero ℔ qd si fiat hec substitutio pupillaris puberi an trabatur ad fideicõmissum. dicam. ſ. eo. l. verbis ciuilibus. ¶Tertio
7 dixi ℔ ꝙ requirit q̃ sit in potestate. quero vtrũ hoc sit correctũ per aut. de here. que ab inte. ſ. dicit esse sublatã differẽtiam emancipationis et patrie po-

testatis. Omnes doc. dicunt qđ non. qz in successione ex testamento nil est immutandum. vt not. in.l. gallus. §. z qđ tñ. ff. de lib. z posthu. z de lib. prete. aut. ex cā. z de coll. l. si emancipati. cū si. z sicut mater olim non poterat substituere pupillariter. vt. j. eo. l. si mater. ita nec hodie, ratio qz non pōt habere filiū in potestate. ¶Quero † quo tēpore ꝺ esse in potestate ille cui fit illa substitutio. ℞deo nō requiritur qđ sit in potestate tpe facti testamenti. sed sufficit quod sit tēpore mortis. vt hac. l. §. sed si ex tranei. Sed cōtra hoc opponitur qđ requiritur habilitas tribus temporibus: scilz testamenti: mortis: et adite hereditatis vt. l. si alienum. §. in extraneis. §. ti. j. l iij. §. fi. ita dicit glo. videte ista sol. respicit personam impuberis instituti. cuius institutio ab initio valuit sed erat voluntarius nunc ꝑpter additionē efficitur necessarius: ꝺ persona substituti cuius substitutio ab initio non valuit ista glo.[b] nil videtur dicere. sed certe glo. habuit bonum intellectum. nam talis substitutio facta extraneo ab initio valuit vt vulgaris substitutio ꝓpter mutationem contingentē tempore mortis assumit aliam naturam z valet vt pupillaris. z sic immutatur quedam qualitas qz efficitur de voluntario necessarius hoc vult dicere ista glo. sic ergo si poneres qđ talis substitutio ab initio nullo modo valeret postea non confirmaretur. vt. ꝺ. §. in extraneis. et. l. que ab initio de regu. iur. ¶Io. ergo † ex hac so. qz hic habes tex. qđ pupillaris substitutio facta ab extraneo mutatur in vulgarē quonia ab initio valuit vt vulgaris. vt dixi de hoc. ff. eo. l. j. in tractatu vulgaris substitutionis. in vlti. q. ¶Item quero † quid si aliquis filius naturalis tantum legitimatur post mortem patris per principem vel comitem habentem auctoritatem an valeat pupillaris substitutio ei facta. ℞deo q sic. qđ probo qz legitimatio facta per principem nil differt a legitimo z naturali. z legitimatus videtur restitutus primis natalibus vt in corpore qui. mo. na. effi. sui. §. illud. z. §. nulla z ibi expresse. b. o. ¶Item talis legitimatio seu restitutio facta natalibus retrotrahitur ac si semper fuisset legitimus vt. j. de nata. resti. l. fi. dixi in. l. gallus. §. et quid si tantum. licet ergo filio pōt mortem patris reuertente ab hostibus valet institutio et substitutio sibi facta. quia fingitur retro fuisse in potestate z in ciuitate. vt. l. illa. §. j. ff. titu. j. z. j. eo. l. lex cornelia. j. de cap. l. pater. z. l seq. ita in proposito. qz autē filius posset legitimari post mortem patris est casus in aut. item si quis. C. de natu. libe. z in corpore, vnde sumitur. ¶Quero quid si † pupillaris fiat impos ei qui nō est in potestate: an trahatur ad fideicommissum. Dicam. j. eo. l. verbis. ¶Quarto requiritur † efficiatur sui iuris post mortem patris: italo qđ in potestate alterius nō incidat. quero qđ est ratio. Respon. ratio est quia pater potest facere testamentum filio qui ꝑpter etatem testari non potest. vt insti. eo. §. j. sed hoc posito qđ non esset defectus etatis: tamen testari non posset: quia reperitur in potestate alterius. z ideo in tali non posset quis facere testamentum. Idem dicerem si pupillus alia ratione esset intestabilis ꝙ ratione etatis qz pater non posset ei facere testamentum z hoc tangitur in vlti. prin. q. ¶Sed pone † qđ instituo militem impuberem in alterius potestatē recasurum. an poterit ei pupillariter substituere. cōstat enim qđ impubes potest esse miles. vt. l. fin. de testa. milī. Et videtur qđ sic: quia solum ꝓpter etatis defectū impeditur testari: nam miles etiaz filiusfa. testari potest de castrensi peculio ꝛc tamen credo qđ non valeat talis substitutio. quia per hoc fieret iniuria ei in cuius potestatē recasurus est: quia auferret ei potestatem substituendo militi pupilliariter hoc verum ꝺ nisi ipse testator esset miles. arg. ꝓ hoc expōsum.

j. de testa. mili. l. cum filio. z. l. impube. de administ. tuto. ꝓ hoc facit hec. l. que generaliter dicit qđ filio qui est recasurus in alterius potestatem nō potest substitui. ¶Quinto dixi † qđ requiritur qđ nō desierit esse in potestate ante mortē testatoris hoc est verum si per emancipationē egreat de potestate. vt. ꝺ. §. cum filio. ¶Ite si alij daretur in adoptionem eadem ratione. secus si egreat. sed spes est qđ recidat per fictionem vt in capto ab hostibus. vt. j. eodem. l. leg cornelia. z. l. pater. de capti. ¶Quero quid si egreat de potestate per dignitatem. Dicit glo. bene qđ pupillaris substitutio nō extinguitur: qz omnia iura naturalia et legitima remanent firma. vt in aut. constitutio que de digni. §. illud quoq; ſ; quod possit substitui pupillariter est de iure legitimo: ergo ꝛc. ¶Preterea † quero cum pupillaris substitutio irritetur per emācipationem an remaneant valida iura fideicommissi. Dico qđ non: quia semel valuit iure directo: vt. j. eodem. l. verbis ciuilibus. ¶Item quero † quid si filius egreat de potestate per religionis ingressum. dicam. j. in vlti. q. in prin. z hoc de quinto. ¶Sexto dixi quod requiritur qđ pater faciat testamentum sibi: hoc fallit in milite. vt hic in versi. quisquis. z. l. miles ita. de testamen. mil. ita. Item debet facere testamentum primo sibi: vt. l. eadem. l. §. prius. z ibi dicam. ¶Sed quero †ē quid si testamentum minus solenne fuit patris an valeat substitutio pupillaris: videtur qđ sic: quia continet fauorem liberorū vt sic filius decedat testatus vt dictum est et probatur in. l. iulia. ff. de acqui. here. ergo debet valere. vt. l. hac cōsultissima. §. ex imperfecto. C. de testa. z hoc putarem verum si aliquis de liberis esset substitutus: sed si extraneus esset substitutus incideret in illam questā. an datio tutoris valeat facta a patre filio in imperfecto testamento. de qua in dicto. §. ex imperfecto. z vt dicitur in. l. qui a patre. de confir. tut. finaliter puto qđ non valeat. sicut enim ipse pupillus non posset extraneum instituere in testamento imperfecto: ita nec pater per ea que dixi. §. circa illuz versi. quarto requiritur. z per tex. in. §. ex imperfecto. qui dicit qđ quo ad extraneos habetur pro non facto: et hoc de septo. ¶Septimo dixi ꝙ requiritur quod sit impubes institutus vel exheredatus: ratio: quia als testamentum esset nullum. vt hic in §. sed si eos. ¶Quero quid si testamentum rumpatur per contratabu. dicam. j. eodem. l. contratabu. ¶Quero quid si testamentum rumpatur per quelam dicam in totum vel in parte. vt in. §. sed nec impuberis. z hoc no. in glo. ¶Quero † an id qđ dicitur de exheredatione sit bodie correctum quod videtur impubes non potest cōmittere causam ingratitudinis. vt. l. si quis in suo. §. lege. C. de inoffi. testa. quod est verum in impubere qui non est doli capax. als secus. vt not. institu. eo. §. non solum. et hoc tenet Guil. z Oldr. ¶Quero † quid si sit talis preteritus qui non rumperet testamentum: cum in eo omnia alia concurrant que requiruntur in pupillari substitutione. certe credo ꝙ ei poterit substitui pupilliariter nec requiritur substitutio vel exheredatio. exemplum in nepote ex filio emancipato in potestate rerento ꝺm iura bodierna vt plene dixi in. l. gallus. §. z quid si tantum. ff. de libe et posth. z sic videtur nouus casus quo potuit pupillariter substitui ei qui non est institutus vel exheredatus vt plene ibi dixi. ¶Item quero an rupto testamento ex causa preteritionis conseruetur ꝺs pupillaris substi. per auc. ex causa. dixi. ff. pri. ¶Ite quero qđ si filius † preteritus approbat testamentum an valeat pupillaris substitutio ei facta. Jaco. de are. dicit ꝙ sic. vt dixi. ff. l. prozi. per. l. filio preterito. ff. de iniusto. testa. hoc intelligo verum si pupillus approbat tutorē autoze. vt. l. si a pupillo. de auto. tuto. ¶Item quero † an id quod dicitur de filio exheredato habeat locū: siue bona siue mala mente exheredetur: vt. l. multi. ff. de libe. z postb. Guil. de cug. ꝙ sic: quia lex non distinguit: ergo ꝛc. vt. l. non distinguemus. de arbi. z. l. de pretio. de pubri. ꝓ hoc. l. cum quidam. C. de leg. z. l. ab exheredato. j. de lega. j. z. l. in ratione. §. fin. ad leg. fal. que

a ¶Sed si dices. et a etiā hoc pōt cōtingere ꝓpter rigorē potestatis patrie p. l. in suis. ff. de li ber. z posth. And. Barba. b

b ¶Rñde. Ange. b tenet Dium: quia omnia indistincte loquunt: ergo indistincte intelligi debēt et qz si mala mente exheredet pōt substituere pupillariter. et ad. l. fi. §. eo aūt tēpore. respondet ꝙ facit ꝓ eo: qz ibi non interdicitur patri turpis z inquinate vite petitio dotis seu eius administratio: qz si vine re pōt consumere sed in casu nō cessat iste timor: qz mortuo patre admittit substitutē: ergo ꝛc. tu potes dicere ꝙ aut ēpa tri interdictū bonis z tunc nō pōt qz etiaz ipse impedit testari. z fic ꝓ cedat opi. bar. aut nō fuit interdictū qz nō est tam turpis vite: z tūc pcedit opi. Joā. an. qz si nō impedit testari nec ꝓ filio qō bene no. And. barb.

c ¶Dico ꝙ fic. ad de ꝙ idem tenuit Ange. §. fi. j. ea. l. z Jmol. hic. et in. c. raynutius in materia pupillaris. z ꝓ hoc adducit imo. qz illa verba non vident apposita ad limitandū: sz qz forte abominabat aliū casum notare. §. impotentie. vt. l. quis. §fic. qđ abominoz. j. e. vl forte qz mortis cogitatione turbatus vlterius non potuit cogitare. arg. l. bac cōsultissima. §. at cum bumana. C. q. test. face. pos. z banc opi. firmat bal. insti. ō vulg. subst. in pn.

videtur loqui in exheredato mala mente cum eis testator nil reliquerit: z tamē potest ei substituere. Sed [a] dices tu quomodo iudicium vel testīm pupilli cōmittitur patri qui eum exheredat mala mente z fic est sibi inimicus: vnde debet reijci iudicii ꝓ patris sicut arbitri vel iudicis: vt. l. nō distinguemus. §. cum quidam. ff. de arbit. z. C. si qua predi. pol. l. i. Rñ.[b] lex tñ de patre confidit ꝙ non credit ꝙ filio faciat aliquid nisi ꝓ bono. ideo ad petitionē patris filius incarceratur. vt. l. si filius tuus. C. ō patpo. cuz nullus amor vincat paternum vt. ff. de cur. fur. l. pe. z. l. isti quidem. qđ me. cau. dixi tñ † proveritate ꝙ si pater esset ita turpis persona qđ ei non committeretur administratio bonorum filij viuētis. vt. l. fi. C. de sen. pat. z. ff. sol. ma. l. si cum dotem. §. eo aūt tēpore. ꝙ tunc non pōt pupillariter substituere z multomagis cū ibi fit maius periculum. facit. ff. vbi pupilla. edu. de. l. prima. z. l. vtilitatem. de confir. tuto. quod tene menti. ¶Octauo † requiritur ꝙ sit adita hereditas vt valeat substō pupillaris. vt hic in versic. adeo. ¶Item per edictum si quis omisi. cau. test. vt in versi. plane. fallit in milite: vt. l. miles ita. §. fina. de test. mili. Item fallit vbi egrisetia sui heredis cōfirmat tabulas pupillares. vt. l. pater. in principio. j. de prini. cred. quam glo. hic alleg. ꝓ cōtraria † hoc plene examinabo. j. eo. li sufficiunt duo testes similiter et in substōne pupilla. ri. arg. l. si ego. §. p allunionē. ff. de pu blic. z vt meis de audacia scripz hoc fuerūt vba. Pau. de cast. cōsi. cccliij. vbi dicit nō esse iudicādo nec cōsulendo a sñia Bar. recedendū. sed an stante statuto ꝙ mater trāsiens ad scōa vota nō succedat filijs nisi abeis fuerit heres z ista ti mater q̄ pupillr fuit substituta filio transiuerit ad secunda vota: debeat succedere tāq̄ instituta a filio: ex quo ad successionez est testīm filij. bal. voluit qō sic. 2sil. ccccxli. li. j. ¶Conserueť. vidē Pau. de cas. in. d. aut. ex cā. Bal. cōsil. cxiij. iij. vol. ro. 2si. clxxxj. bal. 2si. cccevij. ij. vol. in fi. ¶Ite quero. contrarium tenet hic Ang. tu tene opi. Bar. And. Barb.

ta si heres nō erit vel infra pupillarē etatē ꝛc. j. eo. 29 liam hoc iure. ¶Quinto principaliter † queritur quis sit effectus pupillaris substōnis. Respon. primus effectus est ꝙ pupillaris continet tacitā vulgarem. vt. l. iam hoc. in pnci. j. eod. quod est verum nisi testator contrarium senserit expresse vel tacite. vt dixi. §. circa vulgarem. Secūdus effectus est ꝙ per eam succeditur pupillo. vt insti. eod. circa pnci.

¶Quero ergo † vtrum trahitur ad omnia bona impuberis pupillaris substō. Dicaut quis substituit filio legitimo tantum: vt filio adoptino. et dic vt. l. si arrogator. §. de adop. z. j. eo. l. sed z ſi plures. §. in arrogato. Aut filio[b] legitimo z naturali. z tūc aut fuit paganus z trahit ad omnia bona pupilli vndecūq; quesita. vt. l. sed z ſi plures. §. ad substitutos. j. eod. aut fuit miles. z tunc potest ad certa bona trahi. z certa non: ex militis voluntate. vt. ꝺ. §. ad substitutos. si vero substituisti fieret filio naturali tantum non legitimo: non valeret: quoniā eus non habet in potestate: vt hac. l. in pnc. z vt. §. vidi 31 stis. ¶Tertius effectus est: qz † pupillaris expōsa excludit matrem [c] z alios ascendentes preteritos quos ipse filius preterire non potest: vt. l. papinianus. §. sed nec impuberis. ff. de inoffi. test. z. C. eod. l. pcibus. z. l. lucius. j. eo. Sed circa hoc insurgunt dubia. Primo dubitatur an bec sit verum. hodie de hoc sunt tres opi. Jaco. de are. z Bar. fil. dicūt ꝙ mater hodie nō excludit per. l. humanitatis. C. eo. vbi exemplaria que est introducta ad exemplū pupillaris matrē non excludit: secūdo: quia olim pater matrem precedebat in filij successione. vt. l. ij. §. objcitur. j. ad tertul. eadem ratione substitutus ab eo. sed hodie secus. vt in aut. defuncto. C. ad tertul. z fic leges antique sunt correcte. Secunda opi. est ꝙ etiam sit hodie idē qō olim: qz euitanda est le gum correctio. z hoc tenet Dy. Jaco. de are. z Ly. C. eo. l. humanitatis. Jtez tenet dñs Bartolutius de ꝓtatis. z inducebat. l. cum quidaz. que sequitur post. l. humanitatis. C. eo. titu. que. l. permittit fratrem fratri substitui non autem ꝓcipit. et tamen constat ꝙ frater bodie succederet ab intestato cum parente sicut mater. vt. ꝺ. auf. defuncto. Tertia fuit opi. Bal. de cu. quia dicit ꝙ mater bodie debet habere legitimam condictione eg. l. per auc. presbyteros. C. de epis. z cle. licet per multa verba dicat. vide te non ocurrit de istis opinionibus: qz precedens opi. ꝙ iste. ll. non sint correcte est vera. Item etiam canonizata. [f] in. c. ſi pater. in fi. extra de testa. lib. vj. que est lex nouissima. Non obst. l. humanitatis. qz ibi loquitur in exemplaria que differt a pupillari. f vt dicam. j. eo. l. ex facto. Non obst. ratio alleg. per docto. istos quia ēlatio in successione non est causa substitutionis. sed patria potestas: alias sequeretur ꝙ etiam mater de iure antiquo posset substituere quando est sola quoniā ipsa mater succedit. item bodie posset pater instituere solū in dimidia 32 quod est absurdum. ¶Ulterius queritur † quid de pupillari tacita. an tacita pupillaris excludat matrē Respon. glo. omnes tenent ꝙ non. vt. l. vlti. C. de insti. z substi. z. l. precibus. C. eo. ti. ꝓdicta vera in tacita pupillari subintellecta a iure. vt. l. iam hoc iure. in pnci. j. eo. tit. z fic nullo modo fuit expressa. 8 Sed si nos loquimur de tacita pupillari specialiter que expōssa est verbis generalibus: z illa que cōtinetur in reciproca vel alia que cōtinetur in compendiosa. dicemus. j. eo. l. centurio. z. ſ. eodem. l. lucius. vbi est alia materia. ¶Ulterius † quero quid de pupillari partim tacita partim expressa 8 vtrū 33 g matrem excludit. Respon. si quidē est partim expōssa partim tacita quo ad verba matrem excludit: ratio quia ex verbis testatoris sita substitutio cōprehenditur sicut dicimus in ea que in reciproca continetur: vt. j. eo. l. lucius. Sed si nos queramus de ea que partim est expressa partim tacita quo ad casus: vt. ꝺ. dixi. dico idem si enim testator voluit matrem excludi in vnum casum. f. si filius heres erit: z infra pupillarē etatem decesserit: eadez ratione ex 44 coniecturata mente defuncti voluit eum excludi si heres non erit z infra pupillarē etatem decesserit vt. j. dicetur cum tractatur de coniecturata voluntate.

¶Aut filio. et nō est fm Ang. ꝙ sic est institutus i re certa trabi ad vniuersum vt in. d. §. si ex fundo. ita hic. Andre. Barb.

¶Excludit matrē. Adde ꝙ opinabar. optime ꝓbatur. in. l. sed si plures. §. ad substitutos. j. eo. z ibi bal. z Jmo. ꝺicta cōtendunt. etiaz quo ad bona q̄ obuenissent pupillo ex linea mſna et circa hoc vide q̄ notabal. in. d. l. pcibus. inversi. pone ergo z in. l. humanitatis. C. eo. in repe. d. c. ſi pater. z idez tenuit Bal. consi. cxj. i. volu.

¶Canonizata. vi de per Bal. consi. cccix. lib. j. inci. petrus amādi. z ibi de exēplari qñ excludit matrē z qñ pupillaris est ol no tacita z substituti. sit pater testatoris vi pauperes ꝓpi an excludunt matrē z tene q̄ fic.

¶Partim expōssa. vide Joan. de ana. consi. lxvj.

dic ꝙ bonus est ꝙ substitutionis tue pupillaris ꝙ prohibeat. sub ꝙdo sin vel tu apta. Contrarium motiuo pupillo matrem in pupillari excludere. de contingo in Rubrica est tex. mi. l. Imo tñ mi. glo. Alex. de Alb est tex. mi. l. preterea. C. de in. testa hodie. vi tex. mi. l. 12. te. 45 p. fi.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a ¶Sed circa hoc. In contrarium fortiter facit: quia si auus cum excludit patrem a prima hereditate per vulgarem factam nepoti: tita videtur q̄ mens sua fuerat multo fortius excludere ipsum ab ipsa hereditate impuberis potes dicere hoc debet limitari quando extraneus fuit substitutus vulgariter qui fuerat multum grauatus prout in simili tangitur in. q. illa an tacita pupill. excludat fratrē pupilli: vel dic a secundo q̄ nō est eadē ratio in portione delata nepoti ex filio emancipato: an tacita pupillaris excludat patrem c illum emancipantē. Videtur q̄ sic: q̄r de matre leg tantū loquitur. vt l. precibus. C. eo. ergo non refertur ad patrē. vt. l. si vero. ſ. de viro. ſ. solu. ma. & hoc q̄ leges que loquunt de mulieribus non extenduntur ad mares. vt. l. penul. & ibi no. ĵ. vt in pos. leg. In cōtrarium videtur & est veritas. quę enim est ratio q̄ tacita pupillaris non excludit matrē. ratio potest esse duplex. vna q̄ per vulgarē succeditur testatori defuncto per pupillarem succeditur ipsi pupillo. vt insti. eo. circa prin. Iz ergo testator prętulerit extraneum matri pupilli in substitutione ipsius testatoris. nō est tamen verisimile q̄ voluit preferri extraneū in substitutione ipsius pupilli: & matrē excludere a lucrosa substitutione filij pupilli: vt. C. de insti. & substi. l. fin. vbi pbatur predicta ratio. Alia ratio b est q̄ mater preterita ab ipso filio impubere haberet querelam: sed nunc quādo pater facit filio testamentum excluditur a querela. vt. d. l. papi. sed nec impuberis. de inoffic. testa. vnde volunt lex per sua interpretationem excludere matrē a querela sed testator eam non excludit expresse: sed iste rationes habent locum in patre sicut in matre. vt. l. si mater. ſ. de cur. fu. ergo ⁊c. Quinimo est maior ratio in patre qui filius est testatoris. & sic non est verisimile aliena sobolem sue voluisse preferri ⁊c. vt l. cuz acutissimi. C. de fideicommiss. & l. generaliter. de insti. & substi. & l. cum auus. ĵ. de condi. & demon. Non ob. l. si vero. ſ. de viro. q̄ verum est q̄ lex non debet extendi ad alios casus: etiā eandem rationē habentes quādo lex est contra ius cōmune: vt dixi in. d. ſ. de viro. sed illud c quod tacita pupillaris non excludit matrem non est contra ius communē. vt dixi quādo aliquod statutum in contrarium non reperimus. Non obst. l. pe. ĵ. vt in pos. leg. quia ibi est diuersa ratio inter mares & feminas. ¶Ulterius quero † an tacita pupillaris excludit aniā. videtur q̄ sic: q̄r de matre hic loquit. ergo ⁊c. vt dicto. ſ. de viro. pro hoc facit. l. pater. & l. sic euenit. ĵ. de adulte. In contrarium videt & ista est veritas q̄ tacita pupillaris non excludit aniam. quia mater mortua auia assumit sibi locum matris. l. nepotes. & l. vbi. C. de su. & leg. Item q̄r par est prinilegium matris & auie in tutela. vt in aut. ma. & auie. C. quādo mu. tu. offi. fun. po. & in corpore vt li. ma. & auie. in prin. p hoc ĵ. ad tertul. l. ij. ſ. si mater. cōiuncto verſi. quid si nepotibus. vbi apparet q̄ cōstitutio que loquitur de matre habet locuz in auia que tutores nepotibus non petijt. Ad argumentū contrarium patet responsio ex his que dixi. & hoc tenet Guil. de cug. & domi. Ray. & hoc puto verum. e ¶Ulterius quero † an tacita pupillaris excludat fratrem f pupilli videtur quod sic: quia de matre legātum loquitur ergo ⁊c. vt in. d. ſ. de viro. Preterea non est eadem ratio in fratre que est in matre quoniam frater non habet querelam: sed nisi prętereatur ab alio fratre instituta turpi persona. vt. l. fratres. C. de inoffi. test. quid dicemus. Guil. de cu. tenet contrarium ex presumpta voluntate defuncti que est vt voluerit filium suum preferri cuilibet extraneo arg. l. cum acutissimi. C. de fideicom. & de institu. & substi. generaliter. & l. cum auus. de cōdi. & demō. Do. ray. dicit q̄ idē in fratre vtrinq̄ Jmo. hic refert Jaco. bu. in. l. precibus. indistincte tenuisse fratrem excludi ex eo: quia non est eadem ratio in fratre: cuz matri debeatur legitima in bonis filij: si sic fratri in bonis fratris ideo statuta in matrem non trahunt ad fratrem. l. fin. C. de inter. ma. & tenet imo. hic & in. d. c. raynu. idem Rapb. cu. in. l. boc iure. ĵ. eodem. Salice. in. l. fin. in fi. & Jmo. & Sali. & l. cum auus. ĵ. de condi. & demon. ¶Excludat fratrem. Idde quod c. insti. & substi. transit cum Bar. Allegā. dicit q̄ fortasse verior est opinio. q̄ iste frater impuberis quādo est de descendentibus testatoris debeat non obstāte tacita pupillari excludere substitutum iisdem rationibus quibus in proximis duabus questionibus precedentibus excludit per auiā & patrem substitutus: nec obst. quod qua rōne fuit exclusus ab hereditate paterna. & eadem ab hereditate fratris: q̄r non presupponitur filiū hic fuisse exheredatū nec exclusum sed ei relictum fuisse q̄ debeatur nec presumendum est testatorem voluisse preponere sobolē extraneā ppriē per rationem generalem. d. l. cum acutissimi.

coniuncto sed si est frater coniunctus ex vno latere tantum tunc secus dicit: quia non est eadem ratio: que est in matre: q̄r mater ei prefertur in successione. vt in aut. defuncto. C. ad tertul. videte primo dicū Guil. de cug. quia intelligo quando extraneus fuit substitutus vulgariter pupillo in fauorem filij testatoris & fratris pupilli cui forte multa legata & fideicommissa reliquit: nec eum voluit gravare oneribus hereditarijs alias ponendo simpliciter extraneum esse substitutum vulgariter pupillo eadem ratione qua pater excludit filium suū a successione ipsius patris que magis est sibi debita q̄ successio fratris. vt. l. scripto. in fi. vnde liberi videtur ipsum exclusisse a successione pupilli. vt. ĵ. dicā. cum si. questionibus. item dictum do. Raynu. qui dicit q̄ hoc habet locum in fratre vtrinq̄ coniuncto: secus si ab altero tantum parente intelligo scilicet matre tantum. nā si esset tantum ex patre adhuc stat ratio Guil. per. l. cuz acutissimi. cum si. nec obst. si dicis q̄ non est eadē ratio que in matre imo est eadem ratio que in matre. scilicet vna cum rationibus scilicet presumpta voluntas defuncti † ex pluribus rationibus sufficit vna subesse. vt. l. si venter. ſ. in bonis. ĵ. de pupille. credi. & insti. de nup. ff. affinitatis. & l. liberorum. de bis qui notan. infa. cum suis gloss. Ista autem precedens ratio potest intelligi quādo ipse idem frater est substitutus vulgariter: q̄ tunc ipse idem succederet ex tacita pupillari: nec tractemus an ipse excluderet a seipso & ideo dicit q̄ tacita pupillaris non excludit matrez quod sic. & quosdā alios. ¶Quero quid si probet c † testator voluit matrem excludere vigore tacite pupillaris. glos. respondet q̄ mater excludit b per. l. in testamento. in fine. C. de test. mili. hoc no. glo. in. l. precibus. super verſi. omnimodo. C. eodem. & bene dicit. Ad idem facit. l. iam hoc iure. ĵ. eodez. sed dices si voluntas defuncti probat ergo non est tacita pupillaris: sed est pupillaris expressa. Respond. non est verum: imo nulla mentionem facit de pupillari. & tamen de presumpta voluntate facit aliquib̄ coniecturis constare. vt. ĵ. declarabo per egempla. ¶Quero † ergo d et reuoco in dubium quot testes k requiruntur ad probādum istā voluntatem defuncti. Videte determinatio istius quest. dependet ex quadā dubietate. quidā enim dicunt q̄ quādo mater est in medio vulgaris expressa non continet eā. & hoc videtur sentire glos. C. eodem. l. precibus. Alij dicunt q̄ vulgaris expressa bene continet tacitā pupillarem: sed contra matrem non habet effectuz: & ista est vera vt examinabo. ĵ. eodem. l. centurio. vbi glos. tāgit: sed hoc est quod continetur tacita pupillaris licet non habeat effectum cōtra matrem. Ista pbatio fit ad declarationem huius voluntatis scz huius tacite pupillaris contente in expressa vulgari & probatio declaratoria potest fieri per duos testes vt. l. heredes palā. ſ. si notā. ſ. de testa. & ibi per glos. Dy. sed si teneremus l aliā opinionem scz q̄ non continet tunc ista probatio fieret ad inductionem noue voluntatis non ad declarationē ideo requirūtur septem testes per ea que no. in. ſ. si notā. teneas precedētem opi. per ea q̄ que no. in. l. centurio. ¶Quero † eg quibus presumatur. Videtur q̄ iste frater impuberis quādo est de descendentibus testatoris debeat non obstāte tacita pupillari excludere substitutum iisdem rationibus quibus in proximis duabus questionibus precedentibus excludit per auiā & patrem substitutus: nec obst. quod qua rōne fuit exclusus ab hereditate paterna. & eadem ab hereditate fratris: q̄r non presupponitur filiū hic fuisse exheredatū nec exclusum sed ei relictum fuisse q̄ debeatur nec presumendum est testatorem voluisse preponere sobolē extraneā ppriē per rationem generalem. d. l. cum acutissimi.

b ¶Excludit. Adde Bar. idem tenentem in. l. fin. in ij. colum. C. de insti. & substi. vbi dicit q̄ ille tex. boc probat: licet glos. in. l. precibus. non fuerit de illo tex. recordata. idez tenuit Bal. in. l. centurio. l. codez. vbi dicit Lyn. ita tenere in. l. ex testamēto. C. de testamen. mili. & vide Bald. consil. ccviij. j. volumine.

Andre. Poma. ¶Quero ergo. vide Allegā. consilio c. in. ij. colum. iiij. volumi. & sic pbatio testamenti nulliter vel inter libe. vt per Bar. in. l. fi. C. fami. hercis.

¶Testes. Adde quod cum bar. cōcordat Bald. in. l. pcibus. in. iiij. colum. in. v. quest. C. eodem. vbi etiā tāgit Angel. & Salice. in. ij. colum. & Salice. in. l. Guis. C. eodem. per bar. & Jmo. in. c. raynu. de test. et in. d. l. in testō.

Andr. Pomate. ¶Ex quibus presumatur. Vide de omnibus istis cōiecturis Alex. consilio. cxj. in. iiij. volumine. & consil. c. ex. g. in. ij. col. in iiij. volumine. Anto. de but. consilio liij. Alex. l. precibus. in. ij. co. in gl. in vbo amodo. C. eo. vbi ponit aliā

Andre. Poma. ¶Si testator vidō Alex. consil. cxj. in antepen. col. in. ij. volu.

¶Inhonestū. ad de q̄ forte verum est dicere q̄ nō excludat ex testatoris voluntate: q̄m illa est iam finita per mortē. l. iiij. ſ. loca. & l. si ita legatū. ſ. illi si volet. & lega. j. sed bene po terit auferri ab illa tanq̄ ab indigna & applicari fisco per ea q̄ habētur in. l. sozoez. in gl. C. de bis quib̄ vt indig. & in. l. hereditas e. ti. & tenuit Frā. de rap. & in. l. post aditā. & l. precib̄. q̄. C. eod. vt fert & sequit imol. hic. et Jmol. in. c. ray. allega. no. per bar. in. l. j. ĵ. de bis qui. vt indig. & idē quod Jmo. sentit Bald. in. d. l. precibus. & cuz opinio. Jmo. trāsit Alex.

¶Quod probat. vide bar. ſi. ggiij.

¶Glo. in. l. precibus. vide que ibi posui & inquantū Allegā. hic dicit q̄ apparet q̄ testator voluerit excludere matrem cum substituit pauperes ẏpi. vide Cal. consi. cvij. de test.

Andre. Poma. ¶Quod ō mate. vide Alexan. in. l. precib̄. in vlti. colū. C. eo. ti.

c ¶Sed istud contra istā theoricam facit. c. constitutionem de regu. iur. f in. vj. & vide dom. meñ. in. d. ſ. de vi & ro. And. Barb.

f ¶Et hoc puto verum. Adde q̄ idē tenuit gui. de cug. in. d. l. precibus. et Ray. in. c. substitutionū. in materia pupillaris. Ang. in. l. precib̄. et ibi Sal. & Jmo. in. d. c. raynutius.

¶Excludat fratrem. Idde quod nuisse fratrem excludi ex eo: quia non est eadem ratio in fratre: cuz matri debeatur legitima in bonis filij: si sic fratri in bonis fratris ideo statuta in matrem non trahunt ad fratrem. l. fin. C. de inter. ma. & tenet imo. hic & in. d. c. raynu. idem Rapb. cu. in. l. boc iure. ĵ. eodem. Salice. in. l. fin. in fi. & Jmo. & Sali. & l. cum auus. ĵ. de condi. & demon.

¶Extra testim. ad de q̄ Bal. in. l. precibus. dicit q̄ sic. & si dicta verba ptulerit post conditū testim p. l. heredes palam. in pn. & in ſ. si quis post. ſ. & test. Idem imo. in fideicommiss. vel relictum a substituto egheredati non valet. vt in. l. coheredi. ſ. cuz filie. in fi. ſ. j. eo. l. plane. la. ij. circa princ. & lega. i. Rñdeo fateor contrariū nisi substitutus egheredati sit institutus ab ipso testatore vt in. l. in ratione. ſ. fi. ĵ. ad. l. fal. & l. qui fundum. ſ. qui filios. eo. ti. & buistis in. l. si. in prin. ĵ. de leg. iij. & ideo posui hic ea sum q̄ fuit substitutus egheredato ille qui fuit institutus a patre que est scōa lect. posita in glo. licet prima lec. glo. sit falsa vt ex predictis apparet. vide gl. que incipit titius ibi idem si enndem ⁊c. Hic incipit scōa lec. ō est vera. sed precedens est falsa vel vt cessent omnia cōtraria possumus ponere casum q̄ filius non fuit egheredatus. sed fuit institus & tosibi coheredē extraneo vnde existentia sui heredis nil operatur. vnde oportet q̄ heres cogat adire propter tabulas pupillares. & fideicōmissum relictum in eis. & hec est tertia lectu. posita hic in glo. Item opp. & videtur q̄ quis sit solicitus de hereditate viuentis. vt in aut. contra rogatus. C. ad treb. & l. archimedo. am. C. vt in pos. leg. dicunt quidam illud. q̄edit ex voluntate testantis sed certe hoc nō pcedere ex voluntate. quare dic ibi agitur de heredītate testatoris mortui: sed hic de heredītate pupilli viuentis sm Dy. & Jac. de are. & Oldr. ¶Adnio ad scōm verſi. dicitur hic q̄ fuit restitutus ad eunde hereditatis causa. quero ad quid fuit restitutus. Dicunt quidā q̄ fuit restitutus. vt adeat. et sic confirmantur tabule pupillares. Alij dicunt q̄ fuit restitutus. vt abstineat vel repudiet. & sm hoc confirmāt vulgaris substitutio vt substitutus vulgariter possit adire ista lect. licet sit in se vera. vt. ſ. de minorib̄. l. & si fine. ſ. sed qō pāp. tamen quantū ad nostrū. ſ. non est vera. quia hic dicit scōis tabulis. & sic loquitur de tabulis pupillarib̄. sed substitutio vulgaris est prime tabule testatoris. licet sit secundus gradus tenendo scōam lect. ¶Oppo. de. l. sed & si fine. ſ. de minori. als est. l. ait prętor. ſ. sed quod papi. Sol. dicit gl. hoc verum in liberto substituto. in seruo aūt distingue. vt ibi. & plene. ¶Ultimo. ſ. iste videtur casus † vnius questionis. Alii quis adiuit hereditatem & repudiauit per restitutionē in integrū quero vtrum substitutus vulgariter possit adire de iure ciuili vel an habeat necesse petere sm tab. Et videtur quod habeat necesse petere sm tab. q̄r primus remanet heres de iure ciuili. vt. l. qui soluendo. ſ. titu. j. ergo secundus eodem iure heres esse non potest. & sic habet necesse venire de iure prętorio. & hoc videtur sentire vltramō. et Dy. sequēdo eos in. l. qui se patris. pro hoc videtur esse casus in. ſ. isto. ibi dum dicit prętor. ⁊c. Cōtrarium est verū: quia etiam de iure ciuili potest adire. vt. l. j. ſ. si quis adita. & ibi dixi. ĵ. ad tertul. tetigi in. l. j. ſ. eodē. in tractatu vulgaris substitutionis. Ad hunc tex. respōdeo: quia fateor quod potest petere sm tabu. non tamen per hoc prohibetur adire de iure ciuili. Ad contraria respondeo vt dixi in. ſ. si quis adita. ſ. eo. l. j.

Andre. Poma. ¶Quod probat. vide Alex. consil. cxvij. de test. & consil. cxvij. in vltimo. & consil. cxvij. in. ij. volu. & consil. cxvij. in. iij. volu. & consil. cxvij. in. iiij. volu. & consil. cxvij. in. v. volu. & consil. cxvij. in. vj. volu. & consil. cxvij. in. vij. volu. & consil. cxvij. in. viij. volu. & consil. cxvij. in. ix. volu. & consil. cxvij. in. x. volu. & consil. cxvij. in. xi. volu. & consil. cxvij. in. xij. volu. & consil. cxvij. in. xiij. volu. & consil. cxvij. in. xiv. volu. & consil. cxvij. in. xv. volu. & consil. cxvij. in. xvi. volu. & consil. cxvij. in. xvij. volu. & consil. cxvij. in. xviij. volu. & consil. cxvij. in. xix. volu. & consil. cxvij. in. xx. volu. & consil. cxvij. in. xxi. volu. & consil. cxvij. in. xxii. volu. & consil. cxvij. in. xxiii. volu. & consil. cxvij. in. xxiv. volu. & consil. cxvij. in. xxv. volu. & consil. cxvij. in. xxvi. volu. & consil. cxvij. in. xxvii. volu. & consil. cxvij. in. xxviii. volu. & consil. cxvij. in. xxix. volu. & consil. cxvij. in. xxx. volu. & consil. cxvij. in. xxxi. volu. & consil. cxvij. in. xxxii. volu. & consil. cxvij. in. xxxiii. volu. & consil. cxvij. in. xxxiv. volu. & consil. cxvij. in. xxxv. volu. & consil. cxvij. in. xxxvi. volu. & consil. cxvij. in. xxxvii. volu. & consil. cxvij. in. xxxviii. volu. & consil. cxvij. in. xxxix. volu. & consil. cxvij. in. xl. volu. & consil. cxvij. in. xli. volu. & consil. cxvij. in. xlii. volu. & consil. cxvij. in. xliii. volu. & consil. cxvij. in. xliv. volu. & consil. cxvij. in. xlv. volu. & consil. cxvij. in. xlvi. volu. & consil. cxvij. in. xlvii. volu. & consil. cxvij. in. xlviii. volu. & consil. cxvij. in. xlix. volu. & consil. cxvij. in. l. volu. & consil. cxvij. in. li. volu. & consil. cxvij. in. lii. volu. & consil. cxvij. in. liii. volu. & consil. cxvij. in. liv. volu. & consil. cxvij. in. lv. volu. & consil. cxvij. in. lvi. volu. & consil. cxvij. in. lvii. volu. & consil. cxvij. in. lviii. volu. & consil. cxvij. in. lix. volu. & consil. cxvij. in. lx. volu. & consil. cxvij. in. lxi. volu. & consil. cxvij. in. lxii. volu. & consil. cxvij. in. lxiii. volu. & consil. cxvij. in. lxiv. volu. & consil. cxvij. in. lxv. volu. & consil. cxvij. in. lxvi. volu. & consil. cxvij. in. lxvii. volu. & consil. cxvij. in. lxviii. volu. & consil. cxvij. in. lxix. volu. & consil. cxvij. in. lxx. volu. & consil. cxvij. in. lxxi. volu. & consil. cxvij. in. lxxii. volu. & consil. cxvij. in. lxxiii. volu. & consil. cxvij. in. lxxiv. volu. & consil. cxvij. in. lxxv. volu. & consil. cxvij. in. lxxvi. volu. & consil. cxvij. in. lxxvii. volu. & consil. cxvij. in. lxxviii. volu. & consil. cxvij. in. lxxix. volu. & consil. cxvij. in. lxxx. volu. & consil. cxvij. in. lxxxi. volu. & consil. cxvij. in. lxxxii. volu. & consil. cxvij. in. lxxxiii. volu. & consil. cxvij. in. lxxxiv. volu. & consil. cxvij. in. lxxxv. volu. & consil. cxvij. in. lxxxvi. volu. & consil. cxvij. in. lxxxvii. volu. & consil. cxvij. in. lxxxviii. volu. & consil. cxvij. in. lxxxix. volu. & consil. cxvij. in. xc. volu. & consil. cxvij. in. xci. volu. & consil. cxvij. in. xcii. volu. & consil. cxvij. in. xciii. volu. & consil. cxvij. in. xciv. volu. & consil. cxvij. in. xcv. volu. & consil. cxvij. in. xcvi. volu. & consil. cxvij. in. xcvii. volu. & consil. cxvij. in. xcviii. volu. & consil. cxvij. in. xcix. volu. & consil. cxvij. in. c. volu. & consil. cxvij. in. ci. volu. & consil. cxvij. in. cii. volu. & consil. cxvij. in. ciii. volu. & consil. cxvij. in. civ. volu. & consil. cxvij. in. cv. volu. & consil. cxvij. in. cvi. volu. & consil. cxvij. in. cvii. volu. & consil. cxvij. in. cviii. volu. & consil. cxvij. in. cix. volu. & consil. cxvij. in. cx. volu. & consil. cxvij. in. cxi. volu. & consil. cxvij. in. cxii. volu. & consil. cxvij. in. cxiii. volu. & consil. cxvij. in. cxiv. volu. & consil. cxvij. in. cxv. volu. & consil. cxvij. in. cxvi. volu. & consil. cxvij. in. cxvii. volu. & consil. cxvij. in. cxviii. volu. & consil. cxvij. in. cxix. volu. & consil. cxvij. in. cxx. volu. & consil. cxvij. in. cxxi. volu. & consil. cxvij. in. cxxii. volu. & consil. cxvij. in. cxxiii. volu. & consil. cxvij. in. cxxiv. volu. & consil. cxvij. in. cxxv. volu. & consil. cxvij. in. cxxvi. volu. & consil. cxvij. in. cxxvii. volu. & consil. cxvij. in. cxxviii. volu. & consil. cxvij. in. cxxix. volu. & consil. cxvij. in. cxxx. volu. & consil. cxvij. in. cxxxi. volu. & consil. cxvij. in. cxxxii. volu. & consil. cxvij. in. cxxxiii. volu. & consil. cxvij. in. cxxxiv. volu. & consil. cxvij. in. cxxxv. volu. & consil. cxvij. in. cxxxvi. volu. & consil. cxvij. in. cxxxvii. volu. & consil. cxvij. in. cxxxviii. volu. & consil. cxvij. in. cxxxix. volu. & consil. cxvij. in. cxl. volu. & consil. cxvij. in. cxli. volu. & consil. cxvij. in. cxlii. volu. & consil. cxvij. in. cxliii. volu. & consil. cxvij. in. cxliv. volu. & consil. cxvij. in. cxlv. volu. & consil. cxvij. in. cxlvi. volu. & consil. cxvij. in. cxlvii. volu. & consil. cxvij. in. cxlviii. volu. & consil. cxvij. in. cxlix. volu. & consil. cxvij. in. cl. volu. & consil. cxvij. in. cli. volu. & consil. cxvij. in. clii. volu. & consil. cxvij. in. cliii. volu. & consil. cxvij. in. cliv. volu. & consil. cxvij. in. clv. volu. & consil. cxvij. in. clvi. volu. & consil. cxvij. in. clvii. volu. & consil. cxvij. in. clviii. volu. & consil. cxvij. in. clix. volu. & consil. cxvij. in. clx. volu. & consil. cxvij. in. clxi. volu. & consil. cxvij. in. clxii. volu. & consil. cxvij. in. clxiii. volu. & consil. cxvij. in. clxiv. volu. & consil. cxvij. in. clxv. volu. & consil. cxvij. in. clxvi. volu. & consil. cxvij. in. clxvii. volu. & consil. cxvij. in. clxviii. volu. & consil. cxvij. in. clxix. volu. & consil. cxvij. in. clxx. volu. & consil. cxvij. in. clxxi. volu. & consil. cxvij. in. clxxii. volu. & consil. cxvij. in. clxxiii. volu. & consil. cxvij. in. clxxiv. volu. & consil. cxvij. in. clxxv. volu. & consil. cxvij. in. clxxvi. volu. & consil. cxvij. in. clxxvii. volu. & consil. cxvij. in. clxxviii. volu. & consil. cxvij. in. clxxix. volu. & consil. cxvij. in. clxxx. volu. & consil. cxvij. in. clxxxi. volu. & consil. cxvij. in. clxxxii. volu. & consil. cxvij. in. clxxxiii. volu. & consil. cxvij. in. clxxxiv. volu. & consil. cxvij. in. clxxxv. volu. & consil. cxvij. in. clxxxvi. volu. & consil. cxvij. in. clxxxvii. volu. & consil. cxvij. in. clxxxviii. volu. & consil. cxvij. in. clxxxix. volu. & consil. cxvij. in. cxc. volu. & consil. cxvij. in. cxci. volu. & consil. cxvij. in. cxcii. volu. & consil. cxvij. in. cxciii. volu. & consil. cxvij. in. cxciv. volu. & consil. cxvij. in. cxcv. volu. & consil. cxvij. in. cxcvi. volu. & consil. cxvij. in. cxcvii. volu. & consil. cxvij. in. cxcviii. volu. & consil. cxvij. in. cxcix. volu. & consil. cxvij. in. cc. volu. & consil. cxvij. in. cci. volu. & consil. cxvij. in. ccii. volu. & consil. cxvij. in. cciii. volu. & consil. cxvij. in. cciv. volu. & consil. cxvij. in. ccv. volu. & consil. cxvij. in. ccvi. volu. & consil. cxvij. in. ccvii. volu. & consil. cxvij. in. ccviii. volu. & consil. cxvij. in. ccix. volu. & consil. cxvij. in. ccx. volu. & consil. cxvij. in. ccxi. volu. & consil. cxvij. in. ccxii. volu. & consil. cxvij. in. ccxiii. volu. & consil. cxvij. in. ccxiv. volu. & consil. cxvij. in. ccxv. volu. & consil. cxvij. in. ccxvi. volu. & consil. cxvij. in. ccxvii. volu. & consil. cxvij. in. ccxviii. volu. & consil. cxvij. in. ccxix. volu. & consil. cxvij. in. ccxx. volu. & consil. cxvij. in. ccxxi. volu. & consil. cxvij. in. ccxxii. volu. & consil. cxvij. in. ccxxiii. volu. & consil. cxvij. in. ccxxiv. volu. & consil. cxvij. in. ccxxv. volu. & consil. cxvij. in. ccxxvi. volu. & consil. cxvij. in. ccxxvii. volu. & consil. cxvij. in. ccxxviii. volu. & consil. cxvij. in. ccxxix. volu. & consil. cxvij. in. ccxxx. volu. & consil. cxvij. in. ccxxxi. volu. & consil. cxvij. in. ccxxxii. volu. & consil. cxvij. in. ccxxxiii. volu. & consil. cxvij. in. ccxxxiv. volu. & consil. cxvij. in. ccxxxv. volu. & consil. cxvij. in. ccxxxvi. volu. & consil. cxvij. in. ccxxxvii. volu. & consil. cxvij. in. ccxxxviii. volu. & consil. cxvij. in. ccxxxix. volu. & consil. cxvij. in. ccxl. volu. & consil. cxvij. in. ccxli. volu. & consil. cxvij. in. ccxlii. volu. & consil. cxvij. in. ccxliii. volu. & consil. cxvij. in. ccxliv. volu. & consil. cxvij. in. ccxlv. volu. & consil. cxvij. in. ccxlvi. volu. & consil. cxvij. in. ccxlvii. volu. & consil. cxvij. in. ccxlviii. volu. & consil. cxvij. in. ccxlix. volu. & consil. cxvij. in. ccl. volu. & consil. cxvij. in. ccli. volu. & consil. cxvij. in. cclii. volu. & consil. cxvij. in. ccliii. volu. & consil. cxvij. in. ccliv. volu. & consil. cxvij. in. cclv. volu. & consil. cxvij. in. cclvi. volu. & consil. cxvij. in. cclvii. volu. & consil. cxvij. in. cclviii. volu. & consil. cxvij. in. cclix. volu. & consil. cxvij. in. cclx. volu. & consil. cxvij. in. cclxi. volu. & consil. cxvij. in. cclxii. volu. & consil. cxvij. in. cclxiii. volu. & consil. cxvij. in. cclxiv. volu. & consil. cxvij. in. cclxv. volu. & consil. cxvij. in. cclxvi. volu. & consil. cxvij. in. cclxvii. volu. & consil. cxvij. in. cclxviii. volu. & consil. cxvij. in. cclxix. volu. & consil. cxvij. in. cclxx. volu. & consil. cxvij. in. cclxxi. volu. & consil. cxvij. in. cclxxii. volu. & consil. cxvij. in. cclxxiii. volu. & consil. cxvij. in. cclxxiv. volu. & consil. cxvij. in. cclxxv. volu. & consil. cxvij. in. cclxxvi. volu. & consil. cxvij. in. cclxxvii. volu. & consil. cxvij. in. cclxxviii. volu. & consil. cxvij. in. cclxxix. volu. & consil. cxvij. in. cclxxx. volu. & consil. cxvij. in. cclxxxi. volu. & consil. cxvij. in. cclxxxii. volu. & consil. cxvij. in. cclxxxiii. volu. & consil. cxvij. in. cclxxxiv. volu. & consil. cxvij. in. cclxxxv. volu. & consil. cxvij. in. cclxxxvi. volu. & consil. cxvij. in. cclxxxvii. volu. & consil. cxvij. in. cclxxxviii. volu. & consil. cxvij. in. cclxxxix. volu. & consil. cxvij. in. ccxc. volu. & consil. cxvij. in. ccxci. volu. & consil. cxvij. in. ccxcii. volu. & consil. cxvij. in. ccxciii. volu. & consil. cxvij. in. ccxciv. volu. & consil. cxvij. in. ccxcv. volu. & consil. cxvij. in. ccxcvi. volu. & consil. cxvij. in. ccxcvii. volu. & consil. cxvij. in. ccxcviii. volu. & consil. cxvij. in. ccxcix. volu. & consil. cxvij. in. ccc. volu. & consil. cxvij. in. cccvi. volu. & consil. cxvij. in. cccvii. volu. & consil. cxvij. in. cccviii. volu. & consil. cxvij. in. cccix. volu. & consil. cxvij. in. cccx. volu. & consil. cxvij. in. cccxi. volu. & consil. cxvij. in. cccxii. volu. & consil. cxvij. in. cccxiii. volu. & consil. cxvij. in. cccxiv. volu. & consil. cxvij. in. cccxv. volu. & consil. cxvij. in. cccxvi. volu. & consil. cxvij. in. cccxvii. volu. & consil. cxvij. in. cccxviii. volu. & consil. cxvij. in. cccxix. volu. & consil. cxvij. in. cccxx. volu. & consil. cxvij. in. cccxxi. volu. & consil. cxvij. in. cccxxii. volu. & consil. cxvij. in. cccxxiii. volu. & consil. cxvij. in. cccxxiv. volu. & consil. cxvij. in. cccxxv. volu. & consil. cxvij. in. cccxxvi. volu. & consil. cxvij. in. cccxxvii. volu. & consil. cxvij. in. cccxxviii. volu. & consil. cxvij. in. cccxxix. volu. & consil. cxvij. in. cccxxx. volu. & consil. cxvij. in. cccxxxi. volu. & consil. cxvij. in. cccxxxii. volu. & consil. cxvij. in. cccxxxiii. volu. & consil. cxvij. in. cccxxxiv. volu. & consil. cxvij. in. cccxxxv. volu. & consil. cxvij. in. cccxxxvi. volu. & consil. cxvij. in. cccxxxvii. volu. & consil. cxvij. in. cccxxxviii. volu. & consil. cxvij. in. cccxxxix. volu. & consil. cxvij. in. cccxl. volu. & consil. cxvij. in. cccxli. volu. & consil. cxvij. in. cccxlii. volu. & consil. cxvij. in. cccxliii. volu. & consil. cxvij. in. cccxliv. volu. & consil. cxvij. in. cccxlv. volu. & consil. cxvij. in. cccxlvi. volu. & consil. cxvij. in. cccxlvii. volu. & consil. cxvij. in. cccxlviii. volu. & consil. cxvij. in. cccxlix. volu. & consil. cxvij. in. ccl. volu. & consil. cxvij. in. cclvi. volu. & consil. cxvij. in. cclvii. volu. & consil. cxvij. in. cclviii. volu. & consil. cxvij. in. cclix. volu. & consil. cxvij. in. cclx. volu. & consil. cxvij. in. cclxi. volu. & consil. cxvij. in. cclxii. volu. & consil. cxvij. in. cclxiii. volu. & consil. cxvij. in. cclxiv. volu. & consil. cxvij. in. cclxv. volu. & consil. cxvij. in. cclxvi. volu. & consil. cxvij. in. cclxvii. volu. & consil. cxvij. in. cclxviii. volu. & consil. cxvij. in. cclxix. volu. & consil. cxvij. in. cclxx. volu. & consil. cxvij. in. cclxxi. volu. & consil. cxvij. in. cclxxii. volu. & consil. cxvij. in. cclxxiii. volu. & consil. cxvij. in. cclxxiv. volu. & consil. cxvij. in. cclxxv. volu. & consil. cxvij. in. cclxxvi. volu. & consil. cxvij. in. cclxxvii. volu. & consil. cxvij. in. cclxxviii. volu. & consil. cxvij. in. cclxxix. volu. & consil. cxvij. in. cclxxx. volu. & consil. cxvij. in. cclxxxi. volu. & consil. cxvij. in. cclxxxii. volu. & consil. cxvij. in. cclxxxiii. volu. & consil. cxvij. in. cclxxxiv. volu. & consil. cxvij. in. cclxxxv. volu. & consil. cxvij. in. cclxxxvi. volu. & consil. cxvij. in. cclxxxvii. volu. & consil. cxvij. in. cclxxxviii. volu. & consil. cxvij. in. cclxxxix. volu. & consil. cxvij. in. ccxc. volu. & consil. cxvij. in. ccxci. volu. & consil. cxvij. in. ccxcii. volu. & consil. cxvij. in. ccxciii. volu. & consil. cxvij. in. ccxciv. volu. & consil. cxvij. in. ccxcv. volu. & consil. cxvij. in. ccxcvi. volu. & consil. cxvij. in. ccxcvii. volu. & consil. cxvij. in. ccxcviii. volu. & consil. cxvij. in. ccxcix. volu. & consil. cxvij. in. ccc. volu. & consil. cxvij. in. cccvi. volu. & consil. cxvij. in. cccvii. volu. & consil. cxvij. in. cccviii. volu. & consil. cxvij. in. cccix. volu. & consil. cxvij. in. cccx. volu. & consil. cxvij. in. cccxi. volu. & consil. cxvij. in. cccxii. volu. & consil. cxvij. in. cccxiii. volu. & consil. cxvij. in. cccxiv. volu. & consil. cxvij. in. cccxv. volu. & consil. cxvij. in. cccxvi. volu. & consil. cxvij. in. cccxvii. volu. & consil. cxvij. in. cccxviii. volu. & consil. cxvij. in. cccxix. volu. & consil. cxvij. in. cccxx. volu. & consil. cxvij. in. cccxxi. volu. & consil. cxvij. in. cccxxii. volu. & consil. cxvij. in. cccxxiii. volu. & consil. cxvij. in. cccxxiv. volu. & consil. cxvij. in. cccxxv. volu. & consil. cxvij. in. cccxxvi. volu. & consil. cxvij. in. cccxxvii. volu. & consil. cxvij. in. cccxxviii. volu. & consil. cxvij. in. cccxxix. volu. & consil. cxvij. in. cccxxx. volu. & consil. cxvij. in. cccxxxi. volu. & consil. cxvij. in. cccxxxii. volu. & consil. cxvij. in. cccxxxiii. volu. & consil. cxvij. in. cccxxxiv. volu. & consil. cxvij. in. cccxxxv. volu. & consil. cxvij. in. cccxxxvi. volu. & consil. cxvij. in. cccxxxvii. volu. & consil. cxvij. in. cccxxxviii. volu. & consil. cxvij. in. cccxxxix. volu. & consil. cxvij. in. cccxl. volu. & consil. cxvij. in. cccxli. volu. & consil. cxvij. in. cccxlii. volu. & consil. cxvij. in. cccxliii. volu. & consil. cxvij. in. cccxliv. volu. & consil. cxvij. in. cccxlv. volu. & consil. cxvij. in. cccxlvi. volu. & consil. cxvij. in. cccxlvii. volu. & consil. cxvij. in. cccxlviii. volu. & consil. cxvij. in. cccxlix. volu. & consil. cxvij. in. ccl. volu.

Andre. Poma. ¶Quero ergo. vide Allegā. consilio cxj. in. iiij. volumine. & consil. c. ex. g. in. ij. col. in iiij. volumine. Anto. de but. consilio liij. Alex. l. precibus. in. ij. co. in gl. in vbo amodo. C. eo. vbi ponit aliā

¶Ideo. ad. pupillari. ĵ. eo. ibi dicam.

¶Fideicommiss. vel relictum a substituto egheredati quando valeat.

¶Quādo institutus adiuit hereditatem & eam post repudiauit per restitutionē in integrum quod substitutus vulgariter poterit adire de iure ciuili.

Interdum.

¶Institutus cogitur adire propter fideicommissum debitū in secun. tabu. Item aditio facta ex vi restitutionis in integrū firmat tabulas pupilla res. b. o. Et dividit in du

4 Ordo quando attendatur ꝛ primo circa producẽdam aliquã rem in esse.
5 Ordo omissus quãdo habeat vitiare.
6 Ordo temporis quãdo attendatur vt inducat prelationẽ in tempore.
7 Ordo scripture vel locutionis quando inspiciatur vt ex eo aliquid presumatur.

Prius. Si aliquis substituat filio exheredato debet sibi prius heredem scribere alꝫ substitutio vitiatur. sed si substituat filio instituto ordo non attenditur. hoc dicit. vsq; ad fin. ¶No. tex. ibi: vsq; adeo. † dicitur hic ꝙ conuersio ordinis vitiat substitutionem. contra. j. prosq. ff. dicunt quidam ꝙ iste. §. per sequentem corrigitur. Certe non est verisimile ꝙ statim iurisconsultus se corrigat. vt. l. nam ad ea. j. de condi. et demon. Alij dicunt hic de rigore: ibi de equitate. certe est idem dicere ꝙ corrigere. quare gl. dicit hic loquitur qñ substitutio fit filio exheredato ibi quando filio instituto. Quidam docto. vltra mon. dicentes ꝙ non vident rationem huius glos. dicunt aut substitutio fit diuersis temporibus ꝛ habet locum etiaꝫ iste. §. aut fit eodẽ tẽpore ꝛ eodẽ contextu. ꝛ tunc habet locum sequens. §. ꝛ hoc tenet Pet. ꝛ videtur tenere glo. in. l. si quis eum. §. i. j. eo. certe in quantum ipse dicit ꝙ testamẽtum fit diuersis temporibus debet seruari ille ordo [a] dicit verum: sed inquãtum dicit ꝙ hic. §. nõ habet locum quãdo fieret eodẽ tẽpore male dicit. Primo contra glos. j. huius. §. Secũdo contra tex. dicit enim scriptura in singulari numero ꝛ sic innuit ꝙ erat eadem scriptura eodẽ tẽpore facta non diuersis. ꝛ. j. dicit vno contextu ꝛ sic vno tempore factum teneamus ergo solutionem glosſ.

¶Quero † que est ratio diuersitatis vtrum substitutio fiat exheredato vel instituto. dicunt quidam quia quando pater exheredat filiũ non facit qõ ꝺz. ꝛ ideo debet plus astringi: sed nihil est dicere. quia forte facit qõ debet exheredando filiũ ex iusta causa: quare puto esse rationẽ quãdo pater instituit filium ꝛ ei substituit: siue precedat substitutio siue sequatur ſm ordinẽ scripture semper sequitur substitutio ꝛ precedit institutio ſm ordinẽ intellectus. vt. j. prosq. §. ideo satisfactum est rescripto imperatoris qõ requirit institutionem precedere: sed quãdo filius fuit exheredatus non potest dici ꝙ institutio precedat ſm ordinem intellectus: ideo substitutio vitiatur: quia est omissus ordo. Et hoc facit ad questionem dico in libello: peto eum cogi ꝛ cõpelli ꝛ ad predicta condemnari: videtur ꝙ talis libellus non procedit: quia primo petit executionez q̃ sententiam. certe imo procedit qz ſm ordinez intellectus primo petit sententiã q̃ executionem: vt hic. ꝛ. l. talem. §. titu. j. ¶Alterius oppo. † dicitur hic ꝙ ordo debet attendi. contra in. l. ambiguitatẽ. ff. de posteri. C. de testa. ꝛ. l. nec enim. de so. ꝛ. l. quidam. j. de pecu. lega. et institu. de lega. §. ante heredis. glo. dicit ꝙ ad alia non curatur ordo vt in contrarijs: sed certe ista solutio non habet intellectũ. Alij vt Dy. in. l. nec enim. de solu. dicunt aut apparet de mente disponentis et non curatur de ordine vt in contrarijs: aut non constat de mente testantis ꝛ tunc ordo debet attendi: vt. l. quoties. de vsufru. Sed per hoc nõ est responsum ad hanc legem quia hic apparet de mente et tamen ordo attenditur. Alij vt Cy. in. l. prepositeri. C. de test. dicunt aliter ꝛ imperfecte quare puto sic dicendus ꝙ tripliciter est ordo. primus ipsius rei quo ad aliquas res in esse producitur. Exemplum in sententia que debet fieri precedente libello et litis contestatione. Item testamentum debet habere certum numerũ testiũ. ꝛ institutionẽ heredi ꝛ similia. ꝛ ꝙ precedat institutio ꝛ substitutio sequatur vt hic. Secũdus ordo est tẽporum vnius rei ad aliã rem quia vna in tempore precedit aliam. Tertius ordo est scripture siue locutionis. ¶Circa primũ constat ꝙ quelibet res debet habere in se ordinẽ productionis: vt in ant. de bere. ꝛ fal. l. inordinatas. ¶Sed † dubitatur [b] an ordo omissus habeat vitiare vel non. Circa ꝙ dic aut est ordo necessitatis aut voluntatis aut dubitatur. Primo casu omissio ordinis vitiat. vt. C. de sen. l. prolatam. ꝛ de here. ac. l. vt debitũ. ꝛ in presenti. §. modo id ꝙ dico vitiat. dic quandoq; ipso iure. quandoq; facto iudicis. vt. l. j. et ibi not. C. de app. Secũdo casu tunc omissio non vitiat. vt. l. pre posteri. C. de testa. ꝛ insti. de le. §. ante heredis. Tertio casu quando dubitatur. tunc aut omissio talis ordinis est magni preiudicij. tunc videtur ordo necessarius ꝛ omissus vitiat. vt. l. cũ hi. §. si pretor. de transac. aut est modici preiudicij: tunc ordo volutarius ꝛ omissus non vitiat. vt. l. j. in fi. §. de vẽ. inspi. ꝛ istud pertinet scire ad multa. pone in inuentario omittitur ponere signum crucis. [c] puto ꝙ non vitiatur cõfectio inuentarij. quia cũ talis ordo importat modicũ preiudicium videtur ordo voluntarius non necessarius. ideo omissus non vitiat. vt. l. j. in fi. et ibi dixi de ven. inspi. secus si omitteretur citatio creditoris que est magni preiudicij. vt. l. cũ hi. ꝛ. §. si pretor. de transact. ¶Circa ſm queritur an ordo temporis sit spectandus vt inducat prelationẽ in iure. dic aut querimus de honoribus. aut alijs iuribus. Primo casu aut querimus de ordinandis. ꝛ tunc non inspicitur ordo in temporibus vt preferatur antiquior sed dignior. vt. l. honores. in prin. de decu. ꝛ in aut. de monachis. §. ordinatio nem. C. de decu. l. subeunda. li. g. cum ſimi. fateor tñ quod in ipsius ordinãdi persona inspicitur ordo. vt gradatim ascenderit. vt. l. vt gradatim. de mu. ꝛ ho. in princi. ꝛ. l. honores. §. gerendorum. eo. ti. fallit vbi esset aliter specialiter prouisum. vt. l. primicerius. C. de offi. prefe. vr. b. ꝛ de aduo. diuer. iudi. l. petitionem aut querimus de iam ordinatis inuicẽ perferendis. ꝛ ordo tẽporis inspicitur vt. l. j. de alibo scriben. et. C. de consul. l. j. lib. xij. aut querimus de alijs iuribus realibus vel personalibus ꝛ tunc plene distingue per glos. ita dicit Dy. in. l. priuile- [e] gia. j. de priuile. cre. ꝛ. l. cũ vnus. de bo. autori. iudi. poſ. ꝛ. l. finita. §. si plures. de dam. infec. et in qualibet earum dixi ꝛ per Dy. in. c. qui prior. extra de regu. iu. lib. vj. ¶Circa † tertium [d] ſcz circa ordinẽ [e] scripture. vel locutionis queritur vtrũ debeamus spectare vt ex eo aliqd presumamus. Jn hoc dicut mens disponentis est certa ꝛ non curamus de ordine. vt. l. nec enim. j. de sol. ꝛ. l. cum pater. §. si fideicõ. j. de leg. ij. ꝛ. l. quidam. vt in poſ. leg. aut est dubiũ. ꝛ inspicimus ordinẽ. vt. l. generaliter. §. si quidam, j. de fideicom. lib. ꝛ de vsufr. l. quoties. in prin. cum ſimi. et ita loquitur prima cõstitutio. C. circa finem quia si ex die et consule apparet de propietate vel posteriozitate stamus certo. alꝫ in dubio lex q̃ est prius posita primo videtur facta. ꝛ sic videtur ꝙ ordinem scripture attendimus vt ex eo aliquid presumamus.

Sed ꝛ si quis. Hũc. §. summaui cũ precedenti. ꝛ diuidit in tres partes. Jn prima parte fecit primo substitutionẽ pupillarẽ. Jn secunda parte fecit substitutionẽ vulgarem. deinde instituit ꝛ extitit conditio vulgaris. Jn tertia substituit eodẽ modo tamẽ defecit conditio vulgaris. ꝛ extitit conditio pupillaris. Scõa ibi. sed ꝛ si ita. Tertia ibi. ꝛ si extitit text. in fi. ibi impuberis. sed hic nõ incipit a testamento impuberis ſm ordinem intellectus. licet ordo scripturẽ seu ordo locutionis aliud inducit. ¶Opp. ad hunc. §. ſ. ppi. §. Solu. vt ibi dixi ꝛ facit ad. q. mirabilẽ vtrũ vulgaris expressa que continet taciam pupillare in se trahatur ad bona impuberis. Dy. dicit ꝙ sic. allegat pro casu hunc. §. j. ver. sed si ita. ibi seius ei heres erit ꝛc. Et exponit Dy. ei scilz impuberi vt ad. prima fiat relatio sed Guil. de cu. cõtradicit ꝙ per vulgarem succeditur defuncto nõ pupillo. ad hunc. §. rñdet exponendo ei. ſ. testatori hunc passum examinaui. ff. j. prozi. in tractatu vulgaris. Potest etiã queri an tacita vulgaris contẽta in expressa pupillari trahatur ad bona impuberis. dicit Dy. esse casum in. l. qui fundum. §. heres. j. ad. l. fal. Examinaui. §. eod. l. j. in tractatu vulgaris. ꝛ ideo non insisto in hoc.

Cum filio. Qui est heres defuncto ꝙ mediã personã alterius non admittitur ex substõne facta per hec verba

¶Ordinem. an et qñ attẽditur ordo vide per gl. in ca. no. ꝛ in. c. cum dilecta. de reſcri. ꝛ i. c. pe. de pur. cano. ꝙ Jaco. de bel. in. l. quoties ff de vsufru. per dy. ꝛ ang. imol. in. l. nec em. j. de sol. per Old. Et bal. in. l. ambiguitatis. C. de testa. et Bald. in. l. si duos. de excu. tu. per Jac. bu. ꝛ bal. i aut. boc amplia. C. de fideicom. per Jmol. in. l. si cõs seruus. j. de stipu. seruo. et in. l. cum testõ. ff. i. §. ſ. here. instit. vbi vnũ singulare verbũ Cy. ſ. ꝙ vbi alꝫ plura instra reperiũtur in eadẽ charta facta eodẽ die pmo scriptuꝫ intelligit primo confectũ de quo no. bar. ꝛ bal. in pemio. C. circa ſi. p illũ tex. ꝛ bal. in. l. de rebus. C. dõ don. ante nupt. tñ vbi reperiunt plura instra successiue facta semp fingitur illud precesſisse ꝙ facit actum in vltimo instro fore validũ ſm Cy. ꝛ sequaces in. d. §. j. aliquid per bal. cõsilio. cccxxxviij. iiij. volu.

per hec verba quisquis mihi beres erit ꝛc. b. d. ¶Oppo. j. eo. l. si in testõ. Solu. vt ibi videbitis. ¶Quero dicitur ꝙ oñs non põt esse heres ex vigore illius substitutionis. quero quid in seruo qui fecit heredem do. Jacare. dicit ꝙ seruus non poterit esse heres. qz nullo tẽpore fuit heres: iꝫ secus in filio: vt. l. cum filio. j. de lega. i. ꝙ tenet Cy. in. l. cum proponas. C. de here. instit. puto ꝙ non bene dicat imo puto ꝙ idem in filio ꝛ seruo. vt l. qui liberis. §. hec verba. j. eo. ꝛ dixi plene in. l. cum filio. ideo puto ꝙ ipse seruus vel filius poterit esse heres qui nudum nomen heredis retinet facit. j. eo. l. ex facto. §. iulianus. ꝛ eo. l. in substitutione.

1 ¶Prouisio facta in vnum casum qñ inducat remotionẽ in alio.
2 Substitutio facta in vnum casum porrigitur ad alium.

a **Jam hoc iure.** [a] Jsta est multũ pulchra ꝛ nota- bilis lex et breuiter. b. d. vsq; ad v. Quis. Substitutio facta impuberi vulgariter continet tacitam pupillarẽ. ꝛ facta pupillariter cõtinet vulgarẽ tacitã. b. d.

1 ¶Opp. ꝙ † prouisio facta in vnũ casum inducat in alio remotionẽ. vt. l. cõmodissime. ff. de lib. ꝛ posthu. ꝛ. l. si cũ dotem. in prin. §. fol. ma. Cy. format hoc Jsium in. l. precibus. et finaliter nihil dicit. nã dicit ꝙ est fauore pupilli ista non est vera ſo. qz fauor pupilli est qõ vulgaris continet pupillarem. sed ꝙ pupillaris continet vulgarem est fauor testatoris qñ per eam testatori succeditur. vt insti. circa prin. Possumus dicere [b] sic substitutio de necessitate debet habere conditionẽ. ppriam ideo si testator substituit in vnũ casum illã conditionẽ de necessitate posuit ideo nõ videtur excludere alium casum. presumit ergo ley qõ si de alio casu cogitasset eodẽ modo substituisset. Contraria loquũtur in substitutione vel alia dispositione que de necessitate nullam conditionem habet. Circa boctũ distingue vt dixi in. l. gallus. §. ꝛ quid si tantũ. ff. de libe. ꝛ posth. ¶Opp. j. eo. l. cum ex filio. insti. eo. §. ij. Rñ. ibi vulgaris non continet pupillarem quod apparet de mente testatoris qui in vtrũq; casum spãliter prouidit: sed tñ hic fuit secus. ¶Quero † vtrum substitutio facta in vnum casum porrigitur ad alium. Rñ. sic. vt. l. gallus. §. ꝛ quid si tantũ. de libe. ꝛ posthu. plene dixi in tractatu vulgaris substitutionis. vbi vide.

1 ¶An substitutiones que cõtinent in reciproca fint tacite vel expresse.
c **Quod ius.** Breuiloqua facta duob; impuberib; i vtriusq; persona vulgarẽ ꝛ pupillarẽ cõtinet. b. d. ¶No. ꝙ hic dicit reciproca qz debet dici reciproca. licet per do. appellet breuiloqua cuius materiã examinabimus. j. eo. l. lucius. ¶Circa istum. §. formatur vna questio. † vtrum substitutiones que continentur in reciproca fint tacite vel expresse. Et ꝙ sint tacite vr tex. hic cũ glo. q̃ incipit substitutus tacite Jsium no. j. eo. l. lucius. ꝛ ibi examinabo. veritas est ꝙ nõ est tacita eo modo quo. §. dixi de pupillari contẽta in substitutione. qz. §. fuit tacita omnino nullo modo verbis cõprehẽsa. hic vero est expressa generaliter tacita tñ spãliter. qz verbis spãlib; non est expressa. vt plene declarauit §. eo. l. j. in tractatu vulgaris. Ad hũc tex. qui dicit qõ ius. rñ. ꝛ eppone ꝙ ius. ſ. vt ona exceptio substõnis plures cõprehendat diuersimode. ꝛ eodẽ modo põt sustineri gl. q̃ dicit ꝙ ius. ſ. substõnis tacite vt intelligas tacite. ſ. spãliter. sed expresse gñaliter vnde nõ est tacita eo modo quo dixi. §. ¶Quero circa istam lec. an substitutio reciproca possit fieri per alia verba q̃ per ista vos inuicem ꝛc. Et tex. habuisti ꝙ sic. in. l. cũ in testamento. §. hec verba. §. ti. prozi. ꝛ facit. l. lucius. cum. l. seq. eo. titu.

1 ¶Una determinatio respiciens plura determinabilia debet intelligi vt equaliter determinet.
2 Verbum substituo est commune.
3 Quando tertius est substitutus pluribus impuberibus non inuicẽ substitutis: cõmuni verbo quod intelligatur substitutus in eum casum qui potest cõuenire vtriq;.

d **Sed si alter.** Sparibus ad eũ casum porrigit qui vtriq; conuenit. b. d. ¶No. tex. [c] ibi incongruũ. no. q̃ † qñ vna determinatio refert

1 ad duo determinabilia oz intelligi prout ea põt determinare equaliter vt dic. ꝛ. l. bereditatẽ. ꝛ. l. quis. C. de test. milit. l. in testõ. facit qõ habuistis

2 in. l. si legatarius. §. fi. j. de lega. iij. ¶No. scõo q̃ † verbũ substituo est cõmune. vt dic cũ dicit hic cõi verbo ꝛc. ꝛ hoc tenet gl. in. l. precibus. C. eo. ſz tamen hic tex. mil facit. qz cõmuni verbo qz cõmuniter refertur ad duos nõ aũt dicit cõmune illo respectu: qz possit esse directũ ꝛ fideicõmissariũ. ¶Quero qd si fiat ista substitutio duob; impuberib; quorũ vnus primus efficiatur pubes q̃ alius: ꝛ sic ad imparitatẽ deueniat. Videbitis. j. eo. l. lucius. ¶Jtẽ quero quid si fiat substitutio duorũ quos duo erant impuberes. terDicam in. l. lucius. j. eo. ¶Item quero † quid si non fiat substitutio inuicem inter eos. sed quidã tertius substituatur eis cõmuni verbo. Certe idem qz intelligitur substitutus in eum casum qui põt conuenire vtriq;. vt. l. Quis. C. eo. materiã istam declarabo. j. eo. l. lucius.

1 ¶Substitutio vulgaris facta separatim pluribus etiam disparibus an contineat tacitã pupillarem.
2 Pluralis locutio qñ geminat duas singularitates: remissiue.

Hoc tracto casu. Substitutio vulgaris seu pupillaris separatim pluribus facta ad vtriq; casum porrigit licet sint persone disparesꝛ vbi verba sunt clara nõ admittitur questio volũtatis. b. d. vsq; ad fi. ſm opi. gl. quã puto verã. ¶Que-

1 ro dicit hic † ꝙ vulgariter vnus substituit vtriq; separatim qũ sunt disparesꝛ relinquit qõ voluntatis vtrũ talis vulgaris contineat pupillarẽ quero a quid iuris tũc. Jn gl. sunt opi. vna ꝙ non cõtineat alia opi. est ꝙ sic. ꝛ ista opi. tenet gl. sed doct. vltramõ. vt Jac. de ra. tenet opi. primã ꝛ hoc ponit Cy. in. l. Quis. ꝛ ibi no. C. eo. in gl. super verbo. cesserit. ꝛ. l. in testõ. in vl. q. C. de test. mili. ſz Ja. de are. tenet opi. glos. ꝛ nil allegat. videte ratio que mouet vltramon. est ista pluralis locutio geminat duas singularitates. vt. l. falsa. §. fi j. de condi. ꝛ demon. si ergo digit eis inuicem substituo perinde est ac si diceret b primũ substituo secũdo. ꝛ secũdũ substituo primo. vnde inter illas duas conceptiones nõ debet esse differentia. sed puto Jsium ꝛ teneo opi. gl. nã propter vnionem sermonis videntur quodã modo in vnũ corpus ꝛ in vnam qualitatem redacti. vt. C. de cadu. tol. §. ne autẽ. ver. bis ita. cũ dictũ in vno debeat intelligi in alio. vt. l. mulieri ꝛ titio. de condi. ꝛ demon. ꝛ. l. seie. §. caio. j. de fun. instru. Sed quãdo substitutiones sunt separate tunc de qualibet cõceptione separatim iudicatur. nec infertur de vna ad aliã. vt. l. pater filiam. §. fi. ad. l. fal. ꝛ. l. fina. ff. de in2 iu. testa. Non ob. † qz dicunt qz pluralitas geminat duas singularitates vt plene dixi in. l. falsa. in fi. j. de condi. ꝛ demõ. ꝛ in. l. hoc articulo. de here. instit.

1 ¶Jn portione hereditaria imputatur qõ quis habet iure accrescendi.
2 Substituti per hec verba quisquis mihi beres erit vocantur per nomina appellativa ꝛ pro heredita rijs portionibus.
3 Illud qõ quis hꝫ per ius accrescendi dicit potius habere ex dispositione. l. quã testatoris.

f **Jn testamento.** Substitutus perverba quisqs mihi beres erit ad substitutionem pro hereditaria portione vocatur in qua computatur id qõ habet iure accrescẽdi. b. d. ¶No. ergo † qz in portione

1 hereditaria computatur id qõ hꝫ iure accrescẽdi. qz est no. ¶Opp. ꝛ vr qz isti vocẽtur in viriles portiones. vt. l. nonnunq̃. j. ad trebel. Sol. ibi fuerunt o expressa propria noia. hic appellatiua. Sed cõtra hoc oppo. de. l. vlti. C. eo. vbi vr q̃ quilibet admit2 tatur ad virilem. sol. † fateor ꝙ per hec verba quisquis mihi beres erit. quilibet vr nominatus adeo ꝙ inuicẽ non vident cõiuncti. vt dicam. j. eo. l. si pater. cũ per noĩa appellatiua vident nominati. ideo vocant pro hereditarijs portionibus. Jtẽ dicitur hic qꝫ hꝫ ab alio per ius accrescendi computat in suam portionẽ contra. §. eo. l. cum filio. ꝛ arg. j. eo. l. qui liberis. §. hec verba. rñ. ibi loquitur qñ partem habuit non immediate a defuncto. sed per mediã personã heredis: sed hic habuit a defuncto immediate per. l. vt tex. dicit ¶Ex hoc not. duo † primo 3 q̃d qõ quis hꝫ per ius accrescendi oz magis habere per. l. q̃ ex dispositione defuncti directa. vt hic dicitur in tex. cum sua gl. que incipit ex parte. Sed e cõtra si hoc est verũ tunc est j. eo. l. qui liberis. §. hec verba. vbi ille qui non venit iudicio testatoris nõ debet admitti. Respon. hoc hꝫ per. l. mediate iudicio testatoris sed nõ directo. vt. l. lege obuenire. j. de ver. signi. simile in. l. gñaliter. §. si quis seruꝫ. j. de fideicõ. lib. ꝛ intelligas qõ hic decreuit portio alterius vt q; repudianit vel alio modo totũ capere nõ poterat vt qz erat naturalis. vt. j. eo. l. prozi. ¶Ultimo no. hic ar. ad. q. testato: habẽs quatuor filios duos filios ex vno matrimonio ꝛ duos ex alio vnus erat pupillus cui fecerat substitutionẽ pupillarẽ per hec vba qui|quis mihi beres erit. vel per similia verba. Cõtingit qꝺ vnus ex filijs primi matrimonij decessit ꝛ ei successit frater vtriq; cõiunctus modo decessit pupillus cui facta est substitutio ille filius primi matrimonij volebat admitti ad substitutionẽ pro portione sua ꝛ fratris cui succes- f sit ab intestato per banc. l. Certe beclegnil facit qz loquitur hic qñ habuit a lege immediate. ꝛ nõ fuit transitum ad personam alterius ꝛ sic habuit a lege mediãte iudicio testatoris. sed in q. nostra facit transitum ad personã fratris. probatur. j. eo. l. qui

Gandolfo Segni Jasonis Mevii s iiij c

¶Andre. Poma. Jã boc iure. Limita vt p Bart. l. gall⁹. in pin. pe. col. ꝛ ibi alex. §. qdã recte. moder. et l. testõ. ff. de testamili. panor. consi. clv. in. iij. col.

¶Andr. Pomate. ¶Possum⁹ dicere. ꝛ sic vbi ex cõiecturis apparet de Jsia voluntate testãtis nedum admitteretur mater ad hereditatẽ pupilli cui facta fuit expssa vul. ſz etiã glibet ali⁹ veniẽs ab intestato qõ est no. ſm Bal. ꝛ bal. hic dat duas solutiões q̃ ibi casus fuit omissus a testatore nõ a. l. supplẽte vt bic vel ant ibi fuit defect⁹ solẽnitatis hic volũtatis. ſz melior est solutio bar. ꝛ vide Old. in consi. gg. ꝛ cõsi. seq.

¶Andre. Poma. ¶Dõ ius. et not. iste tex. inquãtum dicit de reciproca est sing. nã breuiloqua ẽ nomẽ magi strale iuẽtũ a doc. ¶Jꝫ si alter. bal. tñ dixit qõ vtroq; respectu põt dici cõmune cuz litera simplr appellet il lud cõe fatetur tñ q̃ hic nõ pbat ꝙ fit cõe sed reuera hic erit casus pro glo. in. l. pcibus. q̃ vult ꝙ fit cõis facit qõ ista lex indistincte loquitur de l. precibus. cuz ſi. Andre. Barb.

¶Andre. Poma. ¶Dot. tex. de ista regula vide alegã. l. in testõ. hic al'e. vbi limitat. vide Pau. de ca. l. fi. p illũ tex. C. de sen. ꝛ inter. om. iud. vid bar. ad hanc regulaz cõsil. iiij. barb. cõsi. cxvij. i. ij. col. ꝛ seq. in. j. vol. ꝛ cõ fil. l. iiij. in. g. col. j. volu. ꝛ cõsi. cxvij. in viij. col. in. ij. vo. ꝛ cõsil. cxxiij. i. viij. col. ij. volu. ꝛ cõsi. cliij. in. g. colũ. eo. volu. ij.

¶Andre. Poma. ¶Si in testamento. vide are. ꝛ Jac. l. si mihi et tibi. in prin. de lega. j.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a ¶ Ad euidentiã.imo vnam vnciã per.d.l.ij.sed forte errauit hic bar.per auc.l3.C.de natu.lib.7 vide Bar.in consi.incipiente mochus de spoleto. ad q egregie allegat istã.l.7 est in ordine.clij.Bar.in consi.cxviij.incip.dictus q filius qui vere natus est ex concubina.And.barb.

↪Andre.Poma. a ¶ Ad euidentiam.vide Alex.in.l.cogi.ℌ.bi qui soli dum.in vl.colũ.ff. ad trebel.

b ¶ Quero id quod. 1 bal.hic vult quod pupillus decedat intestatus quo ad bona paterna ꝛc. 2 que opi.est melior quaꝫ gl.in.d.l.ius 3 nrm.per.l.j.7.ij.C. de libe.voluit qõ 4 habeat ꝑ non reli cta.sed eo casu venisũt venientes ab intestato. ergo nõ ob.l.j.C.de secun. nup.cũ fi.ibi erat propium delictũ a bic autem nõ erat indignus suo delicto 7 hoc puto verum nisi apponit qõ fuit arrogatus de restituẽdo filio per.l.nõ intelligitur.ℑ.de iure fisci. And.Barb.

↪Andre.Poma.

c ¶ Secundo quero.vide Jmol.cõsil.lxxi.7 Alexan. consi.lj.in vlti.colum.ij.volu.

d ¶ Valeat.adde q 2 Bal.7 imo.sequũtur opi.bar.7 limitant nõ procedere qñ pater spurij ex presse grauasset iꝫ stitutũ de restituẽdo spurio vel nisi 3 appareret de institutũ tacite accõmodasse fidem defunc to de restituendo spurio. iusta ea q̃ habentur in.l.nõ intelligit.ℑ.j.ℑ. de iure fisci.7 in.l.lucius.ℑ.in testõ.de 4 lega.j.vel ſm Jo. de Jmol. nisi appareat istum a patre institutũ fuisse passum semp post mortez testatoris bona patris possidere.arg.l.sicut.ℌ. g superuacuaꝫ.qui. mo.pig.vel hypo. solu.Pau.de cast.

liberis.ℌ.hec verba.7.ℑ.eo.l.cum filio.

¶ Filius naturalis vel spurius licet prohibeat succedere patri non tamen prohibẽt succedere fratri suo pupillo etiã ex iudicio patris per substitutionẽ pupillarem.

Spurius q non possit succedere ex substitutione vulgari.

Spurius quod possit institui ab instituto a patre ipsius spurij.

Spurius q nõ possit emere ab eo cui pater ipsius spurij vendidit.

His qui ex bonis.

Si filius naturalis substituat pupillo in bonis testatoris nõ põt succedere vltra statutã portionẽ fed in bonis pupilli insoliduz põt succedere.h.d.¶ Ad euidentiã a scias q filius naturalis nõ põt succedere: nisi in duabus vnciis ętatibus legitimis.vt.l.ij.C.de na.li. No.† ex hac l.mirabili qz lz naturalis vel spurius prohibeatur succedere patri tñ non prohibẽt fratri suo pupillo succedere etiam ex iudicio patris. Casus est hic de filio naturali de spurio vide glos.in auc.quib.mo. na.essi.sui.in fi.col.vj. ¶ Op.de.l.qui conditionis. ℑ.de do.can.moz.Sil.fol.hic ideo nẽ decedat ꝑ parte testatus 7 ꝑ parte intestatus trussia est.tu dic ibi illud qõ de cã conditionis implende caperet succedit in locũ bonorum testatoris.ideo sicut de bonis testatoris non põt capere.ita nec cã cõditionis implende.sed hic loquit de eo qõ capit ex substitutio ne pupillari de bonis pupilli qõ est oino extra bona testatoris. ¶ Op. de.d.aut.q.mo.na.essi.sui.ℌ. fi.Sol.† ibi dz q spurius ex substitutione vulgari non põt admitti rõ qz per vulgarẽ desinunt succedere. vt institt.de pupil.sub.in prin.sed ℌ est ex pupillari 7 potest admitti quatenus succeditur in bonis pupilli. ¶ Quero b id qõ non poterat natura lis filius capere cui defertur. Nñ.vt no.gl.in.l.j.secũdo respõ.C.de secũ.nup.7.ℑ.de re in.l.ius nostrũ.

¶ Scõ † quero c vtrũ ille qui est institutus a patre spurij possit instituere filium spuriũ testatoris premortui. Hic vt q̃ sic in bonis propriis non in bonis babitis a defuncto:sed certe bec.l nil facit. qz hic loquitur quãdo naturalis vel spurius vocatur ex dispositione testatoris.ℌ questio nostra loquitur qñ vocatur ex dispositione heredis ideo cessat omnis fraudis suspicio.vt.l.edicto.ℌ.sed heredẽ.ℌ.de alie.in.mu.can.fac.7 sic puto qõ institutio valeat. b Tertio quero vtrũ c † spurius possit eme re ab eo cui vendidit pater suus.Glo.in.l.qui testamentũ.ℌ.de ꝓba.vt dicere qõ sic.7 q̃ cessat suspicio.Jac.de bel.disputauit Zium.7 bene qz eo ipso qõ spurius reperit possidere bona paterna presumũtur alienationes facte in fraudẽ f allegat.l.j.C. de natu.li.q̃ bene facit.7 facit.l.iij.in fine.eo.ti.7.l.j. 7.ij.C.de repu.here.7.ℑ.de acq.here.l.si is qui in bonis.facilius ergo presumit g fraus in Ztib q̃ in vltimis voluntatibus:vt.d.ℌ.si beredem ꝑalleg.

↪Andre.Poma. e ¶ Tertio quero vtrũ.7 sic multo fortius si ipse filius a patre emisset:sed gl.sing.in.d.l.qui testiñ.tenet cõtrariũ:qz facili presumitur fraus in vltima voluntate 7 sic in dubio vult q nõ presumat fraus nisi appareat de tacita accõmodatione qõ intellige verũ nisi passus fuisset post mortẽ testatoris dictũ filiũ possidere dicta bona.l.sic.ℌ.superuacuã.ℌ.qui.mo.pig.vel hypo.fol.bal.vero dicit q spurius a patre nõ potest ex ultima volũtate vltra legitimã portionẽ neq̃ ex ti.intervivos neq̃ ex ti.lucratiuo puta donationis.secus ex ti.oneroso puta venditionis.et sic intelligit gl.in.d.l.qui testiñ.sed inquantũ dicit de spurio posset capere ex tit.oneroso.aperte est ter.in.d.l.j.C.de na.li.vbi fit mentio de titu.emptionis 7 magime hic procedit quãdo pretiũ confessat.nã quando suspicatur de fraude tunc facilius presumit.cum emanat confessio.Item nec etiam videtur bene dictũ quod poterit capere ab extraneo de bonis paternis ex tit.inter vivos quod est contra tex.d.l.j.vbi probabitur per mediam personam.

f ¶ In fraudem.Vide Fede.consi.lvij.Bal.ℑsi.ccgli.7 pro opinio.Bart. facit q cõsuluit do.Fran.de rãpo.consi.cxv.iij.li.cal.de test.q ℌ si rogatus tacite de restituendo spurio moriẽs dicat filio suo qualiter fuit rogatus restituere 7 similiter ille filius moriens confiteatur q ista cõfessio ꝑfit fisco propter fraudes 7 inquantum Alexan.hic refert Pau.de cast.notabiliter dicere q executor potest in ꝑpios filios spurios distribuere si sunt pauꝑ Adõ Bal. cõsilio.lxxv. iij.lib.et quod voluit Pet.de anch. cõsilio.cccc.xxvij. sed cal.ℑsi.xxxi.tenuit q filius pauperibus executor distribuere nõpot sit.ℑsi.vero.xxix. e.ti.de test.tenet q possit si sint summe pauperes.

↪Andre.Poma. ¶ Ergo flumit. vide Alexan.consilio.lj.in vlti.col. ij.volu.

¶ Nõ non.Adde qõ istud limitant bal.7 Ange.vt refert 7 sequit paul. de cast.nisi in testamento sit apposita clausula codicillaris que apta est trahere directã ad fideicõmissum vt.l.querebatur.ℌ testamen.mili. idẽ sequitur Jmol.ℌ et Fulgo in.l.precibus.vbi refert se consuluisse alleg. tex.l.l.frater tuus. C.de fideicom.no. gl. in.ℌ.masculo. insti.de pupil.substi.idẽ tenuit imo. 7 Ang.in.l.pupillari.j.e.7 hoc etiã voluit Bar.in.l.j. ℑ.gvj.q.de iure codicil.tenuit ibi da

the.no.clxviij.7 Bal.consi.cxiiij.iij.volu.

↪Andre.Poma. i ¶ Quero econtra. Vide Alegan.consilio.j.in.iiij.column.in.iij.volu.

k ¶ Quero quid.7 per id quod dicitur in codicillis singulariter et elegan ter dixit hic Bald.7 sequitur Ange.quod si in testamento posita fit clausula codicillaris quod post tempora pubertatis fit digressio ad voluntatem codicillarem ex quo non potest valere iure directo et iure testamenti obliquabitur post tempora pubertatis 7 valebit vt fideicommissaria. siue fuit facta per verba directa siue communia etiam dato quod ab ipso principio voluerit quod in pupillarem etatem valeat iure directo et intellige quando clausula est appolita hoc modo si non valet valebit in tex. 7 no.in.l.j.de iure codicil.7 tene menti:quia considerata forma testamentorum.in quo consueuit apponi dicta clausula codicillaris cessabũt opi. Andre.Barba.

↪Andre.Poma. l ¶ Si institutio.vide Aleg.l.cẽturio. in.xxiij.col.j.e. re fideicommis.

a ¶ L.scenola.Vide Pau.de ca.cõsi.cccl vj.Et inꝑtũ bar.dicit q verbum volo nõ sit directũ vide qõ voluit do.Cardi.cõsi.lx.

b ↪Andr. Pomate. ¶ Preterea.vide bal.l.illõ.ℌ.tertiũ.ff.de iure codi.

c ¶ Quero mater.7 not.hoc de matre qz quotidianũ est q ℌ si mater substituit impuberi.qñq̃ decesserit valebit semp vt fideicõmissaria etiã filio morieẽte ꝑ pupillari etate.Et adde inꝑtũ hicõz q substitutio facta ipuberi per viã directã nil vz limita ni si fuerit cõcepta sic qñcũq̃ decesserit talis sit ei hẽs nã 4 tũc valebit iure fideicommissi qz a ꝓncipio nõ vz iure directo. Andr.barb.

d ¶ Sõ sic.adde q hãc gl. sequuntur bal.ang.imo.pau. de ca.Bar.sylue. Ly.Guil.de cu.i.l. precib⁹.C.e. idem Sali.ibi 7ang.i.d. l.cẽturio.d. Anto. et Car. flo.in.d.c. raynutius . et ibi 5 imo.in materia pu b pil.7 Jac.bu. bal. in.l.extraneũ.C.de inoffi.test.bal.in.l. eẽneũ.C. de here. insti.ℑ.iũ tennerũt alig quoz motina nõ refero vide hic c per alex.qz gl.hic 6 secun⁹ fuit bal.ℑsi d lẽdo cõsi.cxiiij.iij. vol.vbi dicit auto ritatẽ gl.hic Dy. Ray. Buil. de cu. bar.cõfirmari rõ ne naturali qz nõ dz imperitia mulieris q̃ nescit qd sit pupillaris sub 7 stitutio vel vulga e ris officere vere et reali intẽtioi ipsi⁹ arg.l.codicillis.ℌ. f fi.de le.ij.C. de te stã.l. qñ indignũ. nã 7 ipse iudex dz interpretari ex po testate sibi ꝓcessa a.l. vltimã volũtatẽ ita qõ valeat et nõ pereat vt.C. de fideicõ.l.volũtat. 7.l.fi.de mann.test. crudelissesti iterpre 8 tatio q̃ fit ad subnertẽda iudicia de g functorũ.7 a iure 7 veritatis dispositione penitus alie na vñ 7 si verba fideicõmissi deficiũt tñ ex mente sermonem pro fideicõmiſ.debem⁹ accipere. ar. ff.de leg.ij.l.unum ex familia.ℌ. item 1 imperator marc⁹. 2 idẽ dz Calde.ℑsi. 3 ij.de test.de substi 4 tutiõe facta pupil b lo eẽneo.vide bal. cõsi.cxl.j.volu.

↪Andr. Pomate. ¶ Ponam⁹.vide Pañ.ℑsi.xxxvi.in.j.col.ij.volu.

f ¶ Contrariũ dicunt.nã hoc dictũ videt procedere si testator putabat eum impuberem qõ est cõditio impossibilis qua testator putauit possibilẽ vitiat actũ.l.seruo manumisso.de cõdi.inde.secus forte si sciebat:qz cũ illa cõditio impubere facto iã sit impossibilis.facit.l.ſi mihi meuia.7.l.j.ℑ.ti.j. de ver.ob.d.l.titio. cum moriek.qz ibi nõ cõferret dispositio in tps impossibile euenire imo euenire poteratqz conferebat in tps mortis future:sed in casu nostro ꝑrebat dispositio in tps impossibile euenire rõne persone cui substũ fiebat. Andre.barba.

↪Andr. Pomate.

g ¶ Ultimo quero. Ultimo dicit hic Ang.qõ qñ substituit vrgon post mortẽ que erat instituta advitã q hic talis substũ nullo tẽpore vz iure directo.sed trabaꝫ ad fideicõmissuz.tu recurre ad.l.si filius apparet.ℌ.de libe. 7 postbu.

↪Andr. Pomate.

¶ Qui liberis. vide alex.cõsi.cxxvj. in.iij.volu.

↪Andr. Pomate.

¶ Hec verba.vide quid ꝑ isti text. dicat Oldr.cõsi.cvj. inci.thema tale est refert et sequitur Ray.ℌ.q ℌ si tñ. in.cxij.colum.

1 Nota † de distributiuo quisquis: qz hz in se condi tionẽ: vt dixi in.l.hoc articulo.ℌ.titu.j.et plenissime in.l.j.j.de cõdi.et demon ¶ Oppo.q̃ † nulla substitutio sit pura:cum ois substitutio sit cõditionalis institutio:vt.l.coheredi.ℌ.coheredi.ℑ.eo.7.l. in rõne.ℌ.si filio.ad.l.fal.Sol.vt in glosa. ¶ Opp. dicit hic q̃ id qõ est idẽ fit simile.contra.l.qõ nemia.et quod ibi no.ℌ.depo.† Nñ.nullum qõ fit per ois idem dicitur simile vt ibi.hic ꝓ idem quo ad effectũ ñ diuersum quo ad verba.illo respectu dicuntur similia quo respectu sunt diuersa.

1 ¶ Qui est heres defuncto non ex eius iudicio nõ admittit ad substitutionẽ facta ꝑ hec verba quisquis mihi heres erit.et sic Oñ heres heredis dicatur heres testatoris.

2 Ista verba quisquis mihi heres erit sit heres filio meo impuberi quam substõnem cõtineant.

3 Seruus est eodem modo heres nomine sicut filius.

4 Compromissum factũ in aliquẽ sub noie dignitatis q̃ non transeat ad successorem.

5 Executor testamẽti datus sub noie dignitatis qõ eo mortuo successor erit executor.

6 Instituti vel substituti in secundo gradu qõ veniant per hec verba qsquis mihi heres erit : vel quos mihi heredes instituit.

7 Si testator substituit per hec verba ſi talis decesserit substituo heredes meos infrascriptos:demũ b instituit pauperes eligendos per aliquem: an illi pauperes admittant ex substitutione illa.

8 Verbum instituo qõ trabitur ad substitutionem i directam.

Hec verba.

r Qui est heres per me diam personam alterius non admittitur per substitutionẽ factam per hec verba:quisquis mihi heres erit.h.d. Vel aliter. Qui † est heres defuncto non ex eius iudicio non admittitur ad substitutionẽ factam per hec verba quisquis mihi heres erit.hoc dicit. Et est not. ter.ibi: quia non ex iudicio veniũt ꝛc.similis tex. est.j.vt le.no.ca.l.j.ℌ.non solum.nam si esset heres heredis ex dispositione defuncti:puta ex pupillari substitutione admittitur vigore dictorum verborum.ratio:quia habet affectionem defuncti. casus est.j.eo.l.paterfamil.in prin. ¶ Oppo.ℌ.de in rem ver.l.iij.vbi non refert quãdo per obliquũ vel per directum aliquid fiat : vt patet.Solu.hic aliud: quia consideratur affectio officio testatoris que in eo qui est heres per obliquum non cadit.Ulterius oppo.dicitur hic nec̃ heredum heres.contra in.l.qui patri.ℑ.de acqui.heredi.dic vt ibi dicam. ¶ Ulterius oppo.vt.ℑ.de codi.l.qui cũ testamento.vbi non curatur quomodo sit heres. Solu.ibi.nullus erat institutus vnde in eis ista verba nihil poterant operari.hic ꝓ fic.vel aliter ibi volebat quosdam grauare:hic volebat eos honozare qui honoz non cadit in eum in quem testator nullam habet affectionem.prima solutio magis placet: quia illam tenebat Dynus. ¶ Itẽ oppo.ℑ.de dona.inter vir.et vxo.l.ſi donãte.ℌ.i. glo.non sol.sed dic quod ibi vltim⁹ nominat⁹ tenet locum primi quo ad effectum donantis. hic vero heres heredis non tenet locum primi quo ad effectum testantis. ¶ Extra glosſ. quero quam substitutionẽ cõtineant illa verba : quisquis mihi heres erit : sit heres impuberi filio meo. Dicunt quidam qõ expressam vulgarem. ita tenet Azo in summa huius tituli.et Dy.in tractatu suo de substitu.glo.vero dicit ꝙ hic continetur expressa pupillaris et tacita vulgaris. ita not. institu.eodem. in distin.magna.ita tenet Jaco.de raueñ.et Cynus in.l.precibus.hoc etiam tenui vobis.ℌ.eodem.l.j.

2 Nota † de distributiuo quisquis: qz hz in se condi tionẽ: vt dixi in.l.hoc articulo.ℌ.titu.j.et plenissime in.l.j.j.de cõdi.et demon ¶ Oppo.q̃ † nulla substitutio sit pura:cum ois substitutio sit cõditionalis institutio:vt.l.coheredi.ℌ.coheredi.ℑ.eo.7.l. in rõne.ℌ.si filio.ad.l.fal.Sol.vt in glosa. ¶ Opp. dicit hic q̃ id qõ est idẽ fit simile.contra.l.qõ nemia.et quod ibi no.ℌ.depo.† Nñ.nullum qõ fit per ois idem dicitur simile vt ibi.hic ꝓ idem quo ad effectũ ñ diuersum quo ad verba.illo respectu dicuntur similia quo respectu sunt diuersa.

1 ¶ Qui est heres defuncto non ex eius iudicio nõ admittit ad substitutionẽ facta ꝑ hec verba quisquis mihi heres erit.et sic Oñ heres heredis dicatur heres testatoris.

2 Ista verba quisquis mihi heres erit sit heres filio meo impuberi quam substõnem cõtineant.

3 Seruus est eodem modo heres nomine sicut filius.

4 Compromissum factũ in aliquẽ sub noie dignitatis q̃ non transeat ad successorem.

5 Executor testamẽti datus sub noie dignitatis qõ eo mortuo successor erit executor.

6 Instituti vel substituti in secundo gradu qõ veniant per hec verba qsquis mihi heres erit : vel quos mihi heredes instituit.

7 Si testator substituit per hec verba ſi talis decesserit substituo heredes meos infrascriptos:demũ b instituit pauperes eligendos per aliquem: an illi pauperes admittant ex substitutione illa.

8 Verbum instituo qõ trabitur ad substitutionem i directam.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a ¶ Ultimo. Adde q̄ cum bar. transit bald. in l. fi. §. sed ⁊ si qs. C. cōmunia de lega. et in l. fi. in. §. viij. q. C. de here. instit. ⁊ in. c. j. de innesti. in ma. fac. et in auc. si tñ. C. de tēpo. ap. Dan. de ea. hic etiā transit cum Bar. limitādo illud verum quando babebant notam personam illius alias censeantur habuisse respectum ad dignitatem. ⁊ transibit. argumen. l. qui babebat. j. de rebus dub. et dicit q̄ tempore quo studebat ista q̄. venit ad manus bald. de quo dam compromisso facto in regē frācie limita tñ in casibus in q̄bus dē commissionem facta etā sub nomine dignitatis trāsire in b successorem in dignitate vbi successor haberet dignitatem nomine proprio nō alieno ita probatur in l. q̄ principi cōmuncta l. si auguste. de le. l. bac cōsultissima. de rē. pro. bal. in. c. fin. extra de offi. delega. Nec ob. quod dicimus in delegatione facta sub nomine dignitatis. q̄ illud verum quādo aliqua iuridi. cōmittitur. sed ōstio nostra loquitur quando committitur aliquod exercitium seu aliquis actus. vt compromissum ⁊ similia vt not per Jnnocen. in dicto. c. fin. extra de offi. delega. ¶ Et bec multum faciunt contra ea que dicti in. l. quidam relegatus. j. de rebus dub. ⁊ contra id quod fit quotidie. Dicit testator. c facio meum executorez priorem talis hospitalis. nam secundū predicta videtur q̄ succedens in hospitali non sit executor nec in illo officio succedat. quod est contra communem observantiā. ⁊ cōtra ea que dixi in l. quidam relegatus. sed dic quando testator dat executorem in vltima voluntate dat eum in locum executoris legitimi. hoc est in locum episcopi qui est legitimus executor. vt. l. nulli. et. l. fi quis ad declinandam. C. de episco. ⁊ cleri. sicut ergo illa executio defertur sub nomine dignitatis. ⁊ ita hoc compromissum defertur in locum legitime. vnde magis de dignitate quam de persona videtur sensisse sed si vellemus q̄ ista lex nihil faciat. dic quod lex ista loquitur q̄n sunt aliqui substituti sub nōie appellatiuo per testatorem impositō et introducto. quia ipse eos heredes instituit sed si esset aliud nomen appellatiuū non introductum per testatorem nō curarem an esset primus vel secūdus. vt dixi in solutione contrarij. l. fi quis cum nullam. de iure codicillorum. puto tamen ea que dixi de arbitro et arbitratore esse vera per ea que notantur per Jnno.[b] in dicto. c. vltimo extra de offi. delega. non habetis hic alia nisi quod recitabo hic aliquas que stiones quas omisi. §. l. j. §. bec verba. ¶ Et quero vtrum substitutio facta per bec verba quisquis mihi beres erit vel per bec verba eos quos mihi beredes institui. verū admittanē illi qui sunt instituti in scōo gradu. vt substituti vulgariter vel pupillariter alteri filio. Respon. sic: quia iudicio testatoris veniunt: vt dicto. §. bec verba. ¶ Quero quid si testator[e] substituit per bec verba si talis decesserit substituto heredes meos infrascriptos. deinum postea in testamento instituit pauperes eligendos ⁊ nominandos per aliquē: vtrū illi pauperes admittanē ex substitutione illa. Rñ. et aduerte propter illā dictionē infrascriptos. nam scripti dicuntur illi qui possunt legi non qui possunt intelligi: vt probat in. l. j. circa prin. §. de his que in testo. delen. pauperes aūt electi non possunt legi in testō ⁊ ex testamento comprehendanē. Ego dicerē sic: si quidē testator nullos facit heredes quos noiatos scripserit instituros vel substitutos tunc de necessitate opz intelligi de his pauperibus qm̄ alij non sunt scripti: ⁊ sic cōstat testatorem de his sensisse: vt l. ij. §. de hbe. ⁊ postl. u. facit ad boc. j. de auro. ⁊ ar. lega. l. pediculis. §. item cū quereret. Si vero alios heredes noiatim in testō scripserit ad illos refertur illa substitutio q̄n sunt scripti. et vere sunt instrascripti. ⁊ in dubio debemus stare proprie significationi: vt. l. nō aliter. j. de leg. iij. ⁊. l. j. §. fi. si quis na uem. de exer. ci. Sed q̄n substitutio esset facta p verba quisquis mihi heres erit vel eos quos mihi beredes instituī ⁊ similia verba: tūc i casu isto venirēt pauperes sic electi: q̄ veniūt ex iudicio testatoris. probat in. l. vnū ex familia. j. de lega. ij. q̄ tene mēti. ideo respice multū verba testamēti qualiter sunt cōcepta. ¶ Vltimo nota q̄ verbū instituo trahit ad substitutionem directā de quo dicemus. j. eo. l. centurio.

b ↬ Andr. Pomate. ¶ Dubitaui, vide Lanfran. in tractatu de arbi. char. ggi. versi. soler Feli. c. presentata. in prin. de testa. et. c. cuz ex officij. in xiij. colum. de prescrip. vide quid dicat bal. in. l. fi. in. v. colum. C. de Zben da empt. Barba. l. si stipulatus. ff. de verbo. obli. glo. c. ij. de testamentis in sexto.

c ¶ Dicit testator. ad aliud quod tangitur hic de executore vltime voluntatis scilicet q̄ transeat non tamē assignet bonaz rationem: quia illud est nomen non introductum a testatore: secus in casu buius. §. bec ratio nō placet: quia concluderet id q̄ minus p̄omissuz: quia executorez is in locum tenent successoris. l. deputat sub nōe dignitatis: quia dat ēm loci. l. nulli. balleg. sed certe potius econtra: quia. l. p. uidet in decretis dati a testatore: vt in aur. licet. de episco. ⁊ cleri. Bal. vero dicit hic q̄ est speciale fauore vltime voluntatis et videatur commissa tanq̄ bono viro. tu potes dicere q̄ ratio colligitur ex glos. pen. in. c. ij. de testa. in vi. videlz: q̄ illud ministerium est tale q̄ videtur committi respectu dignitatis vel religionis p̄ qua p̄sumitur: non autē respectu affectionis certe persone et ideo secus esset si deputans talem executorē esset consanguineus ipsi deputati: quia tūc non transiret in successores: vt voluit glo. p. allega. et vide consilium barto. lxv. incipiē. dominus Lato. ad quid allegauit istum. §. bec verba. quandoq̄ testator dicit quisquis vel qualiter. Andre. barba.

↬ Andr. Pomate. ¶ Jnno. in dicto. Et hanc solutionem posuit ibi Jnnocē. tu dic quod quando cōmittitur iurisditio fit respectu persone et peritie presumpte quam presumitur habere successor in dignitate. facit. c. statutum. de rescriptis. in. vi. sed nudum ministerium committitur respectu affectionis quod contingit minus p̄emissis. et facit lex mandato distrahendorum. §. mandati. lege. cui bonis. §. de cura to. furioso.

↬ Andre. Pomate. ¶ Quero quid si testator. Vide alegā. consi. clxxiij. versi. p̄emissis. in. v. volu. et idem alex. et moder. l. fi. C. de heredi. instit. ⁊ l. si quis. §. fi. ff. de acqui. here. vide quid per istam. l. dicāt moder. l. cum filio. in glo. j. j. de lega. j.

lectiuum

lectinū. nā collectiaū est cum reperit in plurali numero ⁊ ad plures nominatos referr. Et hec so. ptz ex significatione verbor. ⁊ hec est vera quā sequunt doct. vltra mon. Et audiui a quodā antiquo docto re q̄ Bar. de fano interrogat de solutione huius cōtrarij sic rñdit. ¶ Sed cōtra illā solu. opp. si per distributiuū videt quilibet noiatus ergo in virilē quilibet admittit nō p hereditaria portione qō est cōtra casum. §. l. p. ioxi. in fin. ⁊. l. si in testō. §. eo. Rñ. quilibet vī noiatus noie appellativo. ⁊ ideo inter se in portionib[b] que eos tangūt habebūt portiōes hereditarias. sed q̄tū ad extraneū habebunt viriles. Hec ob. l. fi. C. e. q̄ videt velle q̄ etiā habeant inter se viriles. ⁊ illud ideo q̄ etiā in hereditate habe buntviriles ergo esset. §. §. l. p. ioxi. in fi. ⁊. §. e. l. in testamento. ¶ Vltimo gl. op. de. l. j. C. e. sed illa cōcordat ⁊ nō discordat.

a ¶ Sed si plures. Spes substitutiōis pupillaris ad heredē nō trāsit. [a]b. d. ¶ Opp. de le. qui liberis. §. bec vba. §. e. Dic ibi obijcit ipsi pupillo. Jdē de spe substōnis recipr. ocevt. l. luci. §. fi. j. eo. ¶ Op. j. de. l. q patri. j. de acq. here. Sol. vt ibi dicā. ⁊ not. bū istū ter. q̄ quotidianus est Bar.

1 ☞ Existētia sui heredis operat trāsmissionē hereditatis paterne ⁊ fraterne.

2 Pater q̄ fecit de filio suo necessario volūtariū potērit facere necessariū filio suo.

a ¶ Trāsit. vid. pau. de cast. cōsi. cclig. 3

b ¶ Paterne. adde q̄ imol. hoc dicit etiā esse no. ⁊ Sali. idē tz in. l. testō. C. eo. fortius volunt ang. i. l. q̄n sororē. C. de iure deli. ⁊ i. l. b qui duos. j. e. ⁊ in. l. pētre. j. de acq. he. 2 ⁊ imol. ibi in vlti. charta ang. ⁊ imo. in. l. pātonius. e. ti. imo. ⁊ pau. de cast. l. o. l. q duos. v3 q̄ 3 idē etiā sez quo ad transmissio. he. pa terne delate impuberi in casu. o. l. q duos. v3 q̄ testator habēs duos filios impuberes dixit q̄ si ambo decederēt impuberes titiū substituebat q̄ tūc mortuo vno ex impuberib[b] he reditate paterna nō adita nō veniet statim titi[s] sz alius frater ipubes iure 1 trāsmissiōis sibi facte ex potētia substitutionis: q̄ tūc of super 2 esse psona q̄ ex pte sumpta mēte testā 3 tis habet excludere substitutum ad idē alleg. l. q duos de re. du. q̄ singulariter dicit alegā. ad ampliano. bunus. §. latius bicvi de per cum.

↬ Andr. Pomate.

c ¶ Filio impuberi. alle. iste. §. q adita 1 hereditate p filiuz censet vnū primoniū hereditas p̄ris ⁊ filij. Et no. q̄ con iunctoruz 03 fieri det quod haberet necesse habere sez ipso iure nisi restōnem imploret. ¶ Oppo. de. l. si filius qui patri. j. eo. vbi potest habere vnā sine alia. Solu. ibi vterq̄ erat suus ⁊ necessarius: q̄ duo fratres. vnde egistentia sui heredis ꝛz vterq̄ repudiaret cōfirmat tabulas pupillares. hic ō vnus erat extraneus ipso iure et pupillo repudiante secus: quia 2 Tegistentia sui heredis nō habet locū vbi heredē extraneum habet: vt. l. apud iul. §. idem iul. j. ad trebel. et dicam in. l. si filius qui patri. j. eo. Nota ibi: contūcta est hereditas ⁊c. quia effecta est vna hereditas. ¶ Ultimo vide gloss. que incipit imo contra. ibi. l. liberū. sed vbi vnū non dependet ab alio: nec est pars eius sicut in diuersis legatis sernatur: vt. l. si duobus. j. de lega. ij. Dy. ¶ Oppo. eg. §. si eg asse. de. l. apud iul. §. idem iul. j. ad treb. Sol. hic dicit eg asse. et fic nullū habet coheredem cuius additione possent tabule pupillares ꝛfirmari: sed ibi sic. Dy. ¶ Quero quid si heres esset ex asse. tū in testō est quidam heres in re certa an per eius additionē confirment tabule pupillares. dico q̄ sic: q̄ cum nō reperiat alius heres vniuersalis iste instituit eg re certa crit vniuersalis heres: vt. l. j. §. si ex fundo. §. titu. j. ⁊ plene dixi in. l. eg facto. eo. titu. ¶ Sed aduerte q̄ in institutiōe in re certa nō fuerit apposita illa verba: et plus de bonis meis petere non posit: q̄ tunc nō habeē loco vniuersalis heredis: sed testū vitiatur: vt dixi. j. l. quoties. §. titu. j. et. l. pe. §. de iniu. test. ¶ Oppo. de. l. si filius qui patri. §. eo. Sol. hic fuit institut[s] egtranens idem q̄ substitutus ibi suus. ¶ Oppo. de. l. pater. de priui. credi. Sol. bic q̄ filī[s] est egbe redat[s] cui facta est substitutio: secus si se abstinet cum est institutus: q̄ tunc egistētia sui heredis cō firmat tabulas pupillares. Jsta materia ponitur in glo. in. l. quidam elogio. C. de iure delibe. et per Dy. in di. magna. j. de acq. here. vide glo. que incipit: ad boc ⁊c. ibi. l. q̄ vulgo. Sol. quo ad confirmationē eoz que eg testamēto depēdēt requiritur aditio vt hic cum simi. et. l. cum patronus. j. de bo. e que libe. sed quo ad mutationē priozis volūtatis sufficit posse adiri ꝛz nō adeat: vt in Zio.

Ad substitutos.

Substitutio pupillaris porrigitur ad oīa bona patris et filij. nisi ex testō militis aliter specialiter disponentis. b. d. Dicit hic ad substitutos pupillares: quero an hoc sit verū f siue quis succedat ex tacita pupillari siue expssa. Dy. dicit q̄ sic. primo q̄ loquitur bec. l. generaliter. secūdo quia eg eadē ratione decedat pupillus pro parte testat[s] et pro parte non. ¶ Quero quare aliud est in milite. Respon. quia miles potest decedere pro parte testatus et pro parte intestat[s]. et idem potest facere in testamento pupilli. predicta vera in filio legitimo. quid in arrogato. dic vt dicam. j. priozi. §.

1 ☞ Posito vno incōueniēti segtur aliud.

2 Bonatū ambasiatoribus an sit ipsor remissiue.

3 Datum filio patris cōtemplatione est peculij profectitij.

4 Bonata vxoria a cōsanguineis viri: an sint vxoris vel heredum viri.

d ¶ Jn arrogato. Pater legitimus tantum potest substituere filio pupillariter solum in his que ab eo profecta sunt. b. d. ¶ Nota tex. ibi: vtputa arrogatoz ⁊c. fm hoc contingit q̄ pupillus decedat pro parte testatus ⁊ pro parte nō. Contra. l. ius nostrū. j. de reg. iur. Rñ. posito ¶ vno inconuenienti sequit aliud inconueniens. vnū incōueniens est q̄ qs b3 duos patres: vnū naturalē ⁊ legitimū: alium legitimū tm. Eadem rōne sequit aliud incōueniens q̄ pupillus pōt decedere pro parte testat[s] ⁊ pro parte intestat[s] et cum duob[s] testamētis quoz vnū est factū a patre naturali: aliud a legitimo. q̄ dic vt l. fi arrogatoz. §. de adop. ¶ Ultimo ¶ glo. adducit banc. l. contra ambasiatores[e] Mediola. de quo in l. q ppio. §. pcur. vt in ceteris. §. de pcu. et dixi in l. si vero. §. item quicqd. §. solu. matri. ¶ Ultimo 2 e ¶ Sed ꝛra hoc videtur per bāc legem vbi habet necesse vtrancz habere vel neutram. Sed respon- 3 f nota[t] in fine buius. §. quod quicquid filius habet separatio vnisormis quod est vtile fm Ange. in eo q impetrauit ecclesiam q̄ alteri erat vnita: ⁊ nō potest illā vnitatē possidere. facit. c. super eo. de p̄ben. in. vi. licet nō alleget q̄ datio coheredis imponit suitatem quo ad confirmationē tabularum pupillarij. l. apō iulia. §. idem iul. j. ad trebel. ⁊ j. eo. l. filius q patri. nō aūt ponit effectū suitatis quo ad effectū transmissionis hereditat[s] nō agnite. l. iij. C. de iure delibe.

↬ Andre. Pomate.

c ¶ Filio impubes ri. vide quid per istū dicat areti. l. j. §. veteres. in p̄n. ⁊ ibi alex. ff. de acq. pos. in v. col. vide etiā Alex. cōsi. xvij. in. ij. col. et seq. in v. volu.

↬ Andre. Pomate.

¶ Jn arrogato. vide Alex. cōsilio clxxix. in. ij. col. cū seq. in. v. vol.

¶ Jmbasiatores. Adde quod Bal. in terminis cōtra cōe ianue suo p̄silvij. j. vol. Bar. secutus ⁊ Ja. de ra.

↬ Andre. Pomate. ¶ Ultimo not. q̄ dicat aliqd factū cōtēplatiōe alicuius vide Ro. consilio. cccxliij. in. j. dubio. ⁊ que dicat in materia Franc. de. singu. dcxxij. als. dcccxxij. vide imol. cōsi. cxxxix. in pe. col. et consi. cxl. ad finem.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶ Officio patris. a Adde q̄ hic nō attendit. non agnoscendū qd debeat ī legitima filij cōputari ſm bar. ī pau. de ca. ī. d. l. cū opz p text. in. d. l. sanci. §. repletionē tñ aleg. dicit ſe cōſuluiſſe Iulianū q̄ mo p. l. oīmō. §. fi. ī verbo occaſione. C. de inoffi. teſt. et ibi ita dicit expreſſe tenere b guil. ō cu. ray. ī cy. idē voluit ī bar. in cōſi. inci. gilbert⁹. ī in ſi. inci. pater dedit dotē idē dicit tenere imo. angel. ī Sali. in. d. l. cōmō. §. fi. ang. §fi. ggxvi. pau. de caſt. cōſi. cxviij. inci. cornelia. non ob. §. repletionez. q̄ libi a caſu nō patris cōtēplatio. obuenit tñ dicit p opi. bar. facere text. in. l. q̄ñ nouella. a noſe pōderatū in verbo ex ſubſtantia. C. de in offi. teſta. attento q̄ dictio ex denotat cām immediatā. l. j. §. icēdio. §. ō incē. rui. et nauſr. cui obiectioni rideri pōt q̄ iſte text. in. l. quoniā nouella ſuppleť per. l. oī modo. §. fi.

↪ Andr. Pomate.

b ¶ Habes colligere ad hoc vīō plures limitatiōes p campeg. l. vt liberis v. colligit hic ang. C. de colla. ī ibi vide ī aleg. ī moder. vide etiā Anto. de but. ī cōſi. xxxix. Ro. ſi clxxij.

17. vi. | nro. m. l. vi h beas. C. de collato. m. 6. col. vlt. di ni q opinio. bene nre magis comm Appari & Tenet

beneficio patris[a] ſeu eius occaſione oſ profectitiuz vt hic cū ſi. alleg. in gl. ī no. in. l. cū opz in pn. de bo. que libe. Ego limito hoc dictū ſic q̄ filius bz bñficio patris intelligo q̄ beneficiū patris ſit cā proxima vel ſit cā remota immediata tū ſicut vbi gratia reperis filiū meū in hoſtio vel des ſibi aliqd q̄ nō dares niſi propter me. vñ cū ſim cā proxima vel cā remota nō multum quaſi immediata q̄ das ei pure non tñ dares niſi propter me. Secus ſi ego pater eſſem cauſa remota q̄ propter patrē meum habui notitiā cū quodam dño tñ ſcio facere ita q̄ dominus ille diligit me plus ℔ patrem meū certe illud q̄ daret mihi ab alio dño non erit profectitiū ſed aduentitiū. hāc differentiā ponit text. no. in. l. ſociū qui. §. pro ſocio. Et hoc habes colligere[b] multa pone q̄ aliquis dnxit vxorē ī fiunt encenia vxori cōtingit q̄ diſſoluiť matrimoniū. q̄ro cuius debent eſſe ille res donate. R̄ñ. ſiquidem donatio eſt facta a conſanguineis ex parte viri ¶ illa dona fuerunt facta cōtemplatione viri. vnde de bonis viri videť profectitiū vt hic cū dicit arrogatoris amicus vel cognatus: videnť eſſ magis facta marito ℔ vxori. ℥ bz in encēniis factis a cōſanguineis vxoris videnť facta contēplatione vxoris. ī ita hoc anno de facto cōſului in. q. cuiuſdā domine.

a conſanguineis ex parte viri

Nemo. valet niſi ſubſtitutio commodum auferat. ī iſtū. §. examinaui plene. j. eo. l. fi. In text. ibi: ſiue mutatione cauſe. ſiue ablatione cōmodi ex ſubſtitutione prouenientis.

Si is qui heres. Capacitas ſeu incapacitas ſubſtituti vel inſtituti tpe mortis pupilli inſpicit. b. d. ¶ In text. ibi filius deceſſerit. ℥ nō eſſet capax tpe mortis patris impuberis. Itē ibi paſſus ſubaudi q̄ tpe quo deceſſit p̄ erat capax. ℔y. ¶ Op. q̄ qs debeat eſſe capax trib⁹ tēporibus. vt. l. ſi alienū. §. in extraneis. §. ti. j. ſol. hoc verū q̄ñ qs eſt heres inſtitut⁹ ipſi teſtatori ℥ q̄ñ qs eſt inſtitut⁹ pupillo inſpicit tps mortis pupilli vñ fateor. q̄ requiriť q̄ ſit capax tpe teſtamenti ī mortis pupilli ī adite hereditatis media vero tpa non nocent. vt. l. ſed ī ſi in cōditione. §. ſolemus. j. tit. i. ¶ Ultimo ſcias q̄ quidā legūt alio mō hunc finē q̄ ſubſtitut⁹ fuerat aggranatus ſub aliqua pena

1 dem inſtituit ī filium pupillū exheredauit: vel eum c inſtituit ℥ ſe abſtinuit ab hereditate paterna mori tur pupillus in pupillari etate. iſte frater maior iſtitutus vult hereditatē paternam repudiare ī pupillarē amplecti: q̄ ſibi pupillus ſubſtitut⁹ eſt pupillariter: q̄ro an poſſit. R̄ñ. iuriſconſultus q̄ pōt. vel ſic. pone caſum ſimplr q̄ inſtituit vnū maiorez ſuū filiuz ī cū alteri filio ſubſtituit de illo cui facta eſt ſubſtitutio nihil oſ q̄ fuerit factū moritur pr ī ille filⁱ cui facta eſt ſubſtō. mō filⁱ ſubſtitut⁹ vult hereditatē fratris ī dimittere hereditatē p̄ris an poteſt. Et rñdet q̄ ſic. vide ſ'am vſq; ad ver. iuſti⁹.

¶ In text. ibi: frater. hic non fit mentio de inſtitutione impuberis fratris. vñ dic q̄ hic ipubes fuit exheredat⁹ ſm Jac. de ra. vel inſtitut⁹ ſed repudiauit ſm opi. poſitam in gl. ¶ In text. exiterit iuris ciuilis autoritate nō per immiſtionē vel additionē. Glo. tangit hic. ī ℔y. addit ſic ℥ bñficio p̄toris in ver. iuſtius. Pone obijcit. ad iſtā deciſionē nō pōt ſubſtituť ſepare bona paterna a bonis pupillari bus: vt. §. e. l. ſ ℥ ſi pkes. §. fi. ī. C. de in. deli. l. q̄dā elogio. ℥ hic permittit ſeparatio. quare male rñdet iuriſconſult⁹ q̄ iuſtius facit p̄tor admitere ſeparationem quā facere Jtiū iuſtius eſt id inter fratres quā ſeruare Jtium maxime: q̄ frater alteri fratri ab io teſtato ſuccedit. ¶ In text. conceſſerit. Aſſume ibi preſentē vſq; ibi. ita q̄. ī poſtea reuertere. §. etenim ius dicentis. ī tunc pone caſu. ¶ Scō oppo. q̄ teſtū pupillare non pōt valere ſi eg pñno non adiť hereditas. §. ponit a paterno non eſſe aditā hereditatē. ergo pupillare teſtū non pōt valere magime de iure p̄toris ſm q̄ filius bz beneficiū abſtinendi e nec eſt heres ipſo iure. Ad q̄ rñdet iuriſconſultus bñficiū abſtinendi eſt p̄tore introductū in fauorem filiozū. ne inuiti obligarenť oneribus hereditarijs ℥ in his que in eoz cōmodū exiſtentia ſui heredis operaretur voluit p̄tor eos remanere. Jdeo i caſu illo exiſtentia ſui heredis operaťur. q̄ ad ipſius filij ſubſtituti commodū pertinet b. d. vide literā ibi: etenim ius dicentis ꝛc. i. pretoris qui cōceſſit filijs in poteſtate manentib⁹ beneficiū abſtinendi. ¶ Et nota hunc text. qui eſt valde not. ī meti tenēdus in verſi. ita q̄ iuriſconſultus ponit illationē ex dicto. pone caſum. Ego video q̄ pōt repudiare paternā ī adire pupillarē. q̄ro quaľ debētur legata ī qua liter imponiť ratio. l. falci. R̄ñ. iuriſconſultus q̄ legata debenť ex ſcōis tabulis ratio. l. falci. imponiť reſpectu bonoū impuberis non reſpectu bonoū partis. ¶ No. ergo ex hac. l. q̄ beneficiū abſtinēdi eſt introductū in fauorē filiozū nō in eoꝝ odiū. q̄ ℥ tene menti perpetuo. ¶ Tūc op. ex teſto ex quo nō adiť hereditas nō pōt ſuccedi pupillo: ſeu non pōt habere locum ſubſtitutio pupillaris: vt. §. eod. l. ij. §. adeo. ī. l. ſ ī ſi plures. §. ex aſſe. ſed ſm q̄ poſuit caſuz hereditas nō fuit adita ex paterno: ergo ꝛc.

1 ℔y. ¶ Ubi

e Unius timoꝛ[c] variať lec. tribus modis in fratre ſubſtituto pupillariter. Primo q̄ hic frater adiuit ℥ per bñficium reſtōnis ſe abſtinuit. ī hoc vult dicere text. paternam hereditatem recuſet dico per reſtōnem in integ. Jſta ergo aditio cōfirmat tabulas pupillares ℥ iſtā lec. que lec. ponit in fi. prime glo. ibi vel dic q̄ recuſet ꝛc. Scōm hanc lect. habes caſum. ¶ Nota q̄ ſi aliquis adiuit ī poſtea reſtituitur: vt abſtineat remanent firme tabule pupillares. ſed contra hoc expreſſe eſt in. l. non eſt nouū. §. de condi. inde. vbi aditio reſtōne ſecuta nil operať. R̄ñ. ſuſtinendo hāc lec. p̄ont poſſumus reſtōne ſecuta aditio p̄cedens nil operaťin his in quib⁹ hereditas adita diminuitur. Ita loquiť. l. Zia. fallit fauore libertatis in. l. ſi mulier. §. de mino. et. j. eo. titu. l. interduz. No. ſm hoc in hac. l. tractať de his que nulla hereditatis diminutionē reſpiciunt. ſm hoc habes in hac. l. vnū valde ſingulare in. §. etenim ius dicētis ꝛc. ī q̄ cū ille qui adiuit ī eſt reſtitut⁹ remanet heres noīe: vt. l. ſed et ſine. §. ſed q̄ pa. §. de mino. illud ipm eſſe heredē noīe bz effectū in oibus in q̄bus cōmodū ſuū verſať ī hereditas per hoc nō minuiť ſm hāc lec. et per ꝛ̄ius remanēt firme dationes tutele: ꝛ filia per q̄ hereditas non minuitur. Verū: q̄ iſta lect. aliquantulū cōtinet diuinationem

¶ Quā vgoni. adō q̄ bal. he eſſit vba ſup ſcōo pūcto. dicit bar. q̄ donamē ta facta mulieri p cōſanguineos viri remanēt viro: ſed ſi p̄ſanguineos mulieris debent reſtitui heredib⁹ mulieris. ff. de vulga. ſubſti. ℥ ſi plures. §. in arrogato. per bar. ſed veri⁹ eſt q̄ cū donatio ſit p̄fecta ī ius queſitum mulieri q̄ mulier trāmiſerit ad ſuos hēdes. C. de donante nu. l. ſi mī vſa hec eſt ei⁹ bald. de terminatio. confil. ccxv. iiij. lib.

↪ Andr. Pomate.

¶ Si filius q̄ pri. p intellectu bui⁹. l. vide aliqua p ray. in repe. l. gallus. §. q̄ ſi tm. in. §. ī. co. circa fi. et ſeq. ff. de libe. ī poſthu.

¶ Nuⁱ timoꝛe. ī hāc lec. et cōfirmat do. argetinus: ſed bal. reprehēdit: q̄ nō firmanť litere inver. oñ dicit non ſponte ſuſcepit. itē q̄ nō vī vera: ī ſeq̄ reſtitutio ī itegrū aduerſus repudiationē validat bar. pupil. ita ē⁹ tabu. pupil. validitas p additionē bz inualidari reſtitutio ceſſa aduerſus edictum plocū a Scio ar. l. ſi ℥. j. c. ang. hic dicit opi. bart. poſſe pcedere in caſu bui⁹. l. vbi filius in p̄tē erit inſtitut⁹ q̄ caſu ℥ reſtō fiat aduerſus immixtionē ſeu agnationē hereditatis cū remanet ſuitas ſicut ſi a pn. repudiaſſet: ℥ opi. bal. pcedit q̄ñ ex heus eſt inſtitutus: q̄ cū tūc reſtō pariat in integ. ſtatim pinde bī ac ſi ab initio fuiſſz repudiata. ℥ certe opi. bar. poſſet defenſari: q̄ ſemel tab. pupil. fuerūt ℔firmate remanent valide. And. barba.

nationem. ideo alij dicant q̄ iſti fratres habebāt coheredē cui⁹ additione confirmate ſunt tabule pupillares. hec lectu. ponit in ſecūda glo. ibi. Itē pone iſta lectura eſt clariſſima. vt. l. apud iul. §. idem iul. j. ad trebel. et. l. queſitū. de acqui. heredi. ſed tunc ſequētes ver. non eſſent neceſſarij: ℥ §. iuſtus. et. §. etenim ꝛc. ¶ Quare alij legunt tertio modo. fateor q̄ nullus adiuit: tamen exiſtentia ſui heredis iſtius filij repudiantis cōfirmat tabulas pupillares: ī ideo ex eis poteſt ſuccedere: ℥ omittat paternam. hec lec. eſt vera ī nil continet diminationis. ī ponit ipſam glo. j. in p̄in. et ipſam tenet ℔y. j. de acqui. here. in di. magna. ī Lyn. in. l. q̄dā elogio. C. de iure delibe. ī ibi glo. nō firmat ℥ tangat. et ipſam tenet Jac. de are. ī probat in. l. filius qui ſe. de acq. here. et. l. iul. eo. tit. ī. j. de p̄tui. credi. l. ſi pater. ¶ Secundo oppo. ſubſtitutus non poteſt ſeparare bona paterna a bonis pupilli: vt. §. eo. l. ſed et ſi plures. §. filio. ī l. quidam elogio. C. de iure delibe. ¶ Huius cōtrarij timoꝛe hec lect. huius. l in eo fratre impubere cui eſt facta ſubſtitutio variať tribus modis. Primo q̄ hoc ſit ſpeciale in fratre ſubſtituto. hec lectu. primo ponitur in p̄in. glo. que incipit cōtra. ī. l. ſed ī pluſ ꝛc. et q̄ gl. dicit. C. de leg. l. cū queſtio. debet dici re. l. quidā elogio. C. de iure delibe. et ponitur ctiā hec lec. in iſta glo. ibi vel adiuit ꝛc. Iſta lectu. ſi tu poneres impuberē hereditatem adiuiſſe nō eſſet bona. nam iam iuncta hereditas eſſe cepiſſet: vt. l. ſed et ſi plures. §. ſi filio. §. eo. ideo nō poteſt fieri ſeparatio: vt. l. j. ī. j. de acqui. here. ꝑpter quod alij legunt alio modo ſeu eodē ℥ limitent ī dicant concedo Jtium. et dico q̄ frater cui facta eſt ſubſtitutio repudiauit ſimiliter. nam frater. qui eſt ſubſtitutus repudiauit ſine dubio: vt dicit text. hanc lectu. ponit glo. ſecunda in p̄in. huius. l. Iſta lect. eſt ne vera: ī ſm hanc lectu. ponit

4 q̄ vter q̄ frater fuit inſtitutus et vter q̄ repudiauit. ¶ Sed tunc oppo. quando filio datur coheres exiſtentia ſui heredis nil operať. vt. l. apud iulianum. §. idē iul. j. ad trebel. ſed hic fuerunt duo filij: et ſic filius repudians habuit coheredē: ergo exiſtētia ſui heredis nil operatur. Solu. ſuſtinendo hanc lecturaz pro vera ego limitaui ſemper dictū ℔y. qui dicit q̄ quando filius habet coheredē exiſtentia ſui heredis nil operaťintelligo verum quādo habet coheredē extraneum: ſecus ſi fratrem ſuum: vt hic. et. j. de ſtipu. ſeruo. l. liber homo. et. l. ſed ī ſi plures. §. quos poſſum. ratio eſt: q̄ dādo coheredem extraneuz videtur teſtator diſcedere a legis diſpoſitione prouidendo de coheredē extraneo: vt dicit ℔yn in materia ſubſtitutionis. ī Ly. recitat in. l. precibus. C. eo. ſed quādo habet fratrem ſuum tunc a legis diſpoſitione non videť recedere. ¶ Sed quero quid ſi pater dedit filiū emancipatū coheredem vtrū per hoc videaťteſtator recedere a legis diſpoſitione. cogitabitis. ¶ Contra hoc op. C. de iure deliberā. l. ſi fratres. vbi text. dicit q̄ exiſtentia ſui heredis operať tráſmiſſionem cū filius habeat coheredem extraneum: als dixi. et dico datio cohe redis extranei facit exiſtentiam ſui heredis nil operari circa ea que depēdent ex teſtamento: ſed circa ea que veniunt extrinſecus vt circa tranſmiſſionem tunc datio coheredis non impedit exiſtentiā ſui heredis operari vt ibi. et ſic in duobus limito dictum ℔y. ſed iſta lectu. ℥ ſit vera in ſe: tamen continet aliquam diminationē. ideo Jaco. de are. recedit ab iſta lectu. et ponit hunc fratrem cui eſt datus ſubſtitutus exheredatum: et ſic cum ſit exheredatus hereditas nunq̄ fuit iuncta: et ſic poteſt frater impubes ſubſtitutus hereditatem paternam repudiare ī pupillarem amplecti. ¶ Venio advltimam partem dicitur hic q̄ legata debentur a ſubſtituto impuberis. Contra: a ſubſtituto exheredati non poſſunt deberi legata. vt. l. plane. el. ij. de lega. j. et. l. ab exheredati. eo. titul. ī. l. pe. C. de le. et. l. qui fundum. §. qui filios. j. ad. l. fal. Solu. a ſubſtituto exheredati non debentur legata niſi ipſe ſubſtitutus fuiſſet ab iſto teſtatore inſtitutus: vt. l. in ratione. §. fina. ad. l. falci. ſed hic fuit inſtitutus ſed repudiauit: ergo ꝛc. ¶ Vel pone q̄ vter q̄ fuit inſtitutus et vter q̄ repudiauit ſm ea que ſupra dixi. ¶ Item quero: tu dicis quod exiſtētia ſui heredis operatur in fauorē filioꝝ. Contra: imo operatur in damnū: q̄ debentur legata ex tabulis pupillaribus vt hic. Sol. exiſtentia ſui heredis operatur in ſui fauorem vt poſſit ſuccedere ex tabulis pupillaribus vt hic. et hoc eſt commodū filij q̄ poſſet eſſe: quia ſuccedendo ab inteſtato haberent pupilli matrē vel alios coheredes: ſed ex ſucceſſione tabularū pupillariū haberet integrum vel eſt ſibi commodū. et quia ſic voluit inducitur cōfirmatio legatoꝝ: et ſic non eſt eius odium: imo quia ſic volnit. ¶ Dis ex

b peditis[b] examinemus aliqua dubia. Primo de exiſtentia ſui heredis de iure ciuili quando habet locum poſito q̄ ius pretorium abſtinendi non eſſet introductum. Secundo an beneficium abſtinendi de iure pretorio habeat locum vt eneruet vires exiſtentie ſui heredis. ¶ Ad primum Dico q̄ ſi quidez filius in poteſtate habet ſubſtitutum vulgarem

5 expreſſa exiſtētia ſui heredis nil operatur. vt. l. ſi filius heres. §. de liber. et poſthu. et no. in. l. papi. §. quarta. de inoffi. teſt. in ſecūda glo. magna. ratio. quia dando ſubſtitutū vulgarem videtur eum facere heredem ſi vult. banc rationem ponit iuriſconſultus in. l. i. §. ſi proponaſ. j. ſi quis omiſ. cau. teſta. Item ſi teſtator eum inſtituit ſub hac conditione ſi voluerit exiſtentia ſui heredis nil operatur: vt habuiſtis in l. cornelia. et. l.

c iam dubitari. in fin. §. titulo progimo. et. j. titu. proxi. l. verba. Sed quid ſi eum inſtituit ſub conditione potestatiua: vt ſi decem dederit: an ſatiſciat de neceſſario voluntarium. Textum habetis q̄ non. in. l. conditionibus. j. de conditio. ī demonſtratio. ¶ Item ſi dat ſibi teſtator coheredem extraneum exiſtentia ſui heredis nil operatur in his que dependent ex iſto teſtō. vt. l. apud iul. §. idē iul. j. ad treb. a ſecus in his q̄ veniūt extrinſec⁹. vt. l. iij. C. de iur. de li. ī ibi digi. als aūt extra hos caſus exiſtētia ſui heredis ſemp operať de iure ciuili. vt. j. de here. quā. ī diffe. §. ſui. ī inſti. de here. ab inteſt. ī. j. de bo. lib.

6 l. ſi ex modica. §. ſi filius. cū ſi. ¶ Itē q̄ro an bñficiū abſtinēdi introductū a p̄tore enerueť vires exiſtētie ſui heredis. R̄ñ. q̄ñ filius expreſſe ſe immiſcet hereditati paterne: tūc bñficiū p̄torijs nil operaťvt ↪ Andr. Pomate. ꝑbať p hūc text. ibi nō ſpōte ſuſceptis: q̄ñ ergo ſpō b te aditꝫ preto: nō ſe immiſcet. facit. l. cū bonis. j. de acq. here. ī. C. ſi vt ſe ab heredi. abſti. l. j. ī. l. iij. §. de cōdi. furt. Q̄uⁱ filius tacet: q̄ ſe nō immiſcet nec repudiauit: ītūc q̄dā ſunt q̄ reſpiciūt dānū ī onus ipſius filij. vt credito: ibus hereditarijs teneaťet tūc beneficiū p̄toris operaťvt enerueť vires exiſtentie ſui heredis vt hic. ibi nō ſponte ꝛc. ī. C. ſi vt ↪ Andr. Pomate. ſe ab heredi. abſti. l. j. ī. d. l. cum bonis. de acqui. here ꝛc. ī. l. neceſſarijs. eo. ti. quedā ſunt in qbus exiſtentia ſui heredis operaťcōmodū ī vtilitatē filij; vt puta cōfirmatione tabularū pupillariū. Itē cōfirmat datione tutele. vt. l. ſi nemo. §. de teſta. tu. l. ij. ī ibi per Ly. ī ꝑbať p rōnem illius. l. q̄ cōtinet filij cōmodū nō incōmodū. Itē vt operet tranſmiſſionem hereditatis nō adite ad quoſcunq̄. vt. l. apud hoſtes. ī ibi per doc. C. de ſuis ī legi. ī dicam hunc paſſum. j. de teſta. mil. l. ex militari. in ſi. cum. l. ſeq. ī in oibus caſibus ſimilibus in quibus filij cōmodum reſpiciūt. ſic in caſu. l. noſtre illud eſt commodum filij inſtituti. Item cōmodū filij cui eſt facta ſubſtitutio q̄ decedit teſtatus. ī tunc beneficiū abſtinendi nō impedit effectū exiſtentie ſui heredis. q̄ hoc nō fuit p̄propoſitū p̄torijs vt hic. ī. l. iul de acq. here. ī. l. filius. ī. l. pater. de p̄iui. credi. ī ita tenent doc. vt digi. §. Queda ſunt in qbus exiſtentia ſui heredis nō operaťcōmodū nec incōmodū filij verbi grā: q̄ legata debeanť ex teſto paterno. Itē libertas ex teſto competat. nā nō curat filius q̄ ve

7 nientes ab inteſtato teneanť glo. ¶ que eſt. j. ad fil. l. j. §. idē ſeeuola. videť tenere q̄ exiſtentia ſui here dis cōfirmat legata. tegt. babuiſtis in ītrariū. ī. vt in poſſ. leg. l. j. ī. ꝑbať in. d. l. ſi ex modica. §. ſi filius de bo. lib. ¶ Predicta fallunt[b] primo fauore liber

D tatis: vt. l. ſciendū. j. de ma. teſt. ī. l. cum quaſi §. ſed ī ſi quis. j. de fideicō. lib. Itē fallit. l. ita tū. §. ſi pater. j. ad treb. ī rōnem ibi digi. ¶ Expliſtis cōcludo ad vnū quod. l. noſtra remanebit quaſi declarata. pone filiū exheredatū: alium filiū inſtitutū: extraneum exheredato ſubſtitutū: inſtitutus abſtinuit: poterit ne ſubſtitutus ex ſecundis tabulis ſuccedere. dico q̄ nō: quia exiſtētia ſui heredis operatur confirmatione tabularū pupillariū in cōmodum ipſius filij abſtinētis ſiue ipſe filⁱ⁹ qui ſe abſtinuit fuit ſubſtitutus ſiue ei facta fuerit ſubſtitutio: ſed quādo iſta ceſſant in. q. ꝑpoſita exiſtentia ſui here dis nō pōt habere effectū tñ operaťbeneficiū abſtinēdi. Et eſt tertius caſus q̄ñ filⁱ⁹ ſe expreſſe abſtinuit ab hereditate p̄na. an tunc operet bñficiū abſtinendi. R̄ñ. q̄ tūc beneficiū abſtinendi operaťet eneruat vires exiſtētie ſui heredis. fallit ꝑpter filij delictū: vt. l. ſeruū. §. abſtinere. j. de acqui. here. ratio q̄ ex eo q̄ expreſſe ſe abſtinuit q̄ exiſtentia ſui heredis operaret eſſet ſibi dānū. q̄ quicquid fit ℥ volūtatē filij dicit eſſe ſuū dānū: vt inſti. de acqui. he. §. preterea. ī boc circa iſta q̄ nō reſpiciūt ipſas hereditatē a qua expreſſe ſe abſtinuit. ſed circa alia ex trinſecus vt circa ſubſtitutionem pupillarē vel ↪ Andr. Pomate. dationē tutoris. tūc exiſtentia ſui heredis operaťe vt hic. ī. l. filius. j. de acqui. here. et alijs. ll. alleg. §. ¶ Cōtra hoc vī. j. de leg. j. l. nā nec emācipat⁹ vbi poſtꝫ qs ſe abſtinuit exiſtētia ſui heredis nō opaťetiā in his q̄ cōmodū filij reſpiciūt vt ibi. cōiuncta l. pecēti. Sol. ibi. ad hoc vt legatū obtineat teſtator voluit q̄ hereditatē obtineret vñ ſenſit ibi teſtator de retētiōe hereditatis de facto nō de exiſtētia ſui heredis q̄ ℥ ſtit in iure vt. l. ſi ex modica. §. filij⁹. de bo. li. merito exiſtētia ſui heredis nil opať.

e ¶ Quero de tali. q. ¶ ℥ ōt ſtatutū huius ciuitatis

8 q̄ exbāniti nō poſſt reuerti ad ciuitatē infra. ℥. an nos niſi habuerint pacē ab heredib⁹ occiſi: modo

¶ Pupillares. ad de q̄ idē ℥ Pet. ō gnc. ꝑſi. ggv. vbi oī citq̄ ſola exiſtētia ſuſtatis ꝓfirmat tabulas pupillares ī ola q̄ ſunt ad cōmodū filioꝝ ſuoꝝ.

↪ Andr. Pomate.

¶ Expeditis. vīō Paū. cōſil. gl. alas gc. i. j. dub. i. ij. vol. alegā. lapō iuli. §. idē iuli. i. v. col. fi. iugta predicta que rit. ff. ad trebel.

¶ Sed qd. de rōne diuerſitatis inter iſtas duas q̄ditiones ptātiuas vide are. in repe. in. l. ſi feminis. C. de iur. delib. vide pau. de caſt. ad cōſil. 5 bar. d. l. i cōditionibus hic all.

↪ Andr. Pomate.

¶ Predicta fallūt. ī rō eſt i. d. §. ſi pr. q̄ ibi filius inuit⁹ pōt cogi ſe imiſcere hic limitat ang. ſi filius inſtitut⁹ vi uit cū tūc poſſet cōpelli vt fideicō. reſtituat idē ſi deceſſit poſt mozā imiſcēdi ſe hereditati. l. nō inſtā. C. ad tre. ſec⁹ ſi ante mozā ō ceſſit q̄ tūc nō confirmaťq̄ illa cōfirmatio eſt odioſa. adde hoc verū ſi fi lius repudiaſſet. ℥ ſi acuiſſet cū tunc trāſmittat ad quē cūq̄ extraneū bar to. i. l. vētre. ō acq. here. idēꝫ in here de q̄ in filio gl. i. l. eā quā. de fideicō. ī ſic ſm ang. in lega tis ad pias cās ipō rū fauore. q̄ libertati equiparanť fa cit q̄ no. bar. in. l. p̄ori. de bis q̄ ī te. delē. ī ſic q̄ñ filⁱ⁹ in ptāte eſt inſtitutus ceſſat diſputatio an hereditate non adita debeanť legata pia vt. l. j. C. ō ſa. fan. eccle. q̄ ſal tē iſto caſu debēť.

¶ De tali. q. vide aliqua. p ray in re peti. c. ī qd ſi tm. in ip. col. ī ſeq. ff. de li be. ī poſthu.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

Andr. Pomate.
a ¶Circa boc. vide Imo. paul. ⁊ alex. in l. humanitatis. in gl. in ỹbo cessat. C. de impuberi.
b ¶Quero. adde q cum hac decisione bar. trāsit Nico. de nea. Bal. Raph. ⁊ imol. bic ¶tū ang. limitat nō procedere si abstinēs nō fuisset masculus q cō-
2 suenit sumere vidi
3 ctā. vt not. gl. i. c. i.
4 §. hic aūt nondū. q
5 seu. da. pos. et cum ange. tranſit imo.
6 addēs illō verū ex
7 tāte masculo. sec⁹ si femina extaret abs
8 q masculo. an aūt illa gl. sit ỹa Al leg. dicit vidēdū Ang. cōsi. cxij. tu dic q ē
c cclxxxviij. stante tñ statuto de quo bic p bart. dicit ¶ y. ⁊ bal. in l. eū qui. C. arbi. tu. q si filius fecerit pacē cū occisore q ex hoc vī ei⁹ hereditatē adiisse hoc idē tz bar. in l. p herede. de acq. here. in lec. antigs. sed gd si fit statutū q ſtātib⁹ masculis femina non succedat an masculꝰ dicā ceſſuus ēt quo ad portionē filie ſi bi accreſcēte ex ſtatuto adeo q illā nō
1 aditā transmittat ad quoſcūq; pau. de ca. i. l. ſi. j. de acq. here. refert bal. cō ſuluiſſe q ſic q; ſtatutū facit eā habere ip moztua nō masculus in totū efficiť su⁹ q est notandū de q. q. p Ro. in l. ventre. e. ti. p Cy-
ang. ⁊ Sali. i. l. i. C.
2 ad. l. iul. de adul. p
ang. cſi. lxxix. inci. maria de baſtardis. et vltimo ſcriptis bic p alex. vi
do. Card. cſi. lxxx.
c ¶Impoſſibile. ad de q gl. xx. q. j. C. q intra dicit puerum nouē annoꝝ ignoranter adeſſe nutricem ¶iero. epiſtola. lxxv. ad ditamum refert q ſalomon ⁊ achā. in. gl. etatis anno liberos pio-
3 creārūt ¶oſti. etiā dicit vidiſſe nō ſolū feminas ſz maſculos in pupillari etate generare ⁊
4 cū deciſione bart. trāſit. ange. bic idē

ſilius occiſi ſe abſtinuit ab hereditate paterna an poterit facere pacē illi exhānito. ⁊ ſic q poſſit reuerti. breuiter ſm theoricā precedentē nō est dubiū q fauoꝝ filij est q occiſor pris ei⁹ poſſit vel nō poſſit reuerti ſm volūtatē filij. vt inſti. de act. §. pterea. ⁊ facere pacē de illa offenſa ſeu de illa iniuria nō est
qd hereditariū: ſz extra hereditatē. vt l. j. p herede. §. fi. j. de acq. here. ⁊ l. pe. ſ. de ſepul. vio. vñ cum nō ſit qd hereditariū ⁊ ſic fauoꝝ filij cōcluditur q exiſtētia ſui heredis remanet. ⁊ ſic pōt facere pacē tanq̄ ſuus heres inſtitutus in teſtō. plura alia eſſent q renda q̄ nunccā breuitatis omitto.

☞ Pupillaris ſubſtitutio quib⁹ modis finiatur.

Quomodo ratione pſone teſtantis ſeu teſtamenti.

Ex pſona ſubſtituti.

Ex perſona pupilli ⁊ q̄ūo.

Qñ pupillus fuit paſſus maximā capitis diminutionē an ſubſtitutio pupillaris euaneſcat.

Subſtitutio pupillaris extinguiť deportatiōe nō tñ fideicommiſſaria.

Subſtitutio pupillaris qñ extinguať pupillo effecto religioſo.

Si impubes habeat filiū infra tpa pubertatis ſubſtitutio pupillaris finitur.

In pupillari. Iſta lex eſt
brevis ita q nō indiget ſummario. Dicit bic q finiť pupillaris aduenīēte pubertate. Quero vtrū finiať oino. ita q nō cōtineat fideicōmiſ. Rñ. Dy. q ſic: vt. l. vbis. §. e. C. p. j. de cōdi. ⁊ demō. l. pater. §. cōditionū vba. Hl. nō ſol. iō ſoluit Dy. ibi exiſtētia ſui⁊ heredis 2ſideratꝝ q̄ bic iteruenire nō pōt ſz certe ego nō intelligo hāc ſol. nā ita pōt iteruenire bic noua 2ſideratio. vt poſt tpa pubertatis valeat iure fideicōmiſſi ſicut ibi ḡre dicꝫ ibi ly no tpe ſumať pprie verbū tutela alio tpe ip̄oprietñ ſemp tendūt ad eūdē effectū ſz ad ꝓuiſionē filij vt habeat tutorē ⁊ curatorē hic vero ſi poſt tpa pubertatis valeret fideicōmiſſuz tēderet ad ¶itū effectū. Nā pupillaris ſubſtitutio eſt ꝓuiſio filij ſz fideicōmiſſum est odiū filio vt dixi vobis in. l. j. circa pnc. §. titu. j. ⁊ ideo nō variať ſignificatio de vno eſſe ad aliud contrariū eſſe ſz de vno eſſe ad aliud eſſe ſimile tendens ad eundē effectū bñ pōt variare videbit j. l. p. ori. ⁊ §. ti. j. l. iij. §. q fideicōmiſſarii. ¶Hoc premiſſo quero qualiter finiať ſubſtitutio pupillaris. gl. que est hic dicit q finiť ſeq modis. vide gl. ⁊ ſi gna eā. addit Dyn. quoſdā caſus ſed non curo. nec Ray. plus dicit quā iſta gl. Tvero pleniusdicas ſic ſubſtitutio pupillaris qñq; deficit in ipſo initio q deficit aliq̄ de ſubſtātialib⁹ dixi in. l. ij. in prin. C. eo. Qñq; deficit ex poſtfacto: iſta est materia noſtra. Et hoc cōtingit trib⁹ vel quatuoꝝ modis. Primo ex pſona teſtātis ſeu teſtamenti. Scōo ex perſona ſubſtituti. Tertio ex pſona ei⁹ cui est facta ſubſtitutio. Quarto ibi ex ipſa ſubſtitutiōe. ¶Aduerte p ordinē primo dicit q defecit ratione pſone teſtantis ſeu teſtamēti vtputa ſi teſtatoꝝ fuit deportatus vnde irritať eius teſtñ: vt. l. ſi quis filio. §. irritum. §. de inīuſt. teſta. vel ſi fecerit aliud teſtamentum: vt. j. e. l. ſi quis eū. in fi. Itē ſi teſtamentū ſit ruptum agnatione poſtbumi: vt. l. ſi pater filiū. j. eo. ⁊ hoc tñ intellige olim bodie vero remanēt tabule pupillares. per aut. ex cā vt dixi in. l. j. §. ſi. §. eo. tit. Itē ſi hereditas nō adeatur: vt. l. ij. §. adeo. §. e. qō intellige niſi ſuſtineať per edictū ſi qs omiſ. cau. te. vt ibidē vel niſi exiſtētia ſui heredis operet confirmatione: vt. l. ſi filius q patri. §. eo. Itē rupto teſtamēto per querelā in totū: vt. l. papi. §. ſz nec impuberis. nec. §. de inoffi. teſt. q ſtr intellige ſm opi. illorū qui dicūt qō bodie remanerēt firma legata ꝛc. per aut. ex cā. binc tabule pupillares firme remanēt per ea que dixi in. l. i. in fi. §. e. ¶Scōo modo irritatur ex perſona ſubſtituti. vtputa ſi nō reperiť capax tpe mortis pupilli: vt. l. ſi is q heres. §. tit. j. q intellige ſi nō est in totū capax. Si vō est capax ꝓ parte. ⁊ ꝓ parte non dicit vt. l. ſi is qui ex bonis. §. eo. titu. ¶Tertio modo irritať ex perſona pupilli cui est facta ſubſtitutio boc contingit multis modis. Primo aduenīente pubertate. vt bic.

¶Quero vtrū ſufficit vltimum annū tetigiſſe an
fit neceſſe q ſit completus. Breuiter poſſent allegari iura ꝓ⁊ cōtra per ea que ponunť in. l. iij. §. minorem. §. de mino. veritas est q eo tpe quo pupillus incipit poſſe teſtari eo tpe ⁊ momento deſijt ſubſtitutio pupillaris q ꝓbať. nam ſubſtitutio pupillaris fit in ꝓuiſionē filij qui propter etatez ſibi ꝓuidere non poteſt: vt. §. eo. l. ij. in prin. et inſtitu. eo. circa ꝓinc. Cum ergo incipit poſſe teſtari deficit ſubſtitutio pupillaris. quo autē tēpore boc ſit habetis in. l. qua etate. §. de teſta per quā. l. hoc declaratur. ¶Scōo deficit ſi teſtatoꝝ aliā impuberis etatem tagat: vt. j. e. l. ſi itaq;. ¶Tertio deficit capitis diminutione etiā minima: vt. §. de adopt. l. nec ei. §. eoꝝ. ¶Sz bic aduerte qm̄ ſz deſinat ipſo iure ſubſtitutio tñ in effectu remanet valida: q; debetur hereditas ex ſtipulatiōe illis q ſuccederēt ex ſubſtitutione ſi adoptio facta non eſſet: vt. l. nō aliter. ⁊. l. bis verbis. §. de adop. ¶Juxta boc quero extra gl. q̄d ſi pupill⁹ fuit paſſus maximā capitis diminutionē q; deportat⁹ vel ſeruus pene eſſe etus. poſſunt eñ ille pene cadere in pupillū dolꝫ pacē: vt. l. ſi arrogati. §. de tutel. ⁊ l. impuberē. j. de fur. ⁊ de falſis. l. impuberē. quid erit tūc. Rñ. q vitiantur ſtabule pupillaris. nā remota minoꝝ etate pupillus eſſet in tali etate in qua poſſet facere teſtamentū. ſō ſibi facere pſ nō poterit. ſicut q̄ñ est, talis pupillus q reincideret in alteri⁹ poteſtatē vt. §. eo. l. ij. in pn. ⁊ boc tenet Guil. de cu. ⁊ bñ. ¶Sed ꝛ boc opp. q; quādo datur in arrogationē filij ſaltez effect⁹ ſubſtitutiōis pupillaris remanet quare nō ergo bicita. Rñd. q arrogatio fit in fauorem filij: vt. o. l. nec ei. §. de adop. Ideo non tollit effectū ſubſtitutionis q est ſimiliter ad fauorē filij ſed deportatio fit ad dānum filij ⁊ ꝓpter eius delictū meri to tollit ea q̄ ſunt ad eius fauorē q̄m ad boc fit. Et ideo cum ea pdat q̄ ſunt iuris ciuilis etiā hoc pdit vt heredē habere nō poſſit. ¶Sz cōtra hāc ⁊ determinationem oppo. q ſubſtitutio deportatione nō tollať: vt. l. ex facto. §. ex facto ad tre. ⁊. l. ſtati⁹. §. cozneli⁹. de iure fiſci. Sol. ibi loquiť in ſubſtitutione fideicom. que erat ad onus filij⁹ et ad cōmodū alioꝝ ideo deportatio ipſi⁹ grauati nō pōt extinguere id qō ſpectať ad cōmodū alioꝝ ſed bec ſubſtitutio pupillaris est ad ipſi⁹ deportati cōmodum ideo extinguiť. ¶Quero qd ⁊ ſi pupill⁹ efficitur religioſus an finietur pupillaris ſubſtitutio. Dicis tu. tū videris ꝑſupponere impoſſibile. nā pupill⁹ nō poteſt obligari religioni: vt. c. ij. ex tra de regu. Dicit Guil. intellige q parentes obligauerunt eū religioni: vt. l. lucius. §. pe. j. ad muni. et C. de mu. non conti. inter pa. et fil. l. j. ⁊. ij. lib. x. vel fuit factū ex diſpoſitione vel diſpenſatione pape vt. l. quidam conſulebat. de re iudi. Iſto caſu dixit ipſe finietur ſubſtitutio q; efficitur intestabilis filius etiam remoto impedimento etatis: vt aut. ingreſſi. et digi. §. prz. q. Nec ob. q dicitur de filio dato in arrogationē vbi effectus non extinguitur q; arrogatio non est impedimentū perpetuū ſed poteſt ſolui de facili ſz emācipatione vel arrogatione et morte. Jnꝺtum Guil. dicit de filio effecto religioſo ex diſpēſatione pape. dicit verū de filio tradito a parentibus religioni non puto verūm̄ decretales dicunt q̄ pupillus traditus religioni non eſſet perpetuo traditus: ſed poteſt penitere quouſq; ad annos. xiiij. pertenerit: vt in. c. ij. et. c. cū virum. extra de regula. tenet tamen interim ingreſſus vt ibi: et ideo putarem idem dicendum q in filio dato in arrogationem. vt extinguatur ſz non totaliter q putarem maxime verū quādo a ſola matre poſt mortem patris traditur monaſterio q poteſt fieri vt in. c. ij. extra de reg. per Jnn. ne ſit in matris poteſtate extinguere ſubſtitutionē paternam. Itē finitur ſubſtitutio pupillaris emācipatione pupilli. ſi añ mortem patris fuit pupillus emancipatus. vt. l. coheredi. §. cum filie. j. eo.

a ¶Circa boc a ⁊ ꝓ b quid ſi impubes habuerit
8 filiū infra tēpora pubertatis. Dices tu boc est impoſſibile. ſed certe reperitur q mater cōcepit in
b c ej. anno. ⁊ peperit ante. xii. annū completum licet
fit contra

bal. in l. precib⁹. C. de impub. et alijs ſubſti. idē Guil. de cug. ibi dicens qō alias ſequereť q inducta in fauorē odiū operarenť Jl. qō fauore. C. de le ga. j. Et bal. i. l. humanitatis. et ibi Fulg. C. eo. ⁊ bal. i l. ex facto in prin. ⁊ in. l. nec enim. §. de adop. vbi limitat ſtud dictū eſſe ve q̄ impubes ſuſci peret filios legitimos ⁊ naturales. ſecus ſi naturales vel ſpurios q; tūc nō expirat pupillaris ſz fideicōmiſſaria ſic alle. l. gña liter. §. cuz autē. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ſz melius allegaſſet l. ex facto. §. ſi qs rogat. j. ad treb.

fit cōtra communem conſuetudinē. arg. l. ſi maior. C. de legi. here. ⁊ boc est q; dicit quedā decretalis de impuberibus quorum malitia ſupplet etatē vt extra de deſpon. impube. c. de illis. Breuiter cū boc ſit poſſibile dico. q pupillaris ſubſtitutio finietur natiuitate filij: vt. l. ex facto. in prin. j. eo. Item deficit ſubſtitutio pupillaris ex defectu ipſius ſubſtitutionis. vt ſi est facta ſubſtitutio ſub cōditione extrinſeca que deficit: vt. §. e. l. ſi plures. in princi.

1 ¶Subſtitutio cōpendioſa directis verbis facta infra tpa pubertatis trahit ad bona patris ⁊ filij poſt ad bona patris.
2 In ſubſtitutione cōpēdioſa poſt tpa pubertatis veniunt fructus.
3 Subſtitutio directa q; in aliā directā mutať non in fideicommiſſariam.
4 Subſtitutio pupillaris cōprehēſa in cōpendioſa q; ſit tacita ſpecialiter expreſſa tñ generaliter: ⁊ excludit matrem.
5 Subſtitutio tacita pupillaris cōprehēſa in expreſſa vulgari nō excludit matrem.
Tacita pupillaris an contineať in expſſa vulgari q; mater est in medio vbi q; ſic ꝛz Jmater nō habeat effectum.
6 Si mater repudiat hereditatē filij ab intestato alij ab intestato veniētes nō ſuccedūt ſed ſubſtitutus ex tacita pupillari ſuccedit.
7 Subſtitutio cōpendioſa poſt tpa pubertatis obliquať fauore matris.
8 Effectus qui reſultant q; ſubſtitutio cōpendioſa poſt tēpora pubertatis obliquatur.
9 Subſtitutio cōpendioſa quid ſit.
10 Subſtitutio cōpendioſa dicit q; ſub cōpendio verborū plures ſubſtitutos complectitur.
11 Subſtitutio cōpendioſa facta a milite est ꝓprie ſubſtitutio: facta a paga no est adiectio.
Stante ſtatuto q; filie femine teneanť ſtantibus maſculis obſeruare diſpoſita a teſtatore tunc etiā paganus poſt ſubſtituere directo cōpendioſe femine.
12 Effectus ſubſtitutionis cōpendioſe facte a milite.
13 Effectus cōpendioſe ſubſtitutionis in pagano.
14 Subſtitutio cōpendioſa facta p verba mere directa vt q̄ñcūq; deceſſerit vel infra. xxv. an. talis ſit heres an obliquetur.
15 Verba directa ⁊ ciuilia.
16 Verba directa nō ciuilia.
17 Subſtitutio facta q̄ñcūq; qs deceſſerit talis ſit heres q; ſubſtitutio ſit.
18 Subſtitutio cōpendioſa facta alicui directo in certa portione vel in certa re an valeat iure directo infra tēpora pubertatis.
19 Subſtitutio facta p hec verba q̄ñcūq; ſine liberis deceſſerit lego titio bona mea q; infra tpa pubertatis nō valeb it iure directo.
Verbū lego ꝛz ſit directū tñ ꝓprie non trahit ad inſtitutionem.
20 Subſtitutio cōpendioſa facta p verba mere obliqua oī tpe est fideicommiſſaria ⁊ nō excludit matrem.
Reſtitutio est verbū obliquum.
21 Subſtitutio facta boc modo q̄ñcūq; filiꝰ me⁹ deceſſerit ſine liberis volo q; bona mea deñ vel diſtribuanť inter pauperes chriſti per meos fideicōmiſſarios q; nō erit fideicōmiſſaria infra tēpora paupertatis: ſed valebit iure directo.
Verbum accipiat relatū ad vniuerſitatem bonorū trahitur ad directaꝫ pupillarem.
Fideicōmiſſarij cōſtituti in teſtamēto nullis aliꝫ datis heredibus habēt tur loco heredum.
22 Tacita pupillaris que colligiť ex preſumpta volūtate defuncti excludit matrem.
23 Subſtitutio facta p hec vba ſi filius me⁹ deceſſerit ſine liberis tunc bona mea deñ pauperib⁹ nec dicať per quē q; oī tpe erit fideicōmiſſaria.
Epiſcopus q̄ñ pauperes ſunt inſtituti q̄ñ habeat loco heredis.
24 Si teſtator digit volo q; bona mea vēdanť ⁊ pretiū eorū detur pauperibus per fideicōmiſſarios meos q; infra tpa pubertatis valebit iure directo.
25 Quādo teſtator digit volo q; bona mea vendanť ⁊ pretiū diſtribuať inter pauperes quoꝝ electio fiat per fideicōmiſſarios meos an talis ſubſtitutio ſi pupillaris infra tpa pubertatis.
26 Subſtitutio cōpendioſa facta per verbū cōmune ſubſtituo an oī tpe ſit fideicōmiſſaria vel infra tēpora pubertatis valeat iure directo ⁊ poſtea ſi deicōmiſſario.
27 Et ex quibus cognoſceť q̄ ſit directa.
28 Actiones nō veniūt appellatione bonorū mobiliū ⁊ immobilium.
29 Filij teſtatoris q̄ſi ſunt ſubſtituti pupillo p fideicōmiſſuz matrē egcludūt ex preſumpta mēte teſtatoris.
30 Verbū q; pōt ſe habere ad plura tpa in dubio cōprehendit futurum.
31 Si teſtator dicit ſubſtituo tali filio meo impuberi ſi deceſſerit ſine liberis q̄ñ videatur eſtate ſimiliter.
32 Subſtitutio cōpendioſa facta per verbū cōmune an contineat vulgarē. ſez ſi inſtitutus nō erit heres. ⁊ q̄ñ fideicōmiſſariam.
33 Subſtitutio cōpendioſa facta per verbū cōmune in re certa q̄ñ valeat.
34 Verbū cōe adiectum certe rei vel quātitati nūq; trahit ad inſtitutionem.
35 Si teſtator inſtituit filiā in certa quātitate.
Et ſi decedat ſine liberis in pupillari etate vel poſtea q̄ñcunq; voluit q; dicta quātitas veniat in talē q; nō cōtineat pupillarem.
36 Subſtitutio cōpendioſa facta p verbū cōe in certa portione ſub noīe quote trahit ad directam.
37 Si teſtator digit ſi filius meus deceſſerit ſine liberis bona mea deuenīant ad talem: an hec ſubſtitutio valeat in filijs filiorum.
38 Subſtitutio cōpendioſa facta per plura verba vez vnum directum aliud obliquū vel cōmune: quomodo iudicabitur.
40 Qñ verbū directū in ſubſtitut one appoſitū pōt ſe habere per modū diſpoſitiōis ⁊ demōſtratiōis: in dubio intelligitur demonſtratiue.
41 Qñ in diuerſis perſonis ſubſtitutis apponuntur diuerſa verba: ſcz directa: cōia: et obliqua: qualis ſubſtitutio iudicabitur.
Verbū cōe adiectū certe portioni alio vniuerſali herede inſtituto nō trahit ad inſtitutionē: als ſec⁹:
42 Si teſtator in inſtōne reliquit certa legata ſingularia: demū digit: reſiduū bonoꝝ meoꝝ volo ad talem peruenire: q; ſubſtitutio nō alteratur.
43 Verbum directū est illud quod de ſui natura boc importat vt ille cui relinquitur de ſua manu acciptat: nec in alterius factū trahitur.
Verbum heres eſto est directum.
44 Volo q; talem heredē recipias importat fideicōmiſſum. Rogo vt talem beredem facias est fideicommiſſarium.
45 Verba obliqua ſunt illa q̄ ſonāt vt qs accipiat de manu alteri⁹? ⁊ ſic factū alteri⁹ q̄ſi teſtātis regrit.
46 Verba cōia dicunť que poſſunt habere vtramq; ſignificationem vel q; quis de manu ſua acciptat vel de manu alterius.
47 Verbū ſubſtituo ḡre nō ſit directū ſicut inſtituo.
48 Verbum peruenīat est verbum commune.
49 Verbum pertineat est verbum cōe.
50 Verbum habeat est cōe.
51 Remaneat est cōe. Idem verbum redeat.
52 Verbum ſuccedat est cōmune.
53 Reuertatur est cōmune.
54 Deuoluatur q; ſit verbum cōe.
55 Verbum accreſcat est verbum obliquum.
56 Verbum moriatur est cōe de iuregentium.

a ¶Enturio. a Jn iſta lege tractabo materiam ſubſtitutiōis compendioſe pleniſſime. Et est. l. iſta famoſa vtilis et pulchra. Et diuidiť in duas partes. primo loqtur de filijs decedētib⁹ infra pupillarē etatē. ſecūdo de decedētib⁹ poſtea. ſcōa ibi: poſtea aūt. et breuiter hoc dicit. Subſtitutio compēdioſa facta a milite impuberi infra tps pubertatis trahitur ad oīa bona patris ⁊ filij: poſtea vo ſolū ad bona filij cū fructib⁹ ⁊ ꝓuilegio ſpāli. b. d. ¶Nota ⁊ q; ſubſtō compendioſa directis verbis facta infra tempora pubertatis trahiť ad oīa bona pris ⁊ filij: poſt tēpora pubertatis valet ꝓtum ad bona pris. ¶Nota ⁊ q; in ſubſtōne compendioſa poſt tpa pubertatis veniūt fruct⁹. ¶Oppo. de. l. §. prozi. et. l. vbis ciuilib⁹. §. fi. vbi ex poſtfacto nō variať ſubſtō ſed bic variať: q; primo valet pupillaris demū aliter. Sol. ⁊ directa non mutať in fideicōmiſſariā: vt in ꝺnijs. ſed vna directa in aliam directā ſic vt bic et ſic de volūtario beredē ſit neceſſarius: vt. l. iij. §. g fideicō. §. ti. j. ratio: q; in habētibus ſymbolū ꝛc. vt. l. iij. in fi cū. l. ſeq. de bo. poſ. et l. ſi acceptilatū. j. de accepti. et. l. in rē. §. itē qcunq;. de rei ven. Jta vna directa in aliā directā: nō aūt in fideicommiſſariā q̄ est ſibi oppoſita. ¶Opp. ꝺ bic q; veniūt oīa bona pris ⁊ filij. cōtra. §. eo. l. ſed et ſi ples. §. in arrogato. Sol. ibi in filio arrogato: bic in naturali. ¶Oppo. q; in filio naturali non veniūt oīa bona: vt. l. miles ita. §. ex beredato. de teſta. mi. vbi non pōt ſubſtitutio valere ture pupillaris directe. Sol. bic log ⁊ in filio in ptāte. ¶Opp. de. l. ſi. C. de inſti. et ſubſti. et. l. ſcib⁹. C. eo. vbi ex tacta pupillari nō ſuccediť ipuberi nec veniūt bona ei⁹. Sol. ſm glo. bic q; ibi q̄ñ mr̄ est in medio quo caſu in expſſa vulgari nō ꝺtinet tacita pupillaris. bic vō nō erat mr̄ in medio: merito. ibi non veniūt bona ipuberis: q; ibi nulla est pupillaris expſſa vel tacita. ita vr̄ tenere gl. bic. ⁊ no. ¶Jſta
4 glo. ¶ſupponit duo. ꝓmū q; ſubſtitutio pupilla

¶Cēturio. adō in ¶tū alex. bic pōt an milites bodierni tpis gaudeant ꝓuilegio militū antiquorū qō bal. cōſil. cclxvij. iij. li. ⁊ q; poſſint donare cōcubinis ⁊ per 2ſis nō gaudeāt ꝓ uilegio. ſz Ro. 2ſi. ccccv j. tenuit qō gaudeāt ꝓuilegio antiquoꝝ inōtum ēt ſubdit ꝓuilegijs militum gaudere dños nō recognoſcētes ſuperiores: q; ī eo ꝺnio tenēt locū imperatoris. adō pau. de ca. 2ſi. ccxvij. vbi ō once Mediolani q̄ē dicit tenere locū iperatoris ī oño ſuo. et Joā. de ana. 2ſi. lxxxj.

Andr. Pomate.
¶Cēturio. de materia huius. l. vide Are. 2ſi. clv. per totum.
✳ ¶Pro cōcordia. aduerte q; mortis teſtatoris tpe fructꝰ ꝓcepti ſunt reſtituendi fideicōmiſſario ꝓ graua tū reſtituere ⁊ c. ita bar. in. l. in fideicō miſſaria. in fi. pnc. ff. ad treb. ⁊ firmat iſta opi. ꝓ doct. ſm intellectū ang. ⁊ ſe quacūl. i. l. ita tñ. i pn. e. tit. Cōtrari⁹ allegať ſm ang. et ambos imo. i hac Compendioſa ſubſti. l. cēturio. ỹ. oppo. tutio
ad ſcōam partem. Soluunt ipſi vno ore q; bar. eſt vitioſe ſcribētis corrupt⁹ ſed nō plz ſol. p. l. iubem⁹. C. ad treb. quā alle. iō aliter ſolue q; ſcōa opin. loquiť qñ graua⁹ reſtituere erat de filijs in ptāte q; ea ſu fructus nō ſunt reſtituēdi: vt in illo caſu ſingulari. o. l. iubem⁹. ⁊ eſt rō: q; filiꝰ i ptāte inſtituť incontinēti efficiť heres ſine ītmiſſione. l. i ſuis. cū ibi no. ff. de lib. ⁊ poſt. iō iſti fruct⁹ nunq; fuerūt effecti here ditatis cū iter moz tē ⁊ exiſtentiā filij nō ſit dare mediū. §. fin. autē. inſti. de here. q; ab ite. q; fic nō est in extraneo herede.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

Andr. Pomate.
a ¶Ego digi. ista est cõis opin. vt dixit alex. 2si. cgl vij. als glvij. in fi. in. ij. vo.
b ¶Ex hoc sequit. si substitut⁹ pro iure accrescendi capiat vniuersũ. vid lud. ro. in 2si. lvi. alle. r bar. hic. p istis dictis hic p bar. vide domi. Abb. i cõsi. cxxvij. r vide bar. in cõsi. clv. inci. pr filio. vbi disputat de gl. in. §. de quarõne insti. de vulg. vide ibi de vbo decedat r de vbo deueniat.
Andr. Pomate.
c ¶Tẽpore mortis. Adde q ang. dicit q putat lecturam bar. corruptã q il li fruct⁹ nõ veniũt vt fruct⁹ sed vt reli quũ patrimoniũ r filio possũt dari in supplementũ legitime de q̃ vltra Alex. vide Paul. de ca. cõsi. cclvj. r q filio legitimo i fructib⁹ affignari nõ possit. 2si. uit pet. de anc. cõsi. cxxvij. r ro. 2si. ccccxxxvij. sic nec filij⁹ patri vt matri vt voluit bal. cõsi. clxxij. iiij. li. in q̃tũ alex. hic ponit q ius patronatus träsit ad heredẽ extraneũ. vide Fede. 2si. cxi. r melius p do. Lar. cõsi. cxxij. Ro. 2si. ccclxviij. r in q̃tũ dicit q̃ ius sepulchri nõ träsit ad heredes eius ad heredes eorũ. dic q̃ Ziũ tz Joã. de ana. consi. lxxxvj. Pe. de anc. consi. cxij.

ris cõprehensa in cõpendiosa sit tacita. Illud etiã vt pbari p tes. in gl. mag. vt. d. l. pcib⁹. ego digi⁹ et dico circa hoc q̃ est tacita spãliter tñ expꝛssa pt dici gñaliter qz sub hac gñalitate verbor. cõprehendit pupillaris r excludit matrẽ ista pupillaris cõprebẽsa in cõpẽdiosa: vt in. d. l. pcib⁹. pt. 3. r i. c. j. de test.
5 li. vi. r in hoc differt a tacita pupillari q̃ cõtinet expꝛssa vulgari q̃ nõ intelligit nec spãliter nec gñaliter sed a iure intelligit: vt. 3. eo. l. j. digi. r illa matrẽ nõ excludit sm dictã determinationẽ. §. i. l. ij. in materia pupillaris substõnis. verũ est q vulgaris expꝛssa qñ mater est in medio non cõtinet pupillarẽ tacitã. 3 gl. i. d. l. si. r. d. l. pzecib⁹. dicit Ziũ q̃ et iã tũc cõtinet tacitã pupillarẽ. q̃ tñ nõ. 3 effectũ contrata matrẽ. r sic babetis gl. Zias. Pe. vt refert Cy. in. l. pcib⁹. in fcõ Zio vt tenere qõ nõ contineatur tunc tacita pupillaris qñ mater est in medio. et sic tenet ista glo. 3 de ea nõ faciat mẽtionẽ et. pbat sic qz tñ. v. 3 tacitũ q̃tũ expꝛessum. vt. l. cũ qd. si cer. pet. sed expꝛessum excluderet mẽm ergo ꝛc. Preterea expꝛessio eoꝝ q̃ tacite insunt si expꝛimat ꝛc. vt. l. iij. j. de le. j. r iõ nõ opat si expꝛimat. Cõtra pe. arguo sic. substõ q̃ ab initio non cõprehẽdit pupillarẽ ex post facto nõ cõprehendit eã. vt. l. q̃ ab initio de regu. iur. Itẽ qr tps testamẽti 3 inspici vt. l. si ita. j. de aur. r ar. le. digi et tenẽt doc. in materia recipro ce vt digi. l. luci⁹. j. eo. ¶Hoc premisso. l. dicit q̃ 13 mater sit in medio tpe quo sit testũ vel tẽpore mortis testãtis si decedat mater postea antequam pupillus tacita vulgaris cõplectitur vt ex ea succedit pupillo: vt. l. si. C. de insti. r substi. si igit nõ pot decere ex eq̃ postfacto nõ pot cõprehendi ergo ab initio cõprehẽdit eã. 13 fine effectu. sit propter matrez vsi puto 3 ias glo. dicere verum. ¶Ex hoc sequitur⁹ magna vtilitas q̃ si mater repudiat heredi-
6 tatem filij ab intestato non veniret alij venientes ab intestato sed substitutus ex substõne tacite pupillaris q̃ vulgari in veritate cõtinet. 13 cõtra ma trẽ nõ habeat effectũ nec est curãdus vtrum mater monte vel repudiatione excludat ar. l. ij. §. sed et si cut sui. r. §. seq. j. ad tre. r istã opi. puto veram non ob. ratio Pe. l. q̃ tñ valet tacitũ q̃tum expꝛessum qz illud nõ est verũ semp: vt pt3 in filio q 03 nominatim exheredari nõ preteriri silentio. et sic debet mater pziuari ab hereditate filij p expꝛssam substitutionẽ non p tacitã nisi tacita esset. pbata. vt dixi in materia substõnis vulgaris. nõ ob. illa rõ q̃ ex pꝛessio eoꝝ q̃ tacite insunt nihil opat. l. in bis que insunt ex necessitate sed de voluntate: secus vt. l. tale. j. de lega. j. r dixi in. l. iij. e. ti. Itẽ bic tacita pupillaris continet de voluntate non de necessitate.
¶Opp. ad fcam partẽ de. l. pzecibus. pbt substitutio cõpendiosa post tpa pubertatis fit fideicom missaria: hic 3. Solu. Fateor Ziũ: sed falsa est p gl. hic. qz miles ẽt post tpa pubertatis pot substitutere maiori: vt. l. miles ita. et. l. miles in his. de testa. mil. pbo extra glo. quod fit falsum. qz i substitutione fideicõmissaria non veniũt fructꝰ pcepti tẽpore
7 mortis⁹ testatoris. vt. l. iubemus. C. ad treb. 13 hic veniũt fructꝰ. vt in fi. l. pt3. ergo nõ loquit in fideicõmiss. sed in cõpẽdiosa. Ad. l. pcib⁹. respondet gl. q̃ ibi ppter matrẽ q̃ est in medio: qz obliquatur sicut fanoze matris tacita nõ 13 effectũ vt dixi. §. effectus vero 7 obliquatus post tpa pubertatẽ. est magnus vt hic ppter fructus et legitimã q̃ nõ ve
8 niunt in restitutione. vt. l. coheredi. §. cum filie. j. eo. ppter beneficiũ diui adriani et multa alia. nã i directa heres suo iure pot adire. sed fideicõmissarius ops 3 q̃ petat de manu heredis. vt hic. et. l. pcibus. sed licet bc teneãt doc. in se sit bene dictum tamẽ quantũ ad. l. nostrã nõ placet. qz si mater est in medio nõ obliquaretur vt hic. Nõ ob. l. pcibus. qz ibi facta fuit substitutio p verbũ cõe. l. substituo. r tũc obliquatur post tpa pubertatis. r infra tpa puber tatis valuit iure directo. sed hic substituit directo: vt hic dicit: ergo r miles post tpa pubertatis oire cto pot substituere. vt. l. miles ita. r. l. milites. de testa. mili. ¶Oppo. de. l. verbis. §. e. So. hic in milite ex spãli priuilegio: ibi in pagano. ¶Op. de. l. sce
9 uola. j. ad treb. Sol. ibi in codicillis. ideo ad fideicõmiss. r. 2ũ. cõ. tenuit. Sed fortẽ nõ bene
10 Sed ibi in restõne q̃ sit p fideic. hic i substõne cõpẽdiosa directa in q̃ veniũt fructꝰ nõ oẽs 13 illi q̃ sũt pcepti r reperiunt i hereditate. vt hic dicit tex. no.
¶Expedit⁹ de Zijs veniamus ad materiã cõpendiose q̃ alta multũ est et subtilis et male tractata. et magis cõis q̃ aliqua alia. Et pmo q̃o quid sit substitutio cõpendiosa. Scõo quare dicat 2pẽdiosa. Tertio de eiꝰ effectu. ¶Ad primũ dico q̃ sm q̃ est de mẽte Azo. in summa r aliqui illa est cõpẽdiosa que sub cõditione mortis vel alia multa cõplectit tpa q̃ dico sub cõditione mortis apparet per expꝛssũ positũ hic. r i. l. pcib⁹. Alit ẽm si filij⁹ me⁹ decesserit q̃ dico vel alia intellige et si esset apposita aliq̃ 2ditio. vtputa si aliq̃d fecerit eadẽ esset substitutio. Q̃d dico multa cõplectit tpa. 1. tpa pubertatis vel pupilla. vel alid. Baũ fit vel tpe limitato vt q̃ dixit fi. j. eqv. annos decesserit vt. l. prealleg.
10 ¶Scõo quero q̃re dicat cõpendiosa. Rñ. qz sub cõpendioverbo⁹ plures substitutos cõplecti f seu plura tpa r istud nomẽ fuit introductũ ab imperatore: vt. l. pcib⁹. facit ad boc. l. meui⁹. §. duobus. j. de leg. ij. ibi ofonis cõpendio. ¶Tz an ista cõpẽdiosa sit p se substitutio an vo q̃dã adiectio. Veritas est q̃ si ista substitutio fiat a pagano tũc est ma
11 gis adiectio quã directa qz in ea plures directe cõtinent. l. vulgaris r pupilla. r exemplaria r alia fideicõmiss. 13 si fiat a milite q̃ pot et post tpa pubertatis substituere iure directo tũc nouã substõnẽ in se cõtinet ideo est vera substitutio. ita voluit Dyn. in tractatu substõnũ. Ita voluit gl. 3. e. l. r boc pro
12 cedit de iure cõi 13 in qbusdã ciuitatib⁹ sunt ẽ statuta sm q̃ etiã pagani pñt substituere directo post tpa pubertatis. dicit ẽm sta tutum ciuitatis buius q̃ filie femine cogant obseruare oia a testatore dispꝛsita sm tantib⁹ masculis. Et iõ ex forma huius statuti⁹ vel filis pot substui directe filie femine r fic ista substitutio pot fieri a pagano directo vt bic in femina nõ extantibus masculis r hoc credo verũ.
13 Tertio quero de effectu⁹ substõnis cõpẽdiose ista 12 q̃. examinem⁹ p q̃nes. ¶Prio q̃ sit effect⁹ substõnis in milite. Rñd. aut a milite fit p verba mere directa. r ita loquit lex nr̃a. aut pverba cõia. r tunc si mẽ est in medio post tpa pubertatis obliquat: vt l. pcib⁹. al⁹ valeret semp iure directo p bac. l. r l. pzecib⁹. aut fit p vba obliqua. r tũc semp est fideicõ. vt l. coheredi. §. filie. j. e. r bverũ 3 opi. pilesi. et boc in milite. Itẽ forte in pagano q̃ posset substituere directo post tpa pubertatis: vt. §. digi ex forma statuti. ¶Quero scõo q̃s sit effect⁹ cõpẽdiose substõnis in pagano. Rñ. sm gl. nostrã aut fit talis cõpẽdiosa per verba directa mere directa. r tunc infra tps pubertatis valet iure pupillaris. post nullo modo: vt l. verbis. r. l. in pupillari. §. e. Aut fit per vba mere obliqua. et tunc est fideicõmissaria: vt. d. §. cũ filie. aut fit per verba cõia. vt per verbũ substituo. r tũc sunt glos. Zie. q̃ in. l. pzecibus. dicit q̃ semper est fideicõ. vt insti. eo. in glos. magna dicit q̃ infra tps pubertatis valet iure directo. nos. j. de boc dicemus. ¶Assumo per tres. q̃. 9 pinc. r sic habet tria
14 dicte q̃ sit per verba mere directa. vt q̃cunq̃ decesserit: vel infra. xxv. annos decesserit talis fit heres. Glo. vt dixi dicit post tẽpora pubertatis nullo modo valet⁹ sed ante fic. vt. l. verbis. et. l. in pupillari. §. eo. et boc tenet glo. bic r i. l. pzecibus. et insti. eo. in gl. magna. r Azo in summa. Ja. de bel. et Dy. oẽs r Ber. in. c. raynutius. extra de testa. et
15 Jnno. r Joã. an.⁹ in. c. j. de test. li. vj. in gl. antiqua. Superuenit hodie Jo. an. in. c. j. de testa. super nouella q̃ tenet q̃ infra pupillare etatẽ valet iure directo postea iure fideicom. de primo est casus. dicit ipse in. d. c. j. de test. li. vj. r de secũdo dicit ipse q̃ est casus in. c. raynutius. vbi dr q̃ post tpa pubertatis valet iure fideicõ. Itẽ dicit ipse q̃d de iure ciui
16 est casus in. l. pzecibus. nam ibi nulla spectalitas ponit in milite 13 fuerit sic de facto q̃ militur velle ꝓbare per multas rõnes. vt qz ibi dicit q̃ etiã que stio ista fuit disputata per vltramõ. r vltimo Bonoriẽ. p do. Bart. de pratis q̃ dicebat q̃ bec opi. est multum cõgrua volũtati defuncti: 13 Ziũ tenet. Si igitur est volũtas testatoris dicit ipse ergo ꝛc. Ut. l. in cõditionibus. de cõdi. r demõ. Non obl. in pupillari. r. l. verbis. §. eo. dicit ipse q̃ ibi vole bat substituere pupilliariter tantũ. r per errorẽ ma ius tẽpus expꝛessit. vel aliter q̃ vbi dicit frustra. quantũ ad substitutionẽ directã q̃ valebit tũ iure fideicõmiss. r iste est in fine eiꝰ effectus. nescio qd dicã tũ forte vtraq̃ opi. posset sustineri. nã mihi⁹ videt q̃ verba directa quantũ ad presens tẽpus reperiũ
17 tur duplicis generis. Quedã sunt directa et ciuilia. hoc est iure ciuili introducta vt verbum heres esto. vt. l. legẽ o bu enire. j. de ver. signi. Scitis enim q̃ deportat⁹ nõ pot esse heres: qz nõ 13 ea q̃ sunt iuris ciuilis. Itẽ pteoz nõ potest facere heredẽ 13 bo nozũ possessoze r similes. r idẽ de verbo instituo vt l. i. r per totũ. §. ti. j. Et isto modo accipiẽpo si substitutio est facta p verba directa ciuilia si semel va luit iure directo nunq̃ trabit⁹ ad fideicõmi siuz vt l. verbis §. eo. r no. ibi ciuilib⁹ ꝛc. Ita etiã no. il. in pupillari. §. eo. Quedã sunt verba directa non ciuilia. hoc est q̃ dirigunt ad substitutũ vt ipse de manu sua capiat nõ ab alio. vt. l. cũ qui. C. de fideicõ. in glo. sup verbo directo. Exemplũ in vbo accipiat. r in verbo capiat. r in verbo moriat. vt in. c. j. de test. lib. vj. r ideo ista verba sunt magis 2grua r communia oibus gẽtibus r aialibus. r isto modo accipiẽdo dico q̃ opi. Joã. an. est vera pbo hoc. illud dicit⁹ talis accipiet vel cũ talis moriat. r similia verba possunt intelligi q̃ quis accipiat iure directo vt heres r possent itelligi vt qs r vt le gatarius accipiat sua tñ autoritate. vt. l. titia. §. i. ff leg. ij. r fic ista vba de iure ciuili nõ habent ppriuz significatũ. qñ verba iuris ciuilis non sunt. r ideo in dubio intelligerenr ꝑm qõcasus eueniet q̃ si pupillus moziet infra pupillarẽ etatẽ lex interpretatur substitutionẽ directã si postea moriatur interpretat fideicõmissariã simile habes⁹ in verbo qõ
18 potest reperiri in preterito 7 futuro. nã lex illud in terpretat sm accidentiã facti: qz si in preteritum occurreret in eo tpe interpretabit 7 ita ecõtra. vt. l. iij. de adi. leg. r. l. hec cõditio. §. fi. de cõdi. r demõ. Et per hoc pt3 respõdeo ad contrariũ qõ dicit q̃ substitutio directa nunq̃ obliquat concedo. sed ista nunq̃ fuit directa si post pupillarẽ etatẽ decesserit: qz bic sciebat lex illũ primo moriturũ. vt. l. cũ quidam. §. suũ. de acqui. bere. r ideo lex semper fuit certa. et si pupillus decessisset in pupillari etate esset directa qz certa erat lex. sed qñ sunt verba directa ciuilia 19 ludverbũ habet in se 2ppriũ significatũ vt iure directo sit heres. r ideo ibi non est necessaria interpretatio: qz fic voluisse defunctũ cõstat: ideo post tẽpora pubertatis nõ obliquat. r ita dico hoc forte vo luit sentire Jo. an. in fi. gl. sue nouelle. vbi facit differentiam inter directa directo r inter directa non
20 directo. ¶Quid 7 si testator fic substituit quando cũq̃ decesserit sine liberis talis sit heres. Gl. in. l. pzecib⁹. dicit q̃ omni tpe est fideicõmissaria: qz dicit sine liberis. Idem Jnnoc. in. c. raynutius. ex de testa. Dy. r alij dicunt⁹ ista opi. esse falsam. vt hic. cõtra casum huius. l. qz hic fuerũt apposita illa verba sine liberis. r tñ valet iure cõmuni infra tẽpora pubertatis: nec etiã illa verba habent inducere fideicõ. substitutionẽ. nã congruunt pupillari etati. Constat em pupillũ decedere sine liberis. Jac. de bel nititur tenere glo. quasi illa verba sine liberis videanr ad maiorẽ referri qui potest decedere sine liberis. vt. l. j. de suis r legi. r dicit ad hanc. l. q̃ hic est speciale priuilegio militis. r nõ ob. q̃ hic dicat iure cõmuni: qz priuilegii est in milite q̃ infra pubertatis tpa valeret iure communi. r trabit⁹ ad oia bona patris r filij. Et ista sunt verba sua que non habent in ris sapoze. r cõtra. ci⁹. ex de testa. lib. vj. r est casus in hac. l. non ob. si dicatur nõ 03 decedere sine liberis nisi ille qui eos habere nõ potest. q̃ est
21 falsum in his legib⁹ r alia est significatio illi⁹ participij intestatus r similiter de ꝙbus in. l. j. de suis r legi. r alia ist⁹. Vel aliter licet id qõ ibi 03 sit ẽ rigida significatione verborũ tamen de cõmuni vsu alind est. vt ibi. r. l. liberorũ. §. qõ tamẽ cassius. j. de leg. iij. r. l. labeo. de supel. lega. r. l. cũ de lanionis. §.
22 afinã. de fun. instru. ¶Quid 7 si testator substituit aliquem⁹ cõpendiose directo in certa portione vel in certa re. an valeat iure directo infra tpa pubertatis sm ea q̃ dicta sunt. Respõdeo si q̃de substituit tp verba directa r ciuilia vt heres esto vel instituo r tũc sufficit si supervniuerso esset substitutus vt. l. coheredi. §. fi. j. eo. fm vnã lec. r ar. §. tit. j. l. j. §. si ex fundo. Si vero substituit p verba directa non ciuilia: vt accipiat talem rẽ vel tale podere fit talis r similia. si filius meus qñcũq̃ decesserit sine liberis. r isto casu nõ trabit ad directã substitutionẽ 23 qz in relictis singularibus nulla est differẽtia vt apponanr verba directa r obliquat vt. l. omne verbũ. cõia de leg. r insti. de sing. re. per fi. reli. circa pzinc. nisi adiciantur expꝛesse illa vba talis sit heres: qz tũc secus. vt. o. §. si ex fundo. sed si ista vba adiciantur certe portioni quote vt dicã in. q. pricipali quã faciaz de hac substõne per verba cõia. ¶Sed qd
23 7 si testator cõpẽdiose substituit per hec verba q̃ cũq̃ sine liberis decesserit lego tibi bona mea vi deẽ q̃ ista vba sint directa. r sic infra tpa pubertatis trabanr ad directã pupillarẽ. nã verbũ lego tra bit ad institutionẽ heredis. vt. l. vbis legis. de vb. sig. r. l. filiũ. §. legata. conĩucta. l. j. in pzin. de leg. pzestan. ¶In cõrariũ videt. l. miles. §. fi. j. ad treb. et boc pluꝛ verũ. Et p hoc apparebit respõsio ad cõtraria. 13 ẽm ex largissima signi fication e verbũ lego trabaf ad institutionẽ tñ fm cõmunẽ vsum nõ trabit r est species distincta ab actu heredis. vt. d. l. vbis. cui cõmuniui sui stare debemus. vt dictũ est fateoz tñ q̃ verbũ legoꝰ est verbũ directũ in dubio vt. l. lucio. j. de le. ij. r nõ dico q̃ sit directũ sed dire ctũ ad ipm legatariũ. Jdeo dicas q̃dam sunt vba directa que habẽt a iure tacitã significationem vt trabanr ad institutionẽ. vt verbũ instituo r verbũ heres esto. quedã habẽt significationez separatã a iure vt verbũ lego. quedam ẽm habent specialẽ significationẽ. vt verbũ accipiat verbũ moriar r verbũ talis: vt ex ꝓdictis apparet. ¶Scõa principa
24 lis 7 questio est quando ista 2pendiosa substitutio fit per verba mere obliqua. et isto casu sm oẽs ista substitutio est in omni tpe fideicõmissaria: matrẽ nõ excludit r nõ veniũt bona pupilli r falcidia nõ detrahit. vt. l. coheredi. §. cũ filie. j. eo. Sunt autem vba obliqua vt restitutio. vt. o. §. cũ filie. sunt r alia vt. l. fundi trebatiani. de vsufructu lega. r. j. dicam
25 ¶Sed 7 qd si testator dixit qñcunq̃ filius meus decesserit sine liberis volo q̃ bona eius vel distribuantur inter pauperes christi per meos fideicõmissarios. an ista substitutio sit fideicommissaria: infra tẽpora pubertatis. Videt q̃ oñi tpe sit fideicõmissaria. cum verbũ dentur 3 distribuantur sint mere obliqua per dicta. l. fundi. Cõtrarium est verũ nã in his verbis. §. pgi. narratis subintelligiẽ tale verbũ quãdocũq̃ sine liberis decesserit. 13 q̃ tũc fideicommissarij accipiãt de manu suar dent. vt. l. alio. in fi. glo. de ali. r cib leg. r. l. deniq̃. §. interdũ. de pecu. lega. r 03 expꝛesse in. §. fi quis ante. in aut. de eccle. tit. Sed istud verbũ subintellectuũ. facit
26 piat: si refertur ad vninersitatem bonoꝝ trabitur ad directa pupillarez. vt. §. probatur r pbatur in d. c. j. de testa. r in. l. bis verbis. in pzin. §. tit. j. ergo pro boc videtur esse tex. in. c. cũ tibi eẽ de testa. vbi dicitur q̃ qñ non est alius beres isti fideicommissarij babẽtur loco heredum. boc aũt tenet Rof. in ti. de ac. et testamẽto. ver. itẽ quid erit q̃ 13 sepe contingit. r Spe. in. §. nũc vero aliqua. ver. item pone q̃ aliquis. de instru. edi. r Inno. in. d. c. cũ tibi. Sicut ergo qñ testator nullũ alium facit heredẽ dicti
27 fideicõmissarij habenr loco heredũ⁹ ita quãdo testator: filio suo impuberi nullum aliũ facit heredez videt facere heredes dictos fideicõmissarios. Sed dices tu si mater est in medio videt⁹ q̃ ista interpretatio nõ debeat admitti: qz sicut tacita pupillaris

¶Sit fideicõmissaria. Adde q̃ ita Bal. consulunt q̃ sit fideicommissaria. eius 2si. cccc. xxxij. inci. in christi noie. factum fic se habet. iij. lib. r cõsi. cccclxvij. vo lu. et cõsi. cclxxxij. eo. vol. opi. Bart. sequit Ang. hic et Paul. de cast. i. l. si quis ad declinãdam. de epis. et cleri. r. l. fundi tre bathani. et cõsi. incip. Bar. rofeli. et 2si. inci. v. fecit testamẽtũ. in lect. d. alex. alleg. Paul. de cast. 2si. lcvij. ibi nõ loquit de 13 log⁹ de boc pzio casu nisi referẽdo se ad quo dic in fi. sed q̃ si. §. fi. nul nit id q̃ dictum Bart. nisi testator 2 digisset bona dis tribuantur pro aia mei testatoris: qz tunc bona pupilli nõ possunt pro desse aie testatoꝝ c. nõ putãda. i. q. j. non erit directa substitutio. ita cõsuluit pet. de anch. 2si. viij. inci. in dei noie officitalis cõ stionis ꝛc. r opi. ma pisit. Bal. 2si. cclxxxvij. vo lu. et in. Abb. cõsi. lij. r lib. i. sequit opin. Bart. etiã si dicer ret bona mea den tur 3 distribuant. de quo vide Lal. 2si. cxvij. de test. Bal. cõsi. lxxxvj. vo lu. et cõsi. cclxxxvij. eo. vol. opi. Bart. sequit Ang. hic et Paul. de cast. i. l. si quis ad declinãdam. de epis. et cleri. r. l. fundi tre bathani. et cõsi. incip. Bar. rofeli. et 2si. inci. v. fecit testamẽtũ. in lect. d. alex. alleg. Paul. de cast. 2si. lcvij. ibi nõ loquit de 13 log⁹ de boc pzio casu nisi referẽdo se ad quo dic in fi. §. fi. nul nit id q̃ dictum Bart. nisi testator 2 digisset bona dis tribuant.

a ☞Andre. Poma. ¶Respondeo. Contrarium nō tenere Bar. in. iij. q. in ea. l. quam contrarietatem detegit Are. hic ⁊ Ange. cōsi. cxvij. paul. consi. cxxv. Alreti. consi. clv.

b ☞Andre. poma. ¶Colligit. Vide Alegan. consi. cxxiiij. iiij. colū. vers. ⁊ ponderanda. in. iij. volu.

c ¶Quid si testator
Et qsi dicit si filius meus decedat bona mea vēdantur ⁊ distribuant̄ inter pauperes. vide Bart. in consi. xlj. incip. quidam bar. ⁊ ibi vide qm relinquit vgo: domina ⁊ massaria et qsi ⁊ an relicta ad pias cās trahat Bal. 5 Bar. ⁊ Bal. in. l. preci. bus. C. de impub. ⁊ ibi Sali. ⁊ Bal. in cōmēto. c. si pater. de testa. in. vj. do. Lar. in. c. cū ti. bi. eo. ti. ⁊ ibi Jo. de imo. ⁊ hic ⁊ bar. to. in. q. filij adultum. vide que dixi in dicto. c. cū tibi. ⁊ superioribus annis cōsului ferrarie cōtra Bart. sic occurrit fauentie et quidem sapiens consuluit p Bar. alleganit. c. si pater. de testa. lib. vj. non aliud p certo illud. c. loquitur quādo instituit pauperes. et sic nō obst. vide Bar. in. l. si fundi trebatiani. de vsu fru. lega. vbi qua tuor vicibus dicit se consuluisse ut hic voluit ego consului contra. ⁊ vide Bar. in. l. precib⁹. C. de impube. vbi consulnit verone contra Bar. ⁊ vide do. Card. in. c. raynutius. vbi tenuit contra Bartolo. padue. Jo. de imol. ibi respōdet ad motiua Barto. in suo consilio Salice. in dicta. l. precib⁹. sequitur Bald. ⁊ vide Bal. in. l. si quis ad declinandam. C. de episco. ⁊ cleri. vbi tenet contra bar. et in. l. ex tribus. C. de inofic. testa. et ibi vide Bar. in consil. cix. incipiē. erat minor aldus de castro vbi testator dixit si nullus filiorum decesserit sine liberis q̄ substitutio fit ista vide ibi et vide Bar. in consilio. cxv. incipiē. in questione proposita viso puncto vbi loquitur de verbo succedat. et vide Barto. in consi. lxxiiij. incipien. vir quidam. ⁊ dē Bar. in consi. cclxxxij. incipien. titius condidit. vbi pulcherrime loquitur. Andre. Barba.

non admittitur contra matrem. vt. l. precibus. ita neq; admittitur contra matrē illa tacita interpretatio que est vt testator videat apposuisse illa verba sine verbū accipiat. Respōdeo[a] contra matrez non admittitur tacita pupillaris de qua testator non cogitauit sed ius presumit si de hoc cogitasset tunc non admittitur vt tacita que cōtinetur in vulgari. vt. l. precib⁹. sed tacita ⁊ que ex presumpta voluntate defuncti colligitur[b] ex aliquibus cōiecturis vel vbis testatoris. ista bene excludit matrē. vt i. l. precibus. in glos. sup vbo omnino. ⁊ in. l. in testamento. in fi. C. de mili. testa. sed ista est huiusmodi. ergo ⁊c. ¶Sed qd ⁊ si testator[c] dixerit si filius meus decesserit sine liberis tūc bona mea dētur pauperibus nec dixit per quos. Videtur qō idē quia episcopus est executor: legitimus q habet eandē potestatē quam haberet fideicōmissarij nominati. vt. l. nulli. ⁊. l. si quis ad declinandā. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ sic episcopus tenebit locum heredū. vt. d. l. sed cōtrarium credo q̄ ista substitutio fit fideicommissaria omni tempore: q̄ facta per verba mere obliqua. vt d. ff. cū filie. ffec ob. q̄ episcopus est legitimus executor ⁊ tenet locū heredum: q̄ episcopus tenet locum pauperū. ⁊ si quidem pauperes sint instituti: tūc episcopus tenet locū heredū. vt. d. l. si quis ad declinādam. Si vero pauperibus est legatū vel fideicōmissum relictum. tūc locū heredū episcopus nō tenet. sed pōt intentare actionē pro hoc legato. nec possunt illa verba intelligi in psona episcopi quod accipiat manu propria ex presumpta voluntate defuncti. vt dixi. s. in. p̄gi. q. quia illa executio pertinet ad eūm mere ex iuris dispositione etiam contra voluntatem defuncti. ⁊ etiā si dixerit cōtrarium. vt. d. ff. si quis aūt. de eccle. titu. ideo non tenet locum heredū: sed solū actiones intētabit que cōpetūt ipsis pauperibus. ¶Quid si testator[d] dixit volo q̄ bona mea vēdantur ⁊ pretiū eorum de tur pauperibus p fideicōmissarios meos. an hec erit directa infra tēpora pubertatis. Videf̄ q̄ non nam testator precepit duo vnū vt bona vēdantur. ⁊ in hoc nō adiecit per quem postea precepit q̄ pretiuz inter pauperes per suos fideicōmissarios distribuatur. cū ergo primus actus debeat fieri per heredē vel episcopum ex. l. dispositione. videtur q̄ sint fideicōmiss. q̄ de manu alterius pretiuz fideicō missarij capiūt. Credo tamen cōtrarium quia illa verba vltimo posita determinant verbū dentur et vēdantur. vt. l. mulieri ⁊ titio. de condi. et demō. ¶Quid si testator[e] dixit volo q̄ bona mea vēdantur ⁊ pretium distribuatur inter pauperes quorū electio fiat per meos fideicommissarios. an illa sit pupillaris infra tempus pubertatis quasi illa verba per meos fideicōmissarios ad omnia precedentia referantur. an vero solum electio ptineat ad fideicōmissarios ⁊ distributio: ⁊ vēditio remaneat dispositioni iuris cōmunis sine distributiōe executoris. Istud vltimū puto verū q̄ qualitas q̄ adijcitur determinato verbo per relationem respicit solum suum antecedens. vt. l. a filio. in fin. de alimen. lega. ¶Modo cum verba dicant quorum electio pertineat seu fiat per meos fideicōmissarios. intelligitur quoū. s. pauperū vnde ad id tantum trahitur per meos fideicōmissarios. pro hoc l. filius ⁊ quod ibi no. ff. vt in pos. leg. cum hoc ista erit fideicōmissaria. idem puto si diceret bona mea vendantur pretium distribuatur inter pauperes eligendos per meos fideicommissarios: quia illa verba per meos fideicommissarios referuntur ad partici-

d ☞Ande. poma. ¶Tertio principaliter. Vide Barto. consi. cxxxi. ⁊ cō fil. cclvij. Roma. consi. cvij.

e ¶Fideicommissaria. Adde quod hanc tenet Oldra. consil. ccix. Ange. consi. cxxv. vbi dicit patrem suū Bal. se consuluisse non facta distinctione an mater sit in medio vel ne sed solum si ex coniecturis apparere posset quod directe voluit testōr substituere de quo. ff. cōmunem opi. antiquoz tz Bal. 9si. ccl. in 2ſulēdo iij. li. ⁊ co. li. ccij. etiā si substituti essent pauperes. ⁊ cō fili. ccccl xix. lib. ij. vbi plene tū dicit nō decido hoc cassu q̄ erāt substituti fratres testatoris vgo: erāt facta plegata. ⁊ cōsi. cclxxv. lib. j. ang. consi. cxiij. Barto. consi. iiij. incipē. Ange. marie. ⁊ cō fi. cxij. inci. homo accursiuli. eandem opi. tz Jo. de ana. cū mater est in medio. consi. lxxix.

¶Jure directo. Adde quod hanc opi. videtur tenere do. Lar. consil. cxxix. ⁊. cxi. Old. fibijpſi cōtrarius cōsi. cxxv. Alexā. cōsi. cxij. Paul. de castr. consil. cclvj. nisi forte trebelliani cam aperias oculos quia inuolute loquitur. nam per illa verba totam integraz plenam iure non censetur prohibita trebellianica nisi ad datur et fine aliq diminutione ita cōcludit Ro. per tex. loquētes consilio. lxxv. lxxix. ⁊ cccxxix. vbi dicit quod in dubio. ⁊ ibi Sali. ⁊ Bal. in cōmēto. c. si pater. de testa. in. vj. do. Lar. in. c. cū tibi. eo. ti. ⁊ ibi Jo. de imo. ⁊ hic ⁊ bar. to. in. q. filij adultum. vide que dixi in dicto. c. cū tibi. ⁊ superioribus annis cōsului ferrarie cōtra Bart. sic occurrit fauentie et quidem sapiens consuluit p Bar. alleganit. c. si pater. de testa. lib. vj. non aliud p certo illud. c. loquitur quādo instituit pauperes. et sic nō obst. vide Bar. in. l. si fundi trebatiani. de vsu fru. lega. vbi qua tuor vicibus dicit se consuluisse ut hic voluit ego consului contra. ⁊ vide Bar. in. l. precib⁹. C. de impube. vbi consulnit verone contra Bar. ⁊ vide do. Card. in. c. raynutius. vbi tenuit contra Barto. padue. Jo. de imol. ibi respōdet ad motiua Barto. in suo consilio Salice. in dicta. l. precib⁹. sequitur Bald. ⁊ vide Bal. in. l. si quis ad declinandam. C. de episco. ⁊ cleri. vbi tenet contra bar. et in. l. ex tribus. C. de inofic. testa. et ibi vide Bar. in consil. cix. incipiē. erat minor aldus de castro vbi testator dixit si nullus filiorum decesserit sine liberis q̄ substitutio fit ista vide ibi et vide Bar. in consilio. cxv. incipiē. in questione proposita viso puncto vbi loquitur de verbo succedat. et vide Barto. in consi. lxxiiij. incipien. vir quidam. ⁊ dē Bar. in consi. cclxxxij. incipien. titius condidit. vbi pulcherrime loquitur. Andre. Barba.

cipiam solū eligendos ⁊ participiū resolutū in verbum ⁊ relatiuū vt eligendos. i. qui eligentur. vt ff. dixi. Predicta vera nisi ex aliis verbis inira vel supra in testamento positis appareat testator ē aliud sensisse. ¶Quero quid si talis distributio non percipiatur de bonis omnibus. sed de certa portione 26 ff. dicā. ¶Tertio principaliter quero quādo substitutio compendiosa est facta per verbum cōmune. vt per vbum substituo q̄ est cōmune. vt. l. precibus. an infra tempora pubertatis valeat iure directo. postea ad fideicōmissuz trahatur vel fit omnte fideicommissaria. Respondeo si quidē ista substitutio est facta cū tempotis distinctione: vt q̄ dixit si decesserit infra pupillarem etatem vel postea quandocūq; talem substituo ⁊c. Tunc fm oēs infra tēpora pubertatis erit directa pupillaris post ea fideicōmissaria. Hoc tenet gl. in. l. precibus circa fi. ⁊ omnes indubitanter illud tenent. quandoq; fit sine tēporis distinctione. ⁊ in hoc sunt opi. quia gl. in. l. precibus. ⁊ hic tenet q̄ omni tēpore fit fideicōmissaria[e]. Idem Alzo in summa. Idē Jac. but. ⁊ glo. in. c. raynutius. ex de testa. ⁊ Jo. and. in glos. antiqua. in. d. c. si pater. de testa. li. vj. Idem Ray. et Mat. fill. ⁊ quasi maior pars legistarū. ⁊ etiam Odof. Alia glo. insti. eo. in fi. magne glo. tenet contrarium quā tenet Jaco. de are. cū distinctione tamen. ⁊ Ly. in. l. precibus. ⁊ Jo. an. bodie i. c. i. de testa. li. vj. ¶Arguam[f] circa hoc. primo videamus pro ista parte quod valeat iure directo infra tēpora pubertatis. postea iure fideicōmissi illud quod regitur ⁊ determinatur fm cursum tēporis variatur variato tēpore. vt. l. pretia rer. ff. nonnulla. ad. l. fal. ⁊. l. titia. fei. o. ff. vsuras. ff. de leg. ij. ⁊. C. de vsur. l. penul. Ita in. p̄posito ista substitutio que diuersa tēpora respicit cum respiciat tempora pupillaris etatis: valet vt pupillaris demū vt fideicommissaria. Preterea pro boc. l. pōponius in negotijs. de nego. gest. pro hoc. l. pater seuerinā. ff. conditionū. de condi. ⁊ demon. ⁊ hic videtur tex. in. l. precibus C. eo. p hoc vt bodie casus expressus in. c. j. extra de test. lib. vj. ¶Pro alia opi. q̄ omni tēpore fit fideicōmissaria probetur sic. ista substitutio est vna pro omni tēpore ergo verbum substituo ad plura tēpora relatiue debet illa determinare vniformiter sicut dicimus in personis. vt. l. Juis. ⁊. l. heredita tem. C. eo. ⁊. l. iam hoc. ff. eo. ⁊ est licita argumentatio de tēpore ad personas. vt. l. vel singulis. ⁊. l. seq. ff. eo. ergo ⁊c. Sed ista non potest esse nisi omni tempe fit fideicommissaria. ergo ⁊c. Preterea non debet esse diuisa voluntatis. vt. l. cum qui. in fi. de bis q. vt indig. sed si ab initio esset directa ⁊ postea efficeretur fideicōmissaria fieret volūtatis diuisio. ergo ⁊c. ¶Tertio facit pro boc. l. diem proferre. ff. inde queritur. ff. de arbi. vbi dispositio debet esse cōmuniter ⁊ vniformiter. ¶Preterea vna et eadez res non debet diuerso iure censeri. Ista sunt arg. Dy. Guil. ⁊ omnium. ibāc opi. seruat Ray. ¶Tertia fuit opi. Jaco. de are. quiv idetur distinguere inter istas opi. vt dicamus sic. q̄cz ista substitutio compendiosa fit fine aliqua tpis distributione. vt si filius meus fine filijs decesserit talē substituo. ⁊ tūc posset esse vera opi. glo. in. l. precibus. ⁊ eam sequētium. ¶Quandocz apponit in hac substitutione distributio in tēpore vt cū dicit quādocūq; decesserit talem substituo. ⁊ isto casu dixit veraz esse opi. aliarum glo. nam fm oēs est verum q̄ quando fit distinctio tēporum infra pupillarem etatem erit pupilla. postea erit fideicommissaria. vt dictuz est

qō als de facto obtinnit in collegio mediolani. ⁊ vide Barto. l. si arrogator. in vlti. char. ff. de adop. ifiam partem etiam segtur Card. consi. lx. in iij. colū. Oldra. consi. cxxv. contrarium tz idem Old. cōsi. cxij. als. cxiiij. aut. cliij. Bald. consi. ccccxxix. in. j. vol. ⁊ consi. ccl. in. iiij. vo. adde etiā q̄ scripsi ad Bar. in. d. l. precibus.

☆ Pro intelle. l. sicut in annos. ff. quib. mo. vsufruc. amit.

a ¶Pro directo. Ange. alleg. consi. cxxv. in hoc et in eo quod dicit totam ⁊ integram approbat opi. Bar. licet Alegan. aliter referat in lec. ⁊ idem tenet Bar. consi. xv. incipien. pater habens. cum autem testator dicit libere bona mea devenire q̄ debeat cēseri substitutio directa voluit Ro. consi. cxxv. et cum dicit fine diminutione voluit Joā. de ana. cōsi. lxxxvj. ⁊ cum dicit q̄ capiat ppa autoritate voluit bal. consi. ccxvij. lib. j. et cum dicit totuz residuū et omnia bona sua voluit quidaz doctor in consilijs Bald. cc lxxviij. lib. iiij. sed in eo quod Bart. dicit omnia bona mea Ange. alleg. consi. repzehēdit Bartol. ⁊ omnes de quibusibi per eum licet bal. alleg. cōsi. ccxviij. approbare videtur doctrinā bartol. vbi autem testator diceret pleno iure. ange. stat cum bar. ⁊ inquātum dicit notandum quod ex verbis Bar. bic ⁊ cō filijs per eum allegatis colligitur q̄ illa verba tota et integram testatoz videtur probi buisse trebelliani cam aperias oculos quia inuolute loquitur. nam per illa verba totam integraz plenam iure non censetur prohibita trebellianica nisi ad datur et fine aliq diminutione ita cōcludit Ro. per tex. loquētes consilio. lxxv. lxxix. ⁊ cccxxix. vbi dicit quod in dubio. ⁊ ibi Sali. ⁊ Bal. in cōmēto. c. si pater. de testa. in. vj. do. Lar. in. c. cū tibi. eo. ti. ⁊ ibi Jo. de imo. ⁊ hic ⁊ bar. to. in. q. filij adultum. vide que dixi in dicto. c. cū tibi. ⁊ superioribus annis cōsului ferrarie cōtra Bart. sic occurrit fauentie et quidem sapiens consuluit p Bar. alleganit. c. si pater. de testa. lib. vj. non aliud p certo illud. c. loquitur quādo instituit pauperes. et sic nō obst. vide Bar. in. l. si fundi trebatiani. de vsu fru. lega. vbi qua tuor vicibus dicit se consuluisse ut hic voluit ego consului contra. ⁊ vide Bar. in. l. precib⁹. C. de impube. vbi consulnit verone contra Bar. ⁊ vide do. Card. in. c. raynutius. vbi tenuit contra Barto. padue. Jo. de imol. ibi respōdet ad motiua Barto. in suo consilio Salice. in dicta. l. precib⁹. sequitur Bald. ⁊ vide Bal. in. l. si quis ad declinandam. C. de episco. ⁊ cleri. vbi tenet contra bar. et in. l. ex tribus. C. de inofic. testa. et ibi vide Bar. in consil. cix. incipiē. erat minor aldus de castro vbi testator dixit si nullus filiorum decesserit sine liberis q̄ substitutio fit ista vide ibi et vide Bar. in consilio. cxv. incipiē. in questione proposita viso puncto vbi loquitur de verbo succedat. et vide Barto. in consi. lxxiiij. incipien. vir quidam. ⁊ dē Bar. in consi. cclxxxij. incipien. titius condidit. vbi pulcherrime loquitur. Andre. Barba.

Idem importat vt quis faciat actū sine alterius diminutione ⁊ contradictione ⁊c. licet Rapha. comen. non recordatus de Bar. hic teneat contrarium consilio. cv. incipien. in benedicto filio. si testator dixerit q̄ bona sua libere reuertantur ad tale quod tamen propter hoc ille non habebit licentiam apprehendendi illa bona propria autoritate. ⁊ de verbo de reb. dub. ⁊ qō no. in hac gl. ⁊. d. l. precibus. ⁊ hoc casu intelligo opi. omnium qui dicunt hanc substitutionem esse fideicōmissariā omni tempore. ¶Qō 29 mater est in medio. ¶Qō intelligo nisi fint substituti filij testatoris predicti qui ex presumpta voluntate defuncti matrem excludunt. vt no. per glosf. in. l. precibus. C. eo. in vlti. glo. ⁊ dicemus in. l. lucius. ff. eo. vbi glo. dicit facit qō doc. dicunt in. l. si. C. de institu. ⁊ substi. dices tu hoc est cōtra. l. precibus. vbi primo est directa postea fideicommissaria ⁊ est mater in medio. Sol. ibi est speciale in testamento militis qui pōt substituere directo omni tpe. ⁊ habet priuilegiū qō leg dicit eā obliquam et mater est in medio: sed si esset paganus tūc esset omni tpe fidei cōmissaria matre exigente in medio. vt. ff. ¶Cōtra predicta videtur. c. j. de testa. lib. vj. vbi mater est in medio. ⁊ tamen valet iure directo infra tpa pubertatis. Sol. verū est quod ibi fit ista substitutio per verbū directum. ⁊ ibi no. in glo. parua superverbo filie: sed ista lex loquitur qñ fit per verbum cōmune. ⁊ tūc pōt interpretari q̄ de manu alterius accipiat sed qñ est verbū directum in quo est verisimile q̄ a seipso accipiat ista interpretatio nō cadit in casibus casibus in qbus tacita pupillaris admittit cōtra matrē ex presumpta volūtate defuncti. Idē dicerem ꝑbatis presumptionib⁹ predictis. Quod de matre dixi intelligo etiā si esset in medio aliqua illarum personarū cōtra quā dixi non admitti tacitam pupillarē vt dixi in materia tacite pupillaris. Si vero neq; mater neq; aliqua istaz persona esset in medio. tunc saluo meliori consilio vel iudicio cui in hoc ⁊ in alijs assentio dico quod si decesserit i pupillari etate erit pupillar directa postea autem fideicōmissaria. hoc ꝓbo per rationem quam feci. ff. ⁊ quem quod potest se habere ad plura tēpora iudicatur in dubio esse. platuz ab initio vt ostēdat futuros euētus. vt. l. iij. in fi. de adimen. leg. ⁊. l. hec cōditio. la. j. de cōdi. ⁊ demon. ⁊. l. sed ⁊ iulianus. ff. proinde. ff. ad macedo. ⁊. l. q̄ res. post prin. de solu. Aut ergo iste filius decesserit in pupillari etate ⁊ videtur hoc verbū probatuz ac si dixisset testator si in pupillari etate decesserit. Si vero postea decedat videt prolatū in fideicōmissaria. ⁊ ficvidef ista substitutio vniformis. qz. l. si semper certa est de euentu. vt. l. cum quidam. ff. sunz. ff. de acqui. here. facit istam substitutionez ad initio pupillarem ex post facto fideicōmissariam. et ideo non variatur ex tēpore: sed est vniformis et in vnū casum potest omitti. Et per hoc patet respōsio ad contraria. dices tu per hoc non respōdetur ad rationes. l. iam hoc iure. q̄ verbū substituo relatum respiciat. ergo idem in tēpore sed non est verum: q̄ substitutio breuiloqua relata ad plures personas potest in diuersis casibus committi. Quid enim si vnus repudiaret hereditatem. Certe alter succedere t ex vulgari. posset tamē ille idem decedere in fra pupillarem etatem. ⁊ fic est opus de pupillari tractari. Et sic habes diuersos effectus in diuersis tēporibus q̄rentes. sed hec est semp vniformis ⁊ habet eūdem effectum. ergo ⁊c. ¶Ité quero in qta predicta dixi qō si hec substitutio fiat cum tēporis distinctione infra pupillarem etatē cōtinet pupillarem substitutionē absq; dubio. ¶Sed quid si 31 dixi substituo tali filio meo impuberi si decesserit sine liberis vtrum per hoc verbū videatur impuberi etatē limitasse[k] vt vlterius hec substitutio extendatur. Jo. an. dicit quod non. nā illud verbum

b ☞Ande. poma. ¶Accipiat. que dicitur libere fieri. vide Alegā. consi. vi. als. cxvj. ad fi. Adde ad idem tex. q quid ibi no. Pano: super verbo libere. c. de multa. in. j. col. de prebē. ⁊ quod no. Bar. c. que in ecclesiarū. de rebere. c. de multa. in. j. col. de prebē. ⁊ quod no. de constitu. dicentem q̄ dictio libere constituit ibi domi. Anto. in. iiij. nota. de constitu. dicentem q̄ dictio libere importat vt quis faciat pactum sine alterius consensu ⁊ requisitione.

☞ Andr. Poma. ¶Et integram. Vide de ista clausula tota et integra Alegan. consilio. cxlj. in. ij. colum. ⁊ consilio. v. in. iij. colum. i. iij. volumi. et consil. cxvij. in. fi. in. iiij. volumi. ff. eli. c. auditis. in. iiij. colū. de prescrip. Barba. consil. cxiiij. in ij. colum. j. volu. 29 consilio sequen. in iiij. colū. Roma. in consilio. lxxv. ⁊ cō filio. lxxix. Et de verbo totam. Vide Feli. i. c. au de Cardina. consilio. cxxxiij. in pe nul. col.

☞ Andr. Pomate. ¶Omnia bona mea. Vide Bart. consilio. xlij. ⁊ cō filio. lv.

☞ Andr. Pomate. ¶Diminutione. De isto verbo vide Feli. c. auditis. in. iiij. colum. de prescrip.

¶Mobilia ⁊ im mobilia. adde bal. consi. cxxij.

☞ Andr. Pomate ¶Pro matre. Idem tenet Alanus de ana. consilio. lxxix. incipien. dubitatio questionis huius. Joan. tonius de butr. consilio. lij. incipien. dubitatio questionis huius. Joan. de ana. consilio. lxxix. incipien. casus sic se habet vbi appellat istam opinionem licet fallat.

b ¶Limitasse. Vide Bal. 9si. cvj. lib. iij. ⁊ ad dicta Bar. hic adde Alleg. de Jmo. in consi. cc. col. ij. ver. nec predictis. in. ij. volu.

Andre. poma. Dicas sic. Vide Alegã. consi. xx. in. ij. col. ij. volu. 1. li. ij. in. xij. colũ. 3. eod. 1. iam hoc iure. in. iij. col. ver. item no. ex ea. l. 3. eo. 1. gallus. §. quidam recte in. iij. colum. Vide etiam Alegan. cõsi. j. in iij. colum. j. volu. Et p ista opi. Bar. faciũt que vult Bal. l. precibus. in vlti. colum. C. eo. 1 ibi Alegan.

Continet vulgarẽ. Vide pe eundem in consi. inci pien. richar. et in a l. Ꝑdin. de acquir. here. 1 an vulgaris que cõtinetur in compendiosa habeat locũ si heres moriatur vi no testatore. vide Bal. cõsilio. xciij. iiij. volu. et quod substitutio cõpendiosa facta p verbum cõmune cõtineat vulgarem tenuit Ange. consil. cciiij. in fi.

Andr. Pomate.

Sine non. Vide Alegan. consi. clxij. in pxin. in. ij. volu. incipi. circa primum.

Andr. Pomate.

Vulgaris tantum. Adde quod ta tenet Jmol. c. raynutius. in ma teria pupil. substi. de testa. Paul. de castr. l. fin. C. de inofficiosis dot. bere. in fti. Alegã. l. gallus. §. j. i. iiij. b col. ff. de liberis 1 posthu. cõtrariũ tamẽ tenet. Bal. l. humanitatis. C. c eo. in vlti. charta. ver. secũdo requiritur. 1. l. precib⁹. in vltima char. C. eo. de veritate tamen vide Jaso. l. ij. in vlti. q. 3. eod. vide etiam Alegcõsil. cxij. in. ij. colũ. iij. vol. 1. l. recusare. §. titi⁹. in secundo notabi. ff. ad treb. 1 Paul. de ca. d. l. precib⁹.

Andr. Pomate.

Verbum commune. vide Alegcõsi. cxij. in penul. colũ. in. iij. volu. 1 cõsi. cxxv. in fin. in j. volu. Ro. consi. lviij. Bar. consili. cxxv. Ro. cõsilio cxxxiiij. in. ij. col. 3 ista est mater. xxij. dubio. 1 cõsi. cc. Alegã. l. nam qõ. d. §. nõ ois. in. ij. co. in. iiij. nota. et in iij. co. j. ad treb.

Add. q. Adde q bic sequit Paul. de ca. cõsi. lxxviij.

Cogitaui. vide Jmol. bic 1 in. c. raynutius. Bal. in. l. vnica. §. p scõ C. de cadu. tol. Paul. de cast. consi. cc xxxvj.

Andre. Poma. Cogitani. Hanc opi. sequitur Bald. et Are. hic Ange. §. fi. in fti. tu. de pupil substi. Lncha. c. si pater. in. xij. colũ. de testa.

560

Ho. ex his verbis bene. q compendiosa facta in re certa p verbũ commune habet vim fideicõmissi 1 similiter nec refert ad inducendũ hoc esse ab hereditate. Sed tene Paul. de castro in. l. si. l. ab eodẽ.

Andre. poma. Duo ex bis verbis. vide Oldra. consilio. cxxv. incipien. in presuppo sito casu. 1 Bal. consilio. cxxxiiij. ij. volumi. 1 cõsilio. cccl. xvij. in fi. j. vol. et consilio. lv. ij. volumi.

Andre. Poma. b

Andr. Pomate.

Videamus regulas. Vide Alegan. consil. x. in. j. volu. in. iiij. col.

Andr. Pomate.

Heres. vide de isto vbo Panor. cõsi. xxxij. in. j. colũ. ij. vol. Alegã. l. ex facto. in pxin. ff. ad treb. vbi ẽt ponit in verbo in stituo. 1 ad cognoscendum que verba sint directa vt obliqua vel communia. vide Feli. in. c. in presentia. in. j. col. de pba.

Heres esto. ad de Bal. consi. cxl. j. vo. et ibi de verbo restituas.

Andr. Pomate.

Quedam sunt verba obliqua. et deverbo succedat vide Ludo. ro. in cõsi. cxxxiij. 1 vi de Bald. in. l. fi. C. de sacrosan. ec. et vide Bar. in cõsi. inci. hõ accurſuli. de vbo deveniat. et de materia buius legis.

Andre. Poma.

Verba obliq. Vide Alegan. cõ filio. xij. in. j. colũ. iiij. vol. et quid de verbo capiat. Ci de Ro. cõsi. cc.

Andre. Poma.

Verba cõmunia. Vide Anto. de but. de isto verbo substituo. cõsilio. lxxvj. incip. vi so puncto. Vide Bal. per illũ text. l. mulier. §. fin. j. titu. j. et. l. j. in pxin. §. eod. Et ibi not. Jmol. Ange. et moder. et est bonus text. l. si quis mihi bona. §. fin. versicu. ad quod. 1 ibi Bal. j. de acquiren. heredi. 1 in. l. gallus. in glo. fin de vulga. 1 pupil. q notarij apponunt ista verba et ignorant quid importẽt. facit qõ volnit Bart. in. l. j. ij. q. ff. de iure codicil. si dicatur va leat iure testamẽti 1 iure codicillorũ. erit in electione heredis. an venit iure testamẽti an iure fideicommiss. alle. d. l. fi. C. de codicil. et. d. §. titius. idem dicit Bar. in. d. l. fin. C. de codi. in. q. xiiij.

Bar. in. l. si titio fundum. ff. de vsufruc. leg. Cy. in. d. precibus. in tracta tu cõpẽdiose. ver. quid si testator dicat filiũ impuberem. Joã. de Jmol. bic in in pxin. vlti. char. vbi dicit q testator voluit facere plures substitutiones in diuersis casib⁹. idẽ voluit in. c. raynutius. ad. §. de testi. idem

Alex. mi. m. 25. col. glo. dic. si bis geminasse. j. bar. 3 Jaso. ci. mi. 25. col. glo. dic. Comme opinionẽ expressi. bar. hic.

Andre. Poma. k

Peruenias Vide Alegan. consi. lvj. in. ij. vol. et consi. clxij. cod. volu. 1 consi. clxxiij. eo. vol. 1 cõsi. xxxvj. in. iij. vo. limita vt per Areti. 1 vide bonũ text. l. bereditas. C. de here. instit. Alegan. l. pcibus. ad. §. fi. glo. in verbo scõm causam. vbi ipse põderat esse gl. p to hoc 1 quid de vbo adueniat. vide Aleg. cõsi. lvij. an. j. col. in. ij. volu. et de vbo puenire. vide alegan. cõsi. lvij. in. j. col. in. ij. vol. et de verbo pernenire. vide Aleg. consil. clxj. in penul. col. ij. vol. 1 quod verbum deueniat sit verbum cõmune. dic quod est communis opi. Panor. cõsil. xxxij. in j. colũ. ij. volumi. Alegã. consi. lvij. in j. col. 1 per eundem Aleg. consil. clxxx. in. j. colũ. ij. vol. 1 quod verbũ perueniat sit verbũ cõmune tenet idem Bar. l. lucius. in. §. q. pncipali. j. eo. Bal. l. hoc iure. §. eod. et ca. si pater. in. gv. col. de test. Aleg. d. consi. lvij. inci. perspectis. in iij. volu. ij. col. 1 cõsi. clxj. vol. iij. inci. pien. circa primũ dubiũ. in penul. col. et consi. clxij. incipiẽ. viso pcessu. 1 cõsi. cxxvi. in. iij. volu. incip. viso themate sup quo dubitari con tingit limita tamen hoc non pcedere quando verbũ peruenit ad ingerentur verbo eoipso: quia tunc importaret dire ctam substitutionem. ita Bal. l. fi. in. j. colũ. C. de sacrosanc. eccle. alle. Archi. in. c. cum qui. de prebẽ. lib. vj. 1 i. c. j. de sepul. eo. lib. facit glo. in c. que sit. in glo. in verbo eueniet. de elec. lib. vj. 1 gl. in cle. j. in verbo eoipso. de vi. 1 bene sta. cle. Joã. an. in c. q. fepe. in nouel lis. de pbẽ. lib. vi. Scõo limita non pcedere qñ appo neretur clausula pleno iure. C. de sacrosan. ec. Ange. cõsi. cxxv. inci. hoc testamẽto pe tri. in vlti. colũ. in

Liulian⁹. §. de rei ven. Et Are. Adde tex in. l. si post missionẽ. in ver. plena legata. ff. ad. l. fal. 1 in. l. dinottio. in pxin. in. 2ª glo. in vbo plena. ff. de nego. gest. Tertio limita quãdo fungeret verbo libere. ita tenuit Bar. §. in. ij. q. pncipali. Item q si testator dixit libere. 1 ibi eius dicta multuꝫ faciunt pro istis tribus limitationibus quia etiam possent adaptari ad alia verba cõmunia. vide etiam ad hoc Ro. consi. cxij. 1 consi. xx.

88

Ho. ex his verbis bene. q quando ad effectum substitutionis compendiose obligandi fere nulla differentia est inter verba directa 1 obliqua. 1 communia. 1 tenuit Jason. de Jmol. hic in. 1 Bal. 1 magis communi tenet. Jmol. hic in. l. si. l. ab eodẽ. 1 Bal. consi. cxxxiiij. ij. volumi. 1 consi. cccl. xvij. in fi. j. vol. 1 consi. clxxiij. eo. vol. 1 cõsi. xxxvj. in. iij. vo. 1 Bal. consi. cxxxiiij. ij. volumi. 1 consi. cccl. xvij. in fi. j. vol

nere Inno.in.c.raynu.in glos.super verbo deueni re.extra de testa. ¶Ego dico[a] q̄ sit cōe. Primo ex predictis apparet q̄ in obliquo et in directo reperitur: ergo est cōe. hoc etiā apparet ex regula precedēti: q̄ siue de manu alteri⁹ siue de manu mea di recto habeat ꝺ̄ puenire directo. ¶Scōo † dubitatur de verbo ptineat. ⁊ videt q̄ sit obliquū. vt. d. l. fideicom. §. filio. ff. de lega. iij. ⁊. l. j. C. de pact. inter emp. ⁊ vēdi. vbi exponitur ptineat. i. restituat. in. l. lucius. §. filiā. ff. de leg. ij. et ibi Dy. in 2ᵗrariū q̄ sit directū et trahatur ad institutionē heredis. vt. l. liset. C. de pact. ¶Ex predictis dico q̄ est verbū cōe vt. l. verbū pertinere de verbo. signi. ffec obst. §. filiam vbi interpretatur fideicōmissum in dubio: q̄ illud in relicto singulari. vbi verba cōia nunq̄ ad institutionē trahunt nec etiam verba ciuilia directa. vt. l. omne vbū. C. cōia de leg. ⁊ dixi. §. ¶Tertio † dubitatur de verbo habeat q̄ videt directū: q̄ habere est ius dñij vel possessionis. nō antē dicitur habere q̄ hꝫ p fictionē. vt. l. stipulatio ista. §. habere. de ver. obli. ⁊. l. habere de verb. sig. sed in fideicōmisso qs debet petere ab alio: ergo ⁊c. ⁊ hoc vī sentire Azo in summa de bere. instit. post pri. ¶In contrarium q̄ sit obliquū. vt. l. fideicōmissa. §. filio. ff. de leg. iij. ¶Ex predictis satis possumus dicere q̄ sit cōe. p hoc facit regula precedēs: quia siue a me siue ab alio habeam habere dicor. ¶Quarto † dubitat de verbo remaneat vtrum sit cōe. ⁊ videtur q̄ sic: q̄ dicit si habeat ⁊ restituerit. vt. l. si cū ante. C. de don. ante nup. ⁊. l. pretor. in princi. ⁊ quod ibi not. sup verbo remanet. ff. de col. bo. Idē in verbo redeat vt puto: lz alibi videatur accipi p directo. vt. l. si duobus. de test. mi. ¶Quinto † dubitatur de verbo succedat[b] ⁊ videtur q̄ sit verbum directū. vt in rub. ⁊. l. j. ⁊. ij. C. cōia. de suc. ⁊ i pluribus alijs. ll. ⁊. l. si abducta. C. de fur. et. l. si in personas. C. de fideicō. ⁊. l. q̄ꝫ. ad. l. falci. cū simi. ¶Cōtrariū credo q̄ sit verbū cōe. vt. l. nō tm. in prin. ff. de fideicō li. ⁊. l. restituta. §. fi. cū. l. sequen. ff. ad trebel. vbi dicitur q̄ ex trebellianica est successio. pro hoc videtur casus in. c. raynutius. extra de testa. ¶Sexto dubitat[c] de verbo † reuertatur gōvidet obliquū. vt. l. iij. de pac. inter emp. ⁊ vēdi. sed credo q̄ sit idem qđ. §. dixi in verbo pertineat. et pro hoc est glos. not. ff. de do. l. j. in fi. glos. magne. ⁊ facit. l. lucius. §. tres heredes. ad trebellia. ¶Septimo dubitatur † de verbo denoluat[d] videt q̄ sit directū. vt. l. de emācipatis. C. de legi. here. ⁊. l. lucius. scōo respon. ff. eo. ⁊. C. de iure delib. l. si ifanti. super verbo denolutas, dixi q̄ est cōe. vt. l. ij. et quod ibi no. de ali. ⁊ ciba. lega. et qđ ibi dixi. ¶Octauo quero † quid de verbo accrescat. ⁊ videtur q̄ sit obliquum. vt. l. codicillis. de vsufruc. leg. In contrariū quod sit directū. C. quādo non pe. par. in rubro et nigro. ⁊. §. bis ita. C. de cadu. tol. ⁊ est verbū aptū ad comprehendendum bona impuberis: vt. l. q̄ patri. in prin. de acqui. here. ⁊ hoc puto verum. non enim aptatur vt quis capiat de manu alterius. Nō obstat. l. codicil. quia ibi i codicil. vbi fi essent verba directa traherētur ad fideicommissum. vt. l. scaeuola. ad trebel. ¶Nono q̄ritur † de verbo moriatur. f regt. ⁊ glos. est in. c. si pater. de test. li. vi. quod est verbum directū. g. d. moriatur tali. i. directo ad tale pervenīat puto[g] tamē q̄ verbum hic ⁊ precedēs ⁊ cetera verba filia nisi illa duo. l. heres esto ⁊ instituo non sunt ciuilia magis cōia iuregentiū. ¶Ultimo habem⁹ videre qualiter hec substitutio finiat. ¶Et cū dixi vobis qđ quandoq̄ ista substitutio contineat vulgarē q̄nq̄ pupillarē: q̄nq̄ als. dic vt. §. dixi de materia vulgaris pupillaris ⁊ aliarum substitutionū. de substitutione de qua loquitur lex scaeuola. ad trebel. dicemus ibi.

Si quis eum. Si seruus legat[a] substitutus substituatur pupillo emancipato et legatum in conditionis euentum. hoc dicit. hic dicit q̄d in istis testamētis et si. innunt quod patris ⁊ filij. sunt plura testamēta. Sed cōtra te l patris ⁊ filij. ff. eod. solu. vt in. l. contraria dicam. ¶Ulterius op. insti. de adi. leg. per totū. vbi dicit quod nō refert an codicilli sint confirmativi non. Sol. dicit hic cōfirmati subaudi magime. ¶Dicitur hic legatū videt adēptū. quero an videatur in continenti an expectetur euētus cōditionis substitutionis. Dicit glos. in continēti. vide glos. que incipit sub conditione ⁊c. glo. precedens dicit cōtrarium ⁊ bene qō expectatur euētus cōditionis. casus est i. l. si seruus communis. in fi. ff. eo. ⁊. l. si post mortē. §. fi. de leg. i. fm Jaco. de are.

1 ¶Quis quando possit facere testamentum sibi ⁊ filijs diuersis bonis.

2 Jsta verba fi filius viuo se decedat: cuius sint an testatoris an legislatoris.

Si testator instituit extraneū sub cōditione si filius te viuo moziet. videtur primo instituere filiū suū.

3 Si filius iam natus preterit⁹ decedat viuo testatore tamen testamentum non confirmatur.

4 Si filius posthumus est preteritus in secūdo testamento natus viuo testatore decedat: aut rumpat primum testamentum.

5 Posthumo preterito nato ⁊ mortuo viuo testatore necessario deuenitur ad fm tabu.

6 Primū testamentū nō tollit per secundū si ex eo non potest hereditas adiri de iure ciuili.

Sicum suo. Rupto testaméto paterno rūpitur pupillare. et remanente paterno remanet pupillare. h. o. ¶Tex. ibi instituat. dic et filiū iā nati pretereat. ¶Adūertatis. op. duob⁹ modis ꝺ̄ hic ⁊ q̄ pōt qs facere testīm filij ⁊ alijs diuersis bonis. Cōtra. idem debet fieri vno cōtextu. vt. l. heredes palā. §. fi. de sta. ⁊. l. cū antiquitas. C. de testa. Respōdet hic quidā ⁊ dicit hic alia bona. ſ. cōtinuata. ⁊ sic fit factū fine internallo vno cōtextu. Tu dic q̄nq̄ est vnum testīm omni respectu: ⁊ nūc debet fieri vno contextu. vt. d. l. heredes palā. in fi. Q̄nq̄ est vnū testamētū vno respectu. sed alio respectu dicunt plura testamēta vt i casu ꝓposito vt videbitis. ſ. eo. l. patris ⁊ filij. ⁊ tunc possunt fieri vno cōtextu. Item possunt fieri diuersis bonis in qualibet tamen per sē adhibitis testib⁹ vt hic dicitur. ¶Quetro vtrū sit differentia a quo incipiat. vtrū a paterno vel a testō pupillari. Glo. dicit qđ sic: q̄ diuersis bonis debet incipi a paterno als pupillare nō valeret si fieret vno contextu. tu dic vt dixi in. in. l. ij. §. primus aūt. §. e. ¶Procedo † vlteri⁹ ꝺ̄ hic si viuo se filius decedat: quero an ista verba si viuo se ⁊c. fuerunt verba testatoris faciētis institutionē sub illa cōditione. an ꝺ̄ sint verba legis recitantis factum. glo. dicit vtrāq̄ lec. posse esse verā: sed ꝓpria opi. posita i gl. q̄ ista ꝺ̄ sint testatoris nō placet[b] q̄ fm hoc testīm nō esset irritū: ⁊ filij non esset preteritus. nam q̄ extranei instituit sub cōditione si filius te viuo moziatur. Primo videtur instituere suum filiū. vt. l. si quis ita heres. ff. tit. j. et est casus fm vnā lectu. in. l. coheredi. §. fi. j. eo. et. §. de lib. et posthu. l. gallus. in prin. nil subaudiēdo. licet glo. aliter teneat. ⁊ est tex. §. ti. j. cū in testō. in princi. nō cauillādo tex. ꝓ hac opiñ. prestat argumentum optimū. l. si ita stipulatus. in princi. de oper. liber. quare tene scōam lect. posita hic: q̄ ista sunt verba legis ⁊ exponamus si. id est q̄uis vt dicit glos. fm quā lec. Thabes q̄ filius iā natus preteritus lꝫ viuo testatore decedat tamē testamentū nō confirmat. de hoc tū plene habetis in. l. posthumus. in principio. §. de iniust. testa. ¶Juxta. l. nostram querit † glo. hic qđ si preteritus est filⁱ⁹ posthumus qui natus viuo testatore decedit. an rūpat superi⁹ testamentum. Glos. q̄ nō: q̄ seōo testīo firmat tm de iure ꝓtorio vt possit peti bonorū pos. fm tabu. vt. d. l. posthu. in prin. de iniust. test. et ideo primum nō rūpit q̄ ad hoc vt primū rūpat p scōm requritur qđ ex scōo potuerit adiri ō iure ciuili. vt l. cum in scōo. de iniust. testa. probatur in. l. filius q̄ in potestate. §. de libe. ⁊ posthu. vide glos. q̄ incipit sub hac conditione. gl. ista male dicit in casu in quo loquitur. nam ex scōo testō in quo posthumus est preteritⁱ⁹ possibile fuit hereditatē adiri de iure ciuili vt puta non nato posthumo. ideo primū rumpitur. vt. l. j. ⁊. ij. §. de iniust. testamē. et est cōtra ista

¶And. Pomate.

¶Ego dico. Jdē a tenet Bal. in. l. fi. C. de sac. sanct. ecange. in. l. precib⁹ pe. col. C. de cōmer. tit. idem est in verbo deueniat fm text. in. l. pe. ff. de sol. ⁊ in. l. ij. et ibi ang. de bonis que lib. Angel. cōsil. ccij. icipiē. Jacobus babens vnum filium. ⁊ de isto verbo pueniat vide Bart. cōsil. ggi. et cōsilio. cccv. aks ccv. ad fi. ⁊ consi. cccciiij. vbi ponit de verbo deueniat.

b ¶Succedat. vide bal. cōsi. cccl. gig. ij. volu. et consil. clxxviij. e. li. ⁊ per eundem consilio cccxviij. et. cg. cij. vol.

¶And. Pomate.

b ¶Succedat. vide alegan. consil. lxviij. in princ. in iij. volu. bart. cō sil. cxij. in. iiij. col. Barba. 2i. ccxij. in. ij. col. in. ij. vo. Ro. cōsil. clxxv. c

¶And. Pomate.

c ¶Contrariū credo. idē tenet pau. de cast. ꝺ. cccxiij. o in. iiij col. contra. tium tenet do. singno. de homodeis cōsi. lxi. vide ange. cōsi. lxxxi. in. j. colū. cum sequē.

d ¶Septo dubitatur. et facit. c. in p̄sentia. de proba. i verbo deuolnerē tur. And. barba.

e ¶Denoluat. adde tu are. in. ca. in presentia in. j. no. de proba. do. in. ſi pater. ō testa. in. vj. in gl. in verſi. filie, Angel. et Jmol. in. l. lucius f j. eo. ti.

f ¶Moriatur. adde bal. cōsi. gl. iiij. vo du. et de istis verbis cōibus et directis vide p Jo. an. in. d. c. si pater. in nouella. p bal. in. l. fi. C. de sacro san. eccle. per angē. in. l. precibus. per bar. consi. inci. pater filio impuberi. et cōsi. in ci. qđ de assisio. ⁊ consil. incip. in. q. propōsita.

g ¶Contrariū q̄ dixi vobis q̄ quandoq̄ ista substitutio contineat vulgarē q̄nq̄ pupillarē: q̄nq̄ als. dic vt. §. dixi de materia vulgaris pupillaris ⁊ aliarum substitutionū. de substitutione de qua loquitur lex scaeuola. ad trebel. dicemus ibi.

¶And. Pomate.

¶Vide bar. consi. cxiij. ro. consi. xv. in fine.

¶Non placet. ad de fm Bal. quod propter aliud videtur q̄ ista lect. nō sit bona. quia ista videtur quedā vulgaris substitutio facta filio sed quādo filⁱ⁹ est institutus in prio gradu pōt preteriri. ar. vt. §. de libe ris et posthu. l. si posthum⁹. §. qō vulgo. ſo. dic contrarium procede re quādo in eodē testāmēto substitutio esset facta. Jz hic fuit facta diuisio tempore vnde magis dicit scōm testamētū q̄ substitutio vulgaris. ió vitiatur ex ꝑte rition e ex quo infert vltra. Bal. q̄ fecit testamētū primū i q̄ titiū herede instituit: post ea ex internallo aliud faciat i quo instituat sempro nūi sub ꝺ̄ditōe si titi⁹ eo vivo moriatur q̄ primum testamētū statim est ruptū p scōm: q̄ duo testamēta nō possunt simul stare diuersis tpibus facta ab eodē nihilominus istitut⁹ i scōo non poterit esse heres nisi titius vivo testatore decesserit cū sit institut⁹ sub ista ꝺ̄ditōe: sed si hoc scōz haberet vim substitutōis vulgaris ꝓpiaz nō tolleret istitutio pria. ⁊ sic titi⁹ posset eē heres si nō decederet vinē te testatore qō dicit esse ꝑpetuo mēti tenēdum. quia extraneus casus et posset de facili contingere.

a ¶Duo testamēta. Adde qō cum Bar. tenent Bal. Ange et Jmol. et Ray. in lect. ordinaria et scias qō Paul. de ca. dicit q̄ non videt quomodo possit pcedere iste intellectus quia cpz tet patet inverbo resignare per glos. 5 vnde ipse intelligit q̄ paternum 6 fuit factum prius adhibitis suis signaculis. et postea pupillare cum alijs signaculis ꝺ̄ per se demum fuerunt remota signacula pupillaris adiecta. et sic verbum refignare ꝓponi. i. nemo ueretur. et sic erit sensus q̄ paternū valet nec pupillaris vitietur q̄ patris signa suffi cient etiā si diuersa bona facta sint pupillare. ⁊ iuxta hoc dicebat q̄ qñ pupillaris substitutio vno cōtextu facta est cuz pater no ⁊ testes simpliciter attestētur se fuisse adhibitos ad paternū intelligentur adhibiti ad pupillare per istum tex. dum dicit signa prīs sufficiunt et dicit q̄ nullus doctor hic tangit qō doctum videt sequi Alexan. sed intellectū reprobat ad bāc l. quia de ꝓpria significatione. vocabuli idē sit resignare quod aperire. l. si testamentū. cum glos. §. de testa. Jtez quia iste intellect⁹ est cōtra tex. in. l. si quis eū §. fi. §. eod. vbi in pupillari diuersa bona facta requiritur ea dem solennitas que in paterno ergo sicut primū vitiaretur si amouerētur signacula ante aptură testamēti ita in pupillari dicit tamen posse ꝑcedere opin. Paul. quādo pupillare et paternum vno in eodez tempore absq̄ interuallo cōdita essent et in

1 ¶Si seruus. Jstud princi. ponit tres casus satis facientes: ideo nō summo. ¶Dicitur hic offere tis. contra imo requiritur cōsignatio ⁊ depositio. vt. C. de cōmuni seruo manu. l. j. dicūt quidam speciale in seruo substituto. veritas est vt qō hic deficit ibi suppleatur vt dicatur offerēs ⁊ deponēs et consignās. Materiam huius. l. habetis plene expedītā ꝓ glo. in. l. fed ⁊ si sub conditione. §. fi. §. ti. j. ideo hic non insisto. videatis ergo per vos.

Si titio. Hic habētis casum cōtra vnā gloss. qua mḥabuistis. §. eod. l. eum qui in fi. dicitur hic si post mortem idē est ⁊c. ¶Quero an debeat expectari tēpus mortis legatarij. Rñ. nō. casus est in. l. si post mortem. §. fi. j. de leg. i. ſ. debet expectari euētus cōditionis substitutionis sed tēpus mortis nō q̄ certū est venturū ⁊c.

1 ¶Si pater testatur in scriptis ⁊ filio per nuncupationem an dicantur plura testamēta vel vnum. Dictio sed: posita cū copula ⁊: ponit diuersitatem in facto ⁊ idētitatem in iure: secus si sine copula.

2 Quando pater testatur ꝑ se ⁊ filio quo ad quid ba beātur vt duo testamēta ⁊ quo ad quid vt vnum. Si in vna charta reperiunt plura testamenta adbibitis eisdem testibus an valeant ista testamenta.

Patris et filij. Testamentū patris ⁊ testamētum filij quo ad quid habentur ꝓ vno quo ad quid ꝓ duobus. h. o. ver. si pater. hic ponit quādo habent ꝓ diuersis. ¶Op. ⁊ videtur q̄ de iure prętorio habētur tāq̄ diuersa testamenta. vt. l. si ita. §. fi. de bo. pos. fm tabu. Sol. ibi loquitur quando pater fecit sibi testamentū in scriptis filio per nūcupationem. hic ecōuerso quo casu testamenta habētur ꝓ duobus ⁊ sic cōcordat cum fine non antē concordat cuz casu principij que antē sit diuersitas. j. dicam. ¶Item dicitur hic sufficit esse signatas tabulas patris. licet nō filij contra. §. eo. l. si quis eum. §. fi. vbi requiritur eadē solennitas in testamēto filij que fuit in testamēto patris. et debet reiterari in testamento filij. Sol. quādo tabule patris ⁊ filij fiunt vno contextu vna solennitas sufficit. ita loquitur hic. ⁊ qō dicitur in tex. licet tabule filij signate nō sint. expo nitur per glo. duobus modis. Primo. i. aperte et non signate. ⁊ intelligatis non signate. ſ. separate. sed sunt iuncte testamento paterno. adeo q̄ signa impressa in testamento paterno videtur impressa in pupillari. ita debes intelligere bāc. l. vt. l. ad testium. §. fi. §. de testa. Alio modo exponit per glos. idest aperte coram bonestis personis. vt. l. ij. quez admodū testa. ape. ⁊ tunc intellige quod ab initio fuerūt signate. ita debetis intelligere bāc materiā.

1 ¶Quero † circa banc. l. in ver. fi. quādo pater fecit testamentum sibi in scriptis. ⁊ filio per nūcupatio nem an dicanť plura testamenta vel vnum tātum. Qnidam dicunt vnū etiam illo vltimo casu. ⁊ hoc patet ex prin. huius. l. Alij dicūt q̄ ista est veritas

a q̄ tunc videnť duo testamēta[a] hoc apparet ex reg. qui dicit sed et ti. ⁊ sic est dictio aduersatiua. que dictio sed. quādo ponitur cū copulatiua ⁊ denotat ꝑ uersitatē in facto et idētitatem in iure: secus si sine copula. denotat ꝓ hec sunt diuersa testamenta quo ad diuersas solēmtates. sed vnū quo ad vnū iuris effectum. vide gl. que incipit per hoc videtur quod fit ibi assimilatio. simile de hac dictiōe ſz habetis. §. ne quis eū qui in ius vo. nō ie. l. ij. ⁊. l. sed ⁊ si lege. in prin. fm vnā lec. §. de pe. here. Sed si poneretur dictio sed: sine copula vel alia aduersatiua sine copu

b la tūc denotat diuersitatē in facto ⁊ in iure. vt tangit gl. in. l. hoc amplī⁹. §. de bis autē. super verbo antē. de dam. infec. ⁊ videt mihi ꝓ tangat per gl.

2 in. l. qui vsumfructū. j. de ver. obli. ¶Quero † quo ad quid habētur vt duo testamēta. et quo ad quid habētur vt vnū. Et vide glos. que incipit ergo vnū ⁊c. ¶Pro ista questione declaranda debetis scire ꝙ in testamēto sunt plura considerāda. videlz persona testantis solennitas testamenti. valor seu effectus testamenti. vltimo acgstio hereditatis ex testamento procedēs. ¶Ad primū dico ꝙ si consideramus psonā testantis q̄ sunt vnum: q̄ vnus et idem facit vtrūq̄ testamentum. vt. §. eod. l. j. in prin. Secūdo si consideremus solēnitatē testamenti. dico ꝙ possunt haberi vt vnum si fiant vno cōtextu et vna solēnitate. Item possunt haberi vt diuersa si fiant diuersis bozis ⁊ diuersis solennitatibus vt dixi. §. ⁊ in. l. si quis eum. §. eo. Si considēramus factū: scz valoz seu effectū testamenti. quedam sunt que testamentum in totum euacuant vt ꝑteritio filij. querela in totū propōsita et obtenta. et hereditas nullo modo adita ⁊ familia. ⁊ istis casibus quādo non valet paternū non valet pupillare ⁊ cēsetur vt vnum. vt. §. eo. l. si quis eum. in fine. et de inoffi testa. l. papinianus. §. sed nec impuberis. de inoffi. testa. Si considerāmus hereditatis acquisitionem procedentez ex testamento: tunc dico ꝙ posito quod testamentum primū sit confirmatum vera additione vel ꝓpter existentiā sui heredis: tuncvt diuersa testamēta censentur quia quis potest agnoscere hereditatem pupillarē ⁊ repudiare paternā. vt. l. quesitus. de acqui. heredi. ⁊. l. si filius qui patri. §. e. ⁊ dixi in. l. sed si plures. §. fi. ex asse. §. eo. quod nō contingeret si diuerse partes hereditatis paterne essent de late. nam non posset quis vnam amplectī a liā renūciare. vt. l. si solus. de acqui. here. ⁊. l. quidā elogio. ⁊ ibi plene no. C. de iur. delib. ¶Ultimo b que q ⁊ ꝓpone q̄ in eadē charta sunt scripta plura te c stamenta adhibitis eisdem testibus vtrū valeant ista testamenta. videtur q̄ non. q̄ speciale est in testamento patris ⁊ filij q̄ sufficit vna solēnitas. ergo in aliis plures solennitates requirūtur. ¶In contrarium videtur quia ista solennitas videtur quodlibet testamentū per se respicere in illa charta. et sic quolibet testamētum habet per se suā solēnitatez. vt. l. si quis ex argentarijs. §. fi initium. §. de eden. Quid dicemus. Breuiter dico q̄ omnia ista testamenta valent per dictum. §. initium. ⁊. l. scire debemus. j. de verbo. oblig. ⁊. l. titia. §. fi. eo. ti. ⁊. l. pluribus. in princi. eo. ti. non obst. l. ista. q̄ sufficit hic vna solēnitas adhibita ab eodem homine. In questione vero nostra quot sunt homines testantes tot fuerūt homines qui adhibuerūt suos testes. licet de hoc vna scriptura fuerit facta vel licet hoc digerit vno connocio vel vna voce. arg. de hoc. j. de duo. reis. l. iiij.

¶Substitutio facta in vnum casum habet locū in alio casu a testatore omisso nisi testatoris voluntas repugnet.

quolibet de p se essent apposita sigillata et sigilla septē testiū: quia tunc licet testator amoneat apposita in pupillari: ni bilomin⁹ vtrūq̄ testamentum firmū manet et bis q̄ adhibita sunt i paterno.

¶Ultimo. adde q̄ decisionē Baer. hic intelligit bal. verā indubitāter quādo notarī⁹ di gisset i instrumēto q̄ omnes isti testes erant adhibiti in oibus testamentis in eadem charta scripīs tamen idē dicit etiā si notarius hoc non expzimat qō dicit esse notandū p⁹ ampliatione. ꝺ. §. si initium loquentis in die q̄ procedit etiā in adhibitione testium et cuz eo trāseūt alij ⁊ idē ꝺ̄ dicēdū de loco appōsito in prin. scripture. q̄ cēset repetit⁹ i sequentib⁹ partibus ita Bal. ⁊ Sali. i. l. eo qō a multis. C. si certū pe. ⁊ de istis vide Bal. in rub. de fid. instru. Ang. i. l. luci⁹. ſ. ō testa. mili. Bal. cō fili. clxxviij. iij. li. primus trib⁹ statutis ⁊ inquantū Ale. tāgit an sententia sup expēsis fit diffinitiua vel interlocutoria. vide Baro. cōsi. ccccl viij. ⁊ an lata possit mutari. vide p eūdez consi. cclxij.

Andre. Poma.

¶Ultimo quero. vide Ange. in. §. igitur. institu. de pupil. substi.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

Siquis ita. Substitutio pupillaris facta ad tempus post tempus videtur prohibita.

1 hoc dicit. ¶Sp. substitutio facta in vno casu habet locum in alio casu a testatore omisso. vt. l. iam hoc iure. §. eo. l. gallus. §. et quid si tantū. de libe. et posthu. sed hic dicitur cōtra. Respōdeo hoc est verum nisi testatoris voluntas repugnet tacite vl exp̄resse. vt. l. iam hoc iure. §. eo. l. §. quis. §. cod. sz hic videtur repugnare. apparet tacita voluntas in contrarium. quia testator se restringens ad certum tempus videtur post tempus prohibere. vt l. statuliberis. §. stichum. j. de leg. ij. l. imperator. §. de postu. et hoc est quod dicit text. hic non enim in hunc casum substitutus videt. ¶Oppo. de. l. fin. C. de posthu. heredi. instī. Sol. vt no. in. l. commodissime. de libe. et posthu. ¶Sp. de l. si extraneus. §. de condi. ob. cau. Solu. [a]illa concordat. nā ibi casus omissus remanet dispositioni iuris cōmunis: ita a hic casus omissus remanet dispositioni iuris cōmunis. ¶Itē oppo. §. de supel. leg. l. legatum. in pr̄in. l. quesitum. §. fi. de fundo instruc. vbi dicitur q̄ per specialem prouisionē non derogatur prouisioni generali. Solu. hic fuit tantum specialis prouisio. nulla generalis prouisio p̄cessit. ideo stamus soli prouisioni specialī

a Solu. hanc so-lu. sequit̄ Paul. de cast. et Ales. in l. in testamētis. in fi. C. de impube.

Andre. Poma.

Squi. Opp. de. l. sed si cōtra. §. eo. Solu. ibi successit ei pupillari alius q̄ ille qui petit contra tabu. nam ꝓpter cōtratabu. non expugnantur tabule pupillares. vt ibi. sed ille qui contratabu. petit est indignus substitutione. Quero vtrum hoc sit verum siue iste obtineat siue succumbat. dic vt in glo.

1 ¶Substitutio breuiloqua quod non transit ad heredes.

2 Substitutio breuiloqua an in omnem casum comprehendat directam et fideicommissariam.

Si plures. Spes substitutionis breuiloque ad heredes non transit. et in dubio per nomina appellatiua tacita interpretatur. et ideo solum qui sunt heredes ex eo vocantur ꝓ hereditariis portionibus. hoc dicit cum. l seq. ¶No. ibi quoniam inuicem in omnem casum. Et no. ibi. qui dicit qui heredes exuterint. et sic̄ nomina appellatiua. ¶Oppo. de. l. si ex pluribus. §. de suis et legi. Respon. ibi loquitur de iure accrescendi quod transit ad heredem. hic † vero in substitutione breuiloqua que ad heredem non transit vt hic. et. l. lucius. §. fina. j. eod. et vidistis simile in. l. qui liberis. §. hec verba. et. l. sed et si plures. in pr̄in. §. eo. ¶Op. de. l. si tu ex parte. §. de acqui. here. vbi etiam ille qui non est heres videtur q̄ admittatur ab substitutionem. Solu. ibi fuit facta substitutio per nomnia ꝓpria: hic vero fuit facta per appellatiua quod in dubio sumitur. vt hic tex. in fine no. dicit. ¶Ultimo ex hac. l. no. † dicunt q̄dā q̄ hec substitutio breuiloqua in omnem casum cōprehendit directam et fideicommissariam substitutionē. vt hic dicit tex. quoniā inuicem in omnē casum etc. sed Dy. exponit idest in omnem euentum prouenientē ex substitutione directa non per fideicom. hoc ex a minani in. l. iusso. §. eo. Venio ad. l. si plures.

2

Jplures. Oppo. j. ad treb. §. nonnunq̄. et. l. quoties. Rideo hec per illam determinari debet vt succedant ꝓ hereditariis portionibus. nisi fuissent exp̄ressa ꝓpria nomina vl fuerint iussi dare aliquid ex quo p̄sumatur q̄ testator voluerit eos habere viriles. vt glo. dicit et bene. in dubio autem videtur facta hec substitutio per nomina appellatiua. vt hic in fine.

¶Si pater instituit filios et eis substituit titiuz quod videtur substituisse vltimo morienti.

Jpater. Extrane⁹ post mortem omnium filiorum in dubio substitutus videtur. hoc dicit. ¶Quero qualiter fuerunt formata verba testamenti in hac. l. Quidam dicit quod pater dixit filios meos inuicem substituo. et hoc prout quid ā in tex. substituit Alij dicunt quod dixit inuicem instituo. et hoc prout habent instituere sed non curo q̄ si dico inuicem instituo: ista verba continent institutionem et substitutionem. vt. l. qui liberis. §. hec verba §. eo. ¶Scōd quero quid si pater simpliciter instituit filios et eis substituit utium. Respōdeo semper vltimo morienti videtur substituisse. vt. l. penult. C. eo. ti. q̄ plene examinaui in. l. heredes mei. §. cū ita. j. ad trebe. ¶Dicit hic duo grad⁹. Cōtra imo tres q̄ institutio filiorū et substitutio inuicē et substitutio certi. gl. soluit duobus modis. tene secūdam vt exponāt institutis. i. substitutis et sic grad⁹ institutionis nō connumeretur.

1 ¶Testamentū q̄ possit incipere a substitutione vulgari exp̄ssa.

2 Ad confirmationem tacite vulgaris non requiritur aditio ex testamento.

Jpater. Substitutio vulgaris habet locum etiam instituto vno testatore defuncto. b. d. fin glo. est enim difficilis et subtilis tex. ¶Oppo. C. de posthu. heredi. instī. l. si. Respondeo vt not. in. l. commodissime. §. de libe. et posthumis. ¶Secundo oppo. q̄ substitutus non potest admitti: quia incertus et innominatus. vt. l. quoties. in principio. §. de here. instī. Dicit glo. q̄ hic fuit demonstratus certa demonstratione que habet vim ꝓprij nominis: quia omnino per natiuitatem est certificādus. Tertio oppo. quod substitutus non admittitur. nam instituto morituo viuo testatore substitutio debet exp̄rare: quia non potest adiri hereditas ex institutione paterna. vt. l. ij. §. adeo. et. l. sed si plures. §. si exp̄sse. §. eodē. Solu. illud verum in pupillari substitutione hic loquitur de vulgari. dicit enim si filius mihi nascetur post mortē filij mei. et sic est vulgaris exp̄ressa † a qua testamentum potest incipere vt hic. et. §. de liberis et posthumis. l. gallus. et quasi per totam. l. C. de cadu. tollen. §. pro secūdo. et. l. tbias. §. sple dophorus. de fideicōmiss. lib. ita dicit glo. et Dy. ideo prima glos. huius l. exponit patri: scilicet vinenti. et sic fuit vulgaris exp̄ressa, sed quia tex. non dicit vinenti. Ideo Jacob. de ra. dicit quod ista lectura continet diuinationem: et ideo legit alio modo et fm eius lecturam bo dicit. Dicta vulgaris non exp̄irat pupillo viuo testatore defuncto si superest substitutus. hoc dicit fm Jaco. de ra. in tex. substituerit. sez pupillariter. et fm hanc lectu. opponi. tacita vulgaris requirit aditionem hereditatis ex testamento paterno. vt. l. apud iulia. §. idem iulianus. j. ad trebellia. sed hic ex paterno non potest adiri: quia pupillus institutus decessit viuo testatore. Dicit Jaco. de ra. illa regula fallit quando frater est substitutus impuberi vt hic facit. l. si filius. §. eodem. et tangitur per Ey. C. eo. l. penulti. Ego † autem dico indistincte quod ad confirmationem tacite vulgaris non requiritur aditio ex testamento paterno. Sed si pupillus moritur vuete testatore. an extinguatur tacita vulgaris. Distinguo. §. eadem. l. in tractatu vulgaris. et tangam. j. codez. l. lex cornelia. In hoc tamen no. opi. Jaco. de ra.

2

* Pro concordia. Aduerte nunqd. vltimo substitut⁹ in casu. l. cohere-di. in pn. boc eo-ti. admittatur ad portionem primi instituti ex substitutiōe vulgari an vero p ius accrescēdi. t bart. determinat fm Dy. q̄ nō venit ex substitutiōe vulgari sz per ius accrescendi. in. d. l. cohere-di. in pr̄in. Cōtra rius alle. per do. Alexā. ibidem in hac. l. si titius. tu dic Bar. se refert ad dicta per eum in hac. l. si titius. vel posset concordari. vt per paul. de cast. q. limitat etc. de hoc etiaz p do. Alex. consil. j.

Andre. Poma.

b ¶Lex cornelia. legator. l. applicauit. singu. Bal. in c. in presentia. extra de ꝓba.

Jex cornelia. Fictio legis cornelie sicut testamētū cōfirmat paternū ita et pupillare si pupillus post mortē testatoris vere vel ficte in pupillari etate decesserit. h. d. cū. l. seq. Et p̄edit hoc ordine. q̄ primo ponit vnum dictum. secūdo illationez. scōa ibi: quia preter. Item ista scōa subdiuiditur i quatuor partes. primo loquitur quando impubes post mortem testatoris decessit vere in ciuitate. secundo quando ficte. tertio quando ante mortem testatoris filius decessit vere et ficte. quarto quando ante mortem testatoris filius decessit ficte post mortē vere. secūda ibi. sz si pater. tertia ibi si viuo. quarta ibi. quare etiam. ¶Dicitur hic in verticulo sed si pater. quod ex. l. cornelia veniunt substituti. Contra. j. de capti. et postli. reuer. l. pater. in fi. vbi dicitur quod veniunt de iure pretorio. Glo. dicit quod veniunt ex ea. l. ex suppletione pretoris. vide glo. que incipit non ex verbis. et sic habes casum fm Jaco. de are. et glo. quod venit substitutus de iure ciuili et pretorio. ¶Opponitur glos ponamus quod pater capitur deinde filius. tertio pater moritur in captiuitate. deinde filius moritur in captiuitate. et sic quilibet p̄sumitur mortuus. p̄eambula hora captiuitatis. ergo primo pater. deinde filius. et sic substitutus debet admitti vt hic. sed j. l. progima. videtur contrarium ergo etc. Respondet glos. que incipit non ex verbis. ibi respondet etc. Ista solutio est vera et verissima. sed ratio solutionis ponitur in. l. progima. nam ratio est q̄ si filius decedit patre mortuo ficte. filiꝰ esse heres patri nō potuit. vt. l. nec. C. de capti. nec fuit suus heres nec per immixtionem. et sic testamentum paternum est nullius momenti. et substitutio non habet locum. vide glo. j. l. progima. que incipit

que incipit ex pupillari. et hec sunt vera. sed si ponimus impuberem nō habere coheredem cuius additione confirmentur tabule pupillares. et tunc bene potest succedere ipsi pupillo. licet traheretur ad bona pupilli defuncti. de quo dic plene. j. de captiuis. l. pater. et ibi glos. sed si filius viuo patre esset captus non admitteretur substitutus ex substitutione pupillari. vt hic. ¶Sed quero vtrum ad bona defuncti posset venire ex tacita vulgari. ¶Tres glos. dicunt quod sic videatis eas: et vna est super verbo non existimo et incipit ad hoc etc. ibi vel saltem etc. alia incipit boc intellige etc. ibi vel statim tacita. alia est infra. l. progi. et incipit ex pupillari. ibi vel ex tacita. Item † habes[a] etiam q̄ testamentum potest iumere vires a tacita vulgari. nec requirit aditionem ex testamento pater no: nam non ponitur hunc filium habere coheredem. imo magis contrarium innuitur. et patet in ratione glo. que incipit ex pupillari. Contrarium text. et glos. habetis in. l. apud iulianum. §. idem iulianus. j. ad trebel. et Dyn tenet illam glo. ratio que mouet Dyn. est quia filio decedente in vita patris extinguitur pupillaris que est principalis. ergo et tacita vulgaris que est accessoria vt. l. iij. §. qui habet. §. de seruitu. rusti. predio. et text. est. j. ad trebellianum. f. apud iulianum. §. idem iulianus. fallit scōm Jaco. de are. quando pater est institutus. vt. l. si pater. §. eodem. Smil. de eu. dicit q̄ tacita vulgaris non requirit aditionem heredi tatis. et sic testiū sumere potest vires a tacita vulgari sicut ab exp̄essa. et est ratio scōm eum: quia non potest incipere dispositio ab eo casu a quo debet extingui. vt. l. titio cum moriretur. infra de vsufruc. legato. sed substitutio vulgaris extinguitur per aditionem. vt lege post aditam. C. eodem ergo ab ea non incipit. Sed respondeo q̄ extinguitur vulgaris p aditionem eius cui facta est substitutio. sed doctores qui tenent q̄ requiratur aditio intelligunt de aditione coheredis: non eius cui facta est substitutio. et ita dicit Raynu. et est tex. in. l. apud iulia. §. idem iulianus. infra ad trebellia. Oldra. dicit q̄ testamentum potest assumere vires a tacita vulgari. alias sequeretur absurdum. nam pone q̄ vnus filius tantum est institutus cui facta est substitutio pupillaris si filius nō adibit: tunc nunq̄ substitut⁹ admitteretur ex tacita vulgari. quod est cōtra tex. l. iam hoc iure. §. eodem. ¶Sed respondeo si vnus filius tantum est institutus tunc existentia sui heredis confirmaret tabu. pupillares. vt. l. si filius qui patri. §. eodem. et. l. paterfamilias. §. de pupillo. credito. Sed pone quod existentia sui heredis nil operetur vt si filius decessit capto patre ab hostibus. tunc bene sequitur absurdum quod dicit Oldra. et breuiter ego teneo istas tres glo. reprobata opinio. Smil. Oldra. glo. et Dy. in. l. apud iulianum. §. idem iulianus. j. ad trebellia. et dico quod est casus in. l. neq̄ enim. §. fina. j. de testamen. mili. vbi vulgaris tacita comprehensa in fideicommiss. non requirit aditionem hereditatis. vnde ab illa tacita vulgari potest testamentum assumere vires. nazlicet fideicommiss. requirat aditionem tamen tacita vulgaris comprehensa sub fideicommissaria non requirit aditionē. dices tu q̄ ibi est speciale. Respondeo q̄ ibi est speciale q̄ fideicommissaria trabatur ad directam. sed quod illa directa possit a se sumere vires post q̄ ad illam trabitur fideicommissaria nullum est speciale. Idem est casus in. l. penultima. in fi. §. de ventre in spiciendo. nil subaudiendo. Non ob. l. apud iulianum. §. idem iulianus. j. ad trebellianum. quia ibi requiritur aditio ad confirmandas tabu. pupillares: non ad confirmandam tacitam vulgarem. et si dicis quomō hoc fit cum pupillus nihil habeat. Respondeo quis tibi reuelauit hoc. nam pupillus potuit multa querere post mortem testatoris. vt. l. sed si plures. §. ad substitutos. §. eodem. Non obstat ratio tua que est quod rupto principali rumpitur accessorium. quia substitutio vulgaris tacita non est accessorium. imo est quid tacitum cum principali. vt. l. si fideiussor. in principio. j. de legatis primo. quare credo salua meliori deliberatione quod tacita vulgaris non requirat aditionem: imo testamentum. nam ab ipsa tacita vulgari potest assumere vires. ¶Quero † mortuo pupillo testatore viuo. an tacita vulgaris possit habere locum. Iste tres glos. dicunt q̄ sic. Dyn. contra et dicit q̄ est casus in. l. q̄ si filius. j. de capti. et postli. reuersis. et sic dicit esse determinatum ex eo q̄ ibi dicit nihil ex etc. Et sic nec ex pupillari nec ex tacita vulgari. Alij docto. superuenientes dicunt. aut pupillus habet coheredē ex cuius additione tabule secunde confirmantur et habent locum iste glos. alias habet locum opinio Dyn. Ego dico quod hec est truffa. sed dico q̄ iste glos. et Dyn. dicunt verum quia quandoq̄ pupillus de-

3 Si testator substituit duobus per fideicommissiuz simpliciter videtur cuilibet per se simpliciter substituere.

4 Si testator dixit si tales decesserint volo q̄ omnia bona mea deueniant in tales. videtur vocare substitutos eum ambo instituti decesserunt.

5 Sicut cōiunctus ex voluntate defuncti prefertur substituto: ita etiam veniens ab intestato.

Quidā testamēto. Ex p̄esumpta † voluntate defuncti cōiunctus prefertur substituto. hoc dicit. ¶Oppo. dicitur hic q̄ ꝯiunctus prefertur substituto contra imo coniuncto substitutus in auten. hoc amplius. C. de fideicom. z. j. de bono. pos. sez tabu. l. j. §. si duo. et no. in. l. qui patri. j. de acquiren da hereditate. Respondeo iurisconsultus respondet q̄ hoc est ꝓpter voluntatem p̄esumptam defuncti que voluntas apparet bic ex duob⁹. primo quia substitutus voluit admitti in plures q̄ in duodecim vncias. ergo apparet quod voluit admitti cum tota hereditas vacasset. quoniam ī eos totam hereditatz distribuit. Item hoc apparet ex alio: scilicet ex hac dictione † neq̄ que est dictio copulatiua et sic requiritur vtrunq̄ non fieri. vt. j. de verbo. obliga. l. si quis ita stipulatus. et facit q̄ dixi in. l. si is qui ducenta. §. cum ita. j. de acquiren da hereditate. Et per hoc patet solutio rationis. infra ad trebellia. Oldra. dicit q̄ testamentum potest assumere vires a tacita vulgari. alias sequeretur absurdum. nam pone q̄ vnus filius tantum est institutus cui facta est substitutio pupillaris si filius nō adibit: tunc nunq̄ substitut⁹ admitteretur ex tacita vulgari. quod est contra tex. l. iam hoc iure. §. eodem. ¶Sed respondeo si vnus filius tantum est institutus tunc existentia sui heredis confirmaret tabu. pupillares. vt. l. si filius qui patri. §. eodem. et. l. paterfamilias. §. de pupillo. credito. Sed pone quod existentia sui heredis nil operetur vt si filius decessit capto patre ab hostibus. tunc bene sequitur absurdum quod dicit Oldra. et breuiter ego teneo istas tres glo. reprobata opinio. Smil. Oldra. glo. et Dy. in. l. apud iulianum. §. idem iulianus. j. ad trebellia. et dico quod est casus in. l. neq̄ enim. §. fina. j. de testamen. mili. vbi vulgaris tacita comprehensa in fideicommiss. non requirit aditionem hereditatis. vnde ab illa tacita vulgari potest testamentum assumere vires. nazlicet fideicommiss. requirat aditionem tamen tacita vulgaris comprehensa sub fideicommissaria non requirit aditionē. dices tu q̄ ibi est speciale. Respondeo q̄ ibi est speciale q̄ fideicommissaria trabatur ad directam. sed quod illa directa possit a se sumere vires post q̄ ad illam trabitur fideicommissaria nullum est speciale. Idem est casus in. l. penultima. in fi. §. de ventre in spiciendo. nil subaudiendo. Non ob. l. apud iulianum. §. idem iulianus. j. ad trebellianum. quia ibi requiritur aditio ad confirmandas tabu. pupillares: non ad confirmandam tacitam vulgarem. et si dicis quomō hoc fit cum pupillus nihil habeat. Respondeo quis tibi reuelauit hoc. nam pupillus potuit multa querere post mortem testatoris. vt. l. sed si plures. §. ad substitutos. §. eodem. Non obstat ratio tua que est quod rupto principali rumpitur accessorium. quia substitutio vulgaris tacita non est accessorium. imo est quid tacitum cum principali. vt. l. si fideiussor. in principio. j. de legatis primo. quare credo salua meliori deliberatione quod tacita vulgaris non requirat aditionem: imo testamentum. nam ab ipsa tacita vulgari potest assumere vires. ¶Quero † mortuo pupillo testatore viuo. an tacita vulgaris possit habere locum. Iste tres glos. dicunt q̄ sic. Dyn. contra et dicit q̄ est casus in. l. q̄ si filius. j. de capti. et postli. reuersis. et sic dicit esse determinatum ex eo q̄ ibi dicit nihil ex etc. Et sic nec ex pupillari nec ex tacita vulgari. Alij docto. superuenientes dicunt. aut pupillus habet coheredē ex cuius additione tabule secunde confirmantur et habent locum iste glos. alias habet locum opinio Dyn. Ego dico quod hec est truffa. sed dico q̄ iste glos. et Dyn. dicunt verum quia quandoq̄ pupillus de-

6 Dictum † substituit testator duobus per fideicommissum simpliciter certe cuilibet videtur substituere simpliciter per se. vt. j. de lega. §. j. l. fina. §. filiam. et infra ad trebellianum. l. lucius. §. caio. ¶Sed quid si testator dixisset si tales decesserint volo q̄ omnia bona mea deueniant in tales et tunc videtur velle substitutos vocare cum ambo instituti decesserint. argumentum huius legis. ¶Idem putarem si esset aliqua alia p̄esumptio q̄ hic ponitur vt si esset p̄esumptio coniunctionis: vt quia erant filij instituti vnde velle videtur coniunctum preferri substituto secundum ea que plene dixi in l. heredes mei. §. cum ita. ad trebellia. ¶Ultimo not. † q̄ sicut ex voluntate defuncti cōiunctus substituto prefertur. ita quandoq̄ veniēs ab intestato prefertur substituto ex p̄esumpta voluntate defuncti. vt. l. si quis ita heres institutus. de heredibus instituendis.

1 ¶Dictio tunc denotat extremitatez temporis.

2 Qui semel fuit heres an possit desinere esse heres: remittitur.

In substitutione. Sufficit quem semel heredem extitisse nisi testator eum heredem esse tempore mortis requirat quod ex dictione tunc p̄esumitur hoc dicit. Jn textu ibi referenda esse subaudi vt oportet caium tempore mortis impuberis heredem esse ad hoc vt substitutum excludat. non autē sufficit aliquo tempore fuisse secūdū Dyn. ¶Opponitur de principad finem Solutio. † dictio tunc tollit contrarium que extremitatem temporis significat. vt. l. iiij. in fine. de conditioni. et demōstrationi. et de testamenta. tute. lege penultima. ¶Secundo opponitur et videtur quod nullo modo possit esse locus substitutioni rupto testamento per querelam. vt. l. papini. §. sed neq̄ impuberis. de inofficioso testamento. Solu. hic testamentum fuit ruptum ꝓ parte ibi in totum. ¶† Item opp. qui semel fuit heres nunq̄ potest desinere esse heres. vt. l. si fine. §. quod papi. et. l. ei qui solūdo. §. titu. j. Dic vt in glo.

Si cum plures. Ex p̄e supta voluntate defuncti plures coniuncti vocātur in virilem respectu vnius defuncti. sed intra se in hereditarias portiones. h. d. et est singularis casus. Opp. et videtur q̄ omnes coniuncti admittant in vnā dimidiā et titius in aliā dimidiā. vt. §. ti. j. l. si titius. et. §. eo. l. si pater filio. quidā dicūt q̄

Andre. Poma.

¶Itē habes. vidē pan. de ca. in. l. prec̄ib⁹. in vlti. col. v. sed aduer. ad vnū C. e. p cui⁹ opi. dicit Lor. cōsuluisse cū collegio pul. vide etiā alex. cōsil. cxvij. in. ij. colum. in. iij. volu.

Andre. Poma.

¶Sed gd si testator. vidē Ro. sing. cvij. Panor. 2fil. cv. in. ij. vol. Ant. de but. 2fil. cxxij. ¶Arg. bui⁹. l. ad de fm alexā. q̄ ꝛ riū tenēt ange. et imo. rapha. pan. de ca. et ipse alleg. q̄ dicit se ꝛ Bart. sepi⁹ consuluisse: q̄ opi. Bart. est ꝛ tex. in. l. heredes mei. §. cū ita. j. ad treb. an v̄. in oēm hereditatem. non ob. ste tex. q̄ logitimate ex p̄ferantur in substi. vul- gari. q̄ ꝛcipit aī aditā hereditatez ꝛiō cū tūc habeat locū ius accrescēdi testō. cēset voluisse illud referuare non sic in fideicō. qō concipit post aditā heredi tatem. tu tñ dic q̄ pan. de ca. consil. cc xxvj. dicit q̄ als dubitaunt de his que hic dicit bar. magie q̄ esset alia q̄ p̄supto q̄ ī l. pe. C. de impu. et ali. sub. tz ꝛnū ve rū q̄ qō bart. hic dicit idē firmat ī d. l. heredes mei. §. cū ita dicit non videri sibi tutum recedere a bart. ꝛ ibi. z id qō dixit in. d. l. pe. dixit p inaduertentiā. et q̄ nō facit mētionē. de. d. §. cuz ita et vide q̄ ibi posui qb⁹ etiā adde io. de ana. cōsil. xxij.

Andre. Poma.

¶Jn substitutione ad istum text. vide alex cōsi. cliij. in fi. in. iij. vol. ¶Desinere. adde Pe. d anc. 2fil. cc xxxiij. et inquātuz alex. pōit an lega tū factū vidue requirat ppetuā vi duitatē. vide bal. 2fil. cccc vij. li. iiij. ang. consil. xxiiij. pan. de ca. 2fil. cc xlvij. vbi vidē pul chrum casum.

Universidad del Rosario Archivo Histórico